

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Název: Tristanova zrada

Autor: Robert Ludlum

Nakladatelství: Domino, Ostrava 2005

Stav: naskenováno, Radka

Tato kniha pochází z Knihovny digitálních dokumentů.

Slouží pouze pro potřeby těžce zrakově postižených.

Doplňující informace naleznete v přiloženém souboru.

* * *

Je podzim roku 1940 a nacisté se nacházejí na vrcholu moci. Francie je obsazená, Británie čelí hrozbě invaze, Spojené státy zatím zachovávají neutralitu a Rusko uzavřelo podivné spojení s Německem.

V této ponuré době žije v Paříži syn významného amerického podnikatele Stephen Metcalfe. Je všeobecně znám jako lev salonů, ale pravý důvod jeho pobytu je trochu jiný: působí jako americký špión v Evropě. Náhodný zvrat osudu z něj učiní jediného člověka, který může uskutečnit tajný plán, jehož cílem je záchrana zbytku svobodného světa.

Metcalfe musí okamžitě odjet do válečné Moskvy, aby tam vyhledal - a možná i zradil - svou bývalou lásku, primabalerínu Velkého divadla, která se mezitím stala milenkou německého diplomata. Povinnost Metcalfovi velí splnit zadaný úkol i za tu cenu, že ztratí vše, na čem mu ještě záleží. Jeho nesnadná mise totiž ovlivní směr, kterým se budou ubírat dějiny, a selhání je proto nemyslitelné.

MOSKVA, SRPEN 1991

Elegantní černá limuzína s neprůstřelnými okny z polykarbonátu, nezničitelnými pneumatikami, špičkovým keramickým pancířem a tvrzenou karoserií z karbonové oceli působila v lese na jihozápadě Moskvy jako zjevení. Břízy a osiky se tu mísily se sosnami, jilmy a javory. Hustý hvozd podával svědectví o pradávných lovcích mamutů, kteří kočovali krajinou zjizvenou ledovcem a s primitivními oštěpy v rukou sváděli krvavé souboje s přírodou. Naproti tomu obrněný Lincoln Continental vypovídal o zcela jiné civilizaci s odlišným typem násilí, o éře odstřelovačů a teroristů se samopaly a tříštivými granáty.

Moskva byla městem v obležení, srdcem supervelmoci na pokraji zhroucení. Skupina pravověrných komunistů se chystala vyrvat Rusko z rukou reformních sil. Město zaplnily desítky tisíc vojáků připravených střílet na obyvatele. Po Kutuzovském prospektu a Minské třídě rachotily proudy tanků a těžkých vozidel. Tanky obklíčily moskevskou radnici, televizní stanice, redakce deníků i sídlo parlamentu. Rádio vysílalo jen výnosy spiklenců, kteří se prohlásili za státní krizový výbor. Po letech postupu směrem k demokracii se měl Sovětský svaz opět vrátit do temných dob totality.

V limuzíně seděl šedovlasý stařec s pravidelnými aristokratickými rysy. Byl to velvyslanec Stephen Metcalfe, legenda americké diplomacie, poradce pěti prezidentů počínaje Franklinem D. Rooseveltem, a nesmírně bohatý muž, který zasvětil život službě vlasti. Velvyslanec Metcalfe, byť už jen bývalý, přijel do Moskvy na naléhavou žádost svého dávného přítele, který zastával vysoký post na žebříčku sovětské moci. Neviděli se už desítky let: jejich vztah byl tajemstvím, které nesměla znát Moskva ani Washington. Skutečnost, že se jeho ruský přítel s krycím jménem "Kurwenal" chtěl sejít na tomto opuštěném místě, byla znepokojivá, ale doba si to vynutila.

Viditelně nervózní a zamyšlený stařec vystoupil z limuzíny až poté, co spatřil postavu svého přítele, tříhvězdičkového generála, jenž se těžce belhal s protézou místo jedné nohy. Američan vykročil a zkušeným zrakem pročešával les. Vtom mu ztuhla krev v žilách.

Mezi stromy zahlédl postavu. A pak druhou, třetí! Někdo je špehoval!

To nevěstilo nic dobrého.

Metcalfe chtěl na svého starého známého zavolat a varovat ho, ale pak si v podvečerním slunci všiml odlesku pušky s dalekohledem. Byla to léčka!

Starý velvyslanec se vyděšeně otočil a tak rychle, jak mu jeho revmatické údy dovozovaly, se rozběhl zpátky k pancéřované limuzíně. Neměl žádného osobního strážce; nikdy ho s sebou nevozil. Měl jen svého řidiče, neozbrojeného příslušníka námořní pěchoty, kterého mu přidělili na americkém velvyslanectví. Náhle ho ze všech stran obstoupili muži v černých uniformách s černými výsadkářskými barety a samopaly v rukou. Začal se bránit, ale už nebyl žádný mladík, jak si musel neustále připomínat. Chtějí ho unést? Vzít ho za rukojmího? Ochraptele křikl na řidiče.

Muži v černém doprovodili Metcalfa k jiné obrněné limuzíně, ruskému vozu značky ZIL. Rozechvěle nastoupil do oddílu pro pasažéry. Tam už seděl tříhvězdičkový generál.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Co to má sakra znamenat?" zahřímal Metcalfe. Panika ho začala opouštět.

"Moc se omlouvám," odvětil Rus, "ale doba je zlá a nejistá. Nemohl jsem riskovat, že se vám něco stane, ani tady v lese. To jsou moji muži, pod mým velením. Mají protiteroristický výcvik. Nesmíme vás vystavovat nebezpečí, na to jste příliš důležitý."

Metcalfe potřásl Rusovi rukou. Generálovi bylo osmdesát let. Vlasy měl docela bílé, ale výrazný orlí nos mu z mládí zůstal. Kývl na šoféra a vůz se dal do pohybu.

"Díky, že jste přijel. Moje prosba asi musela znít dost záhadně."

"Bylo mi jasné, že jde nejspíš o ten puč," řekl Metcalfe.

"Je to ještě rychlejší, než se čekalo," pravil Rus tlumeným hlasem. "Získali požehnání člověka, kterému se říká Dirizor - Dirigent. Už je možná nikdo nezastaví."

"Mí přátelé v Bílém domě sledují situaci s velkým znepokojením. Ale mají svázané ruce - v Národní bezpečnostní radě panuje shoda, že zásah by mohl spustit jadernou válku."

"Obavy jsou namístě. Ta banda chce za každou cenu svrhnout Gorbačovův režim. Nezastaví se před ničím. Viděl jste tanky v ulicích Moskvy - stačí vydat rozkaz. Zaútočit na civilisty. Bude to masakr. Zemrou tisíce lidí! Ale rozkaz k útoku nepadne, pokud ho neschválí Dirizor. Všechno závisí na něm. On je ta nejdůležitější osoba."

"Ale k organizátorům nepatří."

"Ne. Jak víte, je to člověk, který tahá za nitky moci v absolutní tichosti. V životě nevystoupí na tiskové konferenci. Jedná v zákulisí. Ale pro pučisty má pochopení. Bez jeho podpory převrat zkrachuje. S ní se naopak určitě podaří. Z Ruska se znovu stane stalinistická diktatura - a svět se ocitne na pokraji nukleární války."

"Proč jste mě zavolał?" zeptal se Metcalfe. "Proč zrovna mě?"

Generál se otočil k Metcalfovi. V očích měl strach. "Protože jste jediný, komu věřím. A jedině vy máte šanci se k němu dostat. K Dirigentovi."

"A proč by mě měl poslouchat?"

"To vám snad nemusím říkat," hlesl Rus. "Můžete změnit dějiny, příteli. Oba víme, že už se vám to jednou povedlo."

ČÁST PRVNÍ

01 KAPITOLA

PAŘÍŽ, LISTOPAD 1940

Město světla potemnělo.

Od té doby, co nacisté před půl rokem vpadli do Francie, se z největší světové metropole stala bezútěšná končina. Nábřeží podél Seiny zela prázdnotou. Vítězný oblouk i náměstí l'Etoile -vyhlášené atrakce, jež dřív zářily do noci - nyní působily ponuře a opuštěně. Nad Eiffellovou věží, kde vždycky plápolala francouzská trikolóra, zavlál prapor s hákovým křížem.

Paříž ztichla. Po ulicích už nejezdila téměř žádná auta, ani taxíky. Většinu grandhotelů zabrali fašisté. Bujaré veselí, smích večerních chodců a hýřilů, to všechno bylo pryč. Zmizeli i ptáci. Padli za oběť kouři ze spáleného benzínu v prvních dnech německé invaze.

Lidé se večer raději drželi doma. Okupanti zavedli zákaz vycházení a další zákony. Na ulicích hlídkovali vojáci Wehrmachtu v zelených uniformách, vyzbrojení bajonetami a pistolemi. Kdysi hrdé město sužoval hlad a strach. Zoufalství.

Dokonce i vznešená avenue Foch, nejširší a největší tepna Paříže lemovaná hezkými fasádami z bílého kamene, vypadala omšele a pochmurně.

S jistou výjimkou.

Jedna soukromá vila přece jen jiskřila světlem. Zevnitř se linula slabá hudba: swingový orchestr. Cinkání porcelánu a křišťálu, vzrušené hlasy, bezstarostný smích. Byl to ostrůvek nablýskaného luxusu uprostřed všeobecné šedi.

Hotel de Châtelet byla nádherná rezidence hraběte Maurice Léona Philippa du Châteleta a jeho ženy, vyhlášené a laskavé hostitelky Marie-Hélène. Hrabě du Châtelet byl nesmírně bohatý průmyslník a navíc ministr kolaborantské vichistické vlády. Nejvíce se ovšem proslavil svými večírky, jež pomáhaly pařížské smetánce přežít temné dny okupace.

Pozvánka na dýchánek v paláci de Châtelet byla předmětem společenské závesti a na večírky se čekalo celé týdny. Obzvláště v době přidělového systému a nedostatku jídla, kdy bylo takřka nemožné koupit pravou kávu, máslo nebo mléko a pouze lidé s velkými známostmi dokázali sehnat maso či čerstvou zeleninu.

Pozvání na koktejly k du Châteletům znamenaly příležitost najíst se dosytosti. Zde, v tomto vznešeném domě, člověk nenašel ani připomínku, že žije ve městě strašlivého strádání.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Večírek už byl v plném proudu, když sluha vpustil opozdilého hosta.

Byl to nápadně hezký mladý muž ve věku necelých třiceti. Měl husté černé kadeře, velké hnědé oči se šibalskými jiskřičkami a výrazný nos. Byl vysoký a mohl se pochlubit vypracovanou sportovní postavou. Když podal kabát majordomovi, kývl a usmál se: "Bonsoir, merci beaucoup."

Jmenoval se Daniel Eigen. V Paříži pobýval s přestávkami zhruba rok a pravidelně navštěvoval společenské akce, kde ho každý znal jako bohatého Argentince a také mimořádně atraktivní partii.

"Aáá, Danieli, drahousku," zabroukala Marie-Hélène du Châteletová, když Eigen vstoupil do nabitého tanečního sálu. Kapela hrála novou písničku, v níž poznával "How High the Moon". Paní domu si ho všimla téměř z druhého konce místnosti a hnala se k němu s nadšením, které si jinak vyhrazovala pro velmi bohaté nebo velmi mocné - řekněme vévodu a vévodkyni z Windsoru, případně německého vojenského správce Paříže. Pohledná padesátnice v černých večerních šatech od Balenciagy, jež odhalovaly hlubokou rýhu v bujném dekoltu, byla z mladého hosta dočista bez sebe.

Daniel Eigen ji políbil na obě tváře. Hostitelka ho k sobě na okamžik přivinula a francouzsky mu důvěrně špitla: "Jsem tak ráda, že jste přišel, drahý. Už jsem měla strach, že se neukážete."

"Nechat si ujit slavnost v paláci de Châtelet?" řekl Eigen. "Copak jsem přišel o rozum?" Podal jí krabičku zabalenou v pozlaceném papíře, kterou předtím skrýval za zády. "Pro vás, madam. Poslední kousek v celé Francii."

Paní domu se celá rozzářila. Vzala krabičku, dychtivě z ní strhla papír a vytáhla hranatou křišťálovou lahvičku parfému Guerlain. "Ale... ale vol de Nuit se už nikde nedá koupit!" vyjekla užasle.

"To máte pravdu," odtušil Eigen s úsměvem. "Koupit se vážně nedá."

"Danieli, drahousku, vy jste tak pozorný! Jak víte, že je to moje oblíbená voňavka?"

Skromně pokrčil rameny. "Mám vlastní špiónážní síť."

Madame du Châtelet se zamračila a naoko mu pohrozila prstem. "Jako by nestačilo, že jste nám sehnal Dom Perignon. Vážně jste příliš velkorysý. Ale mám radost, že jste tady - hezkých mláďenců jako vy je v dnešní době jako šafránu, milánku.

Budete muset omluvit přítomné dámy, jestli některé omdlí. Myslím ty, které jste ještě nedobyl." Znovu ztlumila hlas. "Yvonne Printempsová je tady s Pierrem Fresnayem, ale zdá se, že už zase loví, tak si dávejte pozor." Mluvila o slavné muzikálové hvězdě. "A Coco Chanelová přišla se svým novým milencem, tím Němcem, co s ním bydlí v Ritzu. Znovu spustila tirádu proti židům - už je to unavující." Eigen si vzal číši šampaňského ze stříbrného podnosu, který přinesl sluha.

Rozhlédl se po obřím sále se starou parketovou podlahou jako na zámku, bílo-zlatými stěnami posetými v pravidelných rozestupech gobelíny a dramatickým stropem z dílny stejného malíře, jenž později ztvárnil stropy ve Versailles. Výzdoba ho však nezajímala tolik jako hosté. Přejížděl pohledem davy lidí a celkem dost jich poznával. Přišly obvyklé celebrity: zpěvačka Edith Piaf, která dostávala dvacet tisíc franků za každé vystoupení; Maurice Chevalier; různé filmové hvězdy, jež nyní pracovaly pro německou společnost Continental řízenou samotným Goebbelsem a natáčely filmy, které Němci schválili. Obvyklá plejáda spisovatelů, malířů a muzikantů, kteří si nemohli nechat ujít vzácnou příležitost najíst se a napít, co hrdlo ráčí. A jako vždy také francouzští i němečtí bankéři a průmyslníci, kteří obchodovali s nacisty a jejich loutkovým vichistickým režimem.

Samozřejmě nechyběli ani němečtí důstojníci, kteří měli v tehdejší společnosti výsadní postavení. Všichni se dostavili ve slavnostních uniformách. Mnozí nosili monokly a malé knírky jako samotný fuhrer. Německý vojenský správce generál Otto von Stulpnagel. Německý velvyslanec ve Francii Otto Abetz se svou mladou francouzskou manželkou. Kommandant von Gross-Paris, starý generál Ernst von Schaumburg, jenž si díky svým vlasům na ježka a pruským způsobům vysloužil přezdívku Hnědá skála.

Eigen je všechny znal. Vídal je pravidelně v podobných salonech, ale především pro většinu z nich dělal menší služby. Nacističtí vládci Francie takzvaný černý trh nejenže tolerovali - oni ho potřebovali jako všichni ostatní. Jak jinak by sehnali zmrzlinu nebo pudr pro své ženy a milenky? Kde jinde by našli slušnou láhev armaňaku? Ani novým vladařům Francie se nevyhnuly strasti války.

Takže pokoutní obchodník jako Daniel Eigen byl vždycky v kurzu.

Ucítil na rukávu čísi dotyk. Podle diamantů okamžitě poznal prsty své bývalé milenky Agnes Vieillardové. Otřepal se hrůzou, přesto se otočil a vykouzliil srdečný úsměv. Tu ženskou neviděl už měsíce.

Agnes byla drobná atraktivní dáma se zářivě rusými vlasy, jejíž manžel Didier byl významný podnikatel: obchodník s municí a vlastník závodních koní. Daniel

Ludlum Robert - Tristanova zrada

potkal roztomilou a neukojenou Agnes na dostizích v Longchamp, kde měla soukromou lóži. Její muž tou dobou pobýval ve Vichy, kde radil loutkové vládě. Pohlednému a bohatému Argentinci se představila jako "válečná vdova". Jejich románek, krátký a vášnivý, trval do manželova návratu do Paříže.

"Agnes, ma chérie! Kde pořád jsi?"

"Já? Neviděla jsem tě od toho večera u Maxima." Jemně se zhoupla v jazzovém rytmu skladby "Imagination".

"Moc dobře si vzpomínám," prohodil Eigen, i když si vzpomínal jen matně. "Měl jsem hrozně práce - omlouvám se."

"Práce? Ty přece žádnou práci nemáš, Danieli," pokárala ho.

"Víš, táta mi vždycky říkal, že bych si měl najít užitečné zaměstnání. Teď, když je okupovaná celá Francie, se mi to docela hodí."

Zavrtěla hlavou a zamračila se, čímž chtěla zakrýt bezděčný úsměv. Přitáhla se k němu blíž. "Didier je zase ve Vichy. A na tomhle mejdanu je až moc Boches. Co odsud vypadnout a zajít do Jockey klubu? I u Maxima je teď spousta fricků," pronesla šeptem, neboť na plakátech v metru stálo, že každého, kdo Němcům nadává do "Boches", čeká smrt zastřelením. Němci byli na výsměch Francouzů velice citliví.

"Ale mně Němci nevadí," snažil se Daniel změnit téma. "Jsou to skvělí zákazníci."

"Vojáci - jak jim říkáte, haricots verts? Jsou to hrozní hulváti! Chybí jim vychování. Přijdou k ženě na ulici a prostě si ji vezmou!"

"Měj trochu slitování," řekl Eigen. "Chudák německý voják dobyl svět, ale francouzská holka se na něj ani nepodívá. To přece není fér."

"Ale jak se jich zbavit...?"

"Stačí říct, že jsi židovka, mon chou. To je spolehlivě odradí. Nebo se zadívat na ty jejich velké boty - to je vždycky znejistí."

Teď už se úsměvu neubránila. "Ale jak pochodují po Champs-Élysées!"

"Myslíš, že je to hračka?" zeptal se Daniel. "Někdy si to zkus - a kecneš si na zadek." Pokradmu se rozhlédl po místnosti a hledal, jak by unikl.

"Představ si, před pár dny jsem viděla Goringa, jak vystupuje z auta v ulici de la Paix. Měl tu svoji blbou maršálskou hůlku - on s ní snad i spí! Vešel ke Cartierovi a vedoucí mi potom řekl, že tam koupil manželce náhrdelník za osm milionů franků." Dloubla ukazovákem do Danielovy naškrobené bílé košile. "Všimni si, že kupuje ženě francouzskou módu, ne německou. Boches si pořád stěžují na naši úpadkovost, ale přímo to tady zbožňují."

"Pro Herr Maiera jen to nejlepší."

"Herr Maier? Jak to myslíš? Goring není žid."

"Víš přece, co řekl: Jestli jednou spadne na Berlín bomba, nebudu se jmenovat Hermann Goring. Klidně mi můžete říkat Maier."

Agnes se zasmála. "Nemluv tak nahlas, Danieli," zašeptala důrazně.

Eigen se dotkl jejího pasu. "Musím si tady promluvit s jedním pánem, doucette, takže jestli mě omluvíš..."

"Chceš říct, že ti padla do oka jiná," utrousila Agnes a významně se ušklíbla.

"Ne, ne," uchichtl se Eigen. "Bohužel jde opravdu o kšeft."

"Hmm. Danieli, lásko moje, mohl bys mi aspoň sehnat pravou kávu. Ty uměliny už mi lezou krkem - cikorka, pražené žaludy! Co říkáš, zlato?"

"Jasně," odtušil. "Hned jak to půjde. Za pár dní čekám dodávku."

Jakmile se však odvrátil od Agnes, oslovil ho přísný mužský hlas. "Herr Eigen!" Přímo za ním stál hlouček německých důstojníků, jemuž vévodil vysoký a důstojný Standartenfuhrer SS, plukovník. Měl vlasy sčesané dozadu, brýle ze želvoviny a malý knírek, jímž se otrocky snažil napodobit fuhrera. Standartenfuhrer Jurgen Wegman prokázal Eigenovi velkou službu. Opatřil mu povolení, díky němuž mohl jako jeden z mála lidí jezdit po Paříži autem. S dopravou byla v těch zlých časech obrovská potíž. Povolení jezdit vlastním vozem měli jen lékaři, hasiči a bůhvíproč i přední herci a herečky. Metro bylo příšerně přečpané a polovina stanic beztak zavřená. Taxíky prakticky neexistovaly a benzinu se nedostávalo.

"Herr Eigen, ty doutníky byly vyčichlé."

"To mě mrzí, Herr Standartenfuhrer Wegman. Měl jste je ve skřínce na tabák, jak jsem vám řekl?"

"Žádnou nemám."

"Tak to budeme muset napravit," odvětil Eigen.

Statný Gruppenfuhrer SS s kulatou tváří, brigádní generál Johannes Koller, se tiše zahihňal. Právě ukazoval svým druhům kolekci hnědých fotografií ztepilé ženy oděné jen v punčochách a podvazkovém pásu, která předváděla různé chlípné pózy.

"Ne, ne, byly vyčichlé, už když jste mi je dal. A nejspíš ani nebyly z kuby."

"Ale byly, Herr Kommandant. Balené přímo na stehně mladé kubánské panny. Tu

Ludlum Robert - Tristanova zrada

máte, ochutnejte. At slouží." Mladý muž sáhl do náprsní kapsy a vytáhl z ní sametový váček s několika doutníky v celofánu. "Romeo y Julietas. Slyšel jsem, že je to Churchillova oblíbená značka." Mrkl na Němce a podal mu kuřivo. Přistoupil k nim číšník se stříbrným tácem plným jednohubek. "Pâté de foaie gras, pánové?"

Koller hbitým pohybem shrábl dvě najednou. Daniel si vzal jednu.

"Já nebudu," oznámil wegman pokrytecky číšníkovi i mužům kolem. "Já už maso nejím."

"Dneska není moc k dostání, co?" nadhodil Eigen.

"O to vůbec nejde," pravil wegman. "Víte, člověk se na stará kolena musí stát býložravcem."

"Ano, váš fuhrer je vegetarián, že?" podotkl Eigen.

"To máte pravdu," řekl wegman hrdě.

"I když někdy pojídá celé země," dodal Eigen vyrovnaným tónem.

Esesák zčervenál. "Zdá se, že dokážete sehnat úplně všechno, Herr Eigen. Možná byste mohl něco udělat i s nedostatkem papíru v Paříži."

"No jo, vy úředníci z toho musíte šílet. Nemáte na co psát, že?"

"Všechno je dneska nekvalitní," postěžoval si Gruppenfuhrer Koller. "Dneska odpoledne jsem musel projít celý arch známek, než jsem našel jednu, která šla nalepit na obálku."

"Pořád používáte známku s Hitlerovým portrétem?"

"Ano, jistě," odpověděl Koller netrpělivě.

"Možná ji lížete na špatné straně, hein?" zamrkal na něj Eigen.

Gruppenfuhrer SS se zarděl a nervózně si odkašlal. Než však vymyslel nějakou

odpověď, Eigen pokračoval: "Samozřejmě máte naprostou pravdu. Francouzi se prostě německým výrobcům nemůžou rovnat."

"Jako by to řekl pravý Němec," pochválil ho wegman. "I když vaše matka byla španělka."

"Danieli," ozval se hluboký ženský hlas. Eigen se za ním hned otočil. Spadl mu kámen ze srdce, že se mohl vymanit ze spárů německých oficírů.

Byla to mohutná padesátnice v nabíraných květovaných šatech, díky nimž vypadala trochu jako tančící slon v cirkuse. Madame Fontenoy. Měla nepřírozeně černé vlasy vyčesané nahoru a převázané bílou kožešinovou stužkou. Zdobily ji obrovské zlaté náušnice, v nichž Daniel poznával louis dor, tedy starožitné zlaté mince, každá o váze dvaadvaceti karátů. Měla od nich úplně prověšené lalůčky. Byla to manželka diplomata z Vichy, sama proslulá hostitelka. "Promiňte," řekla Němcům. "Musím vám mladého Daniela ukradnout."

Madame Fontenoy držela kolem boků asi dvacetiletou štíhlou dívku v černých večerních šatech bez ramínek, krásku s havraními vlasy a zářivýma šedozelenýma očima.

"Danieli," zavrňela madame Fontenoy, "chci vám představit Genevieve du Châteletovou, báječnou dceru naší hostitelky. Genevieve, tohle je Daniel Eigen." Dívka natáhla svou jemnou dlouhoprstou ruku a v očích jí bleskl letmý varovný pohled určený jen Danielovi.

Eigen uchopil její ruku. "Rád vás poznávám," řekl s úklonou. Sevřel ruku mladé krásky a ukazovákem ji přitom jemně škrábl do dlaně, čímž tiše odpověděl na její znamení.

"Pan Eigen je z Buenos Aires," vysvětlila starší dáma dívce, "ale má byt na levém břehu."

"Jste v Paříži dlouho?" zeptala se Genevieve du Châteletová bez zájmu a pevně se na něj zadívala.

"Dost dlouho," odvětil Eigen.

"Dost dlouho na to, aby se tady vyznal," povytáhla madame Fontenoy obočí.

"Aha," řekla Genevieve váhavě. Náhle jako by si všimla někoho na druhém konci sálu. "Tamhle je ma grande-tante, Benoite. Omluvíte mě?"

Jak se dívka obrátila k odchodu, upřela na něj oči a pak je významně stočila směrem k sousední místnosti. Okamžitě se dovtípl a téměř neznatelně kývl.

Po nekonečných dvou minutách prázdného tlachání s paní Fontenoyovou se Daniel také omluvil. Dvě minuty: uběhlo dost času. S pomocí loktů si klestil cestu hustým davem, usmíval se a kýval na lidi, kteří na něj zavolali. Beze slova jim naznačoval, že se nemůže zastavit, protože má něco naléhavého.

Jedny z dveří ve velkolepé chodbě vedly do stejně velkolepé knihovny. Stěny i vestavné skříně byly natřené čínskou červení. Na policích stály řady svazků v kůži, starodávných a nikdy ne-

čtených. Místnost byla prázdná. Změť hlasů ze sálu sem doléhala jen jako vzdálený šum. Na divanu mezi naditými polštáři na druhém konci pokoje seděla okouzující Genevieve. Světlá a půvabná plet jejích odhalených ramen

kontrastovala s černými šaty.

"Díkybohu," zašeptala nedočkavě. Vstala, spěchala k Danielovi a pevně ho objala. Políbil ji, dlouze a vášnivě. Po minutě se odtáhla. "Jsem moc ráda, že jsi dneska večer přišel. Bála jsem se, že máš něco jiného."

"Jak to můžeš říct?" durdil se Daniel. "Přece bych nepropásl šanci tě vidět. Mluvíš nesmysly."

"Já jen, že jsi takový... tajnůstkář. Tolik ti záleží na tom, aby se o nás nedozvěděli moji rodiče. Ale hlavně, že jsi tady. Zaplaťpánbu. Jinak je tady příšerná nuda. Myslela jsem, že umřu. Ostatní se dokážou bavit jen o jídle." Eigen hladil hebká ramena své milé a sjížděl prsty níž, k oblým nadrům. Cítil vůni parfému Shalimar, který jí sám věnoval. "Bože, ani nevíš, jak jsi mi chyběla," zamumlal.

"Je to už skoro týden," řekla Genevieve. "Nezlobil jsi? Ne, počkej - neodpovídej. Znáš tě jako svoje boty, Danieli."

"Před tebou člověk nic neutají," špitl Eigen.

"Vážně?" odvětila Genevieve vychytrale a našpulila rty. "Řekla bych, že tvoje osobnost má hodně vrstev."

"Mohla bys jich ze mě pár sloupnout," pobídl ji Daniel.

Genevieve vypadala ohromeně, ale oba věděli, že je to jen přetvářka. "Tady ne, někdo by nás mohl překvapit."

"Máš pravdu. Pojďme někam, kde nás nebudou rušit."

"Co třeba salonek ve druhém patře? Tam nikdy nikdo nechodí."

"Kromě tvé matky," zavrtěl Eigen hlavou. Právě ho něco napadlo. "Lepší bude otcova pracovna. Dají se tam zamknout dveře."

"Ale jestli nás otec načapá, zabije nás!"

Daniel smutně přikývl. "No jo, ma chérie, máš pravdu. Asi se radši vrátíme k ostatním."

Genevieve se zatvářila sklíčeně. "Ne, ne, ne!" vyhrkla. "Vím, kam schovává klíč. Pojď, honem!"

Vykročil za ní z knihovny k úzkému schodišti pro sluhy, které vedlo do prvního patra, a pak dlouhou temnělou chodbou. Dívka se nakonec zastavila u malého výklenku s bílou mramorovou bystou maršála Pétaina. Danielovi bušilo srdce. Pouštěl se do nebezpečné akce a nebezpečí ho vždycky vzrušovalo. Rád žil na ostří nože.

Genevieve sáhla za sošku, hbitě vytáhla klíč a odemkla dveře do pracovny. Rozkošná mladá Genevieve neměla samozřejmě ponětí, že Daniel už uvnitř byl. Vlastně hned několikrát, během jejich tajných schůzek v paláci de Châtelet. Vždy uprostřed noci, když spala, její rodiče byli na cestách a sluhové měli volno. Soukromá pracovna hraběte Maurice Léona Philippa du Châteleta byla typickým pánským doupětem, jež vonělo po tabáku a kůži. Nechyběla v ní sbírka starých vycházkových holí, řada křesel ve stylu Ludvíka XV. potažených tměvohnědou kůží a masivní vyřezávaný stůl s úhlednými kupkami dokumentů. Na krbové římse stála bronzová bysta nějakého člena rodu.

Zatímco Genevieve zamykala dveře, Daniel obešel stůl, rychle přelétl očima stohy papíru a hledal v osobní a finanční korespondenci ty nejzajímavější kousky. Na první pohled poznával zásilky z Vichy, jež se týkaly přísně tajných vojenských záležitostí.

Sotva však stačil vybrat důležité dopisy, Genevieve zajistila dveře a rozběhla se k němu.

"Tamhle," řekla. "Kožený gauč."

Eigen se však nechtěl hnout od cenných úlovků. Jemně dívku přitlačil k okraji otcova stolu a začal ji osahávat. Cestoval rukama k útlému pasu a ještě níž, k malému pevnému zadečku. Tam se zastavil a jemně hnětl hebkou kůží. Současně ji líbal na krk, šíjí a odhalenou část hader.

"Aáá, bože můj," sténala. "Danieli." Oči měla zavřené.

Poté Eigen přešel konečky prstů po mezírce mezi hýžděmi zakryté hedvábím a něžně laskal její nejtajnější místa. Byla v takové extázi, že si nevšimla, jak jeho pravá ruka opouští její intimní partii a natahuje se dozadu, k jedné z hromádek dokumentů, a hbitě z ní zvedá vrchní listy.

Příležitost se mu naskytla nečekaně. Musel tedy improvizovat.

Neslyšně zasunul papíry do otvoru na boku svého smokinku. Když dokumenty zmizely v hedvábné podšívce saka, vymrštil ruku k zipu na její šíjí a zatáhl za něj. Látka sklouzla dolů a vydala hnědé kotouče jejích bradavek napospas motýlímu třepotání Eingenova jazyka.

Papíry, pevně uložené v podšívce smokinku, při každém pohybu tiše šustily.

Náhle strnul a naklonil hlavu.

"Co je?" zašeptala Genevieve a vykulila oči.

"Slyšel as to?"

"Co?"

"Kroky. Blízko." Daniel měl neobyčejně ostrý sluch, obzvláště teď, když se ocitl v tak kompromitující situaci.

"Ne!" Odtáhla se a chvatně si vytáhla šaty, aby zakryla prsa. "Zapni mě, Danieli, prosím tě! Musíme odsud zmizet! Jestli někdo zjistí, že jsme tady..."

"Psst," nakázal. Dvoje kroky, uvědomil si, ne jedny. Podle zvuku bot na mramorové dlažbě kousek za dveřmi poznal, že jde o dva muže. Klapání se odráželo od stěn a sílilo.

Když Genevieve pokradmu vykročila k zamčeným dveřím, rozeznal hlasy. Muži se bavili francouzsky, jeden však měl německý přízvuk. Hlas roditelého Francouze byl tichý a dunivý. Nepochybně patřil hraběti, otci Genevieve. Druhý muž mohl být generál von Stulpnagel, německý vojenský správce. Jistě to však nevěděl.

Genevieve se nesmyslně natáhla po klíči. Co chtěla udělat? Odemknout dveře právě ve chvíli, kdy k nim došel otec se svým německým přítelem? Daniel jí sáhl na ruku a zarazil ji dřív, než stačila klíčem otočit. Pak jej vytáhl ze zámku.

"Tam," zašeptal. Ukázal na dveře na druhém konci místnosti. Naposledy, když tu byl, vstoupil právě tudy. Třeba Genevieve uvěří, že si jich právě náhodou všiml. V panice beztak nejspíš nedokáže jasně uvažovat.

Kývla a rozběhla se ke druhým dveřím. Když k nim dorazila, Daniel zhasl.

Obklopila je temnota. Mladík se však ve tmě uměl pohybovat a plán místnosti si vryl do paměti i se všemi překážkami.

Když vzala za kliku a zjistila, že je zamčeno, leknutím se zajíkla. Daniel ovšem vytáhl klíč. Kdyby to neudělal, ztratili by několik cenných vteřin, což by znamenalo dopadení. Rychle odemkl. Dveře trochu drhly, byly málo používané.

Postrčil dívku do úzké temné chodby a zavřel. Raději nezamykal. Vložka byla poněkud rezavá a hrozilo riziko, že by hlasitě vrzla.

Slyšel, jak se hlavní dveře do pracovny otevřely a muži do nich v družném hovoru vešli.

Genevieve sevřela Danielovu paži. Ostré nehty se zaťaly do hedvábí jeho rukávu jako zvířecí dráčky. Jestli zaslechla šustění papírů uvnitř podšívky saka, pravděpodobně si to neuvědomila. "Co teď?"

"Ty půjdeš dolů do kuchyně a vrátíš se na večírek."

"Ale sluhové..."

"Nebudou vědět, odkud jsi přišla, a určitě nic neřeknou."

"Ale jestli půjdeš za mnou, třeba až za pár minut....!"

"To samozřejmě nejde. Všechno by jim došlo a pak bys to schytala."

"Ale kam chceš jít?" Šeptala, ale příliš hlasitě.

"O mě se neboj," konejšil ji. "Brzy jsem u tebe. Jestli se tě matka bude ptát, kam jsem zmizel, tak nemáš ponětí, pochopitelně." Daniel považoval za nutné to Genevieve zdůraznit. Přece jen nepatřila mezi nejchytřejší ženy, které poznal...

"Ale kam...?" spustila.

Přiložil si prst k ústům. "Běž, ma chérie."

Obrátila se k odchodu, ale Daniel se dotkl jejího ramene. Znovu se k němu otočila a on ji chvatně políbil na rty. Pak jí urovnal výstřih a rychle vykročil do schodů pro služebnictvo. Měl gumové podrážky, což byla v té době ještě větší vzácnost než pravá kůže, a tak našlapoval téměř neslyšně.

Jeho mozek pracoval na plné obrátky. Horečně rozebíral, co se právě stalo a co dál. Eigen věděl, že dnes večer Genevieve potká, nečekal však, že se mu naskytne příležitost vstoupit do pracovny jejího otce - příležitost, kterou si rozhodně nemohl nechat ujít. Vrátit se na mejdan plný lidí s tlustým spisem ve smokinku by ovšem nebyl ten nejlepší nápad. Někdo by do něj mohl vrazit a uslyšet šelestění papíru. Tajemství by bylo prozrazeno.

Měl i jiné možnosti. Například zajít do šatny, najít svůj kabát a inkriminované listiny uložit do něj. Kdyby se ho náhodou někdo ptal, předstíral by, že hledá zapalovač. Nedalo se však vyloučit, že by ho přitom mohl někdo vidět, třeba šatnářka.

A toto riziko se vůbec nedalo srovnat s daleko vážnější možností, že vejde ve známost, že byl s Genevieve v pracovně jejího otce. Schodiště pro personál vedlo přímo do kuchyně. Kdyby ho tam viděli vcházet pár minut po Genevieve, domysleli by si, co se stalo. Sluhové vůbec nebyli diskrétní, jakkoli o tom Genevieve ujišťoval, a ona jistě také věděla, že se v drbech přímo vyžívají.

Šeptandy, klepů a pověstí se Eigen nebál. Co na tom, kdyby se Marie-Hélène du Châteletová dozvěděla, že se tajně mazlí s její dcerou? Znepokojoval ho celý řetězec odhalení, na jehož konec dokázal jasně dohlédnout. Hrabě jednou zjistí, že mu z pracovny zmizely důležité bezpečnostní dokumenty a okamžitě se začne vyptávat ženy i služebnictva. Vzduchem budou léhat obvinění. Jedna z kuchařek ve snaze bránit personál nejspíš prozradí, že viděla mladíka, který sešel po schodech přímo ze studovny.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Z Eigena se stane hlavní podezřelý, i kdyby pán domu neměl jistotu, že listiny ukradl právě on. Jeho krycí identita - to nejcennější, co měl - bude prozrazena. To nemohl dopustit.

Pravda, z domu vedly i jiné cesty. Mohl vyjít po služebním schodišti do druhého nebo třetího patra a zamířit nepochybně temnou chodbou k jiným schodům. Pak mohl sestoupit do zahrady za domem, která kdysi sloužila jako odstavná plocha pro kočáry. Dvůr byl obehnaný vysokým dřevěným plotem. Mohl ho přelézt, ale z tanečního sálu by ho přitom určitě někdo viděl, několik oken totiž poskytovalo výhled na dvůr. Muž ve smokinku, který utíká zahradou a přeskakuje plot - ne, hned by si ho všimli.

Z paláce de Châtelet vedla jen jedna bezpečná cesta.

Za minutu došel do nejvyššího patra, kde bydlelo služebnictvo. Strop byl zkosený do špičky a na podlaze neležel mramor ani kámen, ale stará vrzavá prkna. Nikde ani živáčka: všichni byli dole na večíрку. Mladík si to tam už předem prohlédl - ne že by očekával problémy, to ani v nejmenším, ale vždycky bylo dobře mít nějaký nouzový východ. Tato zásada mu nejednou zachránila život.

Věděl, že se odsud může dostat po střeše. Jelikož palác stál v jedné řadě se sousedními domy, nabízelo se mu víc únikových cest.

Hotel de Châtelet měl mansardovou střechu s vikýři. Eigen na první pohled viděl, že všechna okna vedoucí na střechu jsou na přední straně budovy, v pokojích služebnictva. Bylo velice nepravděpodobné, že by si někdo z lokajů zamykal pokoj. Přesto se mu ulevilo, když vzal za první kliku a dveře se otevřely.

Pokojík byl malý a skromně zařízený postelí a prádelníkem. Špinavým oknem pronikal bledý svit měsíce. Mladý muž se rozběhl k oknu. Protáhl se úzkým vikýřem, sklonil hlavu a uchopil klikku. Okna se zřejmě často neotvírala, jestli vůbec někdy. S velkým úsilím však nakonec jedno křídlo uvolnil a pak i druhé. Když dovnitř zavanul studený noční vzduch, Eigen vyhlédl ven a ověřil si věc, které si všiml, když si před pár dny dům prohlížel. Okno vedlo přímo na strmou dehtovou střechu, jež se prudce svažovala k zídce se zábradlím. Za ním by se mohl skrýt před pohledy chodců na ulici a pokračovat dál. Sousední budovy, postavené v jiných obměnách stylu druhého císařství, na štítu žádnou zídku neměly. Nic naplat, musel se spokojit s tím, co bylo.

Dehet na střeše, desítky let vystavený letnímu žáru, byl plný vlnek a boulí. Pokrývalo ho náledí pocukrované čerstvým sněhem. Zrádný povrch.

Eigen věděl, že bude muset vylézt nohama napřed, neměl k tomu však náležitou výstroj. Večerní šaty mu bránily ve volném pohybu a boty s gumovou podrážkou se sice skvěle hodily pro kradmý pohyb domem, ale ne ke šplhání po střechách.

Nebude to žádná legrace.

Chytil se horního rámu okna a vymrštil nohy ven. Jakmile se jeho boty dotkly střechy, uklouzly na ledu. Visel napůl z okna a začal se mírně pohupovat. Škrábal podrážkami po asfaltu tak dlouho, až obrousil vrstvu ledu a mohl se trochu zapřít o nohy.

Raději se však stále držel, střecha byla přece jen příliš kluzká. Necelý metr od vikýře se tyčil vysoký cihlový komín. Eigen se pustil pravou rukou, přenesl váhu na levé chodidlo, přeto-

čil tělo a zachytil se komína. Druhou rukou stále svíral okenní rám.

Cihla ho studila a dřela do dlaně. Její drsný povrch mu však hrál do karet.

Malta mezi cihlami byla stará a zvětřalá, takže mohl do štěrbin vsunout konečky prstů a zachytit se. Ztuhl na místě a hledal rovnováhu. Držel se tak pevně, že se mohl levou rukou pustit okna. Máchl s ní a sevřel komín obouřuč.

Opatrně posunoval nohy po ledové střeše, hezky jednu po druhé, a seškrabával botami led, až získal další pevný bod, na nějž mohl stoupnout. Ocítl se tak blízko komína, že ho mohl obejmout jako horolezec skalní výčnělek. Měl velkou sílu a musel ji vynaložit celou, aby se dokázal ke komínu přitáhnout. Škrábal nohama po dehtu, dokud nenalezl další opěrný bod.

Slyšel, že v devatenáctém století se tímto způsobem zloději často přesunovali od domu k domu. Několikrát si to vyzkoušel sám, a tak věděl, že je to mnohem těžší, než se možná zdá. Pochyboval však, že by byl nějaký zloděj takový blázen nebo sebevrah, aby lezl v zimě po ledu a sněhu.

Daniel vyšplhal po komínu k cihlové zídce, jež oddělovala budovy. S úlevou přivítal, že sousední střecha není pokrytá dehtem, ale pálenými taškami. Byly asi také kluzké, ale na jejich zvlněném povrchu se dalo lépe zachytit. Eigen zjistil, že se po taškách může celkem snadno sunout. Všiml si, že hřeben střechy není úplně špičatý, ale zkosený, jako by se po vrcholu táhl půl metru široký chodník. vylezl nahoru a přesvědčil se, že jsou tašky pevné. Narovnal se a opatrně vykořčil po střeše. Nakláněl se přitom do stran jako provazolezec hledající rovnováhu.

Hluboko pod ním vedla avenue Foch, opuštěná a tmavá, lampy totiž vzhledem k

Ludlum Robert - Tristanova zrada

nedostatku elektřiny nesvítily. Viděl na ulici, a tudíž i kdokoli zdola mohl spatřit jeho, protože ve výhledu nebránil žádný štít.

A nebylo ho vidět jen z ulice. Kdyby někdo vyhlédl z okna bytu v jednom z vyšších podlaží okolních domů, určitě by ho nepřehlédl. Všude se mluvilo o sabotérech a špionech, a tak byli lidé neobyčejně bdělí. Člověk, který by zpozoroval muže šplhajícího po střeše, by neváhal zavolat na policejní prefekturu. Byla to do-

ba anonymních udání a každý se trásl, aby ho někdo nenahlásil Němcům. Existovalo značné riziko, že si Daniela někdo všimne.

Pohyboval se tak rychle, jak jen si troufl. Po chvíli dorazil k nízké cihlové římse oddělující dvě budovy. Střecha vedlejšího domu byla mansardová jako ta na paláci de Châtelet, ale pokrytá břidlicí. Také po jejím hřebeni se táhl plochý pruh, i když široký jen asi třicet centimetrů.

Opatrně sunul chodidla po taškách. Podíval se dolů a na okamžik ho přemohl strach. Připomněl si důležitost svého úkolu a děs za chvíli zase pominul.

Po zhruba třiceti vteřinách dosáhl další dělicí zdi. Byla to silná kamenná stěna s řadou vestavěných větracích trubek a komínů. Z několika se valil dým, což naznačovalo, že obyvatelé domu patří mezi vyvolené, kteří mohou v Paříži topit uhlím. Natahl ruku a zachytil se jednoho z průduchů, který byl na dotek studený. Když se chopil dalšího a zvedl se, všiml si zajímavé věci.

Kamenná zeď vybíhala z domu do velkého dvora. Asi tři metry od okapů začínala řada železných stupňů, která klesala dolů na tmavé prostranství. Kominíci ji používali jako žebřík, když chtěli vyčistit komíny od sazí.

Daniel na okamžik zaváhal. Příčky byly příliš daleko. Nemohl si stoupnout a manévrovat mezi komíny: na to nebyla stěna dostatečně široká. Musel se znovu zachytit keramických trubek. Postupoval od jedné k druhé a sunul se bokem kousek po kousku jako lidoop. Roury byly úzké, a tak se jich mohl celkem bezpečně přidržovat.

Po několika minutách konečně došel ke sloupci železných příček. Chytil se té vrchní a nohama se současně zhoupł k nižšímu stupínku. Vydal se dolů, nejdřív pomalu a pak rychleji, až sestoupil na zem.

Chvilí stál na opuštěném dvoře. V oknech byla tma. Soudě podle dýmu stoupajícího z komínů byl dům obydlený, i když nájemníci pravděpodobně spali. Opatrně vykročil po nerovné dlažbě. Ve vysokém dřevěném plotě byla zamčená branka. Ve srovnání s tím, co právě překonal, nepředstavovala velkou překážku. Vylezl na ohradu, přehoupł se na druhou stranu a seskočil do uličky za avenue Foch. V této části města se Daniel vyznal. Šoural se průchodem, i když měl nutkání se rozběhnout. Když došel k úzké boční ulici, poklepal si na sako. Papíry byly na svém místě.

Ulice byla tmavá a strašidelně pustá.

Cestou míjel temné výklady knihkupectví, jež kdysi patřilo jistému židovi, nyní však Němcům. Vývěsní štít zakrývala velká bílá plachta. Na ní se uprostřed hákových křížů vyjímал nápis FRONTBUCHHANDLUNG vyvedený černým švabachem. Kdysi to býval elegantní obchod se zahraniční literaturou. Cizojazyčné knihy se tam prodávaly dál, jenže výhradně německé.

Němci po sobě zanechávali stopy doslova na každém rohu, ale kupodivu nerozbili žádnou ze slavných památek a vzácných budov. Nesnažili se zničit Paříž, jak ji všichni znali. Čtělí ji jen obsadit - zmocnit se královského klenotu Evropy. Na způsobu, jímž nacisté vtiskli městu svou pečeť, bylo cosi neobvykle ledabylého a dočasného. Kupříkladu ten bílý transparent FRONTBUCHHANDLUNG, chvatně nalepený přes původní ceduli. Bílá látka se dala vmžiku odstranit. Jako by si Němci nechtěli svůj nový drahokam poškrábat. Když se poprvé pokusili vztyčit vlajku s hákovým křížem nad Eiffelovou věží, strhl ji vítr a museli tam dát jinou. A Hitler navštívil Paříž jen na pár hodin, jako nezvaný host. Ani tam nepřespál. Paříž o ně nestála a Němci to dobře věděli.

Takže alespoň zamořili město svými nápisy. Eigen si jich všimal na zdech domů, kolem nichž procházel. Byly nalepené tak vysoko, že je sotva viděl, ale mělo to svůj důvod: když je Němci umístili do úrovně očí, lidé je vždycky strhli nebo počmárali. Nějaký rozlíčený Pařížan tam třeba připsal: "Smrt skopčákům!" nebo "Ať žije Anglie!"

Do oka mu padl plakát tělnatého winstona Churchilla, který s úsměvem pokuřoval a vedle něj stála žena s vyzáblým vřeštícím děckem. "Vidíte, co blokáda dělá vašim dětem?" hlásal slogan. Měli na mysli britskou blokádu, ale každý věděl, že to je nesmysl. I když cedule visela hodně vysoko, kdosi na ni stejně nadrápal: "A co naše brambory?" Všichni měli zlost, že veškeré brambory z produkce francouzských zemědělců putují do Německa. Taková byla pravda.

Další poutač, tentokrát se slovy: Etes-vous en regle? Máte všechno v pořádku?

Tvůrci tím mínili osobní doklady. Člověk u sebe pořád musel nosit carte

Ludlum Robert - Tristanova zrada

d'identité, kdyby ho zastavil francouzský gendarme nebo nějaký fonctionnaire - byli horší než němečtí vojáci.

Eigen u sebe měl doklady vždycky, a ne jedny. Znely na různá jména různých národností. Umožňovaly mu rychle měnit totožnost, což bylo často nutné. Konečně došel k cíli své cesty: stařícké zchátralé budově z cihel, jedné z mnoha v řadě. Na kovovém držáku visela zašlá dřevěná cedule: LE CAVEAU. Sklep. Byl to suterénní lokál, k němuž vedly polorozpadlé cihlové schody. V jediném malém okénku byly zatažené závěsy, ale po obou stranách prosvítala záře.

Podíval se na hodinky. Bylo po půlnoci, tedy těsně po policejní hodině, kterou Ces Messieurs - nacisté - v Paříži zavedli.

Tento bar však neměl zavřeno. Gendarmes i fašisté nad ním přivírali oči a umožňovali mu fungovat pozdě do noci. Stačilo podplatit správné lidi, případně jim nabídnout konzumaci na účet podniku.

Eigen sešel po schodech a třikrát zatahl za starobylý domovní zvonek. Zevnitř zaslechl drnění, které se neslo nad změtí hlasů a jazzových rytmů.

Za pár vteřin ve špehyrce uprostřed masivního černého vchodu blikla světlá tečka. Někdo si ho prohlížel. Pak se dveře otevřely.

Ocítl se v opravdovém sklepe s popraskanou prkennou podlahou, lepkavou od rozlitých nápojů, křivými cihlovými zdmi a nízkým stropem. Zakouřeně doupě páchlo potem, zvětralým tabákem - hodně levným - a špatným vínem. Z rádia se linuly plechové tóny. U otlučeného dřevěného baru sedělo šest nebo sedm drsných dělníků a jedna žena, která vypadala jako prostitutka. Zvedli k němu oči, v nichž se zračila otupělá zvědavost a nepřátelství.

Hostinský, který ho pustil dovnitř, prohodil: "To už je doba, Danieli." Pasquale byl hubený stařec omšelý stejně jako jeho bar. "Ale vždycky tě rád vidím." Usmál se a odhalil nepravdivý chrup se dvěma zlatými zuby zahnědlý tabákem. Naklonil k němu svou vráscitou tvář. "Pořád nemůžeš sehnat gitanky?"

"Měly by přijít zítra nebo pozítří."

"Výborně. Nejsou pořád za sto franků, že ne?"

"Ještě za víc." Ztlumil hlas. "Pro ostatní. Tobě dám speciální hospodskou slevu."

Pasquale podezíravě přimhouřil oči. "Kolik?"

"Zadarmo."

Hostinský se od srdce zasmál, tedy spíš chrčivě zakašlal. Eigen radši nechtěl vědět, jaké merde obvykle kouří. "Tak to беру," ucedil a vrátil se za bar. "Můžu ti namíchat koktejl?"

Eigen zavrtěl hlavou.

"Le schotch whisky? Koňak? Nebo si potřebuješ zavolat?" Ukázal na telefonní budku na druhém konci lokálu, která měla rozbité sklo - udělal to sám Pasquale jako varování zákazníkům, aby si dávali pozor na jazyk. Ani zde, kam cizinci neměli přístup, si člověk nemohl být jistý, kdo zrovna poslouchá.

"Ne, díky. Jen si u tebe odskočím."

Pasquale prudce zvedl obočí, ale pak chápavě kývl. Byl to starý mrzout, uměl však držet jazyk za zuby. Věděl, kdo tady za něj platí nájem, a Němce nenáviděl stejně jako všichni ostatní. Dva jeho milovaní synovci padli v bitvě o Ardeny. O politice však jaktěživ nemluvil. Hleděl si své práce, roznášel pití, a tím to končilo.

Když Eigen procházel kolem baru, kdosi zabručel: "Espece de sans-carte!" Osoba bez karty - hanlivé označení pro šmelináře. Zřejmě zaslechl, o čem se Eigen s Pasqualem bavili. Co se dá dělat.

Na konci dlouhé úzké místnosti, kde panovalo takové šero, že Eigen skoro nic neviděl, se nacházely dveře vedoucí k vratkým dřevěným schodům. Když se po nich dal dolů, hlasitě vrzaly a skřípěly. Vzduch čpěl močí a výkaly, třebaže dveře na smradlavý záchodek nějaký pečlivý host zavřel.

Eigen však nezamířil na toaletu. Namísto toho otevřel dveře do komory. Vstoupil dovnitř a překračoval kbelíky, mopy a konve s čisticími prostředky. Na zadní stěně byl uchycený smeták s krátkou násadou. Vzal za ni - byla připevněná velice důkladně - a zatahl dolů, proti směru hodinových ručiček. Poté trochu zatlačil a zeď se rozestoupila. Byl to tajný vchod.

Vstoupil do další tmavé místnůstky plné plísně a prachu. Rozléhalo se v ní dupání z baru nahore. Přimo před sebou měl ocelové dveře, čerstvě natřené načerno. A vedle nich zvonek, mnohem modernější než ten před hospodou. Dvakrát ho stiskl a pak ještě jednou.

Zevnitř se ozvalo nevrle: "Oui?"

"Tady Marcel," představil se muž známý jako Eigen.

Hlas francouzsky pokračoval: "Co chcete?"

"Mám dobré zprávy. Budou vás zajímat."

"Například?"

"Mohl bych vám sehnat máslo."

"Odkud?"

"Ze skladu poblíž Porte des Lilas."

"Kolik?"

"Padesát dva franků za kilo."

"To je o dvacet víc než oficiální cena."

"Ano, ale vtip je v tom, že vám ho opravdu můžu sehnat."

"Rozumím."

Po kratší odmlce ve dveřích cvaklo a poté zasyčelo. Nakonec se otevřely. Stál v nich drobný pohledný mladík s růžovými tvářemi, černou ofinou á la Julius Caesar a kulatými černými brýlemi. Nakřivo se usmál.

"Ale, ale. Stephen Metcalfe v plný parádě," pravil muž yorkshirským přízvukem.

"Zpráskanej jako pes. Co nám neseš, kámo?"

02 KAPITOLA

Stephen Metcalfe - alias Daniel Eigen, Nicolas Mendoza, Eduardo Moretti, případně Robert Whelan - za sebou zavřel a zkontroloval, jestli hydraulické dveře řádně dolehly. Ocelový vchod byl opatřený gumovým těsněním, to kvůli zvukové izolaci.

Celá místnost, do níž vstoupil, byla samozřejmě odhlučněná pomocí nejmodernějších technologií. Byl to ve skutečnosti pokoj uvnitř pokoje. Měl dvojitou stěnu a byl ze všech stran obložený ocelovými pláty a dvacet centimetrů silnými deskami z gumy. Dokonce i vzduchové kanálky byly vystlané gumou a skelnou vatou. Místnost měla nízký strop a stěny z nových tvárníc natřených šedou barvou, jaká se používala v amerických kasárnách.

Zářivě nová malba však příliš nevynikala, protože ji po celém obvodu místnosti zakrývaly jakési složité přístroje. Ani Metcalfe nevěděl, k čemu půlka z nich slouží, a to sem chodil nejméně jednou týdně. Část zařízení poznával - krátkovlnné vysílačky Mark XV. a Paraset, dálnopisy, telefony s utajovačem, šifrovací stroj M209, magnetofony...

Přístroje obsluhovali dva mladíci se sluchátky na uších, kteří si neustále dělali poznámky. Jejich tváře se koupaly ve strašidelném zeleném jasu vycházejícím z kulatých katodových obrazovek. Prsty v rukavicích opatrně otáčeli knoflíky a ladili frekvence. Signály v Morseově abecedě, které zachycovali, byly zesílené díky kabelům, jež vedly domem spřízněného Francouze až na střešinu. Pokaždé, když Metcalfe zašel do sklepa, jak se toto tajné pracoviště nazývalo - nikdo si nevzpomínal, jestli tu přezdívku inspiroval lokál nahoře, Le Caveau, nebo skutečnost, že základna připomínala elektronickou jeskyni -, vždycky ho znovu ohromilo to velké množství zařízení. Do Francie se dostalo po součástkách lodí nebo letadlem, a to samozřejmě přes zákaz nacistických okupantů. Pouhé držení krátkovlnné vysílačky mohlo člověka přivést před popravčí četu. Stephen Metcalfe patřil k hrdce agentů, kteří pracovali v Paříži pro spojeneckou špionážní síť, o jejíž existenci vědělo jen pár mocných ve Washingtonu a Londýně. S většinou kolegů se Metcalfe nikdy nesetkal. V tom spočívala podstata organizace. Každá její část byla přísně oddělená od ostatních. Jeden agent nikdy nevěděl, co dělá druhý. Mělo to bezpečnostní důvody.

Tři mladí radisté a šifranti - dva Britové a Američan - udržovali ze sklepa tajné rádiové spojení s Londýnem, Washingtonem a dalekosáhlou sítí špiónů v Paříži i jiných městech okupované části Francie a po celé Evropě. Byli to ti nejlepší z nejlepších, kteří prošli školením u královských spojařů v Thame Parku nedaleko Oxfordu a následně v 52. zvláštní výcvikové škole. Kvalifikovaní radisté byli velmi vzácní a Anglie měla v přípravě kádrů před Amerikou velký náskok.

Tiše zde hrálo rádio naladěné na stanici BBC. Radisté pozorně poslouchali její vysílání a čekali na šifrované signály předávané ve formě "osobních vzkazů" před večerními zprávami. Na malém skládacím stolku uprostřed místnosti ležela opuštěná šachovnice s rozehranou partií. Večer bylo nejvíc práce. Rádiové kmitočty byly nejméně přeplněné, a tak se dalo dobře vysílat i přijímat.

Na stěnách visely mapy Evropy, francouzských hranic i pobřeží a všech pařížských okresů. Nechyběly navigační a topografické mapy, nákresy pohybu lodní a nákladní dopravy v Marseille ani podrobné plány námořních základen. Výzdoba však měla i osobní rozměr: mezi mapami a tabulkami se vyjímal fotografie Rity Hayworthové z obálky časopisu Life a další výstřižek z magazínu, na němž se opalovala Betty Grableová.

Derek Compton-Jones, mladík s červenými tvářemi, sevřel Metcalfovu ruku a mocně s ní potřásl. "Jsem rád, že jsi v pohodě," pronesl vážně.

"To říkáš vždycky," popíchl ho Metcalfe. "Jako by tě to štvalo."

"Jdi někam!" vybuchl Compton-Jones. Zatvářil se rozpačitě a trochu nakvašeně.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Jsme ve válce, jestli ti to uniklo."

"Vážně?" odvětil Metcalfe. "Já si říkal, že venku je nějak moc uniforem."

Jeden z mužů se sluchátky, který seděl u přístroje na druhé straně místnosti, pohlédl na Comptona-Jonese a unaveně utrousil: "Kdyby nechal kašpárka v kalhotách, možná by si všiml, co se děje za okny ložnic, kde tráví tolik času." Zastřený hlas a uhlazený britský akcent patřil Cyrilu Langornovi, špičkovému šifrantovi.

Jeho kolega, vyhlášený radista Johnny Betts z Pittsburghu, se otočil a pravil:

"Moje řeč."

"No jo, Stephen. Před ním aby se každá sukně schovala na strom," přisadil si Langhorne.

Compton-Jones se zasmál a zrudl. I Metcalfe se upřímně rozesmál a prohodil:

"Taky byste se občas měli trochu provětrat, vy koumáci. Asi vás budu muset vzít do sto dvaadvacítky." Všichni věděli, že mluví o slavném bordelu v ulici de Provence 122.

"Já už jsem za vodou," pochlubil se Compton-Jones. "Mám stálou známost." Mrkl na kolegy a dodal: "Až vyzvednu poslední dodávku náhradních součástek, půjdu za ní."

"Tak takhle ty si představuješ hluboký průnik do Francie?" zeptal se Langhorne.

Tvář Comptona-Jonese ještě víc zbrunátněla, zatímco Metcalfe vyprskl smíchy. Zdejší osazenstvo měl rád, obzvlášť Comptona-Jonese. O Langhornovi s Bettsem často mluvil jako o dvojčatech Bobbseyových, postavách z dětských knížek, i když si nebyli vůbec podobní. Veškerá jejich činnost se točila kolem morseovky a šifer. Bylo to zdoluhavé a ubíjející. Metcalfe věděl, že vtipkování je pro ně jedním z mála způsobů, jak si ulevit od strašlivého napětí. Oni zase Metcalfa považovali za vlastního filmového hrdinu a hleděli na něj se směsicí žárlivosti a úcty.

Naklonil hlavu a zaposlouchal se do hudby, jež se tiše linula z rádia. "In the Mood," řekl. "Stará dobrá americká muzika - to je Glenn Miller přímo z Café Rouge v New York City."

"Omyl," opravil ho Compton-Jones. "Orchestr Joe Losse, brácho. Z Londýna. To je jejich znělka."

"No, jsem rád, hoši, že máte tolik volného času, že tady můžete poslouchat rádio," ucedil Metcalfe. "Ale někdo taky musí makat."

Sáhl do saka a vytáhl z podšívky svazek papírů. Pozvedl je do vzduchu a pyšně se usmál. "Kompletní plány německé ponor-kové základny v Saint-Nazaire včetně podrobností o neprůstřelných krytech, a dokonce i o vodních uzávěrech."

"Dobrá prácička!" žasl Compton-Jones.

Langhorne vypadal ohromeně, což neměl ve zvyku. "To ti dala ta tvoje malá gestapačka?"

"Ne, jsou ze soukromé pracovny hraběte Maurice Léona Philippa du Châteleta."

"Toho pitomce z Vichy?" podivil se Langhorne.

"Přesně tak."

"Děláš si srandu? Jak ses mohl dostat do jeho pracovny?"

Metcalfe naklonil hlavu. "Gentleman umí zachovat diskrétnost, Cyrile," pokáral ho strojeně.

"Tys mu spal se ženou! Ježíšmarjá, Stephene, copak v sobě nemáš kouska cti? Vždyť je to stará kobyla!"

"Ale mademoiselle je celkem pěkná klisnička. Teď to musíme co nejdřív předat kurýrovi a poslat letecky Corkymu do New Yorku. Taky z toho potřebuju udělat výpis a odvyšlat k další analýze."

Myslel samozřejmě Alfreda "Corkyho" Corcorana. Svého šéfa. Zkušeného špiona, který řídil soukromou síť agentů, do níž patřil i Metcalfe. Soukromá byla v tom, že se všichni zodpovídali jen Corcoranovi, ne nějaké státní organizaci či výboru. Kdo by v tom však hledal něco nezákonného, nebo dokonce protistátního, mýlil by se. Skupina totiž vznikla na popud samotného prezidenta Franklina D. Roosevelta.

Spojené státy prožívaly divné časy. Zatímco v Evropě zuřila válka, za oceánem panoval klid. Amerika sledovala vývoj a vyčkávala. Hlasy izolacionistů zaznívaly velice silně. Stejně jako vášnivé výzvy k tomu, aby Spojené státy zaútočily na Hitlera a bránily své evropské přátele - dřív než celou Evropu ovládne nacistické Německo a z Hitlera se stane mimořádně silný nepřítel.

V zemi však neexistovala jednotná zpravodajská služba. Roosevelt zoufale potřeboval spolehlivé a nezkreslené zprávy o tom, co nacisté doopravdy sledují a jak silný je odpor proti Hitlerovi. Prežije Británie válku? Vojenské rozvědce Roosevelt nevěřil, považoval ji za spolek amatérů. A ministerstvo zahraničí, které vedlo USA do izolace a ochotně předávalo informace novinářům, doslova

nesnášel.

Koncem roku 1939 se proto Franklin Roosevelt obrátil na svého starého přítele a spolužáka z Harvardu. Alfred Corcoran sloužil za první světové války u vojenské výzvědné služby G2 a pak si udělal jméno v přísně tajném světě MI8, což byla analytická skupina se sídlem v New Yorku, která ve dvacátých letech rozluštila japonské diplomatické šifry. Když "Černá komora", jak se organizaci přezdívalo, ukončila v roce 1929 činnost, Corcoran se úspěšně zapojil do zákulisních řešení světových krizí třicátých let, od Mandžuska až po Mnichov.

FDR věděl, že Corky je nejlepší - a hlavně, že mu může důvěřovat.

S penězi pokradmu čerpanými z rozpočtu Bílého domu a plnou podporou prezidenta se tedy Corky pustil do práce. Jeho přísně tajná zpravodajská skupina se záměrně neusadila v dosahu upovídaných kuloárů Washingtonu, ale v budově Flatiron v New Yorku, kde vystupovala jako mezinárodní obchodní firma.

Corcoran dostal při náboru kádru volnou ruku, a tak mohl najímat ty nejlepší a nejchytřejší agenty. Často hledal mezi absolventy prestižních univerzit, mladíky s dobrým vychováním, kteří měli předpoklady k tomu, aby se uměli pohybovat ve vyšších společenských kruzích v Evropě. Ze známých rodin pocházelo tolik nováčků, že vtipálci začali Corcoranově síti přezdívat Smetánka, což bylo velice přiléhavé. K jeho prvním úlovkám patřil i mládenec s čerstvým diplomem z Yale.

Jmenoval se Stephen Metcalfe.

Vyrostl v rodině bohatého průmyslníka. Jeho matka byla z ruské šlechtické rodiny, která opustila zemi před Velkou říjnovou revolucí. Stephen s rodiči hodně cestoval. Vzdělání dostal ve Švýcarsku. Mluvil plynule německy, rusky, francouzsky i španělsky, a to téměř bez přízvuku: Metcalfovi měli velké majetky v Argentíně a dlouhá léta tam trávili část zimy. Navíc pravidelně obchodovali se sovětskou vládou.

Po otcově smrti před čtyřmi lety se rodinného impéria ujal Stephenův bratr Howard - ten vzorný a spolehlivý. Stephen mu občas vypomáhal, ale nechtěl nést odpovědnost za řízení velkého podniku.

Měl dobrodružnou povahu a rád si užíval života. Corcoran usoudil, že mu právě tyto vlastnosti přijdou vhod v nové roli argentinského floutka v Paříži.

Derek Compton-Jones si nervózně odkašlal. "No, kurýr vlastně ani nebude potřeba."

Langhorne zvedl oči od přístrojů, ale hned je zase sklopil.

"Ne? Znáš snad rychlejší způsob, jak to dostat na Manhattan?" zeptal se Metcalfe.

V té chvíli se otevřely dveře na druhém konci místnosti.

Objevila se v nich tvář, kterou tam vůbec nečekal: zasmušilá ztrhaná tvář Alfreda Corcorana.

03 KAPITOLA

Starý pán vypadal tradičně jako ze škatulky. Kravatu měl upevněnou elegantním uzlem a uhlově šedý oblek podtrhoval jeho štíhlou postavu. Jako obvykle voněl mentolem - byl doslova závislý na větrových bonbonech - a kouřil cigaretu. Suše si odkašlal.

Compton-Jones se okamžitě vrátil na místo a místnost ztichla. Dobrá nálada okamžitě vyprchala.

"Panebože, ta francouzská sláma se nedá kouřit! Chesterfieldky mi došly v letadle někde nad Newfoundlandem. Stephene, nechceš si šplhnout u šéfa a sehnat mi trochu našeho tabáku? Jsi přece šmelinář, ne?"

Metcalfe nesměle vykročil a podal Corkymu ruku. V levé svíral ukradené dokumenty. "Jasně..., Corky..., co děláte...?" soukal ze sebe. Corcoran nebyl žádný úřednický suchar: často vyjížděl do terénu. Ale dostat se do obsazené Paříže bylo složité, obtížné a každopádně riskantní. Do Paříže často nejezdil. Musel k tomu mít velice dobrý důvod.

"Co tady dělám?" odvětil Corcoran. "Skutečná otázka zní, co tady děláš ty."

Otočil se a zamířil zpátky k místnosti, odkud právě přišel. Pokynul Metcalfovi, aby ho následoval.

Metcalfe za sebou zavřel dveře. Starý pán si chtěl zřejmě promluvit mezi čtyřma očima. Z Corkyho čísel nalehavost, jakou u něj Metcalfe ještě nezažil.

Sousední pokoj byl vybavený množstvím zařízení, mezi něž patřil i psací stroj s německým švabachem pro výrobu průkazů a osobních dokladů. Nechyběla ani malá tiskárna používaná na padělání jednoduchých dokumentů, jako byla francouzská cestovní a pracovní povolení - náročnější práce se většinou dělaly v New Yorku nebo Londýně. Na jednom ze stolů ležela sbírka gumových razítek včetně věrné kopie pečeti německé cenzury. V rohu místnosti, poblíž věšáku s uniformami, stál dubový stůl

s hromadou papírů. Lampička se zeleným stínítkem na něj vrhala kroužek světla. Corcoran usedl za stůl a ukázal Metcalfovi, aby se také posadil. Jediné místo

Ludlum Robert - Tristanova zrada

bylo na polním lůžku u stěny. Metcalfe si neklidně sedl. Svazek uloupených papírů položil na pelest vedle sebe.

Šéf si ho dlouhou chvíli tiše měřil. Jeho oči, ukryté za brýlemi z rohoviny, byly světle šedé a vodnaté.

"Krutě jsem se v tobě zklamal, Stephene," hlesl Corcoran. "Nasadil jsem tě sem s vynaložením obrovských peněz z omezených zdrojů, a jak ses mi odvděčil?"

"Pane," začal Metcalfe.

Corcoran se však nedal zastavit. "Hitlerova nenasytná tlama postupně hltá veškerou civilizaci. Nacisté dobyli Norsko, Dánsko, Holandsko, Belgie, Lucembursko a teď i Francii. Brity zahnali od Dunkerque. Bombardují Londýn na padrti. Ten syčák má celé pískoviště sám pro sebe. Hochu, vždyť tohle může znamenat konec svobodného světa. A ty? Rozepínáš podprsenky, proboha!" vytáhl ruličku bonbonů a jeden si hodil do úst.

Stephen zatím shrábl papíry z prýčny a zamával s nimi na svého nadřízeného a učitele. "Pane, právě se mi podařilo získat přísně tajné plány německé strategické základny na pobřeží Atlantiku v Saint-Nazaire..."

"Ano, ano," přerušil ho Corcoran netrpělivě a rozkousl bonbon. "Němci vylepšili vodní uzávěry, které řídí vstup do ponorkových krytů. Už jsem je viděl."

"Cože?"

"Nejsi můj jediný agent, chlapče."

Metcalfe zrudl. Nedokázal potlačit nával rozhořčení. "Kdo vám je sehnal? To by mě zajímalo. Jestli máte víc agentů v jednom rajonu, je nebezpečí, že do sebe narazíme a všechno poděláme."

Corcoran pomalu zavrtěl hlavou a zamlaskal. "Na to se mě přece nemusíš ptát, Stephene. Jeden z mých agentů nikdy neví, co dělá druhý - to je železný zákon."

"A taky pěkná blbost..., pane."

"Blbost? Omyl, prozíravost. Svatá zásada dělení. Každý z vás musí vědět o svém úkolu a dalších agentech jen to, co je nezbytně nutné. Co kdyby jednoho z vás dopadli a mučili? V ohrožení by byla celá síť."

"Proto jsme přece všichni dostali kapsli s kyanidem," namítl Metcalfe.

"Ano. Ta splní účel, když máš dost času. Ale co když tě seberou náhle? Něco ti povím: jednoho z mých agentů, kterého se mi podařilo dosadit do důležité funkce v Compagnie Francaise des Petroles, před týdnem zatklo gestapo. Od té doby se neozval. Ten člověk ví o našem doupěti." Corky máchl rukou kolem místnosti, aby bylo jasné, že má na mysli sklep. "Co když zazpívá? Co když převlíkne kabát?"

Tyhle otázky mi nedají spát."

Okamžik ticha pominul. "Proč jste tady, pane?"

Corky se hryzl do spodního rtu. "Tvoje krycí jméno je Romeo, mám pravdu?"

Metcalfe obrátil oči v sloup a bezradně zavrtěl hlavou.

"Často si zoufám, že ve vztahu ke slabšímu pohlaví nemáš zábrany." Corky se suše usmál a převálil bonbon v ústech. "Ale zástupy zhrzených milenek nám občas můžou i prospět."

"Jak to?"

"Jde o jednu dámu, se kterou jsi před nějakým časem laškoval."

Metcalfe zamžikal. Do této kategorie spadala celá řada žen a neměl zrovna náladu hádat.

"Ta dáma - tvoje stará láska - si začala s velice důležitým nacistou."

"Nevím, o kom je řeč."

"No jistě, jak bys mohl. Bylo to už před šesti lety. V Moskvě."

"Lana!" zašeptal Metcalfe.

Jako by dostal ránu elektrickým proudem. Stačilo jen vyslovit její jméno - jméno, o němž si myslel, že už ho nikdy neuslyší - a hned se mu vybavily dávné vzpomínky. Doslova mu ožila před očima.

Lana, tedy Světlana Baranovová, byla úžasná žena, nesmírně krásná, přitažlivá a vášnivá. Byla první velkou láskou jeho mladého života.

Když Stephen Metcalfe jako čerstvý absolvent Yaleské univerzity v roce 1934 poprvé navštívil Moskvu, bylo to ponuré tajuplné místo plné strachu. Metcalfovi měli v Rusku obchodní zájmy - otec rodiny ve dvacátých letech založil pět společných podniků se sovětskou vládou, od továrny na výrobu tužek v Novgorodu až po ropný průzkum v Gruzii. Když se objevil nějaký zádrhel, což se v sovětské byrokracii dělo ustavičně, Metcalfe senior poslal své dva syny, aby spory uhladili. Zatímco jeho flegmatický bratr Howard vysedával na nekonečných jalových schůzích se sovětskými zástupci, Stephen s očima dokořán objevoval město. Fascinoval ho zejména Bolšoj театр, velké divadlo se svým velkolepým sloupovým korunovaným meděnou sochou Apolla v kočáru.

Právě v té obrovské budově z devatenáctého století ho uchvátila krásná mladá baletka. Ladně se vznášela a proplouvala po pódiu, jako by přilétla z úplně

Ludlum Robert - Tristanova zrada

jiného světa. Éterický dojem umocňovala její porcelánová plet, temné oči a hedvábné černé vlasy. Večer co večer sledoval její pлавné pohyby v Červené karkulce a Labutím jezeře. Ale nejúžasnější byla v hlavní roli Tristana a Isoldy v choreografii Igora Mojsejeva.

Když si s ní Metcalfe konečně domluvil schůzku, zdálo se, že na mladou Rusku pozornost bohatého Američana zapůsobila. Neměla však ponětí, jak ona ohromila jeho - jakkoli předstíral, že je vzdělaný a světaznalý. Po několika měsících Metcalfovi synové v Moskvě vyřídili rodinné záležitosti a odjeli. Loučení se Světlanou bylo pro Stephena tím nejbolestnějším rozchodem, jaký kdy zažil. V nočním vlaku z Moskvy do Leningradu nemohl žalem ani spát. Jeho bratr Howard spokojeně podřimoval, a když ho hodinu před Leningradem vzbudila otravná bába s čajem/začal si z mladšího sourozence utahovat. Howard byl racionální a bezcitný jako všichni starší bratři. "No tak, pusť ji z hlavy," nabádal Stephena. "Je to balerína, proboha. Na světě je plno hezkých holek - uvidíš."

Stephen jen sklíčeně zíral na stromy, jež se míhaly kolem.

"Stejně jsi to s ní nemohl myslet vážně. Co by asi táta řekl, kdyby zjistil, žeš chodil s baletkou. To už by sis mohl rovnou začít s herečkou!"

Metcalfe zavrčel a dál civěl z okna.

"I když uznávám," připustil Howard, "že to byla fakt kočka."

"Světлана Baranovová je teď primabalerínou velkého divadla," pravil Alfred Corcoran. "A v posledních měsících se stala milenkou vysokého představitele německého ministerstva zahraničí v Moskvě."

Metcalfe zavrtěl hlavou, jako by chtěl rozehnat pavučiny. "Lana?" zopakoval. "S nacistou!"

"Je to tak," přitakal Corcoran.

"A... a jak víte, že... že jsem s ní něco měl?"

"Možná si vzpomínáš, že jsem tě při nástupu nechal vyplnit podrobný dotazník, asi padesát stránek, ve kterém jsi měl uvést veškeré styky v zahraničí - kamarády, rodinné příslušníky, zkrátka všechny. Napsal jsi příbuzné v Buenos Aires, spolužáky v Luzernu a přátele v Londýně a Španělsku. Ale o nikom v Rusku ses nezminil, i když jsi uvedl, žeš navštívil Moskvu. Chytil jsem se toho - jak jsi mohl strávit v Moskvě několik měsíců, a s nikým se nesetkat? A tys přiznal, že, no, žeš prožil ten románěk..."

"Úplně mi to vypadlo z hlavy."

"Jak asi víš, v New Yorku mám jen pár lidí, ale šikovných. Umí pracovat se jmény. Když jeden z mých analytiků dostal na stůl zprávu o přidělení na německém velvyslanectví v Moskvě Rudolfo von Schusslerovi, který to možná netáhne s nacisty, jedna bystrá kolegyně si ty dvě tečky spojila. Sledování ukázalo, že von Schussler má něco společného s balerínou velkého divadla Světlanou Baranovovou. Když můj analytik slyšel to jméno, rozsvítilo se mu v hlavě."

"Tak Lana se schází s německým diplomatem?" mumlal si Metcalfe sám pro sebe.

"Od té doby, co Hitler a Stalin vloni podepsali pakt o neútočení, se německá diplomatická komunita v Moskvě začala celkem volně stýkat s prominentními Rusy. Víš, na německém ministerstvu zahraničí je plno aristokratů ze staré školy. Společenská smetánka není jen výsadou naší země, jak je ti známo. No a řada z nich se nijak zvlášť netají nechutí k Hitlerovi a jeho zběsilým náckům. Usoudili jsme, že von Schussler možná patří k Hitlerovým tajným odpůrcům. Ale nevíme to jistě. A jak silný je vlastně jeho odpor? Tak silný, že by nám třeba mohl trochu pomoci? Tohle od tebe potřebuju zjistit."

Metcalfe kývl. Rostla v něm dychtivost. Znovu do Moskvy! Za Lanou!

"Takže to bude tvůj úkol," pokračoval Corcoran. "Dostat se do Ruska je dneska strašně těžké. Snadné to nebylo nikdy, ale teď je to ještě horší. Snad bych tam mohl propašovat tajného agenta s nějakým dobrým krytím, ale to je hodně riskantní. A navíc to není nutné. Chci, abys tam jel bez krytí. Pod svým jménem. Pro cestu do Moskvy přece budeš mít naprosto věrohodný důvod. Vaše rodina potřebuje dotáhnout převod majetku jednoho ze starých společných podniků."

"Nechápu, o čem mluvíte."

"Však ty už na něco přijdeš. Podrobnosti můžeš doladit s bratrem. Se zařizováním vám pomůžeme. Pokud Sověti zavětrí tvrdou měnu, s radostí domluví jednání, to mi věř. I když nás denně pomlouvají v Pravdě."

"Mluvíte o úplatcích."

"Mluví o všem, co bude potřeba. Opravdu to nehraje roli. Jde o to přimět Rusy, aby ti udělili vízum a tys mohl legálně do Moskvy. Až tam budeš, na večírku americké ambasády 'náhodou' potkáš svoji starou lásku Světlanu. Dáte se do řeči, jak by se dalo čekat."

"A dál?"

"Detaily nechám na tobě. Možná oživiš dávnou známost."

"Co bylo, bylo, Corky. Ukončili jsme to."

"Jak tě znám, rozešli jste se v dobrém. Snad všechny exmilenky pro tebe mají pořád slabost. Nechápu, jak to děláš."

"Ale proč?"

"Je to obrovská šance. Budeš mít příležitost si v soukromí a bez oficialit promluvit s významným německým diplomatem, který má přímou vazbu na samotného von Ribbentropa, a tím i na vůdce."

"A co mám udělat?"

"Oťuknout ho. Ověřit pravdivost hlášení, které jsme obdrželi - že je ve skryté opozici proti nacistům."

"Jestli o něm dostáváte hlášení, tak se tím asi moc netají."

"Naši diplomaté umějí rozeznat nuance. Hlásí maličkosti, vtípky a tak. Ale je potřeba, aby to zblízka posoudil zkušený člověk a udělal závěr. Jestli von Schussler doopravdy v hloubi duše nesouhlasí se šílenstvím Adolfa Hitlera, třeba by se z něj mohla stát cenná zpravodajská nitka."

"Chcete, abych ho přesvědčil ke spolupráci?"

"Hezky popořádku. Nejdřív chci, aby sis na místním sovětském konzulátu na bulváru Lannes zažádal o vízum na vlastní jméno. Vaše rodina má u Rusů výsadní postavení, ale papírování bude určitě pár dní trvat, možná týden. Ty zatím přerušíš v Paříži činnost, ale mosty za sebou nepal. Zítra tě seznámím s jedním velice chytrým kolegou. Specializuje se na věcičky, které budeš v Moskvě potřebovat."

Metcalfe přikývl. Představa cesty do Moskvy ho nesmírně vzrušovala, ale nebylo to nic ve srovnání s myšlenkou, že znovu uvidí Světlanu Baranovovou - a z tak důležitého důvodu.

Corcoran vstal. "Běž, Stephene. Nesmíme ztrácet čas. Každý den znamená další vítězství nacistů. Vtrhnou do další země. Vybombardují další město. Jsou čím dál silnější a dravější, a my jen sedíme a koukáme. Chybí nám dost věcí - cukr, boty, benzin, guma i munice. Ale věc, které máme nejmíň, je čas."

04 KAPITOLA

Houslista hrál svůj oblíbený kus, Beethovenovu Kreutzerovu sonátu, ale vůbec ho to netěšilo. Pianistka totiž předváděla něco strašného. Byla to obstarožní manželka jednoho esesáka, již scházela špetka nadání: hrála jako dívenka na školním recitálu. Hudbu zkrátka neměla v krvi. Mlátila do kláves hlava nehlava a v některých naléhavějších pasážích doslova přebíjela housle. Svůj chabý výkon korunovala tím, že hrála levou rukou o chvilku dříve než pravou, čímž dokonale rozkládala harmonii. Úvod skladby, bouřlivé allegro, se ještě dal snést. Ale náladovou třetí větu, andante cantabile s virtuózními rytmickými ozdobami, bába docela pokazila.

Kompozice však byla těžká i pro zručného muzikanta. Když Beethoven poslal rukopis velkému pařížskému houslistovi Rodolphu Kreutzerovi, jemuž ji věnoval, ten sám prohlásil, že se nedá zahrát a nikdy ji pak neprovedl na veřejnosti. Příšerná byla i akustika. Dům patřil přímému nadřízenému houslisty, Standartenfuhreru H. J. Kiefferovi, pařížskému náčelníkovi kontrašpionážního odboru Sicherheitsdienstu neboli SD, tedy nacistické tajné služby. Podlahu zakrýval koberec a na stěnách visely těžké závěsy a tapiserie. Zvuk se tam dočista ztrácel. Piano Bechstein bylo sice kvalitní, ale zoufale rozladěné. Kleist nevěděl, proč vůbec svolil, že dnes večer zahraje.

Měl hodně rozdělaných úkolů a housle byly jen jeho koníčkem.

Do nosu ho náhle udeřila jakási vůně. Cítil v ní tóny bergamotu, pomeranče a rozmarýnu na pozadí nerolového oleje a pižma. Okamžitě poznal, že je to 4711, kolínská od německé firmy Muelhens.

Kleist ani nemusel zvednout oči, aby věděl, že do sálu právě vstoupil Muller. Muller, jeho místní řidičí důstojník, byl jedním z mála příslušníků SD, kteří používali vodu po holení. Většina tajných to pokládala za zženštilost.

Muller se nezúčastnil večere ani domácího koncertu, takže musel mít na srdci něco důležitého. Kleist se rozhodl, že vynechá repetici a požene čtvrtou větu k rychlému závěru. Čekala ho důležitější práce.

Vypukl překvapivě nadšený, srdečný a hlasitý potlesk. V místnosti přitom nebylo víc než pětadvacet lidí - členů SD s manželkami a přítelkyněmi. Kleist se děkovně uklonil a spěchal ke stěně, kde na něj čekal Muller.

"Máme novinky," řekl Muller tiše.

Kleist s houslemi v jedné ruce a smyčcem v druhé jednoduše kývl. "Jde o tu radiostanici."

"Přesně tak. Letadlo britských vzdušných sil včera uprostřed noci v Touraine shodilo několik beden se spojovacím zařízením. Hlásí to náš informátor."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Samolibě dodal: "Ještě nikdy nezklamal. Tvrdí, že nás ta zasilka dovede k réseau." Tak se říkalo hnízdu, základně tajné špionážní skupiny.

"Převezli ty věci do Paříže?" otázal se Kleist. Kdosi za ním postával, nepochybně chtěl pochválit jeho vystoupení. Kleist se otočil, rázně se uklonil neznámé dámě a znovu se obrátil k Mullerovi. Žena odešla.

"Do bytu v ulici Mazagran nedaleko brány Saint-Denis."

"Odtud se má vysílat?"

Muller zavrtěl hlavou. "Ne, je to jen překladiště. Bydlí tam nějaká stará coura."

"Zboží dorazilo na místo určení?"

Muller se usmál a pomalu přikývl. "Přesněji řečeno, někdo si ho vyzvedl. Britský agent, který používá falešné jméno, aspoň si to myslíme."

"A dál?" vyhrkl Kleist netrpělivě.

"Naši ho ztratili."

"Cože?" Neschopnost oddílů SD v terénu neznala mezí. "Chcete, abych si s tou děvkou promluvil."

"Měl byste si pospíšet," řekl Muller. "A mimochodem, zahrál jste to vážně hezky. To byl Bach?"

Lehká žena provozovala své řemeslo pod vznešeným obloukem na konci ulice du Faubourg Saint-Denis vztyčeným v sedmáctém století na oslavu vítězství Ludvíka XIV. ve Flandrech a Porýní. Postávalo tam celkem pět prostitutek. Klábosily spolu a nastavovaly tváře i těla uštváným mužům, kteří spěchali domů, aby to stihli do policejní hodiny. Může to být kterákoli z nich, uvědomil si Kleist.

Jak procházel kolem ve výrazně zelené uniformě SD, všiml si, že tři z nich jsou příliš mladé, aby odpovídaly popisu "staré coury", jejíž byt sloužil jako úschovna zboží shozeného v Touraine. Podle Mullera bylo prostitutce kolem čtyřiceti a měla čtyřiaadvacetiletého nemanželského syna, který se aktivně angažoval v odbojovém hnutí Résistance. Často mu půjčovala byt jako překladiště materiálu. Jen dvě zdejší nevěstky vypadaly dost staře na to, aby měly čtyřiaadvacetiletého syna.

Kleistovo chřípí se náhle rozšířilo. Ucítil nezaměnitelnou směs pachů, jež si spojoval s francouzskými šlapkami - poznával v ní levné cigarety a voňavku, jíž se neúspěšně snažily zamaskovat špatnou hygienu. Do popředí také zřetelně vystupovaly živočišné vůně s nádechem mužských výměšků, jež ze sebe ženy nesmyly. Dost nechutné.

Všechny běhny si všimly stejnokroje, který si na sobě nechal schválně. Některé se k němu otočily, chlípně se usmály a špatnou němčinou ho pozdravily. Dvě z nich to neudělaly, obě ve vyšším věku. Starší ženy asi německé okupanty nenáviděly, nebo to aspoň dávaly víc najevo. Zastavil se, otočil se k ženám a opětoval jejich úsměv. Pak přistoupil blíž.

Když už byl dost blízko, vycítil strach. Je mýtus, že pouze psi dokážou zavětrít lidský strach; to věděl Kleist ze zkušenosti. Biologie patřila k jeho koníčkům. Zjitřené city, zejména hrůza, spouštějí činnost žláz v podpaží a rozkroku. Výpotky vycházejí na povrch vlasovými váčky. Výsledkem je nakyslý zápach pižma, který se dá snadno poznat.

Cítil její strach.

Ta děvka Němce nejen nesnášela, ona se jich bála. Uviděla uniformu tajné policie a lekla se, že její role v Résistance byla prozrazena.

"Ty," ukázal na ni Kleist prstem.

Uhnula pohledem a odvrátila se. To byl jen další důkaz, který ho utvrdil v jeho domněnce.

"Ten pán z Německa si vybral tebe, Jacqueline," popíchla ji jedna z mladších šlapek.

Oslovená žena se neochotně otočila a pohlédla mu do očí. Měla světlé vlasy nedokonalé odbarvené kysličníkem. "Takový pěkný vojáček, a šel by se starou bábou?" snažila se zalaškovat. V jejím rozechvělém hlase zhrublém od cigaret cítil zrychlený tep.

"Dávám přednost zralým ženám," odvětil Kleist. "Ženám, které se vyznají a vědí, co a jak."

Ostatní šlapky se chichotaly a štěbetaly.

Blondýna k němu velice zdráhavě zamířila. "Kam půjdeme?" zeptala se.

"Já tady nic nemám," řekl Kleist. "Nesloužím ve městě."

Děvka pokrčila rameny a oba vykročili. "Za rohem je jedna ulička."

"Ne. To pro moje potřeby nebude stačit."

"Ale jestli nemáte, kam jít..."

"Stačí postel a trocha soukromí." Její neochota vzít ho k sobě domů působila až

Ludlum Robert - Tristanova zrada

komicky. Pohrával si s ní jako kočka s myší a dělalo mu to radost. "Určitě máš někde poblíž byt. Uvidíš, nebudeš litovat." Činžovní dům v ulici Mazagran byl oprýskaný a zchátralý. Mlčky vyšli čtyři poschodí k jejímu bytu. Dlouho hledala v kabelce klíče, očividně nervózní. Nakonec ho pustila dál. Byt byl překvapivě prostorný a střídme zařízený. Odvedla ho do ložnice a ukázala na dveře koupelny. "Jestli potřebujete la salle de bain," řekla. Postel byla velká, matrace nerovná. Zakrýval ji rozedraný šarlatový přehoz. Němec usedl na okraj pelesti. Žena si přisedla a začala mu rozepínat sako. "Ne," odtáhl se. "Nejdřív se svlíkni ty." Vstala, zamířila do koupelny a zavřela za sebou. Pozorně poslouchal, jestli neuslyší vrznutí zásuvky, v níž měla ukrytou zbraň, ale kromě tekoucí vody z kohoutku bylo ticho. Vyšla po pár minutách zahalená v tyrkysovém županu, který na okamžik rozevřela a odhalila nahou kůži. Na ženu svého věku měla překvapivě pevná prsa. Po několika vteřinách váhání spustila župan na podlahu a pyšně ukázala své tělo. Pak vykročila, jak ji pánbůh stvořil, postavila se před zákazníka a znovu mu začala rozepínat sako. "Lehni si do postele. Prosím," požádal ji Kleist. Poslechla ho a se strojenou elegancí se natáhla zády na postel. Hrála mu divadlo. "Jste nesmělý," řekla. "Nerad se svlíkáte." "Máš pravdu," přitakal Kleist ostýchavě. "A taky bych si chtěl nejdřív trochu promluvit, jo?" Chvilí mlčela. "Chcete, abych vám říkala sprostárny?" "Určitě bych se od tebe mohl hodně přiučit." Mokrou tkaninu ucítil dřív, než si pod postelí všiml cípu pytle. Určitě sloužil k přepravě zařízení, usoudil Kleist. Proto byl pořád vlhký. Na venkově možná přšelo. "Hmmm, ta vůně vašeho nádherného venkova." "Prosím?" Sáhł na podlahu a vytáhl úhledně složený pytel. "Ano, cítím úrodnou půdu údolí Loiry. Kamenitou hlínu a vápenec. Touraine, že?" Očividně se lekla, ale rychle zakryla děs pokrčením ramen. Přivinula se k němu a zkušenou rukou mu sáhla do rozkroku. "Vy Němci máte parádní náčiní," zamumlala. "Hrozně mě to vzrušuje." Kleistův pyj zůstal netečný. Voják položil ruku na její hnětoucí dlaň a zvedl ji ze svých kalhot. "Když už jsme toho," začal, "pole kolem Touraine jsou přímo ideální pro shazování náčiní z letadla, nemám pravdu?" "Nevím, o čem mluvíte. V Touraine jsem nikdy nebyla..." "Ty možná ne, ale tvůj syn René, co říkáš?" Děvka se zatvářila, jako by dostala facku. Zrudla. "Nemám ponětí, kam tím míříte. Co po mně chcete?" "Jen takovou informaci. Ty přece víš, co a jak, to už jsem ti říkal. Chci po tobě jen jedno jméno." Vztyčila se a překřížila ruce na holých nadrech. "Prosím vás, běžte pryč. To je nedorozumění. Já jsem pracující žena. Nic nevím." "Myslíš, že tím ochráníš svého jediného syna," pravil Kleist vlídně. "Ale ve skutečnosti mu uškodíš. Jemu, jeho ženě i dvouletému synkovi - tvému vnukovi. Protože když mi neřekneš, co mě zajímá, ještě před východem slunce budou zastřeleni. To tě můžu ujistit." Děvka vykřikla: "Co chcete?" "Jen jedno jméno," řekl. "Jméno Angličana, který si vyzvedl to zařízení. A jak se s ním spojit." "Já nic nevím!" zaúpěla. "Jen jim půjčuju byt!" Kleist se pousmál. Zlomila se celkem snadno. "Můžeš si vybrat, mademoiselle. O synovu činnost mi nejde. Zajímá mě jen ten Angličan. Řekneš mi, jak ho seženu, a tím zachráníš syna i vnuka. Jinak budou do hodiny mrtví. Je to úplně prosté." Řekla mu všechno, co chtěl vědět. Informace z ní vylétly v hrůzoplém proudu. "Díky," pravil Kleist nakonec. "A teď odsud vypadni, Boche!" vmetla mu děvka. "Táhni z mého bytu, ty špinavá nacistická svině!" Zoufalý pokus prostitutky zachovat si aspoň kousek důstojnosti Kleista nevyvedl z míry, všechno mu přece prozradila. Bylo mu však jasné, že by o návštěvě důstojníka SD řekla synovi. Mohlo by se to donést k Angličanovi dřív, než by ho stačili sebrat, a to by bylo zlé. Naklonil se k ní a pohládl ji po nadrech a ramenech. "Takhle nesmíš mluvit," hlesl. "My nejsme tak zlí." Při jeho dotyku ztuhla a odvrátila hlavu. Neviděla proto záblesk struny E, kterou Kleist hbitě vytáhl z kapsy a sevřel jako škrtidlo. Když ucítila, jak se

Ludlum Robert - Tristanova zrada

jí cosi stahuje kolem hrdla, pokusila se křičet, ale nic z ní nevyšlo. Za pár vteřin kleist ucítil zápach živočišných výměšků smísený s jehličnatou vůní houslové kalafuny. Mimořádně vyvinutý čich mu byl někdy na obtíž. Když ji zabil, zasunul strunu zpátky do kapsy.

Pak si pečlivě umyl ruce, aby spláchl nepříjemný smrad, a vyšel z bytu.

05 KAPITOLA

Jak Corcoran naléhavě zdůrazňoval, času nebylo nazbyt. Metcalfe si musel opatřit sovětské vízum. Mohl tak učinit přímo v Paříži, na sovětském konzulátu na bulváru Lannes. Němečtí okupanti teď byli s Rusy jedna ruka. Dalo se předpokládat, že Moskva projeví pochopení. Ještě důležitější bylo, že Metcalfova rodina se sovětskou vládou stále obchodovala, sice málo, ale nepřetržitě. Metcalfovi tudíž budou v Moskvě platit za významné hosty. Vízum dostane bez problémů, tím si byl jist.

Musel však zavolat bratrovi Howardovi do New Yorku. Jelikož Howard měl na starosti řízení rodinných obchodů, jedině on mohl se sovětskými orgány domluvit návštěvu svého mladšího sourozence. Bylo zřejmé, že Howarda bratrova žádost překvapí. Věděl, že Stephen tajně pracuje pro americkou vládu, ale z bezpečnostních důvodů mu zůstalo utajeno, v jaké přesně funkci.

Když Metcalfe vycházel ze sklepa, v lokále nahoře už panoval klid. U baru zůstalo jen pár chlápků, kteří se o samotě zpíjeli do milosrdné otupělosti. Jedině hostinský Pasquale si ho všiml. Právě se hrbil nad počítačem s hromádkou účtů a počítal noční tržbu. Když uslyšel Metcalfovy kroky na schodech, mrkl na něj a udělal rychlý posunek - přiložil si ukazovák s palcem ke rtům, jako by kouřil. Metcalfe kývl. Barman nezapomněl na cigarety, po nichž tak toužil, a Metcalfe beze slova naznačil, že nezapomněl ani on. Když mlčky procházel krčmou, poklepal hospodského po rameni.

Venku se podíval na hodinky: bylo něco po jedné ráno.

V tomto nočním čase byly pařížské ulice opuštěné. Metcalfe cítil únavu a rád by se pořádně vyspal. Setkání s Corkym mu však vlilo adrenalin do žil. Potřeboval si odpočinout, ale teď by stejně neusnul.

Bylo pozdě, ale možná ne úplně. Znal v Paříži jednu ženu... využíval ji jako důležitý informační zdroj. Byla to šifrantka. Ráda ponocovala, i když musela každé ráno v devět sedět za svým stolem.

Mohl za ní zajít v jakoukoli noční hodinu; copak to sama často neříkala? Nastal čas se o tom přesvědčit.

Flora Spinasseová nebyla příliš hezká, ale zato milá. Zprvu se chovala trochu ušlápnutě a zdrženlivě, ale když se oklepala, stala se z ní hravá a vášnivá milénka. Do vpádu Němců, tedy ještě před pěti měsíci, pracovala jako šifrantka v Direction Générale de la Sécurité Nationale, francouzském úřadu národní bezpečnosti. Když přišli nacisté, gestapo Sûreté ovládlo a z ústředí v ulici des Saussaies 11 kousek od Elysejského paláce si udělalo vlastní sídlo. Němci provedli v úřadu velkou čistku, aby se zbavili nespolehlivých živlů. Potřebovali však zaměstnance, kteří uměli francouzsky, a tak si ponechali poměrně dost místních. Většina sekretárek a úřednic zůstala. Francouzky neměly své nové šéfy rády, ale ty, které setrvaly, držely jazyk za zuby. Nebyly hloupé a nechtěly přijít o místo.

Všechny však měly svůj život a vyšly z nějakého prostředí. Flora Spinasseová si prožila malou soukromou tragédii. Při nacistické invazi jí zemřela babička, kterou měla moc ráda. Sestry z pařížské nemocnice, kde její babička v té době ležela, v hrůze utíkaly z Paříže. Pacienti, kteří byli příliš nemocní a nemohli se hýbat, dostali smrtící injekce, mezi nimi i Flořina milovaná grandmère. Flora si svůj žal nechala pro sebe, doutnal v ní však vztek na nacisty. Nenáviděla je za to, co provedli Paříži, a tím i její babičce.

Stephen to všechno o Floře věděl ještě předtím, než ji "náhodou" potkal v parku Monceau - Corkyho síť provedla důkladnou přípravu a porovnála nemocniční materiály se seznamy zaměstnanců v citlivých úřadech po celé Paříži. Pozornost pohledného bohatého Argentince přiváděla mladou ženu do rozpaků, každopádně jí však lichotila. Slovo dalo slovo a začali spolu vtipkovat o hloupých německých cedulích, které náhle zaplavily celý park: RASEN NICHT TRETEN - na trávu vstup zakázán. Před příchodem Němců jste si ve zdejšímu parku mohli kdekoli rozložit piknik. Ale teď? Bylo to tak... tak německé'.

Zákaz vycházení, zavedený nacisty, platil od půlnoci, takže každý trochu rozumný člověk byl doma nebo aspoň někde vevnitř a neprocházel se po ulici. Porušení zákazu mohlo znamenat

noc za mřížemi. Lidé, kteří nedodrželi policejní hodinu, někdy museli až do rána ležet německým vojákům holínky nebo škrábat brambory ve vojenských kuchyních.

Flora bydlela v ulici de la Boétie, a to bylo pěšky hezký kus cesty. Starý, ale silný vůz Hispano-Suiza nechal poblíž svého bytu v ulici Rivoli. Dobře že tak:

Ludlum Robert - Tristanova zrada

kdyby jel na večírek autem, stejně by ho musel odstavit poblíž avenue Foch. Uslyšel chraplavé burácení automobilu. Kolem se prohnal černý citroen - nepochybně vůz gestapa. Jeho posádka se však neobtěžovala zastavit kvůli osamělému chodci, který už měl být dávno doma.

Vítr zesílil a udělala se zima. Metcalfe necítil uši ani prsty. Zalitoval, že si při odchodu z večírku nevzal kabát, ale pak si uvědomil, že to nešlo.

Asi o minutu později ho minul policejní anton s vězni - Francouzi mu říkali panier a salade, košík na salát. V Metcalfovi hrklo, ale vzápětí si vzpomněl, že většina vozidel v tuto pozdní hodinu nutně musí patřit nacistům. Spatřil telefonní budku a přešel na druhou stranu ulice. Když se k automatu přiblížil, všiml si cedule, kterou Němci nalepili na sklo. Nápis, ohleduplně vyvedený ve francouzštině, hlásal: ACCES INTERDIT AUX JUIFS, Židům vstup zakázán. Pak uslyšel výkřik a blížící se kroky.

"Hej! Vy! Arrêt!"

Metcalfe nevzrušeně zvedl oči a viděl, že k němu běží francouzský četník. Klidně pokračoval v chůzi.

"Hej! Vy! Ukažte mi papíry." Strážníkovi mohlo být něco málo přes dvacet a zdálo se, že se ještě neholí.

Metcalfe pokrčil rameny, přátelsky se usmál a podal mu carte d'identité na jméno Daniel Eigen, kterou vydala policejní prefektura. Francouz si průkaz podezíravě prohlížel. Když zjistil, že zastavil cizince, narostl mu hřebínek.

"Od půlnoci je zákaz vycházení," pravil mladík káravě. "Venku nemáte co dělat, to přece víte."

Metcalfe rozpačitě ukázal na svůj smokink a křivě se usmál. Jsem jen neškodný opilec, prostě ubožák, naznačoval držením těla i žalostným úsměvem. Ještě že neměl čas převléknout se do normálních šatů. Smokink byl dobré alibi. Důkaz, že k porušení policejní hodiny měl docela nevinný důvod.

"To jsou jen výmluvy," odsekl Francouz. "Policejní hodiny jsou všude vylepené. Porušil jste zákon. Tohle si budu muset nechat a vy půjdete na stanici podat vysvětlení."

No nazdar, záupěl Metcalfe v duchu. Tohle mi tak ještě scházelo. Pro porušení zákazu, vycházení ho už zastavili bezpočtukrát, ale nikdy ho nesebrali. Byl si celkem jistý, že jeho padělané doklady obstojí i při podrobném zkoumání. V Paříži měl navíc hodně vlivných přátel, kteří mohli zařídit jeho okamžité propuštění. Ale možná by na to ani nedošlo. Kdyby se tenhle chlapík začal rýpat v jeho materiálech... Metcalfe nemohl vědět jistě, jak daleko nazpátek by policista pátral a kolik vrstev záznamů vlastně potvrzuje totožnost Daniela Eigena. Třeba by při výsledku neobstál...

Nejlepší zbrání proti strážcům pořádku je sebejistota, uvědomoval si Metcalfe. Pravidlo číslo jedna, říkával mu často Corky, když narazíš na úřední moc, musíš se odvolat na někoho vyššího. Jestli se ode mě nenaučíš nic jiného, tak aspoň tohle.

Naklonil se k četníkovi a zamračil se. "Jaké máte číslo?" pronesl francouzsky.

"Tak se na to podíváme. Až o vás uslyší Didier, trefí ho šlak."

"Didier?" hlesl mladý policista podezíravě a svažtil obočí.

"Vy snad ani neznáte vlastního šéfa Didiera Brassina, náčelníka Préfecture de Police," zavrtěl Metcalfe nevěřícně hlavou a vytáhl z náprsní kapsy sametový váček s doutníky. "Až Didier uslyší, že se jeden z jeho mužů - obyčejný pochůzkář - pokusil zabránit doručení těchto doutníků na důležitou noční schůzi v jeho domě na Quai des Orfèvres, přijdete o práci. A to jen jestli bude mít Didier dobrou náladu. A teď vaše číslo, prosím."

Četník mírně couvl. Jeho výraz se změnil: náhle byl přívětivý, samý úsměv.

"Prosím vás, pane - neberte si to osobně. Pokračujte, pane. Omlouvám se!"

Metcalfe zavrtěl hlavou, otočil se a vykročil. "Příště si dávejte pozor."

"Jistě, pane. Bylo to nedorozumění!"

Metcalfe prošel kolem telefonní budky, aniž by zastavil. Rozhodl se, že volat nebude. Přepadne Floru Spinasseovou bez ohlášení.

Činžovní dům v ulici de la Boétie byl zašlý a zchátralý. Malý vestibul byl jako všechny stěny v budově vymalovaný ohavnou hořčicově žlutou barvou, která se odlupovala. Vešel dovnitř - Flora mu dala klíč od hlavních dveří - a vyjel výtahem do čtvrtého patra. Zaklepal na její dveře domluvený kód: tři rychlá ťuknutí a pak ještě dvě. Kdesi uvnitř zaštěkal pes. Uplynula hodná chvíle, než se dveře otevřely. Když ho Flora spatřila, zalapala po dechu.

"Danieli!" vyjekla. "Co tady děláš? Kolik je hodin?" Měla na sobě dlouhou bavlněnou noční košili a na hlavě natačky. U nohou jí kroužila fenka pudla Fifi, vrčela a řvala. "Můžu dál, miláčku?"

"Co se děje? No jistě, pojd dovnitř - ježíšikriste! Fifinko, nech toho, ty moje

malá toutou!"

Flora nevypadala nejlíp, ale kdo by v tuhle ranní hodinu vypadal. Byla zaskočená. Vymrštila ruce k natáčkám, ale pak je zase spustila k noční košili. Nevěděla, co dřív zakrýt. Chvatně za ním zavřela dveře. "Danieli!" zopakovala, ale on ji hned políbil na ústa a Flora jeho polibek s rostoucí vášní opětovala. "Stalo se ti něco?" zeptala se, když se konečně pustili. "Musel jsem tě vidět," řekl Metcalfe.

"Ale... ale Danieli, mělš mi nejdřív zavolat! To snad víš! Nemůžeš se prostě objevit bez ohlášení, když ženská není připravená!"

"Floro, ty žádnou přípravu nepotřebuješ. Nemusíš se malovat. Nejhezčí jsi přirozená, to už jsem ti přece říkal."

Zarděla se. "Musíš mít průšvih, jinak bys tady nebyl." Rozhlédl se po jejím malém bezútěšném bytě. Okna byla zatemněná černou napodobeninou saténu. I stojací lampa v rohu obývacího pokoje měla modré stínítko. Flora byla mladá žena, která dělala všechno, jak se má, a dodržovala veškeré předpisy. Jejím největším přestupkem byl poměr s cizincem - a skutečnost, že mu tajně předávala informace. Bylo to jediné provinění v jejím spořádaném životě, zato však značné. Zkušenost Metcalfa naučila, že z ošklivých žen bývají nejlepší agentky. Vzbuzují menší pozornost, každý je pokládá za poslušné a pracovitě. Hluboko v jejich srdcích však dríme odbojný duch. A podobně, méně hezké dívky jsou obvykle ty nejžhavější a nejneúnavnější milenky. Krásky jako Genevieve, marnivé a domýšlivé, bývají v posteli nervóznější a ostražitější. Flora naproti tomu nebyla žádná královna krásy, ale měla nenasytnou touhu po sexu, až to Metcalfa někdy vyčerpávalo.

Ne, Flora ho vždycky viděla ráda, v jakoukoli denní či noční dobu. To věděl jistě.

"Máš tady hroznou ledárnu, miláčku," řekl. "Jak v tom můžeš spát?"

"Uhlí mi tak tak stačí, abych tuhle jednu místnost vytopila na pár minut denně. Nechávám si ho na ráno. Jsem zvyklá spát v zimě."

"Potřebuješ zahřát lidským teplem."

"Danieli!" vyhrkla ohromeně, očividně ji to však potěšilo.

Znovu jí dal pus, tentokrát letmý nežný polibek. Pudlice Fifi se uvelebila na rozedraném koberci u gauče a se zájmem je sledovala.

"Mohl bys mi sehnat trochu uhlí navíc," řekla Flora. "Já vím, že to dokážeš. Podívej, co musím pálit." Ukázala ke krbu, v němž ležely ohořelé koule vyrobené z novin, kartonových krabic, a dokonce i knížek. Papír se máčel ve vodě tak dlouho, až se opět změnil v dřevitou hmotu a pak se z něj dělaly hroudy.

Francouzi po celé Paříži topili papírovými koulemi, protože téměř nikdo už neměl dost uhlí. Často pálili i vlastní nábytek. "Moje kamarádka Marie má štěstí - do jejich baráku se nastěhoval agent gestapa. Teď dostávají víc uhlí a všem je teplo."

"Uhlí ti seženu, kočička."

"Kolik je hodin? Už budou určitě dvě. A já musím zítra ráno do práce - ne, dneska ráno!"

"Promiň, že jsem tě vyrušil, Floro, ale je to důležitá věc. Jestli chceš, abych odešel..."

"Ne, ne," vyhrkla spěšně. "No tak budu zítra ráno v práci mrtvá a ta šedá myš si ze mě bude dělat legraci." Tak všichni říkali nacistickým asistentkám gestapa, Blitzmädchen, které nosily

šedivé uniformy a všude jich bylo plno. "Bohužel ti nemůžu nabídnout opravdový čaj. Ale mám tady viandox." Viandox se Metcalfovi upřímně hnusil. Byl to hovězí čaj, vyráběný z jakéhosi záhadného masového výtažku. Pil se po celé Paříži. Některým lidem stačil hrnek viandoxu a pár sucharů, a měli jídlo hotové.

"Ne, díky, jsi hodná."

"Ty bys mi určitě mohl sehnat pořádný čaj. A co nejdřív."

"Pokusím se." Flora od svého argentinského milence věčně loudila zboží z černého trhu. Chovala se velice zřítně, a tak už si přestával vyčítat, že ji zneužívá k získávání informací. Kdepak, to ona zneužívala jeho.

"Že se nestydíš, Danieli," hubovala Flora. "Takhle mě přepadnout! A uprostřed noci! Já nemám slov." Zamířila do koupelny a zavřela za sebou. Po deseti minutách vyšla v hezkém, i když roztrženém hedvábném župánu. Natáčky zmizely, vlasy měla upravené. Namalovala si pus i tvář. Dalo by se říct, že byla skoro hezká.

"Já žasnu!" vyhrkl Metcalfe.

"Ale běž," mávla rukou Flora a zčervenala. Metcalfe věděl, že má z jeho lichotek radost. Neslýchala je moc často, a tak si jich dokázala vážit. "Dneska si nechám udělat trvalou."

"Ty žádnou nepotřebuješ, Floro."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Vy chlapi. Co vy víte? Některé ženy chodí na trvalou každý týden. Ale já ti ani nemám co nabídnout. Upekla jsem čokoládový koláč podle receptu od souseda - vyrábí se z rozmixovaných nudlí s kapkou čokolády. Je to hrůza. Dáš si?"

"Říkal jsem ti, že nic nechci."

"Kdybych tak měla opravdovou čokoládu..."

"Ano, miláčku, nějakou ti seženu."

"Vážně? No to by byla senzace! Když jsem včera po práci zašla do krámu k Paquetovi, dal mi jen jedno mýdlo a půl kila nudlí. Nemám ani máslo na snídani."

"I máslo ti přinesu, jestli budeš chtít."

"Máslo! Fakt? To bych moc ráda. Danieli, ty nevíš, jak špatně se dneska žije. Nemám čím krmit Fifinku. V řeznictví neseženeš drůbež ani zvěřinu." Ztlumila hlas do šepotu. "Přestav si, dokonce jsem slyšela o lidech, co jedí vlastní psy!"

Fifi zvedla hlavu a zavrčela.

"Z koček dělají guláš, Danieli! A před pár dny jsem v parku viděla, jak solidní stará dáma praštila po hlavě holuba, aby si ho mohla doma uvařit!"

Metcalfe si náhle vzpomněl na malou hranatou lahvičku parfému Vol de Nuit od Guerlaina, kterou měl v kapse smokinku. Pocházela ze stejné várky jako parfém pro paní du Châteletovou. Chtěl ji věnovat Genevieve, ale zapomněl na to. Tak ji vytáhl a vložil do Flořiných rukou. "Zatím ti dám tohle."

Flora vykulila oči a jemně vypískla. Pak rozpráhla paže a objala ho. "Ty jsi čaroděj!"

"Floro, poslouvej. Jeden můj přítel se chystá do Moskvy -právě mi to řekl - a já bych tam rád udělal menší kšeftík."

"Kšeftík? V Moskvě?"

"Němci jsou stejně chamtiví tam jako tady."

"No jo, Němci - ils nous prennent tout! Všechno seberou. Dneska večer mě nějaký fricek v metru pustil sednout, ale já to odmítla."

"Floro, potřebuju, abys mi u vás v kanceláři něco zjistila."

Přimhouřila oči. "Myši mě pořád sledují. Je to riskantní. Musím si dávat pozor."

"Jasně, opatrná jako vždycky. Poslyš, zlato, potřebuju kompletní seznam Němců na ambasádě v Moskvě. Můžeš mi ho sehnat?"

"No... zkusit bych to mohla..."

"Výborně, miláčku. Moc mi tím pomůžeš."

"Ale musíš pro mě udělat dvě věci."

"Povídej."

"Seženeš mi propustku do neokupované zóny? Chci navštívit matku."

Metcalfe přikývl. "Znám někoho na prefektuře."

"Výborně. A ještě něco."

"Copak?"

"Svlíkni mě, Danieli. Hned."

06 KAPITOLA

Bylo velice časně ráno, když se Metcalfe konečně vrátil do svého bytu ve čtvrtém patře budovy Belle Epoque v ulici Rivoli. Bylo to velké luxusní apartmá s drahým nábytkem, jak se slušelo na protřelého světáka, za nějž se vydával. K jeho sousedům patřili i významní nacisté, kteří zabrali byty židovským vlastníkům. Pochvalovali si, že mají po ruce bohatého mladého Argentince, který jim dokáže obstarat nedostupné požitky, a tak "Daniela Eigena" pochopitelně nechávali na pokoji.

Vložil klíč do zámku a ztuhl. Ucítil mrazení, jakousi neblahou předtuchu. Něco mu napovídalo, že všechno není, jak má být.

Tiše vytáhl klíč a sáhl na horní okraj dveří. Špendlík, který tam při odchodu vždycky dával, zmizel.

Někdo byl v jeho bytě.

Nikdo jiný však neměl klíč.

I když byl unavený po probdělé noci, okamžitě zbystřil. Couvl, rozhlédl se po temné prázdné chodbě, přiložil ucho ke dveřím a pár vteřin naslouchal.

Nic neslyšel, což ovšem nevylučovalo, že uvnitř někdo je.

Za celou dobu v Paříži se mu něco takového nestalo. Žil si pokojně pod falešným jménem, chodil na večere a společenské akce, obědval u Maxima nebo Chez Carrere v ulici Pierra Charrona, vedl bohatý milostný život a současně sbíral citlivé informace o nacistech. Neměl jediný náznak, že by ho někdo podezíral. Jeho byt nikdy neprohledávali. Nikdy ho ani nepředvedli k výslechu. Možná podlehl uspokojení.

Něco se změnilo. Svědectví o tom bylo stejně nepatrné jako chybějící špendlík na dveřích. Cítil však, že se nemýlí.

Dotkl se pouzdra pod nohavicí a zkontroloval, že malý kolt ráže .32 je na svém místě, připravený k okamžitému vytažení.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Jeho byt měl jediný vchod. Vlastně ne tak docela. Měl jedny dveře.

Tiše se rozběhl chodbou. Křídlová okna na jejím konci se otvírala jen za nejparnějších letních dní, ale on je předem vyzkoušel a věděl, že fungují. Vždycky si připrav únikovou cestu, vtloukal mu Corky do hlavy od prvního dne výcvikového tábora ve Virginii.

Volets, tedy dřevěné okenice, zůstávaly trvale otevřené, aby dovnitř šlo světlo. Vyhlédl ven a ověřil si, že únikový východ se skutečně nachází na této straně budovy a dá se k němu dostat oknem. V uličce nikoho neviděl, ale stejně se musel pohybovat rychle. Slunce už vyšlo. Bylo nádherné jasné ráno a hrozilo, že si ho někdo všimne.

Hbitě otočil klikou uprostřed okna. Mechanismus s lehkým zasténáním povolil. Metcalfe otevřel okno, šlápl na parapet a vylezl na železnou konstrukci požárního východu.

Svízným krokem přešel po zledovatělém kovovém roštu až k oknu, jež vedlo do jeho ložnice. Samozřejmě bylo zamčené, ale on s sebou vždycky nosil kapesní nožík.

Když se ujistil, že v ložnici nikdo není, zasunul čepel do zámku, vypáčil ho a otevřel. Tiše, prikazoval si. Zámky oken nedávno promazával, takže mohl postupovat téměř neslyšně. Lehké vrznutí otvíraného okna snad překryl ruch z ulice. Tiše seskočil na podlahu a přitom se přikrčil, aby co nejvíc omezil hluk. Tak, a byl vevnitř. Chvilí se nehnul z místa a napínal uši. Nic však neslyšel. Pak mu něco padlo do oka: maličkost, jíž by si někdo jiný ani nevšiml. Odlesk vrchní desky mahagonové kredence. Odraz slunce od leštěného dřeva.

Ještě ráno tam byla jemná vrstvička prachu, tedy včera ráno. Provensálka, která chodila dvakrát týdně uklízet, měla přijít až zítra, a ve starém bytě si prach sedal rychle. Metcalfe skříňku samozřejmě nečistil. Někdo ji otřel, aby odstranil stopy prohledávání místnosti. Někdo tam byl, teď to věděl jistě. Ale proč? Nacisté se do bytů v Paříži zpravidla nevloupávali. To nebyl jejich styl. Když pročesávali domy a pátrali po zločincích, po ukrytých britských vojácích, dělali to téměř vždy uprostřed noci, ale nijak se tím netajili.

Vždycky se tvářili, že prosazují zákon, a oháněli se papíry s podpisy.

Tak kdo tam tedy byl?

A co když pořád ještě je?

Metcalfe v životě nikoho nezabil. Zacházet s pistolí mu nečinilo potíže, naučil se to už v dětství v las pampas. V přípravném táboře ve Virginii pak dostal dobrý výcvik. Ale nikdy neměl příležitost zastřelit člověka, a rozhodně o ni nestál.

V případě nutnosti by ovšem neváhal.

Každopádně si musel dávat velice dobrý pozor. I kdyby v jeho bytě skutečně byl nezvaný host, mohl na něj vystřelit jen v sebeobraně. Pokud by totiž zabil Němce, následný proud otázek by nebral konce. Jeho falešná identita by jistě byla odhalena.

Dveře ložnice byly zavřené, a to také něco znamenalo. Vždycky je nechával otevřené. Žil sám, a když nebyl doma, neměl důvod do ložnice zavírat.

Maličkosti. Drobné nenápadné zvyky, které vytvářejí průsvitnou oponu všednosti, mozaiku každodenního života. A teď tu mozaiku někdo narušil.

Přistoupil ke dveřím ložnice a celou minutu tam stál a poslouchal. Čekal na vrznutí podlahových prken, které by nezvaného hosta prozradilo. Neozval se však jediný zvuk.

Ve střeleckém postoji vzal za kliku a pomalu otevřel dveře. S rozbušeným srdcem zíral do obývacího pokoje a další minutu čekal na mihnutí stínu ve tmě, chystal se na něj.

Poté začal klouzat pohledem po místnosti. Zastavoval se v koutech, kde by se někdo mohl schovávat, a přesvědčil se, že tam nikdo není. Sáh po zbrani a vytáhl ji z pouzdra.

Rázně vešel do pokoje a houkl: "Arrét!"

Uskočil stranou, odjistil revolver a omotal prst kolem spouště.

Místnost byla prázdná.

Nikdo tam nebyl. Věděl to celkem jistě. Necítil přítomnost vetřelce. Přesto se s namířenou zbraní natáčel do stran a postupoval podél zdi ke dveřím do malé knihovny.

Byly otevřené, jak je nechal. Knihovna - ve skutečnosti to byl jen další pokojík se stolem, židlí a knihami na policích - byla opuštěná. Měl přehled o každém centimetru místnosti; nebyla tam žádná skrytá zákoutí.

Nechtěl však riskovat. Rozběhl se do kuchyně, otevřel velké dveře a vkročil do ní s pistolí před sebou. Ani tam nikoho nenašel.

Prohledal další skryše, jež zbývaly - jídelnu, spíž, šatník i komoru - a přesvědčil se, že jsou prázdné.

Trochu polevil v ostražitosti. V bytě nikdo nebyl. Připadal si trochu hloupě,

ale věděl, že nemá cenu hazardovat.

Když se vrátil do obývacího pokoje, všiml si další nepatrné změny. Šlo o láhev Delamain Reserve de la Famille Grande Champagne Cognac, která stála na baru. Viněta obvykle mířila ven, nyní však byla otočená dovnitř. S láhví někdo hýbal. Otevřel ebenovou skříňku s kuřivem a všiml si, že dvě vrstvy cigaret také vypadají jinak. Předtím byla mezírka za třetí cigaretou od konce, nyní až za pátou. Někdo cigarety vytáhl a hledal pod nimi - ale co? Dokumenty? Klíče? Metcalfe tam. nic neschoval, ale to lupič nevěděl.

Další stopy. Vypínač na starožitné mosazné lampě byl nyní vpravo, ne vlevo, což naznačovalo, že ji kdosi zvedl a nahlížel pod stojan. Dobrá skrýš, ale nepoužíval ji. Telefonní sluchátko leželo jinak než dřív. Šňůra obalená látkou visela z nějakého důvodu na druhé straně. Chtěl si snad pachatel zavolat? Nebo jen pohnul s aparátem, aby se podíval do skříňky, na níž spočíval? Těžké mramorové hodiny na krbové římsě stály o kousek vedle: prozradil to obrys prachu. Prohlídka bytu byla pozoruhodně důkladná: i uhlíky v krbu někdo smetl stranou a pak vrátil zpět. Prohledával také popelník, teoreticky další chytrý úkryt.

Metcalfe se rozběhl k šatníku, který měl ve výklenku u ložnice. Obleky a košile sice visely ve správném pořadí, jenže mezery mezi ramínky byly jiné. Kdosi zřejmě šaty opatrně vyndal a prohledával kapsy.

Ale dotyčný, nebo dotyční si zjevně nevšimli schránky, kterou do stěny šikovně zabudoval jeden z Corkyho specialistů. Odsunul krycí desku a odhalil masivní železný trezor. Na číselníku byla pořád sedmička a jemný povlak prachu nikdo nesetřel. Sejf, v němž se ukrývaly peníze, šifrovaná telefonní čísla a množství dokladů na různá jména, byl nedotčený.

Metcalfovi spadl kámen ze srdce. Ti, kdo tak pečlivě a metodicky prohledávali jeho byt, neobjevili trezor, a tedy jediný důkaz, že "Daniel Eigen" je ve skutečnosti krycí jméno amerického špiona. Nezjistili jeho pravou totožnost. Nenašli to, co hledali.

Ale... ale co vlastně hledali?

Před odchodem z bytu zavolał Howardovi do New Yorku.

Bratra jeho telefonát překvapil, ale měl i radost. Nejvíc ho zaskočil Stephenův náhlý zájem o manganové doly v Gruzii, které Metcalfovi provozovali společně se sovětským ministerstvem obchodu. Byl to malý podnik a kvůli byrokratickým omezením a poplatkům téměř nic nevynášel. Rusové už dlouho Metcalfovým nabízeli, že odkoupí jejich podíl. Stephen nadhodil, že to možná není tak špatný nápad. Mohl by zajet do Moskvy a prozkoumat terén. Po dlouhém tichu vyplněném šuměním zaoceánských linek se Howard dovtípl, oč ho bratr žádá. Ochotně souhlasil, že všechno zařídí. "Ani nevíš, jak mě těší," pravil Howard suše, "že můj mladší bratříček chce hrát aktivnější roli v rodinném podniku."

"Všechno by nemělo ležet jen na tobě."

"A co tak najednou? Nehraje v tom náhodou roli jistá baletka?" , "Jak se opovažuješ pochybovat o mých čestných úmyslech," odvětil Metcalfe s úsměvem v hlase.

Rychle ze sebe shodil smokink a vzal si méně formální oblek a kravatu, jak se slušelo na mezinárodního obchodníka, za nějž se vydával. Poslední léta naštěstí přála volnějším střihům a nosily se téměř pytlovité kalhoty, v nichž se snadno ztratilo i pouzdro s revolverem připnuté ke kotníku.

Vyšel z domu do jasného studeného rána, neschopen zaplašit obavy.

Asi o hodinu později už seděl v hlavní lodi ponurého omšelého kostela v ulici Pigalle. Špinavé barevné okno v apsidě nepropouštělo téměř žádné světlo. Kromě něj tam bylo jen několik starších žen, které poklekly, krátce se pomodlily a zapálily svíčky. Sálem se linula celkem příjemná vůně zápalek, včelího vosku a potu.

Kostelík už léta chátral, ale aspoň přežil nacistické nájezdníky. Tedy ne že by zbouřali v Paříži nějaké budovy, natož kostely. Dokonce je ani nezavírali. Katolická církev uzavřela s německými okupanty separátní dohodu. Domnívala se, že přijetím nových diktátorů ochrání vlastní práva.

Metcalfe nahmatal zbraň. Vzápětí si všiml kněze v černé sutaně s límcem, která zakrývala jeho vyzáblou postavu. Vstoupil dovnitř a poklekl před sochou svatého. Zapálil svíci a pak vstal. Metcalfe za ním vykročil ke starobylym dveřím do podzemní krypty.

Malou zatuchlou místnost osvětlovala jen lampa na stěně. Corcoran shodil z hlavy kápi a posadil se ke kulatému stolu vedle neznámého muže. Byl to pořízek: malý, růžolící a vrásčitý. Měl těsný límeček, krátkou kravatu a levné nepadnoucí sako. Byl pravým opakem elegantního štíhlého Corkyho.

"Jamesi," obrátil se Corcoran na Metcalfa. "Chci ti představit Chipa Nolana."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Zajímavé: Corcoran ho oslovil falešným jménem. Jistě, byl to známý paranoik a vždycky dbal na to, aby jedna ruka nevěděla, co dělá druhá. Jestlipak bylo "Chip Nolan" pravé jméno?

Metcalfe potřásl menšímu muži rukou. "Rád vás poznávám."

Nolanův stisk byl pevný, stejně tak pohled. "Nápodobně. Děláte pro Corkyho, nic víc nevím. Ale i to stačí, abych smekl klobouk."

"Chipa jsme si vypůjčili od FBI. Je to machr přes techniku."

"Jedete do Moskvy, jo?" nadhodil Nolan. Zvedl z podlahy velký kožený kufr a položil ho na stůl. "Nemám páru, co tam budete dělat, a tak to radši zůstane."

Jsem tady proto, abych vás vybavil na cestu a dal vám všechny hračky, které by se vám mohly hodit. Říkáme tomu pytel kouzel." Přejel rukou přes odřenou usen kufru. "Tohle je vaše. Sku-teč-ný sovětský kufr, z továrny v Krasnogorsku."

Otevřel zavazadlo a odhalil úhledně složené šatstvo včetně obleku pečlivě zabaleného v jemném papíře. "Originál sovětské hadry," pokračoval Nolan. "Ušili je v textilce Říjnové revoluce a prodávají v GUMu, to je obchoďák na Rudém náměstí. Trochu jsme je ošoupali, aby vypadaly obnošeně. Rusáci si nemůžou dovolit nakupovat oblečení moc často, takže v něm musí chodit mnohem delší dobu než my Američani. Všechno by vám mělo bezvadně padnout." Rozbalil napohled levné hnědé polobotky. "Tyhle křusky jsou taky původní. Věřte mi, takhle mizernou obuv nikde na západě neseženete. A první věc, na kterou se Rusové koukají, jsou boty. Podle nich okamžitě poznají cizince."

Metcalfe pohlédl na Corkyho, jenž se tvářil jako duchem nepřítomný. "Já přece nepojedu do Ruska v převleku za domorodce. Budu sám za sebe."

Corcoran si odkašlal. "Přijedeš tam pod svým jménem, Jamesi, to je pravda. Ale nikdy nevíš, co se může stát. Vždycky si připrav únikovou cestu. Třeba se budeš muset vydávat za někoho jiného."

Metcalfe kývl. Starý pán měl samozřejmě pravdu.

Nolan vytáhl miniaturní fotoaparát, v němž Metcalfe poznal Rigu Minox. Přikývl, žádné vysvětlení nepotřeboval. Agent FBI pak vyndal balíček karet a rozložil je po stole. "Mrkněte na to."

"Co to je?" otázal se Metcalfe.

"Přísně tajná mapa Moskvy a okolí. S mapou se radši nenechte chytit, jinak vás zavřou do Lubjanky a zahodí klíč. V každé kartě najdete očíslovanou část mapy. Stačí sloupnout líc. Gumové lepidlo můžete setřít palcem."

"Chytré," řekl Metcalfe.

Agent FBI předvedl kolekci maskovaných zbraní, kterou Metcalfe neviděl poprvé. Patřila do ní pistole na zápěstí a spletený opasek, v jehož přezce se ukrývala upravená pistole webley .25, ovládaná kabelem. Poté vytáhl plátěný obal na holení, rozepnul zip a vyjmul žiletku se štětkou. Nolan odkutálel štětku po stole k Metcalfovi, který ji zvedl a zkoumal. Zkusil rozšroubovat rukojeť, ale nešlo to. "Můžete ji klidně nechat na hotelu a nic se nestane," vysvětlil Nolan. Znovu ji shrábl a otočil držadlem po směru hodinových ručiček. Odhalil tak dutinu, z níž vyňal svinutý lístek s Vernamovou šifrou, tedy systémem kódů, jež nebylo možné rozluštit. Metcalfe kývl. Podobné věci uměl používat, měl k tomu výcvik. "Je to nitrát celulózy, vysoce hořlavá látka, která se dá rychle spálit, když budete brát roha."

Nolan vytáhl zubní pastu a vytlačil z ní bílý proužek. "Ivany nenapadne, že je skoro prázdná." Ze smotaného staniolu na konci tuby vyndal balonek a z něj moták hustě posetý číslicemi. Metcalfe poznal seznam vysvětlivek natištěný na hedvábí, aby se dal snadno ukrýt. Přikývl.

"V tom máte další šifry. Kouříte?" Nolan zvedl v ruce balíček cigaret Lucky Strike.

"Moc často ne."

"Tak teď budete. Vevnitř je další klíč." Agent mu ukázal plnicí pero a pak položil na stůl druhý kufr, tentokrát Hermés z jemné kůže. "S tímhle budete cestovat jako Američan."

"Díky, ale mám svůj."

"V tomhle máte nejdůležitější součástky radiostanice. Najdete je pod mosazným kováním. Bez nich vysílačka nebude fungovat."

"Jaká vysílačka?"

"Tahle." Nolan zvedl na stůl třetí kožený kufr. Zdálo se, že je dost těžký. Otevřel ho a odhalil černou ocelovou skříňku s drsným povrchem. "Bé pé trojka," ohlásil pyšně. "V současnosti nejvýkonnější radiostanice na světě."

"Je to jeden z prvních prototypů," řekl Corky. "Sestrojila ho skupinka polských emigrantů pro MI6, ale mně se ho podařilo sehnat dřív. Neptej se jak. Ve srovnání s tímhle je všechno ostatní šrot a patří leda tak do muzea. Ale musíš ho střežit jako oko v hlavě. Tebe můžeme vyměnit, ale tohle zařízení bohužel ne."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Tak, tak," přizvukoval Chip Nolan. "Je to moc šikovná hračka. A v Moskvě ji budete potřebovat. Pokud vím, jinak máte jedinou možnost komunikace s domácí základnou, a to černý kanál, je to tak?"

Nolan se podíval na Corkyho, který jen pokýval hlavou.

"Ale ten se má používat jen v případě nouze. Takže vám zbývá tahle radiostanice, případně šifrované vzkazy přes prověřené prostředníky."

"A máte je?" zeptal se Metcalfe. "Myslím prostředníky, kterým můžu věřit."

"Jednoho," odvětil Corcoran po chvíli. "Je to atašé na naší ambasádě. Dám ti jeho jméno a kontaktní informace. Patří k mým lidem. Ale chci tě varovat, Jamesi. Jedeš tam na vlastní pěst. Bez zajištění."

"A co když se něco stane?" chtěl vědět Metcalfe. "Vždycky přece říkáte, že si máme dopředu připravit únikovou cestu."

"Když se něco stane," pravil Corcoran a napřímil se v kněžské sutaně, "nikdo z nás tě nezná. Budeš se muset starat sám."

Po několika dalších minutách agent FBI odešel. Corcoran zachmuřeně vytáhl balíček gauloisek a zápalky. Metcalfe si vzpomněl a položil před svého učitele cigarety Lucky Strike.

"Chesterfieldky se tady bohužel nedají sehnat, ale lepší než nic."

Starý pán cigarety beze slova rozbalil, jeho slabý úsměv však prozrazoval potěšení. Metcalfe řekl, že se mu někdo vloupal do bytu.

Corcoran po dlouhém tichu pravil: "To je vážná věc."

"To mi povídejte."

"Třeba to byl jen příliš aktivní gestapák. Přece jen jsi cizinec, což je automaticky důvod k podezření. Ale mohlo by to znamenat i něco jiného."

"Únik informací."

Corcoran mírně naklonil hlavu. "Nebo infiltraci. Razím sice zásadu, že každý má vědět jen tolik, kolik je potřeba, ale je mi jasné, že spousta věcí se prozradí a zabezpečení není stoprocentní. Musíme být maximálně bdělí, víc toho v danou chvíli dělat nemůžeme. Ta tvoje moskevská mise nebude žádná procházka."

"Proč mi to říkáte?"

Corcoran vytáhl cigaretu z krabičky, rozvázně škrtnl sirkou a zapálil si. "Ta holka..., ta baletka - kdysi pro tebe hodně znamenala, nebo se pletu?"

"Tenkrát jo. Ale to je minulost."

"Aha, rozumím," řekl Corcoran se záhadným úsměvem a zhluboka vdechl dým. "Dneska už je to jen jedna z dlouhé řady tvých avantýr."

"Tak nějak."

"Takže až ji uvidíš v náruči jiného muže, nic to s tebou neudělá." Na hodnou chvíli zadržel kouř v plicích.

"Už jsem od vás dostal mnohem těžší úkoly."

"Ale ne důležitější." konečně vydechl. "Stephene, chápeš závažnost toho, co máš udělat?"

"No, vlastně ani ne," odtušil Metcalfe. "I když se podaří prokázat, že von Schussler nesouhlasí s Hitlerem a byl by ochoten zradit vlastní vládu - což by byla velká klika - stejně to bude jen jeden z mnoha zdrojů. Určitě máme i další."

Corcoran pomalu zavrtěl hlavou. Metcalfovi připadal ještě vyzáblejší než při jejich posledním setkání v New Yorku. "Stephene, kdyby se ti ho náhodou povedlo přesvědčit ke spolupráci, byla by

to pro nás jedna z nejdůležitějších nitek do nejvyššího velení nacistů. Ten chlap má blízko k německému velvyslanci v Moskvě, hraběti werneru von der Schulenbergovi. Pochází z urozené rodiny, která má vynikající konexe - víš, jak to myslím." Suše se zasmál. "Na Hitlera se dívají skrz prsty. Berou ho jako vůdce chátrý a přivandrovalce z Vídně. Šlechtici fuhrerem pohrdají, ale zároveň jsou to vlastenci. Zapeklitá věc."

"Jestli je von Schussler německý patriot, těžko zradí svoji vlastní zem uprostřed války. Fuhrer nefuhrer."

"Jeho pohnutky jsou možná složitější, než to na první pohled vypadá. Ale to nezjistíme, dokud to nezkusíme. A pokud budeme mít úspěch - díky tobě - mohl by nám poskytnout řadu neocenitelných informací."

"O čem? Ani vysoce postavený diplomat nebude znát podrobnou vojenskou strategii Hitlerových nejvěrnějších," namítl Metcalfe. "Nemůže mít přehled o nacistických plánech přepadení Anglie."

"To ne, ale bude celkem dobře obeznámen se vztahy Německa a Sovětského svazu. A v tom je naše naděje."

Metcalfe nechápavě zavrtěl hlavou. "Jsou to spojenci. Od loňska tu pitomou válku Hitler se Stalinem vedou společně. Co víc můžeme zjistit?"

Corcoran smutně potřásl hlavou, jakoby zklamaně. "Podepsali cár papíru. Člověk

to vidí, když chce."

"Na tohle mi asi nestačí hlava, Corky."

"Hitler nabídne Stalinovi k podpisu papír, na němž stojí: Jsme přátelé, máme společné zájmy, jsme partneři. Ale Stalin v té smlouvě vidí, co tam vidět chce: odraz vlastní ctižádosti, nadějí, cílů. A to nemusí být nutně totéž, co v ní vidí Hitler. Ten má možná úplně jinou představu. A my, pozorovatelé ze zbytku světa, si můžeme vybrat, jestli v tom zrcadle budeme vidět pakt dvou parchantů za účelem rozdělení kořisti, nebo klamavou hru, v níž se jeden snaží vyšachovat druhého. Proč zrcadlo převrací obraz zleva doprava, ale ne vzhůru nohama?"

"Vaše hádanky mi nikdy moc nešly."

Corcoran podrážděně vzdychl. "Ale tak to přece není, Stephene. Zrcadlo nic neobrací, jen ukazuje, co vidí. Odráží, co má před sebou."

Metcalfe znovu kývl. "Chcete vědět, co si Rusové myslí o Němcích a Němci o Rusech. Tohle vás doopravdy zajímá, je to tak?"

Corcoran se usmál. "Pravda je zrcadlo roztráštěné na tisíce střípků. Každý si myslí, že ten jeho střípek je celá pravda. Dovolíš mi parafrázovat pár veršů z Pohádek tisíce a jedné noci v úpravě Francise Burtona?"

"Jen si poslužte," ucedil Metcalfe. Corky mu z těch perských zpěvů citoval poměrně často.

"Spolčení dvou tyranů," začal Corky, "je největším tajemstvím války. Žádná otázka není důležitější. Vzpomínáš na peloponéské války, Stephene?"

"To jsem ještě bohužel nebyl naživu. A vám tenkrát asi ještě teklo mlíko po bradě."

Corcoran se pousmál. "Atény přežily jen díky nesvárům mezi jejich dvěma úhlavními nepřáteli."

"Chcete naznačit, že mezi Německem a Ruskem vzniká nějaká rozepře?"

"Jen bych rád zjistil, jestli to tak opravdu je. To by byla určitě cenná informace. A vlastně naše jediná naděje."

Metcalfovo svráštěné obočí napovědělo zkušenému agentovi, že tak docela nerozumí. Corcoran tedy pokračoval: "Když Hitler bojoval s Británií a Francií, Rusové mu posílali železo, gumu, obilí a dobytek. Krmili Hitlerovy vojáky a zásobovali jeho vojska. Jen si to představ, Stalinovi vlastní lidé hladověli, a on posílal tisíce tun obilí Hitlerovi! Naši dva tyrani si rozdělili Evropu a teď se chystají i na Britské impérium. Pak budou společně vládnout světu."

"Ale no tak, Corky. Britské impérium jen tak nerozdělí. Churchillova odhodlanost mi připadá docela pevná."

"Ale to jistě, jenže proti tak silnému nepříteli, jako jsou nacisté, toho moc nesvede. Když říká, že může nabídnout jen krev, pot a slzy, беру ho za slovo. Anglie toho skutečně víc nemá. Kdoví, jestli vůbec přežije."

"Myslíte, že Stalin Hitlerovi opravdu věřil" odsekl Metcalfe. "Ti dva šílenci jsou jako škorpioni v láhvi."

"No jo, ale navzájem se potřebují," namítl Corcoran a vydechl nosem hustý oblak dýmu. "Mají hodně společného. Oba jsou to

diktátoři. Oba si nedělají starosti se svobodou jednotlivce. To, že uzavřeli spojení, byl geniální tah. A není to poprvé. Podívej, co se stalo za první světové války, Stephene. Když si Rusko uvědomilo, že s Německem prohrává, podepsalo s ním v Brest Litovsku separátní mír. A dalších deset let tajně posílalo zbraně do Německa, v naprostém rozporu s versailleskou smlouvou. Bez Ruska by proti nám dneska nestál tak silný nepřítel."

"Vy nevěříte, že Hitler jen hraje o čas a v pravou chvíli na Rusko zaútočí? Vždycky jsem si myslel, že Hitler nenávidí Slovany, komunisty. Vezměte si, co napsal v Mein Kampf..."

"My víme, že útok neplánuje. Máme informace z Hitlerova štábu. Není jich moc, ale zato jsou spolehlivé. Hitler není hlupák. Vyhlásit válku Rusku a současně bojovat se zbytkem světa - to by bylo čiré šílenství, smrtelná rána nacismu. Nic lepšího bychom si nemohli přát. Já ti povím, co mi teď dělá starosti. Tlačí na mě lidé z armádních i zpravodajských kruhů, kteří si myslí, že Hitler není náš hlavní nepřítel."

"O čem to mluvíte?"

"Za skutečnou hrozbu považují bolševiky a Adolfa Hitlera berou jako hráz proti nim."

"Ale jak... jak si někdo může myslet, že Hitler není jen krvežíznivá bestie?" podivil se Metcalfe.

"Radě lidí je bližší pohodlná lež," odvětil Corcoran. Na rtech mu zahrál trpký úsměv. "Poznal jsem to celkem brzy, když jsem byl kluk a umřela mi teta. Řekla mi, že 'odešla na lepší místo'."

"Jak víte, že vám lhali?" popíchl Metcalfe starého špiona.

"Tys ji neznal," odvětil Corcoran.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Metcalfe ocenil, že ho ani v takovém stresu neopouští smysl pro černý humor. "No dobře. Tak co mám dělat?"

"Zítra ráno odjedeš z Paříže," pravil Corcoran stroze. "Bud tak laskav a vynech loučení se svým harémem. Nikdo nesmí vědět, kam máš namířeno. Klidně napiš pohlednice a my je necháme poslat z Kanárských ostrovů nebo Ibizy. Ať si holky myslí, že přelétavý a okouzlující pan Eigen musel odcestovat v naléhavé obchodní záležitosti. Nikdo se nad tím nepozastaví."

Metcalfe přikývl. Corcoran měl samozřejmě pravdu. Vysvětlování bylo lepší se vyhnout. Zítra! To znamenalo, že už se nestihne vrátit k Floře Spinasseové pro seznam zaměstnanců německého velvyslanectví v Moskvě: ztráta, ale ne tragická.

"Pojedeš vlakem Chemin de Fer du Nord ze Severního nádraží do Berlína a pak do Varšavy. Rezervace lůžka ve spacím voze zní na jméno Nicolas Mendoza. Ve Varšavě vyjdeš z hlavního nádraží, ale za dvě a čtvrt hodiny se tam vrátíš a jako Stephen Metcalfe nastoupíš do vlaku směr Moskva. Zamluvili jsme ti pokoj v Metropoli."

Metcalfe kývl. "Papíry?"

"Máš tady kontakty. Není čas vyrobit doklady ve státech a dopravit je sem."

"To zvládnu."

"Budeš se muset snažit. V sázce je strašně moc, takže už žádné předvádění."

Spousta věcí se může podělat."

"Znovu se ptám: Co když se něco stane?"

Corcoran si uhladil roucho. "Jestli se něco stane, Stephene, tak by ses měl dát na modlení."

07 KAPITOLA

Houslista čekal v bytě britského agenta.

Sicherheitsdienst zjistila jeho adresu podle telefonního čísla, které vyradila prostitutka. Polohu vysílačky kleist stále neznal -dávka o ní samozřejmě neměla ponětí. Ani spolupracovník, který je na výsadek upozornil, nic netušil:

informace byly přísně rozdělené. Během hodin čekání měl kleist dost příležitostí byt důkladně prohledat. Nyní znal Britovo právě jméno, což byl dobrý začátek.

Také věděl, že v noci pracuje a přes den spí.

Musel zkrátka počkat.

Chvilí po sedmé ráno zaslechl, jak se v zámku otáčí klíč. Angličan vešel dovnitř. Něco si broukal. Postavil vodu na čaj a zamířil do ložnice, aby se převlékl do pyžama. Otevřel dveře šatníku. Rozhrnul ramínka s oblečením a než stačil vykřiknout, ze skříně vyskočil kleist, chytil ho oběma rukama pod krkem a srazil ho k zemi.

Brit zrudl v obličeji a chroptěl. "Co to...!" Jenže kleist mu hned zarazil nůž do slabin. Tak prudce, že slyšel křupnout kostrč.

Muž zasténal. Z očí mu vytryskly slzy. Brečel jako holka.

"Chci jen vědět, kde máte tu vysílačku," řekl kleist. Jeho angličtina měla těžký německý přízvuk, učil se ji příliš pozdě. Jednou rukou pustil Britův krk.

"Běž do prdele!" zasípal muž vysokým hlasem. Zřejmě si myslel, že kleist sundal

ruku z hrdla, aby mu umožnil mluvit, ale ve skutečnosti to udělal proto, aby mohl sáhnout do kapsy pro svinutou houslovou strunu. Hbitě ji rozmotal a během pár vteřin mu ji přehodil kolem krku, těsně nad ohryzkem a pod pohyblivou jazyčkou. Bylo to nejzranitelnější místo. Struna stlačila dýchací cesty i krční tepnu. Brit vykulil oči.

Kleist si uvědomil, že mladík příliš nedbá na osobní hygienu. Asi se už několik dní nekoupal. Pravda, teplé vody bylo málo, ale to ho neomlouvalo.

"Znovu se ptám," pronesl kleist pomalu a uvážlivě. "Kde je ta vysílačka? Nic víc mě nezajímá. Když mi odpovíš, mám hotovo a můžu odejít. Nechám tě žít. Není čas na hrdinství."

Angličan se pokusil něco říct. Kleist trochu povolil škrtidlo, aby mohl promluvit.

"Tak jo!" vyhrkl. "Tak jo! Povím vám to!"

"Jestli mi budeš lhát, nezemřeš jen ty, ale i všichni tvoji kolegové." Léta výslechů a mučení kleista naučila, že hrozba smrti bývá neúčinná. Na oběti však platí pocit viny, sklon chránit přátele a kolegy. A také bolest: ta rozvážejazyk vůbec nejrychleji. Proto strunu umístil právě tam, kde byla. Aby způsobil maximální trýzeň.

"Povím vám to!" vyjekl Brit.

Jak řekl, tak udělal.

Když mu vyzradil všechno, co ho zajímalo, houslista prudce utáhl strunu kolem měkké tkáně hrdla. V očích Angličana probleskl zmatený a rozhořčený výraz, pak se komicky vypouklily. Já jsem dohodu dodržel, jako by chtěly říct. Jak to, že vy ne?

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Kleist nemohl pochopit, proč si jeho oběti vždycky myslí, že s ním můžou smlouvat. Jaképak obchody, když moc má jen jedna strana? Když Brit vypustil duši, Kleist vstal a znechuceně si smyl z dlaní jeho pach.

08 KAPITOLA

Metcalfe znal v Paříži jednoho zručného padělatele, jemuž v rámci možností důvěřoval. Alain Ducroix samozřejmě zdaleka nebyl jen padělatel, ale nacistická okupace mu změnila život jako řadě jiných lidí. Ducroix, který za první světové války utrpěl těžké zranění, byl všestranně nadaný člověk: básník, majitel proslulého knihkupectví a vydavatel. Jeho malé nakladatelství se zaměřovalo na výpravná vydání básnických sbírek slavných i neznámých autorů. Na tiskařských strojích ukrytých v dílně za knihkupectvím však Alain Ducroix ručně tiskl zcela jiné věci: cartes d'identité, řidičské průkazy, německé doklady, zkrátka cokoli, co armáda odvážných bojovníků Résistance právě potřebovala. Byl to čestný člověk a dělal neocenitelnou práci.

Jako Daniel Eigen ho Metcalfe občas požádal o dokumenty pro sebe a své přátele. Dával si pozor, aby nevyzradil svou pravou totožnost, a nejen proto, aby si kryl záda. Chtěl ochránit hlavně Ducroixe. Starý padělatel věděl, že Eigen je šmelinář, který se jemu i ostatním odbojářům může hodit. Už dávno usoudil, že Eigen se o politiku nezajímá, ale má pro francouzské bojovníky pochopení, nebo se mu aspoň dá věřit.

Metcalfe teď potřeboval Ducroixovu pomoc. Jelikož měl z Francie zmizet vlakem pod jménem Nicolas Mendoza, musel si opatřit výjezdní povolení vydané vládou ve Vichy. A Ducroix byl jediný falzifikátor v celé Paříži, který měl papír správné hmotnosti i složení a uměl dokonale napodobit úřední razítka a písmo.

Knihkupectví Ducroix se nacházelo na třídě de l'Opéra. V pečlivě uspořádaných výkladech se skvěly krásné knížky, jež Alain Ducroix tiskl a ručně vázal. Kolemjdoucí se zastavovali a obdivovali výtisky v karmínově kůži s vystouplými proužky na hřbetu a ručně nanášeným pozlátkem. Některé byly vázané v teletině či pergameni a měly mramorované papíry, ručně šité hřbety, desky se zlatou, červenou a slepou ražbou a pozlacené okraje.

Jediným rušivým prvkem ve výkladu byl malý zarámovaný portrét maršála Pétaina. Cedulka pod ním hlásala: VENDU - vyprodáno. Byla to slovní hříčka, drsný vtíp: Pétain prodal celou Francii. Nebylo nejchytřejší dávat takovou věc za sklo, napadlo Metcalfa. Musí Ducroixe pokárat. Dělal důležitou tajnou práci a neměl dávat najevo své politické názory.

Metcalfe zatlačil do dveří. Když vstoupil dovnitř, zvonky zacinkaly. Obchod plný stolků a polic přetékajících básnickými sbírkami i prózou, z nichž některé vydal sám Ducroix, byl opuštěný.

Ne tak docela, samozřejmě. "Aáá, Daniel!" ozval se sytý baryton ze zadní části krámků. "Kdepak ses toulal?"

Z uličky mezi regály rychle vyjel pohledný statný muž po šedesátce s kšticí bílých vlasů. I když byl od minulé války upoutaný na invalidní vozík, měl sílu, dokonce vypadal jako sportovec. Měl velké mozolnaté dlaně a svalnatá předloktí. Ducroix natáhl ruku a pevně Metcalfovi potřásl pravicí. "Musíš si u mě koupit nové vydání Les Fleurs du Mal, hein? Neprohloupíš. Vazba je černé maroko s červeným zdobením, volné listy jsou ručně mramorované. Nádherná knížka, když to říkám já. Nemluvě o sazbě..."

"Ta Pétainova fotka v okně," přerušil ho Metcalfe. "Ano," usmál se Ducroix potutelně. "Hrdina od Verdunu, ale já na něj kašlu."

"No, měl bys to radši dělat v soukromí. Na tvém místě bych ten fór vytáhl z výlohy."

Ducroix pokrčil rameny. "D'accord," řekl. Ztlumil hlas. "Promluvíme si vzadu." Metcalfe následoval Ducroixe krámkem a pak dveřmi do ponuré místnosti, v níž se skrývala ruční tiskárna, stroj k odlévání písmen z taveného olova a dílenské stoly, kde Ducroix vázal své knihy.

Když mu Metcalfe vykládal, co potřebuje, tiskař zavřel oči, soustředěně poslouchal a pokyvoval hlavou. "Ano, ano," pravil nakonec. "To by snad šlo. Možná mi tady ještě pár formulářů zbylo, budu se muset podívat. Shánějí se strašně těžko. Musel jsem jít za ředitelem jedné z velkých pařížských tiskáren, je to můj

starý přítel. Dostává státní zakázky, takže u sebe měl zásobu prázdných papírů. Oficiální razítka ministerstva zahraničních věcí jsem si sám odlil z olova. Ale písmena budu muset vysázet. Musí se udělat pečlivě, aby si toho nikdo nevšiml. Pohraničníci jsou sice pitomci, ale člověk občas narazí na jednoho chytřejšího, co se podívá pořádně, a o průšvih přece nestojíme."

"To rozhodně ne," přitakal Metcalfe.

"Asi v poslední době moc čtu Baudelaira, ale musím myslet na jeho slova: 'Il n'y a pas de hasard dans Vart, pas plus qu'en mécanique.' Nejlepší umění dá nejvíc

Ludlum Robert - Tristanova zrada

práce. Netvrdím, že jsem velký umělec, to určitě ne, ale tahle prácička chce trochu umění a hlavně velkou koncentraci. Alors!" Otočil se, sáhl na stůl za sebou a vzal z hromádky útlu knížku. Podal ji Metcalfovi.

"To máš ode mě jako dárek, mon cher. Racinova Faidra. Třeba ji při čekání stihneš přečíst - posaď se do toho pohodlného křesla v krámě. Vazba ještě není úplně zaschlá, tak musíš opatrně. Nádhera, co? Pergamen z teletiny se dneska hledá hrozně těžko - Němci posílají všechny naše krávy do říše."

"Vážně je krásná," řekl Metcalfe. "Přečtu si ji moc rád."

"Takže když se na pár minut posadíš, mrknu se, co s tím. Řeknu ti, jestli mi to lejtstro bude trvat hodinu nebo dvanáct. Potřebuješ ho rychle?"

"Čím dřív, tím líp, Alain."

"Udělám, co půjde. Běž dopředu a pohlídej mi obchod. Já se tady zatím porozhlídnu. A jestli se ti Racin nebude líbit, klidně si můžeš v regálech vybrat jinou knihu. Třeba tam najdeš nějakou perlu. Jak to řekl Lamartine? 'Même dans le rebut on trouve des joyaux.' I mezi smetím může člověk nalézt perly."

Metcalfe se vrátil do krámu a zběžně přelétal pohledem po svazcích. Do knihkupectví nechodil často a teď na to obzvlášť neměl pomyšlení. Byl nervózní. Trápilo ho, že zatahuje přítele do rizika.

Padelat výstupní víza bylo úplně něco jiného než tisknout falešné přídělové lístky a podobně. Kdyby Metcalfa chytili, mohli by sebrat i Ducroixe. Z té myšlenky ho mrazilo. Metcalfe se nechal dobrovolně najmout na nebezpečnou tajnou práci. Naproti tomu Ducroix byl intelektuál, knihkupec a literát. Žádný špion.

Měl pro

strach uděláno, pomáhal hnutí Résistance. I proto bylo důležité uchránit ho před nebezpečím.

Po několika minutách ho ze zasnění vytrhl cinkot u dveří. Do obchodu vstoupil zákazník, zhruba čtyřicetiletý muž. Metcalfe ucítil nervózní mravenčení, svrbivý dojem, že na tom člověku něco nehraje. V době všeobecného strádání byl až příliš dobře živý. Čišelo z něj cosi úlisného, povýšeného. Měl drahý oblek na míru, krátké vlasy téměř jako voják a brýle bez obroučky. Že by Němec? Jeho boty vypadaly luxusně - byly zářivě naleštěné a měly i koženou podrážku. Francouzi se obvykle tak dobře neoblékali.

Metcalfe předstíral zájem o knížku od Corneilla, která stála na polici v úrovni jeho očí, přitom však tajně sledoval muže v obchodě. Ten se rozhlížel kolem a dřevěná podlaha mu vrzala pod nohama. Zdálo se, že něco hledá. Nebo někoho.

Metcalfe se mlčky díval. Teprve když se muž potočil, Metcalfe si všiml boule u jeho pasu: pouzdro se zbraní. Panebože, zděsil se. Já je sem přivedl.

O minutu později uslyšel, jak u chodníku před obchodem zastavilo auto. Jeho typ poznal podle silného motoru ještě dřív než spatřil černý Citroen Traction Avant. Byl to vůz gestapa. Řidič na sobě měl uniformu gestapa. Ze zadních dveří vystoupil jakýsi muž: další civilista, také v kvalitním obleku.

Když druhý agent gestapa vešel do krámu, Metcalfa zaplavila vlna adrenalinu.

Musel mě sledovat, uvědomil si s hrůzou.

Horečně zvažoval možnosti. Také měl zbraň, schovanou v pouzdře na kotníku.

Teoreticky byli v přesile, ale zatím neměl důvod vytasit revolver a začít střílet. To byla krajní možnost: zabít v předvečer odjezdu z Paříže gestapáka bylo příliš riskantní. Tím by všechno jen zkomplikoval.

To ovšem pochopitelně v případě, že se mu podaří uprchnout. Němci byli dva a jistě dostali rozkaz k zatčení, ne k zabítí. Ale pro koho si vlastně přišli?

Ducroix byl zranitelnější. Metcalfe koneckonců jen bloumal knihkupectvím, na tom nebylo nic trestného. Kdyby ho agenti gestapa předvedli k výslechu, nic by nezískali. Ale pokud by

vtrhli do zadní části obchodu a přistihli Ducroixe při ilegální činnosti, Francouze by čekalo vězení a poprava.

Musel Ducroixe ochránit. Musel ho varovat. To bylo hlavní.

Metcalfe se tiše otočil, přejel prstem po řadě knížek, jako by hledal nějaký konkrétní titul, a pak zamířil do vedlejší uličky mezi policemi. Pohyboval se pomalu a rozvážně, s trpělivostí náruživého čtenáře zabraného do literatury.

První agent gestapa vzhledl a ostražitě Metcalfa sledoval. Ten ještě zvolnil, aby rozptýlil Němcovo podezření. Zastavil se, vzal z regálu knihu, otevřel ji a listoval. Pak zavrtěl hlavou, vrátil svazek na místo a pokračoval k zadní části obchodu. Když zašel za dlouhou vysokou knihovnu a zmizel Němcům z očí, přidal do kroku a tiše se přikradl ke dveřím do dílny. Jemně do nich zatlačil a modlil se, aby panty nevrzly. Naštěstí byly promazané.

Ducroix právě telefonoval, kolečkové křeslo měl přistavené u stolu. Metcalfovi se ulevilo, že nemá na stole rozložené žádné usvědčující důkazy - razítka Wehrmachtu, formuláře a tak podobně.

Ducroix se otočil a usmál se na něj. "Mám jít dopředu? Někdo chce platit?"

"Gestapo," zašeptal Metcalfe. "Jsou dva. Jestli máš něco venku, tak to honem uklid."

Ducroix se na něj zmateně podíval.

Metcalfe pokračoval: "Je tady zadní východ?" vždycky si připrav únikovou cestu: Corkyho první příkázání. Jenže Metcalfe udělal chybu. Nic si nepřipravil.

"Ale já ti zapomněl dát pouzdro!" protestoval Ducroix. "Na toho Racina!" Zvedl ze stolu krabici potaženou látkou a obrátil se čelem k Metcalfovi.

"Sakra, na to teď není čas!" zavrčel Metcalfe. Přelétl dílnu pohledem a hledal, kudy by utekl. "Ty to nechápeš: je tady gestapo! Musím vypadnout a ty, ty musíš..."

"Já musím splnit svou povinnost," přerušil ho Ducroix podivně vyrovnaným tónem. Pouzdro upadlo na podlahu a odhalilo obří pistoli Luger namířenou doprostřed Metcalfova hrudníku.

Ducroix držel velkou zbraň pevně v obou dlaních, lokty zapřené o madla vozíku.

Metcalfe zíral do ústí hlavně, a když sáhl

za záda pro vlastní zbraň, Ducroix vyštěkl: "Ani hnout! Nebo střelím!"

Kdesi za Metcalfem zazněly kroky. Otočil se a uviděl vcházet agenty gestapa. I oni ho měli na mušce.

"Alaine!" vyhrkl Metcalfe. "Co to má k čertu znamenat?" "Radím ti nedělat prudké pohyby," řekl Ducroix. "Jinak tě bez váhání zabijeme. Tito pánové si s tebou chtějí jen promluvit. Měl bys spolupracovat. Víš, tahle pistole ti míří přesně na sedmý hrudní obratel. Pohneš se, já vystřelím a - voila! Zbytek života strávíš na vozíku jako já. Jestli ovšem přežiješ. Od pasu dolů nic nefunguje, mon frère. Úžasné to napomáhá soustředění. Už žádné honění za ženskými. Na dlaních se ti udělají mozoly... Budeš se modlit za smrt, to mi věř."

"Skvělá práce," ozval se hlas za Metcalfem.

"Rád posloužím," pokrčil Ducroix rameny, ale stále pevně svíral zbraň, jako by se vrátil do vojenských časů.

Metcalfovi létaly myšlenky hlavou a v žilách mu vřel adrenalin. Byl v pasti.

Ztuhl na místě, ale pomalu se ohlédl. Oba gestapáci v civilu na něj mířili. Byli necelé tři metry od něj a blížili se. Měl proti sobě tři ozbrojené muže. Byli v přesile. Kdyby udělal jakýkoli náhlý pohyb, během pár vteřin by byl po smrti. O tom nepochyboval.

Nechápal, jak a proč se to celé stalo. Bylo to neslýchané: Ducroix ho zradil!

Ducroix, který tvrdil, že Němce z hloubi duše nenávidí, z nějakého důvodu pomohl gestapu k jeho dopadení. Neuvěřitelné. Jaký nátlak asi na Ducroixe museli vyvinout? Cím mu vyhrožovali? Jakou odměnu mu nabídli?

Nebo to Ducroix táhl s nacisty odjakživa?

Zatímco se tomu Metcalfe snažil přijít na kloub, jiná část jeho mozku horečně zvažovala, jestli má cenu se na Ducroixe vrhnout... Ale bylo by to marné.

Dostali ho.

Ale co vlastně udělal? Co o něm věděli? Odhalili jeho falešnou identitu? Nebo jen Ducroix nahlásil, že si u něj objednal padělky dokumentů. V takovém případě by se ovšem Francouz sám vystavil obvinění.

"Meine Herren," pronesl Metcalfe s lehkou ironií, "nemyslíte, že to trochu přeháníte?"

"Připažit," nařídil mu druhý agent gestapa.

Metcalfe pomalu spustil ruce k bokům. Zvolna zavrtěl hlavou a zatvářil se zmateně. "Můžu se aspoň zeptat, o co tady jde?"

"Herr Eigen, promluvíme si později. Máme na to speciální výsledkovou místnost. Teď půjdete s námi. Nedělejte prudké pohyby, jinak máme rozkaz střílet."

Rozkaz: byli to muži, kteří poslouchají nařízení vyšších důstojníků. Trubci, obyčejní pochůzkáři. To Metcalfovi nahrávalo. Nejednali z vlastního popudu.

Zodpovídali se autoritám.

Metcalfe se usmál a pohlédl na Ducroixe. Francouzovy oči však byly ocelové a nepřístupné. Stále zaujímal pevný střelecký postoj. Nečišel z něj žádný soucit, jako by nebyli staří známí. Působil jako úplně cizí člověk - krutý a nesmlouvavý.

"Pánové," pravil Metcalfe, "mohli byste mi snad aspoň říct, za co mě chcete zatknout?"

Uslyšel zacinkání zvonků. Dveře knihkupectví se otevřely.

"Otočte se," přikázal první Němec. "Běžte ke dveřím. Ruce u těla."

"Ne, radši jděte zadem!" ozval se Ducroix. "Nikdo ho nesmí vidět vycházet z mého obchodu!" ukázal pistolí na konec dílny, kde si Metcalfe všiml dveří.

Pravděpodobně vedly do boční uličky.

"Jde tady o dokumenty?" nevzdával se Metcalfe. "O papíry?" zvýšil hlas. "O doklady, díky kterým můžu dodávat Gerhardu Mauntnerovi jeho koňak, cigarety a kaviár? A frau Mauntnerové její hedvábné punčochy a parfém? No, pánové... tohle

Ludlum Robert - Tristanova zrada

snad opravdu nemůžete myslet vážně." Odkazem na muže číslo dvě v pařížském ústředí gestapa, svého občasného klienta, vytáhl Metcalfe zbraň nejtěžšího kalibru. Pouliční agenti poslušně do morku kosti by neudělali nic proti přáním člověka Mauntnerova formátu.

"Buďte ujištěni, že to myslíme smrtelně vážně," odvětil druhý Němec klidně. V jeho hlase zazněl náznak zlomyslné rozkoše. "Na zatykači je totiž právě podpis Gerharda Mauntnera. Konáme na osobní rozkaz grupenfuhrera Mauntnera. A teď pohyb."

Prohlédli jeho lež! Léčka mu nevyšla. Nezbyvalo než jít s agenty. Znovu se podíval na Ducroixe, který neopustil palebný postoj, byť mu na čele vyvstaly perličky potu. Na rtech mu pohrával nepatrný úsměv. Milovník poezie si škodolibě vychutnával podívanou na lháře, jenž se zapletl do pavučiny vlastních výmyslů.

"Asi došlo k nějakému hroznému nedorozumění, ale to vyřešíme v ulici des Saussaies."

Zamířil kolem velkého ocelového linotypu do zadní části místnosti. Jeden z gestapáků s ním srovnal krok a chytil ho za loket. Druhou rukou na něj namířil svůj Walther. Druhý agent je v těsném závěsu následoval.

Metcalfe koutkem oka uviděl, že Ducroix konečně sklopil pistoli a začal se postrkovat směrem k obchodu. Kritická chvíle pominula a knihkupec se odebral obsloužit zákazníka, který vstoupil do krámu. Metcalfe měl teď proti sobě dva příslušníky gestapa, ale stále byli v početní i zbrojní výhodě.

Za chůze odevzdaně sklopil hlavu, nahrbil záda a roztrásl se strachy.

"Ježíšikriste," mumlal. "To je hrůza. Tak dlouho jsem se toho bál..."

Metcalfovi se podlomily nohy a z úst mu unikl žalostný nářek. Choval se jako rozechvělá troska ochromená děsem. Agent vedle něj ztratil rovnováhu a pustil Metcalfovu paži.

Američan se zhroutil na zem a Němce stáhl s sebou. Pak se bleskurychle otočil a praštil mu s hlavou o kamennou podlahu. Ozvalo se hlasité křupnutí: lebka praskla. Gestapákovy oči se protočily v důlcích, až z nich zbyla jen bělma. Metcalfe mu ve zlomku vteřiny vytrhl pistoli a vyskočil. Vrhł se doprava za ocelový stroj a přitom vypálil na druhého Němce.

"Odhod zbraň nebo je po tobě!" zařval nacista. Na jeho dříve bohorovné tváři se objevil strach. Vystřelil na Metcalfa, ale projektil se odrazil od ocelového těla linotypu. Metcalfe, ukrytý za kovovým tiskařským strojem, namířil ukradenou pistolí do mezírky v plechu. Gestapák se rozběhl k Metcalfovi a zasypával ho střelami, které se však odrážely od kovu.

Metcalfe náhle pocítil ostrou bolest ve stehně. Náboj mu roztrhl kalhoty a škrábl o kůži. Zatał zuby a znovu vypálil. Tentokrát zasáhl Němce do krku. Muž zaječel bolestí a klesl k zemi. Chytil se za ránu, z níž vytékala světle červená tepenná krev. Pravou rukou stiskl spoušť pistole, poslední zbloudilá kulka však zamířila vysoko nahoru, do betonového stropu. Agent padl na podlahu a řval jak zvíře. Metcalfe vyhlédl zpoza stroje a okamžitě uviděl, že jeho rána byla smrtelná. Muž ještě žil, ale nemohl se hýbat a rychle ztrácel vědomí. Jeho křik slábl a po chvíli se změnil v tiché chroptění.

Metcalfe se otočil a rozběhl se k zadním dveřím. Jeho pravá noha se zmítala v bolestných křečích. Uslyšel jakési šustění a ohlédl se za ním. Byl to první gestapák, který po nárazu omdlel: ležel na boku a vymrštil ruce, jako by chtěl najít svou zbraň, ale zjevně si neuvědomil, že ji má Metcalfe.

Američan vypálil a trefil ho do břicha. Chlap se znovu zhroutil na zem. Pokud nebyl mrtvý, tak utrpěl vážné zranění, které zanechá trvalé následky.

Tak jsem konečně zabil člověka, pomyslel si Metcalfe pochmurně a s úlevou vydechl. Náhle se strhla nová palba. Přitiskl se ke zdi vedle dlouhé dřevěné bedny s písmeny, která mu posloužila jako barikáda.

V jasném světle z obchodu se rýsovala postava knihkupce Ducroixe v kolečkovém křesle. Střílel na Metcalfa s nebezpečnou přesností. Kulka za kulkou odštípávala třísky z polic jen několik centimetrů od Metcalfovy hlavy. Zásuvka s olověným písmem nevydržela příval střel a s hlukem se vysypala na zem.

Metcalfe vypálil krátkou dávku. Jeden náboj bříknł o kovové sedadlo invalidního vozíku, další udělal dolíček do jednoho z kol a třetí zasáhl Ducroixe přímo do čela.

Následoval hrůzný výjev. Část Ducroixova čela odlétla v odporném gejzíru krve a padělatel ochabl v křesle.

Metcalfe chvíli stál jako opařený, ale pak se přinutil jednat. Vrhł se k mrtvým agentům gestapa a prohlídal jim kapsy. Vytáhl z nich veškeré papíry, odznaky a průkazy. Mohly se mu hodit.

Pak vyrazil k zadním dveřím. Vzal za kliku, prudce otevřel a skočil do uličky poseté smetím.

09 KAPITOLA

Bylo jediné místo, kam mohl jít.

Konspirační byt. Sklep. Musel varovat Corkyho. Říct mu, co se stalo, o Ducroixově zradě a o tom strašném masakru. Corcorana určitě rozčílí, že Metcalfe odhalili, ale vědět to musel. Možná ho napadne nějaké vysvětlení, proč padělatel tak nečekaně obrátil -nebo spíš podlehl nátlaku.

Metcalfe musel Corkyho okamžitě sehnat a mohl tak učinit jedine prostřednictvím informačních kanálů, jež vedly ze sklepa. Systém, který Corcoran vymyslel, zajišťoval maximální bezpečnost.

Rozběhl se, vzápětí však v ráně na stehně ucítil tepání a zvolnil do odhodlané chůze. Neudělal to jen kvůli zranění. Nebylo tak vážné. Derek Compton-Jones, radista ze sklepa, ovládal první pomoc a mohl mu nohu důkladně ošetřit. Nechtěl vypadat uspěchaně, ale jako bezúhonný muž, který má na práci něco důležitého. Kdyby ho někdo zastavil, mohl se prokázat papíry jednoho z mrtvých agentů gestapa. Pravda, mužem na fotografiích sice nebyl ani trochu podobný, ale s tím by si v případě nutnosti nějak poradil.

Bylo už pozdní odpoledne a ulice se hemžily Pařížany. Metcalfe byl stále otřesený, vždyť jen o vlasek unikl zadržení. Jaktěživ nevzal nikomu život, a teď zabil hned tři lidi. Taková jatka! Cítil otupělost a zděšení, i když si uvědomoval, že kdyby ty chlapy nezneškodnil, sám by tam teď ležel mrtvý.

Když dorazil k oprýskané cihlové budově s lokálem v přízemí a tajnou podzemní základnou, bolest ve stehně trochu polevila a už tolik nekulhal. Sešel po schodech k výčepu, třikrát zatahl za starý zvonek a čekal, až se otevře kukátko a hostinský Pasquale si prohlédne nového hosta.

Vyčkal celou minutu a pak znovu třikrát zazvonil. Pasquale obvykle vpouštěl lidi rychle. Asi má zrovna práci, přemítal Metcalfe. Bylo však teprve odpoledne a tou dobou tam posedávalo jen pár opravdu zpustlých opilců.

Uplynula další minuta, a nic.

Zkusil to znovu. Zvláštní, pomyslel si. Co když je zavřeno? Metcalfe věděl, že na základnu vede i jiná, složitější cesta. Člověk musel vejít do sousedního domu, sjet výtahem do suterénu a odemknout ocelové požární dveře, jimiž se dalo projít k zadnímu traktu vedlejší budovy. Tento vchod se ovšem používal jen v případech nouze, byl totiž méně bezpečný: obyvatelé okolních činžáků mohli vidět někoho vcházet a pojmout podezření.

Metcalfe vzal za kliku. Dveře do lokálu se k jeho překvapení otevřely. Měly být přece zamčené.

Uvnitř se nesvítilo, což bylo zarážející. Nikde nikdo. Bylo však odemčeno - to nemělo logiku! Když se v šeru rozkoukal, ve stínech a obrysech začal poznávat dlouhý dřevěný bar a vysoké stoličky. V příštím okamžiku ztuhl.

Některé židle ležely převrácené na podlaze. Lokál byl posetý střepy z rozbitých sklenek na víno, mezi nimiž se válely popraskané koktejlové sklenice. Něco se tady stalo.

Vstoupil do temných útrob baru a zjistil, že zásuvka Pasqualovy stařícké pokladny je otevřená a prázdná.

Že by vloupání?

Němci v Paříži zavedli tuhý policejní režim, krádeže se jim však vymýtit nepodařilo. Jenže chaos v sále naznačoval, že nešlo o obyčejnou krádež. Svědčily o tom stopy zápasu.

A nikdo tam nebyli Pasquale ani jeho štamgasti. Všichni zmizeli.

Co se mohlo stát?

Základna!

Metcalfe se rozběhl lokálem a kličkoval mezi převrženými stoličkami a rozbitým sklem. Vřítíl se na schody do sklepa a po paměti si ve tmě našel cestu do komory. Otevřel dveře.

Vzal za násadu smetáku a otočil ji proti směru hodin. Tajný vchod se rozestoupil. Metcalfe stanul před černými ocelovými dveřmi. S rozbušeným srdcem dvakrát stiskl zvonek a pak ještě jednou.

Bože, prosím tě, žadonil v duchu. Ať tam jsou!

Čekal ve zděšeném tichu. Věděl, co se stalo. Nacisté - gestapo nebo SD - se o ukryté základně dozvěděli. Někdo promluvil. Hostinský Pasquale? Je to možné?

Anebo jeden z agentů, kterého podle Corkyho sebrali Němci? Ale jak na toho člověka vůbec přišli? Muselo dojít k úniku informací uvnitř sítě!

Panebože, ne. Co si počne? Co když při hrozném razii pozatýkali celé osazenstvo základny? Metcalfe by v terénu osaměl a ztratil možnost se spojit s Corkym.

Ne, nějak to jít musí! Dostal přece nouzové šifrované rozkazy, natištěné mikropísmem na rubu štítků v oblečení. Vždycky existovala záložní varianta, na to Corky důsledně dbal.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Znovu zazvonil ve stejném rytmu dvou krátkých cinknutí následovaných jedním dlouhým. Zase žádná odpověď.

Uvnitř nikdo nebyl, teď to věděl jistě. Zatkli je. Organizace byla v troskách. Ale jestli je Němci zadrželi..., pravděpodobně nastražili past i na agenty, kteří by se pokusili na základnu přijít. Dosud tomu nic nenasvědčovalo, ale musel si dávat dobrý pozor.

Vytáhl z kapsy klíče. Viselo u nich kožené kolečko. Když ho na straně stiskl, otevřelo se. Uvnitř se skrýval ocelový klíček ke dveřím, u nichž stál. Když odemkl všechny tři zámky rozmístěné kolem rámu, gumové těsnění zasyčelo a dveře se otevřely.

Než promluvil, na okamžik zaváhal. Co kdyby uvnitř někdo číhal?

Spatřil zelenavou záři vycházející z řady vysílačů a přijímačů. Přístroje zůstaly na svých místech, což bylo dobré znamení: pokud by nacisté vypátrali polohu sklepa a podnikli zátaž, určitě by při něm zajistili i drahocenné zařízení.

Ale kam zmizel personál? Proč stroje nikdo neobsluhoval? Za jedním z přístrojů Metcalfe upozoroval sedící postavu. Zezadu poznával Johnnyho Bettse, amerického radiistu, a tak na něj houkl: "Johnny! Tys neslyšel...?"

Vzápětí si uvědomil, že Johnny má na uších sluchátka, proto tedy zvonek neslyšel. Přistoupil blíž a poklepal mu na rameno.

Johnny se však svezl na stranu. Měl vypoulené oči. Jeho tvář byla brunátná, jazyk směšně vyplazený.

Metcalfovi se nahnula krev do hlavy. Zavrával a zhrozil se: "Panebože, to ne!" Zdálo se, že Johnnyho Bettse někdo podřízl, ale pak si Metcalfe všiml, že nemá na krku hlubokou řeznou ránu, ale strangulační rýhu s doprovodným zhmožděním.

Bettse někdo uškrtil tenkou šňůrou nebo drátem.

Johnny Betts byl zavražděn!

Metcalfe se otočil na podpatku a rozhlížel se po dalších - Cyrilu Langhornovi a Dereku Comptonovi-Jonesovi. Nikoho jiného však neviděl. Rozběhl se k vedlejší místnosti, otevřel dveře, nahlédl dovnitř, ale byla prázdná. Kde jsou ostatní? Vyrázil do před síně, která vedla k nouzovému vchodu do sousedního domu, a tam, vedle pootevřených ocelových dveří našel zhroucené tělo Cyrila Langhorna. Na čele měl jediný otvor po střele.

Metcalfe nyní najisto věděl, že základna byla napadena zadním vchodem. Langhorne šel k ocelovým dveřím, kde ho čekala okamžitá smrt. Nejspíš ho zastřelili pistolí s tlumičem. Betts nic neslyšel, jelikož měl na uších sluchátka a byl zabráný do práce. Jeho bůhvíproč nezastřelili, nýbrž uškrtili. Vrah zřejmě nechtěl dělat zbytečný rámus. Někdo přistoupil k Bettsovi ze zadu - útočníků bylo nepochybně několik - a přehodil mu kolem krku provaz či drát.

Jak se to jen mohlo stát?

A kde je Derek? Jako jediný ze stálých zaměstnanců chyběl. Možná měl volno a v klidu doma spal. Snad mu rozpis směn zachránil život.

Náhle nastal ruch. Před domem hlasitě zakvílely pneumatiky a po nich i brzdy. Provoz z ulice do zvukotěsné komory obvykle nedoléhal. Ocelové dveře však byly otevřené a hluk měl dovnitř volnou cestu.

Mohli to být jediné nacisté, nikdo jiný by nedělal takový povyk. Že by posily? Přišli si pro něj.

Metcalfe přeskočil Langhornovu mrtvolu, vyklouzl otevřenými požárními dveřmi a rozběhl se do schodů sousedního činžovního domu. Koutkem oka zahlédl oknem tři nebo čtyři citroeny, jež se sjížděly do ulice. Gestapo, o tom nebylo pochyb. Tentokrát věděl, kudy utéct.

Přeběhl přes okolní střechy a pak slezl do úzkých uliček schovaných za hlavní třídou.

Sotva popadal dech, ale v žilách mu vířil adrenalin a hlavou létaly myšlenky. Nepřestával však běžet. Musel se dostat do bytu Dereka Comptona-Jonese a varovat ho, aby nechodil na základnu - a také od něj zjistit, co se mohlo stát. Pokud ovšem Derek unikl.

Ve sklepe nebyl, nebo ho tam Metcalfe aspoň nenašel. Compton-Jones pracoval v noci a ve dne spal. Ostatní měli tu smůlu, že si vylosovali dřívější směnu. Derek mohl být naživu. A jestlipak o té hrůze ví Corky?

Metcalfe zpomalil až u Derekovu domu. Věděl, kde bydlí, a to navzdory Corkyho přísné zásadě dělení informací. Pařížská stanice byla malá, a přece jen se spolu znali. Zastavil se před papírnictvím na druhé straně ulice a předstíral zájem o vystavené zboží. Ve skutečnosti ovšem nakláněl hlavu a používal výlohu jako zrcadlo. Po několika minutách s úlevou usoudil, že se před budovou neděje nic podezřelého. Nestála tam žádná auta, ani nepatřičně zvědavé osoby. Chvatně přešel ulici, vstoupil do domu a vyšel po schodech k Derekovu bytu.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

U dveří se na chvíli zaposlouchal a pak zaklepal. Žádná reakce. Znovu zatukal a řekl: "Dereku?" Pokud byl Angličan uvnitř a bál se otevřít, snad by poznal Metcalfův hlas. Ale uplynulo pár minut, a nic. Rozhlédl se po chodbě: čistý vzduch. Vytáhl z peněženky útlý kovový paklíč, na jednom konci zahnutý. Byl to primitivní nástroj, který uměl dokonale používat. Vložil klíč do zámku, různě s ním viklal a postupně otáčel doprava. Zámek zanedlouho povolil. Byl starý a měl jednoduchou konstrukci. Dveře se otevřely a Metcalfe do nich opatrně vstoupil.

U Comptona-Jonese už několikrát byl. Dali si spolu láhev whisky a Derek s nelíčeným zaujetím poslouchal Metcalfovy příhody z akcí..., a dokonce i z ložnice. Pro mladého britského šifrantu Metcalfe ztělesňoval všechno, co bylo na této tajné válce vzrušující. Díky němu to mohl Derek sám prožívat, byť jen zprostředkovaně.

Metcalfe se rychle rozhlédl a zavola, kdyby Derek náhodou spal. Poté zaklepal na dveře do ložnice. Když se nikdo neozval, otevřel. Nejdřív ho udeřil do nosu železitý zápach krve, jako by měl na jazyku kovovou minci. Se zrychleným tepem vešel do pokoje. O několik vteřin později spatřil tělo Comptona-Jonese a bezděčně se zajíkl.

Derek ležel na zádech vedle šatníku. Měl temně fialovou tvář a strašlivě vykulené oči jako Johnny Betts. Ústa byla lehce pootevřená. Hrdlo přetínala hluboká rudá čára, proužek krvavé tkáně.

I jeho někdo uškrtil.

Metcalfe se zachvěl. Z očí mu vyhrkly slzy. Padl na zem, zkontroloval tep na Derekově krku, ale věděl, že je to zbytečné. Derek byl zavražděn.

"Kdo to udělal?" zaúpěl Metcalfe tichým hlasem plným vzteku. "Kdo ti to sakra udělal? Kdo to byl?"

Možná bylo bláhové si myslet, že některý zabiják je horší než jiní - vražda je přece vražda - ale Metcalfovi tento způsob uškrcení připadal zbytečně surový a jaksi osobní. Uznával však, že zardoušení má své taktické výhody. Je to velice nenápadný způsob zabití, pokud na něj má člověk žaludek. Škrtidlo zabránilo oběti v křiku a přerušilo přívod krve do mozku. Tenhle zabiják nebyl jen zkušený, ale také duševně vyšinutý.

Zdálo se, že uškrcení byl jeho podpis.

Metcalfe se konečně sebral z podlahy. Hlava se mu motala, div že neomdlel. Vykročil ke dveřím bytu, právě když se otevřely.

Vešel do nich jakýsi Němec. Muž středního věku v uniformě gestapa, podle odznaků Standartenfuhrer, tedy plukovník. V ruce třímал pistoli Walther. "Stůj!" vyštkl a namířil doprostřed Metcalfovy hrudi.

Američan sáhl pro revolver ukrytý v pouzdře na kotníku.

"Nechte tu bouchačku, nebo střelím," ucedil Němec.

Metcalfe uvažoval, že to přesto zkusí, ale Standartenfuhrer měl výhodu několika vteřin. Byla by to čirá sebevražda. Plukovník gestapa se tvářil smrtelně vážně a skutečně by asi neváhal.

Metcalfe neměl na vybranou. Povýšeně se na Němce zadíval a pomalu založil ruce na prsou. "Připažit," nařídil nacista.

Metcalfe uposlechl, ale dál na něj upíral vzpurný pohled. Po chvíli bezchybnou němčinou pravil: "Už jste skončil, Herr Standartenfuhrer? Máte dost?" Jeho oči byly jako dvě kostky ledu, tvářil se však nevzrušeně a samolibě. Německy uměl dobře už od dětství a pokud v jeho řeči zazníval vůbec nějaký přízvuk, byl to Hochdeutsch, jímž mluvil jeho aristokratický učitel ve švýcarské soukromé škole.

Metcalfe věděl, že Němci uznávají společenské třídy, a gestapák proto jistě trochu znejistí.

"Prosím?" vyhrkl plukovník. Změna jeho tónu byla naprosto zřejmá. velitelskou aroganci nahradilo znepokojení.

"Dummkopf!" zpražil ho Metcalfe. "Kdo sakra nařídil toho chlapa zabít? To vy?"

"Pane?"

"Já se z toho snad zblázním. Vydal jsem výslovný rozkaz, že ho máte zadržet a vyslechnout, vy troubo! Ukažte mi nějakou průkazku. Tohle nechám vyšetřit. Podělali jste celou akci."

Po tváři gestapáka se mihla řada výrazů, od zmatku přes obavy až po nefalšovaný děs. Prudce vytáhl peněženku a ukázal legitimaci gestapa.

"Zimmerman," přečetl Metcalfe z kartičky, jako by si to jméno vrýval do paměti.

"Herr Standartenfuhrer Zimmerman, za tuhle fušeřinu vás poženu k zodpovědnosti! Nařídil jste smrt toho britského agenta?"

"Ne, pane, já ne," odpověděl gestapák, vylekaný Metcalfovým útokem. "Jen mi řekli, že se tady ukázal ten Američan, pane, a mylně jsem se domníval, že jste to vy. Vypadalo to logicky."

"No výborně! A kde jste tak dlouho vězel? Čekám tady už čtvrt hodiny. To je

prostě neskutečné!"

Metcalfe sáhl do kapsy saka pro balíček cigaret, který vzal jednomu z mrtvých agentů gestapa v knihkupectví. Byly to astry, běžná německá značka. Vytáhl cigaretu, plukovníkovi úmyslně nenabídl, a připálil si německými sirkami. Jemně a bez řečí tím nacistovi naznačil, že je kolega. Vydechl nosem hustý oblak dýmu a nakázal: "A teď někam uklidte tu mrtvolu." Sehnul se pro pistoli, ale pak znechuceně zavrtěl hlavou a pokračoval ke dveřím. "Promiňte," řekl Němec náhle. Opět změnil tón, což Metcalfa zneklidnilo. Mrzutě se otočil a uviděl gestapákův rozpačitý výraz. Němec ukazoval na jeho pravé stehno.

Metcalfe se podíval dolů a hned mu bylo jasné, co má muž na mysli. Nohavice kalhot mu nasákla krví. Rána z předchozí přestřelky byla sice drobná, ale vydatně krvácela.

Metcalfe na okamžik vypadl z role, a tím jen posílil plukovníkovo podezření. Něco tady nehraje, jako by Němec usoudil a na jeho tváři převládla ostražitost. "Pane, i já mám právo vidět vaše doklady," pravil plukovník. "Chci se přesvědčit, že jste skutečně..."

Metcalfe na nic nečekal. Vytáhl zbraň a vystřelil. Němec klesl na podlahu, kulka mu provrtala hrudník. Metcalfe vypálil podruhé, přesně do téhož místa. Nyní věděl, že nacist je mrtvý.

Ano, ten chlap byl po smrti, ale tím se všechno změnilo. Gestapo po Metcalfovi šlo, ať už znalo jeho pravé jméno, či ne. Na nádraží se proto ukázat nemohl, to by bylo moc riskantní. Nemohl odjet z Paříže vlakem po trase, kterou určil Corky. Bylo nutné změnit plán a upozornit Corkyho.

Metcalfe věděl, že odtěd nosí cejch. Už se nemohl volně procházet po ulicích. Pomalu přistoupil k mrtvému Němci a zkontroloval tep na krku. Samozřejmě žádný nenahmatal. Uprostřed jeho hrudníku uviděl dva otvory po malorážných střelách. Kulky sice prošly sakem, ale dírký byly drobné a nenápadné.

Rychle gestapákovi svlékl uniformu. Shodil ze sebe šaty a přendal si peněženku, papíry, klíče i pas do stejnokroje. Pak sbalil své svršky, schoval je do nedalekého příborníku a oblékl si uniformu. Celkem mu padla, i když byla dost nepohodlná: hodně naškrobená, tuhá a hrubá. Upravil si černou vázanku, aby zakryl stopy po střelách, a zajistil ji jehlicí nacistické strany.

Vzal plukovníkovi doklady i zbraň, mohly se mu hodit. V Derekově lékárnice našel obvaz, náplast a dezinfekci. Když si zběžně ošetřil ránu na stehně, kvapně vyšel z Derekova bytu. Potřeboval najít jediného člověka, který ho mohl rychle dostat z Paříže.

"Bože na nebesích!" vykřikl Chip Nolan. "Všichni jsou mrtví?"

"Všichni... kromě člověka, kterého znáte jako Jamese," odvětil Corky se ztrápeným výrazem. Právě vešel do velice skromného bytu v osmém okrese, který si FBI držela jako jedno z konspiračních míst v Paříži.

"Ježíšmarjá!" Nolanovi se zlomil hlas. "Kdo to udělal? Co to bylo za parchanty?" Corcoran zamířil k oknu a starostlivě se zadíval na ulici. "S tím bych právě potřeboval pomoci. Jednoho zastřelili, ale dva uškrtili."

"Uškrtili?"

"Přesně stejným způsobem jako před týdnem toho belgického knihovníka - i on patřil k mé organizaci. Domnívám se, že to má na svědomí Sicherheitsdienst, nebo spíš jeden konkrétní zabiják. Ale potřebuju to ověřit, což znamená kompletní laboratorní vyšetření. Tím je přece FBI vyhlášena."

Nolan kývl. "Je to riskantní, ale udělám to pro vás. Hajzlové."

Corcoran se odvrátil od okna a pomalu zavrtěl hlavou. "Je to velká nepříjemnost, hodně nás to zbrzdí."

"Nepříjemnost? Propána, Corky, jak vy to děláte. Zacházíte se světem jako s jednou velkou šachovnicí. Ale my tady mluvíme o lidech! Měli matky a otce, možná i bratry a sestry. Měli jména. Ztráta lidských životů pro vás nic neznamená?"

"Ale jo," odsekl Corcoran. "Ztráta lidských životů po celé Evropě a USA. Nemám čas fňukat nad osudem hrstky lidí, kteří moc dobře věděli, do čeho jdou. Mně jde o přežití svobody na téhle planetě. Jedinec se musí vždycky podřídít celku."

"Jako bych slyšel Stalina," ucedil Nolan. "Přesně takhle mluví diktátoři. Člověče, vy snad máte místo srdce kus ledu. Chováte se jako bezcitná bestie."

"Jen když to moje práce vyžaduje."

"A to je jak často?"

"Vlastně pořád, kamaráde. Pořád."

10 KAPITOLA

Španělský diplomat zuřil.

José Felix Antonio Maria di Liguori y Ortiz, ministr zahraničních věcí ve

Ludlum Robert - Tristanova zrada

vojenské juntě španělského generalissima Franciska Franka, přicestoval do Paříže na sérii tajných schůzek s admirálem Jeanem-Francoisem Darlanem, velitelem ozbrojených sil vichistické Francie. Už za čtvrt hodiny měl soukromým letadlem vyrazit z letiště Orly, jenže jeho limuzína trčela na Autoroute du Sud na půli cesty mezi Porte d'Orléans a letištěm.

Nejenže uvízla na dálnici, ale přímo uprostřed tunelu! Nablýskaný černý vůz Citroen Traction Avant UN stál s otevřenou kapotou na krajnici. Řidič se skláněl nad motorem a snažil se ho přivést k rozumu.

Ministr pohlédl na hodinky a nervózně si sáhl na zakroucený navoskovaný knír.

"Madre de Dios!" zaklel. "Caray! Co s tím sakra je?"

"Omlouvám se, Vaše Excellence!" houkl šofér. "Asi to bude převodovka. Dělán, co můžu!"

"Letí mi to za patnáct minut!" odsekl španěl. "Hoďte sebou!" "Ano, pane, jistě," odtušil řidič a francouzsky si zamumlal pod vousy: "To pitomý letadlo bez něj přece neodletí, proboha." Další tři členové španělské delegace vězeli v autě hned za nimi. No tak se všichni trochu zpozdí, co má být?

Řidič, který se jmenoval Henri Corbier, nemohl nafoukaného španělského fašistu se směšným knírem ani cítit. Ortiz přijel do Paříže před dvěma dny a od začátku všechny komandoval. Byl skutečně nesnesitelný.

A dnes musel šofér osm hodin mrznout před nějakým zatraceným barákem, zatímco Ortiz vysedával s partou pitomců z vichistické vlády a nacistických generálů. Španěl mu dokonce ani nedovolil zajít si na kafe. Ne, musel tam dřepět v zimě a čekat. A vzhledem ke všeobecnému nedostatku benzinu ani nemohl nechat puštěný motor!

Když ho tedy přítel, který také nenáviděl Boches pustošící Paříž, požádal o menší laskavost, s velkou radostí kývl. "Nejde o nic protistátního," dostal Henri ujištění. "Jen chci, abys zdržel limuzínu cestou na letiště. Ať ten fašoun ze Španělska prošvihne odlet. Naši přátelé na Orly si mezitím trochu pohrají s jeho Junkersem Ju-52. Podrobnosti tě nemusí zajímat. Nevědomost je tvoje nejlepší ochrana. Nikdo ti nemůže dokázat, že autu doopravdy nevysadil motor." Henri by to udělal i zadarmo, ale když mu za službu vlastní nabídl hezky prorostlou vánoční šunku, rozhodně neodmítl. Dostal zapláceno tím nejcenějším zbožím - vzácnou šunkou - za věc, kterou chtěl sám udělat. Co víc si mohl přát?

"Co vám tak trvá?" křikl ministr. Henri si pohrával s motorem a předstíral, že seřizuje jeden z válců. "Už to bude!" houkl. "Myslím, že jsem na to přišel." Stranou si zabrbľal: "Putain de merde!"

Starý Renault Juvaquat se přiřítíl ke strážní budce u přístupové cesty k Orly. Dva příslušníci německé vojenské policie zbystrili.

Metcalfe v ukradené uniformě gestapa stáhl okénko. "Heil Hitler!" zavolał a se zdvořilým, avšak úředním výrazem ukázal legitimaci gestapa.

Vojenský policista zasalutoval a odvětil: "Heil Hitler!" Pak mávl rukou, že můžou jet.

Proběhlo to podle Metcalfových předpokladů. Nikdo nezkoumal jeho průkaz ani se ho na nic neptal. Žádný vojenský policista by neriskoval svou práci, případně krk, obtěžováním vysokého důstojníka gestapa, který zřejmě přijel služebně.

"V pohodě," prohodil druhý pasažér vozu a zároveň majitel. Roger "Sběrač" Martin byl vysoký urostlý muž s bledou pletí a zrzavými vlnitými vlasy, které měl na svých osmdvacet let povážlivě prořídle. Martin byl špičkový pilot britského letectva, nedávno přeložený k úřadu zvláštních operací, tedy sabotážní a podvratné organizaci, kterou o několik měsíců dřív založil samotný Winston Churchill. Martin žil v Paříži, kde pracoval jako médecin-chef u vojenského domova: pomáhal krmit a ošetřovat válečné zajatce a navštěvoval raněné v nemocnicích. Díky své funkci byl jedním z mála Pařížanů, kteří směli jezdit soukromým vozem. "To horší teprve přijde," podotkl Metcalfe a pročesával očima asfaltové parkoviště. Když nacisté ovládli Francii, změnili letiště Orly na vojenskou základnu. Nyní sloužilo takřka výhradně k armádním účelům, občas ho také využívali důležití politici. Okolí hlídali vojáci Wehrmachtu s lehkými kulomety MG-34, pistolemi Schmeisser 9mm či samopaly MP-38. Plocha byla plná transportérů a nákladních vozů Škoda, Steyr a Opel Blitz.

"Tamhle je to," ukázal Roger na bránu v plotě, který chránil přistávací dráhy a hangáry.

Metcalfe kývl a otočil volantem. "Je to od tebe hrozně fajn, že mi pomáháš."

"Jako bych měl na vybranou," zavrčel Martin. "Corcoran zavolá siru Frankovi a člověk pak musí letět bůhvíkam do Slezska." "Ty bys to pro mě stejně udělal," usmál se Metcalfe šibalsky. Roger prostřednictvím svých kanálů předal Alfredu

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Corcoranovi naléhavou zprávu o masakru ve Sklepě a změně Metcalfových plánů. Corky musel zařídít pobyt v Moskvě ještě pro jednoho hosta.

"Hmmm. I kamarádství má svoje meze," ucedil pilot nevrle. Metcalfe dobře znal přítelův suchý humor. Roger Martin si často hrál na mučedníka a stěžoval si na svůj osud, ale byla to jen póza. Ve skutečnosti by se rozdál a svou práci měl rád. Takhle hrál i poker, reptal na špatné karty a pak vyložil královský fleš. Roger se narodil v Cognaku, kde také chodil do školy. Jeho matka byla Francouzka, otec Ir. Rogerovi předkové od osmnáctého století vyráběli ve Francii koňak. Měl dvojí občanství a mluvil jako rodilý Francouz, ale považoval se za Brita. Od chvíle, kdy na nebi nad Nord-pas-de-Calais spatřil dvouplošník, snil o létání. O rodinný podnik neměl zájem. Stal se pilotem Air France, později sloužil u francouzského letectva v Sýrii. Když nacisté obsadili Francii, přihlásil se jako dobrovolník ke Královským vzdušným silám. Po výcvikovém kurzu začal létat u "Měsíčních eskader", které měly základnu v Tangmere na jižním pobřeží Anglie. Při evakuaci Dunkerque pilotoval "Lízinku", tedy malý jednomotorový letoun westland Lysander, a shazoval zásoby vojskům bránícím Calais. Hodně Lysanderů se ztratilo, ten Sběračův však ne. Nalétal tisíce hodin při nebezpečných tajných nočních výpravách do Evropy, kde shazoval i zachraňoval britské agenty. Nikdo neuměl přistávat na hrbolatých francouzských polích přímo pod nosem nepřítele jako Roger Martin. Místo osvětlení mu stačila baterka. Nad svým uměním však mával rukou. "Shazovat vojáky nad Francií by uměl každý trouba," řekl jednou Metcalfovi. "I když nabírat je může být trochu riskantní, to je fakt." Roger se proslavil tím, že dokázal vyzvednout pasažéry i v nejtěžším terénu. Jeho velitel mu proto dal přiléhavou přezdívku Sběrač. "Zajímalo by mě, jak to chceš udělat," zabručel Sběrač, když vystoupili z renaultu. Na karoserii se vyjímal emblém Vojenského domova a znak červeného kříže.

"Stačí když budeš držet klapačku," pravil Metcalfe. "To snad zvládneš, mon vieux."

Roger zavrčel.

"Jsi můj pilot. Zbytek nech na mně."

Došli k vojenskému policistovi, který stál na stráži vedle brány. Když spatřil Metcalfa, zasalutoval. Kývl na jeho průkaz a otevřel vrata.

"Který hangár to je?" hlesl Metcalfe.

"To kdybych věděl," odpověděl Sběrač. "Známe číslo stroje, plánovaný čas odletu, a to je tak všechno." Odmlčel se. Přicházeli k dalšímu kontrolnímu stanovišti. Metcalfe tentokrát jen rázně zasalutoval a vojenský policista ho napodobil. Když pak kráčeli po travnaté louce vedle asfaltové ranveje, Sběrač pokračoval: "Nejlepší bude zastavit se v prvním hangáru a zeptat se. Budu hrát pilota popletu, který se hlásí do služby."

Vzápětí ztlumil hlas, míjeli totiž hlouček německých důstojníků, kteří kouřili a od srdce se smáli. Obdivovali několik košilatých francouzských pohlednic, které držel ve vějíři Gruppenfuhrer SS s kulatou tváří. Metcalfe ztuhl. Byl to jeden z řady jeho nacistických známých, tělnatý brigádní generál Johannes Koller. Metcalfe rychle odvrátil obličej a předstíral, že si se Sběračem cosi šeptá. Bylo mu jasné, že je jen otázkou času, kdy uvidí někoho známého - ale ne teď a ne tady!

Roger si všiml napětí v jeho obličejí. Zatvářil se zmateně, ale nic neřekl.

Gruppenfuhrer předvádějící svou sbírku pohlednic si Metcalfa pravděpodobně nevšímal. I kdyby mu na chvíli pohlédl do obličeje, uniforma gestapa by ho určitě splekla. Neměl by jistotu a zůstal by zticha.

Konečně došli k poslední kontrole, která byla důkladnější. Na okraji asfaltu stála dřevěná budka, v níž hlídkovali dva vojenští policisté. Po jejím překonání už Metcalfovi se Sběračem stačilo najít správný hangár. Metcalfe měl trochu obavy. Kdyby strážníci chtěli vidět jeho ukradené doklady, byl by konec. Mrtvému agentovi gestapa na fotce se vůbec nepodobal.

Voják, který měl stanoviště na povel, však jen zasalutoval a mávl. Metcalfe neslyšně vydechl, vtom však koutkem oka zaznamenal pohyb. Byl to Koller. Rychle k němu kráčet, ostatní důstojníci těsně za ním.

Metcalfe přidal do kroku. "Běž," pošeptal Sběračovi.

"Co?"

"Utíkej. Jsi pilot, který má zpoždění. Já běžet nemůžu - vypadalo by to podezřele."

"Ty ses zbláznil..."

"Udělej, co říkám. Dohoním tě."

Sběrač pokrčil rameny, nechápavě zavrtěl hlavou a dal se do mírného poklusu jako člověk, který ví, že jde pozdě. Metcalfe udržoval stále odhodlané tempo.

"Promiňte, pane!"

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Metcalfe se otočil a spatřil vojenského policistu, který je před chvílí pustil. Vedle něj stál Koller a ukazoval na Metcalfa.

Metcalfe se zatvářil zmateně a zůstal na místě. Sklonil hlavu a předstíral, že něco loví z kapsy. Nesmí mi pořádně vidět do obličeje! Ohlédl se přes rameno a všiml si, že sběrač právě vchází do jednoho z hangárů. Znovu uvažoval, že se dá do běhu, ale nemělo to smysl, chytíli by je. Stejně už bylo pozdě. Koller s vojenským policistou se k němu blížili. "Toho chlapa známi" řekl Gruppenfuhrer. "Je to podvodník!"

"Pane," pravil voják. "Pojďte sem, prosím vás. Můžu vidět vaše doklady?"

"To má být vtip?" ohradil se Metcalfe zvučným hlasem. "Na to nemám čas.

Pospíchám."

Oba muži už byli u něj. "Ano, to je Eigen! Daniel Eigen! Já věděl, že je to on!"

"Ty doklady, pane," zopakoval vojenský policista.

"Na co si to sakra hrajete, Eigene?" probodl ho Koller pohledem. "Vaše jednání..."

"Mlčte, vy hlupáku!" zahřimal Metcalfe. Skočil dopředu, sáhl Kollerovi do saka a vytáhl z něj sprosté pohlednice. Vyhodil je do vzduchu. Pak přitáhl tvář k Němcovi a významně se nadechl. "Podívejte, čím se ten prasák baví!" vyštěkl německy na strážného. "A čichněte si - je opilý."

Koller zbrunátněl zlostí. "Co si to..."

"Nevím, jestli tady jde o nějakou legráčku nebo obyčejnou sabotáž, ale podívejte, kdo s ní přišel! Opilec a zvrhlík, který mě zdržuje od práce v zájmu říše!" Ukázal na Kollera. "Nevím, co jste zač a co to na mě šijete, ale nezkoušejte zasahovat do bezpečnostní záležitosti nejvyššího zájmu! Jak říká náš fuhrer, budoucnost patří bdělým." Znechuceně zavrtěl hlavou. "Gott im Himmel! Děláte nám všem ostudu."

Metcalfe se otočil na podpatku a vykročil směrem k hangáru, do nějž předtím viděl vcházet sběrače. Ale jeho uši zůstaly ostražitě k výkřikům, běžícím krokům a dalším náznakům, že jeho lest nevyšla. Slyšel, jak se Johanner Koller dohaduje se strážným a stále zvyšuje hlas. Byl vzteky úplně bez sebe. Metcalfův protiúder zabral, ale pravděpodobně mu zůstal jen minutu nebo dvě času.

Lepší než nic. O úspěchu někdy rozhodují jen vteřiny.

Metcalfe běžel jako o závod. Hangár byl velká válcovitá stavba z předpjatého železobetonu. Původně sloužil pro říditelné vzducholodě, nyní ukrýval letadlo Junkers Ju-52/3m, v němž měl každou chvíli odletět španělský ministr zahraničí. Jenže El Ministro beznadějně uvízl na dálnici a jeho pilot, černovlasý muž v kožené bundě, bezvládně ležel na podlaze u betonové zdi hangáru. Co mu sběrač udělal? Zabil ho? Sběrač byl pilot, ne agent/ale v případě nutnosti by dokázal i usmrtit.

Jak se Metcalfe blížil, ozvalo se zaburácení tří silných motorů. Stroj pobitý nevzhlednými pláty se otrásl a rozjel. Sběrač seděl v kabině pod krytem z plexiskla a divoce mával, aby si Metcalfe nastoupil. Také na něj křičel, ale slova se ztrácela ve strašlivém rámu.

Letadlo bylo zhruba dvacet metrů dlouhé a téměř sedm metrů vysoké. Na jeho vlnitém povrchu z lehkých slitin se vyjímal nápis IBERIA - LINEAS AEREAS ESPAÑOLAS. Byl to stroj německé výroby ve službách španělské letecké společnosti, pravděpodobně pozůstatek občanské války v Španělsku.

Šílenství! Sběrač čekal, že naskočí do rozjetého letadla. Jiná možnost nebyla. Metcalfe uviděl, že k němu běží několik strážných a ohánějí se zbraněmi. Vyhnul se obřím listům vrtule, proběhl kolem nízkého křídla a zachytil se otevřených dvířek kabiny. Nestály tam žádné schůdky a Metcalfe je ani nepotřeboval. Vytáhl se nahoru a vyšplhal do kabiny zrychlujícího letadla. Nakonec za sebou zavřel a zajistil dveře.

Uslyšel příval střel, jež skrápěly duralový plášť letadla. Stroj byl lehce pancéřovaný, aby odolal běžné střelbě, nikoli těžké palbě. Motory skučely ve vysokých otáčkách. Malým okénkem z plexiskla Metcalfe viděl ubíhající ranvej. Prostor pro cestující byl opatřený desítkou sedadel a neměl daleko k luxusu, což bylo u letadel Junkers téměř pravidlem. Metcalfe se rozběhl dopředu, ale nenadálý otřes ho srazil na podlahu. Zbytek cesty do pilotní kabiny se raději plazil.

"Připoutej se!" křikl Sběrač, když Metcalfe padl na sedadlo druhého pilota. Předek letadla zasypala další salva. Kabina byla naštěstí vysoko, a tedy mimo dostřel. Plexisklem viděl, odkud palba vychází. Tři nebo čtyři vojenští policisté stříleli ze samopalů na vzdálenost asi třiceti metrů.

Metcalfe si náhle uvědomil, že letoun směřuje přímo na vojáky. Sběrač to snad dělal naschvál! Muži na poslední chvíli uskočili na obě strany a padli k zemi. Nechtěli zbytečně riskovat život, rozjetý sedmitunový kolos by určitě nezastavili.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Když se Metcalfe připásal, zaslechl, že Sběrač cosi říká do vysílačky, slovům však nerozuměl. Letadlo vytrvale zrychlovalo a motor vytočený na maximální výkon vyluzoval vysoký tón. Sběrač stáhl ovládací páky k sobě, čímž nastavil klapky na křídlech a dosáhl kýženého vztlaku. Zád trupu pokropily další střely a v tom okamžiku se stroj odlepil od země.

Motor se trochu ztišil. "Prokristapána, Metcalfe," zaúpěl Roger. "Do čeho jsi mě to sakra namočil?"

"Dokázals to."

"Jen tak tak."

"Ale dokázal. Mimochodem, máme povolení ke vzletu?"

Sběrač pokrčil rameny. "Letová trasa je volná, ale musel jsem odstartovat dřív."

"Na chvíli snad bude pokoj."

"Na chvíli?"

"Luftwaffe nás těžko nařídí sestřelit. Neví nic jistě. Španělské letadlo s povolením ke vzletu, zprávy se budou rozcházet..."

"Říkáš, že těžko?"

"Ať se ti to líbí nebo ne, jsme uprostřed války. Naštěstí máme civilní označení, takže kámoši z RAF nás k zemi nepošlou. Starosti mi dělají náckové. Letíme ukradeným letadlem přes vzdušný prostor ovládaný nacisty. Víš, co by to mohlo znamenat."

Metcalfe se rozhodl přejít to varování bez povšimnutí. Stejně by s tím nic nenadělal. Mohl jen doufat, že všechno dobře dopadne, a spoléhat na Sběračovo umění. "Už jsi s něčím podobným letěl?"

"No jasně. 'Tante Ju.' Vlnitá rakev. Teda, vlastně neletěl, ale málem."

"No nazdar," zaúpěl Metcalfe. "Jak daleko nás ten krám odveze?"

Roger celou minutu mlčel. Stále stoupali. "Má přídavné nádrže, takže zhruba třináct set kilometrů."

"Do Slezska nám to stačí."

"Snad."

"Ale i tak to bude riskantní, pokud se tam vůbec dostaneme celí a podaří se nám dotankovat."

"O čem to mluvíš?"

"O dalších asi třinácti stech kilometrech. Bude to na chlup."

"Cože? Já myslel, že Slezsko je konečná."

"Ne," přiznal Metcalfe. "Domluvil jsem si rande. Se svojí bývalou."

"Děláš si ze mě srandu?"

"Ne. Poletíš do Moskvy."

ČÁST DRUHÁ

MOSKVA, SRPEN 1991

Velvyslanec Stephen Metcalfe zaraženě zavěsil telefon.

Bylo po půlnoci moskevského času. Seděl v zabezpečené místnosti ve druhém patře domu Spasských, honosné vile se žlutou fasádou necelé dva kilometry západně od Kremli, která sloužila jako rezidence amerického velvyslance v Moskvě. Metcalfe to tam dobře znal. V šedesátých letech tu čtyři roky sám pobýval. Současný velvyslanec, jeho dobrý přítel, beze všeho umožnil proslulému Stephenu Metcalfovi použít telefonní linku chráněnou před odposlechem.

Prezidentův poradce pro národní bezpečnost mu právě sdělil nejnovější zjištění tajných služeb o narůstající krizi v Moskvě. Situace nevypadala vůbec dobře. Sovětský prezident Michail Gorbačov, který byl s rodinou na dovolené v přímořské prezidentské vile na Krymu, se ocitl v roli rukojmího. Pučisté, k nimž patřil šéf KGB, ministr obrany, předseda politbyra, premiér, a dokonce i Gorbačovův hlavní poradce, vyhlásili stav nouze. Vydali nepravdivou zprávu, že Gorbačov onemocněl a není schopen vládnout zemi. V železárnách v Pskově objednali dvě stě padesát tisíc pout a nechali vytisknout asi tři sta tisíc zatykačů. Vyklidili dvě celá patra moskevské věznice Lefortovo, kam chtěli umístit své nepřátele. Limuzína ZIL čekala před domem Spasských. Metcalfe usedl vedle tříhvězdičkového generála, svého starého přítele. Rus, jenž používal krycí jméno "Kurwenal", na sobě měl civilní oděv. Kývl na řidiče a vůz okamžitě vyrazil do ulic ucpaných tanky.

Generál šel rovnou k věci. V hlase měl takřka hmatatelné napětí. "Gorbačov nemůže komunikovat s okolním světem. Odstříhli mu všechny telefony, dokonce i zvláštní linku pro vrchního velitele ozbrojených sil."

"Je to ještě horší," pravil Metcalfe. "Právě jsem se dozvěděl, že strůjci převratu získali moc nad jadernou výzbrojí."

Generál zavřel oči. Aktovka s přísně tajnými kódy by skupině umožnila kdykoli vypustit celou škálu ruských nukleárních zbraní. Pomyšlení, že v rukou šílenců spočívá taková síla, bylo děsivé.

"Gorbačov žije?"

"Zřejmě ano," odpověděl Metcalfe.

"Pučisté chtějí změnu," řekl generál. "Tak ji tedy budou mít. Ale jinou, než si myslí. Pokud..."

Metcalfe čekal. Po chvíli se zeptal: "Pokud co?"

"Pokud Dirizor zasáhne. Jedině on může tu šílenost zastavit."

"Budou ho poslouchat?"

"Na slovo. Jako šéf celého vojenskoprůmyslového komplexu má v rukou obrovskou moc."

Metcalfe se uvelebil v sedadle. "Víte, je to zvláštní. Zdá se, že my dva spolu mluvíme, jen když hrozí výbuch. Když svět stojí na pokraji jaderné války. Byla tady krize s berlínskou zdí, pak kubánská krize..."

"Neměl jsem pravdu, že Chruščov rakety neodpálí?"

"Nikdy jste nepoškodil zájmy vlastní země, ani já ne. Řekl bych, že jsme oba fungovali jako... jako..."

"Jističe. Aby nechytila elektřina a dům neshořel."

"Jenže už jsme starší. Uznávají nás díky jménu, věku a údajné 'moudrosti' - i když já vždycky tvrdím, že moudrost se rodí z hromady chyb."

"Člověk se z nich poučí," dodal generál.

"Snad. Ale stejně už jsem mimo hru. Ve Washingtonu nemám skoro žádnou váhu.

Nebýt mých peněz, těžko bych pořád dostával pozvánky do Bílého domu."

"Dirizor vás nebude považovat za bezvýznamnou figurku."

"Patřím do minulosti. Jsem chodící učebnice dějepisu."

"V Rusku minulost nikdy nezůstává minulostí a historie není nikdy jen historií."

Než Metcalfe stačil odpovědět, limuzína s kvílením zastavila. Na silnici byl zátaras: dopravní kužely, světelná signalizace a řada vojáků v uniformách.

"Skupina Alfa," vysvětlil generál.

"Nařídte jim, at uvolní cestu," řekl Metcalfe. "Jste jejich nadřízený."

"Nejsou to vojáci. Je to KGB. Elitní komando, které sloužilo v Afghánistánu nebo v Litvě." Smutně dodal: "A teď je v Moskvě."

Limuzínu obklopili muži s namířenými samopaly. "Vystupte z vozu," nařídil velitel družstva. "I vy vzadu, pánové. Ihned!" "Panebože," vydechl generál.

"Tihle mají rozkaz zabít."

11 KAPITOLA

MOSKVA, LISTOPAD 1940

Moskva se od Metcalfovy předchozí návštěvy dramaticky změnila, a přesto zůstala stejná: zchátralá i vznešená, zoufalá i hrdá. Všude, kam vstoupil, od haly hotelu Metropol až po Kuzněcký most, cítil vůni machorky, levného tabáku, pro Rusko tak typického. Mísila se s dalším známým moskevským zápachem - odporným smradem vlhké ovčí kůže.

Tolik zůstalo při starém, a tolik se změnilo. Někdejší dvou a třípatrové domy byly strženy a na jejich místě vyrostly velkolepé mrakodrapy postavené v architektonickém slohu, jemuž se říkalo stalinská gotika. Všude se horečně budovalo a hloubilo. Z Moskvy se stávalo srdce totalitní říše.

Už žádné kočáry tažené koňmi. Dlážděné ulice byly rozšířené, urovnané a zalité asfaltem. Moskva se přizpůsobovala věku automobilu. Příliš aut však po městě nejezdilo - pár otlučených starých renaultů, ale většinou emky, jak se přezdívalo vozu GAZ M-1, ruské kopii Fordu 1933. Po kolejích stále skřípěly ponuře hnědé tramvaje. Moskvané jim zůstávali věrní a dál viseli z otevřených dveří. Tramvaje však nebyly tak přeplněné jako při Metcalfově minulém pobytu. Člověk se už mohl po Moskvě dopravit i jinak, například novým metrem, výdobytkem posledních let.

Vzduch byl horší než dřív: z továren, vlaků i automobilů se valil kouř. Strmá Tverská ulice, důležitá tepna města, dostala jméno podle spisovatele Gorkého, který opěvoval revoluci. Většinu drobných krámků nahradily velké státní obchody s krásnými výlohami, ale prázdnými policemi. Jídla byl nedostatek, na rozdíl od propagandy. Snad všude, kam Metcalfe zavítal, visely obří portréty Stalina, případně Stalina s Leninem. Budovy byly ověncené velkými rudými transparenty, které hlásaly: "Plán pětiletky splníme a překročíme!" a "Komunismus = moc sovětů + elektrifikace celé země!"

Pod podivnými komunistickými cetkami však zůstávala stará dobrá Moskva - zlaté cibulovité kopule ruských pravoslavných kostelů ozářené sluncem, oslepující barvy chrámu Vasila Blaženého na Rudém náměstí, dělníci v rozedraných vatovaných bundách, selky v objemných kabátech se šátky na hlavách, jež spěchaly po ulicích se síťovými taškami, či vlekly podomácku stlučené dřevěné kufry.

Lidé však měli ve tvářích něco nového, ještě hlubší a mučivější strach, než Metcalfe viděl před šesti lety. Na Rusy padl paranoidní děs jako těžká dusivá deka. To byla ta nejhorší změna ze všech. Krvavý teror a čistky třicátých let, které započaly těsně po Metcalfově odjezdu z Moskvy, se vepsaly do obličeje

Ludlum Robert - Tristanova zrada

každému, prostému rolníkovi i nejvyššímu komisaři. Metcalfe to zažil i při dnešním jednání na Lidovém komisariátu zahraničního obchodu, které se neskutečně táhlo, ale jako záminka pro jeho pobyt v Moskvě bylo nezbytné. Některé členy delegace znal ze starých časů, ale změnili se téměř k nepoznání. Z bodrého usměvavého Litvikova se stal vystrašený úředník s huňatým obočím. Jeho asistenti, kteří by se kdysi ve společnosti významného amerického kapitalisty doslova rozplývali, se chovali netečně a odtažitě. Metcalfe získal dojem, že na něj pohlíží se směsicí závisti a strachu. Jistě, patřil ke smetánce, ale jako by byl prašivý: kdyby se k němu přiblížili, jejich nadřazení by si mohli myslet, že se od něj také nakazili. V každém okamžiku by mohli být obviněni ze špionáže, z kolaborace s agentem kapitalismu. Čekalo by je zatčení a možná i poprava. Lidé se strýleli za mnohem menší prohřešky. Když si Metcalfe tu schůzku v duchu přehrával, bezděčně zavrtěl hlavou. Seděl v přetopené přijímací místnosti u stolu potaženého zelenou plstí a předváděl tanečky plné náznaků a slibů, aniž by se k něčemu zavázal. Odvolával se na politické styky své rodiny a házel do vzduchu jména prezidenta Roosevelta, jeho věrných poradců i mocných senátorů. Svěřil se, že prezident sice Sovětský svaz veřejně kritizuje, ale přitom s ním chce zvýšit obchod. Viděl, jak nastražili uši. Byly to jen báborky, ale zdálo se, že svůj účel splnily. Když teď kráčel po Divadelním náměstí, opět spatřil klasické průčelí velkého divadla podepřené osmi sloupy, na jehož stříšce se vyjímal bronzové čtyřspřeží táhnoucí Apollonův kočár. Metcalfe cítil, jak se mu zrychluje tep. Prošel kolem milicionáře, místního policisty, který ho ostražitě sledoval a zjevně obdivoval jeho šaty: černý kašmírový kabát a rukavice ušité z jemné kůže. Dedic firmy Metcalfe Industries by přece nedělal své rodině ostudu. Pod svícem je největší tma, připomínal mu často Corky. Nahota je nejlepší převlek. Když to jednou slyšel jeho starý přítel Derek Compton-Jones, zavtipkoval: "Copak Stephen, ten má nahotu v malíčku. 'Jednorázovka' podle něj není šifra, ale druh povražení." Když si na to Metcalfe vzpomněl, píchlo ho u srdce. Všichni jeho kamarádi z pařížské základny byli mrtví. Čestní a stateční chlapi, které někdo zavraždil ve službě. Ale jak to? A proč? Napadlo ho staré ruské přísloví, jedno z desítek či stovek, jež slýchal při předchozím pobytu. "Žij v minulosti a přijdeš o oko. Zapomeň na minulost a přijdeš o obě." On sám na minulost nezapomínal. Nešlo to. Tady v Moskvě ho obklopovala, vracel se do ní. A její hlavní postavou byla tanečnice Světlana. Před vchodem do divadla se tísnil dav čekajících lidí. Metcalfe sice na večerní vyprodané představení Červené karkulky neměl vstupenku, ale nějaká cestička se vždycky najde. V Moskvě se za tvrdou měnu - americký dolar, britskou libru či francouzský frank - dalo pořídit téměř vše. Pokaždé se našli Moskvané prahnoucí po valutách, jak říkali tvrdým penězům, aby si mohli nakoupit jídlo ve zvláštních obchodech určených jen pro cizince. Toužili po nich tak zoufale, že by jistě prodali i vzácné lístky do velkého divadla. Zoufalství: na to se mohl v Moskvě v klidu spolehnout. Shromáždění návštěvníci byli v průměru lépe oblečení než kolemjdoucí na ulici. Nebylo divu, vstupenky do velkého divadla šlo sehnat jedině díky protekci, Rusové pro ni měli výraz blát. Museli jste mít známosti, být někdo důležitý, člen strany - nebo cizinec. V zástupu byla řada vojenských uniforem. Na stejnokrojích důstojníků zářily červené výložky. To byla novinka. Stalin je zavedl teprve nedávno ve snaze obnovit morálku Rudé armády po čistkách z roku 1938, kdy na popravišti zemřelo mnoho velitelů obviněných z vlastizrady a tajné spolupráce s nacistickým Německem. Na oficiálních Rudé armády však Metcalfe nezauly jen vycházkové uniformy a stříbrné hvězdy na rudých výložkách. Všiml si, že mají velice krátký sestřih, přesně v pruském duchu. Oni teď dokonce vypadali jako němečtí vojáci. Na prsou jim cinkaly bronzové a zlaté medaile, na opascích visela naleštěná kožená pouzdra s pistolemi. Zvláštní, napadlo ho: Moskva se stala spojencem nacistů. Rusko podepsalo s Německem, svým úhlavním nepřítelem, smlouvu o neútočení. Dvě velké vojenské mocnosti uzavřely partnerství. Fašistický stát spojil síly se státem komunistickým. Rusové dokonce Němcům posílali válečný materiál. Jak si mohl svobodný svět myslet, že si poradí s nacisty i Sovětským svazem? Taková bláhovost!

Metcalfe zachytil povědomou vůni. Linula se z bezpočtu ruských žen ve večerních

Ludlum Robert - Tristanova zrada

šatech s dekoltem: odporná sovětská voňavka Červená karkulka - jak trefné, vzhledem k dnešnímu představení! Byla tak úděsná, že ji cizinci překřtili na "Stalinův dech".

Přistoupil k němu starý pán a zašeptal: "Biljety? Vy chotitě biljety?" Chcete lístky?

Muž měl rozedrané oblečení, které však pamatovalo lepší časy. Na rukavicích zašivaných motouzem mu chyběly některé konečky prstů. Kdysi se mu zřejmě vedlo dobře, ale přišla na něj bída. I jeho řeč byla kultivovaná. Člověk by ho politoval.

Metcalfe přikývl. "Jeden."

"Mám dva," odvětil stařec. "Nechcete i pro paní?"

Metcalfe zavrtěl hlavou. "Ne, ale zaplatím vám oba." Vytáhl svazek dolarů, mnohem víc, než bylo potřeba. Stařec otevřel oči dokořán a podal mu vstupenku. "Děkuji, pane! Děkuji!"

Když se starý Rus usmál, Metcalfe uviděl, že má plná ústa zlatých plomb. Býval asi zámožný, když si mohl dovolit takový přepych.

V Rusku panoval všeobecný nedostatek. Chybělo jídlo, palivo, oblečení..., ale nejvíc ze všeho lidská důstojnost.

Odložil svrchník v šatně tak jako ostatní. Bělovlasá vrásčitá stařena ho vzala, obdivně pohládila a pověsila mezi omšelé neforemné oblečení.

Zazněl zvonek a Metcalfe vklouzl do davu lidí, kteří se hrnuli do sálu, aby zaujali svá místa. Jakmile vstoupil, ohromila ho bohatá výzdoba divadla. Na její okázalost dočista zapomněl. Byl to ostrov carské marnivosti uprostřed jednotvárné moskevské šedi. Z klenutého stropu zkrášleného klasickými malbami visel obrovský křišťálový lustr. Carskou lož, opatřenou rudými závěsy, pozlacenými sedadly a korunovanou zlatým srpem a kladivem, obklopovalo šest řad soukromých kójí. Hlavní opona byla ze zlatého sukna s vetkaným nápisem CCCP - v latince SSSR - a významnými historickými daty komunistické minulosti.

Metcalfe měl výborné místo. Když se rozhlédl po divadle, všiml si mladého důstojníka Rudé armády sedícího přímo za ním. Rus se usmál.

"Nádherné divadlo, že?"

Metcalfe mu úsměv oplatil. "Krása." Ucítil bodnutí. Ten člověk na něj promluvil anglicky, nikoli rusky. Proč? Jak mohl vědět, že...?

Oblečení, no ovšem. Nic víc v tom nebylo. Pozorné ruské oko rychle odhalilo cizince.

Ale jak věděl, že má mluvit zrovna anglicky? "Dnešní představení bude mimořádné," pravil voják. Měl kšticí ohnivě rusých vlasů, pevný nos a plná, přísná ústa. "Červená karkulka od Gliera - znáte ten příběh, ne? Je o tanečnici, kterou týrá prohnitý kapitalista." Na jeho tváři se objevil náznak opovržení. Metcalfe přikývl a zdvořile se usmál. Náhle si na zrzkovi něčeho všiml: nebyl to obyčejný voják Rudé armády. Poznával zelené sako a zlaté výložky - Rus byl majorem GRU, což bylo zkráceně Glavnoje Razvedyvatel'noje Upravlenie. Hlavní zpravodajská služba sovětské armády. Vojenská rozvědka: špion.

"Znám, znám," odtušil Metcalfe. "My kapitalisté se ruským propagandistům náramně hodíme do krámu."

Agent GRU odpověděl kývnutím. "Hlavní roli Tao-Hoy tančí místní primabalerína. Jmenuje se Světlana Baranovová." Prudce zvedl obočí, ale jeho výraz zůstal netečný. "Je opravdu jedinečná."

"Skutečně?" odvětil Metcalfe. "Budu ji pozorně sledovat."

"Já taky. Nevynechám jediné její představení."

Metcalfe se znovu usmál a otočil. Naplnily ho obavy. Agent GRU věděl, kdo je.

Určitě! Prozradil to jeho výraz. On chtěl, aby to bylo Metcalfovi jasné.

Což napovídalo, že ho do divadla nasadili záměrně. Metcalfovi se roztočila hlava, myšlenky běžely jako splašené. Jak to dokázali zařídit? Určitě to bylo připravené, žádná náhoda.

Metcalfe si v duchu přehrával posledních několik minut. Jak se posadil na jediné prázdné místo ze všech stran obklopené sedícími lidmi. Agent GRU v uniformě, vybavil si Metcalfe, už tam byl. Podvědomě zaznamenal jeho zrzavé vlasy a přísnou povýšenou tvář. Špion určitě nepřišel až potom, co Metcalfe usedl na místo!

Jak to tedy připravili? Ucítit mravenčení na šíji. Vstupenka, kterou na poslední chvíli získal od překupníka před divadlem, byla čirou náhodou na místo přímo před agentem GRU zasvěceným do jeho vztahu k Laně Baranovové.

Metcalfe se zachvěl, náhle mu svitlo. Ten stařec, který mu prodal lístek. Kdysi elegantní pán, nyní však tak zbědovaný, že by udělal všechno, co mu přikážou. Vlastně na tom nebylo nic složitějšího!

Věděli, že půjde do velkého divadla. Bedlivě ho sledovali. Sovětské úřady mu chtěly dát najevo, že o něm vědí a že bez jejich vědomí neudělá ani krok. Proto

Ludlum Robert - Tristanova zrada

poslaly elitního agenta GRU. Nebo už trpěl stihomamem?

Ne. Určitě to nebyla náhoda. Někdo se na něj možná pověsil. V tom případě by šlo o profesionální práci, protože si žádného pozorovatele nevšímal. To bylo napováženou. Obvykle dokázal nežádoucí osoby hbitě odhalit. Navíc věděl, že Sověti sledují své oběti neobratně a nápadně. Chtějí je tím varovat.

Ale jak to mohli zařídit tak narychlo? Umyslně si nezakoupil vstupenku v kanceláři Inturistu jako běžný zahraniční turista.

Obstaral si ji na poslední chvíli. Věděl, že od překupníka vždycky nějakou sežene.

Dokud nevskočil na Divadelní náměstí, jeho pronásledovatelé nemohli vědět, že míří do Velkého. Pak už zbývalo jen několik minut, během nichž by na něj nestihli nasadit agenta.

A pak mu to došlo: do Moskvy přijel naprosto otevřeně a pod vlastním jménem, jeho cestu schválily příslušné úřady několik dní dopředu. Bezpochyby na něj vedly spis. Nejspíš neměly tušení, proč přicestoval. Ale věděly o jeho někdejším vztahu k Laně. Dalo se s úspěchem předpokládat, že se půjde podívat na představem své staré lásky. Ano: Rusové odhadli jeho kroky a nasadili do divadla strážce.

Víme, co jsi zač, a pozorně tě sledujeme, jako by mu chtěli vzkázat.

Ale proč zrovna GRU? Proč agent sovětské vojenské rozvědky? Tajná policie NKVD o něj měla jistě větší zájem.

Z vestibulu zaznělo poslední zvonění. Světla začínala pomasínat a vzrušený šum přecházel v napjaté ticho. Orchestr spustil. Opona se zvedla.

A pak, o několik minut později, vstoupila na scénu Tao-Hoa a Metcalfe ji spatřil.

Po šesti letech Metcalfe znovu uviděl svou Lanu a užasl, jak je krásná a mrštná. Z její jasné tváře číselo plné zaujetí, čistota a radost: doslova splynula s hudbou. V té tváři se zračilo nebe. Obecenstvo vůbec nevnímala, bylo pro ni vzdálené snad miliony kilometrů. Působila étericky, jako bytost z jiné planety. Ostatní tanečníci vypadali ve srovnání s ní jako loutky. Její pohyby byly ladné a zároveň rázné. Vznášela se po jevišti jako víla nespoutaná zemskou tíží, jako ztělesněná hudba.

A Metcalfovo srdce se vznášelo s ní. Zaplavily ho vzpomínky na okamžik, kdy ji poprvé spatřil v Tristanovi a Isoldě - premiéře představení, která se stala zároveň derniérou. Od Igora Mojsejeva nebylo prozíravé, že ztvárnil balet na německou hudbu, a komisariát kultury mu také brzy dal co proto. Metcalfovy chvíle s Lanou skončily stejně rychle, jak začaly, a zdálo se, že nadobro. Vzpomínka na jejich krátký a žhavý románec ho však stále pronásledovala. Jak ji mohl opustit? Ale jak by mohl zůstat? Byla to krátká známost, nic víc, pouhé vzplanutí. V Moskvě by nikdy nezůstal a ona zase neměla v úmyslu odejít.

Přepadly ho trýznivé úvahy. Co se s ní asi stalo? Jak se za těch šest let změnila? Pořád je to ta křehká vášnivá dívka?

Do čeho se jí to chystal zatahnout?

Publikum náhle začalo tleskat a vytrhlo Metcalfa ze zasnění. Opona spadla, začala přestávka. Celou první část představení seděl jako omámený a utápěl se v myšlenkách a vzpomínkách na Lanu. Uvědomil si, že má vlhké oči.

Blízko za sebou uslyšel hlas. "Je těžké od ní odtrhnout zrak, že? Já to aspoň nedokážu."

Metcalfe se pomalu otočil a spatřil agenta GRU, který se zatím opřel a nadšeně tleskal. Máchal pažemi tak mocně, že se mu vyhrnulo sako a pod ním se zaleskla zbraň v pouzdře.

Pistole Tokarev 7.62 mm s niklovým pláštěm.

Já to aspoň nedokážu.

Co tím chtěl naznačit?

"Je skvělá," přitakal Metcalfe.

"Jak říkám, její představení si nenechám nikdy ujít," pravil rozvědčík. "Sleduju ji už léta." Jeho tón byl důvěrný, vemlouvavý a výhružný: zosobněné zlo.

V sále se rozsvítilo a diváci vstávali. Přestávka ve Velkém, jako ve většině ruských divadel, s sebou nesla občerstvení pro přítomné. Nechyběla vodka, šampaňské, červené ani bílé víno, stejně jako uzený losos a jeseter, šunka a salámy či studené pečené kuře. Jelikož Moskvané strádali a museli žít z přidělových kuponů, nebyl žádný div, že u východu ze sálu vznikla tlačenice. Každý se chtěl najíst.

Když Metcalfe vstal, vztyčil se i ruský agent. Vypadalo to, že se na něj chce pověsit. Dav byl však hustý a Metcalfe se proplétal uličkou k východu tak hbitě, že se mu podařilo Rusa trochu setrást. Co chce asi dělat? uvažoval Metcalfe.

Svůj úkol už splnil: střežil ho opravdu důkladně. vůbec se nesnažil jednat

nenápadně. Nepokoušel se splynout s pozadím.

Agent GRU viděl, jak si Metcalfe razí cestu zástupem za protestů lidí, jež odstrčil. "Molodoy čelovek! Nė nado ljest bez očeredi!" Upjatá starší dáma se na něj zamračila. "Mladý muži, nepředbí-

hejte, laskavě." Klasická reakce: Rusové, obzvlášt ženy pokročilého věku, vždycky cizince poučovali, jak se mají chovat. Vynadali vám, že nemáte čepici, když je venku zima. Vaše věc byla i jejich věcí.

"Prostitě," odvětil Metcalfe zdvořile. "Promiňte."

Když pronikl do vestibulu, musel zápolit s ještě hustším davem. Ruského rozvědčíka nechal daleko za sebou. Konečně se ho zbavil, alespoň na chvíli. Věděl, kam jde. Ve Velkém divadle byl za Lanou bezpočtukrát. Plán budovy znal líp než většina pravidelných diváků.

Ve smokinku a s vážným výrazem na tváři se nakonec prodral až ke krémovým dveřím s cedulí, jež v azbuce hlásala: CIZIM VSTUP ZAKÁZÁN. Byly odemčené, stejně jako kdysi. Těsně za nimi však seděl děžurný, hlídač, snědý podobaný muž v modré uniformě. Byl to typický byrokrat, jenž se ničím nelišil od úředníků z carských dob: znužený prací, ale krajně nepřátelský ke každému, kdo by si dovolil zpochybnit vážnost jeho nicotné funkce.

"Dárek pro primabalerínu, slečnu Baranovovou," zanotoval Metcalfe ruštinou s anglickým akcentem. "Od britského velvyslance, pane."

Muž podezíravě zvedl oči a natáhl ruku. "Sem nemůžete. Dejte mi to. Já jí to předám."

Metcalfe se zasmál. "To by se siru Staffordu Crippsovi určitě nelíbilo, příteli. Je to moc velká cennost a jestli se s ní něco stane, nechci vidět ten mezinárodní skandál a vyšetřování..." Odmlčel se, vytáhl menší svazek rublů a podal jej strážnému. Rusovi se rozšířily oči. Tolik si nejspíš nevydělal za celý měsíc.

"Nechci vás vůbec obtěžovat," řekl Metcalfe, "ale opravdu to mám dát přímo slečně Baranovové."

Vrátný hbitě zastrčil úplatek do kapsy saka a rozhlédl se na obě strany. "Tak na co čekáte?" zamračil se úředně a mávnutím Metcalfa pobídl. "Běžte. Pohyb. Honem."

Zákulisí se hemžilo rekvizitáři, kteří přenášeli velké kulisy, například obří namalovaný přístav v čínském Kuomintangu s přídí sovětské lodě na pozadí oranžového nebe. Tanečníci v kostýmech ruských námořníků a čínských nádeníků postávali v hloučku a pokuřovali. Kolem proběhlo několik balerín v čínských kostý-

mech. Měly saténové sukénky, baletní botky a zmalované tváře. Metcalfe ucítil vůni divadelního líčidla.

Jakási baletka mu ukázala na dveře označené červenozlatou hvězdou. Se zrychleným tepem zaklepal na dveře.

"Da?" ozval se tlumený ženský hlas.

"Světlano," řekl.

Dveře se rozlétly a v nich stála ona. Hedvábné černé vlasy stažené pevně do drdolu, velké hnědé oči planoucí pod namalovanými čínskými rysy, jemně zvednutý ostrý nosík, vysedlé lícní kosti, červená rtěnka. Byla nevýslovně krásná. Zářila víc než na nasvíceném jevišti.

"Što vy chotitě?" zeptala se drobná tanečnice odměřeně, aniž by zvedla k návštěvníkovi oči. "Co chcete?"

"Světlano," zopakoval Metcalfe tiše.

Chvíli se dívala a pak jí v očích problesklo poznání. Cosi v jejím výrazu se na zlomek vteřiny zjemnilo, hned však opět ztvrdlo do povýšené arogance. Prchavá chvílka zranitelnosti pominula a vystřídal ji pobavený chlad.

"No ne, je to možné?" pronesla sametovým hlasem. "Vážně je to Stiva, můj starý dobrý přítel?"

Stiva: tak mu přezdívala. Před šesti lety mu tak říkala tichým, něžným, až téměř vrnivým tónem, teď to však vyslovila příkře a -je to možné? - snad dokonce pohrdavě? Půvabně se usmála jako slavná primabalerína, jež blahosklonně přijímá oddaného příznivce. "To je ale překvapení."

Metcalfe se neovládl. Natáhl k ní ruce a pevně ji objal, ale když ji chtěl políbit na ústa, prudce se odvrátila a nabídla mu jen napudrovanou tvář. Vzápětí se odtáhla, jako by si chtěla "starého dobrého přítele" lépe prohlédnout, ale bylo jasné, že se chce hlavně vymanit z objetí. V jejích útlých pažích drímala nečekaná síla.

"Světlano," hlesl Metcalfe, "omlouvám se, že jsem tě takhle přepadl, duška."

Duška, čili miláček: jedno z něžných slůvek, jimiž ji kdysi častoval. "Jsem tady služebně, a když jsem slyšel, že dneska večer hraješ hlavní roli..."

"Moc ráda tě zase vidím. Díky, že ses zastavil." Její hlas zněl studeně, téměř

posměšně.

Metcalfe vytáhl ze smokinku černou sametovou krabičku a podal ji Světlaně. Nevzala si ji. "To je pro mě? Jaká čest. Ale teď se musím dolíčit, když dovolíš. Je vážně skandální, jaký má velké divadlo nedostatek lidí." Mávnutím ukázala na svou stísněnou samičku s třídílným zrcadlem, malým toaletním stolkem zavaleným líčidly a štětci, ligninovým odličovadlem a roztřepenými bílými ručníky s vyšítymi písmeny V a D "Velké divadlo." Metcalfovy zjitřené smysly zaznamenávaly každou nepodstatnou maličkost. "Dneska večer mi nemá kdo pomoci s líčením, prostě hrůza."

Metcalfe otevřel krabičku a odhalil diamantový náhrdelník, který se blyštil na černém sametu. Dřív šperky milovala, jako většina žen. Dokázala však ocenit i umělecké zpracování a design, nejen velikost a lesk drahokamů. Podal jí ho. Zběžně a bez zájmu se na klenot podívala.

Najednou se vysokým melodickým tónem rozesmála. "To zrovna potřebuju. Další řetěz kolem krku."

Hodila mu pouzdro zpátky. Zaskočeně ho chytil. "Světlanko...", začal.

"Stivo, Stivo. Pořád kapitalista do morku kosti, co? Vy se nikdy nezměníte."

Nabízíte nám řetězy a okovy, i když jsou ze zlata a dýmantů. Myslíte, že nepoznáme, o čem ve skutečnosti jde?"

"Ale Světlano," ohradil se Metcalfe. "Je to jen dárek."

"Dárek?" ušklíbla se. "Já už od tebe nic nechci. Jeden dárek už jsi mi dal, Stivo, a to mi stačí. Jsou dary, které usychají, spoutávají a zotročují, a pak jsou takové, které rostou."

"Rostou?" zakoktal Metcalfe zmateně.

"Ano, Stivo, rostou. Jako hrdé klasy pšenice na družstevních lánech. Jako naše velká sovětská ekonomika."

Metcalfe na ni jen zíral. V hlase neměla ani špetku ironie. Všechny ty nesmysly o družstevních lánech a kapitalistickém zotročování... Vůbec ji nepoznával. Světlana Baranovová, jak ji poznal před šesti lety, si ze stalinských hesel a komunistického kýče dělala legraci. Říkala tomu pošlost, což v přibližném překladu znamenalo "nevkus". Co se s ní mezitím stalo? Jak mohla takové věci vůbec vyřknout? Skutečně věřila tomu, co povídá?

"Předpokládám, že váš velký vůdce Stalin je pro tebe ideál muže," zamumlal Metcalfe.

Po tváři jí přelétl náznak strachu, vmžiku však opět zmizel. Uvědomil si, že ji svou nejapnou poznámkou mohl ohrozit. Stál ve dveřích šatny a po chodbě za jeho zády procházeli lidé. Stačilo, aby zaslechli jedinou protistátní slabiku, byť z úst cizince, a Světlana by měla problémy.

"Ano," odsekla. "Náš Stalin rozumí potřebám sovětského lidu. Miluje ruský lid a ten zase miluje jeho. Vy Američané si myslíte, že si můžete všechno koupit za svoje špinavé peníze, ale naši sovětskou duši si nekoupíte!"

Vstoupil do šatny a tiše řekl: "Duška, je mi jasné, že se tvým dalším nápadníkům těžko může rovnat. Kupříkladu tvůj nacistický přítel von..."

"Nevíš, o čem mluvíš!" sykla.

"Všechno se rozkríkne, Lano. Dokonce i na cizích ambasádách. Znáš spoustu..."

"Ne!" přerušila ho roztřeseným hlasem, z nějž nečišela jen bázeň, ale i pevné odhodlání. "Ty nevíš nic! Okamžitě běž pryč!"

12 KAPITOLA

"Dnes večer jsi byla úžasná," řekl Rudolf von Schussler a pohládl Světlanu Baranovovou po vlasech. "Moje malá Červená karkulka."

Když se dotkl porcelánové pleti její šíje, zachvěla se. Na nepatrný okamžik zaváhal, jestli se chvěje vzrušením nebo odporem - je to možné? Ale pak uviděl, jak se její rty tvarují do nejsladšího úsměvu a uklidnil se.

Měla na sobě noční košilku, kterou jí koupil v Mnichově. Byla ušitá z nejtenčího růžového hedvábí. Zakrývala a přitom odhalovala oblínky jejích hader, útlý pas i smyslnou plet štíhlých, avšak svalnatých stehů. Nesmírně ho to vzrušovalo. Byla tou největší pochoutkou, jakou kdy okusil, a von Schussler si vždycky potrpěl na nejvybranější jídla. Někdo by mohl říct, že je tlustý, ale on sám se považoval za dobře živěného člověka, gurmána, který si rád doprává.

Ale doprávat si v Moskvě bylo téměř nemožné. Dalo se zde sehnat pouze podřadné jídlo, a to i přes německé velvyslanectví. Byt po vysokém představiteli Rudé armády, který nepřežil čistky, byl dostatečně prostorný. A chata v Kuncevu nedaleko Moskvy, kterou používal jako víkendový dům, také celkem ušla. Musel zaplatit Rusům pod stolem, aby si zajistil její pronájem, a pak snášet nevyřčený posměch kolegů z velvyslanectví, jimž se nepoštěstilo mít rodinné peníze, aby mohli uzavírat se sovětskou vládou zvláštní obchody. Ale stálo to za to.

Nábytek si musel přivést z domova a těžko sháněl služebnictvo, jež by mu pomohlo s pořádáním večírků. Diplomatská společnost v tomto ponurém městě ho už dávno

Ludlum Robert - Tristanova zrada

omrzela. Člověk pořád slyšel o válce. A když Rusové podepsali s Berlínem pakt o neútočení, mluvílo se pořád jen o něm. Unudil by se k smrti, kdyby nenašel svou Červenou karkulku.

Zdalo se, že mu všechno vychází. Nebylo to však díky štěstí. Kdepak, to se jen ukázala pravda, kterou mu vštěpoval otec: nej-důležitější je původ. Všechno závisí na rodové tradici. Na svůj původ byl proto náležitě pyšný. Rodina von Schusslerových už přes sto let vlastnila velké panství nedaleko Berlína a řada jeho proslulých předků prokazovala služby císařům a předsedům vlád. Mezi nimi vynikal slavný pruský generál Ludwig von Schussler, hrdina roku 1848, jenž se svými vojsky potlačil revoluční povstání, zatímco pruský král Friedrich Vilém IV. se roztrásl a kapituloval. Von Schussler chtěl dostat pověsti urozeného jména. Bohužel se vždycky našli škarohlídi, kteří prohlašovali, že to dotáhl tak daleko jediné díky rodině. Von Schussler se cítil nedocenený a zneuznaný. Sepisoval vybroušené zprávy ověčené odkazy na Goetheho, ale nedopadaly na úrodnou půdu.

Člověk by se však nestal druhým tajemníkem německé ambasády na tak důležitém místě, jakým byla Moskva, bez inteligence, schopností a talentu. Pravda, za funkci vděčil starému rodinnému příteli, hraběti Friedrichu Wernerovi von der Schulenbergovi, zdejšímu německému velvyslanci, který byl doyenem moskevského diplomatického sboru. Ale proboha, německé ministerstvo zahraničí bylo plné aristokratů - podívejte na samotného ministra zahraničí Joachima von Ribbentropa, jeho náměstka Ernsta von Weizäckera, Hanse-Bernda von Häftena či bývalého ministra svobodného pána Konstantina von Neuratha... a seznam by mohl pokračovat. Kdo jiný by dokázal doopravdy ocenit velikost vrozenou německému národu - civilizaci, která dala světu Beethovena a Wagnera, Goetheho a Schillera? Civilizaci, jež dala světu samotnou civilizaci?

Adolf Hitler neměl na urozený původ takové štěstí, ale aspoň mu nechyběla vize. Trocha čerstvé krve neuškodí. Führer se často chvástal a vedl nudné projevy, ale dokázal pochopit velikost německého lidu. Přes všechny řeči o lidových masách však třetí říše nutně potřebovala nějakou kotvu, a tu jí mohli dát pouze aristokraté von Schusslerova ražení.

Právě proto von Schussler trávil každý víkend v Kuncevu a psal paměti. Jeho slavný předek Ludwig von Schussler to kdysi také dělal, a tím si zajistil místo v dějinách. Rudolf je četl pětkrát nebo šestkrát a byl přesvědčen, že jeho memoáry budou mnohem

významnější než dílo jeho předchůdce. Žil přece v mnohem významnější a zajímavější době.

Popravdě řečeno, Moskva byla nudná, ale pořád si připomínal, že post v hlavním městě Ruska je velice prestižní. Německo jistě co nevidět vyhraje válku. Jedinou zemí, která ho mohla vzdáleně ohrozit, byl Sovětský svaz, ale Stalin šel Němcům na ruku. A po slavném vítězství se von Schussler uchýlí na odpočinek do svého hradu s pověstí muže, který věrně sloužil vlasti. Bude jezdit na svých milovaných lipicánech nádhernou německou krajinou... Dopíše a vypiluje své vzpomínky, které čeká slavné knižní vydání.

A vezme si s sebou svůj klenot, svou Červenou karkulku, to jediné, co mu rozjasňuje temnotu Moskvy. Mohl za to děkovat dalšímu starému známému, doktoru Hermannu Behrendsovi. S Behrendsem, jenž se nyní honosil titulem SS Untersturmführer der Reserve (Waffen-SS), chodil na univerzitu v Marburgu. Oba tam získali doktorát z práv a často spolu šermovali. Behrends, mnohem zapálenější šermíř než von Schussler, hrdě nosil své jizvy: hluboká seknutí mečem, jež mu brázdily tváře. Jejich cesty se po vysoké škole rozešly. Zatímco von Schussler pokračoval v diplomacii, Behrends se dal k SS. Ale pořád o sobě věděli a těsně před von Schusslerovým odjezdem z Berlína se mu Behrends s něčím svěřil. Jako přítel příteli mu prozradil tajemství, jež se dozvěděl. Myslel si, že by se bývalému spolužákovi mohlo hodit.

Behrends ho zasvětil do tajemství Michaila Baranova, hrdiny sovětské revoluce. A když se pak von Schussler krátce po příjezdu do Moskvy při večíрку na německé ambasádě setkal se starcovou dcerou... Nu, jak praví staré německé rčení, Den Gerechten hilft Gott. Dobrým lidem pomáhá Bůh. Rozhodující roli opět sehrál rodový původ. Tentokrát však nešlo jen o von Schusslerovy předky, ale také o původ samotné baletky. O tajemství jejího otce. "Otcové snědli kyselý hrozný a dětem z toho trnou zuby." Jak pravdivá byla ta slova z bible.

Nevydíral ji - ne, ne, tak se na to dívat nedalo. Jen si tím získal její pozornost a navázal řeč. Vzpomínal si, jak zbledla, když jí v tichém koutě sdělil, co ví o jejím otci... Ale to všechno byla minulost. Jeho vlastní otec to říkával dobře: Mars öffnet das Tor der Venus. Der erste Kuss kommt mit Gewalt. Der zweite mit Leidenschaft. Mars otvírá bránu k Venuši. První polibek si vynutíš násilím. Druhý už přijde z vášně.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Dneska večer jsi nějaká zamlklá, lásko," řekl.

"Jsem jen unavená," odvětila krásná dívka. "Rudi, víš přece, jak je to náročné představení."

"Ale jsi nějaká divná," vedl si svou. Pohladil ji po nadrech a stiskl bradavky. Ucukla, jako by jí to bylo nepříjemné, von Schussler si to však vyložil jako bodnutí rozkoše. Přesunul druhou ruku níž a začal ji laskat. Zdálo se, že to s ní nic nedělá, ale to bylo normální: nechala se dobývat, jako pevnost, kterou je třeba vzít útokem. Rozhodně to nebyla nejžhavější žena, s níž se vyspal, ale každá je jiná. Jí zkrátka trvalo déle, než se rozehrála.

Vrhla na něj zastřený pohled, v němž poznal vášeň, i když z jistého úhlu by si ji člověk mohl splést s... potlačovaným vztekem. Ale ne, byl to chtíč. Byla to malá ohnivá klisnička.

Sáhl po krabici německých čokolád - ruská čokoláda se nedala pozřít - a přiložil jí kousek ke rtům. Zavrtěla hlavou. Pokrčil rameny a sám si vložil sladkost do úst. "Bez tebe bych se asi zbláznil nudou. Není nic horšího než nuda, co říkáš?" Světлана mu však do očí nepohlédla. Stále vypadala vzdáleně. Na tváři měla zvláštní úsměv. Nikdy nevěděl, co si myslí, ale to bylo v pořádku. Tajemné ženy měl rád.

Až tahle lapálie skončí, odveze si ji do Berlína. Bude to skvělá kořist.

WASHINGTON

Prezident si nápoje pro sebe i hosty zásadně míchal sám. Toho večera šlo o jakousi směs grapefruitové šťávy, džinu a rumu. Byla odporná, ale Alfred Corcoran předstíral, že mu chutná.

Seděli v prezidentově nejoblíbenější místnosti v celém Bílém domě, pracovně v prvním patře, útulném pokoji plném vysokých mahagonových knihoven, kožených pohovek, modelů lodí a obrazů s námořní tematikou. Tady si nejvyšší představitel USA

četl, třídil sbírku známek, hrál poker a přijímal nejvýznamnější hosty.

Roosevelt seděl ve svém červeném koženém křesle s vysokým opěradlem. Corcoran vždycky žasl, jak je jeho starý přítel Franklin urostlý. Měl paže zápasníka a ramena tak široká, že kdyby někdo neviděl nohy zchromlé obrnou, získal by dojem, že prezident je mnohem větší než ve skutečnosti.

Roosevelt si usrkl koktejlu a ušklíbl se. "Proč jste mi sakra neřekl, jaká je to brečka?"

"Já rum moc nepiju," odvětil Corcoran zdvořile.

"Vy si vždycky držíte karty u vesty, Corky. Tak co se stalo v Paříži?"

"Několik velice dobrých agentů bylo zneškodněno."

"Chcete říct, že je někdo zabil. Gestapo?"

"Domníváme se, že to byla práce nacistické Sicherheitsdienst. Zřejmě někdo mluvil."

"Ten chlap, co unikl - ví, proč jste ho poslal do Moskvy?"

"Ovšemže ne. Pravdu je třeba dávkovat postupně. A stejně jako dobrý klaret se nesmí podávat příliš brzo."

"Myslíte, že kdyby to věděl, odmítl by?"

"To ne. Ale asi by neudělal, co je potřeba, rozhodně ne tak dobře."

"A víte jistě, že na to má?"

Corcoran zaváhal. "Jistě? Ne, pane prezidente. Jistě to nevím."

Roosevelt probodl Corcorana pohledem pomněnkově modrých očí. "Naznačujete, že to není nejlepší člověk pro tu práci?"

"Je to jediný člověk."

"Na jednom agentovi toho závisí hrozně moc. Na můj vkus až příliš." Prezident si přiložil k ústům perlovou špičku a škrtl sirkou. "Velká Británie je ve stavu ohrožení. Nevím, jak dlouho ještě vydrží bombardování nacistů. Dolní sněmovna je v troskách. Coventry a Birmingham lehly popelem. Britové sice Luftwaffe odrazili, ale kdo ví, jak dlouho ještě vydrží. Jsou úplně na dně - nemají čím zaplatit munici, kterou si u nás objednali a bez které Němce nezaženou. Kongres v životě nedá souhlas, abychom jim půjčovali peníze. A k tomu ještě ti zuřiví izolacionisté, kteří mě obviňují, že se snažím zatáhnout Ameriku do války."

Potáhl ze špičky a konec jeho cigarety vzplál jako zapadající slunce.

"Na vstup do války nejsme připraveni," podotkl Corcoran. Roosevelt zasmušile přikývl. "Bůh ví, že je to pravda. Ani jsme pořádně nezačali zbrojit. Ale bez naší pomoci velká Británie během několika měsíců padne, to je jasná věc. A pokud Hitler porazí Británii, budeme všichni žít s pistolí u hlavy. A ještě něco."

Prezident zvedl ze stolu jakýsi spis a podal ho Corcoranovi. Ten vstal, vzal si desky a po usednutí je otevřel. Jak si pročítal obsah, pokyvoval hlavou.

"Nařízení číslo sedmáct," řekl prezident. "Podepsal ho sám Hitler. Přísně

utajené plány invaze dvou set padesáti tisíc německých vojáků do Británie.

Nacisté tomu říkají operace Lvoun. Nejdřív výsadkáři, pak útok ze souše i vody,

Ludlum Robert - Tristanova zrada

pěchota, obrněné vozy... Myslím, že Británie nepřežije. Pokud to Němci provedou, z celé Evropy se stane třetí říše. To nesmíme dovolit. Chápete, Corky, že jestli váš mladý agent tu věc nezvládne, jsme všichni v háji? Znovu se ptám: má na to?" Corcoran přimhouřil oči a naplnil plíce cigaretovým kouřem. "Uznávám, že je to hodně riskantní," pravil monotónním hlasem, "ale ne tolik jako nedělat nic. Vždycky když se smrtelníci pokusí obrátit běh dějin, může to skončit katastrofou."

"Corky..., jestli se prozradí jediné slůvko z toho plánu, může to mít daleko horší následky, než kdybychom seděli se založenými rukama."

Corcoran uhasil svůj nedopalek a sípavě zakašlal. "Až ten mládenec splní svůj úkol, už nám asi nebude k ničemu. Když loď začíná nabírat vodu, je potřeba hodit přebytečnou zátěž přes palubu."

"Vy jste byl vždycky parchant."

"Předpokládám, že to myslíte v dobrém."

Prezident se mrazivě usmál.

Corcoran pokrčil rameny. "Já bych řekl, že tu výpravu nepřežije. Jestli ano a budeme ho muset obětovat, nedá se nic dělat."

"Kristepane, Corky, co máte v žilách? Krev, nebo ledovou vodu?"

"Kdo by to v mém věku poznal, pane prezidente?"

13 KAPITOLA

Metcalfe měl špatné spaní, celou noc se obracel a házel sebou. Nemohla za to jen nepohodlná postel, naškrobené povlečení a cizota hotelového pokoje, i když to svou roli také sehrálo. Hlavním důvodem byla úzkost. Zaplavovala jeho tělo, vkrádala se do myšlenek a zrychlovala tep. Úzkost z toho, že znovu spatřil Lanu a uvědomil si, jak moc ji miluje, i když léta předstíral, že pro něj neznamenal víc než desítky jiných žen, které od té doby měl. Úzkost vyvolaná jejím včerejším chováním, v němž se mísila koketnost se zdrženlivostí, posměchem a pohrdáním. Nenávidí ho? Vypadalo to tak, ale zároveň se zdálo, že ji pořád přitahuje, stejně jako ona jeho. Nebo si to jen namlouval? Metcalfe si zakládal na tom, že má otevřené oči a nepodléhá iluzím, ale v případě Světlany Michajlovny Baranovové ztrácel objektivitu. Viděl ji zkreslenou optikou. Jistě však věděl, že se změnila, a to ho současně vzrušovalo i děsilo. Nebyla to už ta křehká rozverná dívenka. Stala se z ní žena, sebejistá a vyrovnaná. Věhlasná tanečnice, která velice dobře chápala moc své krásy a slávy. Byla hezčí než kdy dřív, ale svým způsobem také tvrdší. Jemnost a zranitelnost - pomyslel na jamku pod její šíjí, na tu hebkou porcelánovou pleť, kterou tak rád líbával - byla pryč. Jako by se obrnila krunýřem. Nepochybně ji chránil, ale také vzdaloval od druhých. Z čeho ta okoralost pramenila? Z hrůz života ve stalinském Rusku? Nebo prostě dospěla?

A kolik z té zdánlivé tvrdosti jen předstírala? Světlana totiž nebyla jen vynikající tanečnice, ale také zdatná herečka. Co když . si ulitu v případě potřeby nasazovala a zase odkládala?

Pak zde byla otázka jejího německého milence von Schusslera, vysokého funkcionáře nacistického ministerstva zahraničí. Jak se mohla zamilovat do takového člověka? S Metcalfem se o politice nikdy nebavila a nacisté tenkrát v Německu sotva nastoupili k moci. Neměl tedy tušení, jak se na ně dívá, ale její otec byl hrdí-

nou sovětské revoluce a fašisté byli zavilí nepřátelé komunistů. Jestlipak její otec, velký ruský vlastenec, ví o jejím podivném vztahu?

Úkol, jímž ho Corky pověřil - proniknout přes Lanu k von Schusslerovi, posoudit jeho názory a zjistit, zda by se nedal přimět ke spolupráci - se nyní jevil jako nesplnitelný. Světlana mu určitě nepomůže, zvláště když zjistí, o čem jde. Nenechá se zneužívat.

Jenže vzdát to nemohl. Bylo to příliš důležité.

Hlasité zaklepání na dveře ho plně probralo. "Da?" zavolal. A znovu - dvě tukuť, pak další dvě a ještě jedno - signál, který si domluvil s Rogerem Martinem.

"Dobroje útro," zabručel drsný hlas se špatným ruským přízvukem: dobré ráno. Opravdu to byl Roger.

Když Metcalfe otevřel dveře, Roger se vecpal dovnitř. Byl podivně vystrojený: měl otrhanou tmavomodrou tělogrejkou, což byl prošíváný vatový kabát, plstěné boty a beranici. Kdyby Metcalfe nevěděl, že je to Roger Martin, snadno by si ho spletl s ruským dělníkem či rolníkem.

"Ježíši, sběrači, ty smrdíš jak ras!" vyhrkl Metcalfe.

"Myslíš, že sehnat nové hadry je tady sranda? Koupil jsem je od chlápka na ulici. Mohl se zbláznit radostí, že udělal kšeft."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"No, vypadáš věrně, to se musí nechat. Jako bys vyšel rovnou z kolchozu." Metcalfe se zasmál.

Roger ukázal na plstěné boty. "V těch válenkách je perfektní teplo. Vůbec se nedivím, že ruská armáda porazila Napoleona. Žabožrouti nic podobného neměli. A proč jsi mi sakra neřekl, abych si přibalil toaletní papír?" Položil na zem těžký kufr. Metcalfe věděl, že je v něm vysílačka. Roger ji s sebou nosil od té doby, co se ubytovali v hotelu Metropol. V pokoji samozřejmě zůstat nesměla a Metcalfe si ji nemohl vzít na jednání na ministerstvu obchodu ani do velkého divadla.

"Když už se oblíkáš jako Moskván, měl bys to dotáhnout do konce," řekl Metcalfe. "Utírej se do papíru z Pravdy nebo Izvěstiji."

Roger se ušklíbl. "Teď už chápu, proč Rusové vypadají tak zničeně. A když jsem chtěl vypustit vodu po holení, trvalo to deset minut - už jsi zkoušel umývadlo? Výlevka je totálně ucpaná."

"Hele, buď rád, že máš vlastní koupelnu, tím se tady může pochlubit málokdo."

"Pěkně děkuju. A co včera večer?"

Metcalfe vrhl na Rogera varovný pohled a zakroužil ukazovákem ke stropu, čímž mu naznačil, že tam může být ukryté odposlouchávací zařízení. Roger obrátil oči v sloup, vykročil ke stolní lampě a začal do ní mluvit. "My zlí kapitalisté jsme vynalezli skvělou věc. Říká se jí toaletní papír a upřímně doufám, že nám Rusové tu technologii neukradnou."

Metcalfe pochopil, co Roger dělá: jeho ryčné vtípkování mělo jen zakrýt strach. Patřil k nejodvážnějším lidem, jaké znal, a zvykl si pracovat v utajení, ale tady v Moskvě bylo všechno jinak. Cizinců bylo málo, nacházeli se pod bedlivým dohledem a s místním obyvatelstvem splyvali mnohem hůř než ve Francii. Vzhledem ke svému původu si tam Roger mohl hrát na Francouze. Tady nutně vyčníval z davu. Působit jako agent ve Francii bylo riskantní, ale operovat v Rusku znamenalo čirý hazard.

Metcalfe se rychle oblékl a pak s Rogerem sešli do vestibulu. Museli si promluvit. V tuto časnou ranní hodinu byla hala prázdná, s výjimkou několika obtlouklých mužů v neforemných ruských oblecích, kteří posedávali na pohovkách a židlích a předstírali, že čtou noviny. Metcalfe a Roger usedli na židle na druhém konci vestibulu, aby je agenti NKVD neslyšeli.

Roger začal tiše drmolit: "Ta tvoje vysílačka vevnitř fungovat nebude - potřebujeme najít místo na vzduchu, nejlíp někde v zapadákové. Taky ji musíme co nejdřív schovat. Řekni mi, co máš dneska v plánu, a já něco vymyslím."

"Na chatě americké ambasády v lese jihozápadně od Moskvy se koná večírek. Řekl mi o něm Corky - jeho místní člověk mi sežene pozvánku."

"Výborně. To by šlo. Ale jak se tady mám pohybovat bez auta? Nemají tady taxíky a rusky neumím tak dobře, abych mohl jezdit tramvají. Ježíšmarjá, mám ti dělat řidiče, a ani nám nedají auto!"

"Ale dají," řekl Metcalfe.

"Auto i řidiče. Což je doprovod, ochranka i dozorce, všechno v jednom."

"Zkoušel jsi to na britském velvyslanectví?"

Roger kývl. "Smůla. Ti chudáci nemají auta ani sami pro sebe."

"Zkusím americkou."

"Dělej, co můžeš. Zatím jsem sehnal staříčkou motorku Harley-Davidson. Moje ruština je hrozná, ale nevěřil bys, co tady dokáže britská libra. A přidal jsem ještě sněžnice a kompas. Teď musím vykoumat, kde bych dostal trochu paliva do letadla. Je to velká vzácnost, všechno je na příděl."

"Určitě stačí uplatit správného člověka."

"Jo, ale nejdřív ho musíš najít," poznamenal Roger. "Zajedu na letiště."

Potřeboval bych tvoji mapu Moskvy - bude to pěkná fuška. A co ty? Navázal jsi včera večer kontakt?"

"No, navázal," pravil Metcalfe smutně. Pak tiše dodal: "A taky to bude pěkná fuška."

Když Roger odešel, Metcalfe zamířil na snídani do hotelové restaurace. Posadili ho k zavalitému chlapíkovi s pleší, rudým nosem i tvářemi. Muž v tvídovém obleku s křiklavým kostkovým vzorem potřásl Metcalfovi rukou. "Ted Bishop," zahlaholil anglicky. Zřejmě v Metcalfovi okamžitě poznal člověka ze Západu. "Moskevský dopisovatel deníku Manchester Guardian." Bishop měl londýnský přízvuk. Metcalfe se mu představil pravým jménem. Všiml si, že v potměšilé restauraci je řada volných stolů, takhle to však v sovětských hotelech chodilo. Číšníci dávali hosty k sobě, obzvlášť ty, kteří mluvili stejným jazykem. Tak bylo asi snadnější je sledovat.

"Taký novinář?" zeptal se Bishop.

Metcalfe zavrtěl hlavou. "Jsem tady obchodně."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Bishop pomalu přikývl a rozmíchal si kostku cukru ve sklenici teplého čaje. Poněkud změnil výraz, jako by ho něco napadlo. "Metcalfe Industries," řekl.

"Trefil jsem se?"

Metcalfe jen zíral. Jeho jméno nebylo zrovna běžné. "Přímo do černého."

Bishop prudce zvedl obočí.

"Ale udělejte mi jednu laskavost," pokračoval Metcalfe. "Chtěl bych svoji návštěvu udržet v tichosti, takže kdybyste ze svých zpráv vynechal moje jméno..."

"Jasně." Bishopovy oči se rozzářily radostí, že se dozvěděl tajemství. Metcalfe si uvědomoval, že si na reportéra musí dát pozor, ale současně to pro něj mohla být užitečná kontaktní osoba, kdyby si ho trochu ochočil.

"Doufám, že nemáte hlad," nadhodil Bishop.

"Jako vlk. Proč?"

"Všimněte si, že cukr se nechce rozpustit. Čekám tak dlouho, že už čaj vychladl. A tak je to každé ráno. Obsluha je strašně pomalá, jako by čekala, až slepice snesou vejce. A nakonec vám přinesou pár krajíčků černého chleba, máslo a jedno mastné vajíčko. Ani se nesnažte jim říkat, jak ho chcete udělat. Připraví ho tak, jak ho mají rádi oni, což znamená, jak se Olze v kuchyni zrovna zamane."

"Já bych snad snědl i piliny."

"Taky je dostanete," zarehtal se Bishop. Celé jeho břicho nadskočilo a dvojité brada se zachvěla. "Varuju vás, nejezte tady nic rozemletého. Nejspíš do toho vážně dávají piliny. Co bolševici provedli s parkem a bramborovou kaší, to už překračuje všechny meze. Ani hladový termit by to nežral." Ztlumil hlas. "A když jsme u hmyzu, mějte na paměti, že vás tady poslouchají na každém kroku. Štěnice nacpou všude, kam to jde. Přisahal bych, že ji strčili i recepčnímu do prdele. Jinak si jeho výraz vysvětlit neumím."

Metcalfe se vděčně usmál.

"Ruská strava, to je ta nejlepší dieta na světě," dodal Bishop. "Co jsem tady, už jsem shodil aspoň padesát kilo."

"A jak dlouho tady jste?"

"Čtyři roky, sedm měsíců a třináct dní." Pohlédl na hodinky. "Jo, a šestnáct minut. Ale kdo by to počítal?"

"To už se asi v Moskvě docela vyznáte."

Novinář se podíval úkosem. "Na můj vkus až moc. Co by vás zajímalo?"

"Ale nic," prohodil Metcalfe ledabyle. "Nic zvláštního." Usoudil, že otázky můžou počkat. Jdi na toho chlapa pomalu, nabádal se. Přece jen je to novinář, který umí leccos vyštourat a dokáže prokouknout lež. Má na to školu. Přesto cítil k pilnému anglickému reportérovi jistou náklonnost. Podobné typy lidí dobře znal. Nic je

nerozházelo a báli se jedině nudy. Bishop se v Rusku určitě uměl ohánět.

"Víte, jak si vyměnit peníze? Běžte na vaše velvyslanectví -dostanete tam mnohem lepší kurz než v hotelu."

Metcalfe kývl, trochu peněz už směnil.

"Jestli chcete doporučit nějakou normální restauraci, mohl bych vám posloužit, ale je to žalostně krátký seznam. Máte chuť na jablečný koláč jako v Americe? Jediná šance je v kavárně Nacional. V Aragvi, to je v ulici Gorkého naproti Ústřednímu telegrafu, zase dělají slušný šašlik. Mají i dobrý gruzínský koňak. Praga na náměstí Arbat - no, jídlo je hrůza, ale k tanci tam hraje výborná cikánská kapela. Dřív tam bývali jazzmani z Československa, ale v sedmatřicátém je vykopli, údajně pro špionáž. Podle mě museli odejít proto, že svým výkonem ztrapňovali domácí muzikanty. A když je řeč o špionech, nevím, jestli jste tady už někdy byl, ale měl byste si dávat pozor."

"Jak to?" zeptal se Metcalfe nevinně a zakryl vlnu napětí, která jím náhle projela.

"Jen se rozhlídněte kolem. Všiml jste si chlápku z organizace mladých křesťanů, ne?" Bishop kývl masitou bradou k vestibulu.

"Křesťanů?"

"Takhle říkáme lidem od NKVD. Místní fízlové. Spatní herci. Velice se zajímají, kam člověk chodí, takže pozor na to, s kým se stýkáte. Určitě vás budou sledovat."

"Tak to se ukoušou nudou. Většinou mám jednání na ministerstvu obchodu. To asi brzy usnou."

"Určitě máte ty nejčistší úmysly, ale to dneska nestačí. Když se jednání zadrhnou, bolševici často hledají, z čeho vás kapitalisty obvinít. Slyšel jste o britské strojírenské firmě Metro-Vickers?"

Metcalfe věděl, kam novinář míří. Společnost Metropolitan-Vickers Electrical Company dodávala Sovětskému svazu těžká elektrická zařízení. Rok před jeho minulou cestou do Moskvy vznikl velký diplomatický incident poté, co byli dva

Ludlum Robert - Tristanova zrada

její zaměstnanci zatčení za průmyslovou špionáž. "Oba inženýři tehdy dostali u moskevského soudu dva roky," vzpomněl si Metcalfe, "a to jen proto, že pár turbín, co nainstalovali, mělo poruchu. Ale když vypukl skandál, tak je přece pustili."

"No jistě," připustil Bishop. "Ale to, že si je bolševici vůbec dovolili zavřít, mělo jednoduchou příčinu. Ti dva totiž nebyli v kontaktu s britskou ambasádou, a tak Kreml usoudil, že si na ně může vyšlápnout, že se k nim britská vláda nebude znát. Jste ve styku s americkým velvyslanectvím?"

"Vlastně ne," odpověděl Metcalfe. Měl tam jedinou spojku, přidělence Hilliarda, kterého mu doporučil Corky. Žádnou velkou pomoc od něj však očekávat nemohl. Pokud by se Metcalfovi něco stalo - kdyby ho Sověti při něčem přistihli - velvyslanectví by veškeré styky zapřelo. Corky na to Metcalfa důrazně upozornil. "Tak to byste se tam měl s někým honem rychle skamarádit," poradil mu Brit.

"Víte, co jsem vám říkal o zdejší obsluze?" Zhluboka si lokl čaje. "Spojenec se vám může hodit. V Moskvě se bez něj neobejdete."

"Jak to?"

"Jinak Rusové vycítí slabost a zaútočí. Když za sebou máte nějakou vlivnou organizaci, ať už jsou to noviny nebo vláda, je to aspoň nějaká ochrana. Bez ní jste zranitelný. Pokud se jim znelíbíte, bez váhání vás seberou. Chytrému napověz, Metcalfe."

Venku panoval tak krutý mráz, že Metcalfa pálily tváře. Byla to nejstudenější zima za poslední léta, jak zaslechl od místních. Zastavil se v obchodu Torgsin v Gorkého ulici, který nabízel vzácné a Rusům nedostupné zboží. Platilo se valutami, tedy tvrdou měnou. Koupil si tam ruskou beranici - ne kvůli převleku, ale kvůli teplu. Proto domorodci ty čepice nosili: nic tak nezahřálo hlavu a nechránilo uši před drsným ruským počasím. Vzpomněl si, co moskevská zima dokáže. Stačilo nechat jen trochu pootevřené okno v bytě a inkoust v kalamári zamrzl. Když tu byl minule, ani pro nejvybranější zahraniční hosty se nenašla lednice, a tak s bratrem museli všet potraviny za okno v síťových taškách. Mléko i vejce zmrzly na kost.

Okamžitě poznal, že ho sledují. Nejméně dva ze statných agentů NKVD, které předtím viděl posedávat v hale hotelu Metropol, se na něj pověsili, ale velice neobratně a nápadně. Bud měli špatný výcvik, nebo chtěli, aby o nich Metcalfe věděl. Domníval

se, že jde o ten druhý případ. Bylo to varování. Kdyby dobře neznal styl ruské státní policie, možná by měl větší obavy a mohl by se ptát, jestli nedostali podezření, že tady není jen za obchodem. Metcalfe ovšem věděl, jak místní tajní pracují, nebo si to aspoň namlouval. Pozorně sledovali všechny cizince. Byli jako hlídací psi, kteří vrčí na všechny vetřelce, aby nechodili moc blízko. Tito gangsteri - lepší označení si ruské gorily nezasloužily - dohlíželi ve skupinách na veškeré hosty ze zahraničí. Každý musel cítit na krku teplý dech sovětského policejního státu.

Metcalfe však přítomnost zabijáků NKVD jaksi zvráceně uklidňovala. Byl to důkaz, že NKVD kupodivu nemá žádné zvláštní podezření. Znamenalo to, že ho tajná policie považuje za řadového cizince, nic víc. Pokud by si mysleli, že mu jde o něco jiného - kdyby znali pravý důvod jeho návštěvy - jistě by na něj nenasadili bandu amatérů. Poslali by mnohem zkušenější agenty. Ne, tihle chlapi byli druhořadí ruští hrdlořezové, kteří měli dohlédnout, aby nic neprovedl. To ho utěšovalo.

Zároveň mu však ztrpčovali život. Někdy mu dozor nevadil, dokonce ho vítal - například při návštěvách ministerstva zahraničního obchodu. Chtěl, aby ho NKVD viděla při zastírací činnosti. Dnes ráno potřeboval pronásledovatele setrást, ale tak, aby si toho nevšimli. Pokud by se zbavil sledovačky příliš obratně, vyvolalo by to v Lubjance, obávaném ústředí NKVD, zbytečný rozruch. Dovtípili by se, že kuje cosi podezřelého a není jen obyčejný americký podnikatel. Věděli by, že je agent.

Musel se vžít do role turisty, který si vyrazil na prohlídku památek hlavního města Sovětského svazu, a podle toho se také chovat. To znamená: žádné příliš nápadné úhybné manévry či nečekané pohyby. Jeho chování navíc nesmělo působit příliš strojeně. Nemohl působit jako člověk, který jde za svým cílem, jako by se měl s někým sejít. Ne, bylo třeba se chovat s jistou dávkou nahodilosti, zastavovat se a prohlížet si zajímavé věci, zkrátka jako opravdový turista. Zároveň se však musel zbavit pronásledovatelů.

Stará paní na ulici prodávala z vozíku jakýsi záhadný nápoj. Podle nápisu na ceduli to byl limonád, jak místní označovali veškeré pití s bublinkami. Rusové čekali jako ovce v dlouhé řadě, aby zaplatili pár kopějek za její směs sodovky a červeného sirupu, kterou pili z

Ludlum Robert - Tristanova zrada

jedné společné sklenky. Na hlavách měli beranice s klapkami, které jim odstávaly jako oslí uši. Metcalfe se zastavil, jako by ho ten výjev zaujal. Klouzal očima po frontě a zároveň si ověřoval pozice slídlů. Jeden šel těžkým krokem několik desítek metrů za ním. Druhý byl na druhé straně ulice a předstíral, že volá z telefonní budky. Měli ho pod kontrolou.

Pozorovali, udržovali si odstup, a tím mu dávali najevo, že ho sledují. Menší vzdálenost by byla nepřijatelná a větší zase nepraktická.

Metcalfe dál volně kráčet po široké ulici a choval se jako výletník, který se kochá zvláštnostmi cizího města. Skučící vítr s sebou přinášel zbloudilé sněhové vločky, krystalky ledu. Jeho boty -kožené lakýrky, jak se sluší na bohatého Američana, nikoli plstěné válenky - křupaly na zmrzlém sněhu. Chvilí nato ho oslovil starý jednoruký kamelot prodávající noviny Trud, Izvestija a Pravda. Ve své jediné ruce držel několik výtisků malé rudé brožurky, kterou mával na Metcalfa. "Půl rublu za zpěvníček," zavolal bezzubý stařík zoufale. "Jsou tam všechny naše velké sovětské písně!" Vysokým přeskakujícím hlasem pak zapěl: "Stalin, náš velký otec, naše slunce, náš vzor."

Metcalfe se na muže usmál, zavrtěl hlavou, a pak se zastavil. Něco ho napadlo. Právě přijížděla tramvaj, vůz linky Bukaška, známé též jako "bolšaja krugosvětka", jež vedla podél městského okruhu. Koutkem oka viděl, jak se pozvolna blíží. Jeden z pronásledovatelů stál na druhé straně ulice a díval se do výlohy obchodu s obuví. Ve skutečnosti samozřejmě pozoroval Metcalfův odraz ve skle. Druhý přicházel po Metcalfově straně ulice a udržoval si bezpečný odstup. Za okamžik dorazí ke stánku, kde stařena prodávala limonádu, a kdyby to Metcalfe správně načisoval, strážce by měl na chvíli zakrytý výhled. Přistoupil ke starému bezzubému kamelotovi a vytáhl peněženku. Agent viděl, že se Metcalfe zastavil, aby si koupil zpěvníček, což potrvá nejméně půl minuty, jelikož stařec se mu jistě pokusí prodat i jiné zboží. I v okamžiku, kdy měl zakrytý výhled, tedy mohl být v klidu, že mu nic neunikne.

Metcalfe podal starci rubl.

"Aáá, vot, spasibo, barin," poděkoval mu prodavač zdvořilým, až poníženým tónem, jímž poddaní kdysi oslovovali šlechtu. Rus položil malou hromádku brožur na stolek, aby si mohl bankovku vzít, ale Metcalfe nečekal, až dostane knížku. Proklouzl kolem muže k okraji chodníku a naskočil do jedoucí tramvaje. Pravou nohou přistál na ocelovém stupátku třídičné soupravy, pravou rukou se zachytil ocelového kruhu a přitáhl se dovnitř. Tramvaj naštěstí nejela tak rychle, aby se zranil. Z vagonu se ozvalo několik výkřiků: ženský hlas, který nejspíš patřil jedné ze streločnic, starších žen, jež pomáhaly otáčet kola držící tramvaje na kolejích.

Otočil hlavu a přesvědčil se, že pronikl do vozu nepozorovaně. Agent hledící do výkladu s obuví se nehnul z místa. Ničeho si nevšiml. Druhý právě obcházel frontu na limonádu. Z prázdného výrazu jeho tváře bylo patrné, že ani on nezavětril nic podezřelého. Myslel si, že jeho americký objekt stále smlouvá s jednorukým prodávacem tisku. Jedině ten viděl, jak naskočil do tramvaje, ale než se ho jeden z pronásledovatelů zeptá, co se stalo, Metcalfe už bude dávno v prachu.

Prodrahl se do nabitého vagonu, zamířil k průvodčímu a hodil do pokladny hrst kopějek. všechny dřevěné sedačky byla zaplněné - řadu z nich obsadili muži, zatímco ženy různého věku stály.

Dokázal to - skutečně tajným policistům pláchl, byť jen načas. Ale tím zároveň nenávratně změnil pravidla. Jakmile agenti zjistí, že zmizel, jejich nedůvěra vzroste. Zpřísní sledování a budou s ním jednat jako s nepřátelským živlem. Příště už jim tak snadno neuteče.

Vystoupil z tramvaje na Petrovce, jedné z hlavních tříd v centru města. Lemovaly ji honosné vily, v nichž kdysi žili nejbohatší obchodníci. Někdejší paláce smetánky nyní sloužily jako hotely, ambasády, činžovní domy a obchody. Okamžitě poznal třípatrovou budovu s klasickou vápencovou fasádou, v níž bydlela Lana se svým starým otcem Michailem Ivanovičem Baranovem, generálem ve výslužbě pracujícím na komisariátu obrany. Během svého pobytu v Moskvě před šesti lety tu Metcalfe několikrát byl. Světlanin byt dokázal najít po paměti.

Před domem se však nezastavil. Prošel kolem, jako by mířil k nedalekému hotelu Aurora. Minul několik obchodů: pekařství, řeznictví (Metcalfe pochyboval, že tam něco mají) a ženské oděvy, jejichž výloha mu umožnila sledovat chodce za sebou. Z tramvaje spolu s ním vystoupilo několik lidí - pár starších žen, matka se dvěma malými dětmi a stařec. Žádný z nich však nevypadal podezřele. Předstíral, že si prohlíží skromnou přehlídku zboží ve výkladu, ale ve skutečnosti sledoval, kam míří kolemjdoucí. Když se uklidnil, že po něm nikdo neslídí, rychle se otočil, přešel ulici a s hraným zaujetím si prohlížel plakát opěvující krásy

Ludlum Robert - Tristanova zrada

přímořského letoviska Soči. Nenadállost jeho chování by vyvedla pronásledovatele z míry a museli by improvizovat. Metcalfe však nikoho nezahledl. Nyní měl jistotu, že nepřivedl špehy k Lanině bytu. Pokračoval ještě kus dál, znovu přešel na druhou stranu a vrátil se k jejímu domu.

Ve velkém divadle nad sebou Lana měla dozor, jako všechny baleríny. Zde však bude snadnější se k ní dostat, tak si to alespoň Metcalfe představoval. Zvedl oči k řadě oken ve třetím patře, jež patřily bytu Světlanina otce, a spatřil stín.

Za tenkými záclonami se rýsovala silueta, kterou okamžitě poznal. Zatajil dech. U okna stála štíhlá mladá žena, jednu ruku vbok, druhou na někoho gestikulovala. Byla to Lana. Věděl to jistě.

Už její obrys byl úchvatný, až bolestně krásný. Metcalfe náhle nemohl snést, že mrzne na větrném moskevském chodníku, když uvnitř, jen pár desítek metrů od něj, stojí Lana. Předchozí noci ho příkré odbyla a vyhodila se směsicí pohrdání a - tím si byl jist - strachu. I teď se ho bude určitě bát.

Ale z čeho její strach pramenil? Měla jako ostatní Rusové obavu, že ji někdo uvidí ve společnosti člověka z kapitalistické ciziny? Nebo její strach souvisel s pletkami s von Schusslerem? Nedostala varování? Tak či onak, Metcalfe to musel zjistit. Dát najevo pochopení. Rozptýlit její strach poctivým jednáním.

Zastavil se několik vchodů od Světlaniných dveří. Vytáhl složený výtisk Izvěstiji a dělal, že čte. Několik minut tam stál, hleděl do novin a čekal. Když usoudil, že je čistý vzduch, vykročil.

Vklouzl do budovy - nikdo ji nehlídal, protože tam nebydleli vysocí činitelé - a vyběhl po schodech do třetího patra.

Dveře jejího bytu, jako všechny v podobných domech po celé Moskvě, byly čalouněné a potažené kůží. Metcalfe věděl, že vycpávky nebrání jen chladu, ale dokonale tlumí zvuk. Co kdyby někdo poslouchal?

Stiskl zvonek a čekal. Tep se mu zrychloval. Cítil obavy a podivné rozechvění. Asi po minutě zaslechl zevnitř těžké kroky. Lana to určitě nebyla. Že by otec? Dveře se pomalu otevřely a objevila se v nich tvář: ošlehaná vrásčitá tvář stařeny s vodnatými očky, zapadlými pod záhyby kůže. Podezíravě na něj civěla. Měla na sobě hrubý vlněný svetr s krajkovým límečkem a přes něj tlustou lněnou zástěru.

"Da? Što vy chotitě?" zeptala se. Co chcete?

Metcalfe ji okamžitě poznal, tedy ne konkrétní ženu, ale spíš typ. Stará paní patřila do prastarého kmene ruských bábušek. Toto slůvko znamenalo v překladu "babička", ale ve skutečnosti se používalo k oslovení starších žen a mělo celou řadu významů. Bábuška byla centrem širší ruské rodiny, přísná, ale milující a pracovitá vládkyně společnosti, v níž muži tak často předčasně umírali na válku či alkohol. Byla to maminka i babička, kuchařka, hospodyně i ježibaba v jedné osobě.

Tohle však Světlanina babička nebyla. Spíš služebná, což si mohli dovolit jen vybraní příslušníci sovětské vrchnosti.

"Dobry den, babičko," pravil Metcalfe laskavou ruštinou. "Přišel jsem za Světlanou Michajlovnou."

"A vy jste kdo?" zamračila se stařena.

"Prosím vás, řekněte jí, že přišel... Stiva."

Zachmuřila se ještě víc a zamžourala, takže její oči téměř zmizely pod převislými víčky. Náhle zavřela dveře. Metcalfe slyšel šouravé kroky, které zamířily do nitra bytu, a vysoký slábnoucí hlas hospodyně. Světlana a její otec služebnou nemívali, uvědomil si. Bylo to čím dál vzácnější privilegium. Že by ho Světlana získala, když se stala primabalerínou Velkého divadla?

Po minutě se dveře znovu otevřely. "Není tady," zavrčela stařena nevrle.

"Já vím, že tady je," nedal se Metcalfe.

"Není," odsekla bábuška.

"A kdy přijde?" přistoupil na její hru.

"Pro vás nikdy. Nikdy, rozumíte? Už sem nechoďte!"

A zabouchla mu před nosem.

Lana nebyla vyděšená: měla přímo hrůzu. Znovu ho vyhnala, stejně jako včera večer - ale proč? Nevypadalo to jako vznětlivá reakce milenky, která se cítí odkopnutá. Ne, dělo se tady něco složitějšího. Nemohlo jít jen o zažitý strach z kontaktu s cizincem. Proč by ho posílala pryč i teď, když její hospodyně viděla, že přišel sám. Obyčejná zvědavost by Lanu přiměla ho přijmout a zeptat se, o čem jde, proč je v Moskvě a proč tolik touží po setkání s ní. Znal ji. Dřív se ho donekonečna vyptávala, jak se žije v Americe nebo na jeho cestách po světě.

Nemohla se toho nabažít a její otázky nebraly konce. Chovala se skoro jako dítě. Ne, určitě by si nenechala ujít jedinečnou příležitost zjistit, proč za ní Metcalfe přišel. Navíc věděl, že se nedokáže zlobit dlouho. Vztek z ní vždycky

Ludlum Robert - Tristanova zrada

rychle vyprchal. Proč by ho od sebe dál odháněla? Nemělo to logiku.

Na mysl mu vytanula podmračená vráscitá tvář sloužky. Proč mají Lana s otcem hospodyně, když v minulosti žádnou nepotřebovali? Po matčině smrti žili sami a Lana otci vždycky vařila.

Byla bábuška skutečně hospodyně? Nebo spíš jakási dozorkyně, strážkyně a opatrovnice, kterou Laně přidělili z vyšších míst? Neměla náhodou na slavnou balerínu dávat pozor?

Ani to však nedávalo smysl. Lana přece neměla takové postavení. Byla to tanečnice, nic víc. Muselo existovat jednoduché racionální vysvětlení, proč se o domácnost stará služebná. Třeba ji Lana dostala za odměnu jakožto vynikající umělkyně. No jistě, to je ono. A proč ho tedy odmítla přijmout? Rok 1940 byla jiná doba než začátek třicátých let. Sovětská společnost se sotva vzpamatovala z období velkých čistek. Zemí se šířil paranoidní strach. Třeba se úřady dozvěděly o jejím někdejší poměru s Metcalfem, a tak dostala varování, aby se s ním už nestýkala. Možná v tom nic jiného nebylo.

Doufal, že v tom nic víc není. Nabízelo se totiž i jiné zdůvodnění, na něž Metcalfe raději nechtěl pomyslet. Co když sovětské orgány vědí, proč přijel? Co když vědí o jeho tajné misi? V takovém případě bylo nasnadě, že Lana dostala varování, aby se s ním nescházela. A pokud ano...

Nedokázal na to myslet. Pokud ano, zatkli by ho okamžitě po příjezdu do Moskvy. Ne, to bylo vyloučeno.

Sešel po schodech a cestou pohlédl do úzkého okna na dvůr. Náhle ztuhl. U vchodu do Lanina domu postával jakýsi muž a kouřil cigaretu. Někoho mu připomínal. Měl typickou ruskou tvář: vysedlé lícní kosti, ostře řezané rysy a ve světlých očích odlesk Sibíře. Byla to tvrdá, nelítostná tvář, již korunovaly husté plavé vlasy. Kde toho chlapa jen viděl?

Náhle mu svitlo: viděl ho stát už před hotelem Metropol. Zaujatě se bavil s jiným mužem, a tak si jich Metcalfe skoro nevšiml. Jak měl ve zvyku, rychle si jejich tváře vepsal do paměti. Ani jeden z dvojice k němu nestočil zrak, a tak už na ně dál nemyslel.

Ale byl to tentýž člověk. Stoprocentně.

Jak to? Metcalfe by se vsadil, že ho sem nikdo nesledoval. Tajným policistům z hotelové haly úspěšně unikl. Jakmile vystoupil z tramvaje, bedlivě si prohlížel ostatní cestující. Šli si poklidně vlastní cestou. Kolem nikdo nepostával - byl o tom skálopevně přesvědčen!

Jenže stejně jistě věděl, že blondýna se zlým výrazem už spatřil před hotelem Metropol.

Což znamenalo, že se na Metcalfa nepověsil. A to bylo znepokojivé. Vzpomněl si na staré heslo, které mu Corky s oblibou opakoval: Když tě sledují, je to průšvih, ale když tě nesledují, je to ještě horší - vědí totiž, kam jdeš.

Blondýn se přesunul od Metropolu po vlastní ose, jako by tušil, že sem Metcalfe půjde. Jak to? Rogerovi to neřekl, takže ho v hotelu nemohl nikdo slyšet.

Blondýn nebo jeho nadřízení se zřejmě dozvěděli o Metcalfově vztahu k Laně. Na rozdíl od podřadných hrdlořezů z hotelové haly tento agent určitě pracoval na základě pokynů od dobře informovaného řídicího důstojníka, který měl přístup k Metcalfovým materiálům. Už jen tím se lišil od běžných špiónů. Patřil do jiné kategorie, nebezpečnější kategorie.

Metcalfe stál na schodišti a tajně blondýna pozoroval. V hlavě mu vřelo. Byl si jist, že ho agent neviděl vcházet do domu. Měl za úkol sledovat dění. Věděl, jak Metcalfe vypadá a co má na sobě: proto předtím postával před hotelem. Chtěl si Metcalfa pokradmu prohlédnout.

Neviděl mě vcházet, uvědomil si Metcalfe. Neví, že jsem byl za Lanou.

A ani se to nedoví, slíbil si Metcalfe. Byl odhodlaný Světlanu stůj co stůj ochránit.

Sestoupil do přízemí a pokračoval po schodech až do suterénu budovy. Zápach kouře zesílil. Dům nevytápěli uhlím, nýbrž dřevem, což bylo v Moskvě běžné: zatímco uhlí se nedostávalo, dříví bylo habaděj. Oprýskané dřevěné dveře vedly do temného sklepení s hliněnou podlahou. Metcalfe se rozkoukal v šeru a pak se vydal mezi hromadami naštipaných polínek k primitivnímu kotli. Země pod nohama byla v jednom místě blátivá a kluzká. Metcalfe si všiml, že si tam obyvatelé domu načerno zřídil sprchu. Teplá koupel byla pro většinu obyvatel nedostupná, dokonce ji zakazoval zákon. Centrální dodávka přestala fungovat, a tak si lidé museli ohřívat vodu na kamnech. Ve sklepích některých činžovních domů proto pokoutně vznikaly lázně a Moskvané platili nekřesťanské peníze, aby se mohli opláchnout pod pramínkem teplé vody.

Metcalfe si uvědomil, že dřevo se musí nějak dostávat dovnitř. Sklep měl jistě nějaký zásobovací otvor. Rozhlédl se a po chvíli spatřil jakousi šachtu. Tvořilo

Ludlum Robert - Tristanova zrada

ji několik betonových schůdků vedoucích k velkým poklopům zajištěným zevnitř s pomocí oček a háků. Tiše je uvolnil, pomalu zvedl jednu z desek a vyhlédl do uličky. Rychle se přesvědčil, že mu nic nehrozí. Blondýn určitě zůstal na svém pozorovacím stanovišti a čekal, až cizinec vstoupí do budovy, či z ní vyjde. Jistě by neriskoval, že mu sledovaná osoba unikne.

Metcalfe vylezl ze suterénu, zavřel za sebou a rozběhl se po dlažebních kostkách. Vzápětí zjistil, že se nenachází v obyčejné uličce. Byl to přeluk, tedy průchod mezi většími ulicemi, používaný většinou pro zásobování. Řada obchodů, jež míjel cestou po Petrovce, měla tady vzhled služební vchody. Ty však obvykle bývaly zamčené, což mu komplikovalo situaci. Proběhl kolem dveří do pekařství, řeznictví a dámských oděvů, až dorazil k zadnímu traktu hotelu Aurora, kde zpomalil do volné chůze.

Rychle se rozhlédl, jestli ho nikdo nesleduje. Potom zdolal několik dřevěných schodů, prosmýkl se kolem popelnic a zabušil pěstí na ocelová vrata. Nic. Zaklepal znovu. Nakonec vzal za kliku a dveře k jeho překvapení povolily. Ocítl se v temné chodbě čpící cigaretovým dýmem, jež vedla k jinému, širšímu koridoru. Za velkými dveřmi našel hotelovou kuchyni. Zavalitá žena s mosazně rudými vlasy cosi míchala ve velkém litinovém hrnci. Starší muž v modré uniformě smažil na pánvi nějaké záhadné kotlety. Zvědavě se na něj podívali. Zřejmě jim nebylo jasné, co tady ten hezky ustrojený cizinec dělá, a nevěděli, jak reagovat.

"Ježíši, promiňte," vyhrkl Metcalfe anglicky. "Asi jsem zabloudil."

"Ne ponímají," pokrčila rameny zrzavá žena: Nerozumím. Metcalfe nasadil nechápavý úsměv, také pokrčil rameny, a prošel kuchyní do opuštěné hotelové restaurace. Pokračoval do omšelého vestibulu s vysokým stropem, kde se malba odlupovala ze stěn a podlahu zakrývaly roztřepené perské koberce. Z dřevěných desek na stěnách zíraly vycpané hlavy jelenů.

Za recepcí stáli dva úslužní mladíci. Když procházel kolem, mírně se uklonili. Nepoznali ho, ale nic neřekli: byl to zkrátka dobře oblečený cizinec, který vyšel z hotelu. Zřejmě tam patřil. Odpověděl jim úsečným, ale zdvořilým kývnutím, a zamířil k východu. Tam mohl snadno zmizet v proudu lidí a zanechat světlovlasého slídila u světlanina domu.

O přístřešek tramvajové zastávky před hotelem se opírala známá postava. Blondýn s bledýma očima. Mhouřil víčka a kouřil. Stál uvolněně, jako by na někoho čekal.

Metcalfe odvrátil tvář a předstíral, že se dívá jinam. Panebože, pomyslel si, ten chlap je třída. Úplně jiný kalibr než balíci z NKVD. Byl to špičkový agent. Ale jak to?

Proč na něj nasadili tak zkušeného člověka? Mohlo to mít celou řadu vysvětlení. Jedna věc však začínala být celkem jasná:

sovětská rozvědka z nějakého důvodu považovala Metcalfa za osobu, kterou je třeba obzvlášť pozorně sledovat. Kdyby ho považovali za obyčejného zahraničního podnikatele, neposlali by na něj prvotřídního agenta.

Na čele mu vyrazily krupěje potu a žilami mu klokotal adrenalin. Zjistili, kdo jsem? přemítal.

Vědí, proč jsem tady?

Měl jedinou možnost: agenta odhalit, a tím ho vyřadit z činnosti. Byl až nebezpečně dobrý. Ale jakmile sledovaná osoba tajného pozná, nadřizení ho musí stáhnout z akce.

Nasadil přátelský, byť neprostupný pohled, a loudavě vykročil k dřevěnému přístřešku. V duchu si nacvičoval, co řekne: Promiňte, ale asi jsem zabloudil. Neporadil byste mi? Setkání tváří v tvář by vedlo k okamžité výměně plavovlasého agenta.

Metcalfe obešel zastávku a ohromením zůstal stát. Srdce mu tlouklo jako divé. Kristepane, ten chlap je fakt profík.

Zmizel.

14 KAPITOLA

Americké velvyslanectví v Moskvě sídlilo v Mochové ulici, vedle hotelu Nacional naproti Manéžnímu náměstí a Kremlu. Kanceláře byly tísnivé a zašlé, avšak panovala zde přísná bezpečnostní opatření. Je to ironie, pomyslel si Metcalfe s pochmurným úsměvem, když předložil ostraze pas: na ochraně americké ambasády se podílejí Rusové i Američané. Před domem stáli příslušníci americké námořní pěchoty spolu s agenty NKVD. Mariňáci měli za úkol nepouštět dovnitř Rusy. Stejný zájem měla i NKVD - aby zde Rusové nemohli požádat o politický azyl. Amos Hilliard, za nímž sem Metcalfe přišel, měl jednoduchou kancelář se strohým zařízením. Byl to třetí tajemník a konzul, drobný brýlatý muž s pleší, bledou pletí a rukama tak jemnými, že by pro něj říznutí o papír mělo snad smrtelné následky.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

V jeho nitru se však skrývalo ocelové jádro. Byl otevřený, až z toho mrazilo. Metcalfe rychle pochopil, proč chronicky podezíravý Corcoran věří právě tomuto venkovskému z Iowa, který se dal na diplomatickou dráhu. Amos Hilliard byl odborníkem na Rusko, ale přitom nevěřil, že něco takového vůbec existuje. "Víte, kdo je expert na Rusko?" odfrkl si Hilliard pár minut poté, co Metcalfe usedl v jeho kanceláři. "Ten, kdo žil v Rusku dvacet let - anebo dva týdny. A já nepatřím ani k jednomu. Něco vám povím, tady žádní experti nejsou. Je jen různá míra neznalosti."

Hilliard nebyl pouze jedním z mála úředníků ministerstva zahraničí, jimž Corky důvěřoval. Patřil také k jeho tajným spolupracovníkům. Od Corcorana bylo krajně nezvyklé, aby svým agentům umožnil vzájemné setkání: znamenalo to porušení jeho zásady přísné izolace. "V tomto případě nemám na vybranou," vysvětlil Metcalfovi v Paříži. "O spolehlivosti ostatních zaměstnanců ambasády v Moskvě si nedělám iluze. Hilliard je jeden z mála lidí, kterým můžeš věřit." A s ledovým chladem dodal: "Pokud se někomu vůbec věřit dá, o čemž by se dalo dlouho diskutovat." "Platí to i o vás?" popíchl ho Metcalfe.

Corcoran však nevzal jeho pohotovou poznámku jako vtip. "Sami v sobě se pleteme nejvíc - protože si moc věříme." V očích starého pána se zaleskla známá výčitka, kterou ani nemusel vyřknout: Jen se nezblázní, Stephene - možná nejsi tak dobrý, jak si myslíš.

"Vítejte ve šťastném údolí," pravil Hilliard a zapálil si cigaretu značky Camel. "Náš... ehm, společný přítel si vás musí hodně cenit."

Metcalfe pokrčil rameny.

"Zřejmě vám bezvýhradně důvěřuje."

"I vám. Nemá ve zvyku povolovat svým lidem setkání."

Hilliard zavrtěl hlavou, jako by si ji chtěl pročistit, a pousmál se. "Zeptejte se našeho přítele, jaké je počasí, a než vám odpoví, zamyslí se, jestli to nutně potřebujete vědět."

"Moskva je asi vzácná výjimka."

"Správně. Už jen tím, že jste vešel do této budovy, se vaše jméno dozvědělo asi deset mých kolegů. Samozřejmě, jste podnikatel z Ameriky, nic víc, ale přišel jste za mnou, a to může vzbudit něčí pozornost."

"Jak to?"

"Takhle to nemyslím. Jsem jen diplomat, který dělá svoji práci a nevystřikuje hlavu, ale nepatřím do žádné z frakcí s vlastním programem, takže jsem automaticky v podezření. Měl bych vás varovat - i když to určitě není potřeba, ale přece jen - nemluvte tady s nikým jiným. Nikomu se nedá věřit. Je to krysí hnízdo."

"Hrají to na obě strany?"

"Na obě?" ušklíbl se Hilliard. "Myslíte jako na dvě? Začněte počítat, kamaráde. Moskevská ambasáda teď připomíná Ankaru nebo Istanbul ve třicátých letech. Taký se tady pohybuje spousta všemožných agentů. Jako když zvednete nahnílou kládu - před očima se vám najednou hemží desítky a desítky stvoření, která jste v životě neviděl. A může za to naše vlastní vláda. Rooseveltův Bílý dům sleduje špatnou linii. Politici na Rusko pořád mění názory a nemůžou se rozhodnout, a tak do terénu vysílají zcela protichůdné signály."

"Nepatříte k těm, co Roosevelta považují za komunistu, že ne?" utrousil Metcalfe jízlivě.

"To ne. Ale od prvního dne, kdy nastoupil do úřadu, se díval na Moskvu přes růžové brýle. To je bez debaty. Co udělal jako jednu z prvních věcí? Formálně uznal sovětskou vládu, což si žádný z prezidentů před ním nedovolil. A jeho hlavní poradce Harry Hopkins pořád peskuje takzvané 'experty na Rusko', že jsou na strýčka Stalina moc přísní. 'Podívejte se na něj i z té lepší stránky,' radí jim věčně. A co teprve poslední velvyslanec, kterého sem Roosevelt poslal!" Metcalfe přikývl. Úřadující velvyslanec se Stalina veřejně zastával, a dokonce omlouval jeho krvavé čistky. "Chcete říct, že někteří vaši kolegové jsou narůžovělí a Rusy zbytečně šetří? Anebo že tady má Kreml špióny?"

Hilliard se zatvářil rozpačitě. Baculatou rukou si nervózně prohrábl dětské chmýří na své téměř holé hlavě. "Je rozdíl mezi špiónem a vlivným zastáncem. Narážel jsem na lidi, kteří věří, že každá účetní kniha má dva sloupečky. Myslí si, že můžou pracovat pro nás a přitom dělat službičky pro kamarády na Rudém náměstí - předávat tipy, telefonovat, nebo dokonce zevnitř spoluvytvářet americkou zahraniční politiku tak, aby byla, řekněme, ohleduplnější k Moskvě."

"Říkejte si jim, jak chcete," zavrčel Metcalfe, "ale podle mě jsou to zrádci."

Hilliard unaveně pokrčil rameny. "Kéž by to bylo tak jednoduché. Takoví lidé se obvykle řídí jednáním těch nahore. A jestli Harry Hopkins s prezidentem mají zájem na silných sovětsko-amerických vztazích jako hrází proti nacistům - což plnilo účel, dokud si Stalin před dvěma měsíci nepodal s Hitlerem ruku - pak se

Ludlum Robert - Tristanova zrada

moc nemůžete divit jistým diplomatům, že donášejí svým přátelům v NKVD nebo Kremlu. Má to svoji zvrácenou logiku. Oni přece pomáhají věci. Nezištně. Nejhorší zrádci jsou ti, kteří jednají z přesvědčení - myslí si o sobě, že jsou ti praví vlastenci." Hilliard ho propíchl pohledem.

Kam tím sakra míří? přemítal Metcalfe. "Znamená to, že na ambasádě Spojených států nemůže člověk věřit vlastním kolegům...? Co kdyby pracovali pro Stalina?" "Jak říkám, je to jen jedna skupina. Jeden z činitelů. Teprve nedávno Roosevelt připustil, že Stalin možná není tak úplně hodný strýček. Začal zjišťovat, co jsou bolševici zač." Ztlumil hlas. "Koukněte na toho posledního pitomce, co nám sem poslal jako velvyslance. Je to právnícká krysa z New Yorku, která neví o Rusku ani ň a nenávidí to tady ještě víc než my ostatní. Ale hlavně, že přispěl na kampaň! Nesnáší Sověty, aniž by o nich něco věděl. Není nic horšího než fanatismus založený výhradně na neznalosti. Ten chlap straší partu protiruských diplomatů virem bolševismu, a ti se proto ze všech sil snaží sabotovat naše vzťahy s Kremlm. Jak to půjde, s radostí pomůžou Berlínu. Nacisty považují za jedinou naději, která může zastavit šíření komunismu po světě."

"Vážně chcete říct, že tady někdo pracuje pro Hitlera?"

"Ano, hrají to na obě strany, nebo dokonce na víc. Jak to mám sakra vědět? Je to prostě zmijí hnízdo."

"Aha, rozumím."

"Ale proto tady nejste. Jestli jsem si vyložil šifry dobře, chcete ode mě konkrétní informace. Zajímá vás, co víme o německo-sovětském spojení - jestli skutečně existuje, nebo jestli má některá strana postranní úmysly."

"Dalo by se to tak říct."

"A to je právě velká neznámá. Záhada sfingy. To by nás zajímalo všechny. Ale proč to chcete vědět vy?"

"To si bohužel musím nechat pro sebe."

"Zásada izolace," kývl Hilliard. "Dělení informací. Hele, něco vám povím. Víc než rok a půl jsem do Washingtonu posílal telegramy s varováním, že Stalin podepíše s Hitlerem pakt o neútočení, a víte, jak jsem dopadl? Vůbec mi nevěřili. 'Ne, to se nemůže stát,' odpovídali mi, kreténí. Marxistická vláda by nikdy neuzavřela obchod se svým ideovým odpurcem. Washington asi nepochopil prostý fakt, že Stalin má jediný zájem: bránit sovětský systém. Ideologie s tím nemá co dělat. Teď jde o sebezáchovu."

"Vy jste věděl, že uzavřou smlouvu?"

"Měl jsem své informace."

"Z Kremlu?"

Hilliard zavrtěl hlavou a tajemně se usmál. "Všichni věděli, že Berlín a Moskva vedou rozhovory, ale dokonce ani Rusové nepředpokládali, že nakonec dospějí k dohodě. Jak to víme? Povím vám jednu historku. Když německý ministr zahraničí von Ribbentrop přijel do Moskvy podepsat smlouvu se Stalinem, Rusové ani neměli nacistické vlajky, které by vytáhli při uvítacím ceremoniálu na letišti. Hledali všude, ale žádnou nenašli. Posledních šest let nácky jen osočovali. Jak by mohli mít jejich prapory? Nakonec jich pár objevili ve filmovém studiu v Moskvě, kde se natáčel nějaký propagandistický film proti fašistům - ten pak samozřejmě zničili."

"Ale vy jste to tušil," pobídl ho Metcalfe. "Věděl jste, že dohoda se blíží." To znamená, že Amos Hilliard musí mít zdroj na německé ambasádě, usoudil Metcalfe.

"Za skromný úspěch, jehož jsem v Moskvě dosáhl," pravil diplomat, "vděčím tomu, že se dokážu vcítit do Stalina. Řeknu vám, že to není nic příjemného. Ale Stalin je naprosto pragmatický člověk. Jednou jsem se s ním setkal a měl jsem příležitost si ho trochu otipovat. Je nelítostný, ale nelítostně praktický. Ví, jak uvažuje. Vidí, že Francie padla, Britové stáhli ocas a vycouvali z Evropy. Vidí, že Londýn nemá v Evropě žádné spojence - ani jednoho! Dobře si uvědomuje, že už mu nezbyla jiná karta. Ví, že obchod se uzavírá se silným partnerem, a ne se slabochem. Udělá cokoli, aby německé obrněné vozy zůstaly hezky daleko od sovětských hranic."

"Když mu ještě fuhrer přihodí půlku Polska, Pobaltí a Besarábii..."

"Přesně tak. A Hitler se tím vyhne válce na dvou frontách. Ta by ho zničila. Bylo by čiré šílenství zaútočit na Rusko, když současně bojuje s Británií. Tím by rozštěpil armádu i zásobování a určitě by prohrál. A Hitler, at si o něm myslíme cokoli, není hlupák. Což nás vede zpátky k záhadě sfingy. Je spojení mezi Hitlerem a Stalinem myšleno vážně? Tak já vám to řeknu: to si pište, že jo. Je reálné jako válka sama. Jako vlastní sobecký zájem."

Metcalfe přikývl a horečně uvažoval. Něco ho právě napadlo. Ta myšlenka se vynořila kdesi z hloubi mozku a neměla ještě pevné obrysy... "Ale jestli to spolu vážně táhnou, jsme namydlení."

Ozbrojená aliance dvou velkých evropských říší s obřími vojsky a miliony vojáků?

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Můžou se podělit o kořist, rozdělit si mezi sebe Evropu a pak i zbytek světa. Úplně překreslí mapu a my tomu nemůžeme zabránit!"

"Teď chápu, proč vám náš společný přítel důvěřuje. Myslí vám to strategicky."

"Stalin vedl jednání s von Ribbentropem osobně, že?"

Hilliard přikývl.

"Nedělal by to, kdyby to nemínil vážně."

"A když smlouvu uzavřeli, Strejda Joe si s Hitlerem dokonce připil a řekl mu, že je moloděc."

"Chlapík."

"Umíte rusky."

"Jen trochu," zalhal Metcalfe. "Ale vystačím si."

"A teď Sověti od Německa nakupují turbíny, soustruhy a protiletadlová děla za miliony marek. To jsou fakta. Prodávali by Němci Rusům takový materiál, kdyby je nepovažovali za partnery ve válečném tažení? To těžko. Jsme v překerní situaci, Metcalfe. Myslíte, že se Washington chce zapojit do války? Že Roosevelt hodlá vzít útokem Sovětský svaz i nacistické Německo?"

"Máme jedinou naději: že se agresori postaví proti sobě."

"Přání je otcem myšlenky, Metcalfe. To se nestane. Diktátoři dobře vědí, o kolik jsou silnější jako spojenci - můžou si rozdělit svět! Od zdejších britských přátel se mi navíc doneslo, že někteří vysocí představitelé Churchillovy vlády, i když ne Churchill sám, usilují o separátní mír s Německem proti Sovětům."

Metcalfe si chvíli hryzal spodní ret a přemítal. "Jak dobře znáte osazenstvo německé ambasády v Moskvě?"

Hilliard se najednou zatvářil ostražitě. "Celkem dobře. Proč?"

"Jako druhý tajemník tam pracuje jistý von Schussler."

Diplomat kývl. "Průměr. Šlechtic ze starého německého rodu, což je jediný důvod, proč získal místo na ministerstvu zahraničí. Úplná nula. Co o něm chcete vědět?"

"Máte tušení, jakou politickou linii sleduje?"

"A tak," dovtipil se Hilliard. "Jistě, na zdejší ambasádě byste opravdu našel lidi, kterým se nacismus, řekněme, zajímá. Jsou to vlastenci, kteří milují Německo, ale nenávidí nacisty a všemožně se snaží Hitlera oslabit. Členové tajného hnutí odporu. Ale von Schussler?"

Pochybuju. Ten ví, odkud vítr fouká. Žádnou ideologii bych u něj nehledal. Udělá, co se mu řekne. Pokud můžu soudit - a párkrát jsem se s tím chlapem potkal, je to tady maloměsto - dělá si o sobě značné iluze. Považuje se za následníka rodu slavné pruské šlechty. Jde mu o osobní slávu, to je jasná věc. Ale statečný není. Je to slaboch, prázdná nádoba. Splní, co mu přikážou. Už se vidí zpátky doma na hradu. Pokud jsem dobře slyšel, chce napsat paměti, prokrista."

"Rozumím," odvětil Metcalfe. Hilliardovu odhadu věřil. Slaboch, prázdná nádoba. Žádný hrdina, který by vykonal nějaký statečný čin, nebo se tajně účastnil antinacistického odporu. Jistě, byl to jen názor jednoho člověka, ale pokud měl Hilliard pravdu, von Schussler se pro Corkyho úkol vubec nehodil. Nezdálo se, že by mohl působit jako dvojité agent. Jenže Corcoran sem Metcalfe poslal, aby Němce posoudil jako možného budoucího spolupracovníka. Jak by se Corky mohl takhle splést? Měl přece v Moskvě informátora, Amose Hilliarda, a ten mu mohl říct, ať na to rovnou zapomene. Metcalfe byl v rozpacích.

"Hele, já nevím, o co vám jde, ale jestli máte zájem se s tím chlápkiem setkat osobně, slyšel jsem, že bude s tou svojí balerínou dneska večer na dače."

S balerínou, pomyslel si Metcalfe. S Lanou!

"Je to centrum společenského ruchu v diplomatických kruzích. Aspoň jedna malá radost ve šťastném údolí."

"Stavím se tam," řekl Metcalfe a současně s Hilliardem vstal. Diplomat obešel stůl a Metcalfe mu podal ruku. Byl překvapený, že ho malý muž místo toho objal, pevně jako medvěd. Hned však pochopil proč. Amos Hilliard mu pošeptal do ucha:

"Dávejte si bacha, jasný? Udělejte mi jednu laskavost, Metcalfe. Už sem nikdy nechodte. Bude to lepší i pro vás."

15 KAPITOLA

Metcalfe si vyzvedl klíč od hotelového pokoje u starší ženy, děžurné, která seděla za stolem na chodbě a sledovala veškeré dění v patře. V Metropoli, stejně jako v každém sovětském hotelu, se klíče vyzvedávaly i nechávaly u děžurné. Byla to většinou dáma pokročilejšího věku, která tam hlídala celý den. V noci dřímala s hlavou na polštáři na stole. Tento archaický systém asi původně sloužil k tomu, aby hosté měli klid a jistotu, že se klíče nedostanou do rukou nepovolaných lidí. Pravý důvod byl samozřejmě jiný: úřady chtěly mít podrobný přehled o hostech. Prý z bezpečnostních důvodů. Všechno v Moskvě se točilo kolem bezpečnosti - nikoli však jedince, nýbrž státu.

Když odemkl dveře, nejdřív ho napadlo, že pokojská ještě nepřišla uklidit. Což

Ludlum Robert - Tristanova zrada

bylo divné, protože se blížil podvečer.

Ale pak se ve tmě rozkoukal a poznal skutečnou příčinu nepořádku. Jako by dostal pěstí do břicha. Místnost někdo prohledával! Vlastně to nebylo příliš překvapivé, Rusové se o pokoje zahraničních hostů velice zajímali. Jenže teď se to ani nesnažili skrýt. Udělali to otevřeně, nápadně a okatě. Aby neměl žádné pochyby.

Jeho pokoj byl vzhůru nohama. Kufr, který před ranním odchodem zamkl, byl otevřený, zámek odříznutý. Věci, jež si v Paříži chvatně sbalil, se válely bez ladu a skladu na posteli i podlaze. Byl to naprostý chaos, šílenství!

Několik obleků, které opatrně pověsil do skříně, leželo na zemi, ale kdyby jen to. Byly rozpárané, jako by v nich někdo hledal tajné kapsy. I kožené opasky byly rozřezané, stejně jako podrážky bot, a dokonce i podšívka kufru. Nikdo se neobtěžoval odstranit stopy prohlídky, která měla šokující rozměry.

Proběhl pokojem, zvedl kožený kufr značky Hermès a zkontroloval mosazné kování. Skrývaly se v něm součástky vysílačky, kterou bylo v případě potřeby možné sestavit. Zdálo se, že většina z nich zůstala na místě, včetně krystalu, nejdůležitějšího dílu,

bez nějž by radiostanice nemohla fungovat. Slídivové je naštěstí neodhalili.

Byly příliš dobře schované. Samozřejmě, šlo pouze o drobné části vysílačky.

Zbytek zařízení Roger zakopal kdesi v borových lesích poblíž chaty patřící americké ambasádě.

Pak si vzpomněl na masivní pistoli webley, kterou pečlivě přidrátával k rámu postele. Klekl si, nahlédl pod lůžko a uviděl, že pletivo, pod nímž ukryl zbraň, je roztržené.

Pistole byla pryč.

S rozbušeným srdcem usedl na židli. Proč nenechali v pokoji kámen na kameni a prohledali ho tak nápadně a brutálně? Co to má znamenat? Sovětské orgány (třebaže nevěděl které) ho pravděpodobně chtěly varovat. Svým okázalým způsobem mu dávaly najevo, že je podezřelý. Nakreslily mu čaru v písku, kterou nesměl překročit. Měl si dávat pozor a pořád mít na paměti, že ho sledují.

Ale takové varování vyžadovalo svolení z vysokých míst, ne-li těch nejvyšších. To ho zneklidňovalo nejvíc. Z nějakého důvodu ho zařadili do zvláštní kategorie. Vysoce postavené osoby v bezpečnostních složkách pojal silné podezření, že není ledajaký obchodník. Snad nedošlo k úniku informací?

Potřeboval se spojit s Corkym a sdělit mu, co se stalo. Běžně s Corcoranem komunikoval jen v případě, když něco nemohl rozhodnout sám - bezpečnostní ohledy vyžadovaly co největší izolaci agenta od centrálního velení. Ale charakter tohoto útoku - protože nic jiného to nebylo - svědčil o možném narušení bezpečnosti a Corky se to musel okamžitě dozvědět. Na večer si Metcalfe naplánoval návštěvu slavnosti na chatě nedaleko Moskvy. Až se mu naskytne příležitost nepozorovaně zmizet, vydá se do lesa a půjde podle značek, jež mu Roger připravil. Najde vysílačku, vloží do ní krystal a další komponenty ukryté v kování kufru a pokusí se s Corkym spojit.

Ale nejdřív se potřeboval tajně dostat z města. To byl problém. Věděl, že zabijáci z hotelové haly po něm jistě půjdou, to ho však příliš netrápilo. Horší byl světlooký blondýn. Nikdo kromě Amose Hilliarda nevěděl, že Metcalfe má v úmyslu zajít na večírek, a ten by to nikomu neřekl, snad jedině velvyslanci. Na druhou stranu, pokud NKVD věděla, že se tam Světlana večer chystá - a tajné službě se jistě doneslo, že se s ní sešel v zákulisí velkého divadla - pronásledovatelé by mohli logicky předpokládat, že si Metcalfe opatří pozvánku. Tak či onak, musel aspoň vytvořit zdání pochybností, a tím omezit počet stopařů. Zatímco si omýval tvář a holil se, v duchu už sprádal plán. Vtom se ozvalo zaklepání. Metcalfe si osušil obličej drsným hotelovým ručníkem, vykročil ke dveřím a otevřel.

Stál tam Ted Bishop, britský novinář. Vypadal ještě zpustleji než obvykle. Vázanku měl nakřivo, košile mu čouhala z kalhot a byl celý rudý. V ruce třímal láhev skotské.

"Ta blbá děžurná mi nechtěla říct vaše podělané číslo pokoje. Musel jsem jí říct, že jsem váš brácha! Představte si! Vysokej frajer z Ameriky a tlustoch z Anglie, a bratři!" Slova splývala v jednom proudu řeči. Žurnalista očividně přebíral. "Nejspíš si myslela, že nás rodiče adoptovali. Nás dva, rozumíte!" Bishop spatřil spoušť v Metcalfově pokoji. "Člověk tady nesežene nikoho na úklid, to je hrůza. No teda, pokojský v Metropoli stojí za prd, ale tohle?" Metcalfe ho vtáhl dovnitř a zavřel dveře. "Dneska prohledávají pokoje všem cizincům?" zeptal se. "I podnikatelům, kteří sem přijedou uzavřít kšeft? Už se nedivím, že sovětsko-americký obchod je v troskách."

"To udělali oni?" vyjekl Bishop, vrávoravě vešel do pokoje a plácl sebou na jedinou židli. "No nazdar! Ať mě bací hrom! Vzali vám i pas?"

"Ne. Ten je na recepci."

"Asi koukají, jak by ho padělali - to víte, moc amerických pasů se tady teď nevidí. Co jste provedl? Že vy jste setřásl jednoho z těch švábů, co na vás nasadili?"

Metcalfe přikývl.

"To nemají rádi. Můžou se z toho přímo zbláznit. Chtějí mít přehled, kam všichni cizinci chodí. Máte tady skleničku? Nebo dvě?" Zatrásil láhví whisky, kterou držel za hrdlo.

"Jasně," odvětil Metcalfe, vzal z kredence zaprášenou sklenku a podal ji novináři.

"Nemáte ještě jednu?"

"Víc mi bohužel nedali."

Bishop nalil několik centimetrů alkoholu. "Tak to máte štěstí." Zvedl sklenku ke rtům a zhluboka si přihnul. "Tohle totiž vůbec není skotská. Je to obyčejná vodka. Obarvili ji nějakým karamellem, nebo co, a dostanou za to od nás tvrdou měnu. Stácejí ty splašky do starých láhví od Johnnieho Walkera. Nedivím se, že na nich není žádná pečeť."

"Já nebudu, díky," řekl Metcalfe úplně zbytečně. Bishop mu stejně nenabídl.

"Podělaná hnědá vodka," utrousil Bishop. "A říkaj tomu skotská. A takhle to tady chodí se vším. Vyrážíte večer někam?"

"Za přáteli."

"Chápu." Bishop na něj pohlédl přes okraj sklenky. "Předpokládám, že to jsou obchodní přátelé."

"Tak nějak."

"Prodáváte jim provazy?"

"Prosím?"

"Provazy. Prodávat Rusům provazy. Nikdy jste to neslyšel?"

"Ne."

Bishop na něj upřel oči podlité krví. "Tak pravil sám Lenin. 'Kapitalisté nám budou prodávat provazy, na kterých je pověsíme.'"

Opatrně, napadlo Metcalfe náhle. Britský korespondent byl opilec, ale pod mlžným oparem alkoholu držela hluboká a zavilá nenávisť k sovětskému režimu. Vzpomněl si na Hilliardova slova: ...parta protiruských diplomatů... jak to půjde, s radostí pomůžou Berlínu. Nacisty považují za jedinou naději, která může zastavit šíření komunismu po světě... Nepatří Ted Bishop také do této množiny? V Moskvě působil už léta, což znamenalo, že měl dobré zdroje, z nichž získával informace - ale co když to platilo i opačně? Neposkytoval svým nejlepším informátorům oplátku cenné údaje? Nemuseli to být ani lidé ze sovětských úřadů, ale cizinci usídlení v Rusku.

Snad každý v Moskvě měl své vlastní skryté záměry. Bylo to nepřehledné bludiště.

Jak jen to vloni řekl britský premiér? "Postup Ruska vážně neumím předpovědět. Je to hádanka uvnitř záhady zahalené tajemstvím." Ještě nejasnější byla situace

v "kry-

sím hnízdě" zahraničních diplomatů, o němž mluvil Hilliard. Dávejte si pozor, varoval ho.

Bishop otevřel stavidla své výřečnosti a divoce rozkládal rukama. "Vy a vaši kamarádi od kšeftu sice tvrdíte, že vám jde jen o doláče, ale nepomáháte ve skutečnosti budovat sovětskou válečnou mašinerii? Kurva, vždyť Douglas Aircraft staví Rusákům letadla a jestli jednou nebudou bombardovat Londýn, tak jsem arcibiskup z Canterbury. Vaše firmy United Engineering a Foundry staví hliníkárnou ve Stupinu nedaleko Moskvy, což je ta nejmodernější fabrika na hliník, jakou nemáte ani v Americe. A co se tam bude vyrábět? No přece materiál na ty bombardéry. General Electric zase prodává komoušům na klíč turbíny a elektrárny. Stavíte ocelárny a vysoké pece větší než jsou v Gary ve vaší Indianě. Vaše... Eh, já už ani nevím, co plácám, Metcalfe. Neposlouchejte mě." Zatímco Bishop blouznil, Metcalfe začal sbírat po pokoji své svršky a vybíral ty, které nebyly rozřezané. Pokud chtěl stihnout večírek americké ambasády, musel si pospíšet, a tedy vypoklonkovat opilého Brita.

Bishop se znovu zhluboka napil své "hnědé vodky". Ztlumil hlas do hlasitého šepotu. "Asi bych vám to neměl říkat, Metcalfe, ale mám to z perfektního zdroje, od buhty, která pracuje pro jednoho chlápka na základně..."

"Kde?" zbystril Metcalfe.

"No, já tomu říkám 'základna'... Takže, Stalinův emisar Molotov má namířeno do Berlína. Zítra ráno odjede z nádraží Běloruskaja s celou delegací pitomců."

"Neříkejte," pravil Metcalfe neurčitě. Pokud to byla pravda, mělo to svou váhu.

Jestli Stalin posílal svého ministra zahraničí do Německa, znamenalo to, že se snaží upevnit vztahy s nacisty...

"Angláni vedou s Rusákama námluvy," pronesl Bishop a zakymácel se do stran. "Až

to zjistí, pěkně se naserou. Londýn tvrdí, že Sověti s frickama podepsali jen cár papíru a ve skrytu duše je nenávidí. Houby! Je to pro vás dost objektivní, Met..."

"To jsou věci."

Bishop nejistě zvedl prst a zakýval na Metcalfa. Přimhouřil oči a znovu zavravoral. "Jak říkám, je to perfektní zdroj." Bishop náhle svěsil ruku, otevřel ústa a couvl. "Neprásknete mě?"

"Nemusíte mít strach, Tede."

"Strach a já jsme dvojčata, jak kdosi řekl," zachrčel Bishop opilecky. Tichým hlasem dodal: "Nejste špion, že ne? Za obchodníka se tady vydává kde kdo, víte?" Metcalfe ztuhl. Nasadil úsměv a připravil si vtipnou odpověď, ale Brit se hýkavě rozesmál a v příštím okamžiku se začal dávit. Odběhl do koupelny a zabouchl za sebou dveře. Metcalfe slyšel zvracení a sténání.

"Není vám nic?" zavolal Metcalfe, ale místo odpovědi následovaly jen další dávivé zvuky. Ať měl Ted Bishop za lubem cokoli, byl to obyčejný ochlasta, možná protivný, ale nikoli nebezpečný. Po pár minutách se ozvalo spláchnutí, pak tekoucí voda, až Bishop konečně vyšel. Rozpačitě se usmíval.

"Hele, Metcalfe," vyhrkl, "až pojedete pryč, mohl byste mi tady nechat zubní pastu a krém na holení. V Moskvě se to nedá sehnat."

Roger se stále nevracel. Metcalfe se potřeboval dostat k chatě velvyslanectví nepozorovaně, takže si nemohl v Inturistu pronajmout auto s řidičem, ani objednat taxi, pokud by vůbec bylo k mání. Jeden z recepčních, ten příjemnější z dvou mladíků, se na Metcalfa usmál.

"Potřebuju odvoz," oznámil mu Metcalfe. Mluvil rusky, ale přerývaně a s úmyslně špatným přízvukem. Dobře věděl, že člověk plynne ovládající ruštinu by okamžitě vzbudil podezření. Proto si zahrál na zoufalého turistu.

"Odvoz?"

"Auto."

"Můžu zavolat do Inturistu," pravil úředník a sáhl po telefonu.

"Ne," pousmál se Metcalfe. "Nechci nic oficiálního... Ale zůstane to mezi náma, jo? Je to privátní záležitost."

Recepční pomalu zvedl bradu a přimhouřil oči. Koutky jeho úst se mírně zvedly do chápavého úsměvu. "Tak privátní," zopakoval.

Metcalfe ještě víc ztišil hlas. "Je v tom ženská, víte? Krásná holka. Oči domyje," dodal. Černé oči; stará ruská lidová píseň. "Dělá průvodkyni u Inturistu a já vím, že se bojí, aby její šéfové nezjistili..., rozumíte?"

Rus rozuměl. "Nechcete do toho tahat nikoho z Inturistu," přikývl. "Ale to je těžká věc, pane. Inturist je naše oficiální kancelář pro všechny zahraniční turisty." Bezmocně pokrčil rameny. "Moskva není Londýn nebo New York, pane. Cizince smí přepravovat jedině Inturist."

"To je mi známo," ujistil ho Metcalfe. Velice nenápadně posunul po pultu tlustý svazek rublových bankovek, špatně ukrytý pod hlavičkovým papírem hotelu Metropol. "Vím, že je to složité. Ale pokud byste přesto věděl o nějaké neoficiální cestě, ehm, velice slušně bych se vám odměnil."

"Ale ovšem, pane," odvětil recepční, náhle ochota sama. "Láska hory přenáší, jak se říká." Zmizel v kanceláři a asi po minutě se vrátil. Sklonil hlavu, aby ho neslyšel kolega na druhém konci pultu, který se právě dohadoval se skupinou Bulharů. "Uvidíme, co se dá dělat, pane. Jedna možnost by tady snad byla." Zvedl obočí. "Ale mohl bych z toho mít nepříjemnosti."

Metcalfe kývl. Potřásl úředníkovi rukou, v níž schoval další, ještě silnější paklík rublů. "Ocením každou pomoc."

"Ach, jistě, pane. Možná bych o něčem věděl. Pojdte se mnou."

Mladý Rus obešel přepážku a rychle vykročil k hlavním dveřím hotelu, Metcalfe hned za ním. O několik minut později recepční mávl na velkou pomačkanou dodávku, která měla na boku nápis MOLOKO, mléko. Mladík spěchal k šoferovi a chvatně k němu promluvil. Pak se vrátil k Metcalfovi. "Pán říká, že benzinu je málo a je hrozně drahý."

Metcalfe znovu přikývl a podstrčil recepčnímu další svazek rublů. Rus spěchal k řidiči auta, podal mu peníze a vrátil se k Američanovi. "Tudy, pane." Odvedl ho k zadní části vozu a otevřel dveře. Metcalfe vlezl dovnitř. Kromě několika bas s láhvemi mléka a bůhvíproč, bedýnky se zapáchajícími cibulemi, byla korba vozu prázdná. Jakmile se dveře zabouchly, Metcalfe se ocitl v téměř úplné tmě. Z mezery mezi nákladovým prostorem a kabinou řidiče zazněl drsný hlas. "Kam jedete?" zajímal se muž za volantem.

Metcalfe mu spěšně udělal pokyny. Popsal polohu chaty, ale nic dalšího o ní neřekl. Úzkou štěrbinou viděl šoferovu rozedranou vatovanou bundu a beranici.

"Na cibule mi nesahejte," varoval ho Rus a zařadil. Vozidlo vyrazilo kupředu.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Jsou po deseti rublech za kilo. Klika, že jsem je vůbec sehnal. Manželka bude mít radost." Zatímco řidič dál únavně žvanil, Metcalfe se pomalu rozkoukal ve tmě a všiml si umouněného okénka v zadní části vozu, jímž mohl sledovat případné pronásledovatele.

Žádných si však nevšiml. Řidič jel po okružní trase, kam ho Metcalfe nasměroval, a celou cestu klábošil. Metcalfe občas zavrčel, aby dal najevo, že poslouchá. Když dodávka konečně dorazila do Němčinovky a sjela z Možajské silnice do úzké aleje vedoucí k chatě, Metcalfe měl jistotu, že je nikdo nesledoval. Podařilo se mu uniknout pozornosti. Konečně vítězství, byť malé. Vychutnal si prchavý okamžik radosti a uspokojení, které přináší úspěch.

"Tady mě vysaďte," řekl Metcalfe. Převody se zadrhly a vůz prudce zastavil. Metcalfe otevřel dveře a vyskočil ven. Byla už tma. V tomto ročním období se v Moskvě stmívalo velice brzy. Světlo vycházelo jedinečně z blízké chaty. Uslyšel slabou reprodukovanou hudbu, smích a živou konverzaci. Přemítal, jestli Lana a její německý milenec už dorazili.

Vytáhl další balíček rublů a vykročil ke kabině dodávky. Vtom motor zaburácel a vůz v oblacích prachu vystřelil dopředu. Proč měl řidič tak naspěch, že ani nepočkal na slíbený doplatek? Metcalfe nechápavě hleděl za ujíždějícím autem a ve zlomku sekundy zachytil ve zpětném zrcátku šoférův pohled. Rozbušilo se mu srdce. Spatřil tvář muže, který ho odvezl od hotelu k dače.

Byl to člověk, jemuž se usilovně snažil vyhnout. Blondýn se světle šedýma očima. 16 KAPITOLA

To se nemělo stát. Chtěl přijet potají, ale byl přistižen, a tím na sebe upozornil víc, než kdyby postupoval otevřeně. Nebylo by nic neobvyklého, kdyby dědic Metcalfe Industries během pobytu v Moskvě navštívil večírek americké ambasády. Dalo by se to přímo čekat. Úhybnými manévry však nepochybně vzbudil dojem, že něco skrývá. To mu ještě scházelo. Věděl, že to bude mít horší důsledky než pár zničených věcí v hotelu. Musel se na ně připravit.

Dača, kterou si pronajalo americké velvyslanectví, byl jednopatrový venkovský dům z klád, postavený na kopečku v lesích jihozápadně od Moskvy. Bylo to centrum společenského života moskevských diplomatických kruhů. Velvyslanci, radové, přidělení a jejich podřízení si zde vyměňovali novinky, probírali klepy a nenápadně se pokoušeli vymámit informace jeden z druhého. Po celý rok sem mířili nejvýznamnější poslové Ameriky, Velké Británie, Itálie, Řecka, Turecka i Srbska. Metcalfe věděl, že se tu vyřeší víc záležitostí než na oficiální půdě. Zdejší soukromí a přátelská atmosféra nahrávaly nezávazné konverzaci, během níž k sobě lidé získávali důvěru, tolik potřebnou pro výměnu důležitých informací.

Američané a Němci si spolu často vyjeli na koních, patřících Britům a Američanům. Diplomaté občas také vyráželi na dlouhé vycházky do lesa. Setkání nad sklenkami na verandě nebo u večere, na tenisových kurtech či v zimě při bruslení měla lákavou příchut' zakázaného ovoce. Pod zástěrkou prázdného tlachání se však skrývala politika. To byla tvrdá měna, kterou se na americké dače platilo. Šlo zde výhradně o politiku.

Metcalfe vešel do hlavního sálu nabitého pestrými směsicí lidí shromážděných před praskajícím ohněm. Některé z tváří rychle poznal: britský velvyslanec sir Stafford Cripps; řecký velvyslanec, levicově zaměřený, ale chytrý; hrabě von der Schulenberg, vysoký šedovlasý muž, služebně nejstarší člen místní diplomatické enklávy. I někteří další mu byli povědomí. Všiml si Amose Hilliarda, který na něj pohlédl a hned se zase odvrátil. Přitom na chvíli rozšířil oči, jako by ho poznal. Metcalfovi se to alespoň zdálo. Ze starého gramofonu na kliku s velkým tlampačem se linula melodie "How High the Moon". Metcalfe se představil dámě postávající poblíž vchodu. Vyklubala se z ní manželka amerického velvyslance.

"Nezvaný host?" řekla. "Vy? Neblázněte - vy jste přece kluk Charlieho Metcalfa, ne? Víte, váš otec a já..." Žena začala švitořit o nějakém dávném flirtu v newyorském klubu Union League. Při setkáních s příslušníky tradiční smetanky se to Metcalfovi stávalo často. Jméno Metcalfe nebylo jen známé, ale těšilo se značné úctě, a to i v nejvybranější společnosti. Metcalfov otec měl totiž peníze a navíc byl vyhlášený lev salonů, což jeho syny nikdy nelákalo. Stephen často přemítal, jestli si povolání špiona, vyžadující herecký talent a přijetí krycí totožnosti, nevybral v reakci na faleš, kterou spatřoval v otcově společenském životě.

Paní velvyslancová mu svlékla kabát a udiveně se přitom podívala na roztrženou podšívku - výsledek razie NKVD v hotelovém pokoji. Pak mu sevřela obě ruce a tichým mumláním ho začala seznamovat s hosty večírku. "Tamhleten menší chlápek je italský velvyslanec Augusto Rosso se svou americkou ženou Frances. Správně bychom ho neměli mít rádi, ale máme, protože je s ním velká zábava. Vozí nás v otevřeném sportáku kolem Moskvy, hraje poker až do noci a má toho

Ludlum Robert - Tristanova zrada

nejrozkošnějšího černého kokršpaněla, Pumpkina. Tamhle máme hezky pohromadě ministry z Turecka, Řecka a Srbska. Každé ráno si dávají kávu v salonu Stafforda Crippse. Když se sejdou, je to opravdový kávový dýchánek. A tamtem Rumun - neměla bych vám to říkat, ale trpí kapavkou, a Moskva není nejlepší místo na léčení pohlavních chorob, to mi věřte. Každých čtrnáct dnů musí lítat do Stockholmu. Doufám, Stephene, že jste se připravil na řeči o politice, o ničem jiném se tady totiž nemluví, je to nuda, ale snad to vydržíte."

Metcalfe si od ní vzal drink - pravou skotskou whisky - a omluvil se s tím, že ji už nemůže okrádat o čas. Zvěst o jeho příchodu se rychle roznesla. Dokonce i pro zdejší významné a slavné hosty byl Metcalfe celebritou, i když menšího kalibru. Zahraniční podnikatel, který přijel do Ruska za blíže neurčeným rodinným obchodem, a navíc pohledný nezadaný mladík z významné rodiny nutně budil pozornost. Znamenal čerstvou krev, nebo možná spíš čerstvé maso hozené do klece vyhládlým lvům. Lidé si s ním chtěli poklábosit, aby zjistili nejnovější drby ze států a představili ho svým dcerám či sestrám.

Alkohol tekł proudem a jídla byla hojnost: kaviár, černý chléb a máslo, uzený jeseter. Z davu dýchala nervózní okázalost, prázdný přepych. Zde, uprostřed ruské bídy, si hosté dosytosti užívali toho nejlepšího. Metcalfe sem nepatřil, ale věděl, jak se chovat. Už v raném mládí absolvoval tolik mejdanů, že se stal odborníkem na vtipné odpovědi, zvednutá obočí a nepřímé narážky na drahé univerzity a luxusní podniky.

Všude kolem něj se mluvilo o politice, přesně jak ho varovala choť velvyslanec. Všechno se točilo kolem války a otázky, zda do ní USA vstoupí, nebo ne. Velkým tématem bylo také Německo. Hlavním bodem slavnosti byla zpráva o cestě ruského ministra zahraničí Molotova do Berlína, kterou mu už sdělil Ted Bishop. Co to znamená? ptali se diplomaté. Chystá se Rusko po boku Němců postavit proti Británii? Pokud ano, byla by to katastrofa.

"Ale von Ribbentrop podepsal desetiletou smlouvu o neútočení!" povídal jeden americký atašé britskému kolegovi.

"Vážně si myslíte, že ji Němci mají v úmyslu dodržet? Vzpamatujte se."

"Musí ji dodržet. Přece nemůžou bojovat na dvou frontách!"

"Každá smlouva, kterou Hitler podepíše, je jen cár papíru, na to nezapomínejte. A komunisty navíc nenávidí!"

"Hitler není blbec. Nikdy by Sověty nenapadl. To by bylo šílenství - znamenalo by to jeho konec! Jeho generálové určitě vědí, jakou má Rusko sílu. Rudá armáda..."

"Rudá armáda? No právě! Stalin nechal v posledních letech postřílet devadesát procent svých nejvyšších velitelů a Hitler to ví!"

Metcalfe krátce pohovořil s americkým velvyslancem, který mu vyprávěl veselou historku, zřejmě dobře nacvičenou bezpočtem opakování. Velvyslanec se kdysi v jeho sídle ve Spasském domě rozbila toaleta a nenašel se nikdo, kdo by ji opravil. Sám ambasador tedy řekl spojovateli, aby zavolala náměstkovi komisaře zahraničních věcí Andreji Vyšinskému a oznámila mu, že jestli ten záchod nebude do hodiny v pořádku, Jeho Excellence se dostaví na komisariát a vykoná potřebu u Vyšinského.

Velvyslanec představil Metcalfa Amosi Hilliardovi. "Zajděte někdy na oběd," pravil.

"Jo," zamumlal Hilliard, když se jeho nadřížený vzdálil. "Rajská polívka s kondenzovaným mlíkem a místo zákusku ananas. Všechno samozřejmě z konzervy."

Ztlumil hlas. "Pokud se dobře dívám, je tady většina osazenstva z německé ambasády. Večírek na dače by si nenechali ujít. Přišel i generál Kostring, jejich vojenský atašé, a taky Hans Heinrich Herwarth von Bittenfeld, kterému všichni říkají Johnny - velice užitečný informátor a odpůrce nacistů, ale to jen mezi námi. A pak tu máme..."

Metcalfe ho však přestal poslouchat. Na druhém konci sálu stála světlna, zavěšená do hřmotného zavalitého muže s dvojitou bradou.

Měla na sobě večerní šaty v barvě bílé a zlaté. Vypadala úplně jinak než běžná ruská žena. Usmívala se čemusi, co její milenec právě říkal, ale byl to posmutnělý a jakoby strojený smích. Držela sklenku se šampaňským, ale nejspíš se z ní ani nenapila. Byla v obležení Němců v uniformách i civilu, z nichž přímo čísla germánská zpupnost. Měli brýle bez obruby, hitlerovské knírky a vypasené postavy. Zdálo se, že se světlna v hloučku obdivovatelů zoufale nudí.

"...Jestli na to chcete jít rovnou," vykládal Hilliard, "tak klidně můžete. Není důvod, proč byste se s ním nemohl setkat. Jste přece americký podnikatel, který má zájem rychle obracet peníze, a je vám jedno, na kom je vyděláte. Nemám pravdu?"

"Omluvte mě," řekl Metcalfe a zamířil k Laně jako mūra vábená jasným světlem.

Jak se proplétal davem, prudce se otočila a zachytila jeho pohled. Zatajil dech.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

v jejích očích uviděl jiskérky. Číšel z nich doutnající vztek, i když z jistého úhlu by se dal vyložit jako žár vášně, který Metcalfe poznal před šesti lety. Věděl však, že si nesmí nic namalovat. Pořád se na něj zlobila.

Klestil si cestu mezi lidmi - kolik zatracených večírků ještě musím přetrpět? ptal se sám sebe - a v duchu už se probíral zásobou připravených bonmotů. Co si o něm asi Světlana pomyslí? Že ji pronásleduje? Na tom by nebylo nic špatného, protože ženy se rády

nechávají dobývat. Ale jistotu mít nemohla. Dalo se přece předpokládat, že Metcalfe se na takovém večírku objeví. Bude spíš přemítat, jestli je to jen náhoda.

"Stephene!" Byla to znovu velvyslancova žena. Přitiskla mu ruku k hrudníku, a tím ho zastavila. "Nevidím vás mluvit se žádnou ze zdejších dam, to je obrovská škoda! Po mužské společnosti přímo prahnou. Měl byste splnit svou vlasteneckou povinnost."

"Tak já to zkusím, samozřejmě ve vší počestnosti," odpověděl Metcalfe a dál se posouval k Laně, až stanul téměř vedle ní.

"Jen neříkejte," hihňala se hostitelka. "Já dobře vím, co jste vyváděl za studií. Slyšela jsem o vás přímo děsivé zkačky."

"Mám čisté svědomí," pronesl Metcalfe klidně. Byl tak blízko Lany, že cítil jemný parfém i teplo vyzařující z jejích holých paží. Srdce mu bušilo tak hlasitě, že to snad museli slyšet i ostatní.

Lana se náhle otočila a probodla ho pohledem. "Čisté svědomí," pravila uštěpačně, "bývá známkou špatné paměti."

Ostýchavě se usmál a rusky odvětil: "Vidím, že dnes večer nemáte představení."

Opětovala jeho úsměv. Jen člověk, který ji dobře znal, by si všiml, že se přetváří. "Však oni se beze mě obejdou."

"O tom bych si dovolil pochybovat. Seznámíte mě se svým... přítelem?" Metcalfe nasadil nevinný výraz, ale Světlana se nenechala zmást.

V očích se jí mihl záblesk mrzutosti, rychle ho však zamaskovala zdvořilou úklonou. "Jistě. Rádi bych ti představila jednoho známého."

Rudolf von Schussler na Metcalfa bez zájmu pohlédl a podal mu vlhkou blátivou ruku. Byl to vysoký obtloustlý muž s drobnými nervózními očky a kozí brádkou, jež mu splývala po tučném podbradku jako zvířecí srst.

"Těší mě," pronesl Metcalfe anglicky. "Je mi ctí poznat muže s tak vybraným vkusem."

Světlana se lehce zarděla. Von Schussler se zatvářil zmateně, jako by nevěděl, co odpovědět.

"Slyšel jsem, že patříte k nejlepší diplomatické misi v celé Moskvě," pokračoval Metcalfe.

"A vy jste tady...?" zeptal se von Schussler. Jeho hlas byl vysoký a jemný, skoro ženský.

Myslel v Moskvě, nebo na večírku? Metcalfe usoudil, že miní Moskvu. "Jsem pořád na cestách, to víte, práce." Mírně se pootočil, čímž přinutil von Schusslera, aby udělal totéž a vyčlenil se z kroužku Němců. Ostatní se dál bavili a dopřáli Metcalfovi, Laně a von Schusslerovi chvilku na soukromý rozhovor.

"A co děláte?"

"Máme rodinný podnik, Metcalfe Industries. Možná jste o něm už slyšel."

"V amerických firmách se moc nevyznám."

"Vážně? Ale určitě víte, že největší americké společnosti pomohly vybudovat váš režim. Tak třeba Ford Motor Company dodala Wehrmachtu transportéry. Nákladní auta, díky nimž vaši vojáci projeli Francií a Polskem, zase nesou značku General Motors - je to páteř dopravního systému německé armády." Odmlčel se a pozorně sledoval von Schusslerův výraz. Našel však jen nudu. "A jak si možná vzpomínáte, váš fuhrer udělil Henrymu Fordovi nejvyšší civilní vyznamenání - velký kříž německé orlice." Pokrčil rameny. "Nad stolem mu prý visí Fordův velký portrét."

"Pokud vím, jeden americký prezident kdysi řekl: 'Amerika stojí na obchodu,' ja?" utrousil von Schussler a sáhl po chlebičku s kaviárem. Metcalfe měl dojem, že na něj přitom mrkl, ale hned si uvědomil, že to byl jen tik.

"Někteří podnikatelé v Americe se domnívají," řekl Metcalfe opatrně, "že zahraniční obchod dláždí cestu politice. Je fajn vydělávat peníze a zároveň napomáhat... těm historickým silám, které nemůžeme otevřeně podporovat, jestli mi rozumíte."

Metcalfe hodil návnadu, ale nevěděl, zda ji Němec spolkne. Von Schusslerovi bylo určitě jasné, co Metcalfe naznačuje - že je dalším americkým průmyslníkem, který tajně fandí nacistům. Pokud se von Schussler chytí, nutně poodhalí roušku svých vlastních postojů. Ale jestli s nacistickým režimem skrytě nesouhlasí, Metcalfe bude muset ostražitě sledovat jemné náznaky a změny jeho chování či výrazu.

"S penězi je to jako s láskou: vždycky si najdou cestičku," pravil von Schussler

nevzrušeně.

"Ne všichni kolegové uvažují jako já," odušil Metcalfe obezřetně. "Najdou se byznysmeni, kteří nacistům nepřejí. Pokládají vás za barbary."

Von Schussler se naježil. "Měl byste jim vyřídit, že my barbaři rozhodně nejsme. Německý lid - skutečný německý lid - vždycky miloval krásu a sílu. Chceme jen obnovit civilizaci a pořádek. Evropa sjednocená pod fuhrerovým vedením bude říší míru, práva a řádu. A řád přece obchodu svědčí, nebo ne?"

Metcalfe pozorně sledoval jeho výraz. Snažil se zachytit záblesk pochyb či ironie - jakýkoli náznak, že si Němec myslí něco jiného, než říká.

Vůbec ničeho si však nevšiml. Von Schusslerova tvář byla vyrovnaná a netečná.

Pronášel jen dokonale zažité fráze, jako učitel vysvětlující tupému žákovi rozdíl mezi plazy a savci. Drobný muž s hnědými vlasy na ježka a brýlemi se silnou obrubou odtáhl von Schusslera stranou a začal na něj chrlit příval německých slov.

Metcalfe s Lanou konečně osaměli. Po chvíli na něj zasyčela: "K nám domů už nikdy nechoď, slyšíš? Nikdy!"

"Panebože, Světlanko, promiň," zaúpěl Metcalfe nešťastně. "Já si neuvědomil..."

"No jistě." Zdálo se, že trochu vychladla. "Ty si neuvědomuješ hodně věcí."

"To už mi taky došlo." Hodně věcí, zopakoval v duchu. Například to, že ji nikdy nepřestal milovat. "Máme spolu jeden rozdělaný obchod."

"Obchod, jak jinak," zavrtěla smutně hlavou. "Pro tebe je všechno jen obchod. Slyšela jsem, jak jsi mluvil s Rudim. Chceš s těmi lidmi kšeftovat. Pro všemocný dolar uděláš všechno."

"I ty si možná něco neuvědomuješ," namítl tiše.

"Jsi podnikatel. Žiješ z obchodu. Můžeš se tomu vzpírat, ale máš to v sobě. Tu skvrnu nikdy nesmyješ."

"Jakou?"

"Skvrnu kapitalismu. vykořisťování dělníků."

"Aha," vydechl Metcalfe. Neměl před sebou tu bezstarostnou Lanu ze starých časů, která se o politiku nezajímala. Mluvila jako nějaká lektorka komsomolu.

Jako by podlehla stranické propa-gandě, již se kdysi vysmívala. "Jestli je podnikání skvrna, tak ji Rusko v posledních letech dokonale vyčistilo."

"Jak praví náš velký vůdce," pronesla obřadně. "Když si chceš udělat omeletu, musíš spálit drůbežárnu. Komunismus rovná se moc sovětů plus elektrifikace celé země."

Co tím chtěla říct? Pletla slova úmyslně? Na tváři neměla ani špetku ironie.

"Takhle to podle mě Stalin neřekl. Tvrdil, že když si chce člověk udělat omeletu, musí rozbít vejce. Obhajoval tím své krvavé čistky."

Světлана se zarděla. "Stalin poznal dřív než ruský lid, že se vždycky najdou škůdci našeho velkého díla."

"Jo? A v čem to vaše dílo spočívá?"

"Budujeme nový socialistický stát, Stephene. Všechno bude patřit lidu. Nejen zemědělská družstva, ale úplně všechno. I továrny. V rodinách zavládne kolektivní duch. Společnosti bude sloužit třeba i poezie! Dokážeš si představit zemi, které se to podařilo?"

Plácala nesmysly a papouškovala prázdné fráze. Znělo to však až příliš komicky, jako by si snad dělala legraci z propagandy, jež útočila ze všech stran. Ale jestli skutečně zesměšňovala podivný jazyk komunistických hesel, činila tak nenápadně a s černým humorem, jaký by u ní nečekal. Co se stalo s tou milou jednoduchou baletkou, která neměla v hlavě místo na vážné myšlenky?

"Světłano," řekl tiše, "musíme si promluvit."

"Vždyť spolu mluvíme, Stivo."

"O samotě."

Odmíčela se, jako by přemítala. "Už jsi viděl okolí? Je tady opravdu hezká krajina. Nepůjdeme se trochu projít?" Navrhla to s lehkostí, ale Metcalfe věděl, co to znamená. Poprvé se obměkčila a souhlasila s rozhovorem.

"To bych moc rád," odvětil.

Venku byla krutá zima, která k procházce po rozlehlém trávníku za chatou zrovna nehládala. Lana měla dlouhý kožich, pravděpodobně norkový, a beraniči ze stejného zvířete. Metcalfe věděl, že takový luxus si v Moskvě může dovolit jen málokdo.

Že by

dárek od nového německého milence? Uvnitř se o nacistech vyjádřila s despektem.

Co tím chtěla naznačit? Že nenávidí von Schusslera i systém, který zosobňuje?

Proč s ním tedy byla? Světlaně, jakou Metcalfe znal dřív, nešlo jen o hmotné statky. Nezačala by si s někým jen kvůli věcem, které jí mohl koupit.

Ted jí však vůbec nerozuměl. Nevěděl, jestli zůstala stejná. Proč s tím Němcem

Ludlum Robert - Tristanova zrada

chodí? Co si skutečně myslí o stalinském systému? Co se s ní stalo?

"Jsi tady opravdu služebně, Stephene?" Bezcílně bloumali okolím a pod nohama jim chroupal zmrzlý sníh. Metcalfovi neušlo, že si od něj udržuje zdvořilý odstup, jako by chtěla jasně naznačit - jemu i případným pozorovatelům - že jsou jen přátelé, nebo známí, jak zdůraznila von Schusslerovi. V dálce zahlédl jakési hospodářské stavení, nejspíš stáj.

"Samozřejmě. Jak jinak. Přece víš, co dělám."

"To právě nevím, Stephene. Jak dlouho jsi v Moskvě?"

"Pár dní. Světlaně..."

"Přišel jsi sem kvůli mně?"

"Ano," přiznal popravdě.

"Minulost nevrátíš, Stephene. Oba jsme dospěli a pokročili dál. Kdysi dávno jsme spolu možná něco rněli, ale to už je pryč."

"Ty toho Němce miluješ?"

"Je s ním zábava. Je - jak to říkáte? - šarmantní." Snažila se o lehký tón, ale moc jí to nešlo.

"Šarmantní není zrovna slovo, které se mi vybaví při myšlence na von Schusslera. Spíš nudný."

"Stephene," varovala ho. "Nemáš právo se míchat do mých srdečních záležitostí."

"To ne. Jestli se opravdu bavíme o srdci. A ne o něčem jiném."

"Co tím myslíš?" vyštěkla.

"No, norek asi není v Moskvě běžně k dostání."

"Já teď docela slušně vydělávám. Šest tisíc rublů měsíčně."

"Ani za všechny rubly ze státní pokladny si nekoupíš, co prostě není."

Zvedla koutek úst do zlomyslného úšklebku. "Byl to dárek."

"i když s tím, cos mi dal ty, se to nemůže rovnat."

"Už zase mluvíš o dárku. Co tím myslíš? Co jsem ti dal?"

"Rudi je na mě hodný," přešla jeho otázku. "Je to velkorysý člověk. Kupuje mi dárky, no a co má být?"

"To není tvůj styl."

"Co jako?"

"Začít si s chlapem, protože ti kupuje norka a šperky."

Lana se ovšem nedala vyprovokovat. "Vyjadřuje tím svoji lásku."

"Lásku?"

"Tak svoji zamilovanost."

"Jo, ale něco mi říká, že... že ty nejsi zamilovaná do něj."

"Stephene," rozčílila se. "Už si na mě nemůžeš dělat nárok."

"Já vím. Chápu tě. Ale musíme si vážně promluvit. Je to důležitá věc."

"Promluvit?" ušklíbala se. "Já slyšela, jak mluvíš."

"Potřebuju pomoci. Musíme se někde sejít. Co zítra odpoledne? Budeš už zpátky v Moskvě?"

"Budu, ale nevím, proč bych se s tebou měla scházet."

"V parku Sokolniki. Na našem obvyklém místě, kde jsme se..."

"Stivo," přerušila ho. "Tiše." Kývla směrem k člověku, který se objevil na verandě nedaleko od nich. Metcalfe se otočil a poznal jeho tvář. Byl to agent ruské vojenské rozvědky, který za ním seděl ve Velkém divadle.

"Toho už jsem viděl," prohodil Metcalfe tichým hlasem.

"Nadporučík Kundrov z GRU," odvětila téměř šeptem. "Je to můj opatrovník."

"Tvůj... opatrovník?"

"Měla bych si vážit, že na mě nasadili člověka s tak vysokou hodnotou. Asi jsem důležitá. Sleduje mě už rok a půl. Nejdřív to bylo legrační. Chodil za mnou doslova všude. Vyrasila jsem si s přáteli do restaurace a on byl u vedlejšího stolu. Šla jsem na nákup a on stál za mnou ve frontě. Nevynechal žádné představení, vždycky seděl na stejném místě. Nakonec jsem ho pozvala na čaj. Udělala jsem to na jednom z večírků ve Velkém divadle, aby to ostatní viděli, takže nemohl odmítnout."

"Proč?"

"Myslela jsem, že je dobré poznat svého žalárníka. Třeba jednoho dne dostane rozkaz odvést mě na popravu. Možná mě popraví sám. Chtěla jsem poznat člověka, který si vzal můj osud za osobní úkol."

"Ale proč? Proč ti přidělili hlídače?"

Pokřčila rameny. "Myslela jsem, že to patří k mému postavení. Jsem přece primabalerína." Pobaveným tónem dodala: "Stala se ze mě důležitá osobnost, a proto musím být pod kontrolou. Jednu tanečnici, která se moc sblížila s cizincem, poslali na Sibiř. Jsme jak ptáci v kleci."

"Takže jsi s ním uzavřela dohodu," řekl Metcalfe.

"Dohodu?" zopakovala po něm.

Uzavírání dohod s nepřítelem je asi ruská specialita, přemítal Metcalfe. Vzápětí

Ludlum Robert - Tristanova zrada

si všiml, že nadporučík Kundrov míří přes trávník přímo k nim. "Světlanu Michajlovno," začal Rus sytým barytonem. "Dobrý večer. Na procházku je zima. Nastydnete." "Dobrý večer, Ivane Sergejeviči," odpověděla Lana zdvořile. "Dovolte, abych vám představila zahraničního podnikatele..." "Stephena Metcalfa," dokončil Kundrov. "Už jsem měl tu čest v divadle." Podali si ruce. "Zdá se, že jste fanoušek baletu," nadhodil Metcalfe. "Jsem hlavně obdivovatel Světlany Michajlovny." "To já taky, ale takových lidí jsou bohužel tisíce." "Pravda, pravda," odvětil Rus. "Světlanu Michajlovno, jste tady na pozvání velvyslance?" Po její tváři se mihl náznak rozhořčení, nebo se to Metcalfovi jen zdálo? "Vy o mně víte všechno," řekla zvesela. "Ano, trochu si zalyžujeme a projedeme se na koni. A co vy?" "Já tady přes noc bohužel nebudu. Nepozvali mě." "Škoda," utrousila Světlana. Kundrov se otočil k Metcalfovi. "Dostal jste se sem bez problémů? Dneska taxík neseženete. Předpokládám, že vám Inturist přistavil auto s řidičem." Nepochybně věděl o jeho pokusu uniknout sledování. Metcalfe se proto rozhodl využít příležitosti a napravit napáchané škody. "Nechtěl jsem, aby někdo věděl, že sem jedu. To přiznávám. Nevěřil byste, co všechno jsem pro to udělal." "Ale proč? Jste přece v sovětském ráji," řekl rozvědčík vemlouvavě. "Tady se nic neutají. Aspoň ne před námi." Metcalfe se zatvářil rozpačitě. "No právě." "Asi vám úplně nerozumím." "Ve vašich tajných službách se hrozně žvaní. Jestli se to dozví, dostanu se do maléru." "Kdo se má co dozvědět?" Metcalfe obrátil oči v sloup. "Můj bratr přece. Přisahal jsem, že jedu do Moskvy jen za byznysem. Slíbil jsem mu, že nebudu chodit na mejdany. Už minule jsem měl problémy, když... Víte, je to starší bratr. Myslí, že jsem se napravil a přestal pít. Nechme ho při tom. Jestli zjistí, že jsem se vrátil do starých kolejí, vyhodí mě z podniku." "Ale neříkejte," odtušil Kundrov. Jeho netečný úsměv naznačoval, že mu nevěří ani slovo. Mávl rukou k chatě plné hostů. "A co ti lidé? Žádný z nich by si nevšiml, že znovu... jedete ve starých kolejích? Myslíte, že by si to nechali pro sebe?" "Těch se nebojím. Jde mi spíš o šoféra. Bratr se mnou poslal jednoho Angličana. Má mě vozit na jednání a být mi k ruce. Jenže ve skutečnosti se na mě přísál jak klišť. Musel jsem mu zdrhnout." "Aha. No, na moji diskrétnost se můžete spolehnout," pravil Kundrov. "To rád slyším," opáčil Metcalfe. "Já to věděl." Světlana si odkašlala. "Jestli mě omluvíte, pánové, musím se vrátit k Rudimu. Mohl by si myslet, že jsem ho opustila."

O hodinu později se Metcalfe nasoukal do luxusního bentleye, za jehož volantem seděl druhý tajemník britské ambasády. Auto bylo plné hostů večírku vracejících se do Moskvy. Panovala v něm bouřlivá nálada. Rozjaření lidé halasně žertovali a smáli se. Když vůz dojel na konec dlouhé prašné cesty a chystal se zabočit na asfaltovou silnici, Metcalfe náhle vyhrkl: "Sakra, já tam nechal aktovku!" Několik lidí záupělo. Kdosi vtípně poznamenal: "Nemusíte se vracet - hoši od NKVD ji už určitě otevřeli a obsah rozkradli." "Zastavte mi, buďte tak hodný," poprosil Metcalfe. "Snad nechcete jít zpátky po svých?" zděsila se jedna žena. "Trocha čerstvého vzduchu mi neuškodí," odpověděl Metcalfe. "Chytím si příští auto." Vystoupil a pomalu vykročil zpátky k dače. Když bentley s rámusem odjel, Metcalfe se zastavil a ohlédl, jestli ho nikdo nesleduje. Pak seběhl z pěšiny do hustého lesa. Byl přesvědčený, že ho nikdo neviděl. Ani šedooký agent, ani Světlanin "opatrovník" Kundrov. Pokud by se mýlil - pokud by ho někdo skutečně sledoval - mělo by to tragické následky. Opatrnosti nezbývalo.

17 KAPITOLA

Pod nohama mu křupaly větvičky a jehličí. Jakmile zašel dost hluboko do lesa, že na něj nebylo z prašné cesty vidět, ani ho nemohly ozářit světlomety odjíždějících aut, vytáhl baterku a vojenský kompas. Namířil světlo na ciferník

a nastavil střelku na magnetický sever.

Žádná mapa oblasti samozřejmě nebyla k mání, a tak Roger vymyslel speciální souřadnicovou síť. Metcalfe věděl, že zakope vysílač někde v lese a vyznačí jeho polohu jednoduchým systémem značek. Přejížděl paprskem baterky ze strany na stranu a hledal na kmenech červenou tečku. V hustém lese rostly staré břízy s odlupující se kůrou a vysoké štíhlé sosny. Kromě úzkého proužku světla tam panovala takřka neprostupná tma. Noční obloha byla zatažená a měsíc se skrýval pod těžkým příkrovem mraků. Podíval se na hodinky: skoro dvě ráno. V lese nebylo úplné ticho, to není nikdy. Listí bříz občas zašustilo v závanu větru, větve vrzaly. Tu a tam se ozvalo cupitání drobného živočicha. Metcalfe našlapoval pomalu a zlehka, ale jeho kroky bylo přesto slyšet. Napínal uši a měl se na pozoru před nezvyklými ruchy, jež do lesa nepatřily. Jelikož se nacházel v blízkosti chaty patřící americké ambasádě, mohl se logicky domnívat, že okolí budou pravidelně kontrolovat hlídky NKVD. Uprostřed noci asi ne, ale člověk nikdy neví.

Hledal strom s barevnou tečkou, avšak marně. Samozřejmě se mohlo stát, že Rogera při přípravě značek někdo vyrušil. Pravděpodobnější však bylo, že jednomu z nich špatně ukazoval kompas. Pokud přístroj nebyl pečlivě seřízený, souřadnice se mohly lišit i o desítky metrů. Kompas se zkrátka nehodí k určování přesné polohy na malé ploše.

Konečně objevil břízu se šmouhou červené barvy. Byla čerstvá. Stále lepila. Bylo to první z řady tří Rogerových znamení, jež směřovala k místu, kde ukryl objemnou radiostanici. Metcalfe zkontroloval údaje na kompasu, znovu ho nastavil a pak vyrazil šedesát stupňů na západ, až došel k další rudé značce.

Náhle cosi prasklo. Zvuk přišel ze značné dálky, možná sto metrů. Metcalfe ztuhl, zhasl baterku a poslouchal. Po minutě usoudil, že to nebylo nic zvláštního, nic lidského. Znovu zapnul svítilnu a pomalu s ní pohyboval zleva doprava, dokud nespatrił další lesklou skvrnu červeného nátěru. Zdobila strom, který byl deset metrů na severo-severozápad od něj.

To je ono. Poslední značka.

Metcalfe s Rogerem si předem domluvili způsob ukrytí vysílačky. Potíž byla v tom, že se Roger musel rozhodnout až na místě. V takových případech je vždycky třeba improvizovat. Využít se dají dutiny ve stromech, případně nějaké stavení, kůlna či chatrč.

Odpověď byla naškrábaná alfanumerickou šifrou, kterou Roger vyryl kapesním nožikem u úpatí třetího označeného kmene. Metcalfe si všiml drobného nápisu: C/8/N. To mu napovědělo, že vysílačka je přesně osm stop na sever od stromu. Písmeno C znamenalo třetí ze šesti možných řešení: byla zakopaná v zemi a zakrytá tím, co přišlo pod ruku. Metcalfe odměřil osm stop a okamžitě si všiml velkého plochého kamene, z větší části zakrytého mlázím. Běžný pozorovatel by na něm neviděl nic zvláštního. Metcalfe si klekl. Odhrnul borové jehličí, větévky i spadané listí a odsunul kámen. Přímou pod ním prosvítalo zelené nepromokavé plátno, v němž byl zabalený kožený kufřík, který tu Roger zakopal. Metcalfe kufr s velkým úsilím vytáhl - byl pevně zaklíněný - a když z něj smetl prach a hlínu, otevřel víko. Tma mu příliš nevadila, protože uměl s přístrojem dobře zacházet. V kufru vážícím kolem patnácti kilo byla zabudovaná dvanáctivoltová autobaterie s napájecím zdrojem, sluchátky a anténou. A samozřejmě také vlastní radiostanice, ocelová schránka s drsným povrchem. Byla to "Bé pé trojka", nejmodernější tajná vysílačka. Sestrojila ji skupina polských uprchlíků, kteří pracovali v naprostém utajení v Letchworthu, padesát kilometrů severně od Londýna. Byli to vynikající spojaři. Dostali výcvik od Němců, ale před nacistickým vpádem utekli z Polska a začali pracovat pro britskou tajnou službu. Ta jim dala za úkol vylepšit

těžkopádný starý vysílač Mark XV, který byl tak objemný, že zabral dva kufry.

Poláci tedy vyvinuli menší, ale výkonnou stanici postavenou z miniaturních součástek. Přijímač byl vynikající: měl výkon třicet wattů, což umožňovalo spojení napříč světadíly. Řemeslné zpracování nemělo chybu. Když Corky předával Metcalfovi kufr v pařížském kostele, čísel z něj pýcha, že se mu podařilo získat několik prvních prototypů dřív, než se dostaly do rukou britské MI6. Ve srovnání s tímhle je všechno ostatní šrot a patří leda tak do muzea, chlubil se. Ale musíš ho střežit jako oko v hlavě. Tebe můžeme vyměnit, ale tohle zařízení bohužel ne.

Návod k použití byl nalepený pod víkem černé ocelové skřínky, Metcalfe si však vryl postup do paměti. Chvilí nic nedělal a naslouchal zvukům lesa. Slyšel jemné šumění stromů, vzdálený výkřik nočního ptáka. Ale nic jiného. Kolena měl mokrá od sněhu a přestával cítit nohy. Určitě by bylo příjemnější pracovat někde vevnitř, ale to bohužel nešlo. Rozhodl se, že si v rámci možností udělá pohodlí.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Rozbalil zelené plátno, jež chránilo kufr, a rozložil je po zemi. Aspoň si mohl sednout na suché místo. Na výpravu do lesa nebyl oblečený: přes večerní šaty měl černý kašmírový svrchník. Když se prodíral hustým porostem, šaty si navíc umazal a potřhal. Ale i kdyby ne, už svým vzhledem by vzbudil podezření, kdyby ho chytili. Dobře oblečený cizinec plížící se lesem nedaleko Moskvy, to by byl dost zvláštní obrázek. Nemohl by předstírat, že je, řekněme, místní lovec nebo že si šel jen zaběhat. Mluvil rusky s přízvukem, ale to platilo o řadě občanů Sovětského svazu, kteří pocházeli z odlehlých oblastí. V tom by problém být nemusel. Ale ty šaty...

Pro každý případ začal v duchu sprádat výmluvy. Vypadal jako Američan, z toho musel vycházet. Řekl by, že ho velvyslanec pozval na víkend - Lana se zmínila, že tam zůstanou s von Schusslerem přes noc, tudíž by to znělo věrohodně - a on zabloudil na noční procházce. Nebo by mohl tvrdit, že jde ze schůzky... s manželkou nějakého ataše z ambasády. Chtěli být o samotě, a tak si vyšli do lesa a dáma šla zpátky napřed... Horečně vymýšlel různé historky a každou ze všech stran probíral, jestli ob stojí.

Přitom se však věnoval úkolu, kvůli němuž sem přišel. Z přední kapsy kalhot vytáhl malý černý obdélník se dvěma hroty: krystal, který byl důmyslně ukrytý v kufru v hotelovém pokoji, takže vypadal jako součást zámku. Krystal obsahoval zakódované kmitočty, na nichž měl vysílat i přijímat signál. Bylo nebezpečné ho mít u radiostanice, protože kdyby ji někdo objevil, došlo by k vážnému narušení bezpečnosti. Člověk nemá nechávat klíč v zámku. Zásunul krystal do zdířky ve spodní části přístroje, zapojil sluchátka a nasadil si je.

Pak rozsvítil baterku a položil ji tak, aby ozařovala bezprostřední okolí. Musel jednat rychle: seděl v ostrůvku jasného světla uprostřed černého lesa. Mohli by ho vidět na vzdálenost stovek metrů, možná i víc. A pokud by ho dopadli, žádné vytáčky by ho nezachránily. Následovalo by bleskové zatčení a poprava ve sklepení Lubjanky.

Z náprsní kapsy vyndal balíček cigaret Lucky Strike a plnicí pero. V balíčku se skrývalo několik papírků. Jeden z nich vytáhl. Byla na něm Vernamova šifra napsaná na kousku nitrovaného rýžového papíru, který by okamžitě vzplál. Dal se také rozpustit v teplé vodě, v případě potřeby dokonce i spolknout. Rozšrouboval plnicí pero, jež obsahovalo pevně svinutý hedvábný kapesník o velikosti dvacet krát deset centimetrů. Rozprostřel ho a přitiskl k dehtovému plátnu. Hedvábní náhle pokryly drobné shluky písmen v pravidelných sloupečcích.

Tyto dvě věci - soubor šifer na rýžovém papíře a hedvábný klíč - dohromady tvořily nejdůmyslnější kódovací systém všech dob. Říkalo se mu Vigenčrova tabulka. Pro agenty v terénu ji vyvinuli odborníci z Churchillova Úřadu zvláštních operací. Corky si často stěžoval, že v oblasti kódů a šifer jsou Britové daleko před Američany, protože neberou špionáž na lehkou váhu. Genialita systému spočívala v jeho spolehlivosti a relativní jednoduchosti. Navíc byl nerozluštitelný, nedokázaly si s ním poradit ani ty nejvýkonnější dešifrovací stroje. Každé písmeno anglické abecedy bylo nahrazeno libovolným znakem v naprosto náhodné řadě, v níž se nedal vypočítat žádný vzorec. Nepřítel zkrátka nemohl porozumět kódovanému textu, byť by zachytil signál. Každý klíč byl ihned po použití zničen. Měl jedinou kopii, uloženou

na základní stanici. Tato substituční šifra vešla ve známost jako "nekonečný nesouvislý kód". Corky ji však překrtil na "největší zbraň".

Metcalf zapnul přístroj a začal ladit. Stiskl tlačítko a otočil spínačem označeným šipkou, až se rozsvítila neonová lampa. Další knoflík nastavil na Přenos a podle jasu světla vyhledal frekvenci s nejsilnějším signálem. Vysílačka byla připravená k použití.

Zprávu si pochopitelně sestavil a zašifroval předem. Naléhavě v ní Corkymu sděloval, co se stalo v Moskvě, a žádal o podrobnosti o agentu Kundrovovi, který hlídal Světlanu. Také se mu svěřoval se svými obavami z pronásledovatelů, zejména z jednoho, který měl až příliš zkušeností. Letmo nadhodil, jestli ho náhodou někdo neprozradil. A konečně chtěl Corkymu předložit posudek na von Schusslera, který odpovídal názoru Amose Hilliarda - Němec nebyl vhodným adeptem tajné spolupráce. Všechno však musel co nejvíc zestručnit s použitím dohodnutých zkratk. Na hedvábných vysvětlivkách se kromě alfanumerické substituční tabulky nacházela řada znaků, jež vyjadřovaly běžně užívaná slovní spojení používaná agenty v terénu: kupříkladu "dorazil v pořádku" nebo "konspirační byt nalezen". Corky k tomu přidal ještě další série písmen, které nahrazovaly složité myšlenky či dlouhé výrazy.

Metcalf se navíc nemohl dorozumívat hlasem, ale morseovkou. Neměl na vybranou. Nešlo jen o bezpečnost spojení, třebaže hrála významnou roli. Důležitější však bylo, že hlas se dal přenášet jen na vzdálenost několika stovek kilometrů. Dostupná technika víc neumožňovala. Netlumené vlny - tedy signály Morseovy

Ludlum Robert - Tristanova zrada

abecedy - měly několikanásobně větší dosah.

Posvítit si baterkou na papír, který si předtím uložil do prázdné krabičky od cigaret. Dlouhá přerušovaná řada písmen by běžným pozorovatelům nic neřekla, těch se však nebál. Zkušení agenti typu světlanina hlídače či blondatého špiona NKVD by okamžitě poznali, že jde o nějaký kód, byť by ho nerozluštili. Tento kousek papíru v kombinaci se šiframi a hedvábným klíčem znamenal neobyčejně nebezpečný důkaz.

Pohni kostrou, nakázal si. Dřepíš tady ve světle uprostřed lesa kousek od Moskvy. Každá minuta zvyšuje riziko odhalení.

Začal vytukávat signály na klávesu umístěnou v pravém dolním rohu vysílačky. Šlo mu to pomalu: vyšel ze cviku. V Paříži polní radiostanici na nic nepotřeboval a teď ještě k tomu nebylo skoro vidět. Přesto se mu podařilo odvysílat zprávu za minutu a něco. Adresátem byl přijímač 23-C, který automaticky upozorní Corcorana. Ten pak obdrží dešifrovanou zprávu bezpečnými kanály. Jakmile Metcalfe uslyšel kód označující příjem a potvrzení, sundal sluchátka a vypnul stanici.

Chvatně zhasl světlo, rozebral přístroj a vyjmul z něj krystal. Pak zavřel schránku a znovu ji zabalil do nepromokavého plátna. Vrátil ranec do díry, znovu ji přikryl plochým kamenem a co nejpečlivěji na něj nahnul lesní hlínu a různé úlomky, aby nikdo nic nepoznal.

Uslyšel prasknutí větve.

Ztuhl a poslouchal. Pravděpodobně to byla jen veverka, ale přesto zbystřil.

Další lupnutí a po něm šustění v mlázi. A znovu.

Nebylo to zvíře, ale člověk. Někdo se těžce prodíral hustým lesem. Jeho usilovné kroky zněly čím dál hlasitěji.

Ano, nemohlo být pochyb.

Kdosi se blížil.

Metcalfe co nejtišeji ustoupil doleva a schoval se za kmen borovice. Zrychlil se mu tep. Stál jen malý kousek od radiostanice, kterou právě zakopal. Nemohl mít jistotu, že ho přitom nikdo neviděl. Přemítal, jak dlouho měl rozsvícenou baterku. Nevzbudil tím nežádoucí pozornost?

Bylo mu jasné, že pokud ho tady přistihnou, brzy určitě odhalí i vysílačku. Bude jim vrtat hlavou, co tam dělá, a důkladně prohledají okolí.

Musel utéct, jinak riskoval dopadení. Stál jen několik desítek centimetrů od důmyslného špionážního zařízení, jehož teplé lampy vypovídaly o nedávném použití, a měl u sebe i další usvědčující důkazy. Například hedvábný kapesník popsaný šifrovacím klíčem, který složil a zastrčil do kapsy saka. Nebo balíček cigaret s Vernamovou šifrou na rýžovém papíře. Krystal do vysílačky. To vše jasně dokládalo, že je špon. Jestli mě chytanou, je se mnou amen.

Měl je odhodit na zem a prostě se jich zbavit? Ale co pak? Kdyby utekl, pronásledovatelé by vše pravděpodobně našli. Vlastně by tím nepříteli jen upozornil na důkazní materiál. Navíc o ty věci nechtěl přijít. Krystal se nedal ničím nahradit. Bez něj by už nemohl posílat zprávy na základnu. Bez Vernamovy šifry a hedvábného klíče by nedokázal kódovat sdělení. Zůstal by v Moskvě úplně odříznutý. Spojení s Corcoranem by se přerušilo.

Bylo jasné, že nemá na vybranou. Musel utéct - ale věděl, že tím zároveň odstartuje štvanici. Na okamžik ho ochromila nerozhodnost. Promítal si různé možnosti a zvažoval, která je nejlepší. Zadíval se do temné noci a snažil se zjistit, kdo se to k němu blíží. Že by ten zpropadený agent NKVD, blondýn se světlýma očima, který ho vyčmuchá snad úplně všude? Nebo nadporučík Kundrov, Lanin opatrovník?

Ne. Nebyl to ani jeden z nich. Nyní v šeru rozeznával jakousi postavu. Zprvu se zdálo, že je to voják v dlouhém kabátu a polní čepici. Vzápětí si Metcalfe uvědomil, že je to příslušník NKVD. Spatřil výložky a odznaky na čapce. Ano, určitě byl od sovětské tajné policie, pravděpodobně ze strážního ředitelství NKVD, samostatného útvaru, jehož důstojníci měli na starost ochranu státních hranic a střežených území.

Bylo logické, že oblast kolem chaty americké ambasády hlídala jednotka NKVD. Tajná policie chtěla mít přehled o všech cizincích, o Američanech především. Venkovský dům tudíž vyžadoval zvláštní pozornost. Bezpečnostní orgány předpokládaly, že všichni diplomaté jsou špioni - většina sovětských diplomatů v zahraničí přece pracovala pro tajnou službu, tak proč by to v jiných zemích mělo chodit jinak? Proto bylo v nejvlastnějším zájmu národní bezpečnosti, aby okolí chaty střežil kordon ozbrojenců. Nedalo se také vyloučit, že zdejší háj hraničí s nějakým tajným zařízením - lesy kolem Moskvy byly poseté základnami a výcvikovými tábory Rudé armády i rozvědek.

Ale v tak pozdní hodinu by tam Metcalfe hlídku nečekal. Co když to je jediný strážný? Ne, to nemělo logiku. Vždycky chodili na obhlídku přinejmenším ve dvou

či třech. V noci nejspíš podnikali jen namátkové obchůzky, proto Metcalfe dosud nic neviděl ani neslyšel.

Pokud lesem procházel jeden strážný, nablízku museli být další.

Tajný policista se stále blížil. Vypadal sotva na dvacet let, ale to neznamenal, že by byl nezkušený. Kráčel tmou bez baterky, což naznačovalo, že je zvyklý se tudy pohybovat v noci a zná různé pěšiny a mýtiny. V tom měl velkou výhodu nad Metcalfem, který okolí neznal. Vteřiny ubíhaly. Metcalfe už se nemohl dál skrývat za kmenem stromu. Jestli mladík přijde ještě blíž, všimne si ho.

Náhle se rozžehla zápalka! Stejně rychle však zase pohasla.

Strážný NKVD škrtnul sirkou. Nechtěl si však posvítit na cestu, ale zapálit cigaretu. Byl to signál - znamení pro ostatní! Z dálky se ozvalo dusání bot.

Metcalfe zaslechl hlasy, rychlou a naléhavou výměnu slov. Členové oddílu uviděli plamínek a rozběhli se jeho směrem. Že přitom dělají rámus, s tím si nelámali hlavu. Obkličovali ho!

Metcalfe se obrátil, proskočil úzkou mezerou mezi dvěma stromy a vzal nohy na ramena. Hlasitě přitom rozrážel větve, nedalo se však nic dělat. Utíkal, seč mu síly stačily. Kličkoval od paseky k pasece a snažil se rozeznat nějakou větší stezku, ale byla příliš velká tma. Viděl stěží dvacet metrů před sebe.

Zezadu se ozval výkřik v ruštině, rozkaz vyššího důstojníka podřízeným.

Neodvážil se otočit, ale zachytil změnu v rozložení zvuků: muži se rozdělili.

Každý šel jinou cestou v naději, že natrefí na svou kořist a dopadnou ji.

Vůbec nepoužívali baterky. Možná světlo nepotřebovali, protože se v lese vyznali. Nebo se možná nechtěli zdržovat. Tak či onak, hrálo to pro Metcalfa: tma je nejlepší ochrana.

Matně si vybavoval okolní krajinu, jak si ji zapamatoval při krátké procházce s Lanou a ještě kratší jízdě z večírku. Věděl, že se les vlní a svažuje do údolí, kterého si všiml z dvora za chatou. Orientační schopnosti mu napovídaly, že míří zhruba k němu. Cesta totiž pozvolna klesala.

Ale mohl doufat, že uteče oddílu zkušených strážů?

Každopádně to musel zkusit. Druhá varianta byla úděsná. Pokud ho chytí a zavřou do Lubjanky, nikdo mu už nepomůže, ani Corky, ani americké úřady. Každého cizího špiona v sovětském

Rusku čeká vězení, vyhnanství na Sibiři - Metcalfe slyšel o hrůzách gulagu - anebo rovnou poprava.

Strach v něm zburcoval netušené síly. Proplétal se mezi stromy, vběhl na mýtinu a pak divoce kličkoval, aby zmátl pronásledovatele.

Náhle třeskl výstřel!

Kulka se zaryla do kmene asi metr od něj. A druhá! Tentokrát škrábla břízu vzdálenou jen pár desítek centimetrů. Lesem se rozlehla hlasitá palba. Střely hvízdaly vzduchem. Jedna mu prolétla tak blízko u hlavy, že ucítil na uchu závan. Rychle padl k zemi a chvíli lezl po čtyřech. Poté znovu vstal a se skloněnou hlavou přebíhal ze strany na stranu, aby ho lovci nemohli zaměřit. Vyděšený člověk se vždycky chová předvídatelně, říkával Corky s oblibou. Vybírá si nejkratší cestu mezi dvěma body. Metcalfe si tedy musel počínat jinak. Ozvala se další salva. Několik výstřelů mířilo úplně mimo, jeden však prolétl nebezpečně blízko. Zdálo se, že vycházejí ze tří různých míst. Strážníci se rozestoupili a snažili se ho překvapit z více stran. Nejméně jeden z nich měl vzácnou schopnost i v běhu střílet s velkou přesností. Přímo před sebou Metcalfe spatřil kamenitý výběžek. Zamířil k němu v naději, že tam najde dočasný úkryt a šít před palbou. Odrazil se a bolestně padl mezi skaliska. Zasténal, zvedl hlavu a v mdlém svitu měsíce uviděl záblesk ledu. Nacházel se na okraji hluboké strže, kterou protékala říčka, pravděpodobně zamrzlá, jejíž břehy pokrýval led a sněh.

Dolů to bylo dobrých osm metrů. Skočit znamenalo hazardovat se životem. Ale návrat zpět byl ještě riskantnější. Zemi skrápěla další dávka, střely se odrážely od balvanů. Nepřesnost palby Metcalfovi napovídala, že se pronásledovatelům poněkud vzdálil, takže ho nedokázali zacílit ani z vyvýšených míst. Možná ho vůbec neviděli. To se nedalo vyloučit. Sebral velký kámen a hodil ho co nejdál zpátky a trochu doprava. Při dopadu žuchl a hlasitě zachrastil. Okamžitě následovala salva výstřelů, která provrtávala stromy i zem v místě, kam kámen dopadl. Metcalfův úhybný manévř splnil účel.

Dál už jednal bezmyšlenkovitě, vedený jen pudem sebezáchovy. Vyskočil do vzduchu a s rámušem přistál na tvrdém říčním břehu. Co nejvíc pokrčil nohy, aby zmírnil náraz. Tělem "mu vystřelila bolest. Ztratil rovnováhu a sklouzl se po zledovatělém břehu k vodě. Vrávoravě vstal, natáhl nohu a zkoušel, jestli je hladina zamrzlá. Byla. Pokrývala ji několikacentimetrová vrstva ledu. Rázně na něj vstoupil, ale po druhém kroku se probořil po kolena do vody. Zalapal po dechu. Voda byla úplně ledová. Snažil se vylézt zpátky na zamrzlou hladinu a

přestával cítit nohy.

Střelba třeskala ze značné dálky. Pronásledovatelé se asi nechali splést a mířili špatným směrem. Stačilo ovšem, aby některý z nich vystoupil na kopeček s výhledem na řeku a hned by si ho všiml.

Metcalfe se snažil dostat ke druhému břehu, ale led byl v těch místech tenký a lámal se pod chodidly. Voda měla až neskutečně nízkou teplotu. Když už téměř dorazil do cíle, necitlivou pravou nohou o cosi zakopl a padl obličejem na kamenitý břeh. Šaty měl úplně zmáčené. Roztřeseně se snažil vstát. Nohy, z nichž vyprchal veškerý život, mu však vypovídaly službu. Byly strašlivě těžké a nemohl je zvednout. Podíval se stranou a zhruba deset metrů před sebou uviděl hromadu omrzlých listnatých větví, které pravděpodobně strhla bouře. Ležely na strmém svahu stoupajícím od břehu. Metcalfe se začal plazit po zemi a z posledních sil, jež v sobě našel, se vyhoupl na kupu. Křehké větve pod ním povolily. Ponořil se hluboko do listů. Nohy se mu beztak trásly a podlamovaly, už by daleko nedošel. Potřeboval si odpočinout. Kdyby se pokusil utíkat dál, rychle by ho chytili. Chyběla mu výdrž. Jeho reakce se zpomalily. Sáhl nad sebe a přikryl svou skrýš vrstvou větví a sněhu.

Po minutě či dvou uslyšel běžící kroky a výkřiky. Nedokázal přesně rozeznat, odkud vycházejí: strážní mohli být na vrcholu kopce, ale také dole v rokli. V tom případě by si všimli prolomeného ledu na zamrzlé hladině říčky. Našli by cestu k jeho skrýši, kde se klepal zimou a nedokázal přestat.

Vtom kdosi zavolal: "Je tamhle - vidím ho!" Zdálo se, že je to nejmladší člen skupiny, jenž Metcalfa prve zahlédl. Byl to venkovský buran, řeč ho prozradila.

"Co povídáš?"

"Tamhle! Vasjo, ty troubo, tamhle!"

"Puškou, idiote! Ne pistolí!"

Možná uviděli mezi větvemi látku jeho zimníku. Metcalfe se schoulil a objal rukama. Co teď? Jestli šli špatným směrem, bylo nejlepší zůstat ve skrýši a zbytečně na sebe neupozorňovat. Ale pokud si ho jeden z nich skutečně všiml a chystal se vystřelit z pušky..., tak to měl spočítané. Dobře mířená trefa do hlavy všechno ukončí.

"No jo," odtušil mladý hlas.

Metcalfe nebyl věřící, přesto se modlil k Bohu a doufal, že jsou moc daleko, aby zamířili přesně. Pevně stiskl víčka a potlačil myšlenky. Srdce mu tlouklo jako o závod.

Lesem třeskla rána.

Kulka ho nezasáhla, ani nedopadla v jeho blízkosti, to by slyšel náraz. Šla jiným směrem.

"vedle," pravil starší hlas.

"Ale já ho viděl!" bránil se mladík. "Viděl jsem postavu, obrys. Určitě!"

"Pitomče!" zahřímal jeden ze zkušenějších mužů. "Byla to srna!"

"Nesmysl!"

Promluvil další hlas, třetí člen družstva. "Arťom má pravdu. Byla to vysoká. Jelen, řekl bych. Ale tys ho netrefil."

"Vím přece, jak vypadá jelen!" protestoval nejmladší. "Když jsem byl kluk, chodil jsem na lov."

"Ty seš pořád kluk a právě jsi minul jelena," rozhodl jeden ze starších.

"No dobře, možná to byla vysoká," připustil mládenec, "ale určitě jsem viděl chlapa. Poznám přece člověka od jelena." Jeho protesty vyvolaly jen posměch kolegů.

Z rozechvěle vzdorovitého hlasu mladého vojáka a narážek ostatních bylo zřejmé, že hlídka už není přesvědčená, že lesem prchal nějaký člověk.

"Tak co, Sašo, spokojen se svojí loveckou výpravou? Táhneš nás tímhle podělaným lesem dvacet kilometrů. To by už mohlo stačit. Je zima a brzy nám končí šichta."

"Vážně je zima," přitakal další strážný. "Mladému soudruhu Šubencovovi se uděluje Stalinův řád za odvážný pokus dopadnout a zlikvidovat kontrarevolučního jelena přes odpor jeho pomahačů. A teď jdem."

Ještě hodnou chvíli - nejméně půl hodiny, i když ztratil pojem o čase - zůstal Metcalfe zahrabaný pod větvíčkami, listím a sněhem, než se konečně odvážil vylézt. Slyšel, jak se strážní NKVD při odchodu hlasitě baví. Nepřestávali se posmívat mladšímu kolegovi, který si ho předtím všiml. Mladý pochůzkář nejspíš skutečně uviděl jelena a vystřelil na něj, a to bylo Metcalfovo štěstí. Ostatní usoudili, že lesem běželo zvíře, a ne muž. Pozorný mladík přitom Metcalfa skutečně zahlédl, vlastně jen jeho siluetu, a to ještě z velké dálky. Kolegové mu však přestali věřit. Metcalfe přesto vyčkal, dokud nezískal jistotu, že se žádný ze strážných nezdržel vzadu. Nezdálo se ani, že by na místo dorazila druhá směna.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Končetiny měl stále nepříjemně ztuhlé, ale do nohou se mu vrátila část citu. Krátký oddych mu prospěl. Se značným úsilím se zvedl a smetl ze sebe led, sníh a listí. Byl promrzlý a vyčerpaný, musel však rychle pryč. Noční obloha se naštěstí trochu vyjasnila. Světlo měsíce mu ulehčilo orientaci. S pomocí kompasu a baterky postupoval lesem k chatě a uši měl stále naladěné na podezřelé zvuky. Potřeboval se nějak dopravit do Moskvy a dača byla tím nejlepším výchozím bodem. Mohl by třeba ukradnout auto, nebo poprosit některého z hostů, aby ho zavezl do města. Při vysvětlování svého zbědovaného stavu by využil pověsti lamače srdcí: vyšel si s jistou dívkou, měl trochu vypito, upadl a omdlel... Taková historka by působila vcelku věrohodně. Velvyslancova choť by ochotně uvěřila i těm nejdivočejším báchorkám. Pravda, viděla ho odcházet, ale nepřekvapilo by ji, kdyby cestou potkal nějakou ženu a... Když však přišel blíž k domu, narazil na stáj, kterou předtím zahlédl z verandy. Přechá tam zbytek noci a nikdo se ho nebude na nic ptát. Tiše vešel dovnitř, nechtěl vzbudit zvířata. Okamžitě však zaslechl frkání a řehtání. Stáj ozařovalo mihotavé světlo petrolejové lampy. Bylo tam deset stání, a v nich jen tři koně: vznešení arabové, dva černí a hnědák. Jeden z nich zaržal. Nádherná, ale citlivá zvířata. Jestli je neuklidní, splaší se a nedejbože vzbudí hosty v nedalekém domě. Koně začali zvedat a natahovat krky a hlasitě vyfukovali vzduch nozdrami. Natačeli uši dozadu a pozorně poslouchali. Metcalfe přistoupil k prvnímu koni, nikoli zezadu, to by ho vylekalo, ale z boku. Začal na něj konejšivě mluvit. Poklepával ho a hladil po šíji i štíhlých bocích. Kůň tichounce zachrčel a za pár minut se začal uvolňovat. Uši se svésily, spodní pysk poklesl. I ostatní se uklidnili. Už dýchali pravidelně, téměř neslyšně. Metcalfe se uložil na kupku sena pod petrolejkou, zníž sálalo teplo. Za chvíli usnul, jako když ho do vody hodí. Zdály se mu podivné útržkovité sny.

Probudil ho jasný paprsek slunečního světla. Už se rozednívalo. Mohl by spát ještě hodiny, ale věděl, že musí vstávat. Všechno ho bolelo. Nepohodlné slaměné lůžko mu rozdráždilo modřiny a podlitiny, které utrpěl při úprku lesem. Posadil se, smetl si z obličeje zaprášenou slámu a promnul unavené oči. Náhle se ozvalo vrznutí zrezivělých pantů a stáj zaplavilo světlo. Dveře se otevřely. Metcalfe vyskočil, vrhl se do prázdného stání a přitiskl ke zdi. Arabští koně tiše zaržali, ne ze strachu, ale na uvítanou. Zdálo se, že příchozího poznávají.

Stejně jako Metcalfe.

Stála tam v jezdeckém oblečení se šátkem kolem hlavy: Lana.

18 KAPITOLA

"Světlanó," sykl.

Překvapeně zamžikala, že ho vidí, ale úplně zaskočená tím asi nebyla. Než stačila nasadit pobouřený výraz, Metcalfe si v její tváři všiml záblesku radosti, nebo se mýlil?

"Stivo?" Snažila se mluvit chladně a úsečně. "Přece jsme se dohodli: zítra navečer v parku Sokolniki."

"Ale já se nemohl dočkat."

Zavrtěla hlavou a bezděčně se zasmála. "Jen se na sebe koukni! Kam se poděl největší švihák v Moskvě?"

Věděl, že vypadá hrozně. Byl celý od slámy a páchl po koních. "Vidíš, co se mnou děláš, duša?"

"Jdu se projet. Je to teď jedna z mála mých radostí."

"A co tvůj německý přítel?"

Zakabonila se. "Ten většinou nevstane před polednem. Ani si nevšimne, že jsem pryč. Všichni v domě spí."

"Takže ti nebude vadit, když pojedu s tebou?"

Naklonila hlavu na stranu. "Ne."

Obratně osedlala koně, Metcalfe však nijak nezaostával. Jeho matka koně chovala a naučila ho na nich jezdit, sotva začal chodit. Překvapilo ho však, že to Lana s koňmi tak umí. Asi to pochytila v posledních několika letech. Tolik se změnila, napadlo ho.

Lesem vedla koňská stezka, jíž si předtím nevšiml. Nebyla pořádně prosekaná, a tak je za jízdy šlehalo větvičky. Metcalfe nechal Lanu udávat tempo. Když se cesta rozšířila, Lana se předklonila, zamlaskala a sevřela nohy k sobě. Její kůň, hnědák, zrychlil do klusu. Jela s takovou samozřejmostí, jako by to dělala celý život. Stezka se ještě o něco zvětšila, takže mohli cválat bok po boku. Když se však opět zúžila, Světlaná šla do čela. Metcalfe nastavil tvář vlídnému rannímu slunci. Hrálo ho a zmírňovalo bolest. Na chvíli se nechal ukoľébat

Ludlum Robert - Tristanova zrada

rytmickým poklusem. Jako by se vrátil do starých časů. Strach, hrůza, podezření - to vše hodil za hlavu. Sledoval její pružnou postavu, jež tvořila s koněm jeden

celek. Z dokonalých rysů tváře rámované zářivým šátkem číselna krása a klid.

Zdalo se, že smutek už ji opustil. Bože, tolik ji miloval!

Po chvíli mu krajina začala být povědomá. Zavolał na Světlanu a vytrhl ji ze zasnění. Ukázal na část hustého lesa, kudy v noci utíkal. Bylo to sotva pět hodin, ale připadalo mu to jako celá věčnost. Zatvářila se zmateně, ale také sjela z cesty. Zpomalili koně do chůze a proplétali se mezi stromy.

Po pár minutách houkla: "Tudy žádná stezka nevede!"

"Já vím."

"To je na nic. Musíme se vrátit na pěšinu."

"Potřebuju něco najít. Bude to jen chvilka."

Brzy narazil na strom označený červenou barvou. Věděl, kde jsou. "Počkej tady chvíli." Seskočil z koně a obhlížel místo, jež zakryl větvičkami a mechem, když schovával radiostanici. Naskytl se mu nečekaný pohled, který mu vyrazil dech. Země byla úplně čistá, seškrábaná na holou hlínu. Velký plochý kámen ležel odsunutý vedle jámy, kterou Roger vykopal. Byla prázdná. Vysílačka zmizela. Metcalfovi okamžitě došlo, co se stalo, a zmocnila se ho hrůza. Nejmladší člen hlídky se sem na vlastní pěst vrátil. Ano, jak jinak. Asi chtěl dokázat posměváčkům, že neviděl jen jelena, a znovu les prohledal. Radiostanice byla sice ukrytá dobře, ale mladík se zaměřil na místo, kde prve zahlédl vetřelce, a podařilo se mu ji odhalit. Vítězoslavně ji odnesl svým druhům, aby jim dokázal, že měl pravdu. Pokud to tak opravdu bylo, příslušníci NKVD teď věděli, že nepronásledovali lesem jelena nebo obyčejného pobudu, ale... špiona. Odhalili opravdového špiona. Čeká je báječná kariéra! V ústředí NKVD v Lubjance už určitě nastal poprask. Špičková vysílačka britské výroby! Důkaz, že v Moskvě působí cizí agenti! Co bude následovat? Krizová jednání, horečné telefonáty a důkladné pátrání.

Všechno se rázem změnilo. NKVD zařadí vyšší rychlostní stupeň a půjde po špionovi - nebo po skupině špiónů, protože kde je jeden, budou jistě další, jako švábi.

U skryše vysílačky nebylo bezpečno. Zločinec se vrací na místo činu, tvrdí stará poučka. Tajná policie se podle toho jistě zařídí a na zvěda si počíhá...

Musel okamžitě pryč!

Rozběhl se k čekající Laně a koním. Když se znovu vyšvihl do sedla, Světlaně neušlo napětí v jeho tváři. "Miláčku, stalo se něco?"

"Ale nic," odvětil upjatě. Přitáhl otěže a nasměroval koně lesem zpátky k pěšině. Po pár vteřinách dodal: "Všechno."

Zírala na něj a pak kývla, jako by pochopila. "Vítej v SSSR," ušklíbła se ironicky.

Dorazili ke stezce a zamířili k dače, tentokrát jel v čele Metcalfe. Před stájí oba seskočili a zavedli koně dovnitř. Lana napumpovala vodu do kbelíku. Její kůň lačně hltal. Naplnila další vědro a položila ho před Metcalfova koně, který také začal pít. Znali ji, měla jejich důvěru. Sundala sedlo, vytrásla ho a zavěsila na stěnu. Vytáhla uzdu, omyla ji v proudu vody z pumpy a pak také pověsila. Provedla to rychle a obratně. Přitom stále koni cosi broukala a hladila ho. Vzala z háku ručníc a začala mu třít hřbet, aby obnovila proudění krve, a pak ho vyhrébelcovala jemným kartáčem. Metcalfe ji napodobil. Pracovali mlčky, ale nebylo to nepříjemné ticho. Chovali se jako staří přátelé, kteří si nepotřebují nic říkat. Když zkontrolovala zvířeti kopyta, jestli v nich nemá kameny, odvedla ho zpátky do stáje.

Metcalfe zavřel dveře stání. Přišla k němu, jako by měla něco na srdci.

"Světlanu." Dotkla se rukou jeho úst, aby mlčel. Zvedla k němu tvář a oči se jí zářily slzami. Zvedla ruce a vzala do dlaní jeho obličej. Vroucně ji objal.

Pootevřela rty a přitiskla se k němu. Ucítit na tváři její teplé slzy. Celá se chvěla. Sjel jí rukama po zádech, hladil ji a laskal. Líbali se s naléhavostí, která ho až zaskočila. Pevně ji k sobě přivinul. Vášnivě mu hnětla svaly na zádech i hýždích. Metcalfe zamířil jednou rukou k nadru. Náhle od něj odtrhla ústa. "Panebože, Stivo," zaúpěla. "Vezmi si mě. Prosím tě. Miluj mě!"

Jako lůžko jim posloužila koňská deka chvatně přehozená přes několik kupek sena. Byla hrubá a ne moc pohodlná, ale jim to v návalu žádosti nevadilo. Pomilovali se rychle a mlčky, ani ze sebe neshodili všechny šaty. Stejně rychle se pak oblékli. Oba měli

strach, že je někdo přistihne. Když se Lana ustrojila, začala si prozpěvovat jakousi melodii.

"Co to je?" otázal se Metcalfe.

"Co jako?"

"Ta písnička. Je mi nějaká povědomá."

Zasmála se. "Comme ils étaient forts tes bras qui m'embrassaient." Jak silné byly tvé paže, které mě objímaly. Bůhvíproč se mi to vybavilo."

"Hezká. Ta večerní schůzka pořád platí?"

"Jasně. Proč by ne?"

"A co Rudolf? Nedostane podezření?"

"Prosím tě," odtušila podrážděně. "Poprvé za hrozně dlouhou dobu jsem se cítila šťastná. Proč musíš říkat jeho jméno?"

"Proč s ním jsi? Víš, že ho nemiluješ. Nechápu to."

"Ty toho nechápeš hodně, Stivo."

"Tak mi to vysvětli." Vzal ji za ruku.

Kousla se do spodního rtu. "Jinak to nešlo."

"Jak, nešlo? Člověk má přece vždycky možnost volby."

Pomalu zavrtěla hlavou a do očí se jí vrátily slzy. "Ale ne, když je vězeň, dorogoj moj. Když je rukojmí."

"Co to povídáš? Jak by..."

"Jde o tátu. Rudi ví, jak moc ho mám ráda a že bych udělala cokoli, abych ho ochránila."

"Von Schussler mu vyhrožuje?"

"Ne, otevřeně to nedělá. Ale... má jeden dokument. Papír, který by mohl otce zničit. Skončil by na popravišti a já ve vězení."

"Světlanó, co to sakra...?"

"Poslouchej mě. Prosím tě, poslouchej!" Vzala jeho ruku do obou dlaní a pevně ji sevřela. "Znáš slavného generála Rudě armády Michaila Nikolajeviče

Tuchačevského, hrdinu říjnové revoluce?"

"Slyšel jsem o něm."

"V roce 1918 bránil Moskvu a ve dvacátém dobyl Sibiř. Vynikající voják, věrný své vlasti. Náčelník generálního štábu sovětské armády. Byl to otcův starý přítel. Párkrát jsme večereli s jeho rodinou. Táta si ho moc vážil. Společnou fotku s Tuchačevským si vystavil na piano." Odmlčela se a nadechla, jako by se chtěla

uklidnit. "Jednou v noci jsem spala - bylo to v květnu před třemi lety, v sedmatřicátém - a probudil mě zvonek u dveří. Myslela jsem, že je to nějaký chuligán nebo opilec, a tak jsem se převálila na bok a dala si polštář přes hlavu. Jenže zvonění nepřestávalo. Podívala jsem se na hodiny. Bylo po půlnoci. Nakonec zvonek ztichl a já konečně znovu usnula. Měla jsem před důležitým představením - hráli jsme spící krásku.

Asi za hodinu jsem se znovu vzbudila. Uslyšela jsem vzrušené hlasy. Jeden patřil otci. Vstala jsem z postele a poslouchala. Hlasy vycházely z otcovy pracovny. Zdálo se, že se s někým hádají. Běžela jsem za zvukem, ale přede dveřmi pracovny jsem se zarazila. Uvnitř byl otec v županu a rozčileně mluvil s Tuchačevským. Nejdřív mě napadlo, že maršál Tuchačevskij tátu z něčeho obviňuje, a to mě dost dopálilo. Stála jsem tam a tajně poslouchala. Otec byl rozčilený a našťavaný, jak jsem ho v životě neviděla. Za chvíli mi ale došlo, že se nezlobí na svého přítele Michaila Nikolajeviče. Měl vztek na Stalina. Tuchačevskij ale nekřičel. Mluvil smutným odevzdaným tónem, jako zlomený člověk.

Nakoukla jsem za roh a lekla se. Tuchačevskij úplně zešedivěl! Viděla jsem ho dva týdny předtím, a to byl ještě tmavovlasý. Zřejmě se mu něco hrozného stalo. Ustoupila jsem, aby mě neviděli. Kdyby si mě všimli, ukončili by rozhovor. Nevěděla jsem, o čem se baví, ale cítila jsem, že jde o něco vážného a nebezpečného a otec by mi to nikdy neřekl. Porád se mnou jedná jako s malou holčičkou."

"Nemyslí to špatně. Má tě rád, duša."

"Ano. To vím taky, i když mě jeho chování léta zlobilo. No, takže jsem vyslechla, jak Tuchačevskij říká otci, že Stalin a jeho NKVD odhalili v armádě obrovské spiknutí. Tvrdil, že ho NKVD sleduje na Stalinův přímý rozkaz. Proslychalo se, že Stalin má pádné důkazy, že řada vysokých důstojníků proti němu chystá puč - za pomoci německého velení. A že mezi jeho organizátory patří i... Tuchačevskij!"

"To je nesmysl!"

"Myslíš? Těžko říct. Já vím jen to, že otec i Tuchačevskij se v soukromí shodovali, že Stalin je nebezpečný člověk." Ztlumila hlas do šepotu. "Táta Stalina nenávidí. To vím. Stalinovo jméno nesmí v našem domě vůbec padnout. Na veřejnosti samozřejmě na generálního tajemníka pěje ódy jako všichni. Vychvaluje ho do nebes. Není hlupák. Ale ve skutečnosti ho nesnáší. A Tuchačevskij taky."

"Jaké 'pádné důkazy' Stalin získal? Dostaly se na veřejnost?"

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"To ne, ale leccos se říkalo. NKVD zřejmě získala usvědčující materiály v Praze od české rozvědky. Byly v nich dopisy, ve kterých naši důstojníci žádají Němce o pomoc se svržením Stalina. Měly všechny náležitosti, včetně podpisů a razítek. Jeden z listů podepsal sám maršál Tuchačevskij."

"Cože?"

"On to samozřejmě popíral. Ale říkal, že je to stejně jedno. Že ho brzy zatknou jako ostatní."

"Takže chtěl otce varovat?"

"I proto možná přišel. Táta mu poradil, aby napsal samotnému Stalinovi, že je to nedorozumění. Tuchačevskij tvrdil, že už to udělal, ale nedostal žádnou odpověď. Říkal, že jeho dny jsou sečtené. Nebál se jen o vlastní život, ale hlavně o rodinu. Byl úplně na dně."

Ráno jsem se táty zeptala, koho to tam v noci měl. Pochopitelně mi to nechtěl říct. Prý to není moje věc. Ale všimla jsem si, že dal pryč svoji fotku s Tuchačevským. Potom jsem ji našla schovanou v šuplíku, zabalenou v novinách. A za několik dní byl Tuchačevskij zatčen a s ním sedm dalších vysokých důstojníků. Sešel se tajný tribunál - trval jen tři hodiny! - a odsoudil je za špionáž a vlastizradu!"

Tiskla mu ruce tak pevně, až to bolelo. Ale Metcalfe jen kývl a poslouchal dál.

"Všichni se přiznali," pokračovala. "Ale přiznání byla vynucená. Později jsme zjistili, že je mučili a pak jim řekli, že mají jedinou možnost, jak si zachránit život, a co je důležitější, i životy svých blízkých: podepsat doznání, že se spráhli s nacisty. Byli popraveni v Lubjance. Mimochodem, ne ve sklepení, ale na dvoře, za bílého dne. NKVD tam nechala přistavit nákladáky a jejich řidiči během poprav schválně túrovali motory, aby nikdo neslyšel výstřely." Na dlouhou chvíli se odmlčela, ani Metcalfe nic neříkal. Bylo slyšet jen tiché dýchání a frkání koní. "Když umírali," dodala konečně přeskakujícím hlasem,

"křičeli At žije Stalin!"

Metcalfe zatřásl hlavou. Vzal ji kolem ramen a pevně objal.

"Samozřejmě to nebyl konec, ale teprve začátek krveprolití. Za oběť čistek padlo přes třicet tisíc důstojníků. Generálové, maršálové, stovky velitelů divizí, všichni admirálové námořnictva..."

"Světlanó, ale co má ta hrůza společného s tebou?"

"Můj otec," zašeptala, "patřil k hrstce generálů, kteří unikli zatčení."

"Protože v tom nejel."

Zavřela oči a zkrivila tvář žalem. "Protože ho nechytli. Nebo měl možná štěstí. To se tak někdy stává."

"Nechytli? Chceš říct, že tvůj otec... chtěl tajně svrhnout Stalina?"

"Vím, že to zní neuvěřitelně. Ale často mi šeptal, jak Stalina nenávidí. Musím tomu věřit, bohužel."

"Ale neřekl ti, že se podíli na nějakém spiknutí?"

"To by nikdy neudělal! Říkala jsem ti přece, jak se mě pořád snaží chránit. Stačilo by slůvko o jeho vině, a okamžitě by ho popravili. Stalin nesnese ani špetku pochybnosti."

"Tak kde bereš tu jistotu?"

Náhle se vytrhla z jeho objetí. Vstala, přešla k hnědákovi a začala ho roztržitě hlídat po boku. Zřejmě se chtěla vyhnout čemusi velice citlivému. Po několika minutách začala mluvit, aniž by k Metcalfovi zvedla zrak.

"Je to pár měsíců, dostala jsem pozvánku na večírek německé ambasády. Byla to okázalá akce, v jakých se Němci vyžívají. Vždycky tam musí mít největší moskevskou smetánku, což znamená herce, zpěváky i tanečnice. Upřímně řečeno, já se tam chodím jen najíst. Fakt! Je mi trochu trapně, ale je to tak... Ehm, přišel ke mně jeden německý diplomat a zeptal se, jestli jsem dcera slavného generála Michaila Baranova."

"Von Schussler."

Přikývla. "Proč ho to zajímá? napadlo mě. Táta teď pracuje na komisariátu obrany, a i když je jeho práce dost nudná a úřednická, musím si dávat pozor, s kým mluvím. Špioni prý jsou úplně všude. Zdálo se, že von Schussler ví o tatínkově vojenské kariéře úplně všechno - mnohem víc než já. Říkal, že si se mnou chce promluvit o samotě, že se mi musí svěřit s něčím, co mě určitě bude zajímat. Tím mě upoutal, přesně jak chtěl. Došli jsme si do rohu sálu pro pití a sedli si v klidu daleko od ostatních. Působil na mě jako kulturní člověk. Nepodobal se nacistickým buranům, kterých už jsem viděla spousty. Nijak zvlášť se mi nelíbil - působil dost ješitně a namyšleně, rozhodně ne jako gentleman. Ale mluvil takovým nenuceným tónem a já ho poslouchala. Povídal, že jeden jeho bývalý spolužák, který se dal k SS, mu ukázal velice zajímavou přísně tajnou složku. Šlo v ní o několik vysokých důstojníků sovětské armády. Některé dokumenty už Stalin obdržel, ale jiné ne."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Kristepane, světlanke, dorogaja. To tě muselo vyděsit."

"A on to na mně určitě poznal. Vždycky totiž zčervenám, nemůžu si pomoci. Neumím skrývat emoce. Nic jsem neřekla a dělala jsem, že nevím, o čem je řeč, ale on vycítil strach. Bože moj, Stivo! Tvrdil, že v tom spisu jsou i dopisy a jména, o kterých Stalin neví. SS si prý ráda nechává v rukávu kompromitující důkazy, aby je mohla v pravou chvíli vytáhnout."

"Ten hajzl ti vyhrožoval."

"Otevřeně to nedělal, Stivo. Šlo spíš o náznaky. Von Schussler říkal, že nevidí důvod, proč by se ty zničující informace měly donést NKVD. Co bylo, bylo, povídal. Ale jakoby nic nadhodil, jestli mi to nepřípadá zajímavé."

"I když ti to třeba jen nenápadně naznačoval, nepokrytě tě vydíral."

"Víš, on říkal, že by mě jen rád pozval na večeri. Že jsem ho zaujala a chce mě líp poznat."

"Ten syčák." No jistě! Všechno náhle dávalo smysl. Metcalfe pochopil pravou podstatu věci a udělalo se mu z toho zle.

"Na tu večeri jsem s ním samozřejmě šla. A další den znova."

"Neměla jsi na vybranou," hlesl Metcalfe. "Nemohla jsi odmítnout."

Pokrčila rameny. "Udělala bych cokoli, abych otce zachránila. V tom jsem stejná jako on. A pokud to znamenalo trávit noci s nudným a odporným člověkem... V Rusku lidé často musí dělat daleko horší věci, aby pomohli svým blízkým. Lžou a udávají nejlepší přátele. Spát s Rudolfem von Schusslerem pro mě nic není. Kdybych musela, udělala bych mnohem víc. Mnohem víc."

"Když jsem za tebou přišel do zákulisí... lekla ses, vid?"

Podívala se na něj. Viděl, že jí po tvářích stékají slzy. "Všude jsou fízlové. Kdyby se mu doneslo, že je v Moskvě můj milenec z Ameriky... Bála jsem se, že by žárlivost mohla přerůst ve vztek. Že by splnil svoji hrozbu. Předhodil by otce vlkům z NKVD. Stivo, miluju tě jako vlastní život. Vždycky jsem tě milovala, ty to víš. Ale nejde to. Nemá to budoucnost."

Metcalfe však její slova téměř nevnímal. Myšlenky se mu honily hlavou. Vířily a otáčely se jako pohyblivá barevná skříčka krasohledu a skládaly jeden obrazec za druhým. Lanin otec, význačný sovětský generál ve výslužbě, zaměstnaný na komisariátu obrany. Její německý milenec, muž blízký nacistickému velvyslanci von der Schulenbergovi. Zvláštní řetěz vztahů, jehož články držela pohromadě ctižádost, nátlak a moc. Řetěz, který spoutával jeho milovanou Lanu - ale nedalo by se ho také využít?

Nešlo Corkymu od začátku právě o tohle?

Metcalfovi se rozbušilo srdce. Vstal, vykročil ke světlaně, objal ji a konejšil. Ochabla mu v náručí, jako by se v něm rozpouštěla. Jejím tělem otráasaly usedavé vzlyky. Minuty plynuly. Tiskl ji. Ona plakala. Nic na světě by nechtěl víc, než držet svou Lanu, a pohříchu to také bylo jediné, co pro ni mohl udělat. Ani ona po ničem víc netoužila. Konečně přerušila mlčení, ale neodtrhla se od něj. "Víš, moj ljubimij, já jsem jako ruský národ. Není mi pomoci."

"Třeba to nebude tak zlé," chlácholil ji Metcalfe a v duchu už spřádá plány.

Symfonie vůní houslistu málem pohltila. V uzavřeném prostoru se mu to stávalo pravidelně, obzvláště v neznámém prostředí. Cítil pleťový krém Nivea, který ten úředníček zřejmě používal místo mýdla na holení, dále dýmkový tabák Obel a vlasovou vodu s rozmarýnem, již se marně snažil zabránit vypadávání vlasů, i když na to už bylo dávno pozdě. Číchal také krém na boty, v němž poznával značku Erdal. Na chvíli se vrátil do dětství a vzpomněl si na svého tatínka, přísného a spořádaného muže, který musel mít boty vždy dokonale naleštěné. Otec si kupoval Erdal v plechovkách, do nichž výrobce jako dárek vkládal kartičky s obrázky vzducholodí, větroňů nebo pravěkých zvířat, ta

měl jako kluk nejradši. S nostalgií si vybavoval krásné barevné výjevy diplodoka, archeopteryxe a plesiosaury skotačících v bažině. Byla to pro něj jedna z mála pěkných vzpomínek na dětství.

Většina pachů, jež útočily na jeho citlivé čichové buňky, však zdaleka nepatřila mezi příjemné. Cítil oběd, který nervózní byrokrat špatně strávil. Muž snědl vuřt s kysaným zelím a chvíli před houslistovým příchodem si zřejmě v kanceláři říhl. Puch už z větší části vyprchal, ale ne docela.

"Jak dlouhý je to asi seznam?" zeptal se Kleist. "Jde mi jen o přehled britských a amerických občanů, kteří přijeli do Moskvy za poslední týden. Kolik jich tak bude?" Houslistu zajímalo, zda se mezi nimi neobjevil jistý Daniel Eigen. Bylo samozřejmě možné - dokonce pravděpodobné - že Eigen vstoupil do země pod jiným jménem. Tak či onak, seznam by byl dobrý záchytný bod. Kleistovi by ušetřil hodně času. Nemusel by chodit od hotelu k hotelu, zjišťovat si nové hosty a prohlížet si je.

Jednání s tím chlapem ale znamenalo jen ztrátu drahocenného času. Jenže vojenský

Ludlum Robert - Tristanova zrada

atašé generál Ernst Kostring, s nímž se měl původně sejít, byl zrovna mimo kancelář a požádal ho, aby svůj požadavek sdělil tomu poskokovi.

Zdálo se, že úředník má na všechno nějakou výmluvu. Byl to nepřekonatelný mistr zdržovací taktiky, jež v německé diplomacii tak zdomácněla. Během deseti minut si vymyslel doslova vodopád důvodů, proč nemůže nic dělat. S podobným přístupem se Kleist setkával často, zvlášť když diplomaté jednali s bezpečnostní službou Sicherheitsdienst, kterou nesnášeli a báli se jí.

Kleistovi nevadilo, že úředníci nemají SD v lásce. Že se jí bojí, to bylo naopak užitečné. Což platilo i o tomto ubožákovi, který seděl za svým malým stolem a smrděl rozmarýnovou vodičkou na vlasy a zkyslým jídlem: nevidí mě rád, ale hlavně se mě bojí. Kancelářské myši se svými blátivými zadnicemi i dušemi se dívaly na muže houslistova typu spatra, ale byli to jen ubozí vrabci letící v závětrí orla, myšky hledající ochranu u lva. Tihle virtuosové papírových sponek a sešivaček: jak nicotný byl jejich život, jak šedivý. Nepoznali - a nikdy nepoznají - krásné pocity, jež zažíval Kleist i jeho učitel Reinhard Tristan Eugen Heydrich: extázi z hudby, jež vhání posluchačům slzy do očí. Ani velice

příbuznou extázi z usmrcení člověka, což je také zvláštní druh umění: rytmický a přesně načasovaný výkon, který vyžaduje zručnost, cit a nadání.

Kleist se bezděčně zadíval na hrdlo úředníka, jenž neklidně polykal a vysvětloval, proč to nejde a že nemohou požádat NKVD o takový seznam. Přece nebudou spolupracovat se sovětskou tajnou službou, která stojí proti nim a podezírá je, ať oficiální činitelé vyhlásí cokoli... Kleist sledoval mužův poskakující ohryzek, štítnou chrupavku jeho hrtanu, vazy, šlachy i jemnou kůži. Byly tak odhalené, tak zranitelné. Letmo si představil, jaké by bylo omotat to masité hrdlo chladnou napjatou strunou E, nádherně utáhnout a zastavit ten nekonečný proud nesmyslů! Kleist si na stole všiml špičatého nože na papír a zatoužil zabodnout ho tomu žvanilovi do oka a měkké mozkové tkáně.

Byrokrat si možná domyslel, jaké představy se honí houslistovi hlavou, protože zamžikal a náhle byl ochota sama.

"...což neznamená, že tady v Moskvě nemáme kontakty," zadrmolil. "Úředníci na sovětském ministerstvu zahraničí se dají podplatit. Pochopitelně si vedou seznamy všech lidí, kteří vstoupí do země."

"Výborně," řekl Kleist. "Kdy bych ten seznam mohl dostat?"

Úředník polkl, i když se snažil zakrýt strach hranou statečností. "Počítám, že tak koncem týdne by..."

"Dnes. Potřebuju ten seznam ještě dnes."

Muž zesínal. "Ale ovšem, Herr Hauptsturmführer. Vynasnažím se."

"Nevím, jestli nežádám příliš, ale nenašel byste mi tady místnost, kde bych mohl počkat a trochu si zahrát na housle?"

"Jistě, Herr Hauptsturmführer. Stačila by vám moje kancelář?"

19 KAPITOLA

"Propánakrále, co se vám stalo?" zahřímal Ted Bishop, když Metcalfe vkročil do vestibulu hotelu Metropol. "Vypadáte hrozně. Ještě hůř než váš pokoj po nájezdu mladých křesťanů!"

Metcalfe na něj mrkl, ale bez zastavení pokračoval k výtahu. "Měl jste pravdu - Rusky se umí pořádně rozparádit."

"To že jsem řekl?" Bishop se zatvářil zmateně. "Já takovou zkušenost neudělal." Přistoupil blíž, zastínil si zarudlé oči před světlem a důvěrně špitl: "Zdá se, že máte zahraniční doprovod."

"Jak to?"

"Nejde po vás jen vojenská rozvědka a buzeranti od NKVD, jak se jim dneska říká. To je normální. Jenže po vás čmouchají i frickové."

"Němci?"

"Dneska ráno přišel jeden fricek a vyptával se recepčních na jména všech nových hostů. Cizinců, kteří se ubytovali za poslední týden."

Metcalfe strnul na místě, otočil se a jakoby nic prohodil: "Páni, tak náckové už si zkouší, jak by jim Moskva slušela," pokusil se o vtip. "Zalíbilo se jim tady až moc, nemáte ten dojem?"

Bishop pokrčil rameny. "Ten chlap byl nejspíš agent SD, aspoň podle toho, jak vypadal. SD, to je Sicherheitsdienst, bezpečnostní služba říšského vůdce. Ale na recepci moc nepochodil. To víte, jazykové problémy. No a Rusáci nemají otázky moc rádi, pokud je ovšem sami nekladou."

"Dostal, co chtěl?" Noví hosté? Cizinci? Jistě, mohla to být náhoda, ale

Metcalfe se obával, že není. Proč zrovna Němec? uvažoval.

"Vzal jsem si ho stranou a trochu jsem si s ním pokecal. Znáte to, my novináři hladovíme po informacích - říkal jsem si, že by mi mohl napovědět, oč frickům běží, stačil by třeba jen drb. Stálo by to aspoň za pár řádků v příští zprávě."

'Podle jednoho německého návštěvníka tohoto zbídačeného města...' a tak dále. Čtenáři tyhle nesmysly úplně žerou. Použil jsem všechny svoje vyslyšací schopnosti. Hezky jsme si popovídali."

"O čem?"

"Ten chlápek toho ví hodně o muzice. Osobně se setkal s Walterem Gieseckem. A taky s Elisabetou Schwarzkopfovou."

"Chtěl po vás jména hostů?"

"Jasně. Pořád se k tomu vracel."

"A vyhověl jste mu?" Metcalfe se snažil zachovat lehký tón.

"Jeden starý známý ho prý požádal, aby tady někoho našel. Říkal, že jméno si přesně nepamatuje, ale ten člověk měl nedávno přijet z Paříže."

"Tak to jsem z obliga."

"No, já jsem každopádně trochu lepší v získávání informací než v jejich podávání. To víte, pracovní deformace. Řeknu vám, že mi ta jeho historka moc nesesedla. Že by si nevzpomněl na jméno? Ale no tak, chlapče, vymysli si něco lepšího, tohle volá do nebe!"

Roger Martin ještě spal, když Metcalfe zaklepal na dveře. "Nechtěl by ses projít?" zeptal se ho Metcalfe.

"Ani ne," zívá Roger.

"Tak fajn. Jde se."

Už v hotelu se na ně pověsila nová směna tajných, kteří okamžitě zaujali pozice, v nichž Metcalfe rozpoznávat běžnou sledovací techniku NKVD. Jeden se držel kus za nimi, druhý přešel ulici a pokračoval rovnoběžně. Nebyli to amatéři, ale ani prvotřídní profesionálové. Nezdržoval se v okolí i světlavý agent, který ve srovnání se dvěma průměrnými hráči působil jako kouzelník Houdini? Vyloučit se to nedalo. Metcalfe však za žádnou cenu nechtěl zavdat některému z pronásledovatelů důvod ke znepokojení či podezření. Potřeboval si zkrátka s Rogerem promluvit někde venku, daleko od hotelových mikrofonů. Museli se chovat nenápadně a předvídatelně.

Pozorovatelům by se mohlo zdát, že si Metcalfe vyrazil na svižnou ranní procházku po rušné ulici, jako obchodník, který si vzal den volno na klidnou prohlídku památek. Jeho hlas však vůbec klidný nebyl. Rychle Rogerovi vylíčil, co se stalo - od straš-

livého nepořádku v hotelovém pokoji přes špičkového agenta, kterého na něj nasadili, až po znepokojivé zmizení radiostanice.

Roger se stále víc chmuřil. Když slyšel u ukradené vysílačky, škubl sebou. "Víš, jakou práci mi dalo ten krám zakopat, aby mě přitom nikdo neviděl?"

"Dokázal bys sehnat chybějící součástky? Krystal mám. Klávesa na morseovku a další věci by se daly vymontovat z krátkovlnných vysílaček..."

"To myslíš vážně?" ozval se Roger.

"No jo, já vím," vzdychl Metcalfe.

"Tohle přece nemůžeš po kamarádovi žádat!"

"Hm, asi ne."

"To si piš. Takže máme jasno."

"Promiň, že jsem to vůbec řekl. Nejde to... Ale musí přece existovat..."

"Tak já to teda zkusím."

Metcalfe se usmál. "Já to věděl."

"Chce to den, možná dva."

"Jasně. Ale potřebuju se rychle spojit s Corkym." Musel Corcoranovi říct o ztracené radiostanici. Kdyby jeho zprávy zůstaly bez odezvy, myslel by si, že se Metcalfovi něco stalo.

"A jak to chceš udělat? Dokud se mi nepodaří postavit vysílačku, jsme bez spojení. Pokud se mi to vůbec podaří."

Metcalfe hodnou chvíli mlčel. "Corky se zmínil o jednom řešení. Mám ho použít jen v případě nouze."

"Doufám, že nemyslíš diplomatickou poštu. Je pomalá - trvalo by to nejmíň pár dní. Znáš jediný bezpečný způsob komunikace se zahraničím: telegraf. Jde sice po běžných linkách, ale je šifrovaný."

"A hlavně není bezpečný."

"Cože? Je to ten nejbezpečnější kanál na světě! Jeho prostřednictvím velvyslanec komunikuje s prezidentem, proboha."

"Je zabezpečený - před Rusy. Ale ne před našimi. Vnitřní nepřítel není o nic lepší než vnější."

"Ježíšikriste," lamentoval Roger. "Tak co teda Corky doporučuje?"

"Nejspíš existuje telefonické spojení, o němž neví ani většina zaměstnanců velvyslanectví. Šifrovaný rádiový signál putuje na vysílač v Estonsku, tam se

Ludlum Robert - Tristanova zrada

zesílí a pošle dálkovým vedením do Ameriky."

"Černý kanál," zašeptal Roger ohromeně. "Páni, něco jsem o něm slyšel, ale myslel jsem, že to jsou jen kecy."

"Zřejmě se používá jen málo, právě v krizových situacích. Jinak by Sověti mohli dostat podezření."

"Corkyho člověk k němu má přístup?"

Metcalfe kývl.

"A co se vlastně stalo?"

"Něco tady nehraje. Jde o úkol, se kterým mě sem Corky poslal. Von Schussler se pro roli dvojitého agenta vůbec nehodí, a Corky to musel vědět! Má přece mnohem lepší zdroje než já."

Roger se zadumal. "Myslíš, že tady běží o něco jiného?"

"Stoprocentně. Jinak mě sem Corky poslal úplně zbytečně, a to není jeho styl. Než někoho vyšle na nepřátelské území, všechno si dobře propočítá. Nikdy by mě nestáhl z Paříže kvůli nějakému pochybnému podniku - to prostě nemá logiku!"

"To ne," připustil Roger. "Asi máš pravdu. To fakt nesedí."

Metcalfe se rozešel s Rogerem a zamířil k ambasádě Spojených států. Cestou minul klasickou kamennou budovu, jejíž mosazná tabulka hlásala, že jde o německé velvyslanectví. Podíval se na dům a vzpomněli si na von Schusslera. Veškeré informace, které o diplomatuvi shromáždil, včetně krátkého osobního rozhovoru na chatě, vykreslovaly celkem věrný obraz kariéristy. Ani statečného, ani chytrého, ani zarytého nacisty, ani odpůrce.

Co měl tedy Corky za lubem? Proč ho sem sakra posílal?

Z otevřeného okna na straně budovy se linula hudba. Venku mrzlo až praštělo.

Metcalfe bezděčně napadlo, že v tomhle počasí by si otevřel okno leda otužilec.

Ale hudba to byla krásná, někdo hrál jako skutečný houslový virtuos. Co je to za skladbu? uvažoval Metcalfe. Vzápětí se mu vybavil její název: "Totentanz." Tanec smrti. Ano, to jsou celí Němci. Mísí v sobě kulturu i barbarství.

Když se přiblížil k americké ambasádě, koutkem oka zaznamenal rychlý pohyb.

Otočil se a pod beranicí spatřil známou kšticí

ci světlých vlasů a vysedlé lícní kosti. Byl to agent NKVD, který ho sledoval u Lanina bytu a pak ho odvezl na večírek. Nyní se zjevil u velvyslanectví, jako by věděl, že sem Metcalfe půjde. Černou prací zjevně nechával svým druholigovým kolegům. On patřil do jiné kategorie. Nemusel Metcalfe stopovat. Zdálo se, že věděl, kam má jeho kořist namířeno.

Metcalfe se otočil na podpatku a rozběhl se k agentovi NKVD, ten však stačil

bleskově zmizet. Tak jo, pomyslel si. Slídl dokázal jeho kroky dokonale odhadnout, ale co vlastně zjistil? Co je divného na tom, když se americký obchodník zastaví na ambasádě vlastní země? Pokud to mělo být jen psychické zastrašování, ať si tedy Rus poslouží. Stejně ničeho nedosáhne.

Amos Hilliard vstoupil do malé přijímací místnosti konzulátu. Tvářil se mrzutě. Očividně neměl z Metcalfe radost.

Metcalfe mu vysvětlil účel své návštěvy. Hilliard neochotně svolil. "Musíme do pevnosti. Tak tomu říkáme. Je důkladně střežená a zabezpečená. Sám tam chodím jen výjimečně. Budu si muset vymyslet nějakou záminku pro kolegy."

"Moc vám děkuju," řekl Metcalfe.

"Vyřiďte Corkymu, že chci dostat přidáno," odvětil diplomat.

O čtvrt hodiny později už Hilliard vedl Metcalfe bludištěm zamčených chodeb, jež končilo u ocelových dveří. Za chůze mu vysvětlil, že jde o nejbezpečnější místo na velvyslanectví. Diplomata opatrně otočil číselníkem na velkém černém zámku. Trvalo mu několik minut, než dveře konečně odemkl. Bylo zřejmé, že sem skutečně zabloudí zřídka.

Když vešli dovnitř, Hilliard ukázal na dveře s nápisem ROZVODNA, kde se nacházely skříň s elektrinou pro černý kanál a také dálnopis a telefonní kabely. Zastavil se u neoznačených dveří se třemi složitými zámky. Za nimi se skrývala místnostka, jež na první pohled připomínala telefonní budku: byl to stísněný prostor obložený ocelovými pláty, ne o mnoho větší než rakev. Stála tam jedna kovová židle. Na úzké ocelové polici ležel podivně baňatý aparát s běžným černým sluchátkem.

Byl to zabezpečený spojovací modul, o němž Hilliard mluvil jako o Pevnosti.

Připomínal zvukotěsnou krabici, odhlučněnou za

použití nejmodernějších technologií. Zvukové vlny se z uzavřeného prostoru nemohly šířit ven. Jakmile Metcalfe usedl, Hilliard za ním zavřel těžké dveře a zamkl.

Metcalfe nedokázal potlačit nával klaustrofobie. Ve dveřích bylo malé okénko z plexiskla, jímž viděl, jak Hilliard vešel do komůrky naproti, kde měl

Ludlum Robert - Tristanova zrada

kontrolovat spojení a ohlídat, aby všechno proběhlo hladce. Vzduch v Pevnosti byl těžký a zatuchlý. Chyběla tam ventilace - zřejmě další opatření proti hluku - a teplota rychle stoupala, jak Metcalfe očekával. Hilliard zahájil spojení zvláštním zašifrovaným telegramem. Až se potřebné linky zprovozní, což vyžadovalo několik minut, měl přístroj zazvonit. Metcalfovi stékal pot po tváři. Náhle se ozvalo pronikavé zadrnčení, které vůbec nepřipomínalo vyzvánění telefonu. Metcalfe popadl sluchátko. "Stephene, chlapče," ozval se Corkyho nezaměnitelné ptačí krákání. Ani do zabezpečeného telefonu si Corcoran netroufl říct Metcalfovo přimění. Bylo uklidňující slyšet ho po tak dlouhé době, která ve skutečnosti trvala jen pár dní. "Doufám, že jde o nějakou důležitou věc. Zrovna totiž obědvám." Na lince se rozhostilo podivné prázdno s plechovou ozvěnou. "Tak to se omlouvám," odtušil Metcalfe škrobeně. "Jápak se ti líbil balet?" "Dostal jste zprávu, že jsem navázal kontakt?" "Jistě. Ale co ten Němec?" "Mluvil jsem s ním jen chvíli." "A stačilo to?" "Řekl bych, že jo." "Takže se můžeme těšit na nového spolupracovníka?" "To těžko. A myslím, že to dobře víte." Corky několik vteřin mlčel. Ve sluchátku jen slabě šumělo. "Nejkratší cesta mezi dvěma body není vždycky přímka," odvětil starý pán. "Proč jsem tady?" zvýšil Metcalfe hlas. "Prokrista, Corky, snad jste mě sem neposlal jen pro legraci! No dobře, jedna moje bývalá známost si náhodou začala s naprosto průměrným německým diplomatem - a co z toho? Netvrďte mi, že nemáte sto lepších kandidátů spolupráce, než je von Schussler! Co se to tady sakra děje, Corky?" "Uklidni se, Stephene," zchladil ho Corcoran. "Chtěl jsem po tobě, abys navázal kontakt se svojí 'bývalou známostí', jak říkáš, a to jsi udělal. První fáze proběhla podle plánu." "První fáze čeho? Já nejsem žádná loutka, Corky. Nemůžete tahat za provázky a manipulovat se mnou. Proč tady k čertu jsem?" Otřel si čelo i krk kapesníkem. "Stephene, včas se dozvíš, co je potřeba." "To ne, Corky. Já tady riskuju krk..." "Děláš to dobrovolně, Stephene. Nejsi tam z donucení. Jestli se chceš vrátit domů, jak je líbí. Stačí říct. Ale dokud pro mě pracuješ, tak je bezpečnost na prvním místě. Tohle je riskantní hra. Masakr na základně v Paříži by ti měl připomínat, že..." "A jaká bude další 'fáze'?" přerušil ho Metcalfe. Ozvalo se dlouhé kovové zasyčení. Vteřiny plynuly. Metcalfe chvíli nevěděl, jestli spojení nevypadlo, ale pak Corky konečně odvětil: "Rudolf von Schussler, jako všichni jeho kolegové na německé ambasádě, má v Moskvě sbírat informace o záměrech Rusů. Hitler jim zakázal provádět skutečnou špionáž, nechce vzbudit podezření. Čímž jim hází klacky pod nohy. Nacisté prahnou po informacích o Sovětech, ale nemají je jak získat. My jim je dáme." "Cože?" "Brzy dostaneš balíček dokumentů. Musíš přesvědčit Světlanu, aby je předala svému německému milenci." Metcalfe málem upustil sluchátko. "Aby je předala?" vykřikl. "Všechno hraje pro nás," pokračoval Corky. "Světlanin otec je významný generál Rudé armády ve výslužbě, hrdina říjnové revoluce, který teď pracuje na komisariátu obrany." "Ale on je jen úředník," namítl Metcalfe. "Jako slavný voják dostal výnosnou trafikou. Lana mi říkala..." "Improvizuj, synku. Musíš se snažit." "Mám ji využít pro vaše účely. Proto jste mě sem doopravdy poslal, co?" Měl tušení, ale chtěl to slyšet přímo od Corkyho. "Řeknu to jinak. Chtěl jsem, abys ji získal. Abys využil von Schusslera jako kanál pro předávání informací Oberwehrmachtu. Jedná se o strategické a taktické údaje, které změni rozhodnutí nacistů." "Ježíšmarjá, Corky, žádáte mě, abych ji zatáhl do neuvěřitelně hazardního podniku! Vždyť je to tanečnice, baletka! Žádná agentka. Není to špionka, ale umělkyně!" "No právě, Stephene. Víš, že někteří z mých nejlepších agentů přišli právě od divadla?" "A jestli to pokazí, co s ní bude?"

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Stephene," pravil Corcoran trpělivě, "snad ti nemusím připomínat, v jakém průšvihů už je teď. Pro ruského občana je dneska nebezpečné stýkat se s cizincem. Ale ona není obyčejná Ruska. Je to přední tanečnice, navíc má otce generála a spí s německým diplomatem. Zapomeň na pakt Hitlera se Stalinem - sovětská rozvědka ji určitě pozorně sleduje."

Metcalfe si vzpomněl na jejího "opatrovníka" Kundrova. Ani nevíte, jak pozorně, pomyslel si. Jenže von Schussler neoslovil Lanu kvůli špionáži. Pokud jeho zájem nějak souvisel s postavením Světlanina otce, ona sama to ani po několika měsících nepoznala. Ne ne, Němce vedly čistě tělesné pohnutky. Byla to nesmírně krásná žena, a proto se jí dvořil. Navíc primabalerína, a tudíž skvělý úlovek, s nímž se mohl chlubit. Slabí muži von Schusslerova typu se rádi předvádějí s hezkými ženami. Vydíral Lanu tvrzením, že se jméno Michaila Baranova nachází v materiálech, které by mohly okamžitě vést k jeho popravě. Dál o něj však nejevil zájem.

"A co světlanin otec?" naléhal Metcalfe. "I jeho bych vystavil riziku."

"Její otec - jak to nejlíp říct - už tady dlouho nebude. Je jen otázka času, kdy ho zavřou jako většinu jeho kolegů z Rudé armády."

"Doteď se mu nic nestalo."

"Víme, že je na seznamu. NKVD mu říká kniha smrti. Zatýkání pokračuje postupně. Za několik týdnů přijde na řadu i Baranov. Až ho zavřou, Světlanu už bude k předávání dezinformací

nepoužitelná, takže čas kvapí. Myslíš, že ji NKVD nepovažuje za bezpečnostní riziko? Ona je v maléru už teď."

"Nedělala to dobrovolně," namítl Metcalfe a otřel si vlhké čelo. "Neměla na vybranou."

"No tak. Dovol, abych ti připomněl, že nacisté postupně polykají celou Evropu.

Ne, oni ji hltají po velkých soustech. Nacistická válečná mašinerie úspěšně táhne světem. Svoboda nebyla nikdy takhle ohrožená. Francie je na kolenou a Hitler nemá v Evropě žádné nepřátele. Anglie už nemůže dlouho vzdorovat. Pokud máme šanci to šílenství ukončit, je to naše povinnost. Proto tam jsi. Není nic důležitějšího. A tady nám příležitost spadla přímo do klína. Byla by hloupost ji nevyužít. Ne, byl by to zločin." Corky se odmlčel. Metcalfe nic neřekl. "Jsi tam, Stephene?"

"A co je v těch papírech, které chcete předat von Schusslerovi?"

"Ty dokumenty vykreslují obraz, kterému by OKW, tedy Oberkommando der Wehrmacht, Hitler i jeho vysoké velení měli uvěřit."

"Obraz?"

"Někteří malíři používají olej, jiní vodovky. My použijeme čísla. Úhledné sloupečky číslic. Odhady síly vojsk, přesné počty výzbroje, divizí a mužů, polohy muničních skladů. Soubor údajů, který představitelům Wehrmachtu i samotnému Hitlerovi nabídne obraz Rudé armády, jak by ho nenamaloval ani van Gogh."

"Já pořád nevím, o čem je řeč."

"Bude to obraz medvěda, Stephene. Vlastně spíš takového neškodného médi bez drápů."

"Chcete, aby předala von Schusslerovi falešné dokumenty ukazující, jak je Rusko vojensky slabé?"

"Klid, budou to prvotřídní padělky. Nepoznal by je ani sám Stalin."

"To věřím."

Páni, užasl Metcalfe. Byl to geniální a ďábelský plán. Typický produkt z Corkyho dílny. "Jestli Hitler dospěje k názoru, že invaze do Ruska bude hračka, bez mrknutí tam pošle vojáky," řekl Metcalfe. "Vykopne dveře a vrazí dovnitř!"

"Vážně?" pravil Corky s ironií, kterou nezakrylo ani špatné spojení.

"Ježíšikriste, Corky, vy chcete přimět Hitlera, aby vyhlásil válku Sovětskému svazu!"

Opět nastalo dlouhé ticho. Ve sluchátku dál podivně praskalo, hrkalo a pípalo, jako by člověk poslouchal rozladěné rádio. "Stephene, o peloponéských válkách už jsem ti říkal, ne?"

"Jo," odsekl Metcalfe. "Atény přežily jen díky tomu, že jejich nepřátelé začali válčit mezi sebou."

"Atény ty sváry mezi nepřátele samy zasely. Postavili jednoho proti druhému. O to tady jde."

"Ale vy nemůžete vědět, jestli se ty papíry k Hitlerovi vůbec dostanou. Vezměte si, kolik má ten řetěz článků. Stačí, aby to jeden nevěřící Tomáš smetl ze stolu."

"To je fakt, Stephene, ale kdo nic nedělá, nic nezkazí, nemám pravdu?"

"Nojo."

"Co víme: Hitler osm hodin denně pročítá hlášení, zápisy a zprávy rozvědky. Do

Ludlum Robert - Tristanova zrada

tajných informací je dočista blázen. Všechna hlavní rozhodnutí dělá sám, a to na základě údajů, které obdrží. A vážně bere jediné údaje, které mu dodá jeho tajná služba. Špioni, jimž věří. Von Schussler sice není špion, ale má spoustu známostí. Má přátele na vysokých místech."

Metcalfovův mozek horečně pracoval. Kapesník už měl úplně zmáčený, sáhl tedy pro další, ale žádný neměl. "Udělám to, ale mám jednu podmínku."

"Prosím?" otázal se Corky nevěřícně.

"Jestli se Laně něco stane - pokud si bude myslet, že jí hrozí zatčení - chci od vás záruku, že ji dostanete z Moskvy." Holýma rukama si vytřel z očí slaná pot. V budce byl hrozný vzduch a Metcalfe nevěděl, jak dlouho to tam ještě vydrží.

"Stephene, ty moc dobře víš, že tohle neděláme."

"Moc dobře vím, že to děláme. Ve Francii i v Německu takové případy byly."

"Ano, ale tam šlo o mimořádné..."

"I tohle je mimořádný případ, Corky. Jestli se mi nezaručíte, nezatáhnu ji do toho."

"Samozřejmě se budeme snažit co nejvíc omezit riziko, ale..."

"Slyšel jste dobře," uzavřel Metcalfe debatu. "Nebudu smlouvat. Berte, nebo nechte ležet."

Amos Hilliard seděl u dálnopisu na druhé straně chodby a hlídal příchozí zprávy, jež by vyžadovaly okamžitou pozornost. Černý kanál byl zaveden teprve nedávno a jako každé nové zařízení měl své mouchy. Byla to složitá změť mezinárodních spojů a linek, vydaných napospas vrtochům války. Mohlo se stát cokoli. Nejlepším dokladem kvality spojení byl měřič signálu, který měl Hilliard před sebou. Ručičky ukazující sílu přenosu oběma směry zůstaly takřka klidné, jen lehce kolísaly. Pokud by jedna z nich spadla, Hilliard by se rychle snažil obnovit spojení.

Metcalfovi to trvalo déle, než diplomat čekal. Ať mluvil s Corcoranem o čemkoli, šlo zřejmě o citlivou a spleť záležitostí. Hilliard se mohl jen domýšlet, co ten mladík v Moskvě dělá. Zeptat se nemohl, Corkyho posvátná zásada dělení to zakazovala. Nepřestávalo mu to však vrtat hlavou. O mladém bohatém hejskovi, který byl na Corkyho agenta až příliš lehkovážný, a té baletce z velkého divadla už něco slyšel. Sám navíc viděl, jak spolu odcházejí z večírku. Člověk nemusel být génius, aby si domyslel, že mezi nimi něco je. A pak ty všetečné dotazy na von Schusslera. Metcalfe se toho Němce zřejmě snažil vyhodnotit. Možná se k němu chtěl dostat přes tu dívku. Proto sem Corky poslal někoho tak nezralého. Metcalfova zkušenost v terénu třeba nebyla tak důležitá jako zkušenost v ložnici.

Hilliard pohlédl na ukazatel a škulbl sebou. Obě jehličky náhle poklesly. Signál z nějakého důvodu prudce zeslábl. Vyskočil od přístroje a vběhl do chodby, jeho kroky se odražely od stěn. Nahlédl do okénka v ocelových dveřích a viděl, že Metcalfe, celý zpocený, stále hovoří. To by ovšem znamenalo, že se spojení nepřerušilo.

Co tedy mohlo způsobit pokles signálu?

Náhle ztuhl. No to snad...

Zabušil na okénko pěstí. Metcalfe se po chvíli zmateně otočil. Hilliard mu divoce ukazoval, aby zavěsil, a přejel si prstem pod bradou. Metcalfe řekl ještě několik slov a pak rychle položil sluchátko.

Když Hilliard konečně otevřel, Metcalfe už byl na nohou. "Co se sakra...?" vyhrkl Metcalfe.

"Ohrožení!" vyhrkl Hilliard. "Bavili jste se posledních dvacet třicet vteřin o citlivých věcech? Nedá se vyloučit, že se na vás někdo napíchl."

"Napíchl? Ne, o ničem důležitém už nebyla řeč. Vlastně už jsme se loučili. Ale jak by nás mohl někdo odposlouchávat?"

Hilliard neodpověděl. Otočil se a rozběhl se halou. Jeho podrážky hlasitě klapaly na dlažbě. Jediným zranitelným uzlem totiž byla rozvodna vedle vchodu na konci chodby, kde se sbíhaly telefonní kabely. Bezpečnostní opatření ještě nefungovala dokonale. Náhle spatřil, jak se dveře komory daleko před ním rozlétly. Vynořila se z nich temná postava, jež okamžitě zmizela za rohem. Hilliard dotyčného poznal. Byl to nižší tajemník velvyslanectví, o němž měl vždycky pochybnosti. Ted se to jen potvrdilo. Ten chlap poslouchal.

Ale proč?

Hilliard spěchal ke dveřím do rozvodny a prudce je otevřel. Tamhle: na zemi ležela chvatně odhozená sluchátka. Důkaz, který Hilliard ani nepotřeboval.

Metcalfe se zastavil ve vchodu. Ihned pochopil, co se stalo.

"Konec vysílání," utrousil Hilliard. "Okruhy jsou narušené."

"Že by váš slavný černý kanál nebyl tak superbezpečný?"

"Jeho zabezpečení má sloužit k ochraně zvěncí. Proti Sovětům. Ne proti vlastním

lidem."

"Kdo to byl?"

"Jeden nižší úředník. V hierarchii velvyslanectví sám o sobě nemá významnější postavení..."

"Na cí pokyn?"

"To nevím. A těžko to brzy zjistím. Vím jen jedno, Metcalfe: je tady hodně hráčů. A kde je hodně hráčů, někdo vždycky prohraje. Místo černého kanálu to příště můžete klidně vytroubit na vlnách Rádía Moskva. Něco pro mě udělejte, a pro sebe taky. Běžte zadním vchodem. A už se tady neukazujte, Metcalfe. Prosím vás. Nikdy."

Houslista seděl na lavičce v parku naproti americkému velvyslanectví. Hlavou mu zněl nosný motiv Schubertova kvartetu Der Tod und das Mädchen. Tu melodii měl rád. Její úvodní bouřlivé trioly pozvolna ustupovaly hladivým sametovým tónům v D-moll. Skladba přecházela z jedné tóniny do druhé a měla v sobě jakousi zlověstnou krásu. Sledoval lidi, kteří vcházeli i vycházeli z budovy a snažil se nevnímat nechutné pachy Moskvy, což bylo samozřejmě marné. Už je dobře znal - odporný smrad mužského potu podbarvený vodkou, nečisté ženy, dech páchnoucí cibulí, levný tabák, všudypřítomný puch vařeného zelí. Myslel si, že nic odpudivějšího než Francouzi už nemůže existovat, ale mýlil se. Rusové byli ještě horší. Na pozadí všech těch vůní okamžitě poznal každého cizince, Američana či Brita. Muller, jeho řídicí důstojník ze Sicherheitsdienstu, měl pádný důvod k podezření, že Daniel Eigen, člen tajné špiónážní skupiny působící v Paříži, odjel do Moskvy. Samotný Reinhard Heydrich měl tušení, že se tento Eigen podílí na čemsi velkém, a to bylo třeba prošetřit. Eigena mohl zneškodnit kdokoli, ale jen nemnozí agenti SD uměli jak vyšetřovat, tak v případě potřeby bez mrknutí zabít.

Francouzské hranice, byť pod dohledem Němců, byly prostupné. Daly se překonat celou řadou způsobů a lidé toho hojně využívali. V Paříži žilo hodně anglických a britských občanů, řada z nich bez dokladů a ohlášení. Zjistit, kteří z nich v posledních několika dnech zmizeli, bylo takřka vyloučeno. Moskva však nabízela mnohem příhodnější podmínky. Pravda, cizinec sem mohl přicestovat s falešným pasem, což lze všude na světě. Jenže v Rusku to bylo daleko obtížnější, protože stát na všechno pečlivě dohlížel. Počet zahraničních hostů byl mizivý. Houslistu nepřekvapilo, že seznam, který se mu podařilo ukořistit, byl poměrně krátký. Alespoň ho čeká snadnější pátrání.

Jednoho kolegu poslal také před britské velvyslanectví. Měli velkou naději, že na jednom z těch míst hledanou osobu zachytí. Bylo přece logické, že zajde na ambasádu své země. Všichni to tak dělali.

Z domu vyšel muž v hnědém kabátu. Že by?

Kleist vstal, přešel ulici a brzy ho dohnal. "Promiňte," spustil s přátelským výrazem na tváři. "Neznáme se?"

Ale ještě než muž stačil otevřít ústa, houslista poznal, že to není jeho člověk. Ucítil z něj typický zápach živočišných tuků s nádechem papriky. Byl to Maďar, což potvrzoval i jeho přízvuk.

"To bude asi omyl," odpověděl chlapík.

"Omlouvám se," řekl houslista. "S někým jsem si vás spletl."

20 KAPITOLA

Tu kyprou ošumělou ženu s šátkem na hlavě, která seděla na lavičce ve Sverdlovském parku, Metcalfe nejdřív nepoznal. Tak dokonalý měla převlek. Zřejmě si z divadla vypůjčila kostým a na patřičných místech ho vycpala, aby se ze štíhlé mladé ženy stala klasická tlustá venkovanka středního věku.

Až když se z bezpečné vzdálenosti ujistil, že je to skutečně Lana, odvážil se kolem lavičky projít. Zdálo se, že si ho nevšimla, ani se na něj nepodívala. Uvědomil si, že ji možná sledují. Nic tomu sice nenasvědčovalo, ale nedalo se vyloučit, že světlovlasý agent NKVD se skrývá někde poblíž a pozoruje. Metcalfe nevěděl, zda je také pod dozorem, ale pro jistotu s tím musel počítat.

Při setkání ve stáji dal světlaně podrobné instrukce. Řekl jí, že od této chvíle budou muset postupovat takticky. Použil při tom ruský termín po všech pravidlech iskusstva, což doslova znamenalo "podle pravidel řemesla".

Reagovala se směsicí strachu a úlevy. Nutnost utajení ji děsila, ale byla Metcalfovi vděčná, že si dává pozor. Bylo to pro její i otcovo dobro. Když jí však vysvětlil metody, které budou muset použít, cosi ji napadlo a vyhrkla: "Jak to, že toho o těch věcech tolik víš, Stephene? Odkud znáš... pravila iskusstva. Myslela jsem, že jsi obchodník. Je normální, aby se obchodník uměl chovat jako špión?"

Pokrčil rameny a s hranou nenucenosti odpověděl: "Hodně se dívám na hollywoodské filmy, duša. To přece víš." Doufal, že mu to uvěří.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Minul tedy lavičku a po pár desítkách metrů trochu zvolnil krok, jako by neměl přesně daný cíl. V té chvíli ho Světlana dostihla. Všiml si, že nezměnila jen vzhled, ale dokonce i chůzi: kráčela rychle, ale mírně přitom kulhala, jako by ji trápila dna nebo bolest v kyčli. Proklouzla kolem něj v úzkém průchodu a chvatně přitom špitla: "Vasiljevská ulice je kousek od Puškinovy." A šla dál. Nejistě se rozhlédl po parku, jako by se chtěl zorientovat, a pak pokračoval. Držel se asi třicet metrů za ní. V duchu žasl, jaká je Světlana skvělá herečka a s jakou dokonalostí dokáže napodobit chůzi netrpělivé staré paní. Vyšla z parku, vmísila se mezi lidi a s neohrožeností mrzuté stařeny přešla Puškinovu ulici. Jak by řekl Corky a další školitelé, díky této proceduře se Metcalfe se světlanou "očistili" a "setřásli stíny". Sledoval, jak zabočuje do Vasiljevské, a vydal se za ní. Přistoupila k dřevěným dveřím jakéhosi činžovního domu. Vlevo od nich se táhla řada zvonků, vedle kterých byly v mosazném rámečku ručně napsané jmenovky. Budova vypadala staře a zchátrale. Neměla žádnou vstupní halu, jen odpočívadlo na schodišti. Páchlo to tam zkaženým masem a machorkou. Po vrzavých schodech zakrytých rozedřeným kobercem následoval Světlanu do druhého patra. Když vstoupil do temného, stísněného a zatuchlého bytu, zavřel za sebou dveře. Okamžitě ho objala. Její vycpaná postava mu příliš nepadla do ruky, ale v obličeji byla snad ještě krásnější než jindy. Těm vlhkým teplým rtům nemohl odolat. Po chvíli se od něj mírně odtáhla. "Tady by nám nemělo nic hrozit, miláčku." "Kdo tady bydlí?" "Máša, to je jedna tanečnice. Nebo spíš bývalá tanečnice. Odmítla návrhy baletního mistra, a tak teď pracuje jako uklízečka v agentuře TASS, kde dělá její matka. Má štěstí, že sehnala aspoň nějakou práci." "Obě jsou pryč?" Lana přikývla. "Řekla jsem jí, že... že jsem někoho potkala. Ví, že bych pro ni udělala totéž, kdyby potřebovala trochu soukromí..." "Chceš říct hnízdečko lásky." "Přesně tak, Stivo," popíchla ho. "Ty přece musíš vědět, jak se tomu říká." Rozpačitě se pousmál. "Byla jsi tady někdy s von Schusslerem?" "No to určitě! Ten by sem ani nevkočil! Bere mě jen do svého bytu v Moskvě, nikam jina." "On jich má víc?" "Na venkově má velkou vilu, kterou Rusové zabavili nějakému bohatému kupci. S Němci se tady dneska jedná v rukavičkách. Stalin chce dát Hitlerovi najevo, že to s dobrými vztahy myslí vážně." "Už jsi tam někdy byla? Myslím ve von Schusslerově venkovském sídle." "Stivo, říkala jsem ti přece, že pro mě nic neznamena! Nenávídím ho!" "Neptám se ze žárlivosti. Potřebuju vědět, kde se scházíte." Přimhouřila oči. "A proč tě to tak zajímá?" "No, mám něco v plánu. Pak ti to vysvětlím." "Bere mě jedinečně do bytu v Moskvě. Dům v Kuncevu je tabu." "Proč?" "Je to velká a krásná vila se služebnictvem, které zná jeho ženu. A Rudi si potrpí na diskrétnost." Znechuceně dodala: "Je to ženatý muž. V Berlíně má manželku a děti. Já mám být asi schovaná jako nemravné tajemství. Jezdí tam o víkendech a sepisuje ty svoje paměti, jako by měl co říct. Přitom je to jen ubohá nula. Ale proč se mě na to všechno ptáš, Stivo? Už dost o tom neřádovi! Stačí, že se s ním musím večer sejít. Ted na něj nechci myslet." "Víš, něco mě napadlo. Možná bych věděl, jak z toho ven." Slyšel svá vlastní slova a bylo mu z nich špatně. Lhal jí. Snažil se ji využít. Manipulovat s ní, přesněji řečeno. A to ho bolelo. "Vyptává se na tvého otce?" "Málokdy. Jen aby mi připomněl, co o něm ví a jakou má nade mnou moc. Jako by mi to musel zdůrazňovat! Copak si myslí, že bych na to mohla zapomenout? Že na to nemyslím každou vteřinu, co jsem s ním?" A pak skoro vyštěkla: "Že mě tak uchvátil svým šarmem?" "Takže by mu nepřišlo divné, kdyby ses mezi řeči zmínila, že otce nedávno povýšili do významné funkce, díky níž má přístup k řadě dokumentů o Rudé armádě?" "Proč bych mu to, probůh, měla říkat?" "Abys mu nasadila brouka do hlavy." "Ach," utrousila Lana ironicky. "A on mě pak požádá, abych otci ty papíry ukradla, jo?" "Přesně tak." "A já... a já mu ty tajné dokumenty donesu, takhle to myslíš, Stivo?"

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Ano. Budou v nich přísně tajné vojenské plány SSSR."

Světlna vzala jeho tvář do dlaní, jako by uklidňovala hloupého kloučka, a vzápětí se zasmála. "Geniální nápad, Stivo. A pak si stoupnu s megafonem doprostřed Rudého náměstí a vyhlásím na celou Moskvu, co si myslím o Stalinovi. Nechceš se přidat?"

Metcalfa však její jedovaté poznámky neodradily. "Samozřejmě půjde o padělky."

"Hmm, a kde je jako vezmu?"

"Dám ti je."

Ustoupila a propíchla ho pohledem. "A von Schussler ty dokumenty předá do Berlína, a tím se znemožní," pronesla pomalu, už bez jízlivosti.

"Jistě, nakonec se znemožní," připustil.

"Stáhnou ho zpátky do Berlína a já od něj budu mít pokoj."

"Tak. Ale nejdřív ho využiješ a pomůžeš zachránit svoji zem."

"Zachránit Rusko? Jak, prosím tě?"

Metcalfe si uvědomoval, že s ní hraje nečestnou hru, a nenáviděl se za to. Řekl jí jen část pravdy a snažil se brnkat na její nenávisť k nacismu, lásku k Rusku, nenávisť k von Schusslerovi - a lásku k němu.

"Ty víš, že žádná podepsaná dohoda Hitlerovi nezabrání udělat, co považuje za nejlepší pro nacisty. Chce dobýt svět - tvrdí to už od začátku a nic na tom nezměnil. Píše to v Mein Kampf. Je to ve všech jeho projevech a odpovědích. Nedělá s tím tajnosti. Zaútočí na každou zemi, která ho ohrožuje - a udeří jako první. Včetně Sovětského svazu."

"To je absurdní! Stalin by Německo nikdy neohrozil!"

"To máš jistě pravdu. Ale Hitlera je třeba o tom přesvědčit. Musí dostat informace, kterým uvěří. Chápeš? Prostřednictvím von Schusslera předáš Hitlerovi dokumenty, které ho přesvědčí, že Sovětský svaz pro něj nepředstavuje nebezpečí. Pokud se Hitler

nebude cítit v ohrožení, je větší naděje, že se nebude chovat agresivně."

"Stivo, vždycky jsem se v duchu ptala, nakolik ti můžu věřit. Mluvíš tak dobře rusky. Tvrdíš, že jsi podnikatel, že tvoje matka je Ruska..."

"Ale to je pravda. A vážně jsem podnikatel - svým způsobem. Teda, moje rodina podniká - hlavně proto jsem přijel."

"Ale nejen proto."

"Ne tak docela. Chci pomoci přátelům."

"Přátelům z tajných služeb."

"Dalo by se to tak říct."

"Takže je fakt, co se píše o cizincích v Pravdě. Že jste všichni špioni!"

"Ne, to je propaganda. O většině to neplatí." Zaváhal. "Já nejsem špion, Světlna."

"Takže to děláš z lásky?"

Znovu ta její ironie? Pozorně se na ni zadíval. "Z lásky k Rusku," řekl. "A k tobě."

"Máš Matičku Rus v krvi," pokračovala, "stejně jako já. Máš ji rád jako já."

"Tak nějak. Ne Sovětský svaz. Ale Rusko, místní lidi, jazyk, kulturu, umění. A tebe."

"To máš hodně lásek."

Měl pocit, že jí po tváři přelétl náznak porozumění. V přítomnosti si však nebyl jistý.

"To jo," odvětil a přitiskl ji k sobě. Spaloval ho žár vášně, ale také špatné svědomí. "Hodně lásek. A jednu jedinou." větší pravdu by říct nedokázal.

Leželi na úzké posteli v ponurém cizím bytě. Byli lepkaví od potu a jejich dech se pozvolna uklidňoval. Ona měla tvář na polštáři a ruku přes jeho hrud. On si prohlížel praskliny ve stropě. Milování mu přineslo tělesné uvolnění, ne však citové. Byl stále nervózní, možná ještě víc než předtím, a na prsou mu ležela tíha viny. Měl žaludek jako na vodě a v hrdle kyselou pachut. Světlna se milovala odevzdaně jako vždycky, oči zavřené, hlavu zvrácenou dozadu. Uvažoval, jestli tím aspoň na pár minut unikla

z hrozných stresů svého života. Nechtěl jí tu vzácnou chvíli pokazit, a tak raději nic neříkal ani nedělal. Stačilo, že ji podváděl.

Po několika minutách k němu otočila obličej. Viděl, že je v něm stále napětí. Nezmizelo.

"Vzpomínáš si na mého... opatrovníka?"

"Myslíš toho, co jsme potkali na dače? Co tě všude pronásleduje?"

Přikývla.

"Zdá se, že s ním celkem vycházíš. Chceš mi o něm něco říct?"

"To se ti opravdu jen zdá. Ve skutečnosti se ho bojím. Chápeš, co se mnou může udělat? Co se mnou bude, když úřady dostanou podezření, že se scházím s agentem

americké rozvědky?"

"Naprosto," řekl Metcalfe a konečky prstů se dotkl světlaniny růžové tváře, její hedvábné pleti.

"To těžko. Moskva je dneska úplně jiná než v době, kdy jsme se poznali.

Nedokážeš si představit, jaké tady v posledních letech proběhly čistky. Nikdo by tě hrůze nevěřil! Nikdo cizí, kdo to neprožil na vlastní kůži. Ani my jsme nechtěli věřit, co se vlastně děje."

"Ještě to neskončilo, že ne?"

"To nikdo neví. Je to lepší než před dvěma lety, ale těžko říct. Ta nejistota na tom byla nejhorší, víš. Když někdo zaklepal na dveře, člověk nevěděl, jestli si pro něj nepřišla NKVD. Báł se zvednout telefon, aby neuslyšel špatnou zprávu. Lidé mizeli bez vysvětlení a jejich rodiny měly strach o tom někomu říct. Pokud někoho odvěkli, poslali do lágru, nebo dokonce popravili..., jeho příbuzným se všichni vyhýbali. Báli se, že jsou nakažliví - že by to od nich chytily! Zatčení v rodině, to je jako skvrnitý tyfus nebo lepra - musíš se držet dál! Úřady nás pořád varují, at si dáváme pozor na cizince, protože všichni kapitalisté jsou špioni. Říkala jsem ti o své kamarádce tanečnici, která se příliš sblížila s cizincem. Víš, co ta krásná a nadaná holka dneska dělá? Prý je v pracovním táboře v Tomsku a každý den musí sochořem osekávat lejna ze zamrzlých záchodů."

"Ani nevina člověku nepomůže."

"Víš, co říkají ti nahoře, když s tebou vůbec milostivě promluví? Přiznávají, že budou i nevinné oběti, ale co na tom? Když se kácí les, létají třísky."

Metcalfe zavřel oči a něžně ji objal.

"Sebrali i jednoho našeho souseda, nikdo neví proč. Jeho manželka byla těhotná. Zavřeli ho do věznice Butyrki, obvinili z protistátní činnosti a nutili podepsat přiznání. Ale on odmítl. Tvrdil, že nic neudělal. Tak přivedli jeho ženu, jeho těhotnou ženu. Dva chlapi ho drželi. Dva další srazili jeho manželku na podlahu a bili ji a kopali. Ona křičela a křičela a křičela, ať přestanou, ale oni nepřestali." Polkla. Slzy jí stékaly po tváři na polštář. "A pak porodila, přímo tam na místě. Mrtvé dítě."

"Ach bože, světlo," hlesl Metcalfe. "Prosím tě."

"Takže jestli se divíš, proč jsem se změnila a proč vypadám smutně, tohle je odpověď. Zatímco ty sis cestoval po světě a užíval si, já jsem žila v tomhle. Proto musím být hrozně opatrná."

"Já se o tebe postarám," řekl Metcalfe. "Pomůžu ti." V duchu si však pomyslel: Co jí to dělám?

21 KAPITOLA

"Ale Karkulko," zavrňel von Schussler, "ty mě snad neposloucháš."

Jako vždycky tlachal o malicherných mrzutostech v úřadu: jak kolegové nechápou jeho dobré nápady a jak sekretářka věčně chodí do práce pozdě a drze se vymlouvá na moskevskou dopravu, i když bydlí ve vedlejší ulici. Byl to úporný vodopád stesků, jež měly jedno společné téma: žádný z těch bezvýznamných lidí není schopen ocenit jeho velikost. Von Schussler nikdy nevyzradil žádné tajemství. Bud byl chytřejší, než si o něm Lana myslela, anebo, což se zdálo pravděpodobnější, zkrátka nemyslel na nic, co nesouviselo s jeho vlastní osobností.

"Asi jsem se trochu zamyslela," odvětila Lana. Leželi ve von Schusslerově obří manželské posteli, kterou si nechal poslat z Berlína. Von Schussler usrkával koňak a mezi řečí hlučně hltal marcipán. Měl na sobě hedvábný župan a (jak bohužel několikrát zahlédla) pod ním byl úplně nahý. Odporně páchl, na osobní hygienu si moc nepotrpěl. Světlanu cítila obvyklé mravenčení v břiše, jako vždycky v jeho přítomnosti, ale dnes večer to bylo horší. Děsila se okamžiku, kdy ze sebe shodí župan a začne pohlavní akt. Jinak než "akt" se tomu říkat nedalo. Tentokrát však cítila ještě větší úzkost než obvykle. Čekal ji důležitý úkol.

"Určitě si v duchu přehráváš baletní číslo," řekl von Schussler a pohlídl ji po vlasech jako roztomilého psíka. "Ale nesmíš si brát práci domů, Karkulko. Naše lože je posvátné místo. Nesmíme dovolit starostem, aby ho znesvětily."

Měla sto chutí se ho zeptat, proč se tím tedy sám neřídí, ale ovládla se.

"Myslím na otce," řekla. "Mám o něj strach."

"Schatzi," odpověděl von Schussler něžně. "No tak, ty moje malá Karkulko. Místní úřady se nikdy nedoví ani slůvko z toho spisu! Copak jsem ti to neslíbil?"

Zavrtěla hlavou. "O to nejde. Ale dostal jinou práci."

"Aha," řekl von Schussler a opřel se o horu polštářů. Zjevně ztratil zájem. "No dobře." Jako by čekal, až Světlanu změní téma, aby se mohl vrátit k nářkům na kolegy z velvyslanectví, nebo rozvázat pásek županu, což byla ještě horší možnost.

"Přesunuli ho na jiné místo," pokračovala Lana neochvějně. "Mnohem důležitější."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Von Schussler si usrkl koňaku a sáhl po dalším kousku marcipánu. "Nedáš si taky, broučku?"

Zatřásla hlavou. "Otec má teď na starost veškeré výdaje Rudé armády. Musí dohlížet na všechny náklady komisariátu - zbraně, materiál, zásoby..."

Von Schussler jen znuděně zabručel.

"Je to strašná práce! V podstatě musí prostudovat celou vojenskou strategii Rudé armády!"

V jeho vodnatých modrých očích konečně vzplála jiskřička pochopení, snad i prasečí nenasytosti. "Vážně? Tak to je celkem důležitá práce, ne? Určitě má z povýšení radost."

Lana ztěžka vzdychla. "Nosí si domů hory papírů a po nocích je čte! Jeden sloupek čísel vedle druhého - kolik tanků a letadel, kolik lodí, kolik zbraní, kolik mužů... Chudák táta, udře se k smrti!"

"Tys ty dokumenty viděla?"

"Jestli jsem je viděla? Váří se po celém bytě - zakopávám o ně! Můj otec je voják, ne účetní. Proč mu to hodili na krk?"

"A četla jsi něco?" Von Schussler se snažil tvářit lhostejně, ale moc mu to nešlo. "Chci říct, jestli, ehm, rozumíš, co se tam píše?"

"Rudi, je to tak malinkým písmem, že z toho bolí oči! Lituju otce - musí si brát brýle a z těch papírů mu úplně třeští hlava."

"Tolik písemností po bytě," přemítal von Schussler. "Neztrácí o nich přehled? Je tvůj otec pedant?"

"Pedant? Pchá?" Zasmála se. "Když dělal velitele, měl ve všem pořádek. Ale papírování, to je neštěstí. Věčně si stěžuje, že nemůže něco najít, jestli nevím, kam to založil..."

"Takže by si nevšiml, kdyby mu něco scházelo." Světlaně doslova viděla, jak se mu kolečka v hlavě pomalu otáčejí. "To je velice zajímavé, holčičko. Velice zajímavé." Na neúrodné půdě Němcovy mysli konečně vzklíčil nápad - a co hlavně, byl to jeho nápad. Po několika vteřinách se rozhodl. Řekl si, že nebude tlačit na pilu a počká, až se pomilují. Spoléhal na to, že pak bude ještě povolnější a přijme jeho odvážný návrh. Sáhl na konec hedvábného opasku, jehož volný uzel se vyjímal na jeho velkém břiše jako stužka na dárku. Světlaně se sevřely vnitřnosti. Von Schussler zatáhl za pásek. Župan se rozevřel a odhalil temná zákoutí jeho slabin, kde se v houštině ochlupení skrýval titěrný pyj.

Němec jí položil svou tlustou ruku na vlasy, jako by je chtěl znovu pohladit, ale tentokrát jí jemně zatlačil hlavu žádoucím směrem. "Ty moje krásná Červená karkulko," vzdychl. "Moje Schatzi."

Několik vteřin předstírala, že nechápe, co po ní chce, a pak se smířila s osudem. Nesměla zapomínat, že její nové poslání je mnohem důležitější než osobní pohodlí. Každý velký úkol si občas žádá nepříjemné věci. Sjela hlavou k von Schusslerově rozkroku a vykouzila přitom úsměv plný nedočkavé touhy. Doufala, že tím zamaskuje nevýslovný hnus.

Houslista vešel do budovy německého konzulátu v ulici Leontjevského 10 a sdělil své jméno recepční. Frau středního věku s kysličnickově plavými vlasy, u kořínek tmavými, se na něj odměřeně usmála. Kleist se posadil a čekal na vojenského ataše. Vycítil, že se jí líbí a že se sama považuje za hezkou, což možná platilo před několika desítkami let. Její úsměv však opětoval.

Generálporučík Ernst Kostring, vojenský přidělenec německého velvyslanectví v Sovětském svazu, měl na povel veškerou výzvědnou činnost na území Ruska. Jako takový se zodpovídal svým nadřízeným důstojníkům v Abwehru v čele se samotným admirálem Wilhelmem Franzem Canarisem.

Houslista se však na Kostringa díval skrz prsty. Jistě, byl to odborník na ruské záležitosti, narodil se a vyrůstal v Moskvě a hovořil plynne rusky. Ale chyběla mu Zivilkourage. Kostringovy zprávy byly vyhlášené svou prázdnotou. Léta už si stěžoval, že z Rusů nemůže dostat žádné informace, že mu nedovolí cestovat po zemi bez doprovodu NKVD. Jeho hlášení neobsahovala žádné konkrétní údaje o sovětské armádě, které by se člověk nedočel

v novinách či nevypozoroval při prvomájových přehlídkách na Rudém náměstí.

Príslušníci Abwehru nenáviděli Sicherheitsdienst, který byl skutečnou špiónážní organizací. Cítili se v ohrožení, jelikož dobře věděli, že se v Hitlerových očích neosvědčili.

Kostring se však vyznal. Tušil, že houslista přijel do Moskvy s osobním požehnáním SS-gruppenfuhrera Heydricha. A to nebyl muž, s nímž by se chtěl pouštět do krížku. Reinhard Heydrich byl chytrý a bezcitný. Hitler o něm jednou prohlásil, že má "srdce ze železa", což od něj samozřejmě bylo nejvyšší ocenění. SD znamenal pro Abwehr nepříjemnou konkurenci, ale Kostring s ní raději

Ludlum Robert - Tristanova zrada

spolupracoval, aby si nenadělal zbytečné problémy. Prosbou o schůzku s vojenským atašé vynesl houslista svůj trumf. Dozví se, co ho zajímá. Bezvýznamný úředník, kterého mu předhodili, mohl jít třeba k čertu. Na tu zbabělou nulu, věčně hledající výmluvy, neměl Kleist vůbec náladu. Vojenský přidělenec ho přijal zdvořile. Byl to důstojný štíhlý šedesátník, který měl hodně práce, a tak šel přímo k věci.

"Když jsem se doslechl o vašem příjezdu do Moskvy, neměl jsem z toho zrovna

radost," spustil Kostring. "Jak víte, v srpnu loňského roku fuhrer zakázal

Abwehru podnikat proti Rusku jakoukoli nepřátelskou činnost."

"O to mi nejde," odsekl Kleist. Nelíbilo se mu, jak rozhovor začal.

"Admirál Canaris vydal jasný příkaz: nesmí se udělat nic, co by se Rusů mohlo dotknout. Admirál se řídí fuhrerovým přáním a stejně tak já. Němečtí špióni tady už prostě nepůsobí. Tečka."

Kleist pochopil, z čeho má ten pokrytec tak nahnáno. Vyvíjet tajnou činnost bylo proti oficiální politice velvyslanectví. Taková zbabělost!

"Jak pravil Goethe, nevědomost může být nebezpečná," řekl Kleist. "Takový zákaz se dá přece obejít. Inteligentní člověk jako vy si jistě dokáže poradit."

"Kdepak. Já se držím litery zákona. Chápu to správně, že máte pověření přímo od der Ziege." Nepatrně zahnul rty do úsměvu. Der Ziege, Koza, tak se posměšně přezdívalo Heydrichovi. Mohl za to jeho vysoký mečivý hlas. To jméno dostal už za studií a nedokázal se ho zbavit. Kdykoli je uslyšel, vždycky se dopálil.

Kleist se neusmál. Výrazem očí dal najevo, že to nepovažuje za vtipné.

Atašé si uvědomil, že to přehnal. Heydrich zjistí, že se mu posmíval. Chvatně se snažil své faux pas napravit. "Z vyšších míst už to přijít nemohlo, leda snad od Himmlera osobně."

Houslista přikývl.

"Víte, naši šéfové Canaris a Heydrich jsou sousedé a dobře se znají. Hrají spolu kriket. Heydrich dokonce učil Canarisovu dceru na housle. Slyšel jsem, že hrají společně." Kleist na to nic neřekl, a tak Kostring nervózně dodal: "Zdá se, že v SD jste sami muzikanti."

"Je to jen koníček," řekl houslista. "Hraje nás jen pár. Ten seznam, prosím."

Atašé otevřel zásuvku, vytáhl z ní list papíru a podal ho Kleistovi. Seznam zhruba dvaceti jmen byl napsaný podivnou latinkou, jako by ho stvořila ruka zvyklá na azbuku. Kleist si přečetl jména. Bylo mezi nimi několik činitelů komunistické strany Spojených států a také pár levicových umělců, včetně jistého zpěváka černé pleti a druhořadého divadelního režiséra. Dále členové anglické Fabiánské společnosti a pár lidí, kteří přijeli za obchodem. Vedle jmen stála data příjezdu a plánovaného odjezdu, čísla pasů a názvy i adresy hotelů, kde bydleli. Každý z nich mohl být agent působící v Moskvě pod falešným jménem. Nebo také žádný. Tak či tak, Kleist obejde hotely a zjistí, co se dá. Ted se měl alespoň čeho chytit.

Vstal. "Děkuji vám za pomoc," pravil prostě.

"Ještě něco," odvětil atašé a vztyčil ukazovák. "Jednu věc dodržujeme obzvláště přísně. Nezabýváme Rusy."

Houslista se strojeně usmál, oči však zůstaly chladné. "Nebojte se, nic takového nemám v plánu," odtušil.

Když Metcalfe vstoupil do haly, jeden z recepčních na něj zavolal: "Haló, pane! Moc se omlouvám, ale máte tady naléhavý vzkaz."

Metcalfe si vzal přeložený papír, který mu úředník podal. Že by Roger? podivil se. Nebo Hilliard? Ani jeden z nich by mu určitě nenechával důležitou zprávu na recepci.

Ne. Nebyl to list vytržený z bloku, ale tlustý úřední papír. V záhlaví bylo vyraženo "Lidový komisariát zahraničního obchodu SSSR". Sdělení sestávalo z několika strojopisných řádků:

Vážený pane Metcalfe,

dostavte se, prosím, na Lidový komisariát zahraničního obchodu k naléhavému jednání se soudruhem komisařem Litvikovem. Váš řidič už dostal instrukce.

Výzvu rozmáchle podepsal Litvikovův hlavní asistent. S komisařem zahraničního obchodu Litvikovem se Metcalfe už setkal. Byl to člověk, který měl nad jeho pobytem v Moskvě jakousi záštitu.

Metcalfe pohlédl na hodinky. Bylo už po běžných úředních hodinách, i když věděl, že sovětské funkcionáře mají podivnou pracovní dobu. Něco se stalo. Něco závažného. Nemohl jinak, než se k tomu postavit čelem.

Litvikovův šofér čekal v hotelovém vestibulu. Metcalfe k němu přistoupil.

"Serjožo, pojedeme."

Komisařův stůl byl plný telefonů různých barev. Čím důležitější úředník, tím víc telefonů, tradovalo se v Rusku. Metcalfe přemítal, jestli jeden z těch přístrojů není přímá linka k samotnému generálnímu tajemníkovi, zda má Litvikov takovou moc. Na stěně za ním visely velké portréty Lenina a Stalina.

Jakmile asistent Metcalfe uvedl, Litvikov vstal od stolu. Byl to vysoký muž se svěšenými rameny, huňatým obočím, uhlově černými vlasy a strašidelně bledou pletí. Za posledních deset let se velice změnil. Jak stoupal po služebním žebříčku, z ochotného a srdečného chlapíka se stávala nervózní vyděšená troska. Ted z něj však číselo cosi nového: zlost, rozhořčení a gladiátorská sebejistota smíšená se strachem. To Metcalfe znepokojilo.

Litvikov přešel k dlouhému jednacímu stolu potaženému zelenou plstí, na němž stála řada láhví s minerálkou, kterou komisař snad nikdy nikomu nenabídl. Usedl do čela, jeho asistent vpravo od něj, Metcalfe vlevo.

"Máme problém, pane Metcalfe." Litvikov hovořil anglicky s oxfordským přízvukem.

"Ten meděný důl," napověděl mu Metcalfe. "Naprosto s vámi souhlasím. S bratrem tu situaci probíráme..."

"Ne, pane Metcalfe. Nejde o ten důl, ale o mnohem vážnější věci. Obdržel jsem zprávy o vašem zvláštním chování."

Metcalfovi se zrychlil tep. Přikývl. "Alexandre Dimitroviči," prohodil žoviálně, "jestli se vaši tajní policisté tolik zajímají o můj milostný život, kladu si otázku, zda nemají nic lepšího na práci."

"Ne, pane." Ukázal na kupku žlutých papírů na stole po své pravici. V záhlaví měly razítko TAJNÉ. Nepochybně hlášení o jeho pohybu. "Tyto písemnosti nabízejí jiné vysvětlení, pane Metcalfe. Vzbuzují pochybnosti o pravé podstatě vašeho pobytu v Moskvě. Sledujeme vás velice pozorně."

"To vidím. Ale vaše NKVD se mnou zbytečně ztrácí čas. Bezúhonný člověk nemá co skrývat."

"Ale vy se chováte, jako byste měl co skrývat."

"Alexandre Dmitroviči, je rozdíl mezi skrýváním a diskrétností."

"Diskrétností?" pravil komisař a zvedl obočí. V jeho unavených očích se zračil strach.

Metcalfe ukázal na hromádku papírů. "Víte, k čemu bude všechna ta práce? Nezískáte víc než portrét flamendra. Amatéra. Hejska. Je mi jasné, jakou mám pověst, pane. Nesu si to s sebou jako kříž a musím s tím žít."

Jenže Rus mu na to neskočil. "Tohle nemá s vaším 'sukničkářstvím' nic společného, pane Metcalfe. Věřte mi, že..."

"Říkejte si tomu, jak chcete, ale když se cizinec z kapitalistické země zaplete v Moskvě s Ruskou, veškerá rizika nese ona. To přece oba víme. Já o se svých milostných dobrodružstvích nikde nešířím, pane, a vždycky se snažím chránit pověst dámy. Ale každé ženě, kterou potkám, hrozí mnohem větší nebezpečí než poskvrněná pověst. Takže jestli se moje chování zdá NKVD podezřelé, je to její věc. Já se nemám zač stydět. Ať si mě klidně sledují." Vzpomněl si, co mu řekl světlanin hlídač Kundrov, a dodal: "Slyšel jsem, že v sovětském ráji se nic neutají."

"Spolupracujete s Němci?" vyštěkl náhle Litvikov.

Tak o to jde! Kundrov ho na chatě viděl mluvit s von Schusslerem.

"A vy?" odpálil ho Metcalfe.

Litvikova bledá tvář zbrunátněla. Zíral na stůl a pohrával si se svým staříčkým plnicím perem. Ponořil ho do kalamáře, ale nic nenapsal. "Tak tohle vás trápí?" pravil po dlouhém tichu. "Že se teď zaměříme hlavně na obchod s Německem?"

"Na to se snad nemusíte ptát mě. Říkal jste přece, že všechno víte a znáte."

Litvikov se znovu na několik vteřin odmlčel. Nakonec se obrátil na svého asistenta. "Izvinítě!" štekkl na něj, aby je nechal o samotě.

Když úředník opustil místnost, Litvikov pokračoval: "To, co vám teď povím, Metcalfe, by mě mohlo stát místo i krk. Podávám vám zbraň a doufám, že ji nepoužijete proti mně. Ale musíte pochopit moji situaci - naši situaci. Pak možná budete ochotnější ke spolupráci. Vašemu bratrovi se dá věřit. Vás tak dobře neznám, ale snad budete stejně... diskrétní, jak jste sám řekl. Teď už totiž nejde jen o obchod, ale o životy mých blízkých. Mám rodinu, pane Metcalfe. Ženu, syna a dceru. Rozumíte?"

Metcalfe kývl. "Máte mé slovo."

Litvikov znovu namočil pero do kalamáře a tentokrát začal cosi čmárat na list kancelářského papíru. "Jak víte, vloni v srpnu podepsala naše vláda mírovou smlouvu s Německem. Pouhý den před oznámením dohody Pravda otiskla antinacistický článek o pronásledování Poláků v Německu. Stalin a všichni naši představitelé léta vystupovali proti Hitlerovi a fašistům. Náš tisk byl plný

Ludlum Robert - Tristanova zrada

článků o tom, jak jsou hrozní. A pak najednou bác - všechno se změnilo! Už žádné antinacistické články a projevy. Obrat o sto osmdesát stupňů. V našich novinách už slovo nacismus nenajdete. Pravda a Izvěstija teď dokonce citují z Hitlerových proslovů! Citují z Volkischer Beobachter." Litvikov zatím divoce naškrábal několik nečitelných řádků, které připomínaly jednu velkou kaňku. "Myslíte, že je to pro nás Rusy lehké? Myslíte, že můžeme zapomenout, co jsme četli, co nám říkali o zvěrstvech nacistů?"

A co Stalinova zvěrstva? napadlo Metcalfe, ale nechal si to pro sebe. Co miliony deportovaných a umučených obětí čistek? "Ovšemže ne," odvětil Metcalfe. "Je to otázka přežití, že?"

"Co myslíte: hledá králík ochranu u hroznýše královského?"

"A Sovětský svaz je králík?"

"Abyste mě nepochopil špatně, pane Metcalfe. Pokud nás nepřítel napadne, budeme bojovat do posledního dechu - a nebude to jen náš poslední dech. Budeme se bít se zuřivostí, jakou svět nezažil. Ale nemáme zájem útočit na jiné země."

"Řekněte to Polákům," utrousil Metcalfe. "Polsko jste napadli den po podpisu smlouvy s Německem, nebo se pletu? Povězte to Finsku."

"Jinak to nešlo!" ucedil Rus nakvašeně. "Bylo to preventivní opatření."

"Aha," odpověděl Metcalfe. K tomu neměl co dodat.

"Moje země nemá přátele, Metcalfe. Pochopte to. Jsme v izolaci. Po podpisu paktu s Německem se Britové nechali slyšet, jak jsme je zradili! Prý nám doslova ,nadbíhali' a chtěli, abychom po jejich boku bojovali proti nacistickému Německu. Ale jak nám ,nadbíhali'? Jak nás přemlouvali? Británie s Francií k nám poslali delegaci na nízké úrovni - vysloužilého admirála a rozklepaného generála. Plavili se dva týdny, než konečně dorazili do Leningradu! Ne ministři zahraničí, ale starí vysloužilci. To byla facka celému Rusku. Takhle se spojení nedomlouvá. Winston Churchill nenávidí sovětský režim - a nijak se s tím netají. A koho sem poslal jako svého velvyslance, na nejdůležitější zahraniční post po Washingtonu? Sira Stafforda Crippse - radikální, ale bezvýznamnou figurku. Socialistu, který nemá v britské vládě žádné slovo. Co jsme si o tom měli myslet? Ne, pane Metcalfe, Anglie nám dala jasný signál. Žádný zájem na spojení s Ruskem neměla." Litvikov psal s takovou vehemencí, že protřhl papír. Upustil pero.

"Ano," řekl Metcalfe s pochopením. "Kreml opravdu neměl na vybranou. Takže ta dohoda s Hitlerem - říkáte, že to není skutečné partnerství? Je to jen podání ruky, abyste si udrželi nepřítel od těla?"

Litvikov pokrčil rameny. "Jsem sice člen ústředního výboru, ale to neznamená, že vidím do rozhodování na nejvyšší úrovni."

"Jistě."

"Ale kladete mi otázky, které by člověk od obchodníka a hejska zrovna nečekal."

"Každý obchodník se musí zajímat o politiku. Zvláště v dnešní době."

"Něco vám povím a závěry si udělejte sám. Před měsícem nacisté tiše odkrojili kusy Rumunska a připojili je k Maďarsku. Dozvěděli jsme se o tom, až když se to stalo."

"Že by roztržka mezi Hitlerem a Stalinem?" sondoval Metcalfe.

"Nic takového," odtušil Rus chvatně. "Můžeme se jen dohadovat, pane Metcalfe."

Kdo ví, co to znamená. Jistě vím jen jedno: Stalin očekává, že ta dohoda s Hitlerem potrvá dlouho."

"Očekává..., nebo doufá?"

Litvikov se poprvé pousmál. Byl to vychytralý škleb cynika, který ví své. "To víte, moje angličtina není úplně dokonalá. Doufá by asi bylo vhodnější slovo."

"Vážím si vaší otevřenosti. Budu mlčet jako hrob, můžete se spolehnout."

Otevřeným chováním, a dokonce mírnou kritikou Kremlu komisař dost riskoval.

Litvikovův úsměv se vytratil. "V tom případě vás musím požádat, abyste to bral jako přátelské varování."

"S důrazem na , přátelské', nebo na ,varování'?"

"To si rozhodnete sám. Někteří kolegové vaši firmu Metcalfe Industries už dlouho podezírají. Najdou se i tací, kteří se domnívají, že to není jen kapitalistický podnik, což by k ostražitosti bohatě stačilo, ale něco víc. Zástěrka cizích zájmů." Probodl ho pohledem.

"Vy to musíte vědět," odtušil Metcalfe a také se mu neochvějně zadíval do očí.

"Vím to, že vy a vaše rodina máte velice dobré konexe ve Washingtonu a vedoucích buržoazních kruzích. O moc víc informací nemám. Měl byste vědět, že pokud bude nutná exproprie vašeho majetku, nebudeme váhat. Už jsem na to upozornil vašeho staršího bratra."

"Exproprie?" Metcalfe dobře věděl, co tím komisař myslí, ale chtěl tu hrozbu slyšet jasně, aby na ni mohl reagovat.

"To je vyvlastnění veškerých zařízení, jak jistě víte."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Metcalfe zamžikal, ale nic neřekl.

"Vám to možná nepříjde, ale ujišťuji vás, že když jsem o tom před pár hodinami mluvil s vaším bratrem, neměl z té představy velkou radost. Říká vám něco jméno James Mellors?"

"Ne. Mělo by?"

"A co Harold Delaware? Nebo Milton Eisenberg."

"Je mi líto."

"Mně taky, pane Metcalfe. Všichni to byli američtí občané. Sovětské úřady je popravily za špionáž. Nebyli propuštěni ani navraceni do vlasti. A myslíte, že vaše vláda spustila humbuk? Kdepak. Převládaly vyšší zájmy. Širší měřítko mezinárodních vztahů. Vláda Spojených států věděla, že se provinili. Věděla, že to můžeme dokázat, že máme jejich písemná doznání. Nikdo z vašeho ministerstva zahraničí nechtěl, aby ta přiznání spatřila světlo světa, takže všechno zůstalo pod pokličkou. Soudruh Stalin si z toho vzal poučení. Uvědomil si, že když podá Spojeným státům pomocnou ruku, pokoušou ho vzteklí psi. Ta ruka je teď zatátá v pěst." Litvikov to názorně předvedl. "Pět osamocených prstů vytvořilo jeden celek. Lenin učil, že kolektiv znamená zmizení jedince."

"Jistě," utrousil Metcalfe a stěží ovládal rozbušené srdce. "A Stalin se postaral o zmizení dlouhé řady jedinců."

Litvikov vstal. Zjevně s ním cloumala zlost. "Na vašem místě bych si dával pozor, abyste se nestal jedním z nich."

Houslista seděl v parčíku naproti hotelu Metropol a pozoroval vchod lehkým skládacím dalekohledem Zeiss 8x60. Z krátkého a nepřilíš úspěšného výsledku recepčních se dozvěděl, že nastal čas střídání směn. Ověřil si, že úředníci, s nimiž mluvil, odešli, a jejich místa zaujali kolegové, kteří neznali jeho tvář. Sklapl dalekohled, uložil ho, pak přešel ulici a vstoupil do hotelu. Nezastavil se u recepcie, ale okamžitě zamířil k hlavnímu schodišti potaženému kobercem. Nikdo ho nezastavil, ani u vchodu, ani v hale: vypadal jako cizinec a bylo zřejmé, že jde na večeři. Většinu hostů hotelové restaurace přece tvořili cizinci.

Vešel do hlavní jídelny navržené v okázalém slohu art nouveau. Zdobily ji pozlacené ornamenty, sloupy, strop z barevného skla a mramorová fontánka, z níž stříkala voda. Rozhlédl se, jako by hledal nějakého společníka k večeři. Kývl, usmál se na vrchního a počkal, až přejde. Pak hledání vzdal, vyšel z restaurace a zahrnul přímo ke schodům. Na seznamu, který dostal od vojenského přidělence, byli čtyři hosté hotelu. Ted už nepotřeboval pomoc žádného z recepčních. Znal čísla jejich pokojů.

22 KAPITOLA

Restaurace Aragvi sídlila na Gorkého ulici, kousek za Ústředním telegrafem. Byl to jeden z mála slušných podniků v Moskvě a Metcalfe s Rogerem Martinem se nutně potřebovali najíst něčeho normálního. Domluvili si sraz před vchodem na sedmou večer.

Metcalfe však měl ještě jeden důvod, proč večeřet zrovna v Aragvi, mnohem důležitější důvod. Přesně v osm se měl totiž na pánské toaletě sejít s Amosem Hilliardem. Velvyslanectví už nepřípadalo v úvahu. Restaurace Aragvi byla pro tajnou schůzku příhodným místem. Byla rušná a vždycky plná lidí, mezi nimiž nechyběli cizinci. Také měla víc vchodů, takže do ní mohl Hilliard nepozorovaně proklouznout. Diplomata navíc znal vedoucího restaurace. "Už ani nepočítám, kolik peněz jsem tam utratil, a nemyslím za jídlo. Podmázl jsem hodně lidí. Jinak v Moskvě solidní služby nepořídíte."

Roger měl zpoždění. Obvykle býval dochvilný, ale v Moskvě se nevyznal, a tak se mu některé věci zařizovaly špatně. Stěžoval si, že je to tam ještě horší než v okupované Francii. Naštěstí aspoň mluvil rusky.

Metcalfa proto neznepokojilo, když čekal čtvrt hodiny, a sběrač stále nikde. Fronta před restaurací mezitím utěšeně narůstala. Stál tam a snažil se odhalit známky sledování, žádných si však nevšiml.

Nakonec usoudil, že už nemá smysl čekat. Potřeboval stihnout schůzku s Hilliardem. Až Roger dorazí, dojde mu, že Metcalfe už je uvnitř. Vyкроčil ke dveřím restaurace podél dlouhé řady čekajících Rusů, kteří podle oblečení poznali, že je cizinec a jako takový je může předběhnout. Jakýsi muž vystrčil hlavu ze dveří a mávnutím Metcalfa pustil dál, ani se ho nezeptal na jméno. Metcalfe nemusel předkládat americký pas. Stačilo vsunout dvacet dolarů do dlaně vrchního, podivného dlouhovlasého chlapíka v dlouhé livreji a špičatých botách, jemuž se na krku houpal skřipec.

Vrchní ho zavedl ke stolku pro dva na balkonu s výhledem na hlavní jídelnu. Kapela dole vyhrávala gruzínské milostné písně. Dostal na stůl teplý venkovský chléb, kvalitní máslo a šedý kaviár. Hladově hltal a zapíjel sousta gruzínskou

Ludlum Robert - Tristanova zrada

minerálkou Boržomi, silně perlivou a siřičitou. Když zvláštní vrchní přišel potřetí, aby přijal jeho objednávku - byl velice úslušný, protože čekal velkorysě spropitné v dolarech, nikoli v bezcenných rublech - Metcalfe se rozhodl, že poručí pro sebe i pro Rogera. Určitě ho zdrželo něco důležitého. Až sběrač vejde do sálu s historkou o nějakém svém bravurním kousku, aspoň bude mít jídlo na stole. Metcalfe toho objednal mnohem víc, než mohli sníst: satsivi, šašlik, biftek a bažanta.

Kapela spustila gruzínskou píseň "Suliko", kterou si Metcalfe pamatoval ze své minulé návštěvy Moskvy. Spojoval si ji s Lanou, jako tolik věcí v Moskvě. Zaplavila ho vlna vzpomínek, jimž se nedokázal ubránit. Musel na ni myslet. Ale nemohl na ni myslet bez mučivého pocitu viny. Nehorázně s ní manipuloval. Corky vymyslel troufalý plán, který vyžadoval spojku, jejíž roli mohla sehrát jediné Lana. Pokud by mu ten plán vyšel, změnil by průběh války. A nejen to, změnil by dějiny. Co je osud člověka ve srovnání s osudem země? Jenže Metcalfe takhle uvažovat neuměl. Podobný druh myšlení vede k tyranii. I Hitler se Stalinem věřili, že osud lidových mas má větší hodnotu než práva jednotlivce. Světlanu miloval. To byla čirá pravda. Miloval ji a bylo mu líto, jak si s ní život zahrává. Chtěl věřit, že pokud plán vyjde, světлана i její otec budou svobodní. Dobře však věděl, že rizika převažují. Cokoli se mohlo zvrtnout. Mohli ji chytit a v takovém případě by ji čekala poprava. To byla hrozná představa, nechtěl na ni myslet.

Když se znovu podíval na hodinky, překvapilo ho, že už je za dvě minuty osm. Vstal od stolu a vydal se na toaletu.

Amos Hilliard už byl na místě. Stál u umývadla a myl si ruce.

Metcalfe se chystal promluvit, ale Hilliard si přiložil prst k ústům a ukázal na zavřenou kabinku. Metcalfe se otočil a uviděl ruské boty a shrnuté kalhoty. Na chvíli zaváhal. Na tuto možnost nebyl ani jeden z nich připravený. Zamířil k řadě pisoárů a ulevil si. Hilliard si dál mydlil dlaně a v zrcadle sledoval zamčenou kóji.

Metcalfe dokončil potřebu a spláchl. Rus zůstával v kabině. Byla to náhoda? Asi ano, usoudil Metcalfe. Vykročil k umývadlu, kde stál Hilliard, a zachytil jeho oči v zrcadle. Tázavě se na něj podíval.

Diplomat pokrčil rameny. V tichosti si myl ruce. Metcalfovi divoce bušilo srdce. Pokud by je tady s Hilliardem zatkli, byla by to překerní situace.

Metcalfe věděl, že diplomat má u sebe první sadu padělaných dokumentů z dílny Corkyho specialistů, které přiletěly do Moskvy s diplomatickou poštou. Jestli u nich policie ty papíry najde, oba zmizí v gulagu, pokud tedy uniknou popravě.

Nebylo divu, že Hilliard vypadal ztrhaný a zasmušilý. Uvědomoval si, co riskuje. Konečně uslyšeli spláchnutí a Rus vyšel ze záchodu. Podíval se na dvě umývadla obsazená Metcalfem a Hilliardem, zamračil se a odkráčel. Diplomat se rozběhl ke dveřím a chvatně zamkl. Z rukou mu ještě kapalo.

Stejně rychle pak vytáhl ze saka pevně sepnutý svazek a podal ho Metcalfovi.

"To je jen první várka," zašeptal Hilliard. "Další příště."

"Díky."

"Obvykle by mi slušnost velela říct: 'to nestojí za řeč', 'rádo se stalo' nebo 'není zač', ale to bych lhal," řekl Hilliard. "Jsem tady jen na Corkyho rozkaz, jak víte. Kdyby mě o to požádal někdo jiný, řekl bych mu, ať si trhne nohou. Nevím, co v těch papírech je, jsou v obalu, ale budu rád, až odjedete z Moskvy."

"To já taky."

"A teď poslouchejte, než se sem začne dobývat další ožrala s plným močovým měchýřem. Tohle je naše poslední schůzka mezi čtyřma očima. Od teď budeme používat mrtvé schránky."

"Fajn." Beztak je to bezpečnější, napadlo Metcalfa.

"Corky tvrdí, že máte výbornou paměť. Tak ji zapněte. Nic si nezapisujte, jasný?"

"Poslouchám."

Strach a rozmrzelost Hilliarda úplně změnil. Navenek to byl tentýž drobný obrylený muž s pleší. Ale uvnitř jako by se zatvrdil. Zjevně měl zlost a bál se, což Metcalfovi nahánělo ještě větší strach.

"Na rohu Puškinovy a Chudožestvěnnovo téatra jsou vedle sebe dva obchody, rozumíte? Jeden je v čísle 19 pod cedulí Mjaso, to znamená 'maso'."

"Díky," odpověděl Metcalfe s úmyslnou ironií. Hilliard jistě věděl, že mluví rusky.

"Ten druhý se jmenuje Ženskaja obuv." Hilliard tentokrát nepřekládal. Metcalfe kývl.

"Vchod do budovy mezi dvěma krámkami nikdo nehlídá. Je otevřený čtyřadvacet hodin denně. Když vejdete dovnitř, napravo uvidíte radiátor přišroubovaný na železném držáku. Mezi ním a stěnou je několikacentimetrová mezera. Tam budou další

dokumenty."

"To není nejlepší nápad," namítl Metcalfe. "Až radiátor začne topit, papír by mohl vzplanout."

Hilliard se zachmuřil. "Tady jste v Moskvě, proboha. Dvě třetiny radiátorů nefungují a tenhle patří mezi ně. Věřte mi. A protože jste v Moskvě, nejmíň pět let ho nikdo nespraví."

Metcalfe přikývl. "Znamení?"

"Když budu v kanceláři, tak zatelefonujete, že jste ztratil pas a necháte se na mě přepojit. Odpovím, že nejsem kompetentní osoba. Pokud bude schránka plná, poradím vám, ať znovu zavoláte na ústřednu a chcete konzulární odbor. Když ne, prostě zavěším."

"A co když v kanceláři nebudete?"

"Náhradní místo je telefon v průchodu Kozického číslo dvě, blok osm, vchod sedm. Je to mezi ulicemi Gorkého a Puškinovou. Stíháte to?"

Metcalfe znovu kývl. "Průchod Kozického, blok osm, vchod sedm. To není daleko od Jelisejevského gastronomu."

"Až pojedou herci z Bedekru kolem Moskvy, doporučím vás," řekl Hilliard stroze.

"Vchod sedm je mezi osmnáctým zdravotním střediskem a obchodem s cedulí ovošči-frukty." Ruské označení ovoce a zeleniny nepřekládal. "Mimochodem, je to čtyři ulice od mrtvé schránky. Až vejдете do domu, po levé ruce uvidíte dřevěnou desku a na ní telefon. Má číslo 746, ale je tam jen jeden.

V pravém dolním rohu desky se dýha odloupila a lidi tam čmárají různé věci, takže si tam v klidu můžeme napsat svoje značky a nikdo si toho nevšimne. Až naplním mrtvou schránku, nakreslím červenou tužkou kroužek. Červenou, jasný?"

"Jasný."

"Až schránku vyprázdníte, uděláte do toho kroužku svislou čárku. Rozumíte?"

"Dokonale. K tomu telefonu je taky přístup čtyřiašedeset hodin denně?"

"Jo."

"Myslel jste taky na falešné znaky?" Metcalfe měl na mysli signály, jež mají za účel zmást případné slídily.

"To je moje starost."

"Ale moje taky."

Hilliard po něm šlehl pohledem.

"A co nouzové znamení?"

Diplomat ho dál probodával očima.

"Varovný signál, který mi řekne, že došlo k narušení bezpečnosti. Že vás například odposlouchávali."

"Jestli se to stane, žádnou značku tam nenajdete. Už se nikdy neozvu. Vám, Corkymu, ani kamarádům v Iowě nebo Washingtonu. Budu totiž lámat kameny někde na Sibiři a nikdo o mně už v životě neuslyší. Nebo mě střelí do zátylku. Rozumíme si? Takže nám oběma prokažte službu. Koukejte se očistit. Ať na vás nikdo nepříjde."

Otočil se, beze slova odemkl dveře toalety a odešel.

Když se Metcalfe vrátil do sálu, už měl - nebo spíš měli - prostřenou večeři. A Roger pořád nikde. Stůl byl plný talířků se skopovým šašlikem, hovězím čašušuli, masovými knedlíčky chinkali a pečeným bažantem známým jako čachochbili.

Nechyběly ani láhve Tsinandali, dobrého gruzínského vína slámové barvy, a minerálka Boržomi. Jenže Metcalfe náhle neměl na jídlo pomyšlení. Zasedl pod talíř svazek bankovek a vykročil z restaurace. Zastavil se za vrchním, který chtěl vědět, jestli není s něčím spokojen. Strčil mu do dlaně dalších dvacet dolarů a omluvil se: "Přejedl jsem se chlebem."

Na zpáteční cestě do hotelu Metropol měl samozřejmě doprovod. Svě pronásledovatele nepoznával. Směny se vystřídaly a blondatý profesionál mezi nimi nebyl. Aspoň to tak vypadalo, protože ho také mohl nenápadně sledovat zpovzdálí. Dokumenty byly v náprsní kapse jeho saka, stále v celofánovém obalu. Měl pocit, že mu vypálí díru do hrudníku. Snažil se nemyslet na to, co by se mohlo stát, kdyby ho někdo zastavil a papíry mu sebral. Padělané písemnosti o sovětské armádě by nijak nevysvětlil.

U recepcí ho nikdo nezastavil. Roger mu nenechal vzkaz. Metcalfe měl plnou hlavu starostí a Roger byl tou nejmenší. Byl to profesionál. Dokázal se o sebe postarat. Jistě měl dobrý důvod, proč nepřišel. Světлана žádná profesionálka nebyla. Mohlo by se jí něco stát.

Děžurná, kterou viděl poprvé, ho přivítala v patře s obvyklou mrzutostí. Odmítla mu dát klíč od pokoje.

"Už jste si ho bral," nařkla ho.

"Nebral," odpověděl Metcalfe. "To musí být omyl." Pokud si ovšem klíč nevyžádal Roger. Třeba mu chtěl v pokoji něco nechat, buď vzkaz, nebo...

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Vysílačku! Celý den přece usilovně sháněl součástky a jak ho Metcalfe znal, určitě už stanici sestavil a teď čekal uvnitř, aby ho překvapil. Určitě by nenechával přístroj v hotelovém pokoji bez dozoru. Dveře však byly zamčené a opakované klepání k ničemu nevedlo. Ani v Rogerově pokoji se nikdo nehlásil. Metcalfe se tedy vrátil ke stolku děžurné. "Je zamčeno," řekl přísně. Jinak se s nevrlymi hlídačkami jednat nedalo: na hrubý pytel hrubá záplata. "Potřebuju klíč a jestli jste ho dala cizímu člověku, přijďte o práci." vytáhl pas. "Dala jste můj klíč někomu jinému?" Děžurná zaraženě mlčela. Byla to žena, která si zakládala na neochvějném sovětském pořádku. Věci je třeba dělat důkladně a vydáním klíče nesprávné osobě toto pravidlo porušila. Nakvašeně podala klíč Metcalfovi. "Ale vrátit!" zavolala za ním.

Klíč od jeho pokoje si samozřejmě mohl vyzvednout kdokoli. Třeba NKVD, i když tajná policie by si asi odemkla univerzálním klíčem. Nebo někdo z americké ambasády. Až když podruhé došel ke dveřím pokoje, vybavila se mu slova Teda Bishopa.

Jeden fricek... Starý známý ho prý požádal, aby tady někoho našel. Říkal, že jméno si přesně nepamatuje, ale ten člověk měl nedávno přijet z Paříže... Řeknu vám, že mi ta jeho historka moc neseděla.

Fricke. Nacista. Agent SD, aspoň podle toho, jak vypadal.

Někdo přijel z Paříže, aby někoho našel.

Zkáza Sklepa, Corkyho pařížské stanice, byla jen začátek. Nacisté rozplétali Corkyho tajnou síť. Našli si Metcalfa i v Moskvě.

Mohl ho stihnout stejný osud jako kamarády z Paříže.

Kdosi na něj v pokoji čekal. Určitě.

Přišel rozmotat poslední uzlík Corkyho sítě. Zabít ho.

Je to past, uvědomil si Metcalfe. Neměl zbraň. Do pokoje vstoupit nemohl. Do vestibulu se dalo sejít i jinudy, aniž by musel projít kolem nepříjemné děžurné a marnit čas vysvětlováním. Vběhl na služební schodiště a bral schody po dvou. Pak prošel halou k recepci. Nasadil rozhořčený výraz.

"Nemůžu odemknout dveře!" zvolal a ukázal klíč.

"Určitě máte správný klíč?" zeptal se recepční. Vzal si klíč a prohlížel si ho. Na přívěsku bylo vyražené číslo pokoje, které nešlo přehlédnout. K záměně dojít nemohlo.

"Otočte s ním doleva, pane. Proti směru hodinových ručiček."

"To vím. Nejsem tady první den. Říkám vám, že se s tím nedá odemknout. Byl byste tak laskav a poslal se mnou někoho, aby mi otevřel? Spěchám."

Recepční klepl na zvonek a z úschovny zavazadel za jeho zády vyšel hotelový sluha. Následovala letmá výměna názorů v ruštině, po níž mladícký portýr přistoupil k Metcalfovi, ostýchavě se uklonil a vzal si klíč. Metcalfe ho následoval do výtahu. Ve čtvrtém podlaží vystoupili a zamířili ke dveřím pokoje. Děžurná na ně nechápavě civěla, ale nic neřekla.

"Tady bydlíte, pane?" zeptal se portýr.

"Zkuste zámek. Mně to nešlo." Metcalfe se držel za sluhu. Pokud neznámý Němec cíhal uvnitř místnosti, mladíkův hlas by ho odradil od střelby - pokud tedy chtěl skutečně Metcalfa zastřelit. Ne že by mu bylo líto zmaření nevinného života, ale bylo to nepraktické. Zbytečné krveprolití je noční můrou každého profesionálního zabijáka, protože vytváří mnohem víc problémů, než řeší. Metcalfe použil výrostka jako ochranný štít. Když portýr otočil klíčem, Metcalfe ustoupil dozadu, aby ho nebylo z pokoje vidět. Přikrčil se a napjal svaly, připravený uskočit a utéct, jakmile padne první rána.

Ale mládenec odemkl bez potíží. Zmateně pohlédl na Metcalfa a otevřel masivní dveře. Metcalfe cítil, jak se mu zrychluje tep.

"Ještě něco, pane?" zeptal se sluha. Zaváhal v otevřených dveřích. Podíval se do místnosti a pak na Metcalfa. Zřejmě očekával spropitné, i když oficiální politika odsuzovala odměny jako kapitalistický přežitek.

"Moc jste mi pomohl," řekl Metcalfe. "Nevím, proč jsem s ním nemohl otočit."

vytáhl dvě pětidolarovky, přistoupil k mladíkovi zezadu a přátelsky ho poklepal na rameno. Přitom nenápadně nahlížel do pokoje.

Byl prázdný. Nikdo tam nečekal.

Koupelna.

Dveře do koupelny byly pootevřené. Nechával je přitom úplně dokořán. To samozřejmě nic neznamenalo, jelikož v době jeho nepřítomnosti tam asi pokojská uklízela a koupelnu nemohla vynechat.

"Poslyšte, když už jste tady," začal Metcalfe, "nepomohl byste mi zvednout jednu těžkou věc? Hrozně mě bolí záda."

Portýr pokrčil rameny: jistě, proč ne.

"V koupelně mám kufr. Kdybyste mi ho přinesl, dostanete ještě jednu." Podal

Ludlum Robert - Tristanova zrada

sluhovi bankovku. Pro mladíka to byla horentní částka a vyhlídce na dalších pět dolarů neodolal. Metcalfe znovu ustoupil mimo dostřel.

Poslíček strčil do dveří koupelny, nahlédl dovnitř a řekl: "Pane, žádný kufr tady nevidím..."

"Vážně? Tak to ho asi pokojská dala jinam. Nezlobte se."

Mladík však strnul na místě a vykuli oči. Pak udělal jeden krok do koupelny a začal ječet: "Bože moj! Bože moj!"

Metcalfe se rozběhl ke dveřím a spatřil, nač křičící portýr zírá.

Tvář, která visela přes okraj vany, byla tak fialová a opuchlá, že ji Metcalfe málem nepoznal. Hruzný obraz dokreslovaly vypoulené oči a vyplazený purpurový jazyk.

Bezděčně vyjekl. Vrhł se k vaně a dotkl se obličeje Rogera Martina. Ucítit vlhký chlad, který mu napověděl, že je určitě mrtvý, a to už několik hodin. Zoubkovany pruh, který mu téměř přetáhl hrdlo, byl Metcalfovi zlověstně povědomý.

Stejnou strangulační rýhu viděl několik dní předtím v Paříži.

23 KAPITOLA

Poslíček jako v mrákotách vycouval z koupelny. Přestal ječet, ale jeho výraz zůstal vyděšený.

Metcalfe to však vnímal jen mlhavě. Sám prožíval těžký šok. "Panebože," zašeptal. Pohled na mrtvého byl strašlivý, nedal se vydržet.

Opakovala se Paříž.

Zavraždili Sběrače.

Metcalfe neměl na vybranou. Musel zmizet dřív, než portýr přivolá pomoc a na místo dorazí sovětské orgány, čili NKVD. I ve svém otupělém stavu dokázal odhadnout řetěz následků, které by mělo jeho zatčení. Úřady by našly zfalšované dokumenty, ať už u něj nebo v nějaké skrýši, a žádné vysvětlení by je neuspokojilo.

On sám však potřeboval vysvětlení, jak se to stalo. Jenže to muselo počkat. Rychle naházal pár kousků šatstva do levného kartonového kufru, který si včera koupil. Pak se otočil na podpatku a vyběhl z pokoje.

Bez radiostanice se neměl jak spojit s Corcoranem, alespoň ne rychle. Ani slavný černý kanál nebyl spolehlivý, diplomatická pošta jakbysmet. Zbývala jediná možnost: požádat Amose Hilliarda, aby použil ty nejbezpečnější šifry a poslal kódovaný telegram. Věděl, že to Hilliard udělá, i když neochotně.

Tak či onak, Corkyho prostě kontaktovat musel. Narušení sítě dosáhlo až do Moskvy, což naznačovalo, že nepřítel pronikl znepokojivě hluboko.

Po chvíli ho něco napadlo. Snažil se tu myšlenku zaplašit jako důsledek otřesu z vraždy starého dobrého přítele. Ale nešlo to. Dál mu vrtala hlavou.

Amos Hilliard?

Co když byl Corkyho člověk v Moskvě zrádce? Náhle si vzpomněl na Hilliardova slova: Nikomu se nedá věřit.

Neplatilo to i o samotném Amosi Hilliardovi? Kdo jiný věděl, co Metcalfe v Moskvě dělá? Jestli to Hilliard hrál na obě strany, případně na víc stran, z čehož obvinil své kolegy z velvyslanectví, pak se stačilo zmínit...

Metcalfe však nakonec zatřásl hlavou a tuto možnost zavrhl. Bylo to absurdní.

Všude kolem sebe viděl jen faleš. Přepadal ho stihomam. Když takhle člověk začne uvažovat, úplně ho to ochromí.

Hroživou realitu však vymazat nemohl: požádal Rogera o odvoz do Moskvy, a tím ho připravil o život, jako by ho zabil vlastní rukou. Roger byl v době vraždy v Metcalfově hotelovém pokoji, a to napovídalo, že obětí se měl stát Metcalfe. Chtěli ho zlikvidovat. Zjistili si číslo jeho pokoje, a když tam někoho našli, mysleli si, že je to on. Ale co tam Roger dělal? To byla další záhada. Jestli dal dohromady radiostanici a chtěl s ní Metcalfa překvapit nebo ji tam schovat..., tak kde ta vysílačka je?

A pokud Němci rozplétali Corkyho síť agent po agentovi -nejdřív Paříž, teď Moskva - nehrozilo nebezpečí jen Metcalfovi, ale i Laně.

Čím víc se s ní scházel, tím byla zranitelnější. A až jí předá padělané dokumenty, které měl u sebe, i ona se stane členem Corkyho sítě, byť nevědomým.

Byla možnou obětí, stejně jako Roger nebo kdokoli z členů pařížské stanice.

Jako by nestačilo, že ji zneužívám, pomyslel si. Ještě ke všemu ji dostávám do maléru. S tímhle nesouhlasila. Já se na tu práci dal dobrovolně, znal jsem rizika. Ona ne.

Bylo však pozdě akci zastavit. Světlana už von Schusslera navnadila.

Musel ji ochránit a zbytečně se s ní neukazovat. Všechna jejich dosavadní setkání v Moskvě by se dala vysvětlit jako pošetilý pokus bohatého prostopášníka získat zpět bývalou lásku. Dávali si veliký pozor, aby nikdo nevěděl, že se scházejí v bytě její přítelkyně. Tak to muselo zůstat.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Za každou cenu se chtěl vyhnout možnému sledování. Vyšel z Metropolu vchodem pro zaměstnance, který nikdy dřív nepoužil. Tím se vyhnul podřadným špehům, kteří na něj čekali v hotelové hale. Ve hře však byli i jiní agenti, například blondýn z NKVD, který se snad zjevil úplně všude. Musel proto podniknout mimořádná opatření. Nenechá se sledovat. V žádném případě.

Východní hranici rozlehlého Rudého náměstí tvořila obří budova s fasádou z mramoru a žuly, dlouhá několik stovek metrů. Byl to Gosudarstvennyj Univerzalnyj Magazin: GUM, státní obchodní dům, největší nákupní centrum v Moskvě. Uvnitř se skrývala tři patra vysoká hala, která připomínala nějaké londýnské nádraží z přelomu století. Hemžila se lidmi, kteří přecházeli mezi stovkami obchodů. S honosnou architekturou však kontrastovaly téměř prázdné regály.

Kypící davy ve spojení s bezpočtem koutů, výklenků, schodišť a chodeb poskytly Metcalfovi ideální příležitost setrást případné pronásledovatele. S kartonovým kufrům v ruce se co chvíli zastavoval v některém z obchodů a prohlížel si gramofonové desky, voňavky, levnou bižuterii či venkovské šátky. Zástupy lidí ho obklopovaly a pohlcovaly, takže bylo téměř nemožné jít v jeho stopě. Ostatně, co je podezřelého nebo divného na americkém obchodníkovi, který navštíví nejslavnější nákupní centrum v Moskvě? V úzkém kufru mohl nést třeba obchodní spisy. Splýnul s masou stoupající po železném schodišti. Vyšel na první balkon, odkud očima rychle přelétl dav. Nikoho neviděl.

Všiml si rohového krámku, který měl dva vchody. Vstoupil a s velkým zájmem si prohlížel vyřezávané dřevěné hračky a pestrobarevné matřičky. Zvedl jednu z nich, otočil horním dílem a odhalil menší figurku, jež se skrývala uvnitř. Vnější obal obsahoval celkem šest dalších loutek. Byla to nádherná ukázka ruského lidového umění a Metcalfa napadlo, že by se Laně mohla líbit. A také by získal záminku, proč do obchodního domu vůbec přišel. Vystál jednu frontu u pokladny a pak druhou u prodejního pultu - sovětská byrokracie pronikla i do moskevských obchodů! Celou dobu se nenápadně rozhlížel. Nikoho nepoznával a nevšiml si žádných známek sledování.

Vyzvedl si zboží, vyšel z krámku druhou stranou a poté se prudce otočil, jako by si všiml něčeho zajímavého. Klestil si cestu davem a vystoupal po dalším schodišti. Ve třetím podlaží nebylo tak rušno. Chvatným krokem ušel asi třicet metrů a po jiných schodech pak znovu sestoupil do druhého patra. Zamířil na pánskou toaletu, kde u dlouhého pisoáru stálo několik mužů, dva z nich vypadali jako opilí. Vešel do kabiny, zajistil dveře a rychle se převlékl do ruských šatů, které mu dodal Corky. Prostá bunda měla sice rozřiznutou podšívku, ale navenek nebudila žádnou pozornost. Boty, kalhoty, košile i bunda byly skutečně ruské a řádně obnošené.

Podle sluchu usoudil, že opilci odešli. Vystrídali je jiní muži. To mu hrálo do karet. Nasadil si světle hnědou paruku, jež mu pevně obepnula hlavu, a lihovým lepidlem si namazal bradu, horní ret a obočí. Když oschlo, opatrně si přitiskl ke tváři vypelichanou kozí bradku. Před zrcadlem by to bylo mnohem snadnější než na záchodovém prkénku, ale naštěstí si vzal aspoň zrcátko na holení a mohl se přesvědčit, že všechno sedí. Potom přišlo na řadu husté huňaté obočí. Tmavým líčidlem si zvýraznil kruhy pod očima, takže najednou vypadal mnohem starší. Byl z něj čtyřicetiletý kuřák a těžký pijan z venkova, s nímž se život nemazlí. Dokonalý ruský rolník.

Znovu zkontroloval svůj vzhled a žasl, jak se změnil. Nechtěl však nic riskovat, a tak šel ještě dál. Vložil si do úst vatové vycpávky a zatlačil je prstem vedle horních zubů. Okamžitě získal jiný výraz. Nakonec si zasunul do nosních dírek speciálně tvarované kovové pecky s drobnými otvory na dýchání. Zprvu ho studily a tlačily, ale zato báječně deformovaly tvar jeho nosu. Ten byl nyní plošší a lépe odpovídal představě ruského venkovana.

Podíval se do zrcátka a málem se nepoznal. Vyhlédl škvírou kolem dveří a přesvědčil se, že na toaletě už nezbyl žádný z mužů, kteří ho viděli vcházet. Rychle nacpal americké šaty i boty do kufru, vyšel z kabinky a zamířil k umyvadlu. Kufr položil na zem. Několik minut si myl ruce a poté vykročil z WC. Kufr tam nechal ležet. Dřív nebo později ho jistě někdo ukradne a bude mít radost, když uvnitř najde kvalitní oblek.

Mrzutě se loudal ochozem ve druhém patře. Předstíral lehké kulhání, jako by měl jednu nohu o trochu kratší než druhou. Když sešel do prvního patra, dospěl k přesvědčení, že ho nikdo nesleduje. Byl postarší Rus, který vypadal jako miliony jiných v Moskvě. Obyčejná nula. Nikdo by o něj nezavádl pohledem.

Rudolf von Schussler měl mrzutou náladu.

Škrobený důstojník bezpečnostní služby Sicherheitsdienst seděl v jeho kanceláři

Ludlum Robert - Tristanova zrada

a vyptával se ho na anglicky hovořící cizince, s nimiž se v posledních několika dnech v Moskvě setkal. Von Schussler byl zaměstnaný člověk a na policejní výsledky neměl čas, velvyslanec však chtěl, aby si ho udělal, a tak mu nic jiného nezbylo. Von Schussler si to nehodlal u von der Schulenbergů rozházet. "Nedá se vyloučit," pravil agent SD, "že jeden z těchto návštěvníků je nebezpečný špión."

Ten pojem se von Schusslerovi zdál směšný, ale naoko souhlasil. "V tomto městě je spousta Američanů a Britů," pravil povýšeně. "Na můj vkus až moc. S jedním takovým pitomcem jsem včera mluvil a nemohl jsem se..." "Jak se jmenoval?" skočil mu agent neurvale do řeči a zabodl do něj své studené šedé oči.

Von Schussler přimhouřil víčka a pak pomalu zavrtěl hlavou. "Teď si nemůžu vzpomenout. Ale byl to takový frajírek. Jestli je nebezpečný špión, tak sním svůj klobouk."

Muž se škodolibě ušklíbl. "Když se to potvrdí, rád vás vezmu za slovo."

Taková drzost pomyslel si von Schussler. Co si to vůbec dovoluje! Cítil k tomu chlapovi naprosté opovržení a normálně by mu nestál ani za řeč, ale také z něj měl husí kůži. Uvažoval, proč asi. Nebyl to častý pocit, ale ani úplně neznámý. Von Schussler se snažil rozpomenout, kdy mu takhle bylo naposledy, a vybavil si scénku ze svého dospívání, kdy zabloudil do jednoho z hospodářských stavení u rodinného hradu nedaleko Berlína. Ano, ovšem: v kůlně bylo šero plné stínů a on se natahoval po svinutém laně, když náhle ztuhl a zmocnil se ho pocit prvotního děsu. V příštím okamžiku si uvědomil, že v šeru málem chytil hada. Obrovského stočeného hada.

Tak tohle mu agent SD připomínal. Jedovatého hada.

Metcalfe dorazil do bytu Laniny kamarádky o půl hodiny dříve a Světlana měla dvacet minut zpoždění, ale nebyl to ztracený čas. Během čekání vytáhl kapesní nůž a prořízl pevný celofánový obal, v němž se skrývaly dokumenty. Opatrně je vyjmul a zkoumal. Byly dokonalé. Drsné zašedlé stránky vůbec nepřipomínaly papír, který se vyráběl na Západě. Text byl napsaný azbukou na stroji, pravděpodobně stejném, jaké se používaly na komisariátu obrany. Všechny listy nesly oficiální razítko komisariátu zjevně otlučené léty používání. I fialový inkoust působil naprosto věrně. Papíry byly označené daty a časy. Žádný nebyl starší než několik týdnů.

Některé z nich dokonce podepsal sám sovětský komisař obrany. Na mnohých se vyjímala razítka PŘÍSNĚ TAJNĚ. Metcalfe neměl pochyby, že dokumenty by obstály i při nejprísnějším zkoumání v berlínské soudní laboratoři. A nepochyboval, že k němu dojde.

Napadlo ho, že pokud se ukáže pravá podstata listin, Světlana zemře. A nepostará se o to NKVD, ale nacisté.

Na kvalitě padělků proto nezávisel jen úspěch Corkyho plánu, ale i Světlanin život.

Vrchní list svazku byl prázdný, asi měl zakrýt obsah před zraky nepovolaných osob. Metcalfe si prohlížel dokumenty a žasl, jak věrohodně vypadají, kolik je v nich podrobností – a jak jsou klamné. Corky ho před pár týdny o sovětské armádě stručně informoval, i když tehdy Metcalfe nevěděl proč.

"Rusko je mamutí síla," povídal Corky. "Němci to nechápou."

"Ale no tak," ušklíbl se Metcalfe. "Samozřejmě, že to vědí – proč by jinak Hitler uzavíral se Stalinem pakt? Vůdce uznává jen sílu. Se slabochem se přece nebudete spojovat."

Corky se usmál. "To jistě. Ale jedna věc je, co si Němci myslí, a druhá, co skutečně vědí."

Jak Metcalfe listoval papíry, začínal chápat, jakou iluzi se tady snažil velký mág Corky vytvořit. Připadalo mu, jako by se díval na pointilistický obraz La grande Jatte od Georgese Seurata: když

stojíte příliš blízko, vidíte jen drobné přesné tahy štětcem. Musíte kousek poodstoupit, abyste obsáhli celý složitý výjev.

Každý pozorný čtenář těchto dokumentů by rychle dospěl k názoru, že Rudá armáda je slabá. Byl to portrét, který působil díky množství detailů naprosto přesvědčivě. Obsahoval korespondenci mezi lidovým komisařem obrany maršálem S. K. Timošenkem, náčelníkem generálního štábu K. A. Mereckovem a desítkami nižších funkcionářů, v níž nechyběly dlouhé seznamy s požadavky. Celá ta záplava písemností vyprávěla příběh o obrovi na hliněných nohách.

Rudá armáda měla podle těchto padělků pouhých dvacet obrněných divizí a dvaadvacet mechanizovaných brigád, tedy mnohem méně, než si Němci mysleli.

Slavný druhý sled, a obzvláště šestnáctá a devatenáctá armáda s mechanizovanými

Ludlum Robert - Tristanova zrada

sbory, se nacházel doslova v troskách. Sovětům chyběly moderní střední a těžké tanky. Jejich letectvo bylo předpotopní. Vojska sužoval nedostatek zbraní a munice. Veškerá výzbroj zastarávala. Součástek bylo jako šafránu a některé stačily sotva pro patnáct procent tanků a obrněných jednotek. Rudá armáda neměla žádný centrální komunikační systém. V případě války by musela využívat metod devatenáctého století, například kurýry a telegramy. Celkem vzato, soubor dokumentů vyvolával představu všeobecného nedostatku, který bylo třeba za každou cenu zamaskovat.

Ale nebyla to pravda.

Metcalfe věděl, že dokonale hodnověrné údaje obsažené v padělcích se vůbec nezakládají na skutečnosti. Jistě, Rudá armáda prožila šok, ale byla daleko silnější, modernější a mocnější, než jak se v těch papírech tvrdilo.

"Slabost provokuje," říkával Corky s oblibou. Na březové desce stolu před sebou měl Metcalfe dokonale přesvědčivý pointilistický obraz slabého státu. Hitlerovi generálové v něm uvidí jedinečnou příležitost, bronzový prsten, který je třeba ukořistit. Rozhodnou se na Rusko zaútočit.

Byl to geniální podvod.

Když Metcalfe spisy pečlivě složil, znovu se zadíval na prázdný vrchní list.

Zvláštní: nebyl to obyčejný kancelářský papír, ale mimořádně kvalitní krémový druh britské výroby s vysokým ob-

sahem dřevin, který měl Corky v oblibě. Pozorně se na list zadíval. Byl na něm vodotisk firmy Smythson z Bond Street, Corkyho oblíbeného papírnictví. Linula se z něj téměř neznatelná vůně chemikálií a mentolových bonbonů. Tento papír měl Corky v ruce zřejmě nejdéle.

Chemický pach naznačoval cosi úplně jiného. Metcalfe vytáhl miniaturní lahvičku s krystalky ferrikyanidu draselného, kterou u sebe v terénu obvykle nosíval. V kuchyni našel keramickou mísu. Vyklepal do ní špetku látky a rozpustil ji v troše vody. Do vytvořeného roztoku pak ponořil prázdný papír. Během pár vteřin se objevily modré klikyháky. Corkyho typický rukopis.

Vytáhl mokry list papíru, položil ho na kuchyňskou linku a začal číst.

S-

proč zrcadla převrací obraz zleva doprava, a ne vzhůru nohama? Co se stane, když nezdolná síla narazí na nehybný předmět? Ale takové otázky jsou dětské hračky, chlapče, a ty už máš načase je odložit. Než se naděješ, čekají tě těžší otázky a ještě těžší odpovědi. Záchrana civilizace bude možná dost necivilizovaná. Ale někdo musí pracovat v temnotách, aby si naši různolící krajané mohli užívat světla. Tak to bylo vždycky. Pamatuji: Ani Řím nebyl postaven za den. Postavili ho v noci...

Přikládám materiály pro Operaci WOLFSFALLE.

A nezapomeň, pravda je rozbité zrcadlo. Neporež se o střepy.

-A

Metcalfe okamžitě pochopil. Na Corkyho hádanky byl zvyklý. Proč zrcadla převrací obraz zleva doprava, a ne vzhůru nohama? Ale nic takového se neděje, zdůrazňoval mu Corky. Zrcadla jen ukazují, co mají před sebou. Problém je v pozorovateli. Co se stane, když nezdolná síla narazí na nehybný předmět? Metcalfe věděl, že ta nezdolná síla je nacistická válečná mašinerie a nehybným předmětem se myslí ruský medvěd. Co se stane, když se střetnou?

Zničí se navzájem.

A pak ta dvě slova: "Operace WOLFSFALLE."

Die wolfsfalle.

Vlčí past.

Metcalfe si okamžitě domyslel význam krycího jména, jež Corky použil. wolf byl odkaz na Adolfa Hitlera.

Hitler si v minulosti často nechával říkat wolf. Byl to jeho pseudonym, jeho umělecké jméno, pravděpodobně proto, že "Adolf" znamenalo ve starogermánštině "vlk". V roce 1924, krátce po propuštění z věznice za pokus o státní převrat, si Hitler najal pokoj v pensionu Moritz v bavorském Obersalzbergu a zapsal se pod jménem Wolf.

Wolfe mu říkala i jeho milenka Eva Braunová. Hitlerův zástupce Rudolf Hess tak dokonce na vůdcovu počest pojmenoval svého syna. A v červnu Hitler přemístil svůj hlavní stan do malebné belgické vesničky Bruly-de-Pesche, kterou hbitě nazval wolfschlucht, neboli vlčí rokle. Právě odsud fuhrer dohlížel na porážku Francie a jásal tu, když se dozvěděl o její kapitulaci. Podle nejnovějších špiónážních informací začali Hitlerovi muži v Rastenburgu ve východním Prusku stavět komplex těžce opevněných betonových bunkrů, který měl sloužit jako jeho sídlo, jeho Führerhauptquartier.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Hitler mu dal název wolfsschanze: Vlčí doupe.
Význam Die Wolfsfalle - Vlčí pasti - byl zřejmý.

Když Lana vešla a spatřila ho, vykřikla. Pak si uvědomila, kdo je, a smutně se zasmála. "Bože moj! Stivo, já tě vůbec nepoznala! Co to máš na sobě?" Pak jí svítilo a než stačil odpovědět, zavrtěla hlavou. "Já vím, musíš si dávat pozor. Jsem ti vděčná."

Objal ji. Při polibku se zachvěla. "Ta bradka škrábe. Mám pocit, jako bych líbala Rudolfa, brrr. Ten převlek musí okamžitě dolů!"

Jen se pousmál. Nejradši by s ní zůstal, dokud bude mít světla čas, ale věděl, že návštěva musí být krátká. Čím déle se tam zdrží, tím větší riziko odhalení. Chtěl co nejdřív odejít a převlek se mu ještě bude hodit. Dal jí matrjošku, kterou koupil v GUMu. Měla z ní radost, která však rychle vyprchala.

"Mám strach, Stivo."

Poznal jí to na tváři. "Z čeho?"

"Z toho, co děláme."

Nedokázal potlačit šíravý pocit viny, který se ho znovu zmocnil. "Tak to nedělej. Jestli se bojíš, ty dokumenty von Schusslerovi nedávej."

"Ne, ty mi nerozumíš. Žádal jsi mě, abych byla statečná. Abych udělala něco pro otce a pro Rusko. Tak jako se otec srdnatě bil na bojišti. Dal jsi mi šanci být statečná. Konečně mám nějaký cíl."

"Tak čeho se bojíš?"

"Nemůžu se do tebe znovu zamilovat. Věnoval jsi mi dar svojí lásky, Stivo. Ale nemá to budoucnost. Je to jako v baletu Giselle."

"Jak to?"

"No, Giselle je venkovská holka. Zamiluje se do šlechtice, který se vydává za někoho jiného. Když se nakonec dozví pravdu a uvědomí si, že si ho nikdy nemůže vzít, přijde o rozum a umře."

"Copak já si hraju na někoho jiného?"

"Jen se na sebe podívej!"

Zasmál se. "Něco na tom bude. Ale ty se snad nezblázníš, ne?"

"Ne," hlesla. "Já nemůžu. Musím žít pro dar tvé lásky."

"Ale to není dar, světlo."

Roztržitě se zadívala na svazek dokumentů. Bylo však jasné, že myslí na něco jiného. "Máš pravdu," přitakala konečně. "My nejsme jako Giselle. Jsme jako Tristan a Isolda."

"Dva legendární milenci."

"Ztracení milenci, Stivo. Spojit je může jedině smrt."

"Tak dobře. Ty jsi krásná ohnivá Isolda, kouzelnice a léčitelka. A já Tristan, rytíř, co ji miluje."

Podivně se usmála. "Tristan ve skutečnosti pracuje pro svého strýčka krále.

Zradí ho, Stivo. Cestuje pod falešným jménem Tantris, což je přesmyčka Tristana, ale ona ho stejně miluje."

"Ale ji přece nezradí, ne? Miluje ji - jen dělá svoji povinnost."

"Ano. V lásce jde vždycky o zradu a smrt, nemyslíš?"

"Jen v divadle. V životě ne."

Zvlhly jí oči. "Nápoj lásky v Tristanovi je mnohem horší než jed, Stivo." Zvedla hromádku papírů a podržela je před ním, jako by mu je ukazovala. "Takže pověz, můj rytíři: jsi věrný své lásce... nebo králi?"

Metcalfe byl v rozpácích, co odpovědět. Nakonec vyhrkl: "Ale já tě opravdu miluju, to přece víš."

Trpce se na něj podívala. "To mě trápí nejvíc."

24 KAPITOLA

Obchod byl nacpaný k prasknutí a zaprášené výklady přetékały stříbrem, křišťálem a klenoty. Regály podél stěn byly plné starých talířů a mís, mezi nimiž vyčnívaly bysty Lenina. Nebylo to ani starožitnictví, ani zastavárna, ale něco mezi: bazar sídlící v jedné z nejstarších moskevských ulic, Arbatu. V jeho úzkých uličkách se tísnili zákazníci, kteří přišli výhodně nakoupit či získat zoufale potřebné peníze prodejem matčina vzácného stříbrného samovaru.

V halasu a ruchu si nikdo nevšiml dvou mužů, kteří postávali vedle sebe a prohlíželi si tutéž ikonu. Jeden vypadal jako ruský nádeník, druhý byl starší, měl kvalitní zahraniční kabát a ruskou beranici.

"Málem jsem vás nepoznal," hlesl Hilliard nenápadně. "Tak fajn. Pojďte za mnou - a bez řečí."

Chvilí nato vyšel Hilliard z obchodu a Metcalfe za ním. Cestou po Arbatu ke Smolenskému náměstí srovnali krok.

"Co to má sakra znamenat?" sykl Hilliard. "Jestli jde o tu druhou várku dokumentů, říkal jsem vám, že jsem za tím účelem založil mrtvou schránku. Kurýr

přijede až dneska. Snad jsem taky jasně zdůraznil, že osobní setkání jsou tabu!"

"Dneska mi zabili kamaráda."

Hilliard na něj letmo pohlédl, hned se však odvrátil. "Kde?"

"V Metropoli."

"V Metropoli? Ježíšikriste. Kde byl? U sebe v pokoji?"

"U mě v pokoji. Zemřít jsem měl já."

Hilliard dlouze vydechl a Metcalfe mu vysvětlil, co byl Roger zač a co ho přivedlo do Moskvy.

"Co chcete?" zeptal se Hilliard už mírnějším hlasem.

"Dvě věci. Zaprvé se nutně potřebuju spojit s Corkym."

"Sám jste viděl, že černý kanál není bezpečný."

"Vím, že tu možnost máte. Je mi fuk, jestli použijete tajný vchod, kouřové signály nebo třeba zprávu v láhvi. Chlapi jako vy si vždycky vědí rady. Znáte postup stejně dobře jako já - pokud člen organizace padne, Corky o tom chce co nejdřív vědět."

"Na velvyslanectví už vás nepustím, Metcalfe. Na to zapomeňte."

"Já se tam taky necpu. Můžete to s Corkym vyřídit sám. Řekněte mu, že sběrač Martin zemřel stejným způsobem jako kluci z pařížské stanice. Někdo ho uškrtil. Tu zprávu bych poslal bez váhání."

"Dobře, udělám to."

Metcalfe si vzpomněl na pochybnosti, které o Hilliardovi měl, a dodal: "A chci potvrzení. Důkaz, že Corky moji zprávu dostal."

"Jaký?"

Metcalfe chvíli uvažoval. "Slovo. Další slovo na seznamu." Corky si s Metcalfem vedl seznam kódových slov, stejně jako se všemi aktivními agenty v terénu, který znali jen oni dva. Seznam sepsal Corky osobně a měl být náhodný, i když Metcalfe měl své pochybnosti. Corky se doslova vyžíval v hádankách a snažil by se propašovat nějaký význam, kam to půjde.

"Ať je po vašem," svolil Hilliard. "A co ještě potřebujete? Mluvil jste o dvou věcech."

"Pistoli."

Z telefonního automatu zavolał Metcalfe do Metropoli, že chce nechat vzkaz pro hotelového hosta Rogera Martina.

Očekával, že reakce mu mnohé napoví. Rogerovo tělo už bylo jistě nalezeno a veškerý personál o tom věděl. I policie a NKVD dostaly pravděpodobně upozornění. Odpověď recepčního však mohla naznačit stupeň neklidu a podezření - zda dostal pokyn Metcalfa nalákat do pastí.

Recepční se zajíkal a napětí z něj přímo čiselo. Okamžitě přešel do mrazivého úředního tónu: "Ne, dotyčný host už... bohužel není v hotelu. Žádné další informace nejsou k dispozici."

"Chápu," pravil Metcalfe. "Víte, kdy se odhlásil?"

"Nemám ponětí," odvětil úředník. "Asi vám nepomohu." A zavěsil.

Metcalfe užasle zíral na stěnu telefonní budky. Byla to opravdově vyděšená reakce úředníka, který neví, co říct. To Metcalfovi

cośi napovědělo: recepční nedostal instrukce. Pokud na Metcalfa číhali, nebo ho v souvislosti s Rogerovou vraždou chtěli jen vyslechnout, recepční by dostal pokyn, aby odpověděl jinak. Vyptával by se volajícího a snažil by se zjistit, co se stalo.

Bylo to velice divné. Tohle Metcalfe nečekal.

Hotel se nacházel na Divadelním náměstí, nedaleko velkého divadla, před nímž se rozkládal parčík s lavičkami. Metcalfe potřeboval mít hotel na mušce, ale vhodných pozorovacích míst bylo jen pár. Prošel parkem, který byl až příliš na očích. Tady by nemohl vytáhnout dalekohled a sledovat dění před Metropolem.

Některý z mnoha kolemjdoucích by mohl na podezřelého muže s dalekohledem upozornit. Nakonec se rozhodl pro sloupořadí před velkým divadlem. Bylo ještě brzy, a tak hlavním vstupem do divadla nikdo nevcházel ani nevycházel. Mohl se ukrýt ve stínu a namířit dalekohled na Metropol.

Nečekal, že před hotelem uvidí nápadný kordon příslušníků NKVD. Stačilo, kdyby si všiml sebemenšího narušení běžného ruchu, nějaké bezvýznamné maličkosti, která by naznačila, že něco nehraje. Příjezd NKVD nebo policie by změnil obvyklé vzorce chování, jako když člověk hodí do vody kámen a objeví se kruhy. Dalo by se to vyčíst z kradmých pohledů lidí vycházejících z hotelu, nebo možná z příliš rychlých a strojených pohybů. Některý z chodců se mohl zdržet na místě o chvíli déle...

Metcalfe však nic takového neviděl. Vše vypadalo naprosto normálně.

Jako by se vůbec nic nestalo!

Zamířil parkem k bočnímu vchodu hotelu, který už znal. Po krátkém zaváhání

Ludlum Robert - Tristanova zrada

vstoupil dovnitř. Prošel kolem kuchyně, jejíž dvoudílné dveře se neustále otevíraly, jak do nich vcházeli zaměstnanci s koši a bedýnkami potravin určených k přípravě večere.

Nic zvláštního. Žádné stráže tam nestály.

Pokračoval k zadnímu schodišti, jež také nikdo nehlídal, a vyšel do čtvrtého podlaží. Nahlédl do chodby. Byla temná a prázdná. Ani děžurná u stolku neseďla. Nikde ani živáčka. Žádný policista v uniformě či civilu.

To bylo zarážející. Nečíhali na něj, no dobře. Ale jak to, že v hotelu nepanoval policejní shon? Vždyť tam došlo k vraždě!

Nahmatal v kapse masivní klíč od pokoje. Když odsud předtím vyběhl, vzal si ho automaticky s sebou. Nyní se mu hodil. Aspoň nemusel žádat tu starou čarodějnici u stolku, která by zburcovala další personál.

Vzápětí si uvědomil, že klíč možná ani nebude potřeba. Dveře jsou odemčené a za nimi čeká policie či NKVD.

Opatrně našlapoval chodbou a dal se doprava. Ted byl asi třicet metrů od svého pokoje.

Zavřeno.

To ho také překvapilo. Poslíček přece viděl Rogerovo tělo. Všude ve světě bylo normální, že úřady zajistí místo činu a zahájí vyšetřování.

Přikradl se ke dveřím, zastavil se těsně za nimi a poslouchal.

Ticho.

Uvnitř neslyšel žádné hlasy.

Byl to samozřejmě risk. Zasunul klíč do zámku, otočil s ním a vzal za kliku, připravený okamžitě uskočit stranou.

V místnosti však panovala tma a klid. Nikdo tam nebyl.

Opatrně se rozhlédl. Pak rychle prošel pokojem k otevřené koupelně a duševně se připravil na hrůzný pohled na Sběračovu mrtvolu.

Žádnou však nenašel.

Tělo zmizelo a s ním veškeré stopy, že tam kdy leželo. Koupelna zářila dokonalou čistotou.

Jako by tam nikdo nezemřel. Odstranili mrtvolu a nechali koupelnu uklidit. Ale proč?

Co se to k čertu děje?

Z jiného telefonního automatu pár ulic od hotelu Metcalfe zavolał na velvyslanectví a chtěl přepojit na Hilliarda. Ten po chvíli zvedl sluchátko a mrzutě vyštěkl: "Hilliard."

"Roberts," řekl Metcalfe dohodnuté jméno. Nedalo se vyloučit, že telefon je napíchnutý.

Nastala odmlka dlouhá snad patnáct vteřin. Pak Hilliard pronesl jediné slovo: "Tain."

"Opakujte," požádal Metcalfe.

"Tain." Nato Hilliard zavěsil.

Tain. Bylo to další slovo ze seznamu, který mu dal Corky. Důkaz, že Hilliard s Corkym skutečně mluvil a vyřídil mu vzkaz.

Tain. Podivné a zřídka používané anglické slůvko, jež označuje zadní kovovou stranu zrcadla. Pochází z francouzského výrazu étain, neboli "cín".

Výběrem slova Corcoran znovu potvrdil svou zálibu v obratech, které měly nějaký význam. Zadní strana zrcadla. Připomínalo to starou hádanku, kterou Corky tak miloval: Proč zrcadlo převrací obraz zleva doprava, a ne vzhůru nohama?

A také: Pravda je rozbité zrcadlo. Neporež se o střepy.

Jako kdyby se ho Corky od začátku snažil varovat, už jen volbou slov na seznamu. Metcalfe vstoupil do světa zrcadel, v němž cíhala spousta nebezpečí.

Ani Corky však neměl tušení, kolik jich je.

Rudolf von Schussler si znovu prohlížel stránky. Úžasné! Ohromující! A byl to plod jeho důvtipu - znělo to neskromně, ale umění rozpoznat příležitost je přece známkou vysoké inteligence, říkal to sám fuhrer. On tu příležitost vycítil.

Zjistil, že jeho milovaná Červená karkulka má přístup k mimořádně důležitým dokumentům. A sama mu je přinesla, čímž dokázala svoji lásku. Byla mu naprosto oddaná a bezmocná. Ve vytrénovaném těle baletky se skrývalo křehké stvoření.

Dokonalé zosobnění Ewig weiblich - věčné ženy. Bylo pro ni přirozené dávat a pro muže zas brát. A herr Hitler si brzy vezme říši, jež mu poprávu náleží!

Von Schussler si vylepší renomé. Ne, ještě lépe, konečně se mu dostane uznání.

Ostatní pochopí, kdo skutečně je. V duchu už si maloval, jak mu na modrou uniformu připínají Rytířský kříž. To, co Ludwig von Schussler získal díky

odvaze, hrubé síle a neohroženosti, si jeho potomek zajistil chytrostí a důvtipem - tedy duševními kvalitami, které jsou zdánlivě slabší, ale neméně

úctyhodné.

Když kráček chodbou ke kanceláři velvyslance von der Schulenberg, srdce mu tlouklo jako divé. Stroze kýval na kolegy, kteří znuděně procházeli kolem, aniž by se za nimi pořádně otočil.

Vybavil si hanlivé poznámky, jež slýchal od jim podobných už dlouho před svým vysláním do Moskvy. Teď se na něj budou dívat jinak. Válku vyhrávají informace, zněla stará pravda. Člověk musí znát sebe i nepřítele. Čím podrobnější údaje, tím jsou znalosti cennější. Přelétl očima vrchní list svazku dokumentů s úhlednými kolonkami čísel. Německé velení už vojenskou sílu Sovětského svazu nebude muset odhadovat. Bude ji znát.

"Pan hrabě von der Schulenberg je bohužel zaneprázdněn," sdělila mu Frau s býčí šíjí, která sloužila jako velvyslancův osobní strážce. Werner se k němu vždycky choval přívětivě, i když trochu blahosklonně... Ale někteří lidé z jeho okolí s ním jednali komisi, až to hraničilo s nezdvořilostí. K formální stížnosti mu však nikdy nezavdali příčinu. Nemohl si přece stěžovat na tón hlasu, koulení očima či pohrdlivý výraz: to by vypadal jako hlupák. Von Schusslerovi však podobné věci neušly. Byl hodně všímavý, a teď se mu to konečně vyplatilo! Dostal se k nejcennějším tajným informacím, jaké kdy říše získala.

"Opravdu?" odvětil von Schussler s překvapivou suverenitou. Zaneprázdněn: to říkala vždycky. Ale co to znamenalo? Měl snad jednání? Nebo si dopřával sklenku šnapsu? Jaký význam má říkat, že je "zaneprázdněn"? Sekretářka si bůhvíproč myslela, že s ním může jednat hrubě. Ale to se brzy změní.

Strážkyně s tlustým krkem se usmála. "Ano. Je mi líto, pane. Řeknu mu, že jste tady byl."

"Vím, že se mnou bude chtít mluvit," pravil von Schussler. Zaklepal na dveře, vzal za náleštěnou mosaznou kliku a vstoupil dovnitř. Velvyslancova kancelář byla velká a honosná, stěny obložené dřevem, na podlaze ty nejlepší perské koberce. Von Schussler si brzy zařídí také takovou. Dosud by to působilo troufale. Ale po dnešku bude důstojné zařízení zcela na místě.

Hrabě Werner von der Schulenberg seděl za stolem a hrbil se nad hromádkou úředních formulářů. Měl zakalený zrak a tvářil se otráveně. V rohu stolu stála sklenka s koňakem. Úkosem zamžoural von Schusslerovým směrem. "Rudi," vyhrkl zaskočeně. "Co tady děláš?"

"Něco pro vás mám," řekl von Schussler a zkřivil tvář do úsměvu. "Bude vás to zajímat. Ohromí to i samotného fuhrera."

ČÁST TŘETÍ

MOSKVA, SRPEN 1991

Velvyslanec Stephen Metcalfe přistoupil k veliteli zásahové jednotky Alfa, která zastavila jeho limuzínu. Ulice byla temná a prázdná, omšelé budovy staré části města se nad nimi zlověstně tyčily.

"Vy to máte na pově?" zeptal se.

Velitel odpověděl proudem úředních formulací. Metcalfe tedy přešel do ruštiny. Ani po půl století nezapomínal na zlaté pravidlo Alfreda Corcorana: Když narazíš na úřední moc, musíš se odvolat na někoho vyššího. "Co to tady sakra vyvádíte?" vyštěkl. "Máte mít naši poznávací značku i jména. Zatracená práce, pozval nás šéf KGB Vladimír Krjučkov osobně! Všechny zátarasy měly dostat echo!"

Hněv ve tváři vojáka vystřídal rozpaky. Suverénní, ale důstojné chování zapůsobilo i na školeného zabijáka.

"A proč k čertu nepřijela eskorta motocyklů?" pokračoval Metcalfe.

"O té jsem nic neslyšel!" bránil se velitel přepadové skupiny.

Metcalfe věděl, že vzhledem ke krizové situaci je většina spojení mimo provoz. Oddíl KGB si neměl jak ověřit jeho informace u nadřízených. Jeho tvrzení bylo navíc tak odvážné, že mu prostě museli věřit.

O chvíli později Metcalfe se svým ruským přítelem znovu usedli do limuzíny. Cesta byla volná.

"Nevyšel jste ze cviku," pravil generál. "Už je to víc než padesát let. Půl století." Natáhl ruku, poklepal Metcalfovi na náprsní kapsu a ucítil velký, vyboulený obrys pistole. "A na tohle jste připraven?" "Já nevím," odvětil Metcalfe upřímně.

"Vzpomeňte si na staré ruské rčení," řekl generál hlasem vrzavým jako stará kůže. "Osud si žádá maso a krev. A čeho si žádá nejvíc? Masa a krve."

25 KAPITOLA

BERCHTESGADEN, BAVORSKÉ ALPY, LISTOPAD 1940

Drobný bělovlasý muž vystoupil z černého mercedesu a stroze mávl na řidiče. Měl pronikavé modré oči, růžovou pleť a přívětivý úsměv. Na sobě měl tmavomodrou dvouřadovou uniformu s mosaznými knoflíky a čepici ozdobenou šňůrami.

Byl to admirál Wilhelm Canaris. Jako náčelník německé vojenské rozvědky byl zároveň hlavním velitelem veškeré nacistické špionáže. Přijel do Berghofu,

Hitlerova doupěte v Berchtesgadenu, aby mu sdělil převratné informace, jež právě obdržel.

Uvedli ho do fuhrerovy soukromé pracovny, rozlehlé místnosti s velikými okny, střídavě zařízené těžkými kusy nábytku. Stál tam dlouhý příborník, který ukrýval Hitlerovy oblíbené gramofonové desky, většinou se skladbami Wagnera. Ostatně, v pokoji nechyběla ani Wagnerova bronzová bysta. Na zdi visely obří a nepřiliš vzhledné hodiny korunované dravou orlicí z bronzu. Za nástěnnými tapiseriemi na protilehlých stranách se skrýval projektor a promítací plátno.

Před ohromným kamenným krbem seděli v červených kožených křeslech čtyři muži. Vedli poměrně vášnivou debatu.

Místo vlevo od vůdce zaujímal vrchní velitel německé armády, polní maršál Walther von Brauchitsch. Vedle něj seděl náčelník generálního štábu generál Franz Halder. Canaris věděl, že to jsou poměrně rozumní lidé, žádní fanatici. Nebyli sice až na vrcholu velitelského žebříčku, ale těšili se Hitlerově důvěře. Fuhrer s nimi právě probíral jeden ze svých nejtajnějších záměrů, s nímž řada generálů nesouhlasila a on sám se už přes rok nemohl rozhodnout. Šlo o vpád do Ruska. Byli to první lidé, jež Hitler po francouzské kapitulaci požádal o vypracování předběžných plánů útoku. Spoléhal se na jejich úsudek.

Po fuhrerově pravici seděl muž s nižší hodností, ale možná větší mocí. Plukovník Rudolf Schmundt, Hitlerův hlavní pobočník pro Wehrmacht.

Přítomní na Canaris kývli. Usedl na dlouhou a nepohodlně nízkou pohovku, jiné místo na něj nezbylo. Poslouchal, jak se ostatní hádají. Tedy, s Hitlerem se člověk přit nesměl, ale mohl se hádat před ním, případně ho plamenně obhajovat. Schmundt, jehož Canaris pokládal za Hitlerův stín, stěží potlačoval vztek.

"Churchill odmítl naše mírové návrhy," soptil, "a Stalin se teď drze hrne na Balkán. Churchill zjevně sází na to, že Amerika a Rusko vstoupí do války."

"Správně," přitakal von Brauchitsch.

"Proto musíme rozdrtit Sovětský svaz silou," pokračoval Schmundt, "a tím zmařit naděje, že se postaví po bok Anglie. Německo se stane jediným vládcem Evropy.

Čím dřív Rusko zničíme, tím líp."

"To nemyslíte vážně," namítl von Brauchitsch. "Kdy jste si naposledy otevřel učebnici dějepisu? Chcete, abychom zopakovali Napoleonovy chyby a prohráli válku na zamrzlých ruských stepích? Napoleonovi se nepodařilo vpadnout ani na Britské ostrovy. Jestli zaútočíme na Rusko, bude to náš konec!"

"Zapomínáte, že jsme carské Rusko porazili v první světové válce?" odsekl Schmundt.

Hitler poprvé promluvil, a to tichým, téměř neslyšným hlasem. Do té doby jen pozorně poslouchal a uvažoval. Ostatní muži se museli předklonit, aby ho vůbec slyšeli. "A pak jsme do Ruska poslali v zaplombovaném vagonu Lenina. Jako bacil moru."

Muži se zdvořile zasmáli. "Přesně tak," přizvukoval Hitlerův pobočník. "Ale mor se nesmí šířit. Nemůžeme dovolit, aby Balkánský poloostrov ovládli bolševici. Nesmíme Sovětům umožnit, aby zabrali naše ropná pole v Rumunsku..."

"Navrhujete nesmysly," přerušil ho von Brauchitsch. "Znamenalo by to válku na dvou frontách, které se musíme za každou cenu vyvarovat. Nikdo z nás ji nechce. Je potřeba izolovat Británii. A to vyžaduje spolupráci se Sovětským svazem."

"Byla by to válka na jedné frontě! Británie není žádná hrozba, jen menší mrzutost," pravil Schmundt. "Už teď je na kolenou - jen ji musíme dotlačit, aby to přiznala. Rozdrtíme Rusko a Anglie se vzdá - to se spolehněte!"

"Říkáte ,rozdrtíme Rusko', jako by to byla hračka," namítl Halder, "Rudá armáda je přitom kolos."

"Ten váš kolos," odvětil Schmundt posměšně, "je jako balon - píchnete do něj a bouchne."

"Zaútočit na Rusko by bylo čiré šílenství," trval na svém Halder. "Sebevražda! Nezbyvá nám než dodržovat takzvanou smlouvu o přátelství."

Canaris si odkašlal. "Mohl bych k tomu něco říct?"

Nastalo ticho, a tak pokračoval: "Abwehr obdržel z Moskvy nové informace."

Dramatickým rozmáchlým gestem vytáhl z aktovky desky nadité dokumenty a nechal je kolovat. Začal pochopitelně u fuhrera.

Hitler si vyndal brýle. Všichni se zaujatě začetli.

Po chvíli vůdce zvedl oči. "Není to podvrh?" zvolal.

"Mí experti potvrdili pravost na základě papíru, inkoustu, razítek, podpisů a tak dále," odpověděl Canaris.

"Mein Gott in Himmel!" vydechl Schmundt. "Rudá armáda je jako domeček z karet!" "Kdo vám to dal?" zeptal se von Brauchitsch podezíravě. "Jeden z vašich agentů v Moskvě?"

Canaris zavrtěl hlavou. "Zpravodajské informace se v Moskvě shánějí strašně

Ludlum Robert - Tristanova zrada

těžko. Cizí agent je v Rusku nápadnější než Arab v rozevlátém burnusu v ulicích Berlína. Ne, máme to od jednoho generála z komisariátu obrany."

"Je to přeběhlík?" řekl Halder. "Zrádce?"

"Právě naopak," odtušil Canaris. "Generál loajální za každých okolností. Ale získali jsme zdroj, který, řekněme, má k tomu generálovi blízko."

"Je spolehlivý?"

"Ten nejspolehlivější ze všech. Žádný profesionál, ale civilní osoba, která nevidí do špionážních hrátek."

"Takže sekretářka," nadhodil Halder.

"To ne. Dcera."

Schmundt zvedl zrak od listin. "Bolševická armáda se od čistek nachází v troskách," řekl. "Ale přezbrojuje - a rychle."

"Za dva roky," řekl Canaris, "bude znovu silná."

"Jak brzy můžeme zaútočit?" zeptal se Hitler Schmunda.

Jeho pobočník se vítězoslavně usmál. "Až skončí zima. Zkraje jara příštího roku. Nejpozději do června budeme připraveni."

Hitler vstal a ostatní ho rychle následovali. "Osud nám přihrál jedinečnou příležitost," prohlásil, "ale musíme jednat rychle. Nevybudoval jsem skvělou německou armádu jen tak pro ozdobu. Válka neskončí sama. Chci okamžitě vypracovat předběžné plány bleskové války proti Sovětskému svazu."

26 KAPITOLA

MOSKVA, LISTOPAD 1940

Mrtvá schránka dělala Metcalfovi starosti. Byla příliš na očích a vedla k ní jediná přístupová cesta. To místo by sám nevybral, ale nedalo se nic dělat.

Musel se podržet Amosi Hilliardovi.

Položka mrtvé schránky však měla i jednu výhodu: bylo snadné ji sledovat.

Metcalfe mohl pozorovat lidi, kteří vcházel a vycházel z prodejny ženské obuvi a řeznictví v Puškinově ulici i z budovy mezi nimi. Viděl by každého, kdo by se na místě zdržoval příliš dlouho. V prosté tělogrejce a s velkým batohem plným různého náčiní se mohl vydávat za dělníka. Nebudil žádnou pozornost.

Ostražitě sledoval ruch a v duchu se zatoulal k Laně. Zatím šlo všechno podle plánu a její počáteční strach jako by se rozplynul. Předala von Schusslerovi první várku dokumentů a namluvila mu, že je náhodně vybrala z otcovy aktovky v pracovně. Tvrdila, že neví, co v nich je. Viděla jen nudná nesrozumitelná čísla. Jemu však podle Lany vůbec nudná nepřípadala. Byl rozrušený, jak ho ještě neviděla.

Von Schussler jí vysvětlil postup, jelikož věřil, že operaci řídí sám. Odnese listiny na německou ambasádu, nechá pořídit fotokopie a originály jí neprodleně vrátí. Nechtěl, aby si její otec všiml, že mu něco chybí, a Světlana proto musela dodržovat velice přísná pravidla. Bude brát dokumenty jedine v noci, až půjde otec spát, a zavolá to von Schusslerovi. Pak se s ním sejde v jeho bytě, papíry mu předá a on je okamžitě odnese na velvyslanectví. Až je okopíruje, originály jí vrátí, Světlana půjde domů a dá je zase na místo, než se otec vzbudí. Řada faktorů mohla samozřejmě plán změnit. Po většinu večerů hrála v divadle a žádné dokumenty krást nemohla. Ale když měla volno, musela se držet doma, aby viděla, jestli otec nepřinesl nějaké nové písemnosti.

Von Schussler jí ujišťoval, že dělá dobrou věc. Lana si jeho slova vybavila s trpkým úsměvem. "Čím víc toho naše země o sobě ví, tím déle potrvá mír. Děláš skvělou věc nejen pro Německo, ale také pro svou zem."

Po hodině pozorování a úvah získal Metcalfe takřka jistotu, že místo nikdo nesleduje. Rychle vykročil k nestřeženému vchodu do skromného činžovního domu mezi dvěma obchody. Malá chodba byla temná a prázdná. Na zdi vpravo visel zelený radiátor, přesně podle Hilliardova popisu. Sáhł za něj - byl studený, jak Hilliard předpovídal - a jeho prsty se čehosi dotkly. Vytáhl to: byla to tlustá zelená obálka, jež zcela splývala s barvou topidla.

Věděl, že uvnitř se skrývá druhá sada dokumentů z dílny Corkyho specialistů, která přišla diplomatickou poštou. Zastrčil ji do vatované bundy a co nejrychleji zamířil ven, ale tak, aby nevzbudil nežádoucí zájem. Smluvené místo, kde měl červenou tužkou vyznačit vyprázdnění schránky, leželo jen o několik ulic dál.

Když však vyšel z domu, koutkem oka zaznamenal prudký pohyb na druhé straně ulice. Otočil se a spatřil známou tvář. Zadíval se pozorně.

Ano. Byl to plavovlasý agent NKVD a rychlým krokem se k němu blížil. Jako by věděl, že Metcalfe právě vybral mrtvou schránku a má u sebe kompromitující materiály!

Ted se nesmíš nechat chytit! Nemohl si dovolit, aby ho zadrželi i s dokumenty. Následovalo by okamžité zatčení a pak poprava, k soudu by se to vůbec nedostalo. Sověti by odhalili tajnou operaci a vyšetřování by je dovedlo až ke Světlaně. I

ji by čekala smrt.

Metcalfovi se rozbušilo srdce a polil ho pot. Mělo by to nepředstavitelné následky! Zabočil doleva a rozběhl se Puškinovou ulicí. V odrazu jednoho z výkladů uviděl, že blondýn utíká za ním. Metcalfe prudce zabrzdil, změnil směr, znovu se vrhl doleva a divoce kličkoval náměstím. Blondýn se mu držel v patách a ani on přitom nehleděl na lidi, kteří mu stáli v cestě.

Agent NKVD po něm šel. Už to nebylo obyčejné sledování, ale otevřený pokus Metcalfa zatknout.

Jen to ne!

Metcalfe znovu zahnul. Skočil do úzké uličky mezi dvěma zchátralými cihlovými domy a dál běžel jako o závod.

Blondýn se však nedařilo oklamat. Také zamířil do uličky, ale jako by zpomalil. Zvláštní. Že by už nemohl? Metcalfe se ohlédl přes rameno a uviděl na blondýnově tváři široký úsměv plný zašedlých zubů. Co se děje?

Bezprostředně před ním se průchod stácel doprava. Metcalfe rychle zmizel za rohem a vzápětí pochopil, proč se jeho pronásledovatel usmívá.

Byla to slepá ulice.

Měla tvar písmene J a dál už nevedla.

Ocitl se v pasti.

Ztuhl, otočil se a spatřil blondýna, který se k němu pomalu blížil s vytasenou pistolí.

"Stoj!" křikl muž. Jeho hluboký hlas se odrazil od stěn.

"Ruce vzhůru." Blondýn přešel do angličtiny.

Byl asi sto metrů daleko, takže by nedokázal vystřelit přesně. Ale měl to vůbec v úmyslu? Přece by nestopoval svou kořist tak dlouho jen proto, aby ji zabil.

Jistě chtěl klást otázky, provést důkladný výslech.

Metcalfe jediným máchnutím vytáhl zbraň, kterou mu dal Hilliard, a namířil na agenta. Ten se jen usmál. "To bych vám neradil, soudruhu Metcalfe. Nemá cenu utíkat."

"Ale jděte."

"Tohle není vaše město. Vyznám se tady mnohem líp než vy. Člověk musí vždycky dobře zhodnotit vlastní možnosti."

"Vezmu si to k srdci."

"Všechno bude snadnější, když budete spolupracovat. Promluvíme si."

"Za co mě chcete zatknout?" zeptal se Metcalfe. "Za to, že jsem cizinec?"

"Víme o vás mnohem víc, než si myslíte," odpověděl muž.

Metcalfe se zoufale rozhlížel po vydrolených cihlových zdech budovy na konci dvora, do nějž ústila ulička. Neměla žádné požární schodiště. Nevšiml si ani stupínků či říms, jichž by se mohl chytit jako v Paříži.

Nechat se dopadnout s padělanými dokumenty? Vyloučeno.

Musel je zahodit, ale kam? Neviděl žádné místo, kde by je blondýn nenašel.

Ze střechy starobylého domu vedl starý měděný okap. Nevypadal zrovna pevně, jenže nic jiného po ruce nebylo.

"Tak dobře," pravil Metcalfe, stále s namířenou zbraní. "Zůstanete stát na místě a možná se dohodneme."

Rus se zastavil, ale nepřestával na něj mířit pistolí sevřenou v obou rukou.

Přikývl.

Vtom Metcalfe vystřelil těsně nad jeho rameno. Agent uskočil a instinktivně opětoval palbu, o tři metry však minul. Úmyslně.

Metcalfe využil chvilkového zmatku. Bleskově si zasunul zbraň za opasek kalhot,

vrhl se k okapu a začal hbitě šplhat vzhůru. "Jestli o mně něco víte," houkl,

"tak víte i to, že se nenechám chytit!" Měděná trubka byla skutečně vratká a jak za ni tahal, odtrhla se od cihlové zdi. U střechy i na několika místech cihlové fasády však zůstala držet. Posunoval se nohama po stěně a stoupal nahoru, až zdolal dvě třetiny vysokého dvoupatrového domu.

Zeď vlevo i vpravo od něj pokropilo několik střel: varování agenta NKVD. "Odsud se nedostanete!" křikl na něj Rus. "Příští kulka vás znehybní. Jestli neslezete dolů, střelím!"

Metcalfe se však nezastavil a šplhal stále výš. Palba náhle ustala. Uslyšel zařinčení kovu na dlažbě: Rus vyhodil prázdný zásobník a nabíjel. Metcalfe dospěl na vrchol budovy. Zachytil se římsy, ale ta mu zůstala v rukou. Stará omítka se drolila jako písek. Natáhl se po okapním žlabu, který vypadal pevněji, a vytáhl se na plochu střechu právě v okamžiku, když stěnu skrápěla další dávka. Teď Rus mířil přímo na něj! Už nešlo jen o varovné výstřely.

Budova byla zhruba šest metrů široká a její střechu pokrývala směs dehtu a šterku, z níž tu a tam vyčnívalo potrubí ventilace. Rozběhl se na druhou stranu, na zledovatělém povrchu však uklouzl a málem se zřítit dolů, kde vedla úzká ulice křížovaná tramvajovými koleje. K jeho radosti tam byl požární únikový

Ludlum Robert - Tristanova zrada

žebřík. Zezadu zaslechl ozvěnu vzdalujících se kroků agenta NKVD. Rus si zřejmě domyslel, kudy může Metcalfe utéct, zamířil do Puškinovy ulice a obíhal dům. Ale proč byl sám? Agenti přece pracují ve skupinách. Ve spolupráci s kolegy by ho snadno dopadli! Metcalfe mátl, že jeho nejzkušenější pronásledovatel z NKVD je osamělý vlk. Ne, uvědomil si: ten chlap není sám, jen má náskok.

Ostatní jistě také brzy dorazí.

Metcalfe se vrhl k železné konstrukci a rychle se po ní spustil. Za pár vteřin sestoupil na ulici a rozběhl se podél kolejí. Asi po sto metrech ústil úzký průchod do širší ulice. Horečně se rozhlížel na obě strany, kudy se má dát, když ze zadu zaslechl běžící kroky.

Kousek před sebou uviděl vchod do podzemí. Rozběhl se k němu. Byl to jeden podchodů, jež se v Moskvě objevily před nedávnem s rozmachem motorismu. Bral schody po dvou a prodíral se davem. Pak si všiml vstupu do metra.

Moskevským metrem nikdy nejel, jelikož při jeho poslední návštěvě ještě neexistovalo. Věděl však, že jestli je aspoň trochu podobné Paříži, najde v něm množství rozvětvených tunelů, jež mu snad umožní setrást pronásledovatele.

Jistě, byl to hazard, ale všechno lepší, než se nechat chytit s padělanými dokumenty. Proběhl zdobeným mramorovým vchodem a očima hledal nějaký odpadkový koš, kam by mohl odhodit svazek usvědčujících listin. Žádný však nespátril.

U budky vedle řady turniketů stála dlouhá fronta. Další řada čekala před samotnými turnikety, ta se však pohybovala o něco rychleji. Co ti lidé dělají? Kupují si jízdenky? Neměl ponětí, jestli jsou ke vstupu třeba lístky, mince či něco jiného, a neměl čas to zjišťovat. Rozhlédl se kolem a spatřil dvě ženy v uniformách. Rozhodl se zariskovat. Proběhl kolem front a přeskočil turniket. Za ním se ozvaly výkřiky a pronikavé hvízdání píšťalky. Nepochyboval, že mu je agent stále v patách, ale nebyl čas se ohlížet.

Běžel kolem mramorových sloupů, mozaikových zdí a křišťálových lustrů, ohromen jejich nečekanou krásou. Lidové paláce, tak říkal Stalin metru a Metcalfe teď pochopil proč. Vstoupil do klenuté chodby, z níž proudily davy lidí. Bylo to pojízdné schodiště. Zamířil k němu a začal si razit cestu po neskutečně strmých a rychlých ocelových stupních. Šel v protisměru, a tak musel čelit zlostným protestům cestujících. Záplava lidí mu ztěžovala pohyb, ale nemohl se otočit a vrátit zpátky - vběhl by agentovi NKVD přímo do náruče. Dál se tedy dral kupředu a bojoval s lidskou masou. Eskalátor se mu najednou zdál pomalý. Příliš pomalý! Dusot kroků a hvízdání mu napovědělo, že jeho pronásledovatelé nejsou daleko. Blondýn z NKVD už nebyl sám. Metcalfe si náhle všiml, že po obou stranách schodiště se táhne asi půl metru široké hrazení. Nemohl by na něj vyskočit a seběhnout dolů? Z hladkého povrchu však co chvíli vystupovaly ozdobné válcovité lampy, jež poskytovaly v šerém tunelu alespoň trochu světla.

Neměl na vybranou. Odrazil se, vyskočil na ocelový pruh a přitom rozbil jednu ze skleněných lamp. Zábradlí se prudce svažovalo a Metcalfe měl problémy udržet se na nohou. Klouzal dolů a rozbíjel světlo za světlem, až se mu konečně podařilo zachytit nízkého klenutého stropu a získat ztracenou rovnováhu. Do skleněných krytů lamp však narážel dál.

Dole seskočil na zem, těsně vedle sedící strážné v uniformě, která uskočila a hned začala rvát, aby zastavil. Metcalfe však nezpomalil. Téměř nevnímal šílenství, jež rozpoutal.

Vlak, z něhož se vyvalil dav, stál pořád ve stanici. Z reproduktoru zazněl sled čtyř tónů: vlak se chystal k odjezdu. Metcalfe se k němu rozběhl a skočil do nejbližšího vagonu těsně předtím, než se dveře zavřely.

Padl na podlahu a nedbal užaslých výrazů cestujících. Jakýsi stařec s malým kloučkem, pravděpodobně vnukem, ustoupil dozadu a objal vyděšené dítě.

Povedlo se. Vlak se rychle rozjel a agent NKVD zůstal na nástupišti. Metcalfe však musel předpokládat, že tajná policie spustí poplach. Mezi stanicemi určitě existovalo spojení telefonem, případně vysílačkou. Blondatý Rus byl dost chytrý na to, aby telefonicky zburcoval kolegy na příští zastávce.

Když však Metcalfe vstal, zjistil, že agenta vůbec nesetřásl.

Byl ve vedlejší oddělení a snažil se násilím otevřít dveře mezi dvěma vagony, které se používaly jen v případech nouze. Kristepane! Jako by k němu byl ten zatracený chlap přivázaný! Metcalfe viděl, jak se otočil a rozběhl na druhý konec vozu. Volal nějakou úřední osobu - možná průvodčího či milicionáře.

Náhle zaskřípěly brzdy a vlak zastavil uprostřed tunelu. Stěny na obou stranách byly černé.

Agentovi NKVD se podařilo přimět obsluhu, aby zastavila vlak. Nebo jednoduše zatáhl za záchrannou brzdu?

Metcalfe však nechtěl prodat kůži lacino. Vrhhl se ke dveřím, strčil prsty mezi gumové těsnění a snažil se je roztáhnout. Bezvýsledně. Mechanismus neumožňoval otevření mezi stanicemi. Zdálo se, že dveře nelze nijak vypáčit, ať se snažil

Ludlum Robert - Tristanova zrada

sebevíc. Chlapec, který ho sledoval z dědečkova klína, se rozplakal. Jakýsi muž začal na Metcalfe křičet a divoce přitom šermoval rukama.

Metcalfe zkusil okno, a tam mu štěstí přálo víc. Dalo se otvírat. Stáhl sklo až dolů, stoupl si na koženou sedačku a sáhl do temnoty. Nahmatl úzký prostor. Chytil se madeľ připevněných na stropě, zhoupł se a vymršřil nohy otevřeným oknem. Bolesťně přistál na hrubém šřterku. Padal dēle, než čekal.

Ale hlavně že se dostal z vlaku. A teď... co vlastně?

začal postupovat podél stěny tunelu. Křik sířil. Jediné osvětlení vycházelo z oken soupravy, ale to stačilo, aby si Metcalfe všiml pravidelných výřlenků ve zdech. Pravděpodobně se do nich schovávali stavební dělníci před projíždějícími vlaky.

Vzpomněl si na baterku, sáhl za sebe a vytáhl ji z batohu. Rozsvířil a vřom se ozvala rána. Metcalfe padl k zemi. Stěnu těsně vedle něj pokropily kulky.

Tunelem se rozlehl strašřlivý rámus. Otočil se a uviděl blondýna, který střířel z vedlejšího vagonu, pistoli Tokarev vysunutou z okénka. Agent NKVD už zřejmě neměl zájem o výsledky. Čtěl Metcalfe zabít, zabránit mu v útěku.

Metcalfe se neměl kam vrtnout. Mezi stojícím vlakem a cihlovou stěnou bylo asi jen půł metru. Mohl se jen přitisknout ke šřterku. Palba však pokračovala, neochvějně a rytmicky. Metcalfe vytáhl z opasku zbraň, podepřel si pravou ruku a začal střelbu opěťovat. Vypálil dvě rány a blondýn se stáhl do vagonu.

Ozval se další hřluk: burácení motorů. Vlak se dal znovu do pohybu. Metcalfe vyskočil a přitiskl se zády ke zdi. Ucířil závan vzduchu. Pak sebou šřkubl.

Zryřluující ocel svišťěla jen několik centimetrů od jeho tváře. Nemohl se ani pohnout. Stal se z něj snadný terč. Zvedl revolver, pevně ho sevřel a pokusil se namířil na projíždějící vagon. V úzkém prostoru to však nestíhl včas. Za svěťelkujícím skřem spatřil svěťlešedé oči svého pronásřlovatele a pistoli mířící přímo na jeho hlavu. To je konec, napadlo ho: Nemůžu se pohnout, nemůžu se bránit. Ale tohle ne! Prudce sklouzł dolů a přitom tlačil ramena ke zdi, aby neupadł na vlak. Všechno

se to seběhlo snad během vřeriny. Viděl, jak se blondýn usmál, přimhouřil oko a vypálil. U hlavně se zabřesklo. V přišřtí chvili se mu kulka zaryla do ramene. Hrozná bolest.

V mřžiku bylo po všem. Vlak projel a Metcalfe se zhrouřtil na koleje. Osahal si zranění. Pod vatovanou bundou ucířil lepkavou krev. Kulka ho asi jen šřkrábła: rána sice bolela a vydatně krvácěla, ale nebyla vážná. Hlavně že to přežil. Nahmatal v bundě svazek dokumentů. Šřustění tuhého celofánu mu napovědělo, že zůstaly na svém místě.

Potřebařoval zmizet, ale jak? Vzdářenost mezi zastávkami moskevského metra mohla být tak dva kilometry. Kdyby překonal bolest, mohl projít tunelem do nejbřližší stanice, ale věděl, že by to byla chyba. Rus viděl, že Metcalfe postřelili, neměl však jistotu, že ho zabil. Tak inteligentní a pečřlivý agent by neděřlal ukvapené závěry. Mohl klidně vystoupit na další zastávce a tam si na Metcalfe polířit, nebo nechat prohledat tunel. To by vyžadovalo dočasné přerušění provozu, NKVD však takovou pravomoc určité měla. Ne, chodit do sousední stanice bylo nebezpečné.

Ocířtl se v pasti.

Ale na místě také zůstat nemohl. Přece musí být nějaká cesta ven! Vykročil tedy tunelem a dával pozor, jestřli z dálky neusřlyš přijíždět vlak. Svířil baterkou po stěnách i stropě a hledal věřtrací šřachtu nebo něco podobného. Cokoli. Chodba se stáčela doprava a za zatáčkou se koleje rozbířhaly. Když přišel břliž, zjistil, že je to trochu jinak. Z hlavní tratě odbočovala nově položená část kolejí, po nichž se ještě nedalo jezdit. Jak si vzápětí všimł, druhá kolej vedla k dalšímu tunelu, který byl stále ve výřstavbě. Stěny měly jen částečné obezdění a na některých místech prosvířtala hlina proložená ocelovými nosníky.

To bylo dobře. Dalo se předpokládat, že chodba povede ke vřchodu pro stavební dělníky, možná k šřachtě, kterou se spoušťtějí dolů. Zabočil do nedostavěného tunelu a do nosu ho okamžitě udeřil sířrový zápach. Někde břližko zřejmě protěkal kanál. Uviděl na zemi pár odhozených láhví od vodky. Dělníci je tam určité nenechali. Byl to pozůstatek bezdomovců, kteří hledali v podzemí dočasné útočišťtě? Pokud ano, mohlo to naznačovat, že skutečně existuje jiná cesta ven. Šěl už snad půł hodiny. Neustále zpomalořoval, v rameni mu bolestně tepalo. Ztráta krve ho vyčerpávala. Potřebařoval doktora, ale kde ho vzít? Do sověřské nemocnice nemohl, to by znamenalo spoustu otázek a formulářů. Roger měl zdravotnické šřkolení, ale ten byl mřřtvý. Metcalfe píchł u srdce. Zbýřvala jen Lana. Až jí donese dokumenty, mohla by mu zajistit lékařské ošetřření.

Čím dál postupoval, tím se zdál tunel hotovějřší. Zřejmě ho stavěli zvenčř směrem dovnitř. Stěny už byly řáděně obezděné, koleje položené. Pořadí prací ho sice zaskočilo, ale to v Rusku mohl řířit o větřšině věřcí.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Chodba náhle končila u řady vysokých ocelových dveří. Byly dokonale rovné a hladké, po klice či kouli ani památky. Neměl za co vzít. Patrně šlo o pojistku proti nepovolaným osobám. Dobrých pět minut si dveře prohlížel, ale nikam to nevedlo. Potřeboval by klíč, a ten neměl. Zklamáný, utrmácený a bolavý se otočil a zamířil stejnou trasou zpátky. Ted byl v pasti ještě víc než předtím. Mohl jít jen hlavním tunelem, a tudíž do jedné či druhé stanice, kde na něj čekali. Kdyby neměl zranění, nejspíš by zkusil počkat. V zákoutích tunelu by se mohl skrývat celé hodiny, možná i dny. Ale krvácel a byla mu strašná zima. Dlouho by to nevydržel. Potřeboval něco vymyslet, sakra, ale co? Na okamžik měl dojem, že zaslechl hlasy. Zastavil se a poslouchal. Ano, byly to hlasy. Ale odkud? Stále se nacházel několik set metrů od hlavního tunelu. Nejde mu naproti pátrací skupina? Ale ne! Hlasy nezněly zepředu, nýbrž odněkud zprava. Jak to? Vpravo byla jen cihlová zeď. A pak si všiml dalších ocelových dveří. Vlastně to byla jakási deska zabudovaná do stěny. Když tudy šel poprvé, neviděl ji. Byla totiž nízko u země, natřená stejně jako okolní cihly a schovaná za nosníky. Metcalfe se zastavil, poklekl a přiložil k ní ucho. Skutečně slyšel hlasy. Ale ne výkřiky nebo úsečné rozkazy, jak by se dalo očekávat od členů pátracího oddílu. Bylo to tiché mumlání. Co se za těmi dveřmi skrývá? Možná že cesta na svobodu, pomyslel si Metcalfe. Tak či onak, byla to jeho jediná šance. Uvědomil si, že dveře nejsou natřené, ale rezavé. Byly ze železa a po straně měly madlo se závorou. Zdálo se, že jsou velice staré, mnohem starší než okolní cihly. Opatrně zvedl závoru a pomalu je přitáhl k sobě. Nepříjemně vrzly a on se zarazil. Pak pozvolna pokračoval, hlavně tiše, až mohl škvírou nahlédnout dovnitř. Ucítil teplý vzduch. Naskytla se mu ohromující podívaná. Mihotavé plameny ozařovaly obří sál s bohatou výzdobou obložený zeleným mramorem. Otvor, jímž se díval, byl zhruba tři metry nad úrovní podlahy. Dolů vedl železný žebřík. Sín měla rozlohu několika stovek metrů čtverečních a stropy vysoké bezmála sedm metrů. Na druhém konci bylo vyvýšené pódium. Ve výklenku nad ním se skvěla velká mramorová bysta Josifa Vissarionoviče Stalina. Uprostřed místnosti hořel malý ohýnek. Kolem něj seděli tři otrhaní muži, nedaleko od nich se povalovaly deky. Co tady dělají? Ale hlavně: kde se tu vzal takový luxus? Jeden z chlápku zvedl oči, ukázal na něj a vykřikl: "Serjožo!" Metcalfe najednou cosi udeřilo zezadu. Ucítil bolest na šíji. Otočil se a spatřil útočníka, zarostlého muže s planoucíma očima a sochořem v ruce. Vrhla se na něj, srazil ho k zemi a vypáčil mu klacek z rukou. Nakonec praštil jeho čelem o podlahu. Chlap zařval, až stydla krev v žilách. Metcalfe mu vrazil koleno do břicha, aby nemohl dýchat. "Co jsi zač?" zeptal se Metcalfe. "Jako agent NKVD zrovna nevypadáš." Muž s plnovousem zasténal. "Ještě to tak! Já nejsem čekista jako vy! Nebo jste snad od policie?" Zaslechl klapání kroků na železných příčkách žebříku. Otočil se a uviděl, že na něj jeden z omšelých vandrů z mramorového sálu míří starodávným revolverem Galand z devatenáctého století. "Pusť ho, čekisto, nebo ti ustřelím palici!" zahřímal pobuda. Metcalfe vytáhl svůj revolver Smith&Wesson a nevzrušeně na něj namířil. Vousatého chlapa nepustil. "Odložte tu mušketu, strejdo, nebo si s ní vystřelíte oko." Vandrů na železném žebříku nepřestával mířit, roztrásla se mu však ruka. "Pusť Serjožu!" vykřikl. "Nechám Serjožu na pokoji, vy schováte tu blbou hračku a rozumně si promluvíme. Potřebuju pomoci. Nejsem čekista, jinak bych měl tokareva, a ne Smith&Wesson. Vidíte, že mi krvácí rameno, ne?" Metcalfe vycítil, že tulák znejistěl. "Zdrhám před milicí a mám dojem, že se sem k vám ještě jeden vejde." "Ale kdo jsi?" Po několika minutách už Metcalfe seděl u ohně se čtyřmi Rusy. Serjoža měl na čele ošklivou modřinu. Metcalfe si svlékl prošívanou bundu a ovázal si střelnou ránu kusem špinavého prostěradla, který mu dal muž, jenž na něj prve mířil starobylym revolverem. Nejspíš šlo o vůdce té podivné party. Metcalfe jim napovídal, že přijel z Ukrajiny. vyprávěl jim báchorku o nevydařeném pokusu o loupež a útěk před

Ludlum Robert - Tristanova zrada

moskevskou policií, který ho zavedl až do podzemních tunelů metra.

"A co vy?" zeptal se. "Jak dlouho už tady bydlíte? A kde to vlastně jsme?"

"V protiletectvém krytu," odpověděl muž, který se představil jako Arkadij.

Metcalfe se na něj nedůvěřivě podíval. "A co ten mramor?"

"Proč by měli papaláši trpět?" Arkadij si zapálil cigaretu. Nabídl i Metcalfovi, ten odmítl. "Je to součást komplexu Metro-2. Spectunel."

"Pro speciální vlak určený jen pro stranickou špičku," pokýval Metcalfe hlavou. Vybavil si pověsti a mlhavá hlášení o tajném systému metra, které mělo v případě krize dopravit kremelské vůdce do podzemního města osmdesát kilometrů za Moskvou.

"V beztržní společnosti jsou si někteří lidé rovnější." Arkadij se jízlivě usmál.

"Je tady těch krytů víc?"

Rusové se rozchechtali. "Je zázrak, že se jim všechny ty věžáky nepropadnou do země," pravil muž v odrbaném černém kabátě. Měl šedivé vousy a vypadal jako profesor. "Moskva je celá podkopaná. Pod metrem je ještě asi dvanáct dalších podlaží. Někde to jde až do hloubky stovek metrů. Je to obří síť bunkerů a tajných chodeb pro Stalina a jeho bandu. A za tím vším stojí otrocká práce!"

"Já myslel, že to vykopali komsomolci při brigádách," dodal jiný s dávkou černého humoru.

Následovala další salva smíchu. "Komsomolci byli jen na fotkách v novinách," řekl profesor. "Tunely ve skutečnosti vykopali vězni s lopatou a krumpáčem. A do zmrzlé půdy."

"Ale běž, carové přece kopali pod městem odedávna," namítl Arkadij. "Ivan Hrozný si hluboko pod Kremlem zařídil mučírnu a kopáče pak nechal zabít, aby se o ní nikdo nedověděl. Jeho dědeček měl tady dole dokonce vzácnou knihovnu se sbírkou středověkých hebrejských a byzantských spisů. Byla ukrytá v sarkofágu jako někde v Egyptě, kvůli bezpečnosti."

"Ztracená knihovna Ivana Hrozného, tak jí říkali," přitakal profesor. "Ivan Hrozný ji totiž objevil a pak znovu schoval. A náš vlastní Ivan Hrozný, Stalin - povídá se, že hluboko pod Moskvou jsou i masové hroby. Miliony Rusů, které dal popravit, se přece nemohly jen tak vypařit."

"Ale ty kryty," zajímal se Metcalfe. "Kdy je vlastně nechal postavit?"

"Začal v roce 1929," odpověděl Arkadij. "A pokračuje dodneška."

"Stalin čeká napadení Moskvy."

"No jasně."

"Ale ta smlouva s Německem..."

"Stalin vždycky očekává válku! Vždycky se připravuje na útok. Mluví o kapitalistickém obklíčení, o nepřítelích, co chtějí zardousit bolševické dítě v kolébce."

"Takže jestli Němci zaútočí..."

"Bude na ně čekat," odpověděl Arkadij. "Nezapomínej, že Stalin se pořád chystá na válku. Nikdy nedůvěřuje spojencům. Věří jen sám sobě. Ale proč se na to vůbec ptáš? Co jsi to za zloděje, že se tak zajímáš o válčení?"

Metcalfe odpověděl otázkou. "A kdo jste vy? Promiňte, že to říkám, ale vy přece nejste..., na to mluvíte až moc dobře."

"Myslíš vandráci? Bezdomovci?" zeptal se Arkadij. "Ale my jsme vandráci. V téhle společnosti nemůžeme sehnat práci. Nemůžeme žít normálně. Jsme na útěku."

"A kdo vás honí?"

"NKVD. My všichni se musíme skrývat před tajnou policií - v podobných krytech bys našel určitě desítky podobných lidí."

"Vy jste jim utekli?"

"Utekli jsme dřív, než nás sebrali. Dostali jsme předvolání do Lubjanky nebo varování, že si pro nás přijdou."

"Ale proč?"

"Proč?" ušklíbl se zraněný Serjoža. Bylo to poprvé, co promluvil. "Oni zavírají lidi na potkání. Úplně bezdůvodně, nebo za pitomosti. Říkáš, že jsi z Ukrajiny? U vás to snad chodí jinak?"

"Ne, ne," vyhrkl Metcalfe. "Úplně stejně. Ale musíte mi pomoci. Potřebuju se odsud dostat, ale tak, aby mě nedopadli. Musí to přece nějak jít. I já utíkám před NKVD."

"Taky disident?" zeptal se profesor. "Běženec?"

"Svým způsobem," odpověděl Metcalfe neurčitě. Po chvíli zamyšlení dodal: "Jo. Taky jsem běženec."

27 KAPITOLA

Betonový dvorek v horší čtvrti na jihozápadě Moskvy byl stejně stísněný a ponurý jako oprýskaná budova, která ho obklopovala. Všude kolem se válely hromady odpadků, vzduchem poletovaly odhozené noviny. Málokdy sem někdo zabloudil, natož

Ludlum Robert - Tristanova zrada

aby tu uklízel. Dokonce i slovo dvorek bylo příliš honosné pro tento betonový plácek, jemuž vévodila železná mříž kanálu.

Nikdo neviděl, jak se poklop pootočil a zvedl. Ani to, jak z něj rychle vylezla osamělá postava, která hbitě vyšplhala po železném žebříku vedoucím ze stoky hluboko v podzemí. Neznámý usadil mříž zpátky na místo a během minuty byl pryč. Zmizel v ulicích drsné dělnické čtvrti.

Nikdo ho neviděl.

Zhruba za hodinu a půl vjel starý vůz s nákladem palivového dřeva do jiného dvora v mnohem pořádnější části Moskvy. Byl to rozhrkaný nákladák GAZ-42 chrlicí oblaka dýmu. Zastavil u zásobovací šachty na konci hezké kamenné budovy v ulici Petrovka. Motor nepřestával hlasitě bručet.

Řidič se závozníkem vystoupili z kabiny a začali skládat naštipané dříví, jež hlasitě přistávalo ve velké násypce ve sklepě domu. Dodávku dřeva sice nikdo neobjednal, ale uprostřed velice studené moskevské zimy taková věc nevzbuzovala podezření. Jakmile vyložili z korby přesvědčivé množství paliva, závozník šel do sklepa a začal dřevo úhledně vyrovnávat. Šofér zamířil ke vchodu a odkašlal si. Kolega mu podal tlustý svazek rublů, daleko převyšující cenu dřeva. Bylo to odškodné za to, že udělal neplánovanou zastávku.

Kdyby ten výjev někdo sledoval, asi by ho zarazilo, že řidič hbitě skočil do vozu a odjel. Nechal závozníka, ať se plahočí ve sklepě.

Po dvou minutách Metcalfe opustil suterén a vyšel o několik pater výš ke známým dveřím s koženým čalouněním. Stiskl zvo-

nek a čekal. Rozbušilo se mu srdce, jako snad vždycky, když přišel za Lanou domů. Tentokrát však necítil rozechvění, ale strach. Podařilo se mu sem dostat nepozorovaně díky Serjožovi, kterého srazil k zemi v tunelu metra, a jeho příteli řidiči nákladáku. Ale zazvonit u bytu bylo přesto riskantní. Navíc tím porušil slib, že už sem nikdy nepřijde.

Uslyšel těžké kroky a když se dveře otevřely, podle očekávání spatřil ošlehanou tvář kuchařky a hospodyně v jedné osobě.

"Da? Što vy chotitě?"

"Lanu, pažalsta. Ja - Stiva."

Bábuška zamžourala, jako by ho poznala, ale nedala to nijak najevo. Přibouchla mu před nosem a opět zmizela uvnitř.

O minutu později se dveře znovu otevřely. Tentokrát v nich stála Světlana. V očích se jí leskly jiskřičky zlosti, strachu a něčeho jemnějšího - něhy? "Pojď dál, pojď dál!" zašeptala.

Když za ním zavřela, vyhrkla: "Proč sem chodíš, Stivo? Slíbilš mi..."

"Postřelili mě," hlesl. Vykulila oči ohromením, ale on konejšivě dodal: "Je to jen škrábnutí, ale potřebuje ošetřit. Do rány už se dostala infekce a musí se s tím radši něco udělat."

Upřímně řečeno, bolestné tepání zesílilo natolik, že se zasaženým ramenem nemohl pořádně hýbat. Vyhledat odbornou lékařskou pomoc nepřipadalo v úvahu a navíc to možná ani nebylo nutné. Světlana přece říkala, že má doma lékárničku. Zvládne to sama. "Postřelili tě! Jak se to stalo?"

"Neboj, všechno ti vysvětlím."

Nevěřicně zavrtěla hlavou. "Postřelili!" opakovala. "Tak to si budeme muset pospíšit. Táta tady bude za tři čtvrtě hodiny. Obvykle se z práce takhle vrací." Světlana dala hospodyně na zbytek dne volno a pak ho zavedla do útulného pokoje obloženého knihami. Na podlaze ležel vzácný koberec z osmnáctého století utkaný v Turkmenistánu: jeden z mála pozůstatků rodinného majetku, jak mu Světlana vysvětlila.

"Pojď do kuchyně, ošetřím ti to." Kuchyně byla malá a zapáchala petrolejem. Světlana postavila vodu na sporák a než se začala vařit, svlékla Metcalfovi umazanou tělogrejku a rázně z něj strhla košili přilepenou k zaschlé krvi. Škubl sebou. Světlana za-

mlaskala. "Nevypadá to dobře." Uvařila silný černý čaj a rozlila ho do sklenic. Místo cukru mu nabídla talíř lepkavých sladkých bonbonů. "Vypij to a já si zatím připravím nádobíčko. Máš hlad, miláčku?"

"Jako vlk."

"Mám tady pár masových pirohů, trochu zelňačky a slanečka. Bude to stačit?"

"Bohatě."

Světlana začala pobíhat kolem. Nabrala z hrnce na plotně zelnou polévku a pak vytahovala jídlo ze síťových tašek, jež visely z okna do větrací šachty.

Metcalfe z ní nespouštěl oči. Takhle ji neznal. Byla to úplně jiná Lana, starostlivá hospodyňka, která se vůbec nepodobala krásné tanečnici z pódia velkého divadla. Zdálo se mu zvláštní, ale užasné, že je to jedna a tatáž osoba. "Asi ti tady bude trochu těsno," nadhodila.

"Ale vůbec ne. Máte to tu hezké."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Vyprávěl jsi, v jakém bohatství jsi vyrůstal. Měli jste hodně domů, služebnictvo... Tady si musíš připadat jako v kurníku."

"Máte tady teplo a útulno."

"Víš, je štěstí, že vůbec máme něco vlastního. Jsme s otcem sami. Úředníci by nás klidně mohli strčit do jednoho z těch odporných obecních bytů. Po mamčině smrti jsme se toho báli. Ale díky tátovým zásluhám - je to hrdina vlasti - nás toho ušetřili. Dokonce máme plynový sporák a v koupelně plynovou karmu, takže se nemusíme chodit koupat do lázní jako většina mých kamarádek."

"Otec je Hrdina Sovětského svazu, že?"

"Dvojnásobný. Dostal i vítězný řád."

"Byl to jeden z velkých generálů." Nabral si lžící horké a chutné polévky.

"Ano. Sice ne nejslavnější, jako třeba maršál Žukov nebo jeho starý přítel Tuchačevskij. Ale otec pod Tuchačevským sloužil a osvobozoval Sibir od kolčaka. V roce 1920 pomáhal na Krymu porazit generála Děnikina."

Metcalfe se zadíval na fotografii jejího otce a přitom uslyšel vlastní slova:

"Víš, mám v Moskvě pár přátel ve vysokých funkcích na různých ministerstvech. A od nich jsem slyšel, že NKVD si"

vede takzvanou knihu smrti. Je to seznam osob určených k likvidaci..."

"A je na něm i táta," skočila mu do řeči.

"Světlanó, nevěděl jsem, jak ti to říct a jestli ti to vůbec mám říkat."

"Myslíš, že to nevím?" Oči jí zaplály hněvem. "Myslíš, že s tím nepočítám? Že s tím otec nepočítá? Všichni generálové jen čekají, až někdo zaklepe na dveře. Když ne teď, tak zítra. A když ne zítra, tak za týden nebo za měsíc."

"Ale von Schussler tě vydírá..."

"Otcův čas se jednou naplní, a já to nehodlám urychlovat. On se s tím už smířil, Stivo. Věř mi, že čeká na zaklepání na dveře. Až se to nakonec stane, možná se mu dokonce uleví. Každé ráno se s ním loučím, jako by to bylo naposled." Začala mu omývat ránu a pak ji čistila vatou namočenou v jódu. "Šití nebude potřeba - díky bohu, protože já si sotva zašiju punčochy! Látat kůži bych ti opravdu nechtěla, miláčku. Je to ironie osudu, nemyslíš?"

"Co jako?"

"Vlastně to sedí. Pořád musím myslet na Tristana a Isoldu. Vzpomínáš, co přivedlo Tristana do náruče milované Isoldy? Taky zranění."

Přelepila mu ránu. Metcalfe zaťal zuby. "Byla to čarovná léčitelka, přesně jako ty." Usrkl si silného čaje. "Jenže ta rána byla bohužel smrtelná, pokud se nepletu."

"On měl dvě zranění, Stivo. To první utrpěl v boji s Isoldiným snoubencem. Sice ho zabil, ale rána se nechtěla hojit. Zachránit ho mohla jediné kouzelná léčitelka Isolda, a tak ji vyhledal. Jenže ona pak zjistí, že jí Tristan zavraždil milého, a chce se mu pomstít - ale pak se jejich oči setkají a zbraň jí vypadne z ruky."

"Přesně jako v životě, co?" podotkl Metcalfe kousavě. "V dalším souboji je Tristan znovu raněn, ovšem tentokrát už ho Isolda nezachrání a oba milenci umírají ve věčné blaženosti. Ve světě baletu a opery se tomu, tuším, říká happy end."

"No jistě! Protože už je nic nemůže rozdělit, ty hlupáčku! Jejich láska je nesmrtelná."

"Jestli je tohle happy end, jak potom vypadá tragédie?" utrousil a zakousl se do pirohu. "Vynikající."

"Díky. Tragédie je to, co tady prožíváme," řekla Lana. "Tragédie je v Rusku na denním pořádku."

Metcalfe zavrtěl hlavou a usmál se. "Co tím chceš říct?"

Teatrálně zamrkala jako naivka. "Ale nic, Tristane, vlastně Stephene. Jen to, že Tristanova skutečná rána je hlubší - šíří ho pocit viny, který Isolda nemohla vyléčit ani zázrakem."

"Pořád nevím, kam tím míříš," prohodil Metcalfe. Snažil se udržet lehký tón, cítil však bodavou bolest, jež neměla nic společného s jeho střelným zraněním.

"V Rusku se vina míchá s nevinou a věrnost se zradou. Jen někdo si je schopen připustit pocit viny. Jiný má naopak čisté svědomí, i když něco spáchal."

Metcalfe na ni udiveně pohlédl a těžce polkl. Tak hluboké myšlenky by od ní nečekal.

Lana se smutně pousmála. "Říká se, že lidská duše je tmavý les. Někdo ji má tmavější, někdo světlejší."

"To je typicky ruská úvaha," řekl Metcalfe. "Berete všechno moc tragicky."

"A vy Američané si zase rádi něco nalháváte. At uděláte cokoliv, jste přesvědčení, že z toho vzejde něco dobrého."

"Zatímco vy Rusové si myslíte, že všechno je k ničemu."

"Ne," odsekla. "Vím jen to, že nikdy nic nejde podle plánu. Vůbec nic."

"Doufejme, že nemáš pravdu."

"Přinesl jsi další dokumenty?" všimla si balíčku v kapse bundy, která ležela podšívkou navrch na kuchyňském stole.

"Poslední várku," odpověděl Metcalfe.

"Poslední? Nebude se divit, proč pramen vyschl?"

"Možná. Nejlepší bude mu to dávkovat hezky pomalu, kousek po kousku."

"Jo, to by snad mohlo projít. Ale co mám říct, až ty papíry přestanu nosit úplně?"

"Budeš hrát udivenou. Řekneš, že nemáš tušení, proč už si je nebere domů, ale ptát se ho samozřejmě nemůžeš. Letmo nadhodíš, že na ministerstvu asi zpřísnili bezpečnostní opatření a otec už si nemůže brát práci domů."

Pokývala hlavou. "Musím se zlepšit ve lhaní."

"Někdy je to nutnost. Zní to hrozně, ale co naděláš."

"Znám jedno staré ruské rčení: Když bojuješ s drakem moc dlouho, taky se z tebe stane drak."

"U nás v Americe máme zase tohle: Pravdu umí říkat každý hlupák, ale lhát, to chce talent."

Metcalfe vytáhl kapesní nůž a rozřízl celofánový obal. Uvnitř nenašel žádný vzkaz od Corkyho. Zběžně prolistoval dokumenty a zauvažoval, jestli se do nich Lana také někdy nepodívala. Byla mnohem chytřejší a chápavější, než si o ní dříve myslel.

A kdyby si je skutečně přečetla? Co by vlastně zjistila? Metcalfe jí tvrdil, že veškeré zápisy a tajné zprávy jsou dílky skládky, která ukáže nacistům, jak je Rusko slabé, a tudíž neškodné. Jen by se utvrdila v tom, že jí říkal pravdu. Ale co když ne? Co když měla tolik politického důvtipu, aby našla mezi řádky zcela opačné sdělení: že Rusko je bezbranné, a tím pádem znamená pro německá vojska snadný cíl. Bála se toho, ale ona ani slovem nenaznačila podezření, že ji klame. Corky ho zatahl do riskantní hry, která se mohla kdykoli zvrtnout.

Rychle prolistoval papíry a pak mu něco padlo do oka. Byla to stránka se zdánlivě nesmyslnými řadami písmen a čísel. Na první pohled šifra. Pozorně se začel a všiml si skupin pěti číslic a označení, jímž sdělení začínalo.

Byla to zvláštní sovětská šifra, kód SUVOROV, pojmenovaný po velkém ruském generálovi z osmnáctého století. Metcalfe věděl, že ho Němci rozluštili. Finští vojáci objevili na sovětském konzulátu v Petsamu ohořelou knihu šifer a předali je nacistům. Britové z analýzy německého spojení usoudili, že nacisté kód skutečně dešifrovali. Ruská armáda o tom však neměla tušení.

Metcalfe okamžitě pochopil, proč bylo tolik dokumentů WOLFSFALLE napsáno v kódu SUVOROV. Byl to Corkyho mistrný tah. Šifrované zprávy byly pro Němce automaticky zajímavé a svým způsobem věrohodnější. Vypovídaly o závažnosti obsahu. Většinu písemnosti proto Metcalfe neuměl přečíst. Přelétl tedy alespoň ty, které byly běžným písmem, a rychle si uvědomil, že poslední zásilka se od té předchozí liší. Vykreslovala Rudou armádu jako povážlivě slabou a zranitelnou organizaci, která se však snaží přezbrojit.

Druhá série dokumentů "odhalovala" příčinu přezbrojování. Nechyběly v ní znepokojivé podrobnosti o sovětských plánech.

Byly tam rozkazy k okamžitému zahájení výroby desítek tisíc supermoderních tanků, mnohem těžších a výkonnějších než německé stroje včetně slavného Panzeru IV. Šlo o tanky schopné vyvinout až stokilometrovou rychlost. Podle označení nebyly určeny jen k pohybu v terénu, ale i na kvalitních silnicích Německa a západní Evropy. Dvacet pět tisíc těchto vysokorychlostních tanků mělo být dokončeno do června příštího roku.

Balíček obsahoval také rozkazy - falešné rozkazy z dílny Corkyho specialistů - k vývoji nejmodernějších zbraňových systémů: letadel, raket i bomb. Pokyny k hromadné výrobě útočných dopravních kluzáků. Nebyla to výzbroj určená k obraně Ruska proti možnému útoku. Byly to útočné zbraně. A také měly spatřit světlo světa do června příštího roku. Rozkazy tento termín výslovně uváděly.

A co víc. Naléhavé důvěrné zprávy mezi dvěma vysoce postavenými generály Rudé armády A. M. Vasiljevským a maršálem Jurijem Žukovem se zmiňovaly o jakési Operaci Groza - Bouře. Metcalfe se v nich dočetl, že návrh Operace Groza dostal Stalin na stůl v září, a to za podmínky nejprísrnějšího utajení.

Zápis za zápisem, dokument po dokumentu, si Metcalfe skládal představu o smyšlené "Operaci Groza," stejně jako to udělá nacistická rozvědka. Do začátku července příštího roku bude mít Rudá armáda dvacet čtyři tisíc nových tanků na západních hranicích.

Na hranicích s nacistickým Německem.

V nejbližších měsících měla začít tajná, avšak masivní příprava vojsk Rudé armády k přesunu na západ. Sovětské velení také vydalo rozkazy k výcviku bojového letectva. Téměř milion výsadkářů měl dostat školení, jak zaútočit na

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Německo za nepřátelskou linií. Operace Groza nebyla souborem plánů na obranu Ruska. Byl to podrobný náčrt útočné války proti nacistickému Německu. A Operace Groza udávala i datum preventivního úderu: červenec 1942. Zaznělo v tajné Stalinově řeči k nejvyšším důstojníkům před necelým týdnem. Kopie projevu kolovaly mezi veliteli Rudé armády, jak aspoň vyplývalo z dokumentů. Metcalfe si pořád musel připomínat, že jsou to padělky. Opisy fiktivní Stalinovy řeči byly založené mezi spisy WOLFSFALLE a jejich tón působil tak přesvědčivě, že Metcalfe zapochyboval, jestli nejsou náhodou pravé. Soudruzi! začínal proslov:

Operace Groza byla schválena. Náš válečný plán je připraven. Za osmnáct měsíců, tedy v létě 1942, zahájíme bleskový úder proti fašistům. Ale bude to jen první krok ke svržení kapitalismu v Evropě a vítězství komunismu pod vedením Sovětského svazu! Vládnoucí buržoazní kruhy ve všech evropských zemích budou zesláblé svou bratrovražednou válkou a nedokážou vzdorovat slavnému tažení socialismu Evropou. Je naší povinností osvobodit národy celého světa!

Metcalfe s úžasem četl a zmocňoval se ho vztek. Byl to naprosto šílený plán, ale zároveň geniální. Ani slůvko z toho nebyla pravda, ale vypadalo to zcela věrohodně.

Dokumenty zároveň dokládaly, že Corky nepodvedl jen Hitlera, ale i Metcalfa. Ty dokumenty vykreslují obraz, řekl Corky. A jaký?

Obraz medvěda, Stephene. Vlastně spíš takového neškodného médi bez drápů. Corky mu zamlčel skutečnou podstatu falešných dokumentů i důvod, proč ho posílá do Moskvy. Starý špión mu tvrdil, že má posoudit von Schusslera jako možného kandidáta tajné spolupráce, ale přitom šlo o něco úplně jiného: měl přimět Lanu, aby předala padělky von Schusslerovi. Dokumenty navíc vůbec nehovořily o neškodném médovi, ale o překotně zbrojící vojenské mocnosti, která potají chystá mohutný úder proti nacistickému Německu.

Dvě sady profesionálně zfalšovaných dokumentů, předaných dcerou generála Rudé armády ctižádostivému německému diplomatovi. Tak málo stačilo, aby se nacisté odhodlali k útoku na Sovětský svaz - k útoku, který nevyhnutelně povede ke zkáze Německa.

Metcalfovo rozhořčení rychle vystřídaly obavy. Jestli si Světlana ty papíry přečte, určitě jí dojde, že s ní nehrál čistou hru. Myslela si, že předává materiály, které Němce přesvědčí o mírumilovnosti Ruska. Jenže to bylo úplně naopak. Padělky naznačovaly, že Moskva hodlá zaútočit na Německo jako první. Jak se asi Světlana zachová, jestli si je doopravdy přečte? Odmítne je předat von Schusslerovi?

Nedalo se to vyloučit. Metcalfe neměl na vybranou. Corky ho oklamal a on zase musel oklamat Světlanu. Musel doufat, že nebude mít na čtení těch dokumentů čas nebo chuť. Že je prostě dá tomu Němci.

"Stivo," zavolala na něj.

Měla na sobě černý baletní trikot a přes něj volnou bílou košili. Byla nalíčená a rty jí zkrášlovala čerstvá vrstva rtěnky. "Vypadáš úžasně."

"Ale jdi, ty brebto," pohodila hlavou.

"Ty nádherně jen nevypadáš, ty jsi nádherná. Jsi úžasná ženská."

"Prosím tě," zpražila ho. "Tolik lichotek si nezasloužím." Natáhla se po svazku dokumentů.

"Radši se jich moc nedotýkej," varoval ji Metcalfe.

"Proč?"

No jo, proč vlastně? pomyslel si. Protože když je nebudeš brát do ruky, možná se do nich nepodíváš. A když se do nich nepodíváš, tak možná neprijdeš na to, že tě podvádím. Ne, to není to správné slovo - že ti lžu. Že si s tebou pohrávám jako kočka s myší. Že jsem tě zradil.

Místo toho však odpověděl: "Čarodějové, co ty papíry vyrobili, na ně nanесли i otisky prstů nejvyšších sovětských velitelů. Jestli je nacisté sejmou a porovnají, přesvědčí se o pravosti dokumentů." Metcalfe si to celé vymyslel, ale znělo to věrohodně. Lhaní mu však působilo bolest.

"Aha," odtušila. "Chytré."

"Lano, poslouchej. Jsi hrozně odvážná. To, co děláš - vím, jak je to těžké. Ale všechno má svůj důvod. Hrozně na tom záleží."

"V tom zmatku čísel a divných slov se snad nikdo nemůže vyznat."

"Máš pravdu."

"A přesto v nich dríme velká síla. Asi jako v nápoji lásky, který namíchala

Isoldina služebná." Zasmála se.

"Ne tak docela," pravil rozpačitě.

"Chceš říct, že ty spisy nemají vyvolat vroucí a nehynoucí lásku mezi naším neohroženým vládcem a vůdci třetí říše? Že von Ribbentrop, Heydrich, Himmler ani Hitler si Rusko najednou nezamilují?"

Metcalfe na ni udiveně pohlédl a těžce polkl. Skutečně se v ní skrývaly netušené hloubky. "Říkala jsi, že o těch věcech nic nevíš. Ale zdá se mi, že to není tak úplně pravda, duša."

"No dobře, miláčku, něco málo vím. Stejně jako ty. Občas si kladu otázku, jestli není lepší radši nevědět nic. Kdo nic neví, tomu nic nehrozí, ne?" Záhadně se usmála. "Pojď se mnou, lásko. Musím ti něco ukázat."

"To zní slibně," odvětil Metcalfe. Vykročil za ní do obývacího pokoje a v rohu s překvapením spatřil strom ověšený domácími ozdobami a ovocem. "Vánoční stromek?" podívil se. "Není to v ráji ateistů proti zákonu? Stalin snad Vánoce nezakázal?"

Usmála se a pokrčila rameny. "To není vánoční stromek, ale jolka. Stačí dát na špičku rudou hvězdu a už se tomu neříká vánoční strom. Zdobení jedliček je stejně pohanský zvyk. Křesťané ho jen převzali. My tady nemáme ani Santa Clause, ale Dědu Mráze."

"A co je tohle?" ukázal na lakovanou dřevěnou schránku na konferenčním stolku. Byla vystlaná zeleným sukem, v jehož záhybech ležely dvě umělecky opracované pistole. Měly pažby z ořechového dřeva s vyřezanými akátovými lísky a drážkami pro lepší uchopení. Na osmihranných ocelových hlavních byly vyryté plamínky.

"Jak jsou staré? Sto let?"

"Ještě víc. Je to otcův největší poklad. Tyhle pistole se používaly při soubojích. Prý patřily samotnému Puškinovi!"

"Náhěra."

"Vidíš, naši vládci tvrdí, že stvořili nového sovětského člověka, že jsme všichni úplně noví a zbavení všech přežitků a zlořádů minulosti. Ale rodinné kořeny nevytrhneš. Pořád v nás jsou. Maličkosti, které se předávají z generace na generaci. Díky nim víme, kdo jsme. Existuje pro to jedno krásné anglické slůvko... Zní tak poeticky, jako bys ho utkal z dechu, jen tak ze vzduchu..."

Metcalfe se zasmál. "Myslíš dědictví?"

"Ano, to je ono!"

"Jestli to slovo zní poeticky, tak jen díky tobě."

"Dědictví," zopakovala pomalu a opatrně, jako by nechtěla rozbít křehkou starožitnost. "Můj otec má spoustu takových věcí. Jsou to jeho tajné poklady, na které je moc pyšný. Nelpí na nich, protože mají velkou cenu, ale protože o ně s láskou pečovali jeho předkové. Třeba tahle hrací skříňka." Ukázala na černou krabičku s obrázkem pestrobarevného ptáka ohniváka. "Nebo tahle ikona Proměnění Páně z patnáctého století." Byla to malba na dřevěné destičce s výjevem Ježíše ve světlém rouchu, jak se v přítomnosti dvou tovaryšů proměňuje v oslnivý duchovní přízrak.

"A jednou to všechno bude tvoje."

Zatvářila se vážně. "Žádná cennost není doopravdy tvoje. Jsou nám jen svěřeny do péče."

"Ale nevidím tady žádné tvoje věci, Lano. Určitě dostáváš dárky od houfu obdivovatelů. Kam je dáváš?"

"Na to jsou babičky. Moje babička bydlí daleko. V Jaškinu."

"Kde to je?"

"Je to víska v Kuzněcké pánvi. Vlakem se tam jede spoustu hodin. Prohlašují se za 'vesničany každým coulem' a nestydí se za to, právě naopak."

"U Rusů člověk nikdy neví. Ale aspoň máš kde uložit svoje vlastní drahocennosti."

"Ty si asi představuješ nějakou Aladinovu jeskyni. Ale můj poklad není velký. Vlastně je to hlavně jeden dárek od ctitele - a to je pro mě ten největší poklad na světě."

"Už zase. Pověz mi, Lano, co tím myslíš?"

"Záleží na tom?"

"Já snad začnu žárlit."

"To nemusíš. Dar tvé lásky pro mě má větší hodnotu než všechno ostatní."

Přitáhla si ho k sobě. "Stivo, tys mi dal víc, než tušíš. A tak to zůstane."

"Podívej, já..."

Náhle zadrnčel telefon. Světлана se lekla. Nechala přístroj několikrát zazvonit, než konečně zvedla sluchátko.

"Allo?... Ano, tady Lana." Zaraženě poslouchala a občas prohodila pár slabik. Po chvíli volajícímu poděkovala a zavěsila.

"To byl kamarád Ilja, kulisák," vysvětlila mu. Byla rozčilená a možná i

Ludlum Robert - Tristanova zrada

vyděšená. "Mluvil se mnou tajným kódem, který používáme při telefonování. Ilja říkal, že Kundrov dneska přišel do divadla. Vyptával se na mě a na mého přítele Američana."

"Pokračuj."

"A to není všechno. Byla tam i NKVD. Všichni tě hledají. Tvrdí, že jsi špion."

"Jo," utrousil Metcalfe nervózně. "Všichni Američané jsou špioni."

"Ne, tentokrát je to jiné. Dostali rozkaz tě najít a zadržet."

"výhrůžky," snažil se ji Metcalfe uklidnit. "Nic než výhrůžky."

"Proč po tobě jdou? Vědí o... o tom všem?" Mávla na dokumenty, které se chystala vzít na schůzku s von Schusslerem.

"Neboj, nevědí."

"Nelhal bys mi, Stivo, že ne?"

Objal ji. Už ji nemohl dál klamat. "Musím jít. Tvůj otec je každou chvíli tady."

28 KAPITOLA

"Tede?"

"Ano?"

"Poznáváte můj hlas?"

Nastala dlouhá pomlka. "No, snad jo. Sakra, chlape, co se děje?" Hlas Teda

Bishopa zněl jinak - tlumeně a nervózně. Byl to hlas vyplašeného člověka.

Metcalfe volal z telefonní budky několik ulic od bytu světlanina otce na Petrovce. Britský novinář měl kancelář v Metropoli, takže tam skoro pořád byl.

"Potom," vyhrkl Metcalfe. "Potřebuju pomoci."

"To mi povítejte. Je tady fůra mladých křesťanů."

"Nemohl byste mi vzít pár věcí z pokoje? Dovnitř se dostanete, ne? Personál znáte léta. Někdo vás tam snad pustí."

"To jo, znají mě už léta, ale to neznamená, že mě mají v lásce. Závist je hrozná věc. Ale uvidíme, co se dá dělat."

"Máte to u mě. Za dvě hodiny zase zavolám a řeknu vám, kde se sejdeme."

"Když je řeč o telefonech, máte tady hromadu naléhavých vzkazů. Dokonce mi je dávali v jídelně, kdybych vás náhodou viděl. Jsou od nějakého pana Jenkinse. Zoufale se po vás shání."

"Pan Jenkins" byl Hilliard. "Aha," řekl Metcalfe. "Díky."

"No jo... eh, poslyšte, radši už sem vůbec nechoďte. Rozumíte, co povídám?"

Metcalfe zavěsil a okamžitě zavolal Hilliardovi na americké velvyslanectví. Představil se jako Roberts, ale než stačil říct, že ztratil pas, Hilliard ho přerušil.

"Ježíšmarjá, kde sakra jste?" zeptal se Hilliard tichým roztřeseným hlasem, v němž se mísil strach se zlostí. "O co vám sakra běží? Odhalili vás, víte to?"

"Ano."

"Chtějí vaši hlavu, člověče. Musíte odsud rychle vypadnout, jasný? Jinak vás seberou. Dohrál jste."

Metcalfe ztuhl. Musel okamžitě z Moskvy, jinak ho čekalo vězení nebo smrt. Corky vydal rozkaz k jeho tajnému stažení ze Sovětského svazu.

"Budu potřebovat pomoc." To znamenalo falešné doklady, víza, letenky. Dokumenty, jež mohl opatřit jedině Corky.

"Jistě. Všemohoucí to zařídil, ale máte sebou hodit. Zítra ať jste pryč."

Rozumíte?"

"Rozumím." Přezdívkou, kterou dal diplomat Corcoranovi, by jindy zněla vtipně, teď však nikoli.

"A pokud jde o mě, mám strašnou chuť na satsivi. Asi tak za půl hodiny." Načež Hilliard zavěsil.

Metcalfe vyběhl z telefonní budky.

Houslista sledoval, jak brýlatý chlapík s pleší vyšel z hlavních dveří americké ambasády. Věděl, že je to nižší úředník, třetí tajemník. Podle získaných informací však pracoval jako agent americké rozvědky.

Vítr se změnil a houslista ucítil závan barbasolu. Muž byl čerstvě oholený, použil americkou značku krému na holení.

Ano. Ten chlap ho zavede k cíli. Určitě.

Pistole tížila Amose Hilliarda v saku. Neměl ve zvyku u sebe nosit zbraň, byla příliš těžká, a vůbec se mu do toho nechtělo. Musel však splnit úkol. Corky na tom trval. Šifrovaná zpráva hovořila jasnou řečí.

Metcalfe ohrožuje misi, a tím pádem i osud svobodného světa. Je to smutné, ale jinak to nejde. Musíte ho zneškodnit.

Mladý agent sice splnil úkol, ale byl prozrazen. Moskva se hemžila agenty NKVD a GRU, kteří už Metcalfe málem měli. Bylo jen otázkou času, kdy ho dostanou doopravdy. Corky by ho nestihl stáhnout ze země včas. A jakmile ho seberou,

Ludlum Robert - Tristanova zrada

budou ho vyslýchat, jak to dovedou jen Rusové. Metcalfe se zlomí. Operace bude prozrazena. To nemohl Corky dovolit. V sázce toho bylo příliš. Jedinec to nesměl ohrozit.

Hilliard se občas ptal sám sebe, jestli se na tu práci vůbec hodí. Podobné věci byly její zdaleka nejhorší součástí. Metcalfe se mu docela zamlouval, ale o to ani nešlo. Věděl, že je to poctivý agent, žádný zrádce. Jenže Corky vydal rozkaz a Hilliard neměl na vybranou. Musel splnit úkol.

Metcalfe dorazil do restaurace Aragvi o sedm minut dřív. "Asi tak za půl hodiny" znamenalo přesně za třicet minut. Hilliard nevynikal jen přesným vyjadřováním, ale také dochvilností. Před restaurací se tentokrát netáhla obvyklá fronta, čas večere ještě nenadešel. Díky tomu mohl Metcalfe snadněji sledovat přicházející i odcházející lidi. Pozoroval hlavní i boční vchody restaurace ze svého stanoviště na schodech Ústředního telegrafu v Gorkého ulici, když si náhle vzpomněl, že měl zavolat Tedu Bishopovi místo schůzky. Ale to teď muselo počkat. Bolest v rameni se zmírnila, i když v něm stále cítil jemné tepání.

Amos Hilliard vstoupil do Aragvi po zadním schodišti, aby ho nikdo neviděl, a pokračoval temnou chodbou na pánskou toaletu. S překvapením a mírnou mrzutostí zjistil, že není prázdná. U umývadla stál jakýsi muž a energicky si myl ruce mýdlem a vodou. Nedalo se nic dělat, Hilliard musel počkat. Až ten chlap odejde, Hilliard vytáhne revolver Smith&Wesson, našroubuje na hlaveň tlumič a přesvědčí se, že je náboj v komoře.

Stephen Metcalfe si přijde pro falešné doklady a pokyny k tajnému opuštění Ruska. Ani ve snu ho nenapadne, že Hilliard vytasí revolver a vpálí mu do hlavy několik tichých střel.

Hilliardovi se to přičilo, nebylo však zbylí.

Pohlédl na muže u umývadla, který si dál s pozoruhodnou důkladností drhl ruce.

Tvořila se mu u nich pěna, jakou by Hilliard od mizerného sovětského mýdla nečekal.

Na okamžik zaváhal. Ten člověk s aristokratickými rysy a dlouhými jemnými prsty mu byl nějaký povědomý. Zamyslel se, jestli už ho někde neviděl. A docela nedávno. Ale ne, jsou to jen nervy, uklidňoval se.

Muž u umývadla náhle zvedl hlavu a jejich oči se setkaly. Amos Hilliarda zamrazilo.

Přesně minutu před domluveným časem schůzky Metcalfe přešel Gorkého ulici a zamířil ke vchodu pro personál restaurace.

Vzhledem k četnosti dodávek potravin a dalších zásob bylo odemčeno. Mohl tedy nenápadně proniknout dovnitř a projít opuštěnou restaurací na pánskou toaletu, kde se s Hilliardem setkal už před několika dny.

Zdalo se, že tam nikdo není. Metcalfe na chvíli znejistěl, jestli zamykat dveře, jak to minule učinil Hilliard. Raději ne, rozhodl nakonec. Hilliard má asi zpoždění.

Rázně prošel místností, zkontroloval kabinky a v té poslední Hilliarda spatřil.

Přesněji řečeno jeho boty a kalhoty. Tvídová látka a hnědá kůže jasně

napovídaly, že je to cizí diplomat, a ne Rus.

Zvláštní, napadlo Metcalfa. Proč Hilliard sedí na záchodě a nečeká u umývadla jako minule?

"Amosi!" zavolal, ale nedostal žádnou odpověď. "Amosi," zopakoval s rostoucím znepokojením.

Vzal za kliku a pomalu otevřel dveře kabiny.

Ježíši Kriste! Z toho pohledu se mu udělalo špatně. Jako v mrákotách se svezl na podlahu. Ne, tohle ne! Amos Hilliard seděl na záchodové míse, hlavu zvrácenou dozadu. Temně rudé oči zíraly do stropu a z nosu i úst mu vytékal pramínek krve. Měl téměř přetáté hrdlo, těsně pod ohryzkem. Strangulační rýha tenká jako od břitvy byla šarlatová a vystouplá. Jako vražedný nástroj zřejmě posloužil tenký drát. Diplomát byl uškrcen stejným způsobem jako Roger Martin a členové pařížské stanice.

Ne! Hilliard zemřel doslova před pár minutami - nemohl tam být dlouho. Pět minut? Možná ani to ne.

Metcalfe sáhl na Hilliardův brunátný obličej. Měl normální tělesnou teplotu. Vrah nemohl být daleko.

Metcalfe se rozběhl z toalety, ale včas se zarazil. Zabiják mohl číhat za dveřmi. Opuštěná restaurace by mu poskytla dočasný úkryt, z nějž se dalo pohodlně zaútočit.

Metcalfe kopl do dveří, ty se rozlétly. Přikrčil se u rámu a čekal, jestli ze

Ludlum Robert - Tristanova zrada

stínu nevyskočí postava se škrtidlem v ruce. Nikoho však neviděl. Vrhł se do sálu a divoce se otáčel, připravený kdykoli uskočit. Nikde ani živáčka. Před minutou či dvěma tu však zabiják ještě musel být.

Vyrazil po nejbližším schodišti dolů a bral schody po dvou i po třech. Málem se srazil s číšníkem nesoucím táč. Metcalfe si drobného chlapíka v uniformě rychle změřil a jako možného vraha ho vyloučil.

Závan studeného vzduchu v hale mu naznačil, že dveře do ulice se před chvílí otevřely. Někdo buď vstoupil, či odešel. Vrah. Nedalo se to vůbec vyloučit.

Pokradmu pootevřel ocelové dveře, hlavně tiše. Pokud tudy zabiják skutečně zmizel, nejspíš šel volným krokem, aby na sebe neupozornil kolemjdoucí. Nemohl tedy být daleko. Metcalfe chtěl pokud možno využít momentu překvapení. Protáhl se šterbinou a neslyšně za sebou zaklapl.

Ocitl se na zadní straně budovy. Velké ocelové popelnice přetékały zapáchajícími zbytky jídla. Rozhlédl se, nikoho však nespatrił.

Vrah Amose Hilliarda zmizel.

Metcalfe věděl, že musí okamžitě pryč, ale kam vlastně? Do Metropolu se vrátit nemohl. Był přistižen, jak vybírá mrtvou schránku. Tajná policie NKVD věděla, že provádí zpravodajskou činnost. Musel co nejdřív odjet z Moskvy. Ale to se snadno řekne. V totalitním státě, kde státní orgány každého sledují a hlídají, je velice těžké překročit hranice. V Metropolu sice měl několik pasů a dalších falešných průkazů, ale ty už NKVD jistě zabavila. Nejrozumnější by bylo spojit se s Corkym a požádat ho o pomoc, jak navrhoval Hilliard. Tajný odjezd ze země vyžadoval dokonalou koordinaci a uzavírání obchodů na vysoké úrovni. Na to byl Corky odborník. Osamělý agent takové možnosti zdaleka neměl.

Metcalfe s sebou chtěl vzít i Světlanu. Už tady pro ni nebylo bezpečno. Zatahl ji do velké hry a dal si závazek, že ji ochrání. Teď ji potřeboval dostat ven. Pokud chtěl prchnout z Ruska, musel oslovit Corkyho. V danou chvíli se mu zdálo, že to bude nejschůdnější přes Teda Bishopa. Metcalfe si mohl zatelefonovat do ciziny jen z hotelu, ale ten už pro něj byl tabu. Zavolat si do zámorí z obyčejné telefonní budky v Moskvě prostě nešlo. Amos Hilliard byl mrtvý.

Metcalfe neměl ani vysílačku.

Zbýval tedy jedině Ted Bishop. Bishop působil jako zahraniční dopisovatel, a tak se dalo očekávat, že bude pravidelně, ne-li denně, volat do ciziny, ať už z hotelového pokoje nebo z Ústředního telegrafu. Bishop by mohl zatelefonovat na jedno z krizových čísel do Londýna či New Yorku. Pouhým vyřknutím několika nevinných slůvek by předal Corkymu varování, aniž by věděl, co dělá a s kým mluví.

A kdyby to snad Bishop z nějakého důvodu odmítl, mohl mu být užitečný i jinak. Na tu myšlenku Metcalfa přivedlo rozhlasové vysílání BBC, jež poslouchal v Paříži. Každý večer při zprávách vysílala stanice šifrovaná osobní prání. Ve skutečnosti to byly vzkazy, které měly varovat agenty v terénu, ale tak, aby jim ostatní posluchači nerozuměli. Proč nevyužít vysílání stejným způsobem? napadlo Metcalfa. V duchu sestavil nenápadně znějící zprávu, kterou by Bishop poslal do svých novin Manchester Guardian. Mohlo by jít o recenzi koncertu či nějakého představení - třeba baletního. Zdánlivě obyčejný článek by však obsahoval tajné signály, jichž by si sovětští cenzoři nevšimli. Corky by sdělení obdržel a pochopil, co se děje. Pravda, tato metoda nebyla stejně rychlá jako nouzový telefonát na smluvené číslo v Londýně či Washingtonu, ale nedalo se nic dělat. Metcalfe pochopitelně nemohl Tedu Bishopovi říct, co je zač a čím se v Moskvě zabývá. Musel si vymyslet věrohodnou historku o tom, jak po něm místní úřady pasou, protože je bohatý obchodník, a je to součást jejich diskreditační kampaně proti kapitalistickým špionům. Bishop byl zarytým nepřitelem všeho sovětského, a tak mu to snad postačí.

Metcalfe si pomyslel, že už obelhal mnohem důležitější osobu. Ženu, kterou měl rád - ne, kterou upřímně miloval. Začínal sprádat lži až příliš snadno.

Na anglického novináře si však musel dát pozor. Kdoví, co si doopravdy myslí. Metcalfe vycházel z toho, že se nikomu nedá věřit.

Lehkým poklusem oběhl zadní stranu restaurace Aragvi. Policie ho neviděla. O několik ulic dál našel telefonní budku, která stála před omšelým průčelím 22. zdravotního střediska. Uvnitř panovala naprostá tma. Nikdo ho nesledoval. Zavolał do hotelu Metropol a chtěl mluvit s Tedem Bishopem.

V Gorkého ulici číslo sedm sídlila velkolepá budova Ústředního telegrafu, postavená v roce 1929 v nabubřelém slohu stalinské architektury. I její interiér působil okázale. Měla z něj vyzařovat solidnost centrální banky nebo aspoň významné státní instituce, jíž telegraf také byl. Moskvané tu čekali v dlouhých frontách, když chtěli poslat telegram či balík přátelům a příbuzným ve vzdálených končinách Sovětského svazu, zakoupit poštovní známky, případně si

Ludlum Robert - Tristanova zrada

zavolat do zahraničí ze zatuchlých kabin. Navzdory překvapivě vysokým stropům, žulovým sloupům i obřímu srpu s kladivem na stěně působilo místo stejně ponuře jako všechny sovětské úřady. Metcalfe stál v příšeří jednoho z výklenků a čekal na Teda Bishopa.

Sledoval postaršího muže, který právě telefonoval z budky, a na vlastní oči se přesvědčil, pod jakým drobnohledem jsou veškeré hovory. Pokud si chtěl člověk zavolat, musel předložit pas nebo občanský průkaz, vyplnit formulář a zaplatit předem. Dalo se s úspěchem předpokládat, že veškeré telefonáty jsou odposlouchávané. Metcalfe napadlo, že by mohl na jedno z Corkyho krizových čísel zavolat sám, ale hned tu myšlenku zavrhl. Na falešné ruské doklady by se do ciziny nedovolal. Musel by vystupovat pod vlastním jménem, což teď bylo příliš riskantní, nebo použít pas Daniela Eigena, a to by znamenalo nemalou nebezpečí. Ne, musel požádat Teda Bishopa. Jeho by si nikdo ani nevšiml.

Konečně! Zavolatý novinář vešel na minutu přesně do masivních dveří a nervózně se rozhlížel. Metcalfe se držel v koutě a sledoval situaci, aby měl jistotu, že se na Bishopa nikdo nepověsil. Bishop zamířil doprostřed klenuté haly a mžoural kolem sebe. Metcalfe zůstal ukrytý v temném výklenku a měl na mušce hlavní vchod. Potřeboval se přesvědčit, že za reportérem nikdo nejde.

Metcalfe nechal uplynout další minutu. Bishop začal přecházet sem a tam a podrážděně se mračil. Když už to vypadalo, že se chystá k odchodu, Metcalfe pomalu vystoupil z úkrytu.

Ale Bishop, který si ho nevšiml, jako by někomu dával znamení: opakovaně kýval vztyčeným ukazovákem. Metcalfe strnul na místě a pozoroval dění.

Ano, Bishop určitě někoho přivolával. Ale koho?

A pak to Metcalfe zjistil.

Na druhém konci haly, vedle dlouhé řady pokladních okének, se otevřely dveře a vyšel z nich světlovlasý muž.

Blondýn s šedýma očima. Rychle zamířil k Tedu Bishopovi a začal cosi drmolit, zřejmě rusky.

V Metcalfovi by se krve nedořezal. Kristepane! Ted Bishop je zrádce.

V jediném děsivém proudu mu najednou všechno došlo: neukojitelná novinářská zvědavost, bodrost, všetečné otázky. Protisovětské řeči, které zatemňovaly pravou podstatu. Opilecká scéna v Metcalfově pokoji, kdy se Bishop běžel vyzvracet do koupelny. Nepochybně to byla lest, záminka, aby mu prohledal věci, mezi něž patřila i dutá štětka na holení a řada falešných dokladů. Bishop určitě nevolnost jen předstíral a v koupelně se přesvědčil, že je Metcalfe špión. Možná mu dala tip NKVD, když její agenti převrátili naruby Metcalfův pokoj. Třeba pro tajnou policii provedl následné ohledání místa.

Vyloučit se nedalo vůbec nic. Zpravodaj pobýval v Moskvě už léta a úřady ho trpěly. To jistě vyžadovalo řadu dohod a ústupků. A někdy i víc. NKVD občas cizince přímo verbovala. Ted Bishop patřil mezi ně.

Vždycky si připravil únikovou cestu, nabádal jej Corky. Na to však Metcalfe neměl kdy. Kvůli nedostatku času vynechal bezpečnostní opatření, která měl bezpodmínečně dodržovat.

Kvapně prošel kolem sálu a využíval přitom tmavých stínů. U východu počkal, až se k němu přiblíží rozhádání manželé a proklouzl dveřmi těsně za nimi.

Venku přidal do kroku a pak se rozběhl Gorkého ulicí. Musel za Lanou do divadla. Varovat ji!

Jestli už nebylo pozdě.

29 KAPITOLA

Průčelí velkého divadla bylo dramaticky nasvícené, ale vládl před ním naprostý klid, což Metcalfovi napovědělo, že balet už je v plném proudu. Obešel budovu a vyhledal zadní vchod pro personál. Bylo zamčeno. Zabušil tedy na dveře pěstí a po chvíli mu otevřel vytáhlý muž se zlatými brýlemi a pleší. Měl na sobě tmavomodré sako s visáčkou OSTRÁHA STÁTNÍHO AKADEMICKÉHO VELKÉHO DIVADLA. Stejný nápis byl vyšitý i na kšiltu jeho modré čepice.

Když strážný uviděl, kdo klepe, trochu se uklidnil.

V bílém plášti, se stetoskopem kolem krku a černým koženým kufříkem v ruce vypadal Metcalfe jako pravý sovětský lékař. Dokonalý dojem podtrhoval povýšeným pohledem.

Do zchátralé polikliniky se vloupal naprosto bez problémů, nikdo tam totiž nehlídal. K překonání zámku stačilo několik vteřin práce s paklíčem. Rychle našel šatník a popadl jeden z bílých plášťů. V sousední komoře objevil stetoskop a černý kufřík. Celá akce netrvala déle než pět minut.

"Co si přejete?"

"Jsem doktor Chavadze," pravil Metcalfe v naději, že gruzínské jméno vysvětlí jeho lehký přízvuk. "Zavolali mě. Mám tady ošetřit nějakou tanečnici."

Vrátný zaváhal. "Kterou?"

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Jak to mám k čertu vědět? Určitě jednu z hlavních představitelk, jinak by mě snad nevytáhli z večírku. Vypadá to dost špatně - asi únavová zlomenina. A teď mě, prosím vás, rychle zaveďte do šatny."
Muž kývl a otevřel dveře. "Tak pojďte, pane doktore. Seženu někoho, aby vám ukázal cestu."

Uštvaný kulisák s chmýřím místo knírku vedl Metcalfe bludištěm ponurých chodeb divadelního zákulisí. "Tři patra nahoru a pak doleva," řekl a odmlčel se. Představení probíhalo. Metcalfe slyšel, že orchestr hraje Čajkovského. Poznal motiv z druhého dějství Labutího jezera.

Ve srovnání se vznešeností veřejných prostor Velkého divadla bylo zákulisí překvapivě zašlé. Kráčeli po vrzavých podlahách s chybějícími prkny kolem zapáchajících toalet, zrezivělých lávek a žebříků. Na chodbách postávali tanečníci v kostýmech se silným nánosem líčidla na tvářích. Přátelsky klábosili a pokuřovali.

Když míjeli jeviště, Metcalfe zaslechl neklidné tóny hoboje a harfy s pompézními tremoly Čajkovského partitury a poznal v nich nádhernou melodii tance pro baletní pár. Temnotu zákulisí protínal proud strašidelného bleděmodrého světla. Metcalfe se zastavil a zjistil, že hledí přímo na pódium a část hlediště.

"Počkejte," chytil kulisáka za rameno. Mladík na něj překvapeně pohlédl. Netušil, že se doktor bude zajímat o představení.

Jeviště zdobila kouzelná dekorace: jezero ozářené měsícem a za ním namalované pozadí lesa s několika umělými stromy -a uprostřed toho všeho světлана. Metcalfe sledoval ten výjev jako u vytržení.

Světлана hrála roli Odety, labutí královny. Byla oblečená v priléhavé bílé sukénce, ozdobené perím a tylem, která zvýrazňovala její útlý pas. Vlasy měla stažené do pevného drdolu, na němž se skvěla bílá čelenka z per. Působila křehce a zranitelně, jako skutečná labuť. Tančila s princem Siegfriedem mezi mladými labutěmi, které vzápětí odcupitaly z pódia a nechaly je o samotě. Siegfried ji hbitě zvedl, poté ladně položil na zem a pevně sevřel. Ona ho objala a důvěrně k němu vyklenula svůj labutí krk. Metcalfe ucítil bodnutí žárlivosti. Připadal si směšně: vždyť je to jen tanec, nic víc. Byla to její práce, její zaměstnání, a princ byl pouze kolega.

"Dobře," utrousil Metcalfe. "Jdeme do šatny. Počkám na přestávku."

"Tady nemáte co dělat," pronesl tichý hlas anglicky s ruským přízvukem.

Metcalfe se překvapeně otočil. Že by ten zamlklý kulisák? Hned si však uvědomil, kdo to na něj mluví. Poznal světlé vlasy a šedé oči.

Agent NKVD. Stál jen kousek od něj s namířenou pistolí.

"Ano, jste to vy," řekl agent NKVD téměř neslyšně. Mladý rekvizitář je s hrůzou sledoval. "V první chvíli jsem vás nepoznal, ale vy jste vážně třída, to se musí nechat. Jestli jste se přišel podívat na vystoupení slečny Baranovové, měl jste si koupit lístek jako všichni ostatní. Nepovolaným osobám je vstup do zákulisí zakázán. Půjďte se mnou."

Metcalfe se pousmál. "Pistole je k ničemu," odvětil, "když z ní člověk nechce vypálit. A vy byste těžko střílel uprostřed pas de deux. Vyrušil byste slečnu Baranovovou ze soustředění a pokazil divákům krásný zážitek, nemyslíte?"

Agent s kamenným výrazem přikývl. "To víte, že bych radši nestřílel, ale když si mám vybrat, jestli vás nechat zdrhnout, nebo přerušit představení, tak je to celkem jasná volba."

"Člověk vždycky musí zvažovat pro a proti," namítl Metcalfe a začal pomalu couvat. V náprsní kapse cítil těžký revolver, ale to mu na klidu nepřidávalo: než by po něm sáhl, Rus by zmáčkl spoušť. Působil tak bohorovně, že by asi neváhal.

"Nechte ruce dole," nařídil agent.

Metcalfe stočil zrak doleva a všiml si houštiny provazů a kladek, jež měl na dosah. Vysoko nahoře visely dvě protizávaží, ukotvená lany k železným hákům. Přesunul ruce za záda a o pár kroků ustoupil, jako by se zalekl. "Nestřílejte," předstíral lehké rozechvění. "Povězte, co chcete."

Provaz! Nahmatal ho za sebou. Pomalu a nepozorovaně vytáhl ze zadní kapsy nůž, přiložil ostrou čepel k napjatému lanu a řízl: jednou, dvakrát. Snažil se, aby nic nebylo vidět.

Agent NKVD se sotva znatelně pousmál, spíš ušklíbl. "Mě už neoblaťte. Nemáte kam utéct. Není kudy. Nejlepší bude, když půjdete hezky se mnou."

"A co pak?" zeptal se Metcalfe.

Nůž konečně přetal celé lano, jež se v příští chvíli vysmeklo z jeho sevření.

Závaží prudce slétla z výšin a mířila na blondýna. Ten uslyšel svištění provazů, zvedl oči a uskočil stranou. Železa ho o pár centimetrů minula. Rus však ztratil

Ludlum Robert - Tristanova zrada

rovnováhu a přestal na Metcalfe mířit. Mladý kulisák vyjekl a prchl. Metcalfe se nedal na útěk, ale vrhl se na blondýna. Přimáčkł ho k podlaze a vrazil mu koleno do břicha.

Z hlavního sálu se náhle donesly vzrušené hlasy. Orchester přestal hrát. Strhla se vřava! Metcalfe se však nemohl ohlédnout a podívat, co se stalo. Blondýn se urputně bránil. Zmítal sebou a snažil se Metcalfovi vysmeknout, ale nemohl popadnout dech. Náhle Metcalfa udeřilo do zátylku něco tvrdého, tak silně, že začal krváčet. Byla to pistole. Rusovi se podařilo vyprostit pravou rukou a praštit ho zbraní.

Metcalfe zavrčel, ještě silněji nakopl chlapa do břicha a vykroutil mu pistoli z ruky. Pak ho praštil do spánku s takovou silou, že ho málem zabil.

Tělo plavovlasého agenta ochablo. Paže se svezly na podlahu a z očí zbyla jen bělma. Ztratil vědomí - ale na jak dlouho?

Ted už se výkřiky ozývaly ze všech stran. Sbíhali se k němu zaměstnanci divadla, kteří chtěli ztrestat narušitele pořádku. Metcalfe vyskočil a uviděl, že je v obklíčení!

Otočil se doprava, rozběhl se ke kovovému žebříku a zamířil vzhůru. Stupně vedly na můstek postavený z kovových trubek a dřevěných prken přímo nad jevištěm. Když na něj vylezl, vytáhl žebřík nahoru, aby za ním ostatní nemohli. Přeběhl lávku a uvědomil si, co se stalo, když přeřízl provaz a uvolnil závaží. Žádný div, že muzika přestala hrát a divadlem se rozlehla změt vyděšených hlasů. Metcalfovi se totiž podařilo spustit černou protipožární oponu, a tím bez varování ukončil představení. Publikum si myslelo, že někde v divadle hoří a řada lidí se dala na útěk!

Můstek vedl k další úzké lávce. Metcalfe po ní přeběhl k jakýmsi dřevěným dveřím. Výkřiky zespodu sílily a byly čím dál vzrušenější. Personál divadla se pokoušel chytit vetřelce v bílém doktorském plášti, který spustil oponu uprostřed Labutího jezera. Dveře se otevřely. Metcalfe vstoupil a okamžitě ho pohltila naprostá tma. Poslepu našlapoval úzkým stísněným tunelem - pravděpodobně průchodem pro obsluhu. Hlasy a křik z jeviště se ztlumily.

Klopýtal tmou s rukama před sebou, aby nevrazil do nějaké překážky. Proužek světla u podlahy naznačoval další dveře. Metcalfe se zastavil, nahmatal rám a pak i kliku. Otevřel do temné chodby, která mu připadala vzdáleně povědomá. Ano! Pamatoval si ji od minula, kdy v zákulisí hledal Lanu. Už tady jednou šel. Po

chvíli se zorientoval, zabočil za roh a ocitl se u dlouhé řady šaten. Třetí dveře v řadě - se jmenovkou BARANOVÁ, S. M. - byly pootevřené na škvíru. Rozběhl se k nim a uslyšel hlasy. Byla tam! Měla na sobě bílý labutí kostýmek, ve vlasech čelenku z per, a bavila se s jakýmsi divadelním zřízcem.

"Nic se neděje," uklidňoval růžolící mladík primabalerínu. "Byl to falešný poplach. Asi selhalo zařízení v zákulisí."

"To je ale bláznec!" durdila se Lana. "Ještě nikdy se to nestalo! Kde je ředitel, režisér? Někdo to musí ohlásit!"

Zvedla oči a zalapala po dechu. "Stivo!" vykřikla. "Co tady...?"

"Musím ti něco říct!" Tázavě tékal očima mezi asistentem a Světlanou.

"Neboj, Stivo. To je Ilja, kamarád. To on mě varoval."

"Ne, to nejde, Lano, Musíme si promluvit o samotě." Ukázal na dveře. Ilja dotčeně kývl a vyšel ze šatny.

Rozběhla se k Metcalfovi a objala ho. Ani silná vrstva líčidla a černá víčka jí neubíraly nic na kráse. "Co tady děláš? A co to máš... Zahrál sis na doktora, ale stejně jsi sem neměl chodit! Co se děje?"

"Není tady bezpečno. Odjíždím a chci, abys šla se mnou."

"Cože? Jak to myslíš?"

Rychle jí řekl o Tedu Bishopovi a agentovi NKVD, který ho viděl u mrtvé schránky. "Dali si to dohromady. Vědí o mně. Viděli, jak vybírám dokumenty. Vědí, že se známe. Určitě si nás spojí, a to nechci. To nedovolím!"

"Stivo!" vyhrkla Lana. "Tady je riskantní úplně všechno. Nedělala jsem to z donucení, ale protože jsem věřila, že tím pomůžu vlasti i tátovi. Já s tebou nikam nepůjdu, rozumíš? A teď, prosím tě, běž."

"Bez tebe neodejdu."

Světlana se zatvářila vyděšeně. "Ne, Stivo, já zůstanu v Rusku."

"Hrozí ti nebezpečí."

"Nežiju tady kvůli bezpečí. Je to můj domov. Mám ho v krvi."

"Světlanu..."

"Ne, Stivo!"

Nemělo cenu se s ní přit. Bylo to k vzteku! Metcalfe si sundal bílý lékařský plášť i stetoskop a zastrčil je do prázdného lékařského kufříku. "Když se mnou teda nepůjdeš, potřebuju se odsud rychle dostat. Jenže můj obličej už viděla

Ludlum Robert - Tristanova zrada

spousta lidí. Budou hledat všude. Každou chvíli jsou tady."

"Počkat." Světлана otevřela dveře a vykročila do chodby. Metcalfe slyšel, jak s někým mluví. Za minutu se vrátila. "Ilja ti pomůže."

"Ty mu věříš?"

"Dám za něj ruku do ohně. Můžeš se na něj spolehnout. Ilja zná všechny tajné východy a jezdí s divadelním nákladem, takže tě může odvézt z Moskvy."

"Ale kam?"

"Na předměstí je skladiště, kde divadlo uchovává větší rekvizity a dekorace, které se zrovna nepoužívají. Staví se tam kulisy. Dům sice někdo hlídá, ale dá se snadno podplatit."

Metcalfe kývl. "Je tam kde se schovat?"

"Určitě. Aspoň na pár dní."

"Tak dlouho nebude potřeba. Jen si někde musím promyslet další postup."

Ozvalo se zaklepání a vstoupil Ilja. Podal Metcalfovi velkou masku, kápi a černou róbu. "Tohle je jeden z kostýmů knížete Rotbarta," vysvětlil. "Je náhradní, nikdo ho nepoužívá."

Metcalfe si převlek ohromeně vzal. "Maska zloducha. Černokněžníka, co zaklel Odetu do labutě. Prima nápad. Takhle se můžu pohybovat se zakrytou tváří."

Ilja se vděčně usmál. "Co bych neudělal pro Lanina přítele. Jo, a Lano - Grigorjev chce okamžitě pokračovat v představení."

"Stivo." Znovu se k němu přitáhla a objala ho. "Nemusím tě snad ujišťovat, že bych byla radši s tebou než na jevišti."

"Ty tam patříš," odvětil Metcalfe. "Na jeviště."

"To neříkej!"

"Je to tak," řekl Metcalfe. "Nemyslím to špatně. Na pódiu vždycky ožiješ."

"Ne, já ožívám, když jsem s tebou. Ale tohle," - ukázala na svůj kostým a pak na šatnu, v níž stáli - "tohle všechno ke mně taky patří. Zatím ahoj, miláčku. Ilja se o tebe postará." Políbila ho na rty a chvatně vyšla z místnosti.

Chodba mezi šatnami se hemžila účinkujícími v kostýmech, kteří spěchali na jeviště. Jakási žena, zřejmě nadřizená, energicky tleskala a pobízela tanečníky, aby si pospíšili. Ilja s Metcalfem splynuli s davem, aniž by vzbudili pozornost. V důmyslné masce a černém hábitu Metcalfe věrně připomínal postavu zlého černokněžníka. Hlavně nesměl narazit na skutečného Rotbarta, to se ovšem naštěstí nestalo.

Po chvíli Metcalfe spatřil v proudu umělců dva strážné. Dívali se kolemjdoucím do tváří a štekali otázky. Metcalfe procházel asi metr od jednoho z nich. Čekal, že ho muž zastaví, ani si ho však nevšiml. Metcalfe nevypadal vůbec podezřele. Masku mu dokonale zakrývala obličej a navíc z něj dělala účinkujícího, kterého nebylo třeba obtěžovat.

Když zahrnuli do nepoužívané části chodby vedoucí ke strmému schodišti, riziko odhalení se poněkud snížilo. Ilja pokynul. Vstoupili na temné schody a tiše zamířili dolů.

Z nižšího patra však vystoupil další strážný a rukou jim přehradil cestu.

Metcalfovi se sevřel žaludek.

"Hej, volodo!" zvolal Ilja bodrým tónem. "Co se tady sakra děje?"

Strážce garderobiéry naštěstí znal. "Hledáme chlapa v doktorském plášti."

"Doktora? Tak toho jsem bohužel neviděl," odpověděl Ilja. "Ale jestli tady kolega nebude za třicet vteřin na scéně, přijdu o práci." Pokračoval dál po schodech, Metcalfe v těsném závěsu.

"Moment!" houkl za nimi muž.

Ilja se otočil. Metcalfe zkoprněl.

"Slíbils, že mi tenhle týden seženeš dva lístky na představení," řekl člen ostrahy. "Kde jsou?"

"Dej mi ještě trochu času," poprosil ho Ilja. "Pojďte, kníže, musíme rychle."

Dole ho Ilja protáhl dalším bludištěm tunelů k ocelovým dveřím. Chvíli si hrál se zástrčkou a nakonec ji úspěšně odsunul. "Vchod pro zvířata," oznámil.

"Pro zvířata?"

"Máme tady koně, medvědy, někdy dokonce i slony, když hrajeme Aidu. Špinavou zvěř nemůžete pouštět vchodem pro herce. Všechno by zaneřádila trusem."

Metcalfe si sundal masku. Rozběhli se dlouhým cihlovým tunelem. Silně to tam čpělo zvířecími výkaly a na betonové podlaze ležela vrstva sena. Průchod ústil do krytého překladiště, kde parkovalo několik menších nákladů s nápisem STÁTNÍ AKADEMICKÉ VELKÉ DIVADLO. Ilja se rozběhl k širokým vratům, odemkl a opřel se do nich. Venku panoval dopravní ruch. Pak skočil do kabiny jednoho z aut. Metcalfe se rozběhl ke korbě, otevřel dveře a vylezl nahoru. Uvnitř se skrývaly obří plátěné kulisy, ale podařilo se mu mezi ně vmáchnout a zavřít za sebou.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Motor se několikrát pomalu otočil a pak konečně chytl. Ilja ho pořádně natúroval a vůz se dal do pohybu.

Metcalfe klesl na rezavou ocelovou podlahu, jež se nepříjemně otrásala. Ilja zrychloval. Ve vzduchu visel zápach špatně spálené nafty.

Metcalfe se pohodlně usadil. Čekala ho dlouhá cesta na předměstí. I v naprosté tmě mu v hlavě světélkoval Lanin obraz. Vzpomínal, jak odmítla jeho varování, pak ho políbila a odběhla. Myslel na její statečnost, vznětlivost. A lásku.

Chtěl ji dostat ze Sovětského svazu, ale ona ho odmítla. Cítil hořké zklamání, ale chápal ji. Nemohla opustit otce, nemohla opustit rodnou zem. Ani kvůli svému Stivovi. Její pouta k vlasti byla silnější. Tak zněla smutná pravda.

Nákladní auto náhle zabrzdilo. Motor zhasl. Nejeli přitom ani pět minut. Co se stalo? Zastavila Ilju policie? U semaforu by přece motor nevypínal. Metcalfe natahoval uši, ale nic neslyšel.

Vstal a pro případ prohlídky se schoval za jedno z vysokých pláten. Strnul mezi dekoracemi a čekal.

Dveře se náhle otevřely a vnitřek zaplavilo podivně žlutavé světlo. Metcalfe nehnutě stál. Doufal, že kontrola bude rychlá a zběžná. Každý by přece viděl jevištní rekvizity z velkého divadla a nechal by řidiče pokračovat v jízdě.

Proč nás zastavili? uvažoval.

"Je tam vzadu!" zavolal čísi hlas.

Iljův hlas. Metcalfe ho neomylně poznal.

Ozvalo se několik dalších hlasů, následovaných dutými kroky člověka lezoucího na ocelovou korbu. Metcalfa zamrazilo. Znovu zaslechl Ilju, jak říká: "Věřte mi, je tam."

Ale to nemůže být Ilja! A když, s kým to vlastně mluví?

Kdosi strhl plátěnou kulisu a odhalil Metcalfa. Dva muži na něj svítili baterkami. Dva muži ve stejnokrojích. Strážníci z velkého divadla?

Ne. Ty uniformy poznával, stejně jako znak svinutého hada a dýky na výložkách.

Ale jak to?!

Příslušníci ho chytili a vytáhli ven. Metcalfe okamžitě pochopil, že nemá cenu se vzpírat: vůz obstoupili policisté. Ilja klidně pokuřoval a bavil se s nimi jako kamarád. Bylo zjevné, že ho nezadrželi. Znal je, nebo s nimi alespoň mohl klidně mluvit. Pracoval pro ně!

Auto stálo na dvoře, který znal jen z fotek, a doufal, že ho nikdy na vlastní oči nespatří.

Nasadili mu pouta a postrčili ho do houfu uniforem.

"Iljo," křikl Metcalfe. "Co to má znamenat?"

Ale Ilja už znovu nasedal za volant nákladního auta. Odhodil cigaretu na betonovou zem, přátelsky mávl na policisty, nastartoval motor a odjel.

Ozbrojenci Metcalfa strkali a vlekli do klenutého vchodu, jehož žluté cihly mu byly neblaze povědomé.

Nacházel se v ústředí NKVD.

V Lubjance.

30 KAPITOLA

Označení "noční mura" nevystihovalo podstatu. Noční můry v sobě vždycky mají zrunko vědomí, že jde jen o sny, z nichž se člověk probudí a zase bude dobře.

Metcalfe však věděl, že tohle není noční mura, ale holá skutečnost. A nejhorší bylo, že neměl úniku. Za posledního rok, co pracoval pro tajnou skupinu Alfreda Corcorana, se už do několika svízelných situací dostal. V řadě případů unikl

prozrazení či zatčení o pověstný vlásek. Postřelili ho a málem zemřel. A nakonec se stal svědkem vraždy lidí, na kterých mu tolik záleželo.

Ale to všechno teď ztrácelo na významu.

Byl v cele nechvalně známé věznice Lubjanka. Ocítl se v jiném světě, z nějž se nedalo utéct, ani kdyby zapojil schopnosti, které mu mnohokrát pomohly z maléru.

Netušil, jak dlouho už v té kobce je. Deset hodin? Dvacet? Neměl pojem o čase.

Nemohl se řídit východem ani západem slunce, ani nějakým pravidelným režimem.

Nacházel se v úzké podzemní cele, kde se netopilo. Ležel na tvrdé železné pryčně s tenkou matrací, jež páchla po bezpočtu vězňů před ním. Šedá deka z hrubé vlny byla jen něco přes metr dlouhá a zakrývala mu sotva nohy.

Metcalfe cítil nevýslovné vyčerpání, ale spát nemohl: v cele svítila jasná žárovka, která nikdy nezhasínala, a železnými roletami pronikaly zvenci proužky umělého osvětlení. Nechtěli, aby usnul. Vyčerpání, fyzické i duševní, bylo

jejich cílem. Každou zhruba půlminutu se otevřelo kovové kolečko špehýrky a dovnitř nahlédlo oko. Kdykoli si přetáhl krátkou deku přes hlavu, strážný

otevřel kukátko a obořil se na něj, aby si odkryl obličej. Kdykoli se otočil ke zdi, bachař vyštěkl, aby se obrátil zpátky.

V cele panovala taková zima, že mu šla pára od úst. Nemohl se ubránit třesu.

Přinutili ho svléknout se, pak vzali jeho šaty a rozřezali je břitvou. Utrhli

Ludlum Robert - Tristanova zrada

všechny kovové knoflíky a sebrali pásek. Prohledali jeho nahé tělo. Musel se osprchovat, ale nedostal žádný ručník, aby se osušil. Nařídili mu, aby si navlékl poničené oblečení na mokré tělo a odvedli ho po zledovatělém dvoře do jiné části budovy, kde mu sejmuli otisky prstů a pořídili fotografie zepředu i z profilu.

O Lubjance toho věděl celkem dost, ale byla to jen suchá, věcná fakta z příruček, zpráv rozvědky a z toho, co zaslechl. Věděl, že nejstarší budova v areálu Lubjanky sloužila před revolucí jako centrála Všeruské pojišťovny. Čeka, tedy předchůdce sovětské tajné policie, ji přeměnila na kanceláře, výslechové místnosti a vězeňské cely.

Věděl, že je to továrna na smrt a že důležití vězni jsou popravováni ve sklepení v Dzeržinského ulici 1, nejtajnější z propojených budov Lubjanky. Slyšel, že trestance zavedou do komory v podzemí, kde je na podlaze rozprostřená nepromokavá plachta. Pak ho strelí do týla osmirannou automatickou pistolí Tokarev, bud hned po příchodu do místnosti, nebo když se postaví čelem ke zdi. Kati dostávají dobře zapláceno. Obvykle jsou to negramotní muži. Práce si na nich prý vybírá krutou daň: hodně pijí a mívají sebevražedné sklony.

Hned po popravě odnesou tělo pryč a zakopou je v hromadném hrobě. Na místo přijde uklízečka. Lékař ve službách NKVD vystaví úmrtní list, který se stane posledním papírem založeným ve spisu mrtvého. Pokud oběť nebyla slavná, příbuzným se řekne, že popravený byl odsouzen k deseti letům vězení bez práva na korespondenci. Víckrát už o něm nikdo neuslyší.

To vše Metcalfe věděl, ale ještě víc toho nevěděl. Zradil ho někdo, nebo NKVD prostě usoudila, že je čas ho zadržet? Viděli ho u mrtvé schránky. Prohledali mu pokoj. Našli jeho vysílačku. K zatčení měli řadu pádných důvodů.

Ale jak to, že ho sem zavezl zrovna Světlanin garderobiér a přítel Ilja, kterému tolik věřila? To on ji přece před agenty varoval.

Samozřejmě bylo možné, že Ilja je jedním z tisíců udavačů, kteří NKVD donášejí.

Na tom by v Sovětském svazu nebylo nic zvláštního. Tajná policie takového člověka ke spolupráci buď přinutila - například hrozbou vůči rodinnému příslušníkovi či odhalením drobného podvůdku - nebo mu jednoduše nabídla pravidelný příjem. Stačilo opravdu málo. NKVD Metcalfa podezírala a věděla, že chodí za Lanou. Mělo svou logiku, aby naverbovala jejího věrného asistenta.

Ale také se nedalo vyloučit..., že ho zradila Lana. Bylo by to vůbec možné?

Udělat by cokoli, jen aby ochránila otce. Co když na ni vyvinuli nátlak - velký, nesnesitelný nátlak - a ona mu podlehla?

A pak ho napadlo: Proč by tě Lana nemohla podvádět..., když ty sám ji podvádíš? Nevěděl, co si má myslet. Byl tak strašně unavený, že už nedokázal jasně uvažovat.

Ozvalo se kovové řinčení. Kdosi odemykal. Metcalfe se posadil a čekal, co bude. Dovnitř vstoupili tři strážníci v uniformách, dva s namířenými zbraněmi. "Vztyk," poručil ten vpředu.

Metcalfe vstal a pozorně si je všechny prohlížel. Byli v přesile, a i kdyby se mu podařilo vytrhnout jednomu z nich zbraň a vzít ho za rukojmí, stejně by se odsud nedostal. Nezbývalo než spolupracovat a vyčkávat na vhodnou příležitost.

"Kolik je hodin?" zeptal se.

"Ruce za záda," okřikl ho bachař.

Odvlekli ho tmavou chodbou k železným dveřím s mřížkou uprostřed. Ukázalo se, že jde o primitivní výtah. Přitlačili mu obličej ke stěně zdviže. Dveře se zabouchly a klec začala stoupat.

Vystoupili v chodbě se světle zelenými stěnami, jejíž parketovou podlahu pokrýval dlouhý perský běhoun. Jediné světlo vycházelo z bílých skleněných koulí zavěšených u stropu.

"Dívat se před sebe," nařídil vůdce strážných. "Ruce za záda. Neotáčet hlavu."

Metcalfe kráčet mezi dvěma bachaři, jeden se držel vzadu. Koutkem oka si všiml, že míjejí řadu kanceláří. Některé měly otevřené dveře, za nimiž pracovali muži i ženy. Každých asi dvacet kroků stál další strážný v uniformě.

Metcalfe slyšel opakované cvakání a pak uviděl, že si jeden ze stojících ozbrojenců klepe klíčem na přezku opasku. Nějaký signál.

Náhle ho zatlačili do výklenku o velikosti telefonní budky. Kolem procházel někdo důležitý, kdo ho neměl spatřit.

Konečně přišli k velkým tmavým dveřím z dubového dřeva. Hlavní strážný zaklepal.

Po několika vteřinách otevřel drobný světlovlasý muž bledý jako duch. Byl to jakýsi asistent či recepční, jehož kancelář sloužila vlastně jako předsíň. Na stole ležel psací stroj a několik telefonů. Muži podepsali nějaké dokumenty a jednu kopii dostal vůdce bachařů. Metcalfe to jen tiše sledoval. Nechtěl dávat najevo jakékoli pohnutí či úzkost z toho, kam ho vedou. Asistent zaklepal na šéfovu kancelář a pak zvedl okénko vsazené do dveří.

"Vězeň číslo nula osm," ohlásil.

"Dále," odpověděl hlas.

Recepční otevřel dveře a ustoupil stranou. Hlavní strážce uvedl Metcalfa dovnitř. Ostatní se postavili do pozoru.

Vešli do prostorné kanceláře, která musela patřit někomu vysoce postavenému. Na podlaze ležel velký perský koberec. Nábytek byl tmavý a masivní. U jedné stěny stál vysoký trezor. Masivní stůl potažený zeleným sukrem přetékal spisy a telefony. Za ním stál štíhlý uhlašený muž s vysokým klenutým čelem, pleší a kulatými brýlemi bez obrouček, které mu směšně zvětšovaly oči. Měl na sobě vzorně nažehlenou šedou uniformu. Rychlým gestem vztyčil svou pavoučí ruku. Strážný se otočil na podpatku a nechal tam Metcalfa samotného. Brýlatý muž se sklonil nad stolem a několik minut se probíral lejstry, jako by tam Metcalfe ani nebyl. Vytáhl tlusté desky, zvedl k němu oči, ale nic neřekl. Metcalfe poznal starou výsledkovou techniku. Mlčení mělo vyvolat tíseň. Metcalfe však byl dostatečně zkušený. Rozhodl se, že zůstane zticha, dokud nepromluví vyšetřovatel.

Po dobrých pěti minutách se obrýlený muž usmál a dokonalou angličtinou s britským přízvukem se zeptal: "Budeme hovořit anglicky?" Hned však přešel do ruštiny: "Nebo rusky? Slyšel jsem, že naším jazykem mluvíte plyně." Metcalfe zamžikal. Napadlo ho, že angličtina mu může poskytnout jistou výhodu. Důstojník NKVD ztratí možnost jemných významových odstínů, jimiž vládne jen rodilý mluvčí. Anglicky tedy odvětil: "Je mi to celkem jedno, pokud se budeme bavit

upřímně a otevřeně. Půjde to, soudruhu...? Bohužel jsem nezachytil vaše jméno."

"To jste ani nemohl, protože já jsem vám ho nehodil, jak říkáte vy Američané."

Pro vás jsem třeba Rubašov. 'Pan' Rubašov, ne 'soudruh' - my dva přece nejsme soudruzi, pane Metcalfe. Posadte se, prosím."

Metcalfe usedl na jednu ze dvou velkých zelených pohovek naproti stolu. Rubašov zůstal stát. Na stěně za ním visely zarámované portréty Lenina, Stalina a "Železného Felixe" Dzeržinského, neblaze proslulého zakladatele Čeky. Rubašovův obličej působil jako součást galerie.

"Nedáte si čaj, pane Metcalfe?"

Metcalfe zavrtěl hlavou.

"Je vynikající. Náš předseda ho přivezl z Gruzie. Měl byste se napít, pane Metcalfe. Potřebujete živiny."

"Díky, ale opravdu ne."

"Ani jídlo, které vám dali, jste prý nesnědl. To nerad slyším."

"Aha, tak to bylo jídlo?" Vybavil si cínový talíř s řídkou dršťkovou polévkou, kterou mu předhodili spolu s okoralým kouskem černého chleba. Jak už je to dlouho? Kolik času uběhlo od chvíle, kdy ho zavřeli na samotku?

"Tady nejste v lázních u Černého moře, i když délka vašeho pobytu není omezená."

Rubašov toporně vykročil od stolu, postavil se před Metcalfa a založil ruce na prsou. Jeho černé kožené holínky se leskly jako zrcadlo. "Takže vy jste prvotřídní špión. Naším agentům by dokázal upláchnout málokdo. Udělal jste na mě dojem."

Vyšetřovatel samozřejmě očekával, že bude zapírat. Ale Metcalfe nic neřekl.

"Doufám, že chápete svou situaci."

"Dokonale."

"To jsem rád."

"Byl jsem unesen a nezákonně uvězněn agenty sovětské tajné policie. Došlo k vážnému nedorozumění, které bude mít mnohem závažnější důsledky, než si možná umíte představit."

Rubašov smutně zavrtěl hlavou. "Ne, pane Metcalfe. Žádné nedorozumění. veškeré 'následky', jak jste to nazval, jsme důkladně posoudili. Jsme tolerantní národ, ale špionáž nepřipustíme."

"Ano," odtušil Metcalfe klidně. "Když se vám někdo nelíbí, vždycky ho obviníte ze špionáže. Někomu z komisariátu zahraničního obchodu možná nevoněly podmínky obchodu, který uzavřela naše rodinná firma a..."

"Ne, vážený pane. Tímhle kličkováním mě jen okrádáte o čas." Namířil útlým ukazovákem na stohy spisů ležících na stole. "To všechno jsou případy, na kterých dělám jako hlavní vyšetřovatel. Víte, mám hodně práce a potřeboval bych, aby den měl víc než čtyřadvacet hodin. Takže, jak se říká, přejdeme rovnou k jádru pudla, pane Metcalfe." Vrátil se ke stolu, vzal do ruky jakýsi papír a podal jej Metcalfovi. Vyšetřovatel čpěl dýmkovým tabákem a nakyslým pachem potu.

"To je vaše doznání, pane Metcalfe. Podepište ho a můžete jít."

Metcalfe viděl, že list je prázdný. Se škodolibým úsměvem zvedl oči.

"Podepište to někde dole, pane Metcalfe. Detaily doplníme potom."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Metcalfe se ušklíbl. "Vypadáte jako inteligentní člověk, pane Rubašove. Ne jako hlupák, co nechá zatknout předního amerického průmyslníka, jehož rodina má přátele v Bílém domě. Předpokládám, že nechcete nést zodpovědnost za diplomatický incident, který z toho určitě bude."

"Vaše slova mě hřejí u srdce," pravil vyšetřovatel a opřel se zády o stůl. "Ale diplomacie není můj obor. Nemám ji v popisu práce. Mým úkolem je stíhat zločiny, rozhodovat o trestech a dohlížet na jejich provedení. Víme o vás daleko víc, než si možná dovedete představit. Naši agenti vás sledovali už od příjezdu do Moskvy." Rubašov zvedl tlustý spis. "Je tam spousta konkrétních věcí. Jedno vám řeknu: člověk, který sem přijel za obchodem, se takhle rozhodně nechová."

Metcalfe naklonil hlavu na stranu a povytáhl obočí. "Jsem jen muž, pane Rubašove. Nemůžete mi vyčítat, že neodolám půvabům ruských dívek."

"Pane Metcalfe, znovu vás žádám, abyste mě neobíral o čas. A teď k věci. Udivuje mě, s jakou lehkostí se pohybujete po Moskvě. Zdá se, že se u nás vyznáte."

"Trochu."

"Viděli vás, jak vyzvedáváte dokumenty v Puškinově ulici. Chcete popřít, že jste tam byl?"

"Dokumenty?"

"Máme fotky, pane Metcalfe."

Co na nich je? uvažoval. Jak vytahuje balíček ze škvíry za radiátorem? Jak si ho strká do kabátu? Potřeboval zjistit, co všechno viděli, aby věděl, kolik toho může přiznat.

"Rád bych se na ně podíval."

"To věřím."

"Dokumenty jsou můj denní chleba. To papírování mě jednou zničí."

"Chápu. A to vy vždycky utíkáte, když se k vám přiblíží agenti NKVD?"

"Myslím, že to je ta nejrozumnější věc, kterou může člověk udělat. Vy si přece zakládáte na tom, že vzbuzujete strach i u nevinných lidí, nebo ne?"

"Jistě," připustil Rus s jemným úšklebkem. "Ale ještě víc u těch druhých." Pak opět zvažněl. "Nepochybně víte, že civilní osoby u sebe nesmí nosit zbraň. Je to trestný čin."

"Mám ji kvůli ochraně," pokrčil Metcalfe ramenem. "Je tady velká kriminalita a my úspěšní zahraniční podnikatelé jsme snadným terčem."

"To není žádná maličkost, pane Metcalfe. Jen za tohle byste mohl dostat roky vězení. A věřte mi, že v sovětském kriminále se vám líbit nebude." Otočil se čelem k portrétům Stalina, Lenina a Dzeržinského, jako by z nich čerpal inspiraci. "Pane Metcalfe, v této organizaci jsou lidé mnohem výše postavení než já, kteří by vás rádi viděli na popravišti. Máme důkazy o vaší podvratné činnosti. Je jich mnohem víc, než asi tušíte. Bohatě to stačí, abyste zbytek života strávil v gulagu."

"Nevěděl jsem, že k tomu potřebujete důkazy."

Rubašov na něj upřel své zvětšené oči. "Bojíte se smrti, pane Metcalfe?"

"Ano," odvětil Metcalfe. "Ale kdybych žil v Moskvě, tak bych se nebál. Jestli máte těch falešných důkazů vážně dost, proč se mnou vůbec mluvíte?"

"Protože vám chci dát šanci. Uzavřít obchod, řekněme."

"Obchod."

"Ano, pane Metcalfe. Když mi poskytnete informace, může se stát, že příštím vlakem pojedete domů. Zajímá mě, pro jakou organizaci pracujete, její cíle, jména a tak dále."

"Škoda, že vám nemůžu pomoci. K tomu nemám co říct. Je mi líto."

Rubašov spojil ruce. "I mně je líto." Přistoupil ke stolu a stiskl knoflík.

"Děkuji za váš čas, pane Metcalfe. Až se uvidíme příště, možná budete hovornější."

Dveře kanceláře se rozlétly a dovnitř vpadli tři strážníci, jako by na ten pokyn celou dobu čekali.

Okamžitě ho odvedli do jiné části budovy. Zdejší chodby byly celé bílé a jasně osvětlené. Jeden z bachařů stiskl tlačítko na dveřích s nápisem VÝSLECHOVÁ KOMORA Č. 3, za nimiž se skrýval sterilně bílý sál. Lesklé dlaždice byly nejen na podlaze, ale také na stěnách, a dokonce i na stropě. Metcalfe viděl, že na něj čeká pět příslušníků NKVD s gumovými obuškami. Dveře se zavřely. Nic neřekl. Dobře věděl, co přijde.

Ozbrojenci se na něj vrhli a začali ho tlouct. Jako by ho kopali do břicha a ledvin, ale bylo to desetkrát horší. Před očima mu jiskřilo. Snažil se chránit životně důležité orgány před brutálními údery obušků, ale marně. Zhroutil se na zem. Viděl rozmazaně.

Bití pokračovalo. Naštěstí omdlel, ta bolest už se nedala snést.

Polili ho studenou vodou a on se znovu probral do mučivých útrap. Pak ho zase

Ludlum Robert - Tristanova zrada

mlátili. Plival krev na podlahu. Krev se mu hromadila i v očích a stékala po tvářích. Už neviděl rozmazaně, ale přerušovaně, jako by mu před očima běžel film, který sklouzával z promítačky. Záblesky světla se střídaly s hnědými skvrnami. Napadlo ho, že v té lesklé vykachličkované místnosti asi zemře a nějaký bezejmenný sovětský doktor vystaví úmrtní list. Jeho tělo pak hodí do hromadného hrobu... Útržkovité třeštění alespoň trochu zmírňovalo nevýslovnou bolest, kterou mu působily rány obuškem. I v blouznění myslel na Lanu. Báł se o ni. Uvažoval, zda ji také předvedli k výsledku. Zda si bude dál klidně žít, nebo skončí v bílé místnosti a z vlasů, nosu i očí jí bude crčet krev. Obraz trpící Světlany ho vyburcoval. Nechtěl, aby dopadla jako on. Nesměl to připustit. Jestli můžu udělat něco pro to, aby neskončila na tomhle strašném místě, nabádal se, musím se o to pokusit. Jestli tady umřu, tak jí nepomůžu. Musím žít. Musím to vydržet. Musím mluvit. Zvedl bezvládnou ruku. "Počkejte," zasténal. "Chci..." Na znamení velitele strážní přestali a dychtivě ho sledovali. "Vezměte mě za Rubašovem," zasípal Metcalfe. "Budu mluvit."

Než ho však odvedli zpět do Rubašovovy kanceláře, důkladně ho omyli. Neslušelo se, aby hlavnímu vyšetřovateli potřísnil perský koberec krví. Svlékli ho, strčili do sprchy a pak mu podali čistou šedou uniformu. Z boku mu vystřelovala tak ostrá bolest, že stěží zvedl paže. Rubašov ovšem s jeho přijetím nijak nespěchal. I tuhle taktiku Metcalfe dobře znal. Nechali ho stát v chodbě před kanceláří snad celou věčnost. Kdyby se tak mohl posadit. Věděl, že bití ve výsledkové místnosti znamenalo jen přehru k jiným metodám. Rusové často nutili vězně stát u zdi celé dny. Beze spánku. Takový člověk brzy zatouží zemřít... Tentokrát ho doprovázeli jen dva strážci. Usoudili, že je příliš zbědovaný a slabý, než aby je mohl fyzicky ohrozit. Konečně ho uvedli dovnitř. Pobledlý asistent byl pryč, asi mu skončila pracovní doba. Vystřídal ho jiný mladík, ještě podivnější. Muži opět podepsali jakési listiny, pak se otevřely dveře do kanceláře a Metcalfe mohl dál.

Kdykoli houslista mluvil s Gruppenfuhrerem SS Reinhardem Heydrichem, znovu děkoval osudu, že mu seslal takového učitele. Heydrich nebyl jen houslový virtuos, ale také geniální strateg. Skutečnost, že si pro tuto akci osobně vybral Kleistu, byla výrazem nejvyššího uznání. Proto nechtěl Heydricha zklamat. Když se tedy podařilo navázat tajné telefonické spojení a Heydrich zvedl sluchátko, houslista šel přímo k věci. "Zatím se mi nepodařilo zjistit, co má ten Američan za lubem," oznámil nadřízenému. Rychle shrnul situaci, jelikož Heydrich neměl pochopení pro nepodstatné detaily. Popsal mu, jak Američanův britský komplic odmítl i pod velkým nátlakem zazpívat, a proto musel zemřít. Jak ho diplomat Amos Hilliard zavedl na domluvenou schůzku s Američanem, ale tam ho bohužel poznal -možná z jednoho z Corcoranových alb - a také musel být zneškodněn. Tělo zůstalo na místě jako důkaz, takže Kleist musel rychle zmizet. "Jednal jste správně," ujistil ho Heydrich. "Ten diplomat by prozradil vaše krytí. A každý člen té skupiny, kterého nás zbavíte, je pro Německo plus." Houslista se usmál a rozhlédl se po komunikační místnosti německého velvyslanectví. "Takže se nabízí otázka, jestli není čas zneškodnit i toho Američana." Kleist nedal najevo zklamání, že zatím nedostal povolení jednou provždy to s tím Američanem skoncovat. "Ano," odvětil Heydrich chvatně. "Myslím, že je opravdu čas ten špionážní řetěz přetrnout. Ale právě přišlo hlášení, že toho chlapa předvedli k výsledku do Lubjanky. Tam skoro jistě zemře -Rusové možná udělají práci za nás." "Rybku chytil jiný rybář," pravil Kleist smutně. "A co když úkol nedokončí?" "Tak to zbude na vás. Vy si s tím jistě poradíte, o tom nemám pochyb."

Tentokrát Rubašov seděl za svým obřím stolem, hlavu téměř zakrytou horami spisů. Zdálo se, že něco píše. Po několika minutách odložil pero a zvedl zrak. "Chtěl jste mi něco, pane Metcalfe?" "Ano." "No vida. Já věděl, že jste rozumný člověk." "Přinutil jste mě k tomu." Rubašov na něj upřel rybí oči zvětšené brýlemi. "My tomu říkáme přesvědčování. Je to jen jedna z mnoha metod, kterou tady používáme."

Metcalfovi se v ústech nahromadila krev. Vyplivl ji na koberec. Rubašovy oči se zaleskly zlostí.

"Teď vám řeknu něco, co byste opravdu, ale opravdu neměl slyšet." Když narazíš na úřední moc, musíš se odvolat na nikoho vyššího. Jestli se ode me nenaučíš nic jiného, tak aspoň tohle.

Rubašov povytáhl obočí nad skla brýlí.

"O tom nepochybuji, pane Metcalfe," pravil vyšetřovatel vlídně. "Je mi jasné, že byste si radši nechal pravdu pro sebe, ale musím vás ujistit, že děláte správnou věc. Já vím, je to těžké, ale vy jste statečný muž."

"Vy mi nerozumíte, Rubasove. Z toho, co vám teď povím, nebudete mít vůbec žádnou radost. Víte, obchodník, jako jsem já, to má v Rusku těžké. Musí uzavírat různé dohody a motivovat lidi na těch nejvyšších úrovních. To vše samozřejmě ve vší diskrétnosti, aby nikdo nic nevěděl." Metcalfe s námahou zvedl ruce, otočil je dlaněmi vzhůru a rozpráhl. "Sedíte si v téhle krásné kanceláři a nemáte ani tušení, co se děje tam nahoře, například v politbyru. A tak to má být. Záležitosti státu jsou vždycky úkolem státníků, Rubasove. A státníci jsou taky jen lidé. I oni mají své touhy. Ani jim se nevyhýbá chamtivost a hrabivost. Mají požadavky a potřeby, které v tom vašem dělnickém ráji musí zůstat utajené. Potřeby, které mohou ukojit jen diskrétní jedinci s dobrými styky. A to je právě úloha Metcalfe Industries."

Rubašov ani nemrkl. Vůbec nezměnil výraz.

"A jistě pochopíte, že veškeré... ehm, služby, které moje firma udělala pro nejvyšší představitele vaší vlády, musí zůstat pod pokličkou. Takže vám neřeknu o západních spotřebičích, které jsme tajně poslali do domů v Tbilisi a Abcházii patřících matce vašeho šéfa Lavrentije Pavloviče." Vyslovením Berijova křestního jména naznačil, že se s ním zná. Jen málokdo tušil, že Berija koupil své matce v sovětské Gruzii dva luxusní domy. Rubašov to však jistě věděl.

Rubašov pomalu zavrtěl hlavou. Tvářil se záhadně. A Metcalfe pokračoval: "Váš Lavrentij Pavlovič má samozřejmě mnohem

vyšší nároky. Nikdy ode mě neuslyšíte o nádherném Tintorettovi ze šestnáctého století, který mu visí v jídelně vily v Kačalově ulici." O tom, kde Berija bydlí, vědělo jen pár zasvěcených, pokud vůbec někdo. Metcalfe však dostal podrobné instrukce a vylovil tu maličkost z paměti. "Pochyboval bych, že vás Lavrentij Pavlovič někdy pozval k sobě domů na večeři, a i kdyby, stejně byste nedokázal ocenit krásu toho skvostu. Předseda NKVD je kultivovaný člověk s vybraným vkusem. Vy jste jen mužik. Z mých úst nikdy neuslyšíte o tom, že Lavrentij Pavlovič získal peníze na ten obraz z prodeje uměleckých předmětů a ikon do zahraničí. A kdo ten obchod tajně zprostředkoval? Metcalfe Industries." Vyšetřovatel už nevrtil hlavou. Viditelně zesinal. "Pane Metcalfe," začal, ale Metcalfe mu skočil do řeči.

"Klidně se na to zeptejte Beriji. Zvedněte telefon a zavolejte mu. A zeptejte se ho i na ikony, které zmizely z kostela Krista Spasitele v Moskvě. Jen do toho. Zavolejte mu. Zeptejte se."

Metcalfe neúprosně opětoval Rubašův pohled. Vyšetřovatel posunul konečky pravé ruky k řadě telefonů a zvedl sluchátko bílého přístroje.

Metcalfe se opřel a s úsměvem prohodil: "Něco mi řekněte, pane Rubasove.

Zatknout mě bylo vaše rozhodnutí? Nebo jste poslouchal rozkazy shora?"

Rubašov držel sluchátko u tváře. Po rtech mu přelétl nervózní úsměv, ale neodpověděl. Ani nevytočil číslo.

"Teď je mi to jasné: buď jste se postavil proti Berijovi..., nebo vás vnitřní nepřítel využívá jako nástroj, jako převodovou páku. Tak co?"

"Vaše drzost překračuje všechny meze!" vybuchl Rubašov, sluchátko stále u ucha. Číšel z něj bezmocný vztek, a to bylo dobré znamení.

Metcalfe pokračoval, jako by Rubašov nic neřekl. "Vy si asi myslíte, že mě můžete nechat zmizet, a tím zmizí i vaše problémy. Ale to mě podceňujete.

Právníci naší rodiny v New Yorku mají v trezoru diskreditující dokumenty. Pokud se jim do jisté doby neozvu, zveřejní je. Bude z toho skandál, to mi věřte. V těch papírech jsou jména lidí v Moskvě, s nimiž firma Metcalfe Industries léta tajně obchodovala. Najdou se tam dokonce ještě významnější představitelé, než je váš šéf Berija. Jistě byste nechtěl, aby na ně padl stín. Obzvlášť jednoho z nich není radno dráždit." Metcalfe otočil hlavu a zadíval se přímo na Stalinovu podobiznu na stěně. Rubašov se otočil za jeho pohledem a přes popelavou tvář mu přelétl hrůzyplný výraz. Takhle vyděšeného důstojníka NKVD ještě Metcalfe neviděl.

"To by prakticky znamenalo podepsat si rozsudek smrti," dodal Metcalfe. Pokrčil rameny. "Ale mně to může být vlastně jedno. Přinutil jste mě mluvit, nemám pravdu?"

Rubašov stiskl tlačítko na boku stolu a povolal stráže.

BERLÍN

Když admirál Wilhelm Canaris dokončil svůj výklad, muži kolem jednacího stolu neskřivali ohromení. Sešli se v hlavní zasedací síni nového kancléřství, které podle führerových požadavků postavil jeho oblíbený architekt Albert Speer. Venku zuřila sněhová vánice.

Ve výklenku nad nimi se vyjímal mramorová bysta Bismarcka. Žádný z přítomných, dokonce ani sám Hitler, nevěděl, že jde ve skutečnosti o kopii původní sošky, jež léta zdobila staré kancléřství. Při stěhování do nového ústředí originál spadl na zem a u krku se rozlomil. Speer tajně pověřil sochaře, aby vytvořil totožnou náhražku, kterou pak máčeli v čaji, aby získala patinu stáří. Náhodné zničení původního díla považoval architekt za špatné znamení.

Muži u stolu tvořili nejvyšší vedení třetí říše. Sešli se, aby probrali hlavní body plánované invaze do Sovětského svazu, o níž se stále živě diskutovalo. Útok na Rusko měl řadu odpůrců. Lidé jako polní maršál Friedrich von Paulus, polní maršál Wilhelm Keitel a generál Alfred Jodl shodně namítali, že jejich vojska mají co dělat na jiných válečných bojištích.

Zaznívaly staré známé argumenty. Německo prý nesmí vstoupit do zrádného močálu a naopak musí držet Rusko zkrátka, aby se nemíchalo do vývoje.

Ale informace z Moskvy postavily všechno na hlavu.

V sále panovala napjatá atmosféra.

Operace Groza zcela změnila situaci. Stalin proti nim plánoval tajný útok.

Museli podniknout první krok.

První námitka vzešla od šéfa říšského bezpečnostního úřadu Reinharda Heydricha.

"Jak můžeme mít jistotu, že se nejedná o podvrh?" zeptal se.

Admirál Canaris se na vysokého důstojníka s dlouhým kostnatým nosem a rybíma očima pozorně zadíval. Dobře ho znal. Heydrich v lidech budil hrůzu, ale také to byl nadaný houslista a často u něj doma hrál komorní hudbu s frau Canarisovou, která také uměla hrát na housle. Canaris věděl, že je to zaslepený fanatik a nedá se mu věřit. Podobná námitka se od něj dala očekávat. Chtěl před Hitlerem ukázat, jak rozumí špiónážnímu řemeslu.

"Mí odborníci dokumenty důkladně prozkoumali a vašim lidem bych doporučoval totéž," odvětil Canaris klidně. "Zjistíte, že jsou pravé."

"Jen mě zaráží, že NKVD ještě na únik informací nepřišla," vedl si Heydrich svou.

Polní maršál Paulus se přidal: "Nic jiného nenasvědčuje, že by Stalin plánoval útok. Nevyhlásil mobilizaci, ani nepřesunuje vojska. Proč by nás měli Rusové napadnout?"

"Protože Stalin chce uchvátit celou Evropu," řekl Jodl. "Vždycky po tom toužil.

Ale to se mu nepovede. Teď už nemůže být pochyb, že musíme zahájit náš Præventiv-Angriff - preventivní útok na Rusko. S osmdesáti nebo sty divizemi porazíme Rusko za čtyři až šest týdnů."

31 KAPITOLA

Temné ulice pokryla čerstvá vrstva sněhu. Doprava byla pozdě v noci řídká, zvuky tlumené. Pouliční hodiny Metcalfovi ukázaly, že je jedna po půlnoci. Přímo před ním leželo Krymské nábreží a o něco dál impozantní Krymský most přes řeku Moskvu, nejdelší visutý most v celé Evropě, postavený před dvěma lety.

Když Metcalfe přišel blíž, uviděl osamocenou postavu. Stála na chodníku uprostřed mostu. Byla to žena v zimníku se šátkem na hlavě. Světlna. Určitě.

Zrychlil se mu tep, nemohl si pomoci. Přidal do kroku v mrazivém nočním vzduchu. Utíkat ještě nemohl. Silně ho bolely nohy i trup. Následky bití teprve začínaly odeznívat. Rozedranými šaty, z nichž nezbylo víc než cáry, profukoval vítr.

Hlavní vyšetřovatel Rubašov nařídil jeho okamžité propuštění a zničení veškerých písemností. Vrátili mu všechny věci, až na revolver. Metcalfe si však nepřipadal jako vítěz. Necítil nic než prázdnotu a otupělost.

Řeka Moskva byla klidná a hladká. Měsíc v úplňku se tříštil o hladinu na milion střípků. Jeho svit se odrážel od stříbrných řetězů a železných nosníků konstrukce. Občas tudy projelo osobní či nákladní auto a celý most se zachvěl. Cesta nebrala konce. Metcalfovi se zdálo, že Světlna je snad nekonečně daleko. Stěží nutil rozbolavělé končetiny k pohybu. Stála zády k němu a dívala se na vodu, jakoby pohroužená v myšlenkách. Zhruba před hodinou jí zavolał do divadla z telefonní budky. Když uslyšela jeho hlas, zajíkla se a pak vykřikla: "Stivo, kde jsi, lásko moje?" Následoval strohý rozhovor, při kterém si s použitím smluvených výrazů dohodli místo setkání. Kdyby je někdo odposlouchával, nic konkrétního by se nedozvěděl.

Styděl se, že ji ve slabé chvíli podezíral ze spoluúčasti na svém zatčení. Bylo to přitom naprosto absurdní. Kdyby ho zradila, tak už by svět ztratil veškerou logiku. Jak by mohl dál věřit v zákon zemské přitažlivosti, v existenci slunce a měsíce?

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Otočila se, všimla si, jak se plahočí po mostě, a náhle se k němu rozběhla. Když byla dost blízko, aby mu viděla do tváře, vyjekla a pevně ho objala.

"Au, dávej pozor," zasténal.

"Co ti to udělali?" Povolila sevření a snažila se ho držet opatrně, aby netrpěl. Políbila ho a na dlouhou chvíli ho uvěznila ve svých pažích. Číchal její parfém, cítil teplo jejích úst. Měl zvláštní pocit bezpečí, i když věděl, že ani pro jednoho z nich už v Moskvě bezpečno není. "Jak to vypadáš?" zavzlykala usedavě.

"Stivo, oni tě bilí!"

"Říkají tomu přesvědčování. Vysvětlili mi, že Lubjanka nejsou lázně, a já zjistil, že měli pravdu. Ale mohlo to se mnou dopadnout daleko hůř. Měl jsem štěstí - žiju!"

"Tak přece Lubjanka! Nevěděla jsem, kam jsi zmizel - ptala jsem se Ilji. Tvrdil, že ho zastavili. Že policie prohledala auto, našla tě a zatkla. Říkal, že jim v tom nemohl zabránit, prý nevěděl, co má dělat. Vypadal vyplašeně, až jsem ho litovala. Přátelé šli na policii a chtěli vědět, co se s tebou stalo. Ale policie tvrdila, že o ničem neví. Po třech dnech zajela jedna moje kamarádka do vězení Lefortovo a bylo jí řečeno, že tam žádného takového vězně nemají. Ale tady všichni lžou! Nevěděla jsem, co s tebou je. Nebylo, jak to zjistit. Pět dnů ses neozval! Myslela jsem, že tě poslali do tábora, nebo nedejbože popravili!"

"Tvůj asistent je stukač," oznámil jí Metcalfe. Donašeč.

Světlaně se rozšířily oči. Hodnou chvíli nepromluvila. "Neměla jsem nejmenší podezření, jinak bych ho k tobě vůbec nepustila. Stivo, musíš mi věřit!"

"Já ti přece věřím."

"Tolik otázek a divných maličkostí, a najednou to do sebe všechno zapadá. Spousty věcí jsem si vůbec nevšímal... Ilja někdy venku prodává vstupenky. Nesmí se to, ale on si s tím nikdy nelámal hlavu. Byla jsem slepá, přitom mě to mělo trknout."

"Nemohla jsi to vědět. Jak dlouho u tebe pracuje?"

"Garderobiéra a asistenta mi dělá několik měsíců, ale známe se už roky. Vždycky se choval kamarádsky. Před čtyřmi nebo pěti měsíci se kolem mě začal točit o něco víc. Různě mi pomáhal. Jednou nadhodil, že by mi chtěl být k ruce během představení, jestli mám zájem, a já samozřejmě..."

"Tou dobou už jsi chodila s von Schusslerem?"

"No ano, ale jen chvíli... Já hloupá, to určitě nebyla náhoda. Úřady o mně chtěly mít přehled, a tak na mě nasadily Ilju."

"Von Schussler je německý diplomat, potenciální zdroj informací, a ty jsi celostátně známá umělkyně. Rizika i možnosti byly příliš velké, aby si to NKVD nepohlídala."

"Ale Kundrov..."

"Ten je z armádní rozvědky GRU, což je konkurenční organizace. Každá chtěla mít svůj vlastní zdroj. Každá pracuje jinak, NKVD ve větším utajení. Ale Lano - poslouchej mě. Znovu se tě na to musím zeptat. Víš, že je to velké rozhodnutí, a chci, abys sis všechno pořádně promyslela. Pojeď se mnou pryč."

"Ne, Stivo. To nejde - už jsme o tom přece mluvili. V životě to neudělám. To by znamenalo opustit otce i Rusko. Ne! Musíš to pochopit!"

"Lano, ale v Moskvě ti bude pořád hrozit nebezpečí."

"Žije se tady špatně, ale je to můj domov. Mám to tu ráda."

"Jestli se mnou nepůjdeš, už nikdy tě odsud nepustí."

"To není pravda. Za pár dní jedeme s divadlem na přátelskou návštěvu do Berlína. Budeme hrát nacistickým pohlavárům. Vycestovat ze země nám ještě dovolí."

"Ale ty budeš pořád jako v kleci. Berlín není o nic menší vězení než Moskva."

Ozvalo se kovové cvaknutí, neklamný zvuk odjištěné pistole. Metcalfe se otočil za jeho zdrojem. I ve tmě rozeznal hrozivě povědomé světlé oči a vlasy i vítězoslavný výraz na tváři agenta NKVD, který na něj mířil. Využil hluku aut drkotajících po mostě a neslyšně se k nim přikradl. Byli tak zaujatí sami sebou, že si ho nevšimli.

Metcalfe instinktivně sáhl po zbrani, ale hned si uvědomil, že žádnou nemá.

Zabavili mu ji v Lubjance.

"Ruce vzhůru," poručil blondýn. "Oba."

Metcalfe se usmál. "Namáháte se zbytečně. Asi vás zapomněli informovat. Než se úplně ztrapníte, měl byste se zeptat nadřízených. Například Rubašov by..."

"Ticho!" zahřímá tajný policista. "Vaše báchorky o Berijovi možná zastrašily zbabělého kariéristu, jako je Rubašov, ale já naštěstí pracuju přímo pro Berijovu kancelář. Ruce vzhůru. Tak bude to?"

Metcalfe se světlanou uposlechl. "Takže vy se vážně chcete ztrapnit," utrousil

Metcalfe. "Nedáte a nedáte pokoj. Udělal jste si z toho soukromou akci a nechcete přiznat svoji chybu. Asi zapomináte, že jste jen obyčejný agent z ulice. O věcech, které se dějí nahoře, nemáte ani páru. Jenže teď už tou svojí

Ludlum Robert - Tristanova zrada

tvrdohlavostí neohrožujete jen vlastní kariéru, ale i život." Rus si posměšně odplivl a naznačil tak nejhlubší opovržení. "Lžete statečně, ale máte ještě rezervy. To já jsem našel vaši vysílačku. Byla zakopaná v lese jihovýchodně od Moskvy, nedaleko chaty patřící ambasádě USA."

Metcalfe se sice zatvářil blahosklonně, jeho mozek však pracoval na plné obrátky. Rubašov se o radiostanici vůbec nezminil! Kdyby o ní věděl, něco by řekl. Proč mlčel?

"Ano," pokračoval šedooký agent. "Tuhle drobnost jsem Rubašovovi do hlášení nenapsal. Nechal jsem si ji v rukávě na horší časy - tomu patologovi jsem nikdy nevěřil. Naši technici radiostanici prohlédli a já viděl výsledky. Sestrojila ji britská rozvědka pro tajnou komunikaci agentů v terénu. Takovou hračku obchodník určitě nepotřebuje." Pootočil pistoli ke Světlaně. "Ale výborně se hodí na předávání vojenských informací od dcery generála Rudé armády!" "Ne, to není pravda!" štkala Lana. "To je lež! Nedělám nic protistátního!" "Běžte od sebe! Tentokrát vás oba odvezou z Lubjanky v dřevěné bedně," zavrčel příslušník NKVD.

"Ta je moje," ozval se jiný hlas. Metcalfe se otočil a spatřil rusovlasého agenta GRU, jenž se k nim blížil z druhé strany.

"Kundrove!" křikla Lana. Zdálo se, že při pohledu na svého strážce pookřála. "Vy mě přece sledujete, znáte mě - tenhle šílenec tady na mě hází špínu!"

"Ano," oslovil Kundrov klidně agenta NKVD. "Já tu slečnu znám. Nasadili mě na ni. Snad vám nemusím připomínat úřední postup, Ivanove. Zatčení může provést jen GRU, protože ta byla první."

Blondýn znovu namířil na Metcalfa. Z jeho drsné tváře ani na okamžik nezmizel chladnokrevný výraz. "Vy si vezmete na starost tu ženskou," odpověděl. "A já toho fízla z Ameriky."

I Kundrov vytasil pistoli a namířil na Lanu a Metcalfa. "Lepší bude, když seberete oba najednou," pravil ledově. "Pokud v hlášení oceníte moje zásluhy."

"Souhlas," odtušil Ivanov. "Zásluhy si rozdělíme. Napíšu, že jsme zatčení provedli společně. K vyšetření toho spiknutí budou beztak potřeba zdroje obou státních orgánů. Americký špión je především věcí NKVD a únik důležitých tajemství Rudé armády je zase případ pro vojenskou rozvědku."

"Počkat," vyhrkl Kundrov. "Ten Američan je nebezpečně inteligentní a umí dokonale lhát. Právní cesty je pro něj škoda."

Druhý Rus se na Kundrova podíval a po tváři se mu rozlil chápavý úsměv. "To je fakt, ano."

"V předpisech přece máme pokyny pro případ, že se zadržený pokusí o útěk."

"Ne!" vyjekla Lana, když si uvědomila, co Kundrov říká.

"Ale ano." Agent NKVD se pousmál. "Američan se chtěl za každou cenu vyhnout zatčení a pokusil se o to opakovaně."

Kundrov natáhl kohoutek svého tokareva a zatvářil se odhodlaně jako člověk, který bez váhání udělá, co je nutné. Hvězda na bakelitové pažbě se zaleskla ve svitu měsíce. "Vyřešíme ten problém jednou provždy," hlesl a stiskl spoušť. Světлана zavřeštěla. Metcalfe se k ní vrhl a strhl ji na ocelový most.

Z Kundrovovy pistole vyšly dvě rychlé střely, ale obě minuly cíl! Metcalfe kryl Lanu vlastním tělem a nechápavě sledoval, jak agent NKVD náhle padl zády přes nízké ocelové zábradlí a jeho bezvládné tělo se zřítilo dolů. Následovalo hlasité šplouchnutí. Kundrov zastřelil svého druha z NKVD! Kulky z jeho pistole nezasáhly Metcalfa ani Světlanu, ale obě skončily v agentově hrudníku! Ale jak to?

Metcalfe pohlédl na Kundrova a z jeho tváře okamžitě vyčetl, že nešlo o žádnou náhodu. Nemířil na ně, ale na Ivanova!

"Jinak to nešlo," pravil Kundrov a vrátil pistoli do pouzdra. "Jeho hlášení by vás zničilo, Světlano. Vás i otce."

Laniny výkřiky se změnily v tiché usedavé vzlykání. Zaskočeně zírala na svého strážce. "Já to nechápu!" zašeptala.

"Vražda může být někdy i aktem milosrdenství," řekl. "Běžte! Musíte odsud okamžitě zmizet, Světlano Michajlovno, než přijedou další a situace se ještě víc zamotá. Honem. Výstřely vzbudí pozornost. Jděte domů." Z hlasu agenta GRU číselá něha i nesmlouvavost.

Metcalfe se pomalu postavil, Lana také. "Ale co můj stiva? Co uděláte...?"

"Musí z Ruska," pravil Kundrov. "Jde po něm příliš lidí a není cesty zpět. A teď běžte. Utíkejte! Tady zůstat nemůžete!"

Lana zmateně pohlédla na Metcalfa.

"Ano," řekl Metcalfe. "Musíš jít, duša. Prosím tě." vzal ji do náruče, pevně stiskl a políbil na rty. Pak se odtáhl. "Neboj, ještě se uvidíme. Ale ne v Moskvě. Utíkej, miláčku. Musíš pryč."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Stále otřesený Metcalfe seděl ve voze M-1 vedle ruského rozvědčíka, který zkušně manévroval ulicemi města. Se svými přísnými ústy a výrazným nosem působil Kundrov dojmem arogantního člověka. Ale v hlase měl cosi kultivovaného, až jemného.

"Třeba nikdo neviděl, jak Ivanovovo tělo padá do řeky Moskvy, ale pochybuju. Musíme doufat, že případný svědek udělá správnou sovětskou věc a bude držet jazyk za zuby. Strach z úřadů a nechtěných následků lidí obvykle přesvědčí, aby si hleděli svého."

"Proč?" zeptal se Metcalfe.

Kundrov věděl, co má na mysli. "Proč jsem to udělal? Možná proto, že mi na slečně Baranovové záleží víc, než by mělo."

"Mohli jste Ivanova přemluvit, aby ji pustil."

"Stejně by jí nedali pokoj. Proto jim říkáme ščelkunčik - louskáček. Jakmile vás zmáčknu, může to být už jen horší."

"Ale o vás přece platí totéž. To není vysvětlení."

"Jak to říkáte v Americe? 'Darovanému koni na zuby nehleď?' Tak tohle je darovaný kůň."

"Máme i další úsloví. Jeho autorem je, tuším, Virgilius. 'Dávej si pozor na Řeky, kteří přinášejí dary.'"

"Ale vy nejste Trójan a já nejsem Řek. Myslíte, že jsem nepřítel, protože pracuju pro GRU."

"Tak to prostě je."

"Tak to možná chápete vy. Je normální, že americký špion v Moskvě vidí věci černobíle."

"Říkejte mi, jak je libo. Vy to přece musíte vědět nejlíp." Metcalfe si všiml, že zastavují nedaleko nádraží.

"To je pravda a nemáme čas se hádat. Myslíte, že my sovětské rozvědky jsme slepí a nevidíme, co se kolem nás děje? Že chápeme míň než lidé zvenčí? Dovolte, abych se zasmál - to vy jste slepí. My pracujeme v černém srdci systému, a tak známe pravdu líp než všichni ostatní. Vidíme, jak to chodí. Neděláme si iluze. Já vím, že jsem jen šroubek v obří gilotině. Matka mi často říkala, staré ruské rčení: 'Osud si někdy žádá maso a krev. A čeho si žádá nejvíc? Masa a krve.' Člověk na to nesmí zapomínat. Jednou vám možná povím svůj příběh. Ale teď na to není čas."

Kundrov vypnul motor a obrátil se k Metcalfovi. Jeho oči planuly tak jasně jako zrzavé vlasy. "Až se vrátím na centrálu, sepišu zprávu, že jsem vás postřelil na útěku. Všichni pochopí, že když jde o cizince, vražda je krajní řešení. Proto ještě běháte po svobodě. Můžu tu zprávu o několik hodin pozdržet, ale pak se vaše jméno objeví na seznamu hledaných osob u pohraniční stráže. Víc už pro vás udělat nemůžu, bylo by to hrozně riskantní."

"Už jste mi pomohl dost," hlesl Metcalfe.

Kundrov se podíval na hodinky. "Koupíte si jízdenku na vlak do Leningradu. Až tam přijedete, vyzvednou si vás prostí manželé z venkova a zeptají se, jestli jste bratranec Ruslan. Normálně je pozdravíte, podáte jim ruku a oni vás odvedou k nákladáku. Nebudou se s vámi vybavovat a vy byste to měl ctít."

"Co jsou zač?"

"Patří k podsvětí. Pracují v kolchozu a mají své vlastní důvody, proč dělají, co dělají."

"A to?"

"Příležitostně a jen velice zřídka slouží jako prostředníci v řetězci pašeráků - ne zboží, ale lidí. Lidí, kteří se potřebují rychle a bezpečně dostat ze Sovětského svazu. Zavezou vás do vesnice u hranic, kde si vás převezmou další. Musíte pochopit, že kvůli vám riskují vlastní život. Chovejte se k nim slušně, zachovávejte diskrétnost a poslouchajte je. Nedělejte jim problémy."

"Vy ty lidi znáte?"

"Vím o nich. Kdysi dávno jsem na ně narazil a dozvěděl se o jejich činnosti. Měl jsem dvě možnosti: buď přihodit pár dalších těl na hromadu milionů popravených..., nebo přimhouřit oči a nechat je jít, aby mohli dál dělat riskantní věci."

"Bojují proti systému, který vy bráníte," popíchl ho Metcalfe.

"Já systém nebráním," odsekl Kundrov. "Hrdinů je v Sovětském svazu málo a každým dnem jich ubývá. Potřebujeme jich víc, a ne míň. A teď musíte jít, nebo zmeškáte vlak a už vás nic nezachrání."

ČÁST ČTVRTÁ

MOSKVA, SRPEN 1991

Z toho setkání měl velvyslanec Stephen Metcalfe strach jako nikdy v životě.

Dotkl se pistole ukryté v kapse saka a ucítil na prstech chlad oceli. Přitom si

Ludlum Robert - Tristanova zrada

vybavil slova ruského přítele: Nikdo jiný než vy se k němu nemůže přiblížit. Hlídkají ho líp než mě. Jedině vy máte šanci se k němu dostat.

Metcalfe kráčet ztichlou tmavou chodbou v doprovodu svého přítele a oddílu strážných v uniformách. Nacházeli se v Kremlu, přímo v ohnisku sovětské moci, které Metcalfe navštívil snad už desetkrát. Pevnost obehnaná vysokou zdí však měla řadu částí a v této Metcalfe ještě nikdy nebyl. Sídlo prezidia Nejvyššího sovětu stálo v severovýchodním rohu kremelského komplexu. Právě v této neoklasicistní budově se sloupovím zatklí v roce 1953 šéfa sovětské tajné policie Lavrentije Beriju, když se po Stalinově smrti pokusil o státní převrat. To odpovídá, pomyslel si Metcalfe pochmurně.

Právě tady má kancelář člověk, kterého většina zasvěcených v Moskvě považuje za nejmocnějšího v celém Sovětském svazu, dokonce mocnějšího než sám Gorbačov, když ještě nějakou moc měl.

Tichý a nenápadný Stěpan Menilov. Metcalfe se s ním osobně nesetkal, jen o něm slyšel. Menilov byl šedou eminencí režimu, která ovládala mocenské páky, o nichž většina lidí neměla ani tušení. Důležité však bylo, jakým způsobem je ovládal. Šuškal se, že na ně hraje jako na velké varhany v kostele. Ve svém stinném panství mával taktovkou a řídil složitou souhru nástrojů se zručností opravdového virtuosa. Byl to dirigent. Dirigoval.

Menilov vykonával funkce tajemníka ústředního výboru komunistické strany Sovětského svazu a místopředsedy všemocné Rady obrany - orgánu, který dohlížel na KGB a ministerstva zahraničních věcí, obrany i vnitra. Předsedou byl Gorbačov, ale ten se ocitl mimo hru, uvězněný ve své luxusní přímořské vile na Krymu.

V čele země stál Stěpan Menilov.

Starý přítel o něm Metcalfovi vyprávěl. Bylo mu padesát sedm a patřil k tvrdému jádru komunistů. Vyrůstal u babičky a pak u strýce v malé vesničce v kuzněcké pánvi a jako odborník na zbraně pak udělal kariéru v takzvaném vojenskoprůmyslovém komplexu. Za věrnou službu vlasti dostal Leninův řád.

To všechno Metcalfe věděl, ale když se dveře kanceláře otevřely, stejně se neubráníl překvapení. Menilov byl vysoký, štíhlý a neobyčejně pohledný, což by člověk u tak velkého manipulátora nečekal. Pohyboval se s neobvyklou ladností a klidem. Pevně stiskl Metcalfovi ruku a požádal generála, aby zůstal v přijímací místnosti. Bude mluvit jen s Američanem.

Metcalfe usedl do křesla naproti Dirigentovu velkému mahagonovému stolu s vyřezávanými ornamenty. Chtěl něco říct, ale najednou nevěděl co. Na stole si všiml nápadné černé skříňky, která obsahovala sovětské jaderné kódy.

"Vida, vida," začal Stěpan Menilov. "Legendární Stephen Metcalfe. Vyslanec Bílého domu, povznesený nad stranickou politiku. Nepochybně nám přinášíte vzkaz z Oválné pracovny, který v případě nutnosti můžete zapřít, stejně jako náš rozhovor. Chytře jste to vymysleli, jen co je pravda. Netušil jsem, že vy Američané umíte být tak rafinovaní." Zabořil se do vysokého opěradla a rozpráhl ruce. "Tak dobrá, vyslechnu si, co máte na srdci. Ale dopředu vás musím varovat: budu jen poslouchat, nic víc."

"To mi stačí. Ale nejsem tady v zastoupení Bílého domu. Je to čistě neoficiální záležitost. Chci si jen upřímně a důvěrně promluvit s jediným člověkem, který má moc zastavit to šílenství."

"Šílenství?" odsekl Menilov. "To, co dnes vidíte v Moskvě, je konec šílenství. Návrat ke stabilitě."

"Chcete říct: konec reformy. Konec pozoruhodných změn, které Gorbačov zaváděl."

"Příliš velká změna je nebezpečná. Přináší jen chaos." "Změna může být skutečně nebezpečná," přitakal Metcalfe. "Ale v případě vaší velké země je mnohem nebezpečnější nic neměnit. Nechcete se přece vrátit do hrozných časů diktatury. Víím, jak to tady chodilo za Stalina. Viděl jsem tu hrůzu na vlastní oči. To se už nikdy nesmí opakovat."

"Pane velvyslanče, u vás doma jste jistě významný člověk. Patříte k představitelům americké vládnoucí třídy, což je také jediný důvod, proč jsem vás přijal. Ale nemůžete si myslet, že nám budete říkat, jak si máme řídit svoje záležitosti."

"S tím souhlasím. Ale můžu vám říct, jaké následky bude mít ten váš převrat."

Stěpan Menilov zvedl obočí. Ve tváři měl zvláštní směsici nedůvěry a vzdoru, kterou Metcalfe tak dobře znal. "To má být výhrůžka, pane velvyslanče?"

"Ale vůbec ne. Je to jen prognóza, varování. Mluvíme tady o návratu k závodům ve zbrojení, které vaši zemi už jednou zničily. O stovkách tisíc vašich krajanů, které umíraly v občanských válkách po celém světě. Možná dokonce i o jaderné katastrofě. Můžu vám zaručit, že Washington udělá všechno pro to, aby vás zastavil."

"Podívejme," pravil Dirigent chladně.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Podívejme. Budete v izolaci. Zahraniční obchod, který tak zoufale potřebujete, zkrachuje. Prodej obilí skončí. Vaši lidé budou hladovět a neklid, který z toho vznikne, strhne Rusko do zmatku, který si vůbec nedokážete představit. Před chvílí jsem mluvil s bezpečnostním poradcem prezidenta Spojených států, takže i když tady nejsem z oficiálního pověření, neplácám jen tak do větru, to vás mohu ujistit."

Dirigent se mírně předklonil a položil dlaně na stůl. "Jestli si Amerika myslí, že může využít chvilkového chaosu v sovětském vedení k hrozbám, dělá hrubou chybu. Jakmile proti nám někde ve světě podniknete sebemenší krok, bez váhání nasadíme všechno, co máme -veškeré zbraně z našeho arzenálu."

"Vy mi nerozumíte," přerušil ho Metcalfe. "Ne, pane, vy nerozumíte mně. Neplete si zmatek v Moskvě se slabostí." Ukázal směrem k nukleárnímu kufříku. "My nejsme slabí a při obraně vlastních zájmů se nezastavíme před ničím!"

"O tom nepochybují a rozhodně nechceme zkoušet vaše odhodlání. Já jsem vám jen přišel říct, že máte ještě čas vycouvat od propasti. A učinit to můžete jediné vy. Obvolejte ostatní členy krizového výboru a řekněte jim, že rušíte svou podporu vojenskému puči. Bez vás se jejich plány zhroutí."

"A co pak, pane Metcalfe? Návrat k chaosu?"

32 KAPITOLA

"To už nejde. všechno se změnilo. Ale můžete přispět k opravdové změně, mírovou cestou. Poslouchejte mě, sakra: nemůžete přece sedět na trůnu z bajonetů."

Muž známý jako Dirigent se jen zasmál. "Tvrdíte, že naši zemi znáte. Ale asi nevíte, že v Rusku je chaos vůbec ta nejnebezpečnější věc. Nepokoj ohrožuje zdárný vývoj."

"Bude to chtít obrovskou odvahu," pokračoval Metcalfe. "Ale když to uděláte, můžete se spolehnout na naši podporu. Ochráníme vás -to vám slibuju. Máte moje slovo."

"Vaše slovo!" ušklíbl se Menilov. "Proč bych vám měl věřit? My dva spolu nemáme nic společného. Jsme jako dvě ponorky, které se míjejí v oceánu."

"Možná to tak vypadá. Ale ani jeden z nás nedá jen na dojmy. Budu vám něco vyprávět."

"Nic jiného od začátku neděláte. Už jsem všechny ty vaše historky slyšel, pane velvyslanče. Úplně všechny."

"Nezlobte se, ale tuhle ještě neznáte."

32

BERN, ŠVÝCARSKO, LISTOPAD 1940

Hlavní město Švýcarska, mnohem poklidnější a méně kosmopolitní než jeho známější sourozenci Curych a Ženeva, vyrostlo na strmém útesu. Byla to vlastně přírodní pevnost, obklopená ze tří stran vodním příkopem, který tvořila řeka Aare.

Nejstarší část města, Altstadt, byla bludištěm dlážděných uliček a úzkých podloubí. Kousek od Casinoplatzu ve Starém městě se nacházela ulice Herrengasse.

Číslo 23 patřilo poslednímu z řady domů ze čtrnáctého století, starému měšťanskému sídlu, jehož zahrada pozvolna klesala k Aare v terasových vinicích. Na obzoru se tyčily Bernské

Alpy.

A právě tam se Alfred Corcoran usadil. Když válečná špionáž zařadila vyšší rychlost, zřídil si zde novou základnu.

Cesta přes finskou hranici byla trýznivá. Jak Kundrov slíbil, na leningradském nádraží Metcalfe vyzvedl postarší manželé, kteří ho pak vysadili v lese za městem. Po dvaceti minutách u něj zastavilo nákladní auto, jehož šofér žádal nekřesťanské peníze, aby vůbec vypnul motor. Na korbě převážel deset ohříváčů vody do Helsinek. Obchod se nezastavil ani za války. Jeden z kovových válců byl důmyslně upravený: nahoře i dole měl vyvrtané větrací otvory, víko kdosi uřízl pilkou na železo. Metcalfovi to připomínalo rakev. Přesto svěřil svůj osud do rukou muže, kterého viděl poprvé a naposledy v životě. Nasoukal se do dutého ocelového kotle a řidič přivářil vršek zase na místo.

Prohlídka na sovětsko-finských hranicích byla jen zběžná. Krátce poté auto zastavilo a šofér si řekl o dalších sto rublů "za všechny nepříjemnosti".

Metcalfe zaplatil a teprve pak mohl ven. Z letiště Malmi v Helsinkách létalo do švýcarského Bernu jen málo spojů, ale bohatý obchodník se známostmi si vždycky nějak poradí.

Na Herrengasse v bernském Starém městě se pak Metcalfe řídil Corkyho pokyny. Přiblížil se k zadnímu vchodu, ukrytému za vinnou révou, kudy se dalo vcházet i vycházet zcela nepozorovaně.

Zazvonil a s obavami čekal. Corkyho viděl v Paříži před několika týdny, ale připadaly mu jako celé roky. Do Moskvy odcestoval jako Daniel Eigen, povrchní hejsek a sukníkář, který si i uprostřed válečných útrap dokáže užívat. Byla to falešná identita, jež ho však úplně pohltila. Jenže Daniel Eigen už neexistoval.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Nejen proto, že byl odhalen. Vnitřně se změnil. Vražda blízkého přítele, zrada milé - takové věci zanechají na člověku nesmazatelné stopy. I jeho postoj ke starému učiteli se změnil. Poslouchal rozkazy a zatáhl Lanu do Corkyho plánu. Oklamal ji. Udělal, co mu řekli. Už se však nehodlal jen slepě podřizovat.

Dveře se otevřely a hospodyně ho pustila dovnitř. Byla to statná žena s drdolem, na první pohled Švýcarka. Zeptala se ho na jméno. Když se představil, kývla a uvedla ho do vzdušného přijímacího pokoje s vysokými okny a dvěma velkými krby. V jednom z nich plápolal oheň. V čalouněném křesle před ním seděl Corky. Když Metcalfe vstoupil, otočil se.

Corcoran byl ještě bledší a sešlejší než před pár týdny. Očividně zestárl. Čím to? Že by válečný stres? Nebo smutek ze ztráty agentů, svých korunních klenotů, jak jim říkal? Zdálo se, že pověsti o jeho chatrném zdraví mají reálný základ. Corky skutečně vypadal nemocně, znatelně hůř než před několika týdny.

"Stephene Abernathy Metcalfe," pravil Corky sípavým, avšak pevným hlasem. "Ty mě nikdy nepřestaneš udivovat." Po tváři starého pána přelétl úsměv. Vstal. V popelníku vedle něj hořela cigareta, z níž stoupal obláček dýmu.

"Mám to brát jako poklonu?" odpověděl Metcalfe, přistoupil k Corcoranovi a podal mu ruku. "Nebo jako výtku?" Vůně mentolových bonbonů čpěla z Corkyho tvídového obleku tak silně jako zápach cigaretového kouře.

Corky se zamyšleně odmlčel. "Nejspíš obojí. Říkal jsem si, jestli vůbec dorazíš."

"Musím přiznat, že sehnat v Helsinkách letadlo byla fuška." Posadil se vedle krby do křesla potaženého brokátem.

"Tak toho jsem se bál nejvíce. Mluví o Moskvě. Tam nám spousta věcí nevyšla."

Corky se znovu otočil k ohni a prohrábl ho železem. Z plamenů vyzařovalo cosi primitivního, základního a podivně konejšivého. Starý špion si vždycky potrpěl na dokonalou přípravu scény. Metcalfe nepochyboval, že si tento dům s krby, středověkou architekturou a komfortním nábytkem vybral úmyslně. Chtěl místo, kde se budou hosté cítit příjemně a vyznají se otci zpovědníkovi ze všech svých hříchů.

"A ještě víc věcí vyšlo přesně tak, jak jste naplánoval," řekl Metcalfe. Cítil, že se ho zmocňuje zlost. "I když jste mi zapomněl říct, o co vám ve skutečnosti jde."

"Stephene...", začal Corcoran varovně.

"Opravdu jste mi musel lhát, proč jedu do Moskvy a proč mám světlaně předat ty dokumenty pro von Schusslera? Lhaní je možná vaše druhá přirozenost. Nemůžete si pomoci."

"Vím, že to asi bylo těžké," hlesl Corcoran sotva slyšitelně a zadíval se do ohně. "Mezi vámi dvěma to znovu zajiskřilo, že? Ano, bylo to těžké, ale jediné díky tomu udělala, oč ji ji žádal. Chceš vědět, proč jsem ti lhal? Právě proto, Stephene. Právě proto."

"To nemá logiku."

Corcoran vzdychl. "Kdybys věděl, že ji máš využít, nezískal bys její důvěru. Jedině upřímnost mohla rozfoukat plamínek lásky. Lhal jsem ti, Stephene, abys nemusel ty lhát jí. Aspoň ne hned od začátku."

Metcalfe minutu mlčel. Myšlenky mu létaly hlavou. Nevěděl, co říct. Potřeboval se zbavit hněvu, který mu bránil jasně uvažovat.

"Stephene, ty nevíš ani půlku toho, co se děje. Situace je mnohem nebezpečnější, než tušíš."

"To bych neřekl, Corky. Já tam byl. Byl jsem v Lubjance, proboha!"

"Já vím."

"Tak vy to víte? Jak to sakra...? Netvrďte mi, že máte zdroje v NKVD!"

Corky podal Metcalfovi svazek papírů. Metcalfe se do nich začel a zjistil, že jde o zprávu rozvědky. Nevěřil svým očím. Bylo to podrobné hlášení o Metcalfově výsledku v Lubjance včetně částečného přepisu jeho rozhovorů s vyšetřovatelem NKVD.

"Co - co to k čertu je, Corky? Fakt máte v Lubjance spojku?"

"Kéž by. Ne, bohužel jsme to získali z druhé ruky."

"Co to znamená?"

"Nebudu tě napínat. Podařilo se nám zachytit komunikaci mezi agenty Abwehru. V rukou držíš přepis jednoho z odposlechů."

"To znamená, že Abwehr má informátora v Lubjance?"

Corky přikývl. "A zřejmě velice dobrého."

"Ježíši!" Metcalfe se odvrátil od ohně a zadíval se na Corkyho. "To znamená, že vědí o našem spojení s Lanou?"

"Zřejmě ne. Vědí, že se znáte, ale ne, že k ní máš profesionální vztah. To by se nám skoro jistě doneslo. Kolem dokumentů WOLFSFALLE vznikly vážné pochybnosti,

ale ne kvůli tomu."

"Jak to myslíte, že vznikly vážné pochybnosti?"

"Operace visí na vlásku, Stephene." Corcoran dlouze potáhl z cigarety a zahleděl se do ohně. "Hitlerovi generálové nejsou v otázce napadení Ruska jednotní. Někteří to chtěli udělat vždycky, ale to je fanatická menšina. Velkou část přesvědčily až dokumenty WOLFSFALLE. Naléhají, aby se invaze uskutečnila už v květnu příštího roku - než bude Rudá armáda schopná zahájit vlastní úder. Ale jiní členové nejvyššího velení považují invazi do Ruska za naprostou hloupost. Jsou to chladně uvažující generálové, kteří se snaží krotit Hitlerovo šílenství. Připomínají svým kolegům Napoleonův neúspěšný pokus o dobytí Ruska v roce 1812." "Ale jestli na ně Stalin chce zaútočit jako první, jak naznačují naše dokumenty, nemůžou přece jen sedět s rukama v klíně. Čím by to obhájili?"

"Zpochybněním získaných informací. Je to přirozená reakce."

"Cože? Oni zjistili, že jsou to podvrhy?"

Corcoran pomalu zavrtěl hlavou. "O tom nic nesvědčí. Musím uznat, že ty dokumenty jsou prvotřídní padělky. Nikdo z nacistického vedení, aspoň pokud víme, nemá podezření, že vznikly v Americe. Ale říkají, že za tím mohou stát Rusové."

"To nechápu! Proč by to dělali? Aby na sebe poštvali nácky?"

"Nezapomínejte, že v sovětském vedení jsou síly, které Stalina nenávidí, dokonce tak silně, že se modlí za německou invazi. V Hitlerovi vidí svoji spásu. Hlavně v Rudé armádě je tahle tendence silná."

"Zničili by vlastní zemi, jen aby odstavili Stalina? To je bláznovství!"

"Jde o to, že věrohodnost dokumentů WOLFSFALLE se dá snadno zpochybnit. Zvláště, když někdo považuje invazi do Ruska za sebevraždu. Takže vznikají otázky. Jistí velitelé namítají, že jestli je NKVD tak dobrá, proč tu ženskou, která předává von Schusslerovi tajné materiály, už dávno nechytla."

"Ale ty dokumenty přece vypadají jako pravé, takže..."

"Stejně o nich budou pochybovat," pravil Corky ocelovým hlasem. "A pochybnosti spolu s celkem rozumnými argumenty proti bleskovému úderu na Rusko bohužel začínají získávat navrch. Čas je proti nám. Pokud něco neuděláme - něco, čím podpoříme pravost dokumentů - plán zkrachuje."

"Ale co se ještě dá udělat?"

"Zdroj musí být stoprocentně spolehlivý," řekl Corcoran po krátké odmlce.

"Zdroj...? Zdrojem je dcera generála Rudé armády, o kterém nacisté vědí, že kuje pikle proti Stalinovi!"

"Kuje pikle proti Stalinovi," opakoval Corky jízlivě. "A čirou náhodou ho nechytli a neodsoudili."

"Tím právě von Schussler drží Lanu v hrsti! Má důkazy."

"Špionáž, můj synu, je zrcadlové bludiště. Uvědom si to, než bude pozdě. V zrcadlech se odrážejí jen další zrcadla."

"O čem to sakra mluvíte?"

"V dubnu 1937 obdržel Stalin z Prahy spis s důkazy, že jeho náčelník generálního štábu maršál Tuchačevskij a další špičkoví generálové se spikli s německým vysokým velením a chtějí provést puč."

"Jistě. To byl podnět pro masivní čistky, které následovaly. Odsoudili řadu lidí za vlastizradu."

"Ano. Postríleli třicet pět tisíc důstojníků. Celé velení Rudé armády. Doslova v předvečer války. To se nacistům celkem hodilo do krámu, ne?"

"Hodilo do krámu?"

"Stephene, určitě si nemyslíš, že dokumenty umíme padělat jen my. Šéf Hitlerovy rozvědky Reinhard Heydrich je zdatný soupeř. Opravdu inteligentní chlap. Věděl, jak je Stalin paranoidní a že ochotně uvěří spiknutí proti své osobě."

"Chcete tvrdit, že důkazy proti Tuchačevskému byly zfalšované?"

"Heydrich pověřil své dva zástupce Alfreda Naujockse a doktora Hermanna Behrendse geniálním podvodem. Uložil specialistům, aby padělali třicet dva dokumentů - šlo o dopisy Tuchačevského a dalších velitelů Rudé armády pohlavárům Wehrmachtu, ve kterých žádali o pomoc při svržení Stalina."

"Ježíšikriste!" vyjekl Metcalfe. "Byly to podvrhy?"

"Heydrich to vymyslel dokonale. Doktor Behrendse odvezl materiály do Prahy a tam je prodal - slyšíte dobře, prodal za miliony dolarů sovětským agentům."

"Tuchačevskij byl falešně obviněn? To chcete říct?"

"Revoluce je jako Saturn: požírá vlastní děti. Chci říct, že Heydrich zná pravdu, protože díky jeho lsti Stalin popravil vlastní vojáky. Ví, že Tuchačevskij byl nevinný, takže ví i to, že ani generál Michail Baranov nic nechystá."

Von Schussler tedy nad Lanou neměl žádnou moc! Metcalfe se nemohl dočkat, až jí

Ludlum Robert - Tristanova zrada

poví pravdu. Jeho radost se však rychle rozplynula. Uvědomil si totiž následky nového zjištění. "Takže Lanin otec není pro Němce stoprocentně věrohodná osoba." "Všechno je na vážkách." Corky vydechl dva proudy bílého dýmu. "Včetně osudu Die wolfsfalle. Pokud neobětujeme vlastního agenta. To by zachránilo operaci - a troufám si říct, že i svět."

V Metcalfovi by se krve nedořezal. "Nerozumím."

"Myslím, že ano," pronesl Corky téměř neslyšně. Dál prohrabával oheň, aby se nemusel Metcalfovi podívat do očí.

"Vysvětlíte mi to," odsekl Metcalfe. "Mám dlouhé vedení."

"Toho bych se nebál, Stephene. Chceš, abych to řekl nahlas. Tak budiž, když ti to udělá radost. Světlanu Baranovovou musí zatknout NKVD. Jedině to přesvědčí nacisty o pravosti dokumentů, které jim předává."

Metcalfe vyskočil a postavil se přímo před Corkyho. Namířil mu ukazovákem na tvář a zavrčel: "Účel světlí prostředky, co? Když se člověk stane přítěží, klidně ho předhodíte vlkům. Dokonce i ženu, která kvůli vám riskovala život a..."

"Ušetří mě těch svatouškovských keců. Tady jde o přežití Evropy a Spojených států - o budoucnost demokracie na téhle planetě. Nemám zapotřebí poslouchat přednášky o bojové etice." Corcoranovy oči za těžkými víčky zůstaly mrtvolně klidné.

"Bojová etika? Takhle tomu říkáte?" Metcalfe se znechuceně vrátil ke křeslu a klesl do něj. Nepřítomně se zadíval do plamenů. "Chcete ji nechat zatknout? To je blbost!"

"Jak pravil lord Lyttelton: ,Kde rozum ztratil naději, láska může stále doufat.'" Jantarové světlo ohně zvýrazňovalo rýhy ve starcově obličeji.

"Co vy víte o lásce?"

"Jsem špión, Stephene. Pracuju hlavně se zoufalstvím. To je můj obor."

"A co rozum?"

"O tom bych taky něco věděl. Ta holka je určitě fajn, ale i mír ve světě má něco do sebe. Zachránit planetu před fašistickou mašinerií, to by přece byla výhra. Copak ty nechceš zabránit třetí říši, aby pohltila civilizaci?"

"Nechte toho," utrousil Metcalfe ledově.

"Bereš mi slova z úst." Corcoranovy oči ani nemrkly.

"Vy se nikdy nezměníte, co?"

Corcoran mírně naklonil hlavu. "Zato ty ses změnil."

Metcalfe pokrčil rameny. "Jo? To se možná změnil svět."

"Stephene, Stephene. Proč to pořád nechceš chápat? Svět se nezměnil. Svět se ani trochu nezměnil. A nikdy se nezmění - dokud to neuděláme my sami."

Metcalfe si zakryl tvář rukama. Kolečka v jeho hlavě se začala rychle otáčet.

Musí přece být nějaké řešení! Po chvíli zvedl zrak od ohně a odevzdaně se zeptal: "Co chcete dělat?"

"Zítra odpoledne přijíždí hlavní soubor baletu velkého divadla do Berlína.

Přátelská delegace z Moskvy. Budou mít vystoupení ve Státní opeře. Možná znovu opráší vyčpělou inscenaci Labutího jezera. Němci to zbaští, baletu beztak nerozumí."

"Bude tam i Lana."

"Se svým milencem von Schusslerem. Ten nácek se určitě na chvíli podívá na svoji starou usedlost. Pak postačí dát tip NKVD, a ta ji před očima Němců zatkne. Svět si oddechne. Je mi to opravdu moc líto, Stephene."

"A Světлана řekne NKVD pravdu."

"Vážně?" odušil Corky bez zájmu. "V tu chvíli už to bude jedno. Může si protestovat, jak chce, ale jak nacistické velení uslyší, že ji zatkli, plán wolfsfalle bude zachráněn."

"Představujete si to hrozně jednoduše," snažil se Metcalfe ovládat rozčilení.

"Mám lepší nápad. Pomůžete mi do Berlína a já..."

"Znovu navlékneš loutku na šňůrky."

"Tak nějak."

Corcoran si Metcalfa několik vteřin měřil. "Chceš se s ní rozloučit, mám pravdu?"

"Dovolte mi to," přiznal Metcalfe. "Slibuju, že vás nezklamu."

Corcoran pomalu zavrtěl hlavou. "Na to zapomeň. Vrátiš se do Bar Harboru a budeš si užívat na jachtě s koktejlem v jedné ruce a hezkou blondýnkou v druhé. A všechno hodíš za hlavu."

"Sakra, Corky..."

"Vysloužil sis naši nehynoucí vděčnost, tak si to nepokaz." Corcoran se mrazivě pousmál, a hned zase zvažněl, jako kouzelník, který vytáhne kartu z balíčku.

"Ale k věci. Všechny tvoje krycí identity nepřítel odhalil. Do terénu tě už poslat nemůžu, to si na triko nevezmu."

"Já to risknu," odvětil Metcalfe.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Ty to nechápeš. Tady nejde jen o tebe. Neohrozil bys jen sebe, ale nás všechny..., zbytek organizace."

"Tohle si rozhodnu sám."

"Stephene, prosím tě. Je to moje chyba. Naučil jsem tě toho hodně..."

"Všechno, co umím. To jsem nikdy nepopíral."

"Ale jednu zásadní věc jsem ti nevštípil: pokoru. Myslel jsem, že tě život naučí, ale asi jsem se spletl. Ne, Stephene, ty nic nerozhodneš. V sázce je toho mnohem víc, než bys dokázal pocho-
pit. Ty už jsi dohrál. Vrať se domů. Hoď tu hrůzu za hlavu. A ostatní nech na nás starších."

Metcalfe hodnou chvíli mlčel. "Tak jo," řekl nakonec. "Pošlete mě domů. Ale povím vám, na co se můžete připravit. Nevím, jaké máte informace, ale já tu holku znám. V poslední době jsem s ní strávil hodně času a zjistil jsem, že má pro von Schusslera slabost."

Corky se zarazil. "Nic takového jsi nikdy ani slovem nenaznačil!"

"Možná si myslíte, že rozumíte ženskému srdci líp než já. Ale vím, co cítím."

Myslím, že toho Němce trochu lituje - a možná je v tom ještě hlubší cit."

"Co tím chceš říct?"

"Že by Lana mohla všechno pokazit - varovat von Schusslera, že se stal obětí podvodu. Naše úsilí by pak bylo k ničemu."

"To nesmíme dovolit," vyštěkl Corcoran.

"No právě. Slibuju, že udělám všechno, co bude v mých silách, abych tomu zabránil. Víím, jak na ni." Pohlédl na Corcorana s plamenným odhodláním. Musel ho přesvědčit, že to myslí vážně. Bylo to strašně důležité.

Corcoran ho doslova rentgenoval pohledem, jako by se mu chtěl provrtat až na dno duše. Po dlouhé minutě pravil: "Chip Nolan bydlí v Bellevue Palace. Sežene ti všechny papíry, které jsou potřeba."

Alfred Corcoran seděl, zíral do ohně a pokuřoval. Překvapilo ho, a nikoli příjemně, že Stephen Metcalfe stále žije. Amos Hilliard zemřel dřív, než stačil odstranit bezpečnostní riziko, jež Metcalfe představoval. Corcoran však vždy jednal pragmaticky. Vycházel z přesvědčení, že úspěšné operace vyžadují neustálou improvizaci. Co se dá dělat. Metcalfe tu ruskou balerínu nejspíš odhadl správně. Ať si tedy jede do Berlína a dohlédne na to, že operace WOLFSFALLE poběží, jak má. Možná bylo lepší, že se věci vyvinuly právě takhle.

Svýcarská hospodyně vešla do pokoje se stříbrným tácem a nalila mu šálek kouřícího horkého čaje.

"Díky, frau Schibli," řekl. Při zařizování základny v Bernu si počínal tak opatrně, že dokonce požádal Chipa Nolana, aby mu tu nebohou hausfrau prověřil. Opatrností nezbyvá.

Sáhl po telefonu, vytočil číslo Bellevue Palace a nechal se přepojit do Nolanova pokoje.

Hotel Bellevue Palace stál vysoko nad řekou Aare v ulici Kochergasse a nabízel úchvatný výhled do krajiny. I Nolanovo apartmá bylo rozlehlé a nádherné, což mu Metcalfe nezapomněl připomenout. "J. Edgar Hoover vám musí platit horentní diety," popíchl Metcalfe agenta FBI.

Chip ho ostražitě sledoval. Zdálo se, že se přitom jeho hnědé oči zakalily. "Pan Hoover uznává důležitost rozšiřování celosvětové sítě FBI..., Jamesi. Tak se, tuším, jmenujete."

Metcalfe se v první chvíli zarazil, ale pak si vzpomněl, že Nolan nezná pravou totožnost Corkyho agentů. Bránila mu v tom svatá zásada izolace.

"Dejme tomu," odtušil Metcalfe.

"Dáte si něco k pití?" prohodil Nolan a zamířil k baru. "Whisky? Gin? Nebo radši vodu, po vaší návštěvě Matičky Rusi, co?"

Metcalfe po něm šlehl pohledem a uviděl Nolanův potměšilý úsměv. "Děkuju, nic nechci."

Agent FBI si nalil skotskou s ledem. "Vy už jste tam byl, ne?"

"Myslíte v Rusku?" Metcalfe pokrčil rameny. "Párkrát."

"No ovšem, teď si vzpomínám. Mluvíte rusky, že?"

"Trošku."

"A jak se vám to líbí?"

"Jako Rusko?"

"Socialistická utopie. Jak jen to říkal ten chlap? Byl jsem v budoucnosti a opravdu to funguje?"

"Jestli je tohle budoucnost," odvětil Metcalfe, "tak jsme všichni v háji."

Nolan se uchichtl, jako by se mu ulevilo. "To mi povídejte. Ale z Corkyho řečí

má člověk někdy pocit, že mu Rusové zas tolik nevadí."

"No, zrovna teď se asi bojím spíš nácků."

"A právě tehle strach nahnal dost amerických patriotů do náruče rudých."

"Ten, kdo na vlastní oči viděl stalinské Rusko a přesvědčil se, co tamní systém dělá s lidmi, nemůže skončit jako komunista."

"Bravo," pravil Nolan tiše a naklonil sklenku k Metcalfovi. "Povězte to svým kámošům ze Smetánky." "Komu?"

"Corkyho klukům. Pár jsem jich už potkal, a to je samé Hitler sem, Hitler tam, náckové, fašismus... Jako by vůbec nemysleli na to, co bude, jestli si Strejda Joe prosadí svou. Pokud to vezme do ruky Kreml, tak je se slavnou Smetánkou konec, a ti frajirci pojedou sázet ředkve do Novosibirska." Položil sklenku.

"Takže jestli to dobře chápu, potřebujete se dostat do Berlína, ale vaše stará pařížská identita je prozrazená."

"Asi ano. Každopádně nechci riskovat." "Tak do Berlína, jo? Chcete si ověřit, co vydržíte." "Proč to říkáte?"

"Myslíte, že NKVD je ostrá, ale počkejte, až narazíte na gestapo. To už se vůbec s nikým nemaže." "Já už měl tu čest v Paříži."

"Paříž, to byla mateřská školka, Jamesi. Paříž není nic. V Berlíně gestapo vládne. Budete si muset dávat bacha. Nemůžete tam jen tak pobíhat a balit holky."

Metcalfe pokrčil rameny. "Můj úkol zní jasně." "A sice?" "Prosím?"

"Nemůžu vám pomoci, když mi neřeknete víc." "Vzpomeňte si na Corkyho pravidlo číslo jedna." "Odloučení vás může stát krk, Jamesi. Podívejte, kolik z Corkyho kluků za poslední měsíc zařvalo jen kvůli tomu, že je držel v izolaci a bez spojení. Já jsem v Berlíně jako doma - můžu vám pomoci se tam dostat."

Metcalfe zavrtěl hlavou. "Vaší nabídky si vážím, ale potřebuju jen doklady."

"Jak chcete." Nolan odemkl skříň a vytáhl z ní koženou aktovku. "Vždycky jsem tvrdil, že pod svícem je největší tma. Tak fajn, jste americký bankéř William Quilligan působící v Basileji." Podal

mu ohmataný americký pas. Metcalfe jej otevřel. Uvnitř našel vlastní fotografii a několik stránek posetých razítky dokládajícími léta cestování do zámoří, většinou mezi New Yorkem a Švýcarskem. "Pracujete v Bance pro mezinárodní zúčtování, což je společnost, která čile obchoduje s Němci. Reichsbank je největším klientem vaší banky. Tajně zařizujete spoustu kšeftů, dodávky zlata a tak podobně."

"Chcete říct, že ta banka pere peníze pro nacistické Německo."

Nolan ho zpražil pohledem. "Všechny její operace jsou legální, přesně podle švýcarských zákonů neutrality. Hele, prezident banky studoval na Harvardu jako vy."

"Já mám Yale."

"Yale nebo Harvard, to je fuk. No nic, ten chlápek jezdí často do Berlína.

Schází se tam s prezidentem Reichsbank Waltherem Funkem, ale tentokrát nemohl a místo sebe poslal vás. Máte doručit nějaké písemnosti, které musí Němci podepsat a pak vám je zase vrátí. Jste něco jako kurýr."

"Hlavně že se dostanu do Berlína."

"No jo. Doporučoval bych vám splnit úkol a moc se nepoflakovat kolem. Na roli milovníka radši zapomeňte, tady přestává veškerá legrace."

O hodinu a půl později už Metcalfe seděl ve vlaku z Bernu do Basileje a mířil do nacistického Německa.

33 KAPITOLA

Ulicemi Berlína se rozléhalo klapání okovaných bot vojáků pochodujících v útvaru. Vidět bylo i esesáky v černých uniformách, členy přepadových oddílů v hnědém a občas i nějakého mladíka z Hitlerjugend v tmavomodrém stejnokroji a vysokých holínkách. Když se Metcalfe Berlínem procházel asi před deseti lety, bylo to živé město zvonící smíchem. Teď byli Berličané lhostejní a šediví. Měli úhledné dlouhé pláště s opaskem, působili však naprosto netečně. Ženy, kdysi tak hezké, nosily bavlněné punčochy a boty na nízkém podpatku, aby na sebe zbytečně neupozorňovaly. Už se nelíčily, to neměli nacisté rádi.

Hlavní město Německa na něj působilo temným dojmem. A nemohlo za to jen typicky podmračené berlínské počasí a krátké podzimní dny. Ponurou náladu ještě podtrhovaly neustálé výpadky proudu. Na potemnělé nádraží přijel s dvouhodinovým zpožděním a nechal se odvézt do hotelu Adlon na třídě Unter den Linden. Taxikář byl zhruba stejně starý jako jeho rozhrkaný vůz. Na ulicích nezářily žádné lampy. Osvětlení poskytovaly jediné semafony na křižovatce Unter den Linden a Wilhelmstrasse, občas jako světluška blikla do tmy baterka, která patřila k povinné výbavě nočních chodců. Vnitřky tramvají a autobusů projíždějících kolem

Ludlum Robert - Tristanova zrada

se koupaly ve strašidelném modravém jasu, takže cestující vypadali jako duchové. Auta, která tu byla velkou vzácností, jezdila se ztlumenými reflektory. Dokonce i hotel Adlon, dřív svítící a přívětivý, měl vchod zakrytý tmavými závěsy, jež maskovaly rozzářený vestibul.

S příchodem nacistů se město změnilo, a nikoli k lepšímu. Budova Goringova ministerstva vzdušných sil na Wilhelmstrasse, Goebbelsovo ministerstvo propagandy... Nacistická architektura byla ponurá, monumentální a tísnivá. Kolem města vyrostla řada obřích betonových Flakturmen, neboli protiletectvých věží. Berlín vyhlásil válku celému světu, a jeho obyvatelé nadšení vůdců příliš nesdíleli.

Metcalfe zaskočilo, když mu recepční podal blok přidělových lístků, umožňujících odběr tolika a tolika gramů másla, chleba či masa. Dostal vysvětlení, že v restauracích se bez nich nenají, i kdyby ho na oběd či večeři někdo pozval. U hotelového vrátného si Metcalfe objednal vstupenky na večerní představení baletu velkého divadla v nedaleké Státní opeře. Když si pak v pokoji vybaloval zavazadla, zazvonil telefon. Volal mu pracovník Reichsbank, přesně jak předpověděl Chip Nolan.

Sešli se v hotelové hale. Byl to starší obtloustlý muž s vytrhaným obočím a lesklou plešatou hlavou. Jmenoval se Ernst Gerlach. Na klopě dobře strážného šedého obleku se mu skvěl velký bílý odznak s rudým hákovým křížem. Gerlach zastával v Říšské bance jen průměrnou funkci, choval se však povýšeně, jako by Metcalfe - tedy Williama Quilligana - považoval za přítěž, kterou mu uvázali na krk.

"Už jste u nás někdy byl, pane Quilligane?" zeptal se Gerlach, když usedli do bohatě čalouněných židlí v restauraci.

Metcalfe se na zlomek vteřiny zamyslel. "Ne, jsem tady poprvé."

"No, nevybral jste si k návštěvě zrovna nejlepší dobu. Německý lid musí bojovat s nepřízní osudu, jak jste nepochybně viděl. Ale pod vedením našeho fuhrera a s pomocí významných finančních institucí, jako je vaše banka, dozajista zvítězíme. Dáme si něco k pití?"

"Já jen šálek kávy."

"To bych vám nedoporučoval, pane Quilligane. Kafe je dneska ersatz. Říká se tomu nacionálně socialistická káva. Reklamy hlásají, že je ,zdravá, posilující, chutná a k nerozeznání od pravé kávy'! Ale už neříkají, že je to brečka, která se nedá pít. Co si dát raději skleničku dobrého německého koňaku?"

"To by šlo." Metcalfe posunul po stole k bankéři velkou žlutou obálku. Chtěl vyřídit obchod co nejrychleji, aby mohl vyrazit do opery. Měl na práci mnohem důležitější věci, než poslouchat přednášky tělnatého nacistického úředníka. "Jsou tam doklady včetně instrukcí. Až všechno uděláte, zase mi je vraťte."

Gerlacha jeho troufalost poněkud zaskočila. K obchodním záležitostem měli přejít až po zdvořilostním úvodu, jak bylo zvy-

kem. Rychle se však vzpamatoval a začal Metcalfovi květnatě kázat o strastech obchodování ve válečném Německu. "Jen vaše banka a švýcarská národní zůstaly věrně po našem boku. A ujišťuji vás, že to po válce náležitě oceníme."

Metcalfe věděl, o čem Gerlach ve skutečnosti mluví: vždycky když nacisté vtrhli do nějaké země - od Polska a Československa po Norsko, Dánsko a Nizozemsko - vyplnili státní pokladnu a zmocnili se zásob zlata. Jediné dvě zahraniční banky byly ochotny se na této velké krádeži podílet: Banka pro mezinárodní zúčtování a švýcarská národní. Díky nim si mohli nacisté uložit v Bernu a Basileji tisíce tun uloupeného zlata. Banka pro mezinárodní zúčtování dokonce Německu z nakradeného kovu platila dividendy a nakupovala za něj tvrdou měnu, kterou pomáhala financovat nacistické válečné soukolí. Banka sídlila v Basileji, a tak měla zaručenou jistou existenci. Nacistický lup byl ve švýcarsku v bezpečí. Nikdo ho nemohl zabavit.

Bylo to nechutné. Metcalfe s rostoucím vztekem poslouchal bankéřovy suverénní řeči o úpravách splátkového kalendáře na podmínky příznivější pro Říšskou banku, o akreditivech, vkladních stvrzenkách, převodech zlata z Londýna do Basileje a transakcích ve zlatých markách. Metcalfe však nevypadl z role. Pokorně naslouchal, pečlivě si zapisoval Gerlachovy pokyny a slíbil, že je v Basileji bude určitě tlumočit.

"Dovoňte, abych vás pozval na večeři," řekl Gerlach. "I když vás musím varovat, že máme Eintopf. Bohužel to znamená, že všechny restaurace, dokonce i Horcher, což je ta nejlepší v Berlíně, dnes povinně vaří jen hnusnou šlichtu. Ale jestli jste ochoten to podstoupit..."

"Zní to lákavě," prohodil Metcalfe, "ale bohužel už na večer něco mám. Jdu na balet."

"Aáá, Bolšoj. Ano, jistě. Rusové nám sem posílají krásné tanečnice a myslí si, že nás tím obměkčí." Lišácky se usmál. "Jen ať si Rusové skotačí, jejich čas

Ludlum Robert - Tristanova zrada

stejně přijde. Nedá se nic dělat, domluvíme to na jindy. Jestli máte zítra čas na oběd nebo večeri, vezmu vás k Horcherovi nebo do Savarinu. Poručíme si humry a další dobroty, které nejsou na přiděl, co říkáte?"
"výborně," odvětil Metcalfe. "Už se těším."

O půl hodiny později, když se konečně zbavil protivného nacistického bankéře, vešel Metcalfe do Státní opery. Jeden z největších operních domů světa byl postaven v osmnáctém století za Friedricha Velikého v klasickém pruském stylu, i když měl připomínat korintský chrám. Byl to jeden z největších skvostů v dlouhé řadě památek končící u Brandenburské brány, mezi něž dále patřily například Pergamon-Museum, Altes Museum nebo Staatsbibliothek.

Uvnitř vládlo vrcholné rokoko. Vchod, obložený černobílým mramorem, se okázale blyštil. Totéž platilo i o hostech, kteří se znatelně lišili od Berlíňanů na ulicích. Večerní šaty byly sice oficiálně v nemilosti, návštěvníci opery však vypadali jako ze žurnálu: muži v oblecích či uniformách, ženy v plesových róbách a hedvábných punčochách s naličenými tvářemi a trpytivými šperky. Vzduchem se linula vůně parfémů Je Reviens a L'Air du Temps. Vše francouzské, čeho byl v Paříži takový nedostatek, zde doslova teklo proudem: absurdity války.

Metcalfe se nutně potřeboval sejít s Lanou. Netušil, jaká zde panují bezpečnostní opatření a jak dobře strážný je soubor Velkého divadla z Moskvy. Musel na sebe nějak upozornit. V opeře byl nejspíš i její "opatrovník" Kundrov, který mohl posloužit jako prostředník. Dalo se předpokládat, že bude někde v publiku. Metcalfe si řekl, že se po něm podívá mezi diváky - pokud ho Kundrov nevyhledá dřív.

"Herr Quilligan!" oslovil ho panovačný hlas, který okamžitě poznal. Otočil se a spatřil Ernsta Gerlacha, úředníka z Říšské banky. Okamžitě pochopil. Gerlach určitě dostal za úkol na "williama Quilligana" dohlédnout. Nacisté neměli k cizincům o nic větší důvěru než Rusové. Když "Quilligan" odmítl Gerlachovo pozvání na večeri, bankéř se asi rozhodl - nebo dostal příkaz - zajít do opery, aby ho měl na očích. Byl to neomalený zásah policejního státu do soukromí člověka. Metcalfe to bankéři nehodlal nijak usnadnit.

Gerlach přistoupil tak blízko, že Metcalfe v jeho dechu ucítil mýdlové aroma bylinného likéru Underberg. "Ale, herr Gerlach! Nepochlubil jste se, že máte lístky na balet!"

Gerlach usilovně přemýšlel nad nějakým přijatelným vysvětlením. Bohorovnost byla náhle pryč. "Ehm, tedy, potěšení z baletu Velkého divadla je jen slabou náhražkou za potěšení z vaší společnosti," pravil Gerlach ve zjevných rozpacích. "Jste příliš laskav, ale stejně jsem neměl tušení..." "Danieli! Danieli!" zavolala jakási žena. V Metcalfovi hrklo. Daniel Eigen - jeho pařížské krycí jméno! Panebože, to mu ještě scházelo. Mezi Berlínem a Paříží proudily davy nacistů, a tak mohl čekat, že se tu dřív nebo později ukáže někdo, kdo ho znal z Paříže jako argentinského světáka.

Metcalfe se neotočil, i když znělý ženský hlas se nedal přeslechnout. A nepochybně oslovil jeho.

"Jak říká náš vůdce, i ty největší plány se občas musí přizpůsobit aktuální situaci," pravil Gerlach škrobeně/Pokoušel se znovu získat půdu pod nohama.

Metcalfe se mu potřeboval co nejdřív vytrhnout. Žena, která ho, znala jako Daniela Eigena, se s ohromující hbitostí prodírala zástupem a blížila se k nim. Byla neodbytná, už ji nemohl ignorovat. Spatřil ji koutkem oka a okamžitě ji poznal. Lehce povadlá kráska zahalená v hermelínu, sestra manželky jednoho nacistického pohlavára. Vybavil si jméno: Eva Hauptmanová. Žena, s níž se scházel a spal, když přijela do Paříže se svou sestrou a švagrem. Toho pak povolali do Berlína a celá družina včetně Evy Hauptmanové se vrátila s ním. Metcalfe si myslel, že už ji nikdy neuvidí.

Kristepane! Navoněná žena natáhla svou ošperkovanou ruku a poklepala mu na rameno. Už nemohl dělat, že o ní neví. Otočil se a zaraženě na ni pohlédl. Byla tam s přítelkyní, další Němkou, kterou viděl už v Paříži. Přítelkyně se stydlivě usmívala a oči se jí šibalsky leskly. Metcalfe si mohl jen domýšlet, co všechno jí Eva Hauptmanová našeptala o argentinském obchodníkovi, s nímž se seznámila v Paříži. A podívejme, on je tady!

Metcalfe se zatvářil zmateně a obrátil se zpátky ke Gerlachovi. "Jsem rád, že vás zase vidím, ale musíme se posadit."

"Danieli!" zavrčela žena v hermelínu a zastoupila mu cestu. "Co... co to na mě zkoušíš?"

Gerlach překvapeně zíral a neskryval mírné pobavení. "Ta paní mluví s vámi, herr...Quilligan."

Už ji nemohl přehlížet. Byla příliš vytrvalá, příliš dotěrná. Lhostejně se na ni podíval a přimhouřil oči. "Promiňte, ale asi jste si mě s někým spletla."

"Cože?" vyhrkla žena. "Tak já jsem si tě spletla...? No, možná jsem si tě spletla s gentlemanem. Herr Eigen, s Evou Hauptmanovou nebude nikdo zacházet jako s nějakou courou!"

"Madam," řekl Metcalfe pevně, "to je omyl. A teď mě, prosím, omluvte." zavrtěl hlavou a významně pohlédl na bankéře, který jen užasle civěl. "To dělá ta moje tuctová tvář," utrousil Metcalfe. "Lidi si mě pořád s někým pletou. Ale teď si musím odskočit, když dovolíte. První dějství trvá dost dlouho." Metcalfe se hbitě otočil a začal si klestit cestu davem, jako by naléhavě mířil na pánskou toaletu.

Slyšel, jak za ním rozzuřená žena vykřikla: "A to si říkáš chlap?" Ve skutečnosti si všiml nedalekého východu na ulici. Potřeboval okamžitě zmizet. Gerlach jeho chabým protestům neuvěřil a Eva Hauptmanová teprve ne. Horší byl samozřejmě Gerlach. Své podezření, že William Quilligan není tím, co o sobě tvrdí, si nepochybně nenechá jen pro sebe. Jedno náhodné setkání rozmetalo Metcalfovu krycí totožnost na kousky.

Metcalfe musel rychle ven. Vrátil se, až představení začne, a najde Kundrova. Strčil do bočních dveří divadla a vykročil do studeného nočního vzduchu. Spadl mu kámen ze srdce. Tentokrát měl opravdu namále.

Ten zvuk zaslechl o zlomek vteřiny dřív, než se mu k levému spánku přitiskla chladná tvrdá ocel.

"Stoj!" ozvalo se rusky. Slyšel a cítil, jak náboj zacvakl do komory, připravený k výstřelu.

"Ani hnout," pokračoval Rus. "Dívat před sebe, neotáčet hlavu."

"Co je?" zeptal se Metcalfe.

"Ticho, Metcalfe!" sykl Rus. "Nebo spíš Eigene, či jak se vlastně jmenuješ, fízle! Přimo před tebou je auto. Pomalu k němu sejdeš po schodech, rozumíš?" Metcalfe neodpověděl. Hleděl přímo před sebe. Rus znal jeho jméno. Byl od NKVD, jak jinak.

"Odpověz!" zavrčel Rus. "A nekývej."

"Jo, rozumím."

"Dobře. A teď hezky pomalu. Budu ti držet pistoli u spánku. Stačí sebemenší tlak na spoušť a vystřelí. Zkus se nečekaně pohnout a budeš mít mozek na chodníku. Jasný?"

"Ano," řekl Metcalfe. V žilách mu bouřil adrenalin. Díval se na černé auto zaparkované u chodníku asi šest metrů od něj. Zvažoval možnosti. Zdálo se, že není úniku. Rus nemluvil do větru: i nepatrný náraz do ukazováku na spoušti by způsobil výstřel.

"Ruce před sebe. Na břicho. Proplést prsty! Tak bude to?"

Metcalfe poslechl. Pomalu kráčel po schodech z opery a strnule se díval před sebe. Koutky očí viděl jen tmavý obrys ruky svírající pistoli.

Až dojdou k autu, mohl by se pokusit chytit Rusa za zápěstí a zbraň mu vykroutit. Nebo až Rus sedne za volant - pokud nebude chtít, aby řídil on, což by zase nabízelo jiné příležitosti. Snad. Musel poslouchat a doufat, že dostane šanci utéct..., případně se nějak vykoupit. Co vlastně chtějí? Předvést ho k výsledku?

Nebo ho unést do Moskvy?

Zpátky do Lubjanky, tentokrát nadobro.

Šel dál. Hlaveně pistole se mu bolestně zarývala do spánku. Slyšel, jak Rus posouvá podrážky po stupních a drží s ním krok.

Nebylo úniku.

Ozvalo se jakési škrábnutí. To bota zadrhla o chodník.

A pak další zvuk: zařinčení zbraně o kámen. Pistole už ho netlačila do spánku!

Odvážil se otočit hlavu a uviděl, že jeho únosce klesl na zem, zvrátil hlavu dozadu a u nosu i úst se mu objevila pěna. Obrátil oči v sloup, až z nich zbyla jen bělma. Podivně chrčel a pěna mu začala stékat ze rtů.

Ruský hrdlořez mu umíral před očima, ale jak to?

Metcalfe se obrátil a snažil se pochopit, co se to právě stalo.

Vzápětí spatřil vysvětlení.

Chipa Nolana.

Agent FBI tam stál s injekcí v pravé ruce. Pozvedl ji do vzduchu. "Starý dobrý chloralhydrát. Když se vstříkne do krku, účinkuje rychle - a navždycky. Ten komouš se už nevzbudí."

"Uf," vydechl Metcalfe. "Díkybohu, že jste tady..., ale co vlastně děláte v Berlíně?"

Nolan se chladně pousmál. "Zásada izolace, vzpomínáte? Neříkal jsem vám, abyste si dával bacha?"

"Varoval jste mě před gestapem. O NKVD nepadlo ani slovo."

"Já nevěděl, že potřebujete varování. Myslel jsem, že jste viděl na vlastní oči,

Ludlum Robert - Tristanova zrada

co ty kurvy dovedou. Hajzlové. S velkou radostí jsem prolil trochu ruské krve na německé půdě." Kopl do těla agenta NKVD. Byl mrtvý a bezvládný, měl popelavou tvář.

"Máte to u mě," řekl Metcalfe. "Bylo to o fous."

Chip skromně sklopil hlavu. "Musíte si dávat lepší pozor, Jamesi," odvětil, zastrčil injekční stříkačku do kapsy a vykročil pryč. Jeho hlas téměř zanikl v hluku vojenských aut s nákladem výbroje a výstroje, které rachotily po třídě Unter den Linden směrem k Brandenburské bráně.

Metcalfe se chvíli rozhlížel a snažil se zorientovat, stále omámený a zaplavený úlevou. Spěchal zpátky k budově státní opery, hlavně dál od Rusovy mrtvol. Na schodech stála jakási postava - na stejném místě, kde se k němu předtím zezadu přikradl agent NKVD a přiložil mu pistoli k hlavě. Metcalfe vytáhl zbraň. Pak toho člověka poznal. Byl to Kundrov. Záhadně se usmíval, a když k němu Metcalfe přišel, zeptal se: "Kdo to byl?"

"Ten chlap s bouchačkou? To byste měl vědět nejlíp - je to váš krajan."

"Ne, toho ščelkuncíka nemyslím."

"Tamto byl jeden z našich."

"Jako bych ho už někde viděl. Možná v jednom z našich alb. No, kdyby se tady neobjevil, musel bych během týdne zabít už druhého kolegu. To bych si moc nepomohl. NKVD radši omezuje stavy po svém."

"Popravuje vlastní lidi."

"Správně. Zase lezete za Lanou. Nemůžete to bez ní vydržet. Nevadí vám, že ji tím ohrožujete?"

"Je to jinak. Potřebuju vaši pomoc."

Rus si zapálil cigaretu - německou značku, všiml si Metcalfe. "To mi tak důvěřujete?" otázal se Kundrov a rozšířeným chřípím vydechl dvojistou stužku kouře.

"Zachránil jste mi život. A Laně taky."

"Slečna Baranovová je úplně jiná kapitola."

"To mi došlo. Zajímalo by mě, jestli jste se do ní náhodou nezamíloval."

"Jistě znáte ruské přísloví, které praví: 'Láska je zlá. Člověk se zamiluje i do kozla.'"

"Ale Lana není kozel." Rus mluvil vyhýbavě. No co, napadlo Metcalfa, někdy je lepší neznat pravdu.

"To jistě ne. Je to báječná žena."

"Líp bych to sám neřekl."

"Jsem její strážce, Metcalfe. Nic víc. Její blízkost mi ten úkol trochu zkomplikovala, ale věřte, že si nedělám iluze. Vždycky me považovala za svého věznitele - možná slušnějšího a kulturnějšího, než je průměr, ale stejně."

"Není to žena, kterou můžete zavřít do klece."

"Nebo si na ni dělat nárok," přitakal Kundrov. "Jestli žádáte o pomoc, musí to být pro slečnu Baranovovou."

"To taky je."

"Udělal bych pro ni cokoli, ale to snad víte."

"Proto jsem tady."

Kundrov kývl a znovu potáhl z cigarety. "Je to zlovyk, ale lepší německá než ruská. I fašisti dělají lepší cigarety než my."

"Jsou důležitější věci, podle kterých se dá země posuzovat."

"To je fakt. Dnešní Německo a Rusko mají hodně společného, rozdílů zas tolik není."

Metcalfe povytáhl obočí. "Já se nestačím divit."

"Už v Moskvě jsem vám říkal, že znám systém zevnitř. Znam jeho nešvary líp, než tušíte. Proto mě nepřekvapuje, že chcete, abych pomohl slečně Baranovové emigrovat."

Metcalfe nedokázal zakrýt úžas.

"Ale nemyslím, že o to stojí," řekl Kundrov. "K Rusku ji váže spousta věcí. Není tak docela pravda, že se nedá zavřít do klece."

"Mluvila o tom s vámi?"

"V životě ne. To ani nemusí."

"Vy jí rozumíte."

"Rozumím tomu, že ji to táhne na obě strany."

"Dokážete pochopit, že chce někdo uprchnout ze Sovětského svazu?"

"Jestli to dokážu pochopit? Sám bych to chtěl! Dokonce je to moje podmínka."

"Podmínka?"

"Jestli mám pomoci slečně Baranovové, uděláte to pro me. To je moje cena."

"Vy chcete emigrovat? Takhle to myslíte?"

"Mám informace, moře informací o GRU a sovětské rozvědce, které by americkou vládu určitě zajímaly. I vašeho zaměstnavatele. Hodily by se i vám osobně."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Metcalfe nevěřil svým uším. Kundrov se však tvářil naprosto přesvědčivě. Zdálo se, že to na něj nehraje. "Ale proč? Co vás k tomu vede?"

"To myslíte vážně?" Kundrov odhodil oharek na zem, pak vytáhl další cigaretu a zapálil ji malým mosazným zapalovačem. Chvěla se mu ruka. Byl nervózní. "Viděl jste, co ten náš tyran provedl s jednou z největších zemí světa, a ptáte se, proč chci odejít? Vy, který byl svědkem té hrůzy, podezírání, podlosti, krutosti? Odpovím vám otázkou: Proč nechápete, že chce člověk z takového vězení utéct?"

"Ale vy jste přece jeden ze strážců režimu!"

"Ne všichni to děláme dobrovolně," namítl Kundrov téměř šeptem. "Když mi bylo něco málo přes dvacet, mého otce odvedli. Zavřeli ho. Neptejte se proč. Snad už víte, že důvod často neexistuje. Ale šel jsem ho hledat. Vyptával jsem se po všech kancelářích v Moskvě, až jsem se dostal do ústředí GRU na Arbatském náměstí. A tam mě taky uvěznil, bili a mučili." Ukázal na světlou jizvu, jež se mu táhla kolem úst. Metcalfe si už dřív všiml pohrdlivého výrazu kundrovovy tváře: nebyl to však úšklebek, ale lehká deformace úst způsobená tenkou jizvou. "Nakonec mě pustili pod podmínkou, že se dám k nim." Uviděl Metcalfovy nevěřící oči a kývl. "Ano, takhle nás naverbovali celou řadu."

"A co otec?"

"Ten zemřel ve vězení," odtušil Kundrov nezúčastněně. "Údajně dostal infarkt. Pravdu jsem ale nikdy nezjistil."

"Panebože," vydechl Metcalfe. Celou dobu si myslel, že přísluhovačů sovětského státu se krutosti netýkají. Bez úhony však zřejmě nevyvázl vůbec nikdo.

"Nebudu vám vyprávět, co se stalo mým přátelům a kolegům z armádní rozvědky. Vždycky, když přijde do funkce nový šéf, přivede si vlastní lokaje, povýší je, a oni obratem obviní své nepřátele, které je třeba odstranit. Je to nekonečný koloběh násilí, prostě hnus. Víte, co je Uroboros? Starý gnostický symbol hada, který polyká vlastní ocas - tím se živí, ale současně požírá sám sebe. A přesně tak vypadá státní tyranie. Revoluce žije z vlastní podstaty. Sovětská revoluce zplodila Lenina, netvora, kterého svět považuje za spasitele, a on přitom vymyslel gulag a všechny lágry. A pak porodí světu další monstrum, Stalina. A až přijde čas, vyvrhne nějakou novou obludu a tak to půjde dokola. Hrůzovláda, díky níž se Stalin drží u moci, požírá Rusy a plodí nekonečný koloběh teroru. Živí se lidmi, které terorizuje. Požírá sama sebe. Tvrdíte, že jsem jeden ze strážců systému. Můžu jen zopakovat to, co už jsem říkal v Moskvě: jsem šroubek v obří gilotině."

"Ale pomohl jste mi při útěku. Znáte podzemní organizaci, která pašuje lidi ze země - mohl byste emigrovat, kdy se vám zachce!"

"Myslíte? Bohužel jste vedle. Když uteče obyčejný Rus, vládci nad tím mávnou rukou. Je jim to jedno. Když ale uprchne jeden ze žalářníků, za každou cenu ho musí dostat. Nezastaví se před ničím. Stát vyšle oddíly NKVD, aby ho našly a zavraždily. Bez ochránce - bez záštity nějaké západní vlády - by za pár dní bylo po mně. Jak jsem před chvílí řekl, vašim zaměstavatelům bych mohl být užitečný."

Metcalfe hodnou chvíli mlčel. Nebyla to léčka. Kundrov to myslel naprosto upřímně. Ke stalinskému Rusku cítil opravdovou nenávist. O emigraci už zřejmě dlouho a podrobně uvažoval. "V Moskvě můžete být užitečnější vlastním lidem," pravil Metcalfe konečně.

"Jen když přežiju," odvětil Kundrov s trpkým úsměvem. "Ale je jen otázka času, kdy taky dostanu kulku do týla."

"Podívejte, jak dlouho se držíte a jak jste se vypracoval."

"Jsem jako chameleon. Umím se vlichotit tyranům, kteří mi dávají práci. Je to pud sebezáchovy."

"Tahle schopnost se vám ještě bude hodit."

"Ale ničí duši, Metcalfe."

"Možná, pokud slouží jen k přežití. Ale když se jí dá jiný rozměr, třeba to nebude tak zlé."

"Můžu se zeptat, jak to myslíte?"

"Copak to nechápete? Co bude s Ruskem, jestli všichni, jako jste vy, odejdou? Co bude se světem? Jedině lidé jako vy můžou změnit systém zevnitř - můžou zabránit Rusku, aby zničilo planetu!"

"Říkal jsem vám, Metcalfe, že jsem jen šroubek v gilotině."

"Ted jste možná na žebříčku nízko, ale za pět deset let byste se mohl vyšvihnout mezi vůdce. Stát se jedním z těch, kteří určují směr."

"Jestli přežiju. Jestli mě nezastřelí."

"Nikdo neví, jak v tom systému přežít, líp než vy. A Stalin tady taky nebude věčně, i když to tak někdy vypadá. I on jednou umře..."

"A jeho místo zaujme další Stalin."

"Přijde nový vládce. Kdoví, jestli to bude další Stalin, nebo naopak reformátor."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Možná to bude někdo, jako jste vy. Možná právě vy! Chci říct, jestli emigrujete - jestli odejdete do Ameriky, Británie, nebo jiné části světa, která po válce zůstane svobodná - budete jen jedním ze statisíců ruských uprchlíků. Ale když zůstanete v Moskvě - když si necháte své názory pro sebe a budete dál sloužit režimu - tak máte šanci! Šanci něco změnit. Změnit dějiny a zabránit soukolí teroru, aby zničilo planetu. Svět potřebuje v Moskvě lidi vašeho typu - schopné lidi, čestné lidi, normální lidi, sakra! Vzpomínáte, co jste mi řekl v Moskvě? Říkal jste, že hrdinů je v Sovětském svazu málo - že jich potřebujete víc, a ne miň."

Kundrov stál čelem k budově státní opery. Mlčel už tak dlouho, že si Metcalfe myslel, že přestal poslouchat. Nakonec se otočil zpátky a Metcalfe v jeho tváři spatřil cosi jiného. Pyšný a jakoby povýšený výraz zmizel, nahrazen nečekanou zranitelností a ztrápeným pohledem. "Můžu si vybírat?" zeptal se.

Metcalfe přikývl. "Neodmítnu vás."

"Tak to nemyslím. Nejspíš si opravdu nemůžu vybírat. Emigrace je v mém případě jen bláhová představa."

Metcalfe Rusovi rozuměl. Celou dobu poslouchal a teď se rozhodl.

"Povězte mi, co mám udělat pro slečnu Baranovovou," řekl

Kundrov.

34 KAPITOLA

Ernst Gerlach byl poctivý a oddaný zaměstnanec Říšské banky, měl však hlubokou nedůvěru k policejním surovcům, kteří tak rádi zatýkali lidi jeho sexuální orientace a posílali je do koncentračních táborů. Zatím ho ušetřili, snad díky tomu, že byl cenný, ba nenahraditelný pracovník, a možná také proto, že měl vysoce postavené ochránce, případně z obou důvodů. Nebo měl prostě jen štěstí. Každopádně nechtěl nic riskovat a snažil se zbytečně nedráždit hrdlořezy ve vysokých holínkách.

Stál však před problémem, který se také mohl obrátit proti němu. Žena, která vypadala jako spórada Němka, byť trochu přehnaně nastrojená a nalíčená, oslovila herr Quilligana jiným jménem. Říkala mu Danieli. Quilligan se bránil a tvrdil, že si ho s někým plete, ale pak spěšně zmizel. Choval se podezřele. Gerlach si uvědomil, že ještě neviděl dokumenty, které herr Quilligan předložil. Co když jde o nějaký bankovní podvod? Nebo - a to byla horší možnost - je ten "Quilligan" ve skutečnosti americký agent, který něco kuje proti Říšské bance. Američané a Britové se věčně snažili ukořistit německá zahraniční aktiva. Co když ten chlap chce získat podpisy, čísla účtů a další informace, aby oloupil Říšskou banku?

Opera se toho večera došlova hemžila agenty gestapa a Schutzpolizei. Bankéř však usoudil, že bude nejlepší zavolat jednomu z vedoucích na ministerstvu. U šatny v přízemí našel telefonní budku. Do kanceláře samozřejmě nemělo cenu volat, na to bylo příliš pozdě. Vytočil tedy domácí číslo svého přímého nadřízeného, ale nikdo to nebral. Zavolať tedy šéfovi svého šéfa, Klausenerovi, který byl jen jeden stupeň pod ředitelem a často obchodoval s Bankou pro mezinárodní zúčtování. Klausener zřejmě musel vstát od večere a zuřil, že ho někdo vyrušuje.

"O žádném Quilliganovi jsem v životě neslyšel!" zahřímal. "Proč mě s tím sakra otravujete? Zavolejte do Basileje, nebo na policii, Hosensscheisser!"

Když Klausener zavěsil, Gerlach si zamumlal pod vousy: "Verdammt Schweinhund!" Debil jeden. Do Basileje telefonovat nemohl, bylo už pozdě, a volání do zahraničí bylo beztak složité.

Nakonec tedy přistoupil k jednomu z důstojníků SS v černé uniformě, který postával před vchodem do sálu. Sevřel se mu žaludek. Musel si připomínat, že v šedém obleku s vázankou vypadá naprosto bezúhonně.

Esesák byl černý od hlavy k patě: černé sako, černé kožené knoflíky, černá vázanka, černé kalhoty i holínky. Na pravém předloktí měl vyšitý stříbrný diamant s písmeny SD. Tři spletené stříbrné prýmký na výložkách a odznak na líměčku naznačovaly, že je to Sturmbannfuhrer SS.

"Promiňte, že ruším, Herr Sturmbannfuhrer, ale potřebuji vaši pomoc."

Evě Hauptmanové neušlo, že se její nejlepší kamarádka Mitzi-Molli Krugerová chová trochu nadřazeně. V lóži, která patřila Hauptmanovým, seděly samy bez manželů. Možná proto se na Mitzi-Molli soustředila víc než jindy. Její přehlížení Evu trápilo a nejhorší bylo, že na to nemohla nic říct. Věděla, co si Mitzi-Molli myslí - znala ji dlouho, už od maturity v Hannoveru. Mitzi-Molli měla z Evina ponížení radost. Vždycky jí záviděla krásu a koneckonců i manžela, takže jí muselo dělat dobře, když viděla svou přítelkyni v tak trapné situaci. Představte si, ten hulvát dělal, že ji vůbec nezná! Přitom na ni zapomenout nemohl - v Paříži spolu prožili krátký, ale žhavý román, a Eva Hauptmanová byla v posteli dračice: muži si ji pamatovali.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Ne, Daniel Eigen na ni samozřejmě nezapomněl - ale proč se k ní neznal? Možná tam byl s jinou, to se nedalo vyloučit. Jenže Eva neviděla, že by se bavil s ženou. Mluvil s nějakým nudným lunte, partnerka nikde. Eva začínala uvažovat, jak Mitzi-Molli říct o Eigenově zhýralé pověsti. Když ji potkal, asi cítil rozpaky, protože jejich vztah byl skutečně vášnivý. Určitě ji pořád miluje, ale byl tam s jinou. Proto se choval tak divně! Když se chystala obrátit k Mitzi-Molly a jakoby nic k ní prohodit pár slov o Danielu Eigenovi, dveře do lože se otevřely. Ženy se otočily a spatřily esesáka v černé uniformě. Příslušníci SS jí vždycky naháněli strach, i když měl její manžel v Říši vysoké postavení. Byli arogantní, opilí mocí a mysleli si, že mužou všechno. Slyšela o řadě lidí z lepších rodin s dobrými konexemi, kteří byli odvedeni do ústředí SS na Prinz-Albrechtstrasse a už se nikdy nevrátili. Esesák na ni ukázal a bez okolků nařídil: "Půjďte se mnou." "Prosím?" zeptala Eva co nejvyšším tónem. "Potřebujeme si něco ověřit." "Za chvíli začne balet. Může to snad počkat, ne?" "Jde o neodkladnou záležitost," pravil voják. "V hale jste pozdravila jednoho muže - Američana." "On není Američan, je z Argentiny. A co je s ním?"

Nacistická bezpečnostní služba, Reichssicherheitshauptamt, se členila na sedm různých odborů. Ten šestý se zabýval zahraniční zpravodajskou činností a kontrašpionáží. Byl tak velký, že měl dokonce vlastní budovu, moderní třípatrový dům v Berkaerstrasse 32.

Necelou hodinu poté, co Sturmbannfuhrer Rudolf Dietrich naléhavě zatelefonoval ze speciální budky SS na třídě Unter den Linden, zaklepal na dveře šéfa šestého odboru jeden z vyšších úředníků a pak vstoupil do rohové kanceláře. Oba běžně pracovali přesčas, ale ředitel odboru Oberfuhrer Walther Rapp - ve dvatřiceti nejmladší vedoucí v celé SS - snad kancelář neopouštěl nikdy. Rapp si zakládal na svém puntičkářství. Četl každou výzvědnou zprávu, kontroloval všechny hlavní výdaje, dokonce řídil své vlastní agenty. Tradovalo se, že má ucho u každé zdi. Jeho podřízený Standartenfuhrer Hermann Ehlers mluvil rychle, jelikož věděl, že šéf nemá rád, když ho někdo vyrušuje. Po minutě či dvou ho Rapp přerušil.

"Ten Američan... Jestli ho odhalila SD v Paříži, jak se mohl dostat do Moskvy?"

"Osobně jsem prošel kartotéku, ale moc jsem toho nezjistil. Víím, že po zneškodnění základny v Paříži zabil několik našich mužů."

"Jak se jmenuje doopravdy?"

"Stephen Metcalfe. Pracuje pro americkou špionážní síť, kterou založil jistý Corcoran."

"To jméno znám." Rapp narovnal záda a zbystřil. "Mám v té skupině vlastní kanály. Co víte o jeho činnosti v Moskvě?"

"Skoro nic. Ale mám tady výtah z hlášení, které poslal náš spolupracovník v Lubjance. NKVD Metcalfe zadržela a podrobila důkladným výslechům."

A?"

"K ničemu to nevedlo. Metcalfe byl propuštěn."

"Proč?"

"Můžu jen číst mezi řádky. Zdá se, že zmanipuloval vyšetřovatele. Přesvědčil ho, že dělá pro Beriju."

"A dělal?"

"Nejspíš si to vymyslel, i když Beriji se nikdo přímo nezeptal. Mají z něj strach. Jde o to, že na jeho případu má osobní zájem Gruppenfuhrer Heydrich." .

"Heydrich? Jak to víte?"

"Agent SD, který dostal za úkol Metcalfovu likvidaci, je Heydrichův oblíbenec - taky houslista a bezcitná svině..."

"Kleist, no ovšem. To jsem si mohl myslet. A ten Američan pořád žije?"

"Heydrich ho chtěl původně jen vyplašit, sledovat a zjistit, co v Moskvě dělá. Ale teď ho chce samozřejmě odstranit."

Oberfuhrer Rapp se na okamžik zamyslel. "Zavolejte mu. Jestli moje informace o Kleistovi nelžou, milerád svůj úkol dokončí. Má tady Metcalfe nějaké kontakty, známé?"

"Jednoho bankéře. Je to Tunte, teplouš. Jmenuje se Gerlach."

"Sex?"

"Ne. Právě Gerlach nás upozornil. Metcalfe přijel do Berlína dnes ráno jako úředník Banky pro mezinárodní zúčtování ve Švýcarsku. Gerlacha viděl poprvé před pár hodinami."

"Kde bydlí?"

"V Adlonu. Už jsme nechali prohledat jeho pokoj. Tajní z gestapa čekají v

hotelu, až se vrátí."

Rapp ocenil Ehlersovu rychlou práci souhlasným zamručením. "A s Gerlachem se ještě uvidí?"

"Dá se to předpokládat. Gerlach bude pochopitelně spolupracovat."

"S nikým jiným se tady nesešel?"

Ehlers na chvíli zaváhal. "Prověřil jsem to," pravil s nepříliš skryvanou pýchou, "a narazil jsem na Metcalfovo jméno v jiné kartotéce. Jeden nižší diplomat v Moskvě - jmenuje se von Schussler - podal standardní hlášení o styku s cizincem. Metcalfa potkal a krátce s ním mluvil. Kleist už se ho v Moskvě vyptával."

"Vážně? O von Schusslerovi jsem už slyšel - aspoň o jeho hradu."

"Je to zámožný člověk."

"Mimořádně. Je v Moskvě, říkáte?"

"No, teď si vlastně vzal pár dní dovolené a přijel do Berlína."

"Velice zajímavá náhoda. Možná na tom nic není, ale tuhle stopu musíme prověřit. Buďte tak laskav, zavolejte tomu Kleistovi a okamžitě ho pošlete do von Schusslerovy rezidence."

"Ano, pane."

"Nesmíme podcenit žádnou možnost. Nemusím vám zdůrazňovat, že věc, která je důležitá pro Gruppenfuhrera Heydricha, má pro nás tu nejvyšší prioritu. Američan nesmí opustit Berlín. Je to jednoduché."

35 KAPITOLA

Hrad von Schussler stál na kopci v temných borových lesích asi třicet kilometrů severozápadně od Berlína. Se středověkým cimbuřím, kuželovitými věžičkami, příkrou červenou střechou a kamennými stěnami přesně odpovídal představě pevnosti ze čtrnáctého století. V dávných dobách měli von Schusslerovi postavení svobodných rytířů císařství, což znamenalo víc než jakýkoli šlechtický titul, i když jeden z věhlasných předků Rudolfa von Schusslera byl počátkem devatenáctého století povýšen na hraběte. Panství patřilo rodině po staletí, a i když už dlouho nesloužilo jako skutečná pevnost, jeho hradby zůstaly neporušené.

Kundrov Metcalfovi popsal, jak se k von Schusslerovu rodinnému sídlu dostane. Zatímco Rus zařizoval potřebné věci, Metcalfe si pár ulic od Unter den Linden od jednoho ušlápnutého chlapíka koupil auto. Němec právě zaparkoval svůj otlučený Opel Olympia, když k němu Metcalfe přistoupil a svou nejlepší hovorovou němčinou mu nabídl téměř tisíc říšských marek. Takovou cenu vůz přitom ani zdaleka neměl a peněz se v Berlíně nedostávalo. Velkorysá nabídka Němce očividně překvapila a s radostí odevzdal klíčky. Když pak Metcalfe ujížděl hornatou krajinou k von Schusslerovu hradu, dovrtípl se, proč mu původní majitel auto tak rychle prodal. Opel měl slabý motor a rozbitou převodovku. Jak vůz stoupal k hradu, otrásal se a nadsakoval tak silně, až se Metcalfe bál, že tam nedojede.

Cestou se mu podařilo koupit dalekohled Zeiss a tyrolské oblečení ze šedé a zelené vlny. Když dorazil k hradu - zastavil nenápadně v lese - byl vystrojený jako milovník divokého ptactva. Na pozorování ptáků bylo sice už trochu pozdě, ale lepší nějaký převlek než žádný. Pokud si pospíší, stihne i krátkou obhlídku. Ideální by bylo, kdyby se mu podařilo proniknout do hradu nepozorovaně. Mohl by se tam schovat a večer se sejít s Lanou.

Když však obešel hrad, usoudil, že to bohužel nepůjde. Kamenné stěny byly vysoké a hladké a za nimi číhali vycvičení né-

mečtí ovčáci. Byla to skutečná pevnost. Bohatým Němcům takové bydlení vyhovovalo, mělo svůj styl. Byla to symbolická ukázka ochrany majetku, která v době války přišla vhod. Metcalfe se v jednom místě pokusil vyšplhat na hradbu, ale psi ho zřejmě ucítili, protože začali štěkat. Nechtěl riskovat, že zbucuje osazenstvo hradu. Von Schussler byl sice v opeře, ale v sídle měl jistě služebnictvo. Metcalfe tedy seskočil na zem a rychle se vrátil k autu. Viděl toho však dost, aby dospěl k názoru, že přelézt stěny by bylo těžké, ne-li nemožné. Hlavní vchod do hradu střežila vysoká železná brána. Když se k ní přiblížil, ozvalo se odsud výhružné vrčení dalších německých ovčáků, a dokonce i dobrmanů. Dovnitř směly pouze schválené vozy. Nedaleko od hlavní budovy stál cihlový přístřešek, kde parkoval překrásný mercedes. Zřejmě patřil pánovi domu. Metcalfe se schoval za rozložitým dubem a pozoroval. Po chvíli uviděl muže v šoféřské livreji, který vyšel bočními dveřmi z hradu. Na chvíli se zastavil. Zdálo se, že pozoruje vrčící psy.

Metcalfe ztuhl. Šofér šel asi zkontrolovat situaci. Metcalfe chtěl utéct lesem, ale čekal, co řidič udělá.

Muž v uniformě vytáhl malou stříbrnou píšťalku a foukl do ní. Psi okamžitě přestali vrčet. Metcalfe si úlevně vydechl. Šofér nejspíš usoudil, že psi doráželi na nějaké zvíře.

O pár minut později se Metcalfe vydal na zpáteční cestu do Berlína. Když dorazil

Ludlum Robert - Tristanova zrada

po Unter den Linden ke Státní opeře, objel budovu a zaparkoval. Brzy se dočkal. Von Schusslerův mercedes - krémová limuzína s černými doplňky, výraznou mřížkou chladiče a interiérem z ořechového dřeva - zastavil nedaleko služebního vchodu. Po několika minutách vystoupil šofér v livreji, jehož předtím Metcalfe viděl u hradu. Zapálil si cigaretu. Opřel se o stěnu, spokojeně pokuřoval a čekal na svého zaměstnavatele s přítelkyní.

Kundrov, který si zakládal na tom, že ví o každém Lanině pohybu, prozradil Metcalfovi, že řidič přivezl na hrad Lanina a von Schusslerova zavazadla. Také mu nahlásil, že von Schusslera viděl v opeře, jak stojí u šaten s náručí vlčích máků. Když to Metcalfe uslyšel, ucítil bodnutí žárlivosti. Bylo to samozřejmě směšné. Světлана toho chlapa nesnášela. Ale přece...

Podíval se na hodinky. Představení už mělo končit. Světлана se objeví, pravděpodobně v doprovodu von Schusslera, a společně nastoupí do mercedesu. Metcalfe potřeboval zachytit její pohled: tak, aby ho viděla ona, ale ne von Schussler. Musel si s ní nějak domluvit schůzku. Zvažoval a hned zamítl nápad, že pošle vzkaz po šoferovi. Řidič pracoval pro von Schusslera, takže by jako věrný služebník mohl odevzdat to psaníčko jemu. Ne, jestli chtěl Laně něco předat, musel tak učinit osobně, při odchodu z divadla.

Ale vlastně... Jedna možnost přece existovala. K Laně by mohl přiběhnout poslíček s kyticí a vzkazem uvnitř. Ano. To by mohlo vyjít. Rozhlédl se a uviděl, že šofér míří ke služebnímu vchodu. Proč? Chtěl tam přivítat von Schusslera? Metcalfe si nevšiml, že by někdo vycházel ven. Nebo řidič viděl něco, co bylo Metcalfovi ukryto? Pak zaslechl, jak se muž baví s hlídačem u vchodu. Dolétlo k němu německé slůvko: "Die Toilette".

Metcalfe se podíval na opuštěný mercedes a bleskově se rozhodl.

Byl to možná bláznivý nápad..., ale kdyby vyšel, vyřešil by problém setkání s Lanou.

Rozběhl se ke kufru vozu, stiskl tlačítko a zvedl víko. Obří zavazadlový prostor byl prázdný, vystlaný kobercem a dokonale čistý. Nebyly tam žádné tašky, ty už Lana s von Schusslerem poslali předem. Uvnitř našel jen složenou deku.

Rozhlédl se. Nikde nikdo.

Jestli to měl udělat, musel jednat rychle. Okamžitě!

Vlezl do kufru a zabouchl za sebou víko. Zámek zacvakl a on se ocitl ve tmě.

Převalil se na bok, sáhl po dece a přikryl se.

Když všechno půjde hladce..., když... kufr nikdo neotevře: proč by to někdo dělal? Přijedou k hradu a von Schussler, Lana i řidič vystoupí. Metcalfe pak ještě pár minut počká. Až získá jistotu, že je čistý vzduch, otevře kufr zevnitř a vyleze ven. Byl to riskantní tah, ale zároveň nejlepší způsob, jak se k ní dostat.

Pokud všechno půjde hladce. Pokud kufr nikdo neotevře.

A co když ano? Měl zbraň, kterou dostal od Chipa, a v případě nutnosti by ji použil.

Sátral v dehtově černém kufru a posunoval se, až dosáhl na víko. Snažil se nahmatat nějakou páčku.

Žádná tam ovšem nebyla.

Jen hladká lakovaná ocel.

Kufr se nedal zevnitř otevřít! Zmocnila se ho panika. Jak se odsud sakra dostane? Byl zamčený!

Metcalfe ucítil zplodiny, jež unikaly z výfuku auta se spuštěným motorem.

Prostor, v němž se choulil, zamořoval štiplavý dým. Když se člověk nadýchá výfukových plynů, může omdlít, dokonce i zemřít...

Zoufale přejížděl rukama po zavazadlovém prostoru a hledal nějaký výčnělek, knoflík, zkrátka cokoli, čím by otevřel. Ale nic tam nebylo - nic než hladká ocel.

Panebože!

Ocitl se v pasti!

Houslista zaparkoval vůz u kruhové příjezdové cesty a pomalu vykročil k hradu.

Ostřížím zrakem si prohlížel středověkou architekturu. Byla to krása, ale už viděl mnohem hezčí památky.

Práva, že jeho kořist je v Berlíně - v Kleistově rodném městě! - byla lákadlem, jemuž nemohl odolat. Houslista po sobě nerad nechával nedokončenou práci.

Zazvonil. Obrovské dřevěné dveře přišel otevřít unavený šedovlasý sluha.

"Herr Kleist? Darf ich Sie bitten, náhrer zu treten?" komorník, který o agentovi SD už věděl, ho pozval dál poněkud neomaleným způsobem, jako nějakého řemeslníka. Byla to urážka, ale Kleist ji přešel.

"Máte tady domácího?" zeptal se Kleist.

"Ne, pane, jak už jsem řekl vašemu šefovi..."

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"To není můj šéf. Kdy von Schusslera čekáte?"

"Graf von Schussler přijede nejdřív za dvě hodiny. Je v Berlíně, v opeře."

"Neměli jste nějakou návštěvu?"

"Ne."

"Je tady von Schusslerova žena a děti?"

"Ne," odpověděl sluha podrážděně. "Jsou na horách."

Houslista se na okamžik odmlčel a nasál nepříjemný zápach starého kamene smíšený s plísní a zatuchlinou. To vše překrývala vůně čisticích přípravků, leštidla na stříbro, nábytkového oleje a také lehký nádech ženského parfému. Kromě komorníka a jakéhosi zpoceného údržbáře žádné muže necítil. Ženské vůně nevystupovaly do popředí, což mu napovídalo, že rodinní příslušníci tady skutečně už několik dní nebyli. Po několika minutách se zklamaně vrátil k vozu. Byla to slepá ulička. Třeba se Američan pokusí von Schusslera kontaktovat ještě večer nebo zítra. Vyloučit se to nedalo.

Když však otvíral dveře auta, vítr k němu zavál slabý pach, který upoutal jeho pozornost.

Rozšířil chřípí. Někdo tady v posledních hodinách byl. Někdo v úplně nových vlněných šatech a kůži, právě koupených. Nové oblečení si většina Berličanů nemohla dovolit. Člověk nosil, co měl. Otočil hlavu, aby vtáhl další závan vůně. Muž, no jistě. A ne Němec: nevycházel z něj odér piva a brambor jako z místních. Zachytil mýdlový nádech - nepocházel ze sprostého místního mýdla, ale z něčeho jemného, zahraničního.

Ano, určitě. Byl to Američan. Měl na sobě nové vlněné šaty a kožené boty. Podle čichu alpské oblečení, možná tyrolské. Na těle Američana.

Opatrně zaklapl dvířka a vrátil se k hradu.

Sluha neměl radost, že ho znovu vidí.

"Žádnou návštěvu jste neměli," pravil kleist významně.

"Už jste se mě na to ptal a já vám jasně řekl, že ne."

Kleist přikývl. "Pokud se nemýlím, máte tady hlídací psy. Neslyšel jste navečer nějaký povyk?"

"Ne... vlastně ano, ale to ještě neznamená..."

"Někdo tady byl. Neříkám, že vevnitř, ale možná za plotem. Není to dlouho. A vrátí se."

Oberfuhrer SS Walter Rapp, šéf šestého odboru Říšského bezpečnostního úřadu, upíral pohled na Hermana Ehlerse.

"Kleist ví jistě, že tam Metcalfe byl?" zeptal se mladšího muže.

"Tvrdí to."

"A co sluhové?"

"Nikoho neviděli."

"Tak jak to může vědět?"

"Prý našel důkazní materiál."

"Důkazní materiál," zamumlal Rapp a sáhl po telefonu. "No, agentů gestapa máme v Německu dost. Pošleme jeden oddíl na hrad."

Mercedes se dal do pohybu.

Po dvou minutách Metcalfe uslyšel hlasy. Zněly nedaleko a jeden patřil Laně. Srdce mu pookřálo a panika z uvěznění v kufru trochu polevila.

Pak se otevřely dveře. A zase zavřely. Připravil se na to, co možná přijde: kufr. Bylo docela legrační uvažovat, co je horší: vidina jisté smrti v zavazadlovém prostoru, nebo riziko, že ho šofér objeví. Pokud by došlo na to druhé, musel by se na něj vrhnout a umlčet ho, tím by si však jen zadělal na potíže.

Motor zavrčel a vůz se rychle rozjel. Světlana a von Schussler seděli jen pár desítek centimetrů od něj. Bavili se, ale rozeznával jen tlumené mumlání. Myslel na to, co jí poví, nač se jí chystal zeptat, a přemítal, jak se asi zachová. Světlana byla odvážná a praktická žena, ale někdy se chovala nepředvídatelně. Plán, který jí chtěl navrhnout, zněl tak troufale, že byl až směšný.

Byl však hlavně nebezpečný.

Jiný způsob, jak zachránit operaci Die wolfsfalle i Lanu, však po ruce neměl.

Motor mercedesu se namáhal na nižší převodový stupeň, jako by jeli do kopce. Blížili se k hradu, nejspíš už se ocitli ve strmém stoupání těsně pod hlavní bránou. Pak vůz zpomalil: asi přijeli k bráně a čekali, až se otevře. Metcalfe zaslechl výkřiky. U brány bylo rušno. Podivil se, co se děje. Po chvíli však auto pokračovalo, už pomaleji. Konečně zastavilo a dveře se otevřely. Uslyšel von Schusslerův nepříjemně řezavý hlas a po něm melodický smyslný hlas patřící Laně. Slyšel chroupání jejich kroků na šterku a potom zabouchnutí dveří.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Motor však nezhasl. Vůz ještě volným tempem kousek pokračoval a teprve pak definitivně zastavil. Tentokrát motor utichl. Že by vjeli do garáže?

Metcalfe tiše čekal v neprostupné temnotě kufru. Ozvalo se tiché falešné pohvizdování. Dveře auta se otevřely a znovu zavřely. Řidič možná uklízel. Po několika dalších minutách uslyšel šourání bot po dlažbě a pak zacinkání. Šofér zavěsil klíčky od auta na háček. Nastalo ticho.

Čekal.

Pět, deset minut - neměl přesný pojem o čase. Chtěl mít naprostou jistotu, že řidič opravdu odešel, než se pohne a pokusí se vymyslet, kudy ven z té tísnivé ocelové kobky.

Nakonec usoudil, že uplynula dost dlouhá doba. Důkladně a trpělivě ohmatal celé víko kufru, žádnou páčku či tlačítko však opět nenašel. V rozích byly uchycené různé kabely a dráty, těmi se však kufr otevřít nedal.

Pocit paniky se vrátil v plné síle. Srdce mu bušilo až v krku. Nemohl pořádně dýchat. V ústech měl sucho.

Nějaká cesta ven přece existovat musí!

Pomyslel na Lanu, která předtím seděla kousek od něj, tak blízko, že se jí mohl téměř dotknout. A pak ho něco napadlo.

Tak blízko, že se jí mohl téměř dotknout.

Šátral kolem, až našel malou dutinu se soupravou náradí k výměně pneumatik.

Vypáčil ji. Uvnitř byly šroubováky, tlakoměr, kleště a maticový klíč. S pomocí šroubováku nadzvedl koberec a shrnul ho stranou, aby se dostal na holý kov. Jak očekával, nahmatal tu několik šroubů, které držely ocelovou krycí desku. Po chvíli horečné činnosti se mu ji podařilo uvolnit a odsunout. Nyní měl téměř volnou cestu do vozu. Vsunul ruku mezi sedačky, s námahou povolil několik šroubů a povedlo se mu sklopit opěradlo dopředu.

Po dvaceti minutách úsilí konečně unikl z kufru.

Auto parkovalo v jakémsi přístřešku, nikoli v uzavřené garáži. Byla to obyčejná cihlová stavba s jednou otevřenou stranou, kterou dovnitř pronikal měsíční svit.

Rychle se vysoukal ze zadní části vozu. Vnitřní žárovky se rozsvítily a zhasly, ale jen na vteřinu či dvě. Nevšiml si toho někdo? Vzpomněl si na hlasy, jež zaslechl, když auto projíždělo branou. Podíval se ven a spatřil vysoký železný plot, který se táhl pod kopcem asi sto metrů opodál. Těsně za ním se pohybovaly mužské postavy. Strážní? Slyšel

křupání bot na štěrku a nervózní kňučení psů vzpouzejících se na vodítku. Jiní psi - němečtí ovčáci a doberman, které prve viděl pobíhat za plotem - na ně i jejich pány varovně štěkali.

Vzplanula sírka. Jeden z mužů si zapálil cigaretu a v krátkém záblesku světla Metcalfe uviděl, že to žádní hlídači nejsou.

Podle uniforem okamžitě poznal gestapo. Hlavní bránu hlídal strážní oddíl gestapa.

Ale proč?

Předtím tam gestapáci nebyli. Von Schussler byl jen řadový úředník ministerstva zahraničí a nestál za bezpečnostní opatření, jež se vztahovala jen na vysoké představitele říše. Tak kde se tady vzali? honilo se Metcalfovi hlavou. Von Schussler přicestoval do Berlína v doprovodu světlany. Co když Sicherheitsdienst věděla, že tam je i Metcalfe? Věděli o jeho spojení se Světlanou a dostali podezření, že se ji pokusí vyhledat?

Bylo to možné - všechno bylo možné - ale Metcalfovi se to nezdálo. Gestapo tady čekalo na někoho, kdo vyjde z hradu, nebo se do něj pokusí vstoupit. Která z těch dvou možností byla pravděpodobnější?

Uvědomil si, že vojáci jsou za plotem, a ne uvnitř. Neprohledávali usedlost. To znamenalo, že čekali, až někdo přijede.

Čekají na mě, pomyslel si. Je to možné?

Musel se dostat do hradu, aniž by ho příslušníci gestapa spatřili. Hlavní dům byl zhruba třicet metrů daleko a vedla k němu víceméně otevřená cesta. V několika pokojích v patře se svítilo. Jedno z oken zářilo narůžovělým světlem a Metcalfe věděl, že tam určitě bydlí světlanu: vzpomněl si, že si přes lampičku u postele ráda přehazuje červený hedvábný šátek.

Gestapáci vyhlíželi nově příchozí, ne lidi za branou. Kdyby se tiše proplížil tmou...

Ale co psi? Zdálo se, že číhali u vjezdu a kňučeli na psy gestapa. Možná měli špatný výcvik, nebo byli spíš naučení hlídat panství před narušiteli zvenčí, jak to ostatně dělali i agenti gestapa.

Tiše vykročil z přístřešku. Spatřil nízký živý plot z tisu, který obepínal příjezdovou cestu. Padl na zem a sunul se trávou po čtyřech. Když plůtek skončil, Metcalfe pokračoval po břiše. Zakrátko se doplazil až k hradu. Pak se ostražitě rozběhl k zadní části budovy a hledal nějaký vchod.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Našel je bez problémů: úzké dveře z prken, a odemčené. Hrad byl tak dobře chráněn vysokými zdmi, branami a útočnými psy, že dveře pro služebnictvo nebylo nutné zamykat. Pomalu je přitáhl k sobě, aby panty nevrvzly.

Dupání psích tlap zaslechl příliš pozdě.

Ozvalo se děsivé zavrčení, hluboké a hrdelní. V příštím okamžiku na něj skočil statný doberman, zatahl se mu do rukávu a zuřivě škubal za vlněnou látku kabátu v naději, že se dostane k masu. Když tesáky prokously kůži, paži mu vystřelil klikatý blesk bolesti.

Metcalfe kopal do dravé šelmy a zoufale se zmítal, aby unikl ze sevření obří čelisti. Dveře byly pootevřené. Skočil dovnitř, zabouchl za sebou a tloukl psem o dveře tak dlouho, až ho konečně se zlostným štěkáním pustil.

Vběhl do temné chodby, v žilách rozbouřený adrenalin. Daleko vpředu si u podlahy všiml tenkého proužku světla. Musel rychle zmizet, než přijde nějaký sluha vyrušený psím štěkotem. Chodbu lemovaly několikery dveře, neměl však nejmenší tušení, od čeho jsou. Vzal za první kliku, pak za druhou. U třetí slavil úspěch. Dveře vedly na úzké schodiště. Zavřel za sebou a sešel do zatuchlého suterénu. Navzdory temnotě viděl, že ho obklopují stovky láhví vína, rýnského a moselského. Ocítl se ve von Schusslerově sklípku. Schoval se do výklenku a čekal.

Když se v příštích několika minutách dole nikdo neobjevil, Metcalfe usoudil, že je čistý vzduch. Podíval se na hodinky: do půlnoci zbývalo dvacet minut. Rozhodl se, že ještě hodinu počká ve sklepe. To už snad Lana s von Schusslerem půjdou spát. Teprve po nich zalehnou i sluhové. Bylo by riskantní vydat se na průzkum neznámého domu už teď.

Čas však neúprosně plynul. Jestli se Kundrovovi podařilo zařídit, co měl, zbývalo nějakých šest hodin.

Příliš krátká doba na všechno, co bylo potřeba provést.

36 KAPITOLA

O hodinu později se Metcalfe tiše kradl potměnými chodbami nejvyššího patra panství.

Brzy se přesvědčil, že plán domu má všechny znaky středověkého německého hradu. V přízemí bydlelo služebnictvo. V prvním patře byla modlitebna a velká síň s mamutím jídelním stolem. Ve druhém se nacházela obývací část. Každé podlaží však mělo několik křídel. Podle tygrích kůží na podlahách a loveckých trofejí na zdech Metcalfe usoudil, že tato část patří Rudolfovi von Schusslerovi. Tiše prošel kolem dveří, jež pravděpodobně vedly do ložnice domácího pána. Na konci haly byla pracovna: Metcalfe na okamžik zahlédl stěny obložené knihami a těžký nábytek.

Sousední křídlo bylo královstvím von Schusslerových dětí. A další, očividně ne tolik využívané, sloužilo pro hosty.

Tam musela být Lana.

Všechny informace a zjištění o von Schusslerovi napovídaly tomu, že tady s Lanou budou spát odděleně. Rodinná usedlost si, žádala dodržování šlechtických mravů.

A navíc, Lana by si to určitě vymínila.

Pod jedněmi z dveří z leštěného kaštanu se rýsoval pásek světla. Načervenalý odstín mu napověděl, že je to Lanin pokoj. Byla uvnitř a měla rozsvícenou lampičku přehozenou šátkem. Možná si četla.

Ale byla tam skutečně sama?

Přede dveřmi ležel táč se zmačkaným plátěným ubrouskem, křišťálovou sklenkou, stříbrným džbánkem na vodu a prázdnou číší na šampaňské.

Byla tam, a sama.

Vzal za mosaznou kliku a pomalu otevřel dveře.

Uslyšel její hlas. "Rudi? Jsi to ty?"

Metcalfe neodpověděl, dokud nevstoupil do pokoje a nezavřel za sebou dveře. Pokoj zařízený starožitným nábytkem měl kazetový strop, okna zakrývaly těžké vyšívané závěsy. Světlna seděla

uprostřed ohromné postele s nebesy, obklopená polštáři. Vypadala stejně oslnivě jako tenkrát, kdy ji poprvé spatřil na jevišti. Měla na sobě košilku z růžového hedvábí. Po útlém labutím krku jí stékal vodopád havraních vlasů. Byla překrásná. Její obličej se rozzářil. Vyjekla a rozpráhla ruce. Rozběhl se k ní. "Stíva, zolotoj!" vykřikla. "Myslela jsem, že už se nikdy neuvidíme!"

"Tak snadno se mě nezbavíš," odpověděl Metcalfe a políbil ji na ústa, dlouze a vášnivě.

Když se odtáhl, všiml si, že pláče. "Kde se tady bereš? Jak ses dostal do Berlína?" ztišila hlas do šepotu. "Proč jsi přijel?"

"Slyšel jsem, že dneska večer tančíš. Víš, že si nenechám ujít tvoje představení, když mám příležitost."

"Ne," zavrtěla hlavou. Pokusem o lehký tón ji neoklamal. "Jsou v tom ty

dokumenty. Situace je vážná - poznám ti to na očích, Stivo." A vyděšeným tónem dodala: "Co je? Stalo se něco?"

Metcalfé jí nechtěl dál lhát. Dělal to už dost dlouho. "Daj ručenku," řekl a vzal její jemnou voňavou ruku do obou dlaní. Posadil se na postel vedle ní a začal tiše mluvit. "V Moskvě pro tebe není bezpečno. Chci, abys odešla."

"Abych emigrovala." Její rozšířené oči se leskly.

"Je to možná tvoje poslední šance. Příště už tě asi ze země nepustí."

"Stiva, golubčik. Říkala jsem ti přece, že Rusko je moje rodina. Moje vlast. Bez ní bych to nebyla já."

"Vždycky to bude tvoje rodina. Vždycky k tobě bude patřit. Lanuško, věř mi, to se nezmění. Ale budeš živá a svobodná!"

"Svobodná," utroušila trpce.

Metcalfé ji přerušil. "Ne, Lano. Poslouchej mě. Ty nevíš, co je svoboda. Ten, kdo se narodil a vyrůstal ve vězení, ji nedokáže pochopit."

"Kamenné zdi nedělají vězení," zacitovala, "Ani železné mříže klec... Když můžu svobodně milovat."

"Ale ty nemůžeš svobodně milovat, Lano. Ani to ne!"

"Můj otec..."

"To je taky lež, Lano."

"Co to povídáš?"

"Žádné spiknutí. Nacisté vyrobili ,důkazy', které měly zničit sovětskou armádu. Esesáci věděli, jak chorobně se Stalin bojí zrádců, takže zfalšovali korespondenci nejvyšších velitelů Rudé armády."

"To není možné!"

"Všechno je možné, Lano. Paranoidní mozek uvěří čemukoliv. Tvůj otec možná Stalina tajně nenávidí, jako každý normální člověk, ale nikdy se proti němu nepostavil."

"Víš to jistě?"

"Ano."

Smutně se pousmála. "Ráda bych si myslela, že mu nic nehrozí, ale tak naivní nejsem."

"Máš pravdu. Jeho čas se krátí."

"Vzpomínáš na tátovy pistole?"

"Ty, které kdysi patřily Puškinovi?"

"Ano. Víš, jednou mi řekl, že za časů dávných soubojů mělo podobné pistole asi sto tisíc lidí. Ale kolik duelů se za ty roky ve skutečnosti odehrálo? Možná tisíc. Otec tvrdil, že pistole měly jiný účel. Když je člověk vystavil na viditelném místě, varoval tím potenciální nepřátele, aby si s ním nezačínali, že je připraven bojovat."

"Tvůj otec je připraven bojovat?"

"Připravený je, to jistě - ale zemřít," zašeptala.

Metcalfé přikývl. "V dělnickém ráji je jedno, že jsi nevinná," spustil plamenně.

"Soukolí terorů staví lidi proti sobě. Nasazuje udavače do každého činžáku.

Nikdo neví, kdo na něj donáší, takže radši nikomu nevěří. Nikdo nevěří svému sousedovi, kamarádovi, a dokonce ani partnerovi."

"Ale já ti věřím," hlesla. Slzy jí stékaly po tvářích.

Metcalfé nevěděl, co na to říct. On, který jí lhal a sprostě s ní manipuloval, si její důvěru nezasloužil. Bolelo ho srdce. I jemu vyhrkly slzy do očí: horké palčivé krupě ze zoufalství, vzteku a lítosti. "Ani mně bys neměla," pronesl se zavřenými víčky.

"Opravdu si to myslíš? Chceš mi říct, že ten váš slavný svět svobody tě naučil nikomu nevěřit? Tak v čem je lepší než moje vězení se zlatou mříží?"

"Lano, milaja, poslouchej mě. Prosím tě. To, co ti teď povím... Chci, abys znala pravdu. Je mi jedno, co si o mně pak budeš myslet... ne, to zas ne. Záleží mi na tom, co si o mně myslíš! Ale musím ti říct pravdu, a jestli tím všechno zničím, nedá se nic dělat. Jestli se celá akce zhroutí a ty už mě nebudeš chtít nikdy vidět, tak ať. Nedokážu ti dál lhát. To si nezasloužíš."

Už se na něj nedívala. Seděla vedle něj na posteli, ale jako by se schoulila do sebe. Stále ji držel za ruku, ale její dlaň byla náhle studená a vlhká. I v něm něco ochladlo, nikoli však láska k ní. Jako by ho spálil mráz. Připadal si sám a vyděšený, jako dítě, které zabloudilo v hustém lese. "Chci ti vysvětlit podstatu operace, do které jsem tě zatahl." Proč to říkám? podivil se. Co to dělám?

Přišel za ní se záměrem přemluvit ji k emigraci a k poslednímu troufalému činu, jímž by zachránila sebe i operaci WOLFSFALLE. Ale teď... něco v něm prasklo.

Cítil neodolatelné nutkání jí povědět pravdu. Nechtěl ji ztratit. "Jde o dokumenty, které ti dávám. Tvrdil jsem, že mají za cíl přesvědčit Hitlera a jeho lidi, že Rusko je mírumilovná země..."

"Já vím," přerušila ho. Otevřela oči, ale zírala na podlahu. Vypadala ztrápeně.

"Já znám pravdu, dorogoj Stiva. Víím, co v těch papírech bylo."

"Tys je četla?"

"Samozřejmě. Podceňuješ mě, mileňkij. Rusko, které pro Hitlera neznamená žádnou hrozbu, je jako pozvánka k útoku. Diktátoři jako Hitler - a jako Stalin - nesnášejí slabost. Vůbec je neuklidňuje, ale naopak dráždí. Kdyby si Hitler myslel, že Rusko je slabé, okamžitě by do Moskvy a Leningradu poslal vojska. Už dávno by se na nás vrhl. Ne, jediná věc, která Hitlera odradila od vyhlášení války Rusku je obava, že Rusko je příliš silný protivník. Já to víím."

V Metcalfovi by se krve nadořezal. Chtěl se jí podívat do očí, ale ona je stále klopila k zemi. "Ale ty chceš, aby se Hitler se Stalinem do sebe pustili. To je pravý cíl. Vaše dokumenty Hitlerovi naznačují, že Stalin chce zaútočit na Německo jako první. Jestli tomu Hitlerovi muži uvěří, podniknou úder. Nebudou mít na vybranou."

Otočil se a vzal její tvář do dlaní. "Panebože," vydechl. "Tys to celou dobu věděla."

"A souhlasím s tím, Stivuška. Je to sice strašně riskantní, ale zároveň geniální. Je to jediná naděje. Jestli na nás Hitler zaútočí v domnění, že jsme slabí, vykope si tím vlastní hrob. Ano, Stivo, víím to už od začátku."

"Jsi krásná, ta nejkrásnější, co jsem potkal. A taky nejchytřejší." "Jedno mi řekni," požádala ho vážně. "Ale pravdu! Myslí si NKVD, že vynáším vojenská tajemství? Proto jsi mě přišel varovat?"

"Ne. To zatím ne. Ale je jen otázkou času, než tě začnou podezírat. Abwehr - to je německá vojenská rozvědka - má v Lubjance kontakt. Informace unikají oběma směry. Nic se neutají." "Kontakt?"

"Špiona. Člověka, který dělá pro nacisty. Posílá jim zprávy." "Špion mezi špiony!"

Přikývl. "Němci dostali podezření, že ty dokumenty získali až moc snadno. Bojí se, že je to sovětská provokace."

"A ty myslíš, že ten jejich... kontakt v Lubjance zpochybňuje moji důvěryhodnost."

"Vyloučit se to nedá. Při každé operaci, kde jsou víc než dva lidé, unikají informace. Vždycky to hrozí."

"Ale to není tvoje hlavní starost. Bojíš se, že operace zkrachuje."

"Určitě si teď myslíš, že nemám srdce."

"Nejsem dítě," vyštěkla. Otočila hlavu a probodla ho žhnoucím pohledem. "Oba vííme, co je důležité. Obá vííme, že osud svobodného světa má větší hodnotu než život nějaké baleríny."

Z jejích slov mrazilo. "Asi toho chci příliš," odvětil něžně, "ale chci zachránit operaci i tebe." "A to jde?" "Přes Kundrova." "Přes Kundrova? Jak to myslíš?"

"Když nám dáš zelenou, Kundrov o tobě podá hlášení nadřízeným."

"Hlášení," zopakovala. "Nerozumím."

"Oznámí podezření, že ty, dcera významného sovětského generála, předáváš vojenská tajemství německému diplomatovi, do kterého ses zamilovala. V Moskvě to způsobí otřes. Dolehne to až na nejvyšší místa. GRU požádá o spolupráci NKVD. Okamžitě padne rozkaz."

Kývla a na její tváři se objevil výraz strašlivého porozumění. "Až mě zatknou, Němci se o tom dovědí díky agentovi v Lubjance. Hitlerovi muži pochopí, že to nebyla sovětská provokace. Ujistí se o pravosti dokumentů." Pokrčila rameny. Snažila se o nenucený tón, ale nedokázala zakrýt napětí a strach, jež cítila.

"Poprava jedné bezvýznamné baletky za Hitlerův konec rozhodně stojí."

Metcalfe ji objal a snažil se přitáhnout k sobě. "Ne! Nechci tě obětovat!"

"Já se obětuji sama," odvětila Světlana chladně.

"Poslouchej mě! Oni tě nezatknou. Víš přece, jak to chodí. NKVD tě nezadrží na německé půdě. Vyláká tě domů. Řekne ti, že se musíš ihned vrátit, že se něco stalo, možná něco s tvým otcem. Naloží tě do prvního vlaku směr Moskva a teprve pak tě zatknou."

"Máš pravdu," přitakala. "Tak se to doopravdy dělá."

"Jenže ty do toho vlaku nenastoupíš! Utečeš! Budou si myslet, že sis domyslela pravdu a rozhodla se emigrovat. Vybereš si život, a ne popravu - zní to naprosto logicky."

"Ale jak bych mohla utéct?"

"Stačí říct a zavolám do Švýcarska. Britský Úřad zvláštních operací a královské letectvo mají flotilu lehkých jednoplošníků typu Lysander - používají je ke shazování agentů na území okupovaná nacisty. Občas taky někoho vyzvednou."

"Létají do německého vzdušného prostoru?"

"Znají možnosti a plány nacistické protiletadlové obrany. Létají nízko a tak rychle, že Němci nestihnou zareagovat. Podobných letů už za sebou mají desítky. Ale nejdůležitější je načasování. Celá akce vyžaduje přesnou koordinaci. Až

Ludlum Robert - Tristanova zrada

požádáme o letoun, musíme být připraveni na určeném místě nedaleko Berlína a dávat znamení. Jestli všechno neproběhne do puntíku podle plánu, stroj vůbec nepřistane. Zakrouží a pak se vrátí na letiště Tempsford v hrabství Bedfordshire. A okno se zabouchne." "Okno?" "Až o tobě Kundrov podá hlášení do Moskvy, budeme mít jen jednu šanci nasednout do letadla. Jestli ji promarníme, NKVD tě sebere. A to nedovolím." "A Kundrov?" "Všechno jsme probrali. Už se do toho pustil. Stačí zavolat do Bernu. Jakmile se dozvím, že lysander vylétá, Kundrov podá zprávu do Moskvy. Sověti zorganizují tvé zatčení s místní NKVD. Mašinerie se dá do pohybu. Nikdo ji nezastaví. Pak už nebude cesty zpět."

"Ty mu věříš?"

"Na totéž se mě ptal i on. Zachránil nám oběma život." Metcalfe si vzpomněl na Kundrovovo přání emigrovat na Západ. "Mám k tomu i další důvody. Ale rozhodnutí je na tobě." "Ano,"

"Chci, aby sis to pořádně rozmyslela. Víím, zní to hrozně riskantně, ale vrátit se do Moskvy je ještě nebezpečnější. Tvoje zatčení by bylo jen otázkou času."

"Říkám ano, stivo." "Uvědomuješ si, že to nemusí vyjít?"

"Musím ti dokola opakovat, že nejsem děcko? Nic v životě se nedá zaručit. Nebezpečí číhá všude. Opustit otce..., utrhne mi to srdce, miláčku. Ale dala jsem mu sbohem, jako každé ráno. Takže říkám ano."

Oba pár minut mlčeli.

"Potřebuju si zavolat. Nejdřív Kundrovovi, čeká na to." Vytáhl kus papíru, na nějž si naškrábal číslo telefonní budky v centru Berlína. "A pak do Švýcarska. Von Schussler je diplomat, a to znamená, že má od ministerstva zahraničí linky s možností mezinárodních hovorů, což je v Německu vzácnost."

"Telefon má v pracovním. Chvilí po našem příjezdu volal na německou ambasádu v Moskvě."

Metcalfe se podíval na hodinky. Uvědomil si, že to dělá stále častěji.

"Dobře. Máme necelých pět hodin. Když všechno půjde hladce, zavolám Kundrovovi, a ten zase do Moskvy. Kola se začnou rychle otáčet. Kundrov to zařídí. Do hodiny by ti měl zatelefonovat někdo z NKVD - bude se vydávat za někoho z vedení Velkého divadla, o kom jsi v životě neslyšela. Řekne ti, že tvůj otec náhle onemocněl a ty se jako jeho zákonný zástupce musíš vrátit do Moskvy. Dostaneš pokyn, abys přišla na berlínské nádraží Ostbahnhof a nastoupila do vlaku Brusel - Moskva, který vyrazí z Bruselu v devatenáct třicet a v Berlíně krátce staví ve čtyři nula dva ráno."

"A pak?"

"A pak sem pro tebe přijede Kundrov a odveze tě na smluvené místo: do opuštěných filmových ateliérů nedaleko Berlína. Němci je teď používají jako návnadu. Je to vlastně falešné město, které má zmást spojenecké síly a odvrátit jejich nálety od Berlína. Je tam velké pole, na kterém pohodlně může přistát menší letadlo. Jak říkám, nikdo tam není, a tak je to asi nejbezpečnější místo v okruhu šedesáti kilometrů od Berlína. Aby měl náš plán šanci na úspěch, letadlo může vstoupit do německého vzdušného prostoru, teprve až ti zavolá NKVD, ale dostatečně dlouho předtím, než tě budou čekat na nádraží. Nepochybuji, že po skončení akce projde státní moc veškeré záznamy. Všechno musí působit věrohodně. Musí to vypadat, že jsi po telefonátu od NKVD dostala podezření a radila ses s orgánem..."

"S orgánem?"

"No, myslím s člověkem, který tě řídí. Promiň. Tyhle výrazy nepatří do tvého slovníku."

"Ale kde bereš tu jistotu, že tak narychlo objednáš letadlo?"

"Znám lidi, kteří mají obrovský vliv. Pokud to náhodou zrovna nepůjde, tak akci odložíme a počkáme. Kundrov nepodá hlášení do Moskvy, dokud nebude vědět, že letadlo seženeme."

Odmlčela se, jako by o něčem uvažovala. "A co když Němci letadlo donutí k přistání - nebo sestřelí? A NKVD už rozjede akci k mému zadržení."

"Na to je lepší nemyslet, Lano," odpověděl Metcalfe po chvíli.

"Člověk se vždycky musí připravit na nejhorší."

"Někdy mu nezbyvá než doufat, že všechno dobře dopadne."

„To zní dost lehkomyšlně, když jde o něčí život. Natož o osud světa."

"Já to tak nevidím. Jsem Američan - optimista."

"A já jsem Ruska, a proto jsem pesimistka. Jen jeden z nás může mít pravdu."

"Ale brzy budeš taky Američanka, lásko moje. Poslouchej, my tady sedíme a povídáme, ale čas běží. Musíme jednat rychle. Když všechno klapne, zítra touhle dobou už budeme v bezpečí. Už nebudeme muset utíkat."

37 KAPITOLA

Metcalfe stál vedle dveří, jimiž předtím do hradu vešel, a rozhlížel se po

Ludlum Robert - Tristanova zrada

hlídacích psech. Žádné neviděl. Pravděpodobně se vrátili na obvyklá stanoviště u bran a kamenných hradeb. I hlídka gestapa zmizela. Když se jí nepodařilo Metcalfa zadržet, asi dostala jiný úkol. Rychle se rozběhl do přístřešku, kde po tmě na věšáku nahmatal klíček od mercedesu.

Tiše nastartoval a vyjel ze stání k hlavní železné bráně. Byla zavřená. Zastavil. V temnotě se rýsovalo několik německých ovčáků a dobrmanů. Zírali na auto a oči jim žlutě zářily. Několik psů varovně vrčelo. Zřejmě nevěděli, co mají dělat, protože poznali auto, ale řidiče ne. Pokud by Metcalfe vystoupil a šel otevřít bránu, ucítili by ho a zaútočili. I kdyby se ubránil střelbou, hluk by zburcoval sluhy, možná i samotného von Schusslera.

Psi obstoupili mercedes. Tiše přitom kňučeli a vrčeli. Vypadali zmateně: cizí řidič ve známém autě. Bylo jich pět, teď už šest. Všichni ostražitě stáli. Čiřela z nich divokost dravých šelem.

Ocítl se v šachu. Každou chvíli hrozilo, že některý ze psů začne štekat, přidají se ostatní a von Schusslerovi sluhové se vzbudí. Jestli chtěl odemknout či otevřít bránu, musel vystoupit z auta. Zdálo se, že jiná možnost není, a hodiny tikaly. Plán byl uveden do chodu. Už se to nedalo zastavit. A čas se tak rychle krátil!

Do oka mu padl stříbrný odlesk.

V malé schránce v přístrojové desce ležela útlá kovová trubička. Sáhl po ní: byla to píšťalka.

Píšťalka na psy.

Vzpomněl si, jak s její pomocí šofér před několika hodinami odvolal neklidné rafany. Přiložil ji ke rtům a silně foukl. Vyšel z ní jen slabý závan vypuzeného vzduchu. Zahvízdání slyšely jen jemné psi uši.

Vrčení rázem ustalo. Psi se vzdálili od vozu a poslušně si sedli.

Opatrně otevřel dveře, píšťalku pro jistotu svíral v ruce. Vystoupil, zamířil k bráně a uviděl v zámku velký železný klíč.

Spadl mu kámen ze srdce. Se zámek by si poradil i bez něj, ale právě ušetřil pět minut. A každá se mu hodila.

Řídil se mapou Berlína, kterou mu dal Chip Nolan, a jel nejrychleji, jak jen si troufal. Nechtěl zbytečně upoutat pozornost Ordnungspolizei, čili pořádkové policie.

V duchu si přehrával rozhovory s Corkym a Kundrovem. Jindy ledově klidného Corkyho zaskočilo, že slyší Metcalfův hlas na přímé lince z Berlína. "Panebože, odkud voláš, z fuhrerovy kanceláře?" vyhrkl. Na Metcalfovu žádost reagoval dlouhým mlčením. Metcalfe očekával, že Corcoran bude mít k plánu řadu výhrad, to se však překvapivě nestalo. Dokonce si ani nestěžoval, že ho budí uprostřed noci. Měl jen jednu námitku: "To není jako objednat si taxi, Stephene. Vůbec netuším, jaké jsou letové podmínky, viditelnost." Stárnoucí špion na pár minut odložil sluchátko, a když se vrátil, oznámil: "Lysander za chvíli vyletí z bojové základny RAF v Tangmere na jižním pobřeží Anglie. Na místě je ve tři hodiny. Nemáš ponětí, jakou mi to dalo fušku." Udal přesnou polohu přistání a odříkal řadu pokynů.

Když Metcalfe zavěsil, zavolał Kundrovovi na číslo telefonního automatu, jež od něj předtím obdržel. Nemluvíli víc než minutu. Oba dobře věděli, co je třeba udělat.

"Zavolám do Moskvy," řekl Kundrov. "Ale pak už se to nedá odvolat. Nebude cesty zpět."

Metcalfe se blížil ke smluvenému místu a nestačil se divit. Corky ho sice připravil, přesto se mu naskytl ohromující pohled na komplex budov uspořádaných ve tvaru podkovy kolem rozlehlé travnaté louky. Uprostřed stála obří betonová stavba připomínající hangár se střechou z vlnitého plechu. Po obou stranách se táhly menší cihlové domy. Z množství komínů stoupal dým. Kolem budov byly rozeseté nádrže s palivem a různé sudy. Vypadalo to jako nějaká továrna, možná velká zbrojovka.

Šlo však jen o kulisy. Budova uprostřed byla skutečná, ale ostatní stavby tvořily jen dekoraci, stejně jako sudy, nádrže a nejspíš i nákladní auta. Zdejší filmové studio uchvátili nacisté a vybudovali z něj falešnou továrnu. Podobných atrap postavili Hitlerovi muži za posledních několik měsíců po celém Německu desítky - jen v Berlíně patnáct. Proslýchalo se, že si vzali příklad z Angličanů, kteří během bitvy o Británii vytvořili pět set umělých návnad. V odlehklých končinách tak vznikly loděnice, letiště a základny z překližky a vlnitého plechu, které měly za účel odvést nacistické bombardéry od skutečných lidských sídel. Akce slavila velký úspěch: nacisté vyplývali cenný čas i materiál na imitace a obydlená centra neutrpěla takovou škodu.

Starověký čínský taktik Sun-c' tvrdil, že veškeré válečné umění je založeno na

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Isti, a nacisté vzali tuto zásadu za svou. Berlínské jezero Lietzensee mezi ulicemi Kurfurstendamm a Kaiserdamm bylo dobrým vodítkem pro bombardéry zaměřující centrum města, Němci ho proto zakryli obřími dřevěnými prámy, jež shora připomínaly obytné budovy, a tím zmátli nepřátelské radary. Pouliční lampy maskovali jako jedle a po Charlottenberger Chaussée od parku Tiergarten až k Brandenburské bráně nechali rozprostřít obří sítě se zelenými pruhy látky, které připomínaly les. Nedaleko tramvajové stanice Ostkreuz vyrostly falešné vládní budovy, které si měli piloti spojeneckých průzkumných letounů splést s Wilhelmstrasse.

Takhle dokonalá však nebyla žádná jiná atrapa v celém Německu.

Brandenburská studia vznikla v roce 1921, kdy byl německý filmový průmysl na vrchołu a vážně konkuroval Hollywoodu. Pracovaly tam slavné hvězdy typu Marlene Dietrichové či Poly Negri i nadaní filmaři jako Fritz Lang a Ernst Lubitsch. Když se třetí říše ujala moci, ovládla také filmový průmysl a vykázala z něj všechny "neárijce". Brandenburská studia zkrachovala. Prostory zvyklé na filmové westerny a biblické epopeje zabrali nacisté. Mamutí studio sídlící v betonové budově uprostřed přetékało dekoracemi a rekvizitami, jež se tu nashromáždily za více než dvacet let. Na kulisy, v nichž se natáčelo tolik klasických německých filmů, nyní sedal prach.

Specialisté Luftwaffe, vojenského letectva, postavili po obou stranách studia řadu falešných cihlových domů. Na místě bývalých ateliérů tak vznikla úžasná napodobenina zbrojní továrny. Dokonce i umělý kouř, který se valil z komínů, aby přilákal nepřátelská letadla, působil naprosto věrohodně.

Výběr oblasti na západ od Berlína nebyl náhodný. Nacházela se totiž v blízkosti skutečných vojenskoprůmyslových zařízení: závodu Kraftwerk West společnosti Siemens, podniků AEG a Telefunken, výroby tanků Alkett a motorárny Maybach. Berlín obklopovaly továrny, které horečně chrlily součástky do nacistické válečné mašinerie.

Někdejší filmové ateliéry zely prázdnotou, tak jako všechny bombardovací návnady. V okolí Berlína snad nebylo bezpečnějšího místa, kde by se Metcalfe, Světlana a Kundrov mohli sejít. Mnohem důležitější však byla zasněžená louka o rozloze několika set metrů čtverečních, jež kdysi sloužila jako dvůr filmových studií. Byla dostatečně velká, aby zde mohl lysander přistát a zase pohodlně vzlétnout. Malému letadlu stačily dvě stovky metrů.

Na obloze zářil dorůstající měsíc. Aspoň pilot uvidí na cestu, pomyslel si Metcalfe. Britové měli Berlín podrobně nafocený ze vzduchu a jejich rozvědka o této falešné továrně dobře věděla. Královské letectvo podniklo na Berlín od srpna přes čtyřicet náletů a s každým dalším získávalo na přesnosti.

Pro úspěch akce však bylo nutné držet se striktně pokynů. Corky požádal Chipa Nolana, aby Metcalfovi pomohl s přistáním. Agent FBI dostal za úkol přinést potřebné vybavení včetně baterek, jejichž prostřednictvím měl pilot lysanderu dostat morseovkou domluvený poznávací signál. Pokud by na zemi nespatrił světelný důkaz, že může bezpečně přistát, letěl by dál a vrátil se do Anglie. Nolan měl dodat i světlice, patrně ze zásob berlínského odboje. Podle Corkyho pokynů bylo třeba označit přistávací dráhu třemi světlicemi položenými do tvaru písmene L. Pilot jednoplošníku měl přistát u první, pak zatočit a pokračovat asi sto padesát metrů mezi zbylými dvěma. Neměl vypínat motor - riziko, že by lysander zhasl a nemohl nastartovat, bylo příliš velké. Pokud všechno půjde hladce, letadlo nestráví na zemi víc než tři minuty.

Zdálo se však, že je to velice optimistický předpoklad. Spousta věcí se mohla zvrtnout, svou roli hrál i nevypočitatelný lidský faktor.

Celou falešnou zbrojovku obepínal nízký plot, který tam nebyl kvůli zabezpečení, ale kvůli pohledu shora. Metcalfe projel s mercedesem jednou z otevřených bran a zaparkoval na šterkové ploše před betonovou budovou studia.

Přesvědčil se, že je čistý vzduch, pak vystoupil a zamířil k hangáru, v němž se měl sejít s Chipem. Procházel kolem jedné z umělých staveb. Namalované cihly vypadaly i na vzdálenost několika metrů jako pravé. Na překližkové fasádě byly vyobrazené řady oken, což dotvářelo iluzi téměř k dokonalosti. Domy měly zdí a střechy, skutečné dveře i několik opravdových oken a jako celek působily zcela věrným dojmem.

Podíval se na hodinky. Chip by tam už měl být.

Obešel budovu studia a zamířil k hlavnímu vchodu, který byl čelem k otevřené lince. Zevnitř na něj zavolal čísi hlas. Patřil Nolanovi.

Agent FBI stál před podivuhodně přesnou napodobeninou berlínské ulice: podél dlážděných chodníků s lampami, schránkou a zahradní kavárnou se táhla dlouhá řada domů z devatenáctého století. Metcalfe okamžitě poznal dekoraci z klasického filmu s Marlene Dietrichovou.

"Tady jste!" houkl Metcalfe. "Přesný jak hodinky. To je dobře. Nebude to legrace."

Rozhlédl se po interiéru a užasl. Připadal si jako v nádrazní hale, až na to, že dlouhé uličky přetékaly kulisami a rekvizitami. Některé ležely srovnané na hromadách, jiné se prostě jen povalovaly na zemi, jako by se najednou zastavila práce na desítkách filmů. Byla tam řada podivně rozevlátých domů s křivými okny, jako vystřižených z klasického němeého filmu Kabinet doktora Caligariho. Interiér moderního bytu na Manhattanu. Miniaturní chata na pozadí švýcarských Alp.

Pekárna, jež měla v průčelí nápis KONDITOREI vyvedený švabachem a výlohy plné sladkého pečiva. Střechy Londýna v téměř životní velikosti.

Chip se skromně pousmál. "Víte přece, jak se to říká u FBI. Ani sníh, ani déšť, ani horko, ani tma... Ne, počkejte - tohle je vlastně o poště." Nolan položil dřevěnou bedýnku, kterou s sebou přinesl. Tvářil se přátelsky, ale ostražitě.

"Stejně jsem rád, že vás tady mám."

"Vážně?" usmál se Nolan. "Musíme dodržovat zásadu izolace, však víte. Ale nevědomost je někdy hrozně nebezpečná věc."

Metcalfe pokrčil rameny. "Snad."

"Víte, já jsem se o téhle schůzce dozvěděl teprve před hodinou. A musím říct, že mám vážné obavy o bezpečnost operace. Zdá se, že Němci narušili naši strukturu, a to hodně vysoko."

"A tohle jste zjistil až teď? Vždyť Corky už přišel o..." Metcalfe se náhle zarazil. Jeho šéf Corcoran vždycky neoblomně trval na tom, že vnitřní informace jsou pro ostatní tabu. "Podívejte, jestli mi chcete něco říct, tak ven s tím."

Podíval se na hodinky a uvažoval, nad kterou částí Německa asi právě lysander přelétá. Nervy měl napjaté k prasknutí.

"Vy mi nerozumíte. Myslím, že vy byste měl něco říct mně."

"Nechápu."

"Když si srovnáme noty, můžeme toho společně hodně dokázat. Ale musíte vyložit karty na stůl. Pro začátek by mě zajímalo, co vlastně děláte v Berlíně."

"To snad víte." Máchl rukou kolem sebe.

"Jo, ale proč?"

"To by byla dlouhá historie, na kterou teď fakt není čas. Řekněme, že jde o ruskou spojku."

"Ach tak." Nolan udělal krok blíž a nasadil nelítostný výraz. "A vy tu ruskou spojku řídíte."

Metcalfe rozpačitě pokrčil rameny. "Svým způsobem."

"Anebo Rusové řídí vás?"

"Co to sakra plácáte?"

"Potřebuju vědět, co vám řekli." Nolan mluvil vyrovnaným tónem.

"Nerozumím." Metcalfe neskrýval úžas.

Agent FBI ho probodával očima. Metcalfe ten pohled dobře znal. Byl to výraz profesionálního vyšetřovatele, který zná účinek významného mlčení. "Heleďte, viděl jsem vás před operou s vaším přítelem z GRU. Jmenuje se, tuším, Kundrov, je to tak správně? Myslíte, že nevím, že s ním spolupracujete?"

"Spolupracuju? Člověče, vám se to úplně pomotalo. On pro nás dělá - pomáhá nám a dost přitom riskuje!"

Nolan se jen pohrdlivě zasmál. "Znáte tu historku o chlápku, co najde ve sněhu na kopci chřestýše? Chřestýš povídá: Je mi strašná zima a mám hlad. Vezmi mě dolů do údolí. Slibuju, že ti neublížím. Já nejsem jako ostatní." No a ten nešťastník ho poslechne. Když ale dojdou do údolí, had ho kousne do zadku.

Chlápek říká: 'Ale tys mi něco slíbil!' A had na to: 'Když jsi mě sebral, věděl jsi přece, co jsem zač.'"

"Díky za poučení. Ale jestli okamžitě nepoložíme světlice do el..."

Nolan na něj však nedař. "Chci říct jen to, že jim nemůžete věřit ani nos mezi očima. Všechno má svůj účel, a tím účelem je vždycky manipulace. Chtějí zasít nesváry. Poštvat lidi proti skutečným přátelům." Nolan se odmlčel. "Tak co vám o mě napovídal?"

"Cože?" Metcalfův úžas vystřídala mrzutost. Znovu se podíval na hodinky. "O vás jsme se vůbec nebavili. Proč taky?" Jen co to vyřkl, vzpomněl si, že Kundrov se vlastně na Nolana ptal. Jako bych ho už někde viděl. Možná v jenom z našich alb. "Proč taky," zopakoval Nolan klidně. "Hele, já to jen zkoušel, co kdyby náhodou? Musím se podívat pod každý kámen, platí mě za to."

"Jestli si myslíte, že jsem špión, tak na to klidně zapomeňte, jasný?"

"Klídek, kámo." Nolan dál zkoumavě sledoval Metcalfovu tvář. Po hodně chvíli na něj mrkl a usmál se, jako by se jeho podezření zmírnilo. "Jen jsem si to potřeboval ověřit."

"Poslyšte, tak pomůžete mi, nebo ne?" procedil Metcalfe mezi zuby.

"Chápejte mě, umění špiónáže spočívá v tom, že donutíte lidi dělat špinavou

Ludlum Robert - Tristanova zrada

práci, aniž by si to uvědomili. Rusové jsou na to machři. A já jsem se v posledních týdnech dozvěděl o jisté špiónážní organizaci. Je tajná a mimořádně nebezpečná. Působí po Evropě, a dokonce i ve Spojených státech, kde ohrožuje celou zahraniční politiku. Větší paseku by ve Washingtonu nenapáchal ani atentátník s bombardérem."

"Ježíšmarjá, Chipec, víte to jistě?"

"Je to tutovka. Ale děláme pokroky. Sbíráme ty parchanty jednoho po druhém."

Jakmile se dozvím další jméno, jdeme na něj. Nemůžeme si dovolit přešlapovat na místě, v sázce je toho příliš. Máme proti sobě ilegální síť vysoce postavených Američanů i Evropanů. Řada z nich pochází ze starých zámožných rodin, a někteří dokonce patří k nejvyšším mocenským kruhům. Je to fakt neuvěřitelná věc."

"Ale jestli tu organizaci založili Sověti..."

"To jsem neřekl. Ani se nemuseli namáhat. Stačí si vzpomenout na oblíbenou otázku soudruha Lenina: Kdo tím získá? Když čerpáte informace z takové tajné sítě, je vlastně jedno, kdo ji řídí."

"Jak to, že se o tom Corky nikdy nezmínil?"

"Možná v tom taky jede." Nolan mrkl a udělal krok k Metcalfovi. "A vy s ním."

Metcalfe uslyšel v uších tepání krve. "Víte vůbec, jakou pitomost jste právě vyslovil? Na vaše paranoidní představy nemám čas ani náladu. A příště, až se vám bude chtít někoho obviňovat, měl byste..."

"Snad oceníte, že mám oči na stopkách. Vyznám se. Mám spoustu konexí, o jakých se vám ani nezdá. Ruská rozvědka rozluští šifru, o které moji přátelé ze Sicherheitsdienstu tvrdili, že je neprůstřelná. GRU pak za mnou pošle do Berlína svého člověka. Vy pak zavoláte Corkymu, a ten mě pod nesmyslnou záminkou vyšve do bývalých filmových studií s baterkou a batohem plným světlic." Pomalu zavrtěl hlavou a znechuceně se usmál. "Je mi líto, ale tohle nesežeru. Těch Corkyho hovadin už mám po krk. Doufám, že to říkám dost jasně, Jamesi - nebo spíš Stephene!"

Metcalfe žasl. Moji přátelé ze Sicherheitsdienstu. Náhle mu svitlo.

Zrádcem byl Nolan.

Ano, už od začátku.

"Ježíšikriste!" vykřikl Metcalfe. "To vy - to vy jste je všechny práskl!" v mozku mu vřelo.

Než se nadál, v Nolanově ruce se zjevil revolver. Mířil mu přímo na čelo.

Telefon se rozdrnčel. Zněl pronikavě a neodbytně.

Světлана Baranovová sledovala přístroj z postele. Bála se k němu jít. Dobře věděla, o čem jde.

Telefon třikrát zazvonil a pak utichl. Zřejmě ho zvedl sluha v jiné místnosti.

Světлана dál ležela a trásla se. Měla sbaleno na cestu.

Po několika minutách se ozvalo zaklepání.

"Ano?"

Dveře se pomalu otevřely. Na prahu stál Eckbert, jeden z Rudiho lokajů. Byl rozčuchaný a v županu. Toporně se poklonil a řekl: "Entschuldigen Sie, madam. Nerad vás ruším, ale máte telefon."

"Kluci z Paříže... Bez vás by se náckové na základnu v životě nedostali... Roger Martin... Amos Hilliard... To všechno vyl" Metcalfe cítil, jak mu buší srdce.

Chipova červená tvář se leskla potem. Jeho vodnaté šedé oči vypadaly mrtvě. "To byste mě přechválil. Já jen navedu SD správným směrem a řeknu jim jména a adresy, když je zjistím. Na úklid jsou tu jiní."

"Úklid...", opakoval Metcalfe. Hlavou mu bleskl příšerný obraz uškrcených:

Rogera Martina, Amose Hilliarda, Dereka Comptona-Jonese a Johnnyho Bettse.

Zaplavila ho vlna vzteku. Podíval se do hlavně revolveru, který na něj mířil.

Byla jako upřené černé oko. Pak pohlédl na Chipa: i jeho oči mu připomínaly dvě vyvrtné díry. "Dejte tu bouchačku dolů, Chipec."

"Hele, vlastenec někdy musí udělat ošklivou věc," pravil Nolan. Zbraň se ani nezachvěla. "Svět se s nikým nemazlí. Člověk si musí vybrat, na čí stranu se postaví."

"A na čí straně jste vy?" vybuchl Metcalfe. "Na straně fašistů? Adolfa Hitlera?"

"Omyl, kámo, na straně realismu. Jsem pro silnější Ameriku, ne pro sociální stát, který se snaží budovat Roosevelt a jeho rudí nohsledí. Kdybyste nebyl slepý a podíval se kolem sebe, možná byste pochopil, o čem je řeč. Washington má na výplatní listině tisíce komunistů a Roosevelt o tom ví. A co na to říká? 'I mezi nejlepšími přáteli mám pár komunistů.' Kdo je jeho hlavním poradcem?"

"Harry Hopkins. Dejte dolů tu bouchačku, Chipec."

"Správně. Harry Hopkins. Známý agent Sovětů. V Bílém domě přímo bydlí. Většinu Rooseveltových expertů tvoří pohlaváři komunistické strany. Patolízalové

Ludlum Robert - Tristanova zrada

„Strýčka Joea“. Strýček Joe má pravdu svou,“ říkají soudruzi. Co udělal Roosevelt jako první věc, když nastoupil do úřadu? Uznal Sovětský svaz - legitimoval zloděje, co uloupili Rusko. Bolševiky, kteří se netajili tím, že chtějí šířit komunismus po celém světě. Roosevelt a jeho rudí kamarádíčkové chtějí předat svět sovětské otrokářské říši. Všechno pak bude řídit Moskva. Copak vám to nedochází, Metcalfe?”

„Dochází mi, že jste fašoun,“ sykl Metcalfe.

„To je jen slovo,“ odsekl Chip. „Nacionální socialisté, nacisté, fašisté - říkejte jim, jak je libo - jsou naděje lidstva. Měl byste se za ně modlit. Ať s Hitlerem souhlasíte, nebo ne, jen hlupák by neviděl, že převzal zpustlou zemi, zamorenou židy a komunisty, a dokázal ji vyčistit. Vybudoval z ní velmoc, nejsilnější zemi v Evropě.“

„Vybudoval tak leda tyranii.“

„Omyl, kamaráde. Tyranii předvádějí slovanské hordy v Rusku. Je to genocida bílé rasy! Něco mi povězte, Metcalfe: vychovali z vás levičáka vaši bohatí rodiče, nebo jste zrudl až na univerzitě v Yale?”

Metcalfe se usmál. „Jo tak vy si myslíte, že jsem komunista.“

„Ne, vy nejste komouš, Metcalfe. Víte, co jste? Jste to, čemu Lenin říkal ‚užitečný idiot‘. Tak nazýval všechny tupé obhájce a patolízaly Sovětů v západních demokraciích, kteří nedají dopustit na komunistickou internacionálu, ať je brutální, jak chce. A vy užiteční idioti se nás teď snažíte zatáhnout do války proti zemi, která nás nijak neohrožuje. Miliony amerických hochů můžou umřít v zámoří, jen aby měl Strejda Joe Evropu hezky bezpečnou.“

„Země, která nás nijak neohrožuje“ - to mluvíte o nacistickém Německu? O třetí říši, která poslala tanky do Francie, Polska, Norska, Dánska, Holandska...”

„Lebensraum. To je německy životní prostor. My se soustředíme na Hitlera a váš Strejda Joe zatím hltá kusy země vpravo i vlevo. Toho jste si asi nevšiml, co? Už stačil vtrhnout do Finska, Litvy, Lotyšska i Estonska a spořádat velkou porci Rumunska, Polska... A to válka sotva začala. Roosevelt a jeho bolševici nejsou rádi, že Hitler porazil komunismus v Německu. Nacistické Německo je jediná brzda bolševismu, kterou máme. Nedivím se, že nás chce Roosevelt zatáhnout do války. Je to obří globální konflikt a Amerika se přidala na špatnou stranu. Bílý dům a chlápci v pruhovaných kalhotách na ministerstvu zahraničí se klaní Stalinovi. Roosevelt se svým pitomým kámošem Alfredem Corcoranem posílají do světa agenty, aby bojovali proti Hitlerovi, jedinému opravdovému příteli, kterého máme. Lidé jako vy, Metcalfe, jsou nebezpeční. Jste v terénu a provádíte operace. Jestli vás nezastavíme, vaši ochránci v Moskvě brzy projdou celou Evropou jako hovno husou.“

Metcalfe jen kývl. „Ted už mi začíná svítat. Proto jste se vyptával na Kundrova. Nevěděl jste, jestli po vás nejde sovětská rozvědka. Báł jste se, že by mohl prozradit vaše krytí.“

Nolan pokrčil rameny. „Byl jediný způsob, jak si to ověřit. Přijít sem osobně a podívat se do těch vašich psích očí.“

„Takže jsme tady sami,“ uvažoval Metcalfe nahlas. „Vy byste se řadovým pěšákům nikdy neukázal. Vždyt jste asi nejvýše postavený spolupracovník říše ve zpravodajských službách Spojených států. Možnost odhalení by byla moc velká.“

„Máte pravdu, že bych nedovolil, aby mě takhle někdo viděl. Ne. Kdybych si vzal někoho na pomoc, musel by to být někdo, komu můžu stoprocentně věřit. Koho jsem osobně poznal v akci. To víte, diskretnost přede vším. Ale znáte nás tajně. Máme svůj systém dvojic. Ne jako ten náfuca Corcoran se svojí podělanou izolací. To byl ale šašek! Nebezpečný šašek.“

„Byl?“ hlesl Metcalfe.

„Asi jsem vás trochu znejistěl tím minulým časem. Správně. Před pár hodinami měl doma přátelskou návštěvu. Bohužel už není mezi námi. Slyšel jsem, že se přitom pochcal do kalhot, chudák stará. Škoda jeho hospodyně, frau Schibli, ale připletla se tam.“

„Ty hajzle!“ zařval Metcalfe.

Nolan sundal jednu ruku ze zbraně a udělal nenápadné gesto.

Metcalfe za sebou uslyšel pohyb, který připomínal zasyčení útočícího hada, a náhle se mu cosi pevně ovinulo kolem krku. Nemohl dýchat. Do hrdla se mu zařízł drát.

„Díky, herr Kleist,“ pravil Nolan. Znovu pokynul a drát povolil.

Metcalfe se rozkašlal. Pořezaná kůže na krku ho pálila jako žhavá obruč.

„Moji němečtí přátelé na vás mají ještě pár otázek,“ řekl Nolan. „Tak si je hezky projdeme. Znovu se ptám: Co jste dělal v Berlíně?”

„Chcípni, ty šmejde!“ zachroptěl Metcalfe. Drát mu pohmoždil hrtan.

„Až po tobě, hochu,“ odtušil Nolan a znovu na něj posměšně zamrkal. „Až po tobě. Už si nemusíš hrát na hrdinu. Uznávám, že ti to jde, ale chybí tady publikum.“

Ludlum Robert - Tristanova zrada

víš, jak vypadá tele, když uvízne v plotě a zjistí, že se pomalu dusí? U vás doma jsi to asi neviděl, co? Ale je to hrozná podívaná. Jako když se člověk topí a zmocňuje se ho panika, která je na tom nejhorší. Příšerná smrt."

Na další Nolanův pokyn se drát opět napjal. Metcalfe cítil, že mu rudne tvář, jako by krev proudila do hlavy, ale už nemohla odtéct. V lebce mu vybuchovaly maličké tříštivé pumy bolesti.

Já jen navedu SD správným směrem... Na úklid jsou tu jiní.

Byl to ten zabiják z Paříže a Moskvy! Vrah Rogera Martina, Amose Hilliarda, chlapců z pařížské stanice...

Nolanův ledově klidný hlas zněl jakoby z dálky. "Už to můžeš pustit z hlavy, Stephene," řekl téměř něžně. "Všechno, cos kdy udělal, i to, co už nestihneš. Všechny holky, které jsi ošukal, i ty, které už neošukáš - už to můžeš pustit z hlavy."

Další znamení: drát prudce povolil a bolest začala ustupovat. "Už ti začíná svítat? Dělán to hrozně nerad, opravdu. Ale jak říkám, člověk si musí vybrat, na čí bude straně, a ty sis vybral špatně. Tak kápneš už konečně božskou, nebo ne?" Zarmoucený pohled. "Herr Kleist, pokračujte, prosím."

"Počkat!" vyhrkl Metcalfe.

"Mrzí mě to, Metcalfe. Fakt mi to nedělá žádnou radost. Ale musím myslet na vyšší dobro."

"Máte naprostou pravdu," zajíkl se Metcalfe. "Zneužili mě. Byl jsem jen nástroj."

Chip na něj upřel podezíravý pohled. "Omlouvám se, že беру tohle prozření na smrtelném loži se špetkou nedůvěry."

"Už mi to strašilo v hlavě delší dobu," tvrdil Metcalfe. Mluvení mu působilo bolest, ale přemohl se. "Člověk si nemůže lhát do kapsy věčně. Já neměl tušení, do čeho mě Corky namočí. Poslal mě do Ruska, abych u jistých státních představitelů zařídil podporu pro plán útoku na Německo. Ale vy jste to věděl, co?"

Nolan si Metcalfa pozorně změřil a úsečně kývl. "Dál."

"No a na tom tady dělám. Já - ježíši, Chipe, co jsem mohl vědět? Byl jsem kluk s čerstvým diplomem, chtěl jsem spasit svět a starý moudrý kantor mě vzal pod svoje křídlo. Byl jsem slepý."

Zdalo se, že Chip zaváhal. Nesklopil zbraň, Metcalfovi však neušlo, že trochu povolil prst na spoušti. Chip neodolal hozené návnadě. Byla příliš lákavá. "V čem ten plán spočíval?" zeptal se Nolan.

"Je naprosto geniální. To budete koukat," odpověděl Metcalfe důvěrně. Rozhlédl se na obě strany, jako by chtěl mít jistotu, že nikdo neposlouchá. Akce je vždycky dvakrát rychlejší než reakce, napadlo ho. Náhlý, nečekaný pohyb. To byla jediná šance. Ale kde přesně stál zabiják s drátem? Podle toho, jak Metcalfa svíral kolem krku, byl zhruba stejně vysoký jako on, a jelikož necítil na šíji jeho teplý dech, stál nejméně půl metru od něj - dál asi ne, vzhledem k druhu škrtidla. "Asi víte, že ten Kundrov, co jsem se s ním dneska sešel, je z GRU. To je ruská armádní rozvědka."

Chip přikývl.

Ted nemíří, uvažoval Metcalfe. Napjatě poslouchá, co mu říkám. Nemůže se soustředit na dvě věci najednou.

"Povím vám, jak to vymysleli." Naklonil se k Chipovi jako člověk, který se chystá svěřit se svým největším tajemstvím, a ucítil na krku varovné zatažení. Bleskově vymrštil pravou ruku, popadl hlaveň revolveru a prudce ji strhl nahoru. V témže okamžiku máchl levým loktem dozadu, kde tušil škrtičův solar plexus.

Prudké vydechnutí mu potvrdilo, že se trefil přesně. Uhnul před střelnou zbraní a pak se z boku vrhl na Chipa. Z kolty vyšla ohlušující rána, která se rozléhala v prostoru. Kulka cinkla o strop z vlnité oceli právě ve chvíli, kdy Metcalfe plnou vahou vrazil do agenta FBI a skolil ho k zemi.

Na podlaze kousek od nich se svíjel pohledný muž s aristokratickými rysy.

"Ty svině!" zahrímal Chip a zápasil o svůj revolver. Metcalfe mu prudkým šklubnutím nakonec zbraň vytrhl, ta však vylétla do vzduchu a zařinčela o betonovou podlahu patnáct metrů od nich. Chip se otočil, aby viděl, kam revolver dopadl, a v tu chvíli mu Metcalfe vrazil koleno do slabin. "Ty prašivej nácku!" křikl Metcalfe a ještě jednou ho nabral kolenem, aby si zjednal respekt.

Chip hlasitě záúpěl a schoulil se bolestí.

Metcalfe se otočil k druhému muži - Kleistovi, jak mu říkal Nolan. Ten hbitě vyskočil na nohy a hnál se k odhozené zbraní. Metcalfe se k ní musel dostat první. vytáhl zpoza opasku vlastní revolver a rozběhl se. Čekal, až uvidí výmluvný záblesk kovu, ale kde nic, tu nic. Zbraň zmizela. A s ní i Němec. Jako by se po nich slehla zem.

Metcalfe se rozhlédl. Obří hala nabízela řadu skrýší. Ozbrojený zabiják se mohl

Ludlum Robert - Tristanova zrada

schovat za kteroukoli z mnoha filmových dekorací. V takové situaci byl revolver Metcalfovi k ničemu.

Musel ven. Okamžitě.

Dal se nejbližší uličkou do další části hangáru. Divokým tempem uběhl snad sto metrů, než se vrhl do jiného uzavřeného studia. Potřeboval něco vymyslet - změnit se z kořisti v lovce.

Kdyby se mu to nepodařilo, byl by s ním konec. Z filmových ateliérů by se stala past, z níž nevede cesta. A nezemřel by jen on, ale i Světlana.

Padl k zemi vedle papírového alpského vrcholu a ztěžka oddychoval. Možná se ti dva rozdělili a každý si vzal na starost polovinu sálu. Ale viděli ho vcházet, nebo ne?

Slabý zvuk, a vzápětí silnější, mu dal jasnou odpověď. Uslyšel kroky. Okamžitě poznal Chipovu šouravou chůzi.

Musel se odsud dostat, nepozorovaně. V šeru rozeznal dřevěné dveře, asi třicet metrů daleko. Rychle a tiše k nim zamířil a vzal za kliku.

Dveře však zůstaly zavřené. Byla to imitace! Náhražka vyrobená z dýhované dřevěné desky. Metcalfe do ní strčil, ale nepovolila. Zřejmě byla z druhé strany vyztužená.

Slyšel blížící se kroky. Viděl, jak k němu Chip utíká uličkou a v ruce znovu třímá svůj revolver. Dvacet metrů, deset metrů...

Metcalfe se ocitl v pasti.

Vlevo od něj stál kontejner na odpadky. Byl zprohýbaný a rezavý, několik vrstev plechu však mohlo Metcalfovi posloužit jako ochranný štít. Právě když se Chip zastavil a zaujal střeleckou pozici obouruč, Metcalfe skočil za popelnici. Nic, jen ticho: Chip se pravděpodobně přesouval na místo, odkud ho mohl lépe zaměřit. Metcalfe využil chvíle klidu k nabití a odjištění revolveru Smith&Wesson.

Náhle se ozvala salva výstřelů a Metcalfe ucítil říznutí v pravém rameni. Kulka se mu zaryla těsně pod klíční kost. Zajíkl se nevýslovnou bolestí. Jak se to mohlo stát? Oblečení mu sáкло teplou krví a on si z hrůzou uvědomil, že to není kovový kontejner, ale pouhá maketa: látka natažená na dřevěném rámu! Střela snadno protrhla tenkou tkaninu a vešla do těla.

Převalil se po betonové podlaze v naději, že ho změna polohy ochrání před dalším zásahem. Látkovou dekorací prolétly ještě dva výstřely, minuly však cíl.

Metcalfe se zvedl na kolena a po čtyřech pádl pryč. Kulisa mu sloužila alespoň jako zástěna znemožňující Chipovi přesně zaměřit.

Opět nastal okamžik klidu. Znamenalo to, že Chip mění stanoviště a snaží se ho překvapit? Proč znovu nevypálí? Nemohl být přece dál než čtyři pět metrů.

Pak Metcalfe uslyšel kovové klapnutí. Poznal zvuk zásobníku odhozeného na podlahu. Chip nabíjel! Metcalfe vyskočil a rozběhl se nejbližší uličkou, ohlédnout se neodvážil. Během chvíle urazil snad patnáct metrů, což stačilo, aby Chipova palná zbraň ztratila přesnost. Začal se v běhu nahodile kývat ze strany na stranu jako nějaký opilec, ale mělo to svoji logiku: dobře věděl, že pohyblivý cíl je velice těžké trefit, obzvláště když se vzdaluje. Konečně se ohlédl. Uviděl, že Chip znovu zaujal střelecký postoj a přesouvá kolť sem a tam ve snaze zaměřit cíl.

Chipovi došlo, oč se Metcalfe pokouší. Sklopil zbraň a rozběhl se za ním. Před Metcalfem se vynořil čtyři metry vysoký model hradu Neuschwanstein, sídlo šíleného krále Ludvíka. Všiml si ho příliš pozdě a už nedokázal odvrátit náraz. Překližková atrapa se otrásla a z výšky pršely kusy sádry. Jedna z věží se skácela na zem. Ozvalo se dlouhé vrznutí a hrad se převrátil dopředu, přímo Chipovi do cesty.

Překližková troska připravila Nolana o rovnováhu a Metcalfe tak získal několik drahocenných vteřin. Otočil se a vypálil pečlivě mířenou ránu. Kovové plivnutí následoval hrdební výkřik. Zásah!

Stiskl spoušť ještě jednou, ale nic.

Revolver byl prázdný.

Sáhl do kapsy pro hrst nábojů, ty však zmizely. Nejspíš je někde vytrousil.

Neměl už žádnou munici!

Nedalo se nic dělat: musel běžet dál. Rozhlížel se, kudy by utekl, a o pár uliček dál zpozoroval ocelové dveře. Domníval se, že jsou pravé, jistě to však nevěděl.

Uličky od sebe oddělovala dlouhá řada dřevěných beden. Byly příliš vysoké, aby se daly přeskočit, ale před nimi stál dřevěný pracovní stůl, který mohl použít jako odrazový můstek. Vyskočil na stůl - a okamžitě se propadl. Sakra! Byl to rozbitný stůl z balsového dřeva, pravděpodobně pozůstatek nějaké filmové grotesky.

Tvrdě dopadl na betonovou podlahu. Zaplavila ho mučivá bolest, která

Ludlum Robert - Tristanova zrada

vystřelovala od kolen až ke klíční kosti. Sotva popadal dech. Cítil, že má košili zmačenou krví: ztratil jí velké množství. výkřik. Chipův hlas! "Já to slyšel," houkl. I on těžce supěl. "Došly ti náboje. Tak to je pech. Člověk se musí připravit na všechno. Škoda, žeš to nevěděl dřív, co?"

Metcalfe neodpověděl.

"Čeká tě smrt, Metcalfe. Měl by ses s tím smířit. Ale vezmi to z lepší stránky. Bude to ta nejlepší věc, kterou jsi kdy udělal. Bez tebe bude svět mnohem bezpečnější místo k žití."

Když se Metcalfe s námahou postavil, všiml si jedné z beden, kterou měl těsně u hlavy.

Byla plná munice.

Ležely v ní staré střelné zbraně, některé doslova jako z muzea: kulomety MG-34, automatické pušky MP-43 nebo samopaly MP-38. Starodávné ruční tyčové granáty i menší vejčité. Byly to atrapy zbraní z první světové války, které ve zdejších studiích posloužily při natáčení řady válečných filmů.

Metcalfe tiše sáhl do bedny a vytáhl z ní poloautomatickou pistoli Luger Parabellum ráže 9 mm, také zhruba z období první světové války. Sice nestřílela, vypadala však naprosto věrně. Pohlédl doleva a viděl, jak se Chip snaží vykopat nohama z překližkových trosek. Zastrčil si pistoli do kapsy kabátu a běžel dál, až dorazil k maketě bytu na Manhattanu s krémovým klavírem a velkým lustrem. Svítidlo bylo hodně nízko, zřejmě proto, aby se vešlo do záběru kamery, ale viselo na obyčejném nevzhledném provaze přivázaném k jakémusi železnému kůlu, z něž kolmo trčela další tyč, zřejmě držák na mikrofon. Metcalfe vzal za stožár a srazil ho na Chipa, který se zrovna sbíral ze země. Těsně ho minul, ale aspoň mu zahradil cestu.

Pak strčil do bariéry dřevěných beden a pár jich odsunul. Protáhl se do sousední uličky a utíkal k ocelovým dveřím.

S úlevou se přesvědčil, že jsou pravé.

Otevřel. Dveře však nevedly ven, ale na tmavé schodiště, jež se vinulo ze suterénu vzhůru. Ale kam? Na střechu?

Střecha mu připadala jako lepší možnost než sklep, kde by mohl uvíznout v pasti.

Rozběhl se do schodů a snažil se nevnímat tepání v rameni, které se stále zhoršovalo, a tupou bolest v kolenou. Po chvíli stanul před dalšími ocelovými dveřmi. Rozrazil je a uviděl, že vedou na střechu budovy. Byla plochá a potažená lepenkou. Díky jasnému měsíci mohl bezpečně přeběhnout přes rozlehlou plochu.

Když se blížil k okraji, uvědomil si, že střecha je asi patnáct metrů nad zemí. Skočit dolů by znamenalo jistou smrt nebo přinejmenším zmrzačení. Hned vedle však stála jedna z falešných cihlových budov. Nebyla dál než dva metry. Ze všech čtyř komínů stoupal dým. Kdyby se rozběhl a skočil, mělo by to vyjít. V Paříži už překonával větší mezery mezi domy.

Klapání kroků mu napovědělo, že za ním Chip běží nahoru. Po několika vteřinách vpadl do dveří.

"No jen skoč, ty blbečku!" křikl. "Je mi jedno, jak chcípneš. Hlavně že bude po tobě." S vytaseným revolverem k němu vykročil po dehtové ploše, pomalu a rozvážně.

Metcalfe se odrazil, vyskočil a stáhl nohy pod sebe, připraven na tvrdý dopad.

Všechno se pak seběhlo ráz na ráz. Prolétl vzduchem a přistál přímo na modré

střeše cihlové budovy. V tu chvíli Chip houkl: "Zdechni, ty hajzle!" Pak

vystřelil. Měl čas v klidu zacítit a Metcalfe věděl, že ho nemine.

Když mu však v uších zazněl Chipův výkřik, uvědomil si, že se boří nohama do střechy jako do marcipánu. Řítil se dolů. Kulka prosvitěla kolem něj tak blízko, že ucítil závan.

V příštím okamžiku narazil na něco tvrdého. Betonová podlaha? Ne, hlína: měkká půda, nedávno zkypřená. Zasténal a uvažoval, jestli si něco nezlomil. Ohmatal si obě nohy a uklidnil se. Kostí vydržely, i když cítil značnou bolest - bolelo ho už snad úplně všechno!

Věděl, že cihlová stavba je jen maketa, ale netušil, jak chatrná. Střecha musela být z nějaké obarvené látky, která měla připomínat modrou skalici. Protrhl ji, ale plachta zpomalila jeho pád, takže si vážně neublížil.

Užasle se rozhlédl. "Budova" byla vlastně jen velká krabice postavená z trámů a nosníků potažených plátnem, které nacisté namalovali jako cihlovou stěnu. Když se rozhlédl, v první chvíli se lekl. U jednoho z oken v přízemí stálo několik mužů. Vzápětí si uvědomil, že jsou to jen figuríny v pánských šatech, které měly při pohledu zvenčí představovat továrenské dělníky. Na zemi ležely čtyři kovové bedny připojené krátkou trubkou k vysokým dvousetlitrovým nádržím paliva. Z každé skříně vycházela široká hadice, která se táhla vzhůru ke čtyřem falešným komínům.

Metcalfe okamžitě poznal, oč jde. Byly to generátory, jež vháněly do komínů umělý dým.

Na bojišti bývaly připevněné k tankům a vytvářely kouřovou clonu, která měla zahalit vojska a mařit průzkum i sledování. Britové používali jejich primitivní verze, jimž se říkalo "kouřové hrnce", k maskování automobilky Vauxhall v Lutonu před nepřátelskými bombardéry za bílého dne. Němci vyvinuli modernější zařízení a tisíce jich instalovali v rumunské Ploješti, aby zakryli ropné rafinerie, jichž se zmocnili.

Stroje běžely na naftu, která proudila z obřích sudů. Zároveň pomáhaly vytvořit iluzi průmyslového podniku.

Zaslechl kroky, ne jedny, ale dvoje! Nolanův německý komplic zřejmě zaslechl rámus a přiběhl se podívat.

Metcalfe otáčel hlavou a viděl, že dům má pouze jeden východ. Použít ho by nebylo rozumné, jelikož právě tudy určitě vešel jeho pronásledovatel, případně pronásledovatelé. Schoval se za velkou skříní právě v okamžiku, když halou zaduněl Chipův hlas: "Jsi jako krysa zahnaná do kouta, Metcalfe. Odsud se nedostaneš. Odhod bouchačku, dej ruce nahoru a můžeme si promluvit!"

Leda tak o pohřbu, pomyslel si Metcalfe trpce. Stál kousek od jednoho z generátorů kouře, připojeného k nádrži s palivem i komínu.

Vymrštil ruku a vytrhl hadici, která odváděla dým. Do otevřeného prostoru začala okamžitě proudit hustá bílá pára, z níž se zakrátko stal bílý mrak, který se držel u země.

Chip už však doběhl ke skříní, Metcalfe ho viděl šterbinou ve dřevu. Agent FBI kulhal, dostal zásah do nohy. Jeho odhodlání a soustředění však nijak neutrpělo. Pozorně se rozhlížel kolem. Nejspíš přemítal, kudy dál.

Metcalfe mu však nechtěl dopřát možnost volby.

Vytáhl napodobeninu pistole Luger, vyskočil zpoza skříně a namířil na Chipův obličej. Chip sebou škubl a také zvedl zbraň.

Kouř už stoupl do výše kolen.

"Říkal jsem ti, Stephene, že dneska zemřeš," pravil agent FBI.

"Až po tobě, ty šmejde," odpověděl Metcalfe. "Tuším, že se tomu říká patová situace."

Chip propíchl Metcalfa pohledem, po tváři mu však přelétl náznak nejistoty.

Falešná zbraň splnila svůj účel, i když se z ní nedalo střílet.

Metcalfe pokračoval se suverenitou střelce, jenž má pistoli nabitou devítimilimetrovými náboji. "Tak co myslíš, Chipe? Kdo vyhraje?"

"Ten, kdo se neposere," vyštěkl Chip. Pokusil se o úsměv.

Metcalfe si koutkem oka všiml, že dveřmi vklouzl německý zabiják. "Nebo ten, kdo se mihně bojí smrti," utrousil Metcalfe. "Já jsem jen malá ryba. Jeden z mnoha agentů, kteří se snaží dělat svoji práci. Zato vy jste důležitá součást soukolí. Jeden z těch, co přeběhli k náckům. Když umřete, fašismus utrpí velkou ztrátu -mám pravdu?"

Houslista tiše našlapoval hustým mléčným oparem. Nic neviděl. A co hůř, ani necítil. Štiplavý dým mu spaloval citlivou nosní sliznici a otupoval čich, jeho nejdokonalejší zbraň.

Bez ní si připadal jako ztracený. Cítil podivnou dezorientaci, hraničící až s panikou. Opatrně kráčel mlhou s rukama před sebou, v levé svíral houslovou strunu.

Měl dojem, že něco zaslechl.

Udeřil bleskově jako chřestýš. Uchopil druhý konec struny, udělal smyčku a téměř současně podnikl výpad dopředu. Utáhl ji pevně kolem krku oběti...

A pak si uvědomil, že škrtí cosi tvrdého, dřevěného.

Figurínu.

Znechuceně povolil strunu a dál pokračoval kouřem.

Dobře věděl, že bez čichu je jako chromý. Ale zapřísahal se, že mu to nezabrání ve splnění úkolu.

Dým jim už sahal k ramenům. Byl to děsivý pocit, jako by stáli v oblacích a vyčnívaly jim jen hlavy. Kouř, hustší a neprostupnější než jakákoli přírodní mlha, pálił Metcalfa v očích. Kde je ten druhý, kterému Nolan říkal Kleist? Musím si dát pozor - nesmím dovolit, aby mi vpadl do zad.

"Já nemám v úmyslu se nechat zabít. Kdežto ty..." Chip zaváhal a sklopil zrak ke zbraní v Metcalfově ruce. "Lugera jsem ti nedával."

Metcalfe pokrčil rameny. "Mám vlastní zdroje."

"Německá pistole, jo?"

"Je to zvláštní," podotkl Metcalfe nenuceně, "ale skopčáci mají jen skopčácká zbraně. Taková drzost!"

"Je to starej krám!"

"Člověk bere, co je na skladě. Válečná nouze, známe to všichni."

"Ale... Prokrista, vždyť to je... to je obyčejná atrapa! Má zalitou hlaveň...!"

Metcalfe nečekal, až Chip zareaguje. Vrhł se na něj a vší silou ho srazil do hlíny. Ponořili se do mastného dýmu. Slzící Metcalfe zápolil s Chipem o revolver.

Mučivá bolest ho oslabovala, ale ani agent FBI už nebyl při plné síle. Přesto se s ohromným vypětím vzepřel a vztekle zařval. Za nic na světě nechtěl pustit zbraň, i když ji Metcalfe postupně tlačil zpátky, takže mířila na samotného Chipa.

"Namáháš se marně, studentíku z Yale - stejně se nezachráníš!" Chip Nolan supěl a křivil obličej. Pravá ruka se mu chvěla námahou pod Metcalfovým tlakem. Byla to jakási podivná varianta přetahované. "Ty se nezachráníš." Revolver mířil nejdřív na Metcalfa, pak zase na Chipa, sem a tam, jako by to byla jen dětská hračka. Chip sebral veškerou energii, otočil zbraň směrem k Metcalfovi a začal tisknout spoušť. Dostal křeč do ruky. Revolver se divoce otrásl. Chip přecenil své síly, Metcalfovu náporu nemohl odolat. Jeho zápěstí nevydrželo strašlivý tlak a povolilo. Zbraň namířila na Chipovo čelo. Agent FBI vykulil oči hrůzou. Uvědomil si, co se v příštím okamžiku stane.

Ozvala se ohlušující rána a Chipovi odlétl celý týl hlavy. Krev vystříkla Metcalfovi na tvář. Příšerný pohled. Zhroutil se a padl k zemi zmožením. Štiplavý bílý dým ho docela pohltil. Byl oslepený a ochromený nevýslovnou bolestí. Zoufale lapal po dechu.

Zaslechl šustění.

Jemný plíživý zvuk hada v písku.

Nějaký zakrnělý instinkt mu velel sáhnout za sebe. Cítil, jak se cosi dotýká jeho krku a zápěstí, cosi chladného a kovového, a náhle se prudce utahuje. Někdo ho škrtil - a s desetkrát větší silou než předtím! Vzepjal se, škulb tělem na stranu, pak na druhou, a burcoval v sobě zbytky sil, o nichž ani neměl tušení. vykřikl, ale vyšlo z něj jen zachroptění.

Několik prstů pravé ruky mu uvízlo pod staženým drátem, či co to bylo, takže mohl použít jen levou. Zatał ji v pěst a tloukl kolem sebe, až útočnicka trefil. Na úklid jsou tu jiní.

A tohle byl hlavní uklízeč.

Zabiják ze Sicherheitsdienstu, jenž chtěl dokončit svůj úkol. Hnusný vrah, který zaškrtil kluky v Paříži, Amose Hilliarda i Metcalfova dobrého přítele Rogera Martina...

A teď chtěl stejným způsobem odpravit i jeho.

Před očima mu běžely obrazy mrtvých mužů. Kovový drát se mu zařezával do krku a jen prsty pravé ruky bránily, aby nepřetál krční tepnu a neprojel jemnou tkání jako nůž máslem. Viděl rozmazaně, v očích ho pálil hustý dým, který vše zahalil do bílé. Dohlédl jen několik centimetrů před sebe! Ohnul záda, zuřivě se převalil a snažil se zabijáka nějak zasáhnout. Jenže škrtič stál tentokrát příliš blízko a rány mu neublížily. Drát se ještě pevněji stahoval kolem Metcalfova hrdla, až přerušil oběh krve. Zatočila se mu hlava a v neprostupné mléčné mlze se rozbílekaly jiskřičky světla. Nemohl dýchat!

Ne, nesměl to vzdát. Nemohl dovolit tomu chlapovi ze Sicherheitsdienstu, aby ho přemohl. Vždyť šlo o Lanu! Kundrov ji měl každou chvíli přivést. Až britské letadlo Lysander přistane, společně do něj nastoupí a odletí do Anglie. A pak zpátky domů, do bezpečí. Lana se zachrání. Bude volná a všechna práce, kterou udělali, se konečně zúročí. Vedoucí představitelé Německa uvěří, že dokumenty, které předávala von Schusslerovi, jsou věrohodné.

Lana bude v bezpečí a nacistická válečná mašinerie vstoupí do konfliktu, který nemůže vyhrát. Nic tomu nesmí zabránit! Světlna v tom plánu měla naprosto klíčovou roli. Až přijede, nasednou spolu do letadla a zamíří do bezpečí.

Závisel na tom osud dvou lidí. A také osud milionů.

Nemohl se tady nechat zabít!

Volnou rukou popadl pěst útočnicka, který mu s takovou silou stahoval škrtidlo kolem krku. Znovu ohnul záda a vzepřel se. Podařilo se mu odloupnout několik zabíjákových prstů ze železného sevření a začal za ně tahat. Muž utáhl smyčku ještě pevněji, tak pevně, že to snad ani nebylo možné. O Metcalfa se pokoušely mdloby. Uvězněná a pořezaná pravá ruka mu byla k ničemu, zároveň ho však chránila, protože bez ní už by mu drát dávno prořízl hrdlo.

Celé Metcalfovo tělo se chvělo a tráslo námahou. Nechtěl pustit kleistovy prsty. Konečně se mu je povedlo pořádně stisknout a vyvrátit dozadu, až ucítil, uslyšel krupnutí. Zlomil je! Vrah zaječel bolestí a vztekem. Povolil škrtidlo. Metcalfe nabral doušek vzduchu. Ohnal se nohama a udeřil do čehosi tvrdého. Sice nic neviděl, ale uvědomil si, že je to jedna z dvousetlitrových palivových nádrží.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Ano! Palivo! Nafta...kluzká nafta!

Kdyby tak dokázal sud převrátit a vazký obsah se vylil na zem.

Vykopl nohy dopředu, pustil zabijákovy zlomené prsty a smýkl se stranou, i když se škrtidlo zase utáhlo..., a mocně vrazil do sudu. Ten se převrátil. Hadice vypadla z otvoru a tekutina začala stříkat ven.

Nešlo ovšem o motorový olej, ale o benzín! Nebyl kluzký. Plán nevyšel.

Drát, který měl kolem krku, se náhle uvolnil.

Zabiják zavřeštěl. Benzín mu chrstl do očí a dočasně ho oslepil. Zmáčený Němec uskočil. Metcalfe se vymanil z jeho sevření a vrhl se dopředu. Zakopl o tvrdý předmět, zahalený neprůhlednou mlhou. Jeden z generátorů kouře: Metcalfe si všiml modrého plamene, který se živil zbývajícím benzínem. Opřel se do něj. Stroj vrazil do Němce a s hlomozem se mu převrátil k nohám.

A pak se zablesklo.

Z oranžového plamínku se o zlomek vteřiny později stala obří ohnivá koule.

Metcalfe uslyšel řev raněného zvířete a uviděl, že se živá pochodeň pohybuje směrem k němu.

Houslista cítil palčivou bolest, která se nedala vydržet. Věděl, že hoří zaživa.

Křičel z plných plic, jako by tím snad mohl zmírnit nepopsatelné utrpení.

Nejhorší však pro něj nebyla bolest, ale vědomí, že nedokončí svůj úkol - že Američana nezabije.

Ječel, dokud mu hlasivky v žáru nevypověděly službu. Věděl, že zemře.

Převalováním po hlíně plameny uhasit nedokázal. Oheň byl příliš silný a stravující. Beztak se už nemohl hýbat.

S potěšením si však uvědomil, že se mu vrátil čich. Nos měl plný výrazné vůně, kterou okamžitě poznal. Byl to zápach spálené lidské kůže.

Jeho kůže.

Metcalfe sledoval, jak kolem sebe ohnivá koule divoce mlátí. Její vráskot byl podivně vysoký a nařikavý, jakoby zvířecí. Po několika vteřinách se přestala hýbat. Dál křičela a plameny, které z ní šlehaly do výše, olizovaly dřevěnou konstrukci falešné budovy, jež také okamžitě vzplanula. Metcalfe se otočil a vzal nohy na ramena právě ve chvíli, kdy oheň pohltil celý dům. Zastavil se až venku na dlažbě, kde klesl k zemi. Stavba z překližky a plátna se změnila v obrovskou hučící hranici. Metcalfe cítil žár i na vzdálenost třiceti metrů.

Zabiják byl mrtvý. Ale kde je Lana? Kde je Kundrov? Podíval se na hodinky.

Letadlo mělo dosednout každou chvíli, a on ani nestačil rozmístit světlice.

Pokud je pilot neuvidí, usoudí, že akce byla zrušena a nepřistane.

Když Metcalfe vykročil k louce, nyní osvětlené oranžovou září hořící stavby, uslyšel skřípění brzd. Otočil se a spatřil Kundrova za volantem černého automobilu. Dveře se rozlétly a Kundrov z nich vyskočil.

"Bože moji!" vykřikl Rus. "Hoří!" Přiběhl blíž. "A vy... vy jste postřelený! Co se stalo?"

"Kde je?" zeptal se Metcalfe.

Kundrov zasmušile zavrtěl hlavou.

Metcalfe ho vzal za ramena. "Kde je?" zopakoval. Kundrov měl zarudlé oči. "Měl jste ji vyzvednout na hradě. Co jste s ní udělal?"

Kundrov znovu zatřásl hlavou. "Nebyla tam."

"Jak to, že ne?"

"Byl tam jen von Schussler. Ona zmizela."

"Zmizela? Jak to sakra myslíte? Chcete říct, že NKVD přijela dřív? Ale jak se to mohlo stát?"

"Ne!" křikl Kundrov. "Řekla von Schusslerovi, že se v Moskvě něco stalo a že se musí vrátit. Chtěla okamžitě odvézt na nádraží."

"Ale to byla past a ona to dobře věděla!"

Kundrov pomalu zavrtěl hlavou a promluvil slabým nepřítomným hlasem jako v hypnóze. "Von Schussler nic nechápal, ale prý si to nedala vymluvit, takže nařídil šoférovi, aby ji hodil na Ostbahnhof. Řidič zjistil, že mercedes je pryč - teď vidím, kam jel - a odvezl ji jiným autem."

"Únos?"

"O tom bych vážně pochyboval. Šla dobrovolně."

"Ale proč?" zvolal Metcalfe. "Proč to udělala?"

"Něco vám povím. Sepsal jsem o ní snad dva tisíce stran hlášení. Sledoval jsem ji tak pečlivě, že to žádný sovětský občan nezažil. Pozoroval jsem ji zblízka celé roky. Ale netroufám si tvrdit, že jí rozumím."

Metcalfe zvedl oči k měsíční obloze. Slabé vrčení v dálce, které si uvědomoval už asi minutu, přešlo ve výrazné dunění. Těsně nad obzorem se objevilo letadlo.

Lysander, na který čekali.

"Světlice!" houkl Metcalfe.

"K čemu?" křikl na něj Kundrov. "Jaký to má bez ní smysl?"

"Ježíšikriste!" Oba zkoprněle zírali na nebe. Lysander pomalu zakroužil nad loukou a v okamžiku byl pryč.

Metcalfe se znovu podíval na hodinky. "Vlak staví na Ostbahnhofu za necelou půlhodinu. Když šlápnete na plyn, dalo by se to stihnout."

Dorazili k budově připomínající gotickou katedrálu. Z vysokých oken, vsazených do špinavé fasády, vycházelo slabé žlutavé světlo. Nádraží bylo liduprázdné. Halou se rozléhaly jen jejich běžící kroky. Zastavili jen proto, aby na ukazateli vyhledali číslo nástupiště.

Vlak čekal u opuštěného peronu. Za temnělými okny se rýsovali spící pasažéři. Když se rozběhli po nástupišti, ozvala se poslední výzva.

Na konci peronu stál malý hlouček mužů v tmavých oblecích. Nikdo jiný do vlaku nenastupoval. Metcalfe navzdory bolesti utíkal, seč mu síly stačily. Před očima měl Laninu tvář. Muži však nastoupili do vagonu dřív, než k nim stačil doběhnout, a žádnou ženu mezi nimi neviděl. Opravdu tady je? Že by už seděla ve vlaku?

Kde je? Chtělo se mu zavolat její jméno. Zakřičel aspoň v duchu. Srdce mu bušilo jako splašené. Zmocnil se ho strach.

Kde je?

Kundrov ho dostihl a lapal po dechu. "To byli agenti NKVD. Poznám je na první pohled. Světлана je určitě ve vlaku. Děla jí doprovod."

Metcalfe kývl. Zaměřil se na vagon, kam muži právě vstoupili. Pomalu procházel kolem vlaku a nahlížel do každého kupé, zoufalý a vyděšený.

Světłano!

Tiše zavolal.

Pak zakřičel nahlas: "Světłano! Světłano!"

Pneumatické brzdy zasyčely a souprava se dala do pohybu. Běžel vedle ní, díval se do všech oken a volal její jméno. "Lano, prosím tě! No tak, Lano!"

A pak ji spatřil.

Seděla mezi muži v tmavých oblecích. Zvedla hlavu. Jejich oči se setkaly.

"Lano!" vykřikl. Jeho hlas zněl nádražní halou a vracel se s dutou ozvěnou.

Měla na hlavě šátek a kromě růže na rtech nebyla naličená. Odvrátila se.

"Lano!" zaječel znovu.

Znovu k němu vzhledla a Metcalfe v jejích nádherných očích spatřil něco, co ho zmrazilo do morku kostí. Neoblopným pohledem mu říkala: Víím, co dělám.

Všechno jsem si promyslela. Nech mě být.

Je to můj život, sděloval mu její výraz. Rozhodnu si o něm sama a ty mi v tom nezabrániš.

Znovu vykřikl, tentokrát tázavě: "Lano?"

Vyzařovala z ní odevzdanost, ale současně odhodlání. Sotva znatelně zavrtěla hlavou a pak se otočila.

"Ne!" zaúpěl zmučeně.

Hleděla s děsivou zarputilostí přímo před sebe. Z její krásné tváře číšela hrůza a vzdor, ale i podivná vyrovnanost člověka, který se konečně rozhodl.

38 KAPITOLA

MOSKVA, LUBJANKA

Drobný světlolvasý muž bledý jak přízrak se otočil a vyšel z popravčí místnosti. Jménem svého šéfa, hlavního vyšetřovatele Rubašova, dohlížel už na bezpočet poprav, přesto je vždycky těžce prožíval. Ostatně, hnusila se mu veškerá činnost NKVD, a proto byl rád, že zhruba před rokem dostal příležitost tajně pracovat pro Němce. Udělal by cokoliv, aby pomohl svrhnout stalinskou hrůzovládu. O nacitech toho příliš nevěděl. Ale stačilo mu, že Hitler byl odhodlaný zničit nenáviděný sovětský stát. Nic jiného ho nezajímalo. Jestli informace, které pokoutně posílal do Berlína, mohly uspišit den Stalinova pádu, považoval se za šťastného člověka.

Pobledlý pobočník v duchu stanovil přesný čas smrti. Abwehr budou zajímat všechny podrobnosti včetně prepisů veškerých výsledků. Byla to mimořádně hezká žena, jedna z největších balerín v celém Rusku - a přesto i ona pracovala pro Berlín! Přetrpěla nejhorší mučení, ale nakonec se přiznala, že svému otci generálovi kradla přísně tajné vojenské materiály a předávala je svému milenci, německému diplomatovi.

Plavovlasý muž považoval tu baletku za hrdinku. Byla tajným nepřítelem Kremlu a špiónem Berlína, stejně jako on. Ale než všechno řekla, vydržela mnoho hodin mučení, jaké si nikdo nedokáže představit. Uvažoval, jestli by sám měl tu sílu a odvahu, kterou prokázala tato žena, než se konečně zlomila a všechno přiznala,

jako nakonec každý.

Dehtové plátno rozprostřené na podlaze popraviště bylo potřísněné krví krásné ženy. Ten obraz mu uvízl v paměti a věděl, že tam zůstane navěky. Tělo brzy odnesou a do cely přijde uklízečka. NKVD odstraní veškeré stopy po popravě Světlany Baranovové. Její smrt bude zcela anonymní.

On se však postará, aby tato statečná žena nezemřela zbytečně.

Až se večer vrátí domů, napíše do hlášení Abwehru všechno, co ví o odvážné službě té ženy nacistům.

Berlín potřeboval znát pravdu. Bylo jeho povinností předávat všechny důležité informace, zároveň však cítil, že je to to nejmenší, co může udělat, aby uctil památku smělé baleríny.

BERLÍN

Admirál Canaris musel přiznat, že si labužnický vychutnával slova, která se právě chystal vyřknout. Adresoval je přímo Reinhardu Heydrichovi, který od začátku zpochybňoval spolehlivost jeho zdroje v Moskvě.

"Náš informátor v Lubjance právě potvrdil to, co jsme věděli už z druhé ruky: totiž že člověk, který nám poskytl tolik cenných dokumentů o Stalinově operaci WOLFSFALLE, byl právě popraven."

"Takže spojení se přerušilo!" zvolal polní maršál Wilhelm Keitel. "To je katastrofa!"

Canaris pozoroval Heydrichovy hadí oči. Heydrich byl zlý člověk, ale také chytrý. Stejně jako Canaris chápal, co to znamená. Nic však neřekl. Jeho snaha očernit Canarise a Abwehr právě dostala smrtelnou ránu.

"Je to smutná záležitost," pravil Canaris klidně. "Velká tragédie. Ta žena položila život za naši věc." Nemusel vysvětlovat, co už si uvědomili všichni: že poprava informátorky potvrdila její věrohodnost.

Nastala dlouhá chvíle ticha, v níž přítomným postupně docházely důsledky Canarisových slov. Pak Hitler vstal.

"Mladá žena zaplatila tu nejvyšší cenu, abychom se dozvěděli pravdu o Stalinově proradnosti. Vzdejme poctu její statečnosti. Invaze do Ruska, kterou jsme nazvali operací Barbarossa, musí být okamžitě zahájena. Není cesty zpět. Má proti tomu někdo výhrady?"

Někteří vrtěli hlavou, ale nikdo nepromluvil.

"Věřte mi," pokračoval vůdce, "stačí jen vyrazit dveře a celá prohnílá stavba se zřítí."

"Bravo!" zvolal Keitel. Přidalo se k němu několik dalších.

Po Hitlerově tváři se rozlil široký úsměv. "Tažení do Ruska bude úplná hračka."

39 KAPITOLA

JALTA, SOVĚTSKÝ KRYM, ÚNOR 1945

Porážka nacismu byla na spadnutí. Berlín se sice oficiálně nevzdal, ale každý věděl, že je to jen otázka času, možná měsíce či dvou. Letadlo s prezidentem Rooseveltem přistálo na Krymu několik minut po poledni. Mezi mnoha asistenty na palubě byl i Stephen Metcalfe, prezidentův poradce.

Po smrti Alfreda Corcorana ukončila jeho tajná organizace činnost. Metcalfovi to mohlo být v podstatě jedno. Když se totiž dozvěděl o popravě Světlany Baranovové, vnitřně cítil, že musí odejít. Věděl, že dokázal něco velkého, ale za příliš vysokou cenu, a s tím se nedovedl smířit. Vydal všanc jedinou ženu, kterou kdy miloval, a dopadlo to smutně.

Metcalfe se vrátil do Washingtonu jako troska. Užíral se pocitem viny. Několik měsíců bydlel v hotelu Hay-Adams. Hodně pil, vůbec nevycházel ven a s nikým se nestýkal. Život pro něj skončil.

Ale nakonec zasáhli jeho přátelé. Přesvědčovali ho, že si musí najít nějakou práci. Rodinný podnik prosperoval dobře i bez něj a jeho bratr Howard jasně řekl, že o Stephenovu pomoc nestojí. Metcalfovi nikdy nešlo o peníze, ale potřeboval před sebou mít nějaký cíl.

Jednoho dne dostal do hotelového pokoje vzkaz od muže, který býval vůdčí silou Corkyho Smetánky: samotného Franklina Delano Roosevelta, prezidenta Spojených států amerických. FDR chtěl, aby Metcalfe přišel do Bílého domu na kus řeči. Na druhý den ho zaměstnal v Bílém domě jako řadového poradce a Metcalfe měl v životě zase nějakou kotvu.

Prezidentská kolona se vydala na dlouhou cestu z letiště k horskému zámku Livadija, který kdysi sloužil jako letní sídlo carů. Celých pět hodin lemovali silnici sovětsí vojáci, kteří při průjezdu vozidel salutovali úsečným trhnutím ruky.

Zkáza, kterou nacisté napáchali na sovětské půdě, byla strašlivá. Všude ruiny a vyrabované domy. Když dojeli k paláci, byl už večer. Němci v paláci Livadija ukradli všechno, co pobrali, od vodovodních baterií po kliky. Rusové však stihli opravit budovy tak, aby se zde mohla uskutečnit konference velké trojky -

Ludlum Robert - Tristanova zrada

Stalina, Churchilla a Roosevelta. V tomto královském prostředí měli urovnat veškeré rozpory a načrtnout poválečné uspořádání světa.

Až třetího večera měl Metcalfe konečně příležitost projít se po okolí. Vývoj jednání ho skličoval. Prezident byl vážně nemocný a roztěkaný. Jeho veřejná vystoupení si protirečila. Jeho život se chýlil ke konci, byť o tom věděla jen hrstka lidí. I prezidentův hlavní poradce Harry Hopkins trpěl těžkou nemocí. Roosevelt měl na Jaltě jen dva cíle: přesvědčit Stalina, aby se připojil k závěrečné bitvě války proti Japonsku a aby souhlasil se založením mezinárodní instituce, kterou nazval Organizací spojených národů. Všechno ostatní se ocitlo na vedlejší koleji, v důsledku čehož se prezident až příliš ochotně podvoloval Stalinovým požadavkům. K Churchillovi se Roosevelt choval odměřeně, argumenty britského premiéra ho nezajímaly. O Stalinovi dál mluvil jako o "Strýčku Joeovi," což bylo důkazem naivity a nepochopení Stalinovy odvrácené tváře. Metcalfe se snažil předkládat vlastní názory, ale byl příliš mladý. Zastával zde roli trochu lepšího zapisovatele. Nikdo ho neposlouchal. Každým dnem v něm narůstal pocit zmaru.

Když jsem byl špion, napadlo ho, mohl jsem něco dokázat. Kdežto tady jsem jen obyčejný úředník.

Přítmím se k němu belhal obrys čísi postavy. Probudily se v něm staré instinkty. Ztuhl a v žilách mu začal proudit adrenalin. Vzápětí se však uklidnil. Byl to člověk s dřevěnou nohou, který ho nemohl ohrozit.

"Metcalfe!" zavolal jednohýžďový muž, když se přišoural blíž.

Metcalfe užasle zíral na zářivé rusé vlasy a pyšná, téměř zpupná ústa.

"Nadporučík Kundrov?"

"Teď už plukovník Kundrov."

"Můj ty bože!" Metcalfe podal Kundrovovi ruku. "Vy jste tady taky? Co se vám stalo?"

"Stalingrad. Bitva o Stalingrad. Měl jsem štěstí - přišel jsem jen o nohu. Většina mých kamarádů přišla o život. Ale zvítězili jsme. Útok na Sovětský svaz byl Hitlerův největší omyl."

"Proto taky prohrál válku," přikývl Metcalfe.

"Měl jste pravdu." Jako by na něj Kundrov mrkl.

"Nemám tušení, o čem to mluvíte."

"Jistě. Tyhle věci jsou tabu. O tajném pozadí války se nesmí nikdo nikdy dozvědět."

Metcalfe nechal Kundrovovu poznámku bez komentáře. "Slyšel jsem, že po skončení bitvy o Stalingrad nechal vůdce popravít von Schusslera jako vlastizrádce."

"Nešťastná záležitost."

"Ale nikdy mi nešlo do hlavy, jak mohla být Rudá armáda tak nepřipravená. Stalin přece musel dostat varování, že Hitler plánuje útok."

Kundrov se zatvářil zasmušile. "Řada lidí se ho snažila varovat. Například Churchill. I já sám jsem poslal do Kremlu několik upozornění, ale pochybuju, že je Stalin vůbec dostal. Nemělo to žádnou odezvu. Jako by Stalin nemohl uvěřit, že by ho Hitler zradil."

"Nebo že by udělal tak strašnou hloupost."

"To už se bohužel nikdy nedozvíme. Ale byla to obrovská chyba." Odmlčel se. "Tak vy teď pracujete v Bílém domě."

"Člověk musí něco dělat."

"Poslouchá vás prezident?"

"Moc ne. Jsem zelenáč a prezident bere vážně jen svoje nejzkušenější poradce, což je správně."

"To je ale škoda. Vy přece rozumíte Rusku líp než jeho rada starších."

"Moc mi lichotíte."

"Vůbec ne. Na rozdíl od nich jste měl možnost poznat Moskvu z první ruky."

"Snad. Vím jedno: že nenávidím váš režim, ale Rusy mám rád."

Kundrov neodpověděl, ale Metcalfe tušil, co se mu honí hlavou. Ani jeden z nich by se nikdy nezmínil o Kundrovově pokusu o emigraci. Bylo lepší, když to zůstane v tajnosti.

"To je náhoda, že jsme si dneska oba vyšli na procházku," pronesl Metcalfe s neproniknutelným výrazem hráče pokeru.

"Váš prezident umírá," pravil Kundrov. "I Hopkins to má za pár. Možná proto rozprodávají krám, jak se říká u vás za mořem."

"Jak to myslíte?" zeptal se Metcalfe znepokojeně.

"Necháváte Stalina, ať si z Berlína vezme, co chce. Dáváte nám Polsko. Díky vašemu podcenění situace Kreml ovládne celou východní Evropu, na to můžete vzít jed. Váš prezident vůbec nepostupuje společně s Churchillem, což Churchilla pochopitelně dráždí a jen to nahrává Stalinovi."

"Odkud víte o Churchillových soukromých rozhovorech s Rooseveltem?"

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Proč myslíte, že jsem tady? Agenti naší rozvědky tady celé noci přepisují a překládají Rooseveltovy privátní rozhovory, aby je ráno u snídaně mohli předložit Stalinovi."

"Vy jste napíchlí prezidentovo apartmá?"

"Jistě nejste tak naivní, Metcalfe. Víte přece, jak postupujeme. Každé slovo, které váš prezident vyřkne, se přenáší na přijímací stanici, která je poblíž. Já to vím, protože té stanici velím."

Metcalfe se pousmál. "Smůla je, že s tím stejně nemůžu nic dělat. I kdybych Roosevelta varoval, nevěřil by mi."

"Přesně jako jsem já dopadl u Stalina. Jsme jen kolečka v obřím stroji, vy i já. Jednou snad budeme mít tu moc ovlivnit kurz našich zemí. Do té doby musíme dělat, co se dá. A vždycky mít na paměti to lepší, co jsme vykonali."

"I to horší."

Kundrov se na Metcalfa smutně usmál, ale nic neřekl. Vytáhl z kapsy saka složený list hrubého papíru. "Těsně předtím, než slečnu Baranovovou popravili, dovolili jí napsat dopis." Podal jej Metcalfovi. Ten okamžitě poznal Lanin úhledný rukopis, který však hyzdilo množství kaněk.

Kundrov si všiml Metcalfova zvednutého obočí a tiše mu vysvětlil: "Slzy rozpily inkoust."

Metcalfe četl ve světle bledého měsíce. Ruce se mu trásly a po tvářích mu stékaly vlastní slzy. Když skončil, zvedl oči. "Panebože," zašeptal. "Byla tak statečná."

"Věděla, že plán, který jsme vymysleli, je jen polovičatá řešení. Němci by se asi nedali oblafnout. Byla si jistá, že jediné její poprava přesvědčí Hitlerovy muže, že je opravdová špionka."

"Mohla žít!" vykřikl Metcalfe. "Mohla se mnou odjet do Ameriky..." Zadrhl se mu hlas. Nedokázal ta slova vyřknout.

Kundrov zavrtěl hlavou. "Věděla, že její domov je Rusko a že tam chce být pohřbená. Milovala vás, ale zároveň věděla, že jen tou nejvyšší obětí může zachránit váš plán. Nedělala to jen pro Rusko a pro svobodu, ale i pro vás."

Metcalfe cítil, jak se mu podlamují kolena. Báł se, že každou chvíli upadne. Jako by ho opustily veškeré síly.

"Musíme se vrátit do tanečního sálu," řekl Kundrov.

Když vstoupili, oba dostali sklenku toho nejlepšího arménského koňaku. Začínal další díl nekonečného seriálu přípitku.

Kundrov pozvedl sklenici, přitočil se k Metcalfovi a tiše mu špitl: "Tak velkou oběť jsme od ní nečekali."

Metcalfe přikývl.

"A dar její lásky byl větší, než si dokážete představit."

"To není pravda," odporoval Metcalfe.

Ale Kundrov se nedal odradit. "Možná to jednou pochopíte. Ale teď si připijme na tu nejvzácnější ženu, jakou jsme kdy potkali a potkáme."

Metcalfe si s Kundrovem přitukl. "Tak na Lanu." Hodnou chvíli zahloubané mlčeli, než se konečně napili.

"Na Lanu, na moji jedinou lásku," řekl Metcalfe znovu, tentokrát ovšem sám pro sebe. "Na Lanu."

MOSKVA, SRPEN 1991

Velvyslanec Stephen Metcalfe začal Stěpanu Menilovovi vyprávět příběh o mladém americkém obchodníkovi, který se před půl stoletím zamiloval do krásné ruské baletky.

Menilov mu zprvu naslouchal se směsicí zmatku a mrzutosti, jež však brzy vystřídala napjatá pozornost. Nespouštěl z Metcalfa oči.

Než však Američan stačil dokončit svou řeč, Dirigent zahřimal: "Tohle je nějaká bouda! Nějaká taktika z dílny vašich amerických psychologů! Ale to vám nevyjde!" Metcalfe roztřesenýma rukama vytáhl z náprsní kapsy pistoli.

Menilov na ni užasle zíral. "Bože moj!" zašeptal.

Kdykoli se Metcalfe na ten umělecky opracovaný kus kovu zadíval, ucítil palčivé bodnutí smutku. Nikdy by nezapomněl na ten den před padesáti lety, kdy se po Lanině popravě opíjel ve Washingtonu a dostal do hotelu Hay-Adams těžký balík, který přinesl kurýr ze sovětského velvyslanectví. Ve schránce vystlané dřevitou vlnou našel starožitnou pistoli s ornamentální rukojetí z ořechového dřeva a hlavní s vyrytými plamínky. Okamžitě v ní poznal jednu ze dvou soubojových pistolí, které mu Lana ukazovala. Patřily jejímu otci, jak si vzpomínal. Z nepodepsaného vzkazu - nepochybně od Kundrova - vyplývalo, že mu Lana tu pistoli odkázala v posledním dopise, který jí v Lubjance dovolili napsat. Ten vzácný dar ho dojal k slzám. Bylo mu jasné, že její otec je mrtvý, a uvažoval, proč mu věnovala jen jednu zbraň z páru. Když na to pomyslel, vždycky ho to naplnilo nejhlubším zármutkem.

Ludlum Robert - Tristanova zrada

"Vezměte si ji," přikázal Metcalfe.

Menilov namísto toho otevřel zásuvku ve svém stole a vyndal z ní úplně stejnou pistoli, která měla ořechovou rukojeť s vyřezanými lístky akátu a osmihrannou ocelovou hlaveň s obrázkem plamenů.

"Druhá pistole do páru," řekl Rus.

"Vaše maminka mi řekla, že kdysi patřily Puškinovi," hlesl Metcalfe.

Menilovovi se nahnula krev do tváře. Pomalu a přerývaně spustil: "Nikdy jsem se nedozvěděl, kdo jste. Matka o vás mluvila jen jako o Stivovi. Ale pojmenovala mě po vás." Byl jako u vytržení. "Babuška mi řekla, že mámu nepřekvapilo, když si pro ni čekisti přišli. Šla s nimi se vztyčenou hlavou. Říkala, že ví, že ji Stiva miluje. A že se pro něj obětuje ráda a s hrdostí."

"Mohlo vám být tak šest, víc ne," vypravil ze sebe nakonec Metcalfe. Ve stalinském Rusku by se potomek Američana automaticky stal občanem druhé kategorie, a to ještě v lepším případě. Vždycky by byl podezřelý. Pokud chtěla Světlana svého synka ochránit, nesměla mu o Metcalfovi nikdy říct.

"Ano. Moc si na matku nevzpomínám. Ale měl jsem fotky a její babuška - kterou jsem považoval za svoji babičku - mi o ní hodně vyprávěla, aby uchovala její památku. Víím, že to byla velice statečná žena."

Metcalfe přikývl. "Jako žádná jiná. A víím, že jste odvahu zdědil po ní. Historie obou našich zemí je plná přehmatů a hrozných chyb. Máte šanci to napravit a udělat krok správným směrem. Já víím, že ho uděláte."

Limuzína velvyslance Stephena Metcalfa zastavila na letišti Šeremetjevo nedaleko Moskvy. Nečekali tam na něj žádní fotografové, televizní kamery, ani novináři. Takhle to sám chtěl. Do Moskvy přicestoval v tichosti a stejně tak odletí.

Rozhovory a slávu at sklídí jiní.

Jeden z nejotřesnějších okamžiků dvacátého století - století plného strašných chvil - skončil. Pokus o převrat nevyšel: bez podpory muže známého pod přezdívkou Dirigent pučisté nemohli uskutečnit svůj plán. Sochy starých tyranů byly strženy. V ulicích zavládlo veselí.

Kolo dějin se pohnulo. Nikdo nemusel vědět, kdo jím otočil. Svět neměl tušení o jeho roli ve zvratu historie před půl stoletím. Nikdy se nedozví ani o roli, kterou sehrál nyní. Věděli o tom jen dva lidé: syn, kterého nikdy nepoznal, a Metcalfův starý známý, rusovlasý nadporučík GRU Kundrov, z nějž se stal bělovlasý tříhvězdičkový generál.

Voják, kterého mu dala k ruce americká ambasáda, mu pomohl se zavazadly.

Nakrátko ostríhaný mladík se k Metcalfovi choval až s posvátnou úctou. Nemohl uvěřit, že se setkal s někým tak významným.

Metcalfe na něj byl vlídný, ale v myšlenkách se toulal někde úplně jinde.

Vzácný dar, řekla mu kdysi Lana. Dar tvé lásky.

Poprvé za svých osmdesát let Stephen Metcalfe pochopil, že některé dárky jsou opravdu k nezaplacení.

Copyright 2003 by Myn Pyn LLC

Translation 2005 by Michael Havlen

Cover illustration 2005 by Petr Willert

Cover design 2005 by Domino

Veškerá práva vyhrazena. Žádná část tohoto díla nesmí být reprodukována ani přenášena bez předchozího písemného souhlasu majitele autorských práv.

Z anglického originálu The Tristan Betrayal

vydaného nakladatelstvím St. Martin's Press, New York 2003

přeložil Michael Havlen

Odpovědný redaktor Lubomír Petr

Korektura Hana Bončková

Technický redaktor Martin Pech

Sazba Dušan Žárský

Ilustrace obálky Petr Willert

Grafické zpracování obálky Radek Urbíš

Vytiskla tiskárna Finidr Český Těšín

Vydání první

Vydalo nakladatelství DOMINO, Na Hradbách 3, Ostrava 1, v roce 2005

ISBN 80-7303-234-1